DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK .NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP
VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE



1965
82STE JAARGANG

INHOUD

1965

Bestuursberichten 1; 29; 65; 193, 194; 217, 218; 273: 313, 314; 353, 354; 377

De woning van heer Dirk van Hodenpijl te Overschie en de geslachten Van Rodenrijs, Van Matenesse, Uter Nesse, Van (der) Spangen, Van den Vene en Van (den) Dorp(e), (geïll.), door C. Hoek . . . . . 2-19; 32-58; 66—90; 195-210

Het geslacht Van Driel in de Bommelerwaard, door R. Wartena 19-22

Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften, door Tha. J. van Alff 22-26: 90-93; 210-214; 301-306

Notulen van de Algemene Vergadering, gehouden op zaterdag 21 november 1964 in de Bibliothèque Wallonne te Leiden 30, 31

Boekbespreking 58, 59; 242-244; 261-263; 306-309; 346-349

De voorouders van Pieter van Vollenhoven (geïll.), door Mr. W. W. van Valkenburg 97-192

In memoriam Mr. J. P. J. Gewin, door Dr. J. Ph. de Monté ver Loren 218, 219

De afstamming van Dr. Engelbert Hoevel, secretaris van Borculo, door J. J. Hooft van Huysduynen 219-222

Familieaantekeningen Leers (Laars), medegedeeld door D. W. van Leeuwen 223, 224

Trouwregisters van de Hervormde Gemeente van Baardwijk (N.B.) (1621—1637), bewerkt door J. de Kuijper en ingeleid door Dr. C. Smits en Dr. J. Smits 224-232

Een vondst te Akersloot, door Mr. J. Belonje 232-234

De familie Noyen uit Gennep, door Mr. A. P. van Schilfgaarde 249-252

Enige gegevens over een tak van het geslacht Hamel te 's-Hertogenbosch, door Jhr. F. G. L. 0. van Kretschmar en J. L. Hamel 252-261

Van Fern(e)ij, door Mr. O. Schutte 274-296, 319-344

Verslag van de Algemene Ledenvergadering, gehouden op zaterdag 26 juni 1965 in het Stadhuis van Venlo 315-317

Jaarverslag 1964 317-319

De oudste generaties van het huis Nassau, door H. F. J. Hesselfelt 354-365

Enige gevallen van wapen-wijziging, door Mr. H. W. B. Wefers Bettink 365-368

Maris uit Marien (Land van Waes-Oost Vlaanderen), door Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht 377-396

Familieaantekeningen Van Beest en Vermander (Van Mander), door Mr. A. Staring 396-402

Gravin Beatrijs van Holland (geïll.), door Dr. E. H. P. Cordfunke 402-407

Lexicografisch naamregister, door Dra. W. E. Smelt 409-418

K o r t e mededelingen: Adelsgunst 59; „Van" en „tot" 59, 60: Halkett 60, 61: Van der Heijden 61; Huninga van Oostwold 61; Lastman-De Roos 61, 62; Rijksarchief in Zeeland 90; Stichting Nederlands Joods Familie-archief 214: Genealogische onderzoekingen rondom het Hofje van Mevrouw van Aarden 235, 236; Haga 237, 238; De Fryske Rie foar Heraldyk 238-241; Hamel 297—300; Herzien gemeentewapen en vlag van Hemelumer Oldeferd (geïll.) 300, 301; Het wapen van het waterschap „Het Koningsdiep" 344, 345; Het wapen van het waterschap „Bezuiden de Vecht" 345; Hoevel 345, 346; Eindelijk de aansluiting in de genealogie De Gijselaar bewezen 368, 369; De Zevenaarse Vermeer's 369, 370.

V r a g e n en a n t w o o r d e n: Bagman 263, 264: Beukenkamp 407; Bloot 407; Bommel, van 245; Bor 62, 63: Bosch, de 263, 264; Bout 370, 371; Bresser 63, 64, 93, 94: Briët 264, 265; Bronckhorst, van 265, 407; Bron(t) sema 94; Bruyn van Berendrecht, de 350; Burgh, van der 245; C(K) opper(t) (s) 248; Domselaar, van 63, 64, 93, 94; Dries, van den 94, 95, 265, 266; Dullen (Dull) 246: Egeling 245; Elsevier 371; Essink 309: Fauconnier 266-268; Fervacques, de 375; Focker 245, 246; Foreest, van 246; Graeff, van de 371;

Graves 246: Hackert 407; Haerlem, van 62, 63: Haestenberch (Haastenburg), van 407, 408; Hangest d'IJvoy, van 216: Hattem, van 246, 248; Heemstede, van 214, 215; Helm, van den 64; Helm, van der 269, 270; Hennion, de 408; Hilling 246, 247, 268; Hogedoorn 246: Hoogdalem, van 247; Hulsteyn, van 215; Ingenhoven, van 215; Jongh, de 263, 264; Kaan 310; Kli(c) k 95: Klippeleer 214, 215; Knyf (f) 408; Koolberg (en) (, van) 248; Kooy 270; Kooyman 310: K (C)opper(t) (s) 248; Lamsveld, van 408; Lansbergen (Lansberch), van 268, 269; Leeuwen, van 408; Leeuwen van Wely, van 248; Loon, van 350, 371-373; Maes 310; Mattheus 351: Mels 370, 371; Menolda 373; Meulen, van der 408; Montanier 266-268; Mije, van der 350, 351, 373, 374; Neercassel, van 371; Noiret, Verwout 375; Noort, van 265, 407; Oldenborgh, van 310; Pelkoor (Pellecoor) 269, 270: Pijl 351; Renoy 351; Reus, de 95, 215, 270; Rhijn, van 272: Riel, van 374; Riemsnijder 263, 264; Rietberg 374, 375; Ross 270; Roy, de 64; Royen, van 352; Rijswijk, van 95, 215, 270; Schaap 375, 376; Schilde, van der 270, 271; Sollekas (Solckes) 271, 272; Spaen 26-28; Spruyt 408; Steen, van der 351; Stralendorff, von 272; Swalme (Swaluwe), van der 272; Teengs 352, 375; Terwe 375; Turly 352; Verdoes 310; Verhoeff 28: Verwout Noiret 375; Voort, van der 352; Vosch 95, 96, 216; Vosch van Roelinxweert 310-312; Vreugdenhil 216; Vries, de 375, 376: Wagenaar 247; Well, van der 310; Wely, van Leeuwen van 248; Woerdenbach 28: Wttewael 95, 96, 216: Wijs, de 408; Onbekend wapen 96, 312, 376,

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, PRINS VAN LIPPE BIESTERFELD

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maan db 1 ad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*
De jaarlijkse contributie (abonnement) ad **f 25,—** gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men tc richten tot de Secretaris JONKHEER MR. H. E. VAN WEEDE, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* 5, *'s-Gravenhage.*
Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073 ten name van de Bibliotheek van het Genootschap tc 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 1 **LXXXII e Jaargang** **januari 1965**

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Dr. 1. C. Albricht, Ds. A. Blanson Henkemans, Ds. C. Kapteyn, de Heer J. van Stolk en de Heer W. Th. C. Zimmerman, respectievelijk sedert 1959, 1951, 1958, 1952 en 1932 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:	Voorgesteld door:
J. L. HAMEL, *Oudegracht* 361, Utrecht.	Mr. W. W. VAN VALKENBURG, *Wassenaar.*
J. W. HERINGA, Van *Slingelandtlaan* 10, Leiden.	D. VAN BAALEN, *'s-Gravenhage.*
Mejuffrouw Mr. Ch. KIK, *Hart Nibbrigkade 71/35, 's-Gravenhage.*	Ir. C. M. R. DAVIDSON, *'s-Gravenhage.*
E. VAN LENNEP, *Benoordenhoutseweg* 263, *'s-Gravenhage.*	Mevrouw M. A. L. VAN LENNEP geb. VAN DER HEYDEN, Santpoort.
A. NOOT, *Domproostlaan 3, Doorn.*	W. ENTERMAN, *Voorburg.*
B. F. VAN WALLENE, *Laplacestraat* 26, *Amsterdam-0.*	J. VERSLUYS, *Amsterdam-Z.*

Adreswijziging:

J. W. LUGARD, Burg. Caan van Necklaan 78, *Leidschendam.*

De woning van heer Dirk van Hodenpijl te Overschie en de geslachten Van Rodenrijs, Van Matenesse, Uter Nesse, Van (der) Spangen, Van den Vene en Van (den) Dorp(e).

door C. HOEK [1]).

In de genealogische wereld is het soms vreemd gesteld, de geschiedenis van een geslacht blijft tientallen jaren buiten het interessegebied van de genealogen om dan ineens van verschillende zijden, vaak geheel onafhankelijk van elkaar, in het licht gebracht te worden.

Een dergelijk geval betreft ook het geslacht *Van Hodenpijl,* dat hoewel reeds uitgestorven toch nog een plaats vindt in enkele gedrukte genealogische werken uit de zeventiende eeuw [1a]), waarna het aan het einde van de negentiende- en begin van de twintigste eeuw opnieuw in de belangstelling kwam [2]), maar hierna niemand meer scheen te interesseren.

1) De volgende afkortingen zijn gebezigd:
L.H. = Algemeen Rijksarehief, leenkamer Holland.
R.D. = Algemeen Rijksarchief, Rekeningen der Domeinen.
N.D. = Algemeen Rijksarchief, Nassau Domeinarchief, Het archief van de Raad en Rekenkamer te Breda.
D.S.K. = Algemeen Rijksarchief, Delftse Statenkloosters.
E. = Algemeen Rijksarchief, archief van de abdij van Egmond.
R. = Algemeen Rijksarchief, archief van de abdij van Rijnsburg.
O.H. = Oorkondenboek Holland, deel I, II en 111.

la) o.a. S. van Leeuwen: „Batavia Illustrata" 1685, blz. 985.
2) H. M. A. Roelants: „Het gulden boek van Schiedam".



Foto G. C. Helbers.

Afb. 1. Waterput van de burcht Rodenrijs in 1922.

In 1956/'57 begon ik mij te verdiepen in dit geslacht naar aanleiding van een bewerking van de leenregisters van Hodenpijl in samenwerking met de heer J. H. Brakke en, toen naar mijn mening vrijwel alle gegevens verzameld waren, verschenen deze gegevens in „De Nederlandsche Leeuw", jaargang 1957, kol. 187-201 en 234-247, in het artikel „Foreest en Hodenpijl" van de hand van Jhr. H. A. van Foreest.

Volkomen onkundig van het feit, dat wij beiden aan hetzelfde onderwerp werkten, hadden wij vele zaterdagmiddagen gelijktijdig op de leeszaal van het Algemeen Rijksarchief doorgebracht, waarbij wij slechts van elkanders aanwezigheid bewust waren, doordat wij beiden vaak een zelfde register uit de leenkamer Holland of een rekening van de domeinen hadden aangevraagd! Op enkele punten van de studie van de Heer van Foreest kan ik een kleine aanvulling geven, in hoofdzaak betrekking hebbende op het bezit van het geslacht in Schieland. Het hier volgende betreft een woning te Overschie.

§ 1. „Die woninge tot Rodenrise".

Op 12 april 1436 beleent *Reynalt* heer *van Brederode Dirk van Hodenpijl Aerntsz.* met „die woninge tot Rodenrijsen met achtien morgen lants luttel mijn of meer, gelegen in den ambacht van Ouderscie", op gelijke wijze als diens grootvader heer *Dirk van Hodenpijl* deze vroeger in leen hield [3]). Inderdaad is op 12 maart 1381 sprake van een stuk land te Overschie, genaamd de Halve Hoeve, belend ten westen door de Rotterdamse vaart en ten noorden door de woning van *Dirk van Hodenpijl* [4]). De belending ten opzichte van de Rotterdamse vaart, maakt het waarschijnlijk, dat wij dit land moeten zoeken in het zuidelijkste deel van de polder Zestienhoven. Inderdaad vinden wij hier een perceel van 14 morgen 44 roede in de meting van Schieland van 1540-1545, dat bijna een halve hoeve (½ X 30 = 15 morgen) groot is [5]). Een deel van bijna 1 morgen zal verdwenen zijn in de Rotterdamse Schie, gegraven in 1340-1347, en dat dus door de landmeter in de zestiende eeuw niet meer is meegemeten.

Ten noorden van de Halve Hoeve ligt een perceel, dat zich tot over de Rotterdamse Schie uitstrekt en dat aan het St. Elisabeth-klooster te 's-Gravenhage behoort en in totaal 28 morgen 1 hond 50 roede groot is. Dit stuk land is oorspronkelijk leenroerig aan de vrouwe van Rodenrijs en haar opvolgers. Het is in 1299 nog 34 morgen groot, maar ook hier is een belangrijk deel vergraven ten behoeve van de Rotterdamse Schie,

Ten noorden hiervan ligt een perceel van 25 morgen 1 hond 7 roe, strekkende vanaf de Delftsche Schie tot aan de Achterdijk, juist ten noorden van de plaats, waar de Rotterdamse- in de Delftse Schie uitkomt. In dit perceel liggen de 18 morgen leenroerig aan Brederode.

Opnieuw naar het noorden volgt dan een perceel van 34 morgen, genaamd de Rauwe Weide.

Deze laatste 3 percelen, samen groot ruim 90 morgen, zullen blijken de oorspronkelijke woning te Rodenrijs te vormen, hetgeen wel door enige bewijzen geschraagd dient te worden.

In 1922 bevond zich even ten noorden van de Rotterdamse Schie in de polder Zestienhoven een lage kuastmatige heuvel. Deze werd in dit jaar afgegraven en hierbij kwamen de resten van een ronde stenen burcht te voorschijn, bestaande uit een cirkelvormige ringmuur met een weergang op steunberen, met een diameter van ongeveer 22 meter, waarbinnen

3) L.H. inventaris no. 105, folio 22v en 23.
4) D.S.E. Koningsveld, inventaris no. 1'71.
5) Archief van het Hoogheemraadschap Schieland.

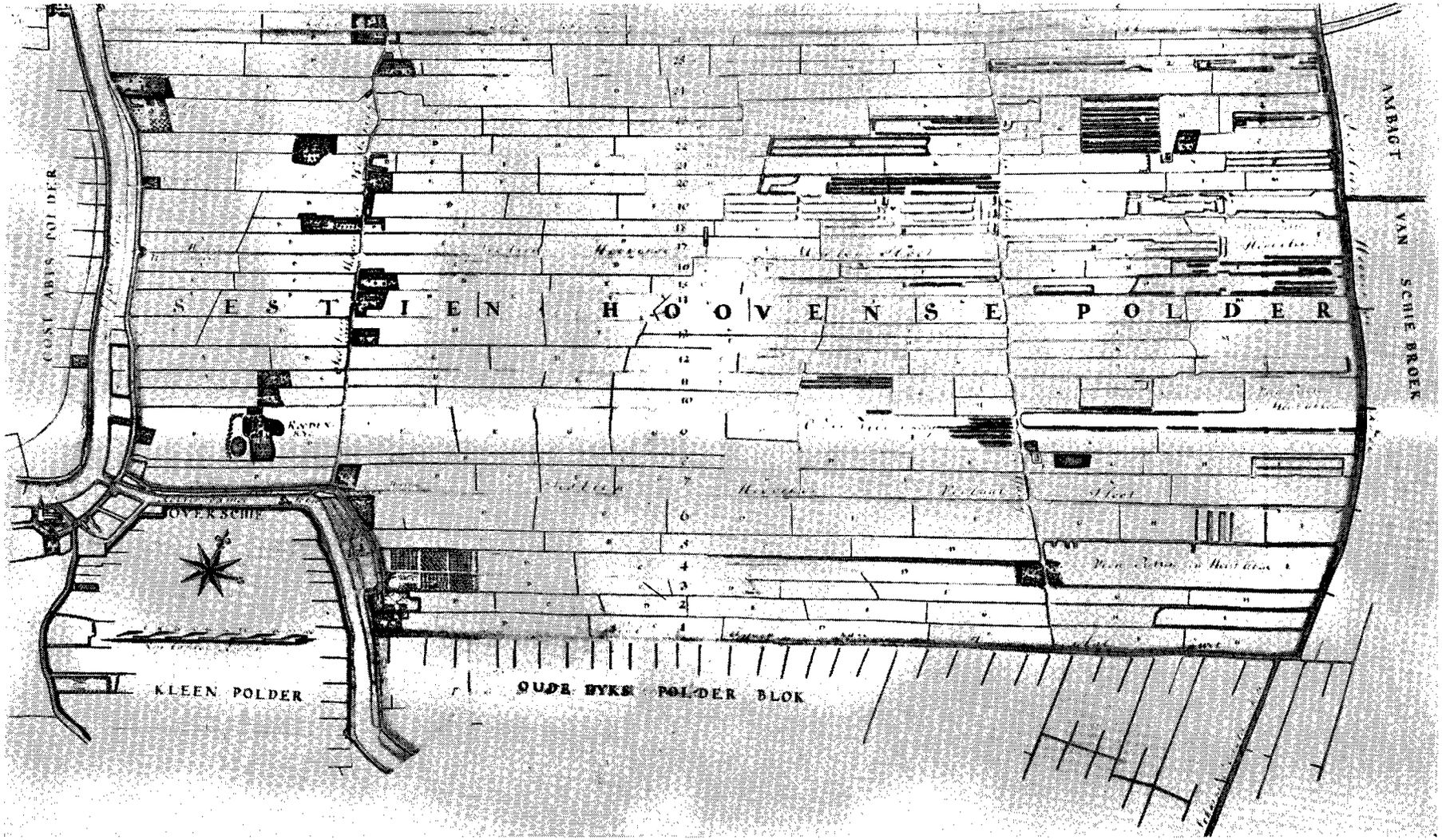

Afb. 2. De polder Zestienhoven in 1701—1703 (links in het midden het terrein Rodenrijs met de burchtheuvel).
Kaart in een atlas, door de landmeters Krukius vervaardigd ten behoeve van de Universiteit te Leiden, in het Alg. Rijksarchief te 's-Gravenhage.

zich een gemetselde waterput bevond (zie afbeelding 1). Het metselwerk bestond uit bakstenen, met een lengte van 28 à 32 cm, wat er op wijst, dat wij hier met een gebouw uit de dertiende eeuw te maken hebben, in zekere zin een verkleinde uitgave van de bekende burcht te Leiden.

In het Algemeen Rijksarchief bevindt zich een atlas met detailkaarten van dit gebied, vervaardigd in 1701-1703 door de landmeters Krukius ten behoeve van de Universiteit te Leiden. Op één van deze kaarten komt de burchtheuvel nog voor, waar omheen nog de omtrekken van een nederhof te herkennen zijn, waarop een boerderij is gelegen. Het geheel draagt de naam Rodenrijs (zie afbeelding 2).

Op 9 augustus 1'299 geeft *Beafrijs van Roedrijse* aan *Clase van Ruven* 34 morgen land in leen te Overschie, ten oosten van de kerk, strekkende uit het midden van de Schie tot de landscheiding (nu Achterdijk) . Zij doet dit met toestemming van haar man *Floris* „ende anders onser vriende" [6]).

Uit het feit dat *Beafrijs van Roedrijse* als leenvrouwe optreedt en haar man slechts als haar voogd blijkt, dat zij het leen mee ten huwelijk heeft gebracht+ Merkwaardig is echter dat zij deze handeling verricht met toestemming van haar andere familieleden. Dit kan m.i. alleen verklaard worden, doordat de 34 morgen land oorspronkelijk een stuk huisbezit zijn, dat door haar verkocht wordt, zij het onder leenverband. Inderdaad zijn in de veertiende eeuw wel meer acten aan te wijzen, waarbij iemand goederen vervreemdt onder nadrukkelijke toestemming van zijn bloedverwanten of zijn erfgenamen.

Dank zij dit leenverband kunnen wij de geschiedenis van dit land verder vervolgen. Op 9 april 1435 wordt *Hughe van Ruven* er mede beleend, op 30 april 1466 jonkvrouw *Lysbefh Hugendochter van Ruyve* na overlijden van haar broederszoon en draagt het over aan haar zusterszoon Mr. *Huge van Ruyve* [7]). Op 19 mei 1468 verpacht Mr. *Huge* het land, dat dan nog 33 morgen groot is, zodat 1 morgen in de Schie verdwenen is [8]). Op 29 juni 1496 schenkt hij het aan het St. Elisabeth-klooster te 's-Gravenhage, waarvan hij pater is, voor het doen van twee missen per week [9]). Dit klooster draagt later aan de stad Rotterdam nog een deel van het land over voor verbetering van de Schie, maar heeft, zoals hiervoor vermeld is, in 1540-1545 nog het grootste deel ervan in zijn bezit.

Alvorens ons nu bezig te houden met het perceel de Rauwe Weyde,' moeten wij eerst iets naders berichten over *Beafrys van Roedrijse.* Deze komt n.l. nog in een tweede leenacte voor. Op 25 september 1302 beleent zij haar neef *Daniël van Roedrijse* met het land gelegen tussen Bilreslant en het Smaelweerland, strekkende van de halve Schie tot 8 voet over de landscheiding [10]). Op de ligging van dit perceel wordt later teruggekomen, voorlopig is van belang dat wij uit deze acte de volledige naam van haar man leren kennen n.l. *Floris van der Doerfoge.* Deze is een van de zoons van *Floris van Brederode,* welke zoons zich naar het reeds door hun vader in leen gehouden complex de Doortoge te Monster noemen. Deze *Doorfoghe's* zijn reeds vroeger door Dr. H. Obreen

6) Rijksarchief Zeeland, bibliotheek van handschriften, leenregister van Hodenpijl en Naemstede, folio 1v.
7) Hetzelfde leenregister als noot 6.
8) Algemeen Rijksarchief, familiearchief Heereman van Zuytwijck.
Q) Algemeen Rijksarehief, archief St. Elisabethsklooster te 's-Gravenhage, inventaris no. 62 en 62a.
10) Leenregister Hodenpijl en Haemstede, folio 1v.

behandeld, zodat wij ons kunnen bepalen tot het echtpaar *Doortoghe-Rodenrijs* [11]).

Floris van der Doorfoghe, die wij in 1309 en 1310 regelmatig als voogd zien optreden over *Beafrise,* de dochter van zijn overleden broer heer *Dirc van der Doorfoghe,* komt voor .het laatst voor" op 27 mei 1319 [12]). Op 6 augustus 1321 beschikt de graaf over een rente, die hem aangekomen is van *Floris van der Doortoghe,* zodat hij dan overleden zal zijn [13]). De *Doortoghe's* zijn vooral gegoed in Monster, Zevenhuizen en Zegwaard, te Overschie echter niet, hier zijn zij kennelijk „ingetrouwd". Op 6 augustus 1338 verkoopt de graaf aan *Jan Hoec* als vrij eigen een stuk land te Overschie, genaamd de Rauwe Weyde, tegen 6 Lb hollands per morgen, 'welk land de graaf is aangekomen van *Janne van der Doirtoghe* [14]). In het charter wordt niet de grootte van het perceel genoemd, noch de juiste ligging, maar deze zijn uit andere bronnen vast te stellen.

Op 11 augustus 1473 geeft *Philips van der Spange* ten vrij eigen een rente van 14 Lb per jaar, verzekerd op 32 morgen land, genaamd de Rauwe Weyde, te Overschie [15]). Het land grenst in het westen aan de Schie en wordt in het zuiden belend door de erfgenamen van *Aernd van Honspijl* (lees *Hodenpijl*) . In de leenbrief van 12 april 1436, waarbij de heer *van Brederode* de woning te Rodenrijs uitgeeft, wordt gezegd, dat deze in het noorden begrensd wordt door heer *Phitips van der Spangen* met een weer land, genaamd de Rauwe Weyde. Hiermede is de topografie van de rond de burcht Rodenrijs gelegen landen voldoende bewezen, zodat wij hiervan gebruik mogen maken bij ons verder onderzoek.

De Rauwe Weyde blijkt in 1338 een grafelijk leen geweest te zijn, dat aan hem is teruggevallen, doordat de leenman overleden is zonder zoon na te laten en waarbij andere bloedverwanten niet mogen opvolgen, dus een recht leen.

Jan van der Doirtoghe komt in de literatuur over zijn geslacht niet voor, maar uit het feit dat zijn leenbezit in Overschie ligt, waar slechts één *Van der Doirtoghe* een generatie vroeger gegoed is nomine uxoris en dit bezit tegen de burcht van deze echtgenote aan ligt, mogen wij concluderen dat *Jan een* zoon van *Floris* is.

Wie zijn echter zijn erfgenamen van de overige Rodenrijsbezittingen? De burcht zelf met de er bij behorende 18 morgen land blijken in 1381 in het bezit te zijn van *Dirk van Hodenpijl* en er is nog een vroegere bron hieromtrent.

Na de nederlaag van de Hoekse partij in 1351, zijn de goederen van haar voornaamste leden geconfisqueerd en voor een deel' verkocht, maar het belangrijkste deel is door de grafelijke rentmeester van Noord-Holland beheerd, voor zover deze tussen de Maas en de Haarlemmer Hout lagen. In de lijsten van deze (niet volledige) ontvangsten komen twee *Van Hodenpijl's* voor, n.l. heer *Arnoud van Hodenpijl* en diens zoon *Jan,* die zich respectievelijk op *13* februari 1355 en 20 april 1355 met de graaf verzoenen [16]). De inschrijving voor de zoon in het register van de Leenkamer Holland bevat een fout, hij wordt hierin n.l. h eer *Jan* genoemd, wat onjuist is, dit blijkt niet alleen uit de rentmeestersrekeningen, waarin hij tientallen malen voorkomt zonder éénmaal het predicaat heer, maar bovendien komt de acte cok voor in een

11) „De Nederlandsche Leeuw" 1926.
12) Charter in het rijksarchief te Parijs.
13) L.H. inventaris no. 1, folio 21.
14) N.D. inventaris no. 1250.
15) Algemeen Rijksarchief, archief van het St. Ursulaklooster te Schiedam, inventaris no. 60.
16) L.H. inventaris no. 23, folio 52v en folio 61v.

register uit de zelfde tijd, thans in het Koninklijk Huisarchief, waarin het woord heer niet voorkomt.

Jhr. H. A. van Foreest verwart hierdoor de zoon met zijn gelijknamige oom, raadsman te Delft in 1315.

Jan van Hodenpijl blijkt te Overschie goederen te bezitten, de rentmeester ontvangt hier n.l. van: „Clais die 'Hoghe die woninghe ter Doortoghen van Jans deel van Hodenpijl X Lb. XIX schelling payments." [17])

Jan van Hodenpijl blijkt dus een aandeel te hebben in de woning ter Doortoghe en gezien dat de *Van der Doortoghe's* twee generaties lang hier de beschikking gehad hebben, over de woning te Rodenrijs en de zoon van *Jan van Hodenpijl* deze eveneens in 1381 bezit, moeten de woning ter Doirtoghe en te Rodenrijs wel identiek met elkaar zijn, te meer daar noch de. *Van der Doortoghe's*, noch de *Van Hodenpijl's* andeze bezittingen in Overschie hebben.

Jan is niet de enige bezitter, er zijn kennelijk nog andere erfgenamen, maar zeker is, dat hij het aan Brederode leenroerig deel bezit, iets wat hem als de naaste bloedverwant van de overleden *Jan van der Doirtoghe* aanwijst.

Keren wij nogmaals terug naar de rentmeesters-rekeningen, deze leren ons een merkwaardig feit, n.l. dat vader en zoon *Van Hodenpijl* beide zeer gegoed zijn. Tellen wij de inkomsten van de graaf op uit de goederen van heer *Arnoud*, kan komen wij op een totaal van rond 160 Lb. en voor *Jan* komen wij op rond 50 Lb. Hoe komt het dat *Jan* nog bij het leven van zijn vader al zo welgesteld is? Hiervoor iijn twee mogelijkheden n.l. dat hij door zijn huwelijk deze goederen verworven heeft of dat hij deze van zijn moeder heeft geërfd. Gaan wij eerst de ene mogelijkheid na. Zijn echtgenote *Aleid van der Made is* inderdaad een welgestelde erfdochter, haar ouders *Dirk van der Made* en *Lysbeth van Almkerk* laten na twee zoons *Jan* en *Hendrik*, een dochter *Aleid* en verder is er nog een bastaarddochter *Aleid*, echtgenote van *Aernt van Delf* [18]). Als in 1350 de vijandelijkheden beginnen zijn de beide ouders overleden en ook de zoon *Hendrik. Nu is Lysbeth van Almkerk* in Zuid-Holland gegoed (ten zuiden van Maas en IJssel), zodat de van haar afkomstige goederen niet door de rentmeester van Noord-Holland verantwoord worden en hier geen rol spelen. Het grootste deel van de vaderlijke erfenissen zal aan de 'oudste zoon *Jan van der Made* gekomen zijn en daar deze balling is, worden deze door de rentmeester afzonderlijk beheerd. *Jan van der Made is* in ballingschap overleden, zodat bij de verzoening tussen de graaf en *Jan van Hodenpijl* in 1355 nadrukkelijk wordt bepaald, dat hieronder vallen de bezittingen die zijn vrouw zal erven, n.l. het goed van *Jan van der Made. Hendrik van der Made* heeft een deel van zijn bezit aan zijn bastaard-zuster nagelaten. Al met al zal het bezit van *Jan van Hodenpijl* niet voor de meerderheid uit oud van der Made bezit hebben bestaan, als is er wel sprake van de helft van een huis te Delft, dat hier zeker toe behoord heeft. Maar bovendien kan *Jan van Hodenpijl* dan nog geen leenvolger voor de woning te Rodenrijs zijn, daar deze dan nog op naam van *Jan van der Made* had moeten staan.

Wij mogen dan ook aannemen, dat *Jan* de goederen van zijn moeder heeft geërfd. De vrouw van heer *Arnoud van Hodenpijl* is oabekend, maar het lijkt nu toch wel aannemelijk

[17]) R.D. inventaris no. 204, folio 21.

[18]) Zie het genoemde artikel „Foreest en Hodenpijl".

dat zij een *Van der Doortoghe* is geweest, geen dochter van de omstreeks 1338 overleden *Jan van der Doiráoahe*, maar diens zuster. Het lijkt het meest waarschijnlijk wanneer wij de gegevens van heer *Arnout van Hodenpijl* en *Jan van der Doirtoghe* en die van hun vaders naast elkaar stellen.

Heer *Arnoud van Hodenpijl* komt voor van 1316 tot 1357, zijn vader *Dirk van Hodenpijl* van 1280 tot 1301; *Jan van der Doirtoghe* is dood 1334, zijn vader *Floris van der Doirtoghe* wordt vermeld van 1298 tot 1319. De *Van der Doirtoghe's* lijken zelfs iets jonger dan de *Van Hodenpijl's*, en daar als regel de vrouw wel enkele jaren jonger dan 'de man zal zijn, versterkt dit slechts de hier gedane veronderstelling.

Om een gissing te doen naar de naam van de vrouw van heer *Arnout van Hodenpijl,* dient van de bewezen tabel 1 te worden uitgegaan.

Tabel' **1.**

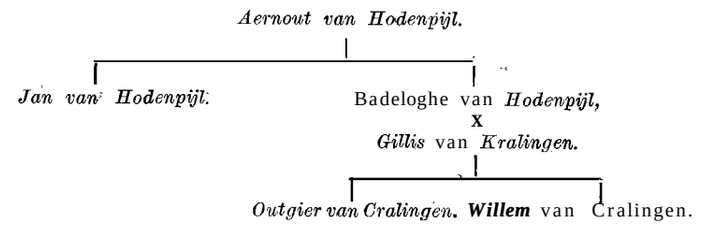

Op' 34 mei 1364 regelen de broeders *Ogier* en heer *Willem van Cralingen* een aantal erfenissen n.l. die van hun ouders, van hun grootvader heer *Arnoud van Hodenpijl* en van hun nicht *Meyne van der Doirtoghe,* van welke erfenissen *Ogier* alles ontvangt, wat binnen Schieland is gelegen [19]). Wij zien hier een relatie *Van Cralingen-Van der Doortoghe,* die mogelijk via de vrouw van *Gillis van Cralingen* loopt. De vraag blijft, wie deze vrij late jonkvrouwe *van der Doirtoghe is,* daar de mannelijke nakomelingen van *Floris van Brederode* al vrij lang van het toneel zijn verdwenen n.l. *Dirk* reeds in 1306, — nalatende een erfdochter *Beatrise, — Jan* in 1297 en *Floris* vóór 1321 en zijn zoon *Jan* vóór 1338 zonder nakomelingschap. Het is echter ook niet bewezen, dat deze *Meyne* een *Van der Doortoghe tot* vader gehad heeft, zij kan n.l. vernoemd zijn naar een van haar grootmoeders en dan ligt het voor de hand haar te houden voor een kleindochter van heer *Aernout van Hodenpijl,* in welk geval zij naar diens vrouw genoemd kan zijn, de laatste die deze naam heeft gedragen en inderdaad is zij dan een nicht van de gebroeder *van Cralingen* die haar erfenis met de *van Hodenpijl's* gedeeld zullen h'ebben.

Welk goed *Outgier van Cralingen* van haar geërfd heeft is niet na te gaan, maar op 26 juli 1414 blijkt heer *Dirk van der Leck,* echtgenoot van de oudste dochter van *Outgier,* een aantal percelen land te bezitten ten zuiden van de Rotterdamse Rijweg in Overschie, die de Rodenrijse werven heten, iets wat te meer opvalt, daar wel heer *Willem van Cralingen* een relatie met Rodenrijs heeft, zoals hieronder zal blijken, maar *Outgier* beslist niet, behalve dan via zijn moeder *Badeloghe van Hodenpijl* [20]). Met enig voorbehoud mag de tabel 11 aangehouden worden.

[19]) Gemeente archief Rotterdam, charter in het heerlijkheidsarchief van Cralingen.

[20]) Gemeente archief Rotterdam, bibliotheek van handschriften: Blafferd van het Sint Agnieten convent, folio 64.

Tabel 11,

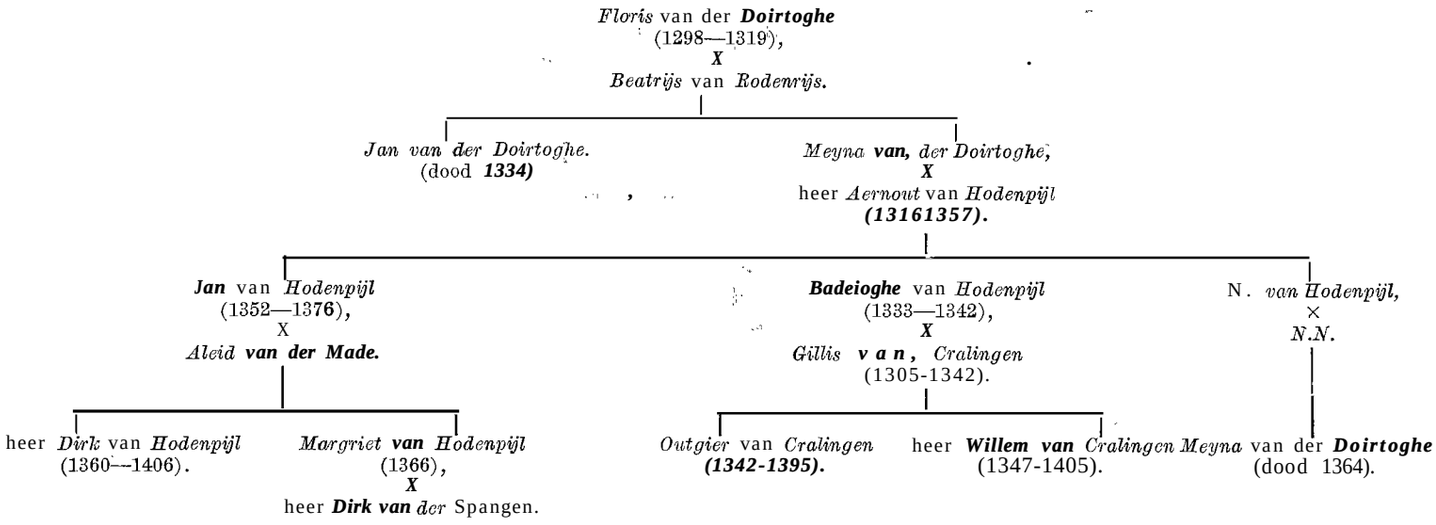

Het bovenstaande geeft dus een aanwijzing wie in 1352 de medebezitters van de woning ter Doirtoghe te Overschie geweest kunnen zijn; of uit het huwelijk *Doirtoghe-Van Rodenrijs* nog meer kinderen zijn valt niet vast te stellen, al is het opmerkelijk dat een zeventiende-eeuwse genealoog een stuk onder ogen gehad schijnt te hebben, waaruit blijkt dat in 1301 *Arent van Dorp* gehuwd is met een dochter van *Floris* heer *Rodsnrijs* [21]).

§ 2. Het geslacht Van Rodenrijs in de dertiende eeuw.

In de voorgaande paragraaf is getracht tot een „reconstructie" te komen van de echtgenote van heer *Aernout van Hodenpijl*. Zij stamt van vaderszijde uit *Van Brederode*, hetgeen een afdoende verklaring geeft van de sterke binding met dit laatstgenoemde geslacht, zoals door Jhr. H. A. van Foreest is geconstateerd, en van moederszijde uit *Van Rodenrijs*.

De gegevens over dit laatste geslacht zijn spaarzaam, maar toch kan over de vader van *Beatrijs van Rodenrijs* geen misverstand bestaan, daar in de hiervoor genoemde acte van 25 september 1302 zij zich noemt *Beatrijs Dircsdochter van Roedrijse* en wij *Theodericus de Roderise* kennen uit een acte van 25 mei 1266 als een van de parochianen van Schie, met wie de abt van Egmond, collator van de kerk aldaar en eigenaar van grote complexen landerijen en tiendblokken een regeling treft [22]).

Beatrise blijkt in 1298 de erfdochter te zijn, zodat wij dienen te beginnen met alle gegevens *Van Rodenrijs* te verzamelen van vóór 1300. Deze zijn:

Daniël van Roderisa, getuige voor de graaf van Holland bij een ruil door deze aangegaan met de abdij van Echternach, die o.a. de parochie van Schie betreft, in 1156 [23]), en nogmaals voor dezelfde bij diens verdrag met de graaf van Vlaanderen op 27 februari 1168 [24]).

Aelwijn van Roderise, ridder, en *Dirc van Roderise*, parochianen te Schie, op 25 mei 1266 [25]).

Aelwijn, ridder, en *Arnest van Wulven* erkennen het patronaatsrecht van de abt van Egmond over de door hen gestichte kerk te Berkel op 11 december 1266 [26]).

Het ambacht van heer *Aelwijn van Roderise* en van heer *Arnest van Wulven* wordt vermeld tussen 1 en 7 juni 128 1 [27]). Heer *Aelwijn van Roderise* en heer *Arst van den Broke* houden van de graaf samen het ambacht van Roderise, gelegen tussen de landscheiding en de Striclede, in leen omstreeks 1281 [28]).

Daniel van Roderise houdt van de graaf een erf in Hatscamp (bij 's-Gravenhage), een rente van 25 schelling per jaar, een veenhoeve geheten heer Corstanshoeve en 4 morgen te Schie bij zijn huis in leen omstreeks 1281 [29]).

Daniel van Rodenrijs, vermeld in 1156 en 1168, bewijst dat het geslacht reeds in het midden van de twaalfde eeuw van betekenis is geweest.

Dirc van Rodenrijs, vermeld 1266, is nooit ridder geweest,, daar dan zijn dochter zich Beatrijs h er en Dircsdochter 'genoemd zou hebben, wat zij niet 'doet. Gezien. het bezit van de burcht te Overschie houd ik hem voor de vertegenwoordiger van de hoofdtak van de familie. In de lijst van leenmannen van graaf Floris V uit omstreeks 1281, die voor het gebied van Overschie en omgeving vrij compleet lijkt, ontbreekt hij, evenals zijn dochter *Beatrijs*. Dat hij geen leenman van de graaf geweest zou zijn, is iets wat voor een belangrijk geslacht als het zijne niet aannemelijk is, temeer daar zijn kleinzoon *Jan van der Doirtoghe* dit wel is, n.l. voor *34* morgen land in de woning te Rodenrijs. Of valt tussen *Dirc* en *Beatrijs* nog een kinderloos overleden zoon respectievelijk broer te 'plaatsen? Dit laatste is het waarschijnlijkst n.l. *Daniel van Roderise*. Deze houdt van de graaf., behalve land bij 's-Gravenhage en een door diens rentmeester uit te keren rente, een veenhoeve genaamd Heer Corstanshoeve en 4 morgen te Schie bij zij n huis.

21) Wouter' van Gouthoeven: „Oude Cronyke etc.", 1620.
22) E. inventaris no. 3, folio 45v.
23) L.H. inventaris no. 18, folio 60.
24) O.H. I, nó. 147.
25) E. inventaris no. 3, folio **45v.**
26) E. inventaris no. 3, folio 46v en inventaris no. 689.
27) R. inventaris no. 127, folio 7a en L.H. inventaris no. 49, folio 27.
28) L.H. inventaris no. 5, folio 46.
29) L.H. inventaris no. 5, folio **46v.**
30) Dr. H. G. Hamaker: De rekeningen der Grafelijkheid van Holland, deel 1, blz. 113, blz. 204 en blz. 229.

Het woord huis wijst in deze tijd op iets, dat meer is dan een eenvoudig woonverblijf, meestal een kasteel, in andere gevallen wordt gesproken over een woning en ook wel hofstad. Het ligt dan ook voor de hand hier te denken aan de burcht Rodenrijs.

Van Heer Corstanshoeve wordt geen nadere plaatsaanduiding aangegeven, alleen wordt gezegd dat deze uit veen bestaat en uit de tekst kan begrepen worden, dat hij dus ook in Overschie ligt. Nu is de naam Kerstant hier niet vreemd. In de reeds hierboven vermelde lijst van vooraanstaande parochianen te Schie in 1266 komt voor een *Christantius;* te Overschie wordt een hoeve gerekend op 30 morgen, het lijkt dan ook waarschijnlijk, dat de 30 + 4 morgen leenland in 1281 dezelfde zijn als de 34 morgen land, genaamd de Rauwe Weyde, een recht leen vóór 1338. Deze laatste bestond en bestaat ten dele nog uit veen; de naam Rauwe Weyde wijst er ook op dat het beslist geen eerste kwaliteit land was. Het leen kan na de dood van *Daniel* teruggekocht zijn door 'zijn zuster *Beatrijs*.

Rest ons nu nog heer *Aelwijn van Roderise,* ridder, vermeld van 1266 tot 1281. Hij is ambachtsheer van de helft van het latere ambacht Berkel en wel van de westelijke helft, dit deel heet nog steeds Rodenrijs. De ontginningen hier zijn jonger dan de er ten westen van gelegen polders Zestienhoven en Schieveen in het ambacht Overschie en in 1266 wordt de parochie Berkel van de parochie Schie afgescheiden. Hebben wij gezien dat in Zestienhoven, groot 16 X 30 = 480 morgen, ruim 90 morgen huisbezit van de van Rodenrijses ligt, in Schieveen zullen wij later nog **een** groter complex tegenkomen. Het lijkt, dat wij hier te doen hebben met een nieuwe ontginning door het geslacht, waar een jongere tak mee gegoed is.

De kern van de jongste ontginning is zeker de hof van Rodenrise te Berkel. In 1316 is deze in het bezit van de graaf en in 1334 blijkt deze 41 morgen 1 hond groot te zijn, terwijl de 12 7/8 hoeve, waarvan hofhoenders opgebracht werden, onder deze hof zullen zijn gevallen, een ontginning van 41 morgen 1 hond en 386 morgen 1½ hond, dus in totaal 427 morgen 2½ hond. Erfgenamen van heer *Aelwijn van Roderise* zijn niet aanwijsbaar als leenvolgers, wel van zijn mede ambachtsheer heer *Arnest van Wulven,* wiens nakomelingen zich *Van Sterkenburg* noemen en hun ambacht verkopen aan heer *Willem van Duvenvoirde* voor 1350 [31]).

Uit niets blijkt echter dat het hof van Rodenrise een grafelijk leen was, zodat de graaf dit moet hebben gekocht van de naaste bbedverwanten van heer *Aelwijn van Roderise.* In deze richting wijst een drietal renten, elk groot 10 Lb. per jaar, door 's graven rentmeester uitgekeerd aan drie personen als een lijfrente uitgaande uit zijn goed in Rodenrise en Berkel. Op 6 augustus 1321 zijn alle drie overleden en geeft de graaf' deze renten aan *Enghebrecht,* zijn rentmeester"[32]) en inderdaad zien wij dat in 1334 *Enghebrecht van Vorscoten* „uten goede van Berkel ende van Rodenrise" ontvangt 30 Lb. [33]). De drie oorspronkelijke heffers zijn ver *Lise van Roderise, Florens van Dortoghe* en *Smoelnaends weduwe.* Deze laatste is in 13 17 nog in leven en wordt dan aangeduid als *Clais Molnars weduwe* [34]). Zeer waarschijnlijk moeten wij in deze drie personen de verkopers van het hof van Rodenrise zien en de erfgenamen van heer *Aelwijn van Roderise.*

[31]) L.H. inventaris no. 77.
[32]) L.H. inventaris no. 1, folio 21.
[33]) Hamaker 1, blz. 227.
[34]) Hamaker 1, blz. 69.

De hof brengt in 1317 op 24 Lb. 10 schelling en in 1334 een bedrag van 22 Lb., hierbij dienen dan nog de 50 hoenders opgeteld te worden. De rente is dan ook hoger dan de opbrengst van de hof, maar het is dan ook een tijdelijke uitkering.

Florens van der Dortoghe zal ontvanger geweest zijn vanwege zijn vrouw, of deze heeft hem de rente gegeven als zijn lijftocht; ver *Lise van Roderise* kan een zuster zijn van *Beatrijs,* maar waarschijnlijk de weduwe van haar broer; wie de weduwe is van *Clais Molnar* is heel onzeker, mogelijk is zij een *Van Roderijse,* hoewel in de rekening van 1317 gesproken wordt over haar uitkering, als „vor hare duarie", dan zou zij er dus haar lijftocht aan bezitten, dus overeenkomstig het veronderstelde bij *Florens van der Dortoghe.*

Het lijkt niet te gewaagd om te stellen dat heer *Aelwijn van Roderise* kinderloos is #overleden en dat de hoofdtak van de familie zijn bezit erft. Heer *Aelwijn* is hierom mogelijk een jongere broer van *Dirc,* waarbij opgemerkt dient te worden dat een jongere broer ridder kan zijn zonder dat zijn oudere broer dit is, als voorbeeld mogen de hiervoor reeds genoemde broeders *Van Cralingen* dienen.

Als zijn grootvader is aan te wijzen een zekere *Allinus,* die aan *Franco,* abt van Egmond (1182—1206), in de polder Schieveen 52 morgen land verkoopt, dat in het noorden en in het zuiden ligt tussen van Rodenrijs land, zodat dit het aannemelijk maakt, dat wij hier te doen hebben met zijn grootvader van vaders zijde [35]).

Met heel veel voorbehoud kunnen wij de oudste *Van Rodenrijse*'s samen brengen in tabel 111.

Tabel III.

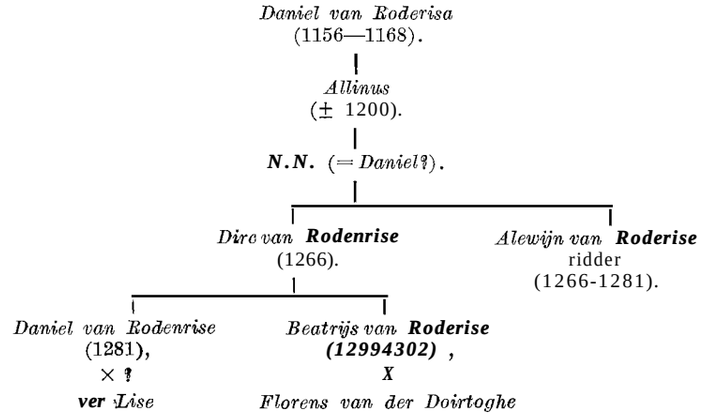

§3. Een geslacht Van Rodenrijs in de veertiende eeuw.

Ook in de veertiende eeuw komen te Overschie *Van Rodenrijse*'s voor, die met het in § 2 behandelde geslacht samenhangen.

Reeds is vermeld dat *Beatrijs van Rodenrijs* haar neef *Daniel* in 1302 met land beleent. Dit land komt voor in de leenregisters van Hodenpijl en blijkt op 31 mei 1384 in leen gehouden te worden door *Kerstine van Zuydwyc,* vrouwe van Roederijse, echtgenote van heer *Willem van Cralinghen.* Het echtpaar is doende om orde op zaken te stellen en, bepaalt wat ieder van hun vier zoons na hun overlijden zal erven. Deze vier zoons zijn *Gillis, Jan,* en *Dirc van Cralingen* en

[35]) E. inventaris no. 3, folio 14. Mogelijkt houdt de verkoop van dit land verband met geld, dat nodig was om nieuwe ontginningen ten oosten van Schieveen te financieren (zie ook § 12).

Daniel van Roederise. Deze laatste krijgt toegewezen de hofstad tot Rodenrijse met alle achterlenen en omtrent 90 morgen land, die hij in leen zal houden van zijn broer *Gillys, die deze* op zijn beurt weer in leen zal houden, zoals zijn moeder die houdt, van haar neef *Dirck van Hoedenpijl; Daniel* moet jaarlijks uit dit bezit *25* Lb. uitkeren aan zijn broer *Dirck* [36]). Bij een omschrijving van het leen op 10 november 1466 wordt het omschreven als de hofstad met omtrent 100 morgen [37]).

Het leen is te volgen in latere jaren, waarbij het landbezit steeds kleiner wordt, in de zeventiende en achttiende eeuw wordt door de leenheer meerdere malen toestemming tot vervening van percelen gegeven [38]).

In 1466 wordt als zuidelijke begrenzing opgegeven de Stugge zijde, deze zijdwinde vormt de scheiding tussen de polders Schieveen en Zestienhoven en heet tegenwoordig de Doenkade.

Vergelijken wij de omschrijving van 1302 met die van 1384 wat betreft de oostelijke begrenzing, dan blijkt dat in het laatste jaar hier drie personen met hun land liggen, waar in 1302 de landscheiding wordt genoemd. Aan de oostzijde is dus reeds een deel van het land vervreemd en bezitters van de verkochte percelen zullen de leenmannen zijn waarvan in 1384 melding gemaakt wordt. Op deze wijze bleef het complex ten opzichte van de *Van Hodenpijl*'s als leenheren toch één geheel uit feodaal oogpunt beschouwd. Het leen van 1302 omvat dus het zuidelijke deel van de polder Schieveen.

Om nu het verband te vinden tussen *Kerstine van Zuydwyc,* vrouwe van Rodenrijs, in 1384 en *Daniel van Rodenrijs* in 1302 dienen wij ons bezig te houden met een ander perceel land in de polder Schieveen.

Op 31 augustus 1341 'draagt *Daniel van Roderise* 18 morgen land te Schieveen op aan heer *Willem van Duvenvoorde,* heer van Oosterhout. Op 15 mei 1369 verklaart heer *Jan van Polanen,* heer van der Lecke, dat *Daniel van Roderijze* samen met zijn oudste zoon *Dirc* aan hem verzocht hebben, dat het goed, dat *Daniel* vroeger aan wijlen de heer van Oosterhout, oom van heer *Jan van Polanen,* in leen had opgedragen, op *Daniel's* dochter *Kerstine* zal mogen vererven, waarna hij haar met dit goed beleent [39]).

Het leen blijkt op 31 mei 1384 door *Kerstine van Zuydwyck* in leen te worden gehouden en te liggen in een perceel van in totaal 26 morgen, waarvan ook het 'overige deel aan haar toebehoort. Zij bepaalt dat dit goed aan haar zoon *Dirc van Cralingen* zal komen [40]).

Op 30 juni 1461 krijgen de *Van Cralingen's* het ten vrij eigen [41]) en verkopen het aan de Heilige Geest te Delft en zo vinden wij het terug in het kaartboek van deze instelling [42]).

Er is nog een ander *Rodenrijs*-bezit in dit gebied n.l. het kleine ambacht van den Tempel. Dit is gelegen in de gemeente Berkel, juist tegen de landscheiding met Schieveen (Achterdijk), het vormt dus de voortzetting van het leen uit 1302 ten oosten van deze landscheiding. Het bestaat uit de hofstad en 12 morgen land en in 1384 blijkt het allodiaal bezit van *Kerstine* te zijn, die het aan haar zoon *Dirck* toe-

36) Hoge Raad van Adel: Huisarchief van Slingelandt no. '76, folio 23.
37) Hetzelfde register als noot 6 en ook als noot 36.
38) Leenregisters van Hodenpijl in het Algemeen Rijksarchief.
39) Algemeen Rijksarchief, archief van de Staten van Holland na 1572, inventaris no. 2636 D.
40) Als noot 39.
41) N.D. inventaris no. 44, folio 200v.
42) Gemeente archief Delft, archief weeshuis.

wijst, die het echter in leen zal houden van zijn oudste broer *Gillys* [43]).

Deze laatste, die Zuydwyck van zijn moeder erft, wordt er dus leenheer over.,. Als later Zuydwyck in handen komt van de heren van Wassenaar, vinden wij het terug in de leenkamer van Wassenaer [44]).

Oudere leenacten dan 1384 behoeven wij dus niet te zoeken, toch is het bewijsbaar, dat het in 1290 reeds bestaat. Op 1 april van dat jaar brengt graaf Floris V het ambacht van Roderise gelegen tussen de landscheiding en de Striclede administratief over van het waterschap, dat later Schieland heet, naar dat van de Zeven Ambachten, het latere Delfland [45]). Berkel draagt daarna dan ook op geen enkele wijze bij aan het dijkonderhoud in Schieland, de Tempel doet dit wel n.l. via het waterschap de 64 Hoeven in Overschie, voor een directe bijdrage is het n.l. te klein. Toch heeft het nooit deel uitgemaakt van dit waterschap, daar het ten oosten van de landscheiding ligt. Waarschijnlijk is het een kleine plaatselijke ontginning door de *Van Roderijse's,* jonger dan Schieveen, maar ouder dan de in § 2 behandelde Hof van Rodenrise te Berkel.

Nu wij in grote lijnen het Van Rodenrijs-bezit in en om Schieveen hebben vastgesteld, moeten wij terugkeren tot de genealogie.

Op 4 februari 1347 maakt de klerk van de graaf een aantekening, dat *Daniel van Roderise* zijn echtgenote *Margriete een* lijftocht van 28 Lb. hollands per jaar bewezen heeft op het land te Schieveen, dat hij van de graaf in leen houdt; hierbij dient opgemerkt te worden dat dit land geen deel uitmaakt van de hierboven genoemde landen, daar deze geen van alle grafelijke lenen zijn [46]).

Wie *Margriete* is blijkt uit het testament van *Heylewijf* vrouwe *van Zuudwyc* op 11 juni 1369, deze benoemt hierin heer *Willaem van Cralinghen* en haar dochter *Margariete van Roderise* tot executeurs [47]).

Daniel van Roderise behoort in 1350 tot de Hoekse partij [48]) en zo vinden wij ook in de lijsten van de goederen van de ballingen bezit van hem te Monster, Overschie en Wateringen; op 7 maart 1354 verzoent hij zich met de graaf nadat deze op 21 oktober 1352 bepaald heeft, dat zijn vrouw *Margriete* haar lijftocht moet blijven ontvangen.

Op 6 juni 1359 is sprake van, land gelegen te Overschie tussen de Doirtoghe [50]) en de hofstad van *Daniel van Rodenrijs* en op 15 mei 1369 komt hij voor het laatst voor, wanneer hij het leen van Polanen aan zijn dochter overdraagt [51]). Ook zijn zoon *Dirc* komt niet meer voor, de rentmeester van Noord-Holland Jan Aernd, die reeds op 26 januari 1370 doos een ander is opgevolgd"), verkoopt aan heer *Willem van Cra-Zingen 3* morgen land onder leenverband, dat de graaf aangekomen was van *Dirc,* zodat 'deze in 1369 zal zijn overleden evenals zijn vader; dit zal het grafelijke leen zijn in Schieveen, waarvan op 4 februari 1347 gesproken wordt, hoewel

43) Als noot 39.
44) Leenkamer van Wassenaar in het rentmeesterhuis van het kasteel Twickel te Delden.
45) Gemeentearchief Rotterdam, afdeling Heerlijkheidsarehieven, band Berkel, folio 1.
46) L.H. inventaris no. 47, folio 5.
47) Gemeentearchief Leiden, vidimus d.d. 29 januari 1353.
48) N.D. inventaris no. 1448 en no. 1449.
49) L.H. inventaris 23, folio 54.
50) L.H. inventaris 23, folio 15.
51) Als noot 39.
52) R.D. inventaris no. 216.

dit, gezien de rente die er uitgaat, groter geweest moet zijn, mogelijk is het overige tijdens Daniels ballingschap verkocht!.

Voor een tweede dochter van *Daniel* houd ik *Joanna van Rodenrijs,* non in het klooster fer Lee, vermeld op 11 oktober 1373 [53]).

De moeder van *Daniel is* jonkvrouw *Kerstinen van Rodenrijs,* die op 15 april *1320* aan *Willem Aelbrechtsz. van Ockenberghe 3* Lb. schuldig' is, samen met *Simon Dircszoon van der Borch,* en hiervoor goed te Delft als onderpand geeft [54]); *Daniel*'s erfdochter is kennelijk naar haar genoemd.

De moeilijkheid is nu dat wij nog vijf gegevens betneffende *Daniel van Rodenrijs* 'vinden, waarvan niet valt uit te maken of deze slaan op de *Daniel* van 1302 of op die van 1347 tot 1369, n.l.:

Op 19 juni -1326 is hij getuige als de vrouw van *Dirc van der Made* 'een leen uitgeeft [55]); op 24 oktober 1330 blijkt hij land in leen van de graaf te houden in Haeghambacht [56]); òp 12 maart 1342 wordt hij vermeld als bloedverwant van *Heynric van der Made* [57]) en in 1343 is hij baljuw van Schieland in Delfland [58]).

Nu komt *Willem van Cralingen,* echtgenoot van *Kerstine van Zuydwyck,* reeds in 1342 voor, zij het nog niet mondig, wanneer zijn ouders een verdeling tussen, hem en zijn oudere broer *Oetgier* maken, op een wijze, die de veronderstelling wettigt, dat wij hier niet te doen hebben met een jong gezin, waar men nog rekent op verdere uitbreiding, zodat beide broers reeds niet ver meer van de mannelijke leeftijd zullen zijn en mogen wij hun geboortejaar op 'omstreeks 1325 stellen [59]). In vergelijking hiermede lijkt het voor de hand liggend, dat de hierboven genoemde acten allen op *Daniel van Rodenrijs* j u n i o r slaan en laat dit geslacht zich als volgt samenvatten in tabel IV.

Tabel IV.

Daniel van Rodenrijs
(1302),
×
Kerstinen
(1320).
|
Daniel van Rodenrijs
(1326?—1369),
×
Margriet van Zuydwijck
|
Dirc van Rodenrijs, † *1369.* — *Kerstine van Zuydwijck* (1384), × — *Joanna van Rodenrijs* non *(1373)*

Willem van Cralingen
ridder
(1342-1406).
|
o.a.:
Gilles van Cralingen,
×
Meyna van Zwieten,
†± 1417.

Kerstine van Cralingen,
×
Dirc van Assendelft.
|
Gerrit *van Assendelft,*
† *1486.*

53) Rijksarchief Utrecht, ms. van Buchel, no. 343 1, folio 68.
54) R. inventaris no. 390.
55) Als noot 37.
56 j L.H. inventaris no. 1, folio 84.
57) E. inventaris no. 328.
58) L.H. inventaris no. 30, folio 34v.
59) Als noot 39

Het wapen van deze familie *Van Rodenrijs* komt 'voor op 'het grafmonument te 's-Gravenhage: van *Gerrit van Assendelft,* overleden in 1486, zoon van *Dirc van Assendelft* en van *Kerstine van Cralingen,* kleindochter van *Kerstine van Zuydwyck.* Het is een met aanstotende 'spitsruiten bezaaid veld.

Hiermede zouden wij kuiinen stellen ook het wapen, 'van het oudere geslacht *Van Rodenrijs* te kennen, ware het niet, dat in 1314 een hevige ruzie onder de meest vooraanstaande inwoners van Overschie was uitgebroken.'

§4. Ruzie in de kerk van Overschie.

De parochie Overschie bestaat in 1314 uit zeven heerlijkheden n.l. in het noordoosten 's-Gravenambacht, dat door de graaf rechtstreeks bestuurd werd, in het oosten drie ambachten binnen het latere Schiebroek, waarvan ambachtsheren zijn, in 1319 *Hughe de Visker, Willem uuter Nesse* en *Symon Doede Jansz. ute Westvoirne* (deze laatste krijgt het op 17 maart van dit jaar van de graaf in erfpacht tegen 25 lb. hollands per jaar [60]), wat sterk de Indruk wekt, dat het voor deze datum nog wildernis-domein is en nu pas ter ontginning wordt uitgegeven), in het zuidoosten Bokelsdijck met als ambachtsheer *Dirc Bokel,* ridder, (die echter buiten Overschie op het kasteel Wena of Wedena zetelt binnen de parochie Rotta), in het zuidwesten Matenesse, waarvan *Dirc Bokel uter Nesse,* knape, ambachtsheer is en in het westen de heerlijkheid, die later Hogenban heet, met als ambachtsheer heer *Outgier van Cralingen,* die hier het kasteel Starrenburg bezit. Het ambachtje de Tempel behoort mogelijk kerkelijk onder Berkel.

Tussen twee, van de bovengenoemde ambachtsheren ontstaat ruzie over een aantal zaken, n.l. over de voorrang van hun respectieve echtgenoten bij de biecht en het ontvangen van de vredeskus in de kerk, het recht op een bepaalde zetel en verder over enkele detailkwesties betreffende de grens van de voor hun ambachten gelegen buitenlanden aan de rivier. De genoemde heren zijn heer *Outgier van Cralingen,* ridder, en *Dirc Bokel uter Nesse,* knape, waarbij opgemerkt moet worden, dat de eerste de enige binnen de parochie wonende ridder is en op deze grond de voorrang voor zijn vrouw opeist.

Heer Jan van Beaumont, broer van de graaf, doet op 19 mei 1314 uitspraak en kent de vrouw van *Dirc Bokel uter Nesse* de voorrang toe, waarbij hij echter om de bittere pil voor heer *Outgier* te vergulden aan diens vrouw het recht van voorofferen geeft; doch slechts. zolang als *Dirc Bokel* nog geen ridder is [61]). Heer Jan omschrijft het conflict tussen beide parochianen „alse van haerre wive stoele in de kerke ter Ouderschie" en bepaalt „zoo segge wij ende setten Diderics wijff voir ende boven in den stal. Ende om vrientscip ende *om* hoeffschede, zoo wille wij ende seggen, dat haren Oegiers wijff voeren sal offeren, alsoe lange alse Didderic voirseit knape blijfe, ende Didderics wijff sal den pais voer nemen. Ende zoe wanneer dat Didderic ridder es, off sine nacomelingen, soe sal zijn wijff dan beyde voir offeren ende den pais voornemen toten voerstane". Een volslagen nederlaag dus voor heer *Ogier van Cralingen,* die zich dit kennelijk zo 'aangetrokken heeft, dat hij verhuisd is naar zijn kasteel Hcningen in zijn ambacht Cralingen in een andere parochie

60) L.H. inventaris no. 49. *folio 29.*
61) Gemeentearchief Rotterdam, vidimus in chartercollectie, afkomstig uit het familiearchief van Matenesse, vroeger aanwezig op het kasteel Hardenbroek.

gelegen en het is wel geen toeval, dat Dr. J. G. N. Renaud bij de opgraving van de restanten van het kasteel Starrenburg tot de conclusie kwam, dat dit omstreeks 1325 is gesloopt, niet verwoest [62]).

Wàt is nu, de reden, dat heer Jan van Beaumont een van de belangrijkere leenmannen van zijn broer zo gevoelig moest teleurstellen ten behoeve van de minder belangrijke ambachtsheer van Matenesse? Beslist geen gril, daar hij serieus op de zaak is ingegaan, zoals hij zegt: „nae dat wij ter waride vonden hebben met vroeden ende wittachtigen luden ende bij wijsdom van onsen raide". Neen, de reden is: „want die *van Roederijse,* als wij verstaen hebben, aldoes van ouds voir ende boven hebben gestaen, dair *Didderick Bokel* off comen es."

Dirc Bokel stamt dus uit het geslacht *Van Rodenrijs* en héeft hierdoor recht op de belangrijkste plaats in de kerk te Overschie. Gezien wat wij over de bezittingen van dit geslacht in § 2 en § 3 gevonden hebben, bezittingen die het zeer aannemelijk maken, dat zij een belangrijk aandeel in de ontginningen van de parochie Schie hebben gehad, kan het feit, dat deze familie volgens traditie recht op de eerste plaats in de kerk te Overschie heeft, ons niet al te zeer in verbazing brengen. Iets anders is het met het feit, dat *Dirc Bokel* hieruit stamt. Heer *Johan van Matenesse,* ambachtsheer van Matenesse in de tweede helft van de zestiende eeuw, interesseerde zich zeer voor de geschiedenis van zijn geslacht, maar moest ervan getuige zijn, dat het bij Schiedam gelegen voorvaderlijk kasteel door baldadigheid van erin gelegerde troepen in 1574 door brand werd verwoest, waarbij een deel van het familiearchief verloren ging, hoewel een groot deel ervan tot op de huidige dag bewaard is gebleven. Omstreeks 1590 stelde hij de genealogie van zijn geslacht te boek en liet tevens een schilderij vervaardigen van het kasteel vóór de verwoesting. In zijn bezit was ook de hierboven genoemde acte van 1314 en hij interpreteerde deze als volgt:

Dirc Bokel's moeder zou een *Van Rodenrijs* geweest zijn. Voor heer *Johan van Matenesse* was een andere mogelijkheid uitgesloten, want voor hem stond vast, dat zijn familie aanving met het huis te Bretten (= de Brittenburg te Katwijk), waaruit de burggraven *van Leiden* zouden stammen en hieruit verder het geslacht *Van Wena* en *Van Spangen* [63]).

Wijlen ons medelid Jhr. Mr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland heeft in dit blad in 1921 is een serie opstellen aangetoond, dat heer Johans voorstelling van zaken wel iets te eenvoudig was, daar Matenesse in het laatste kwart van de veertiende eeuw tweemaal in vrouwelijke lijn vererfde. Ook geloven wij minder sterk in de afstamming uit de burggraven *van Leiden,* ook dankzij dezelfde auteur, dan heer Johan deed.

Bezien wij daarom deze kwestie opnieuw. In de Overschiese kerk bevond zich dus vanouds een ereplaats, waarop het geslacht *Van Rodenrijs* recht had. Deze zal in het begin van de veertiende eeuw ingenomen zijn door *Beatrijs van Rodenrijs,* zodat wij uit het geschil van 1314 mogen concluderen, dat zij dan overleden en de plaats vacant is. Wij zien dat *Dirc Bokel* aanspraak op deze plaats maakt op grond van bloedverwantschap in tegenstelling tot heer *Outgier van Cralingen,* die dit slechts vanwege zijn titel doet, wat hier van geen belang blijkt te zijn.

62) J. G. N. Renaud: „Starrenburg" in Rotterdamsch Jaarboekje 1943, blz. 213 e.v.

63) Genealogie Van Matenesse, berustende bij de Hoge Raad van Adel, na 1921, „zoek geraakt".

Zou nu *Dirc Bokel* in vrouwelijke lijn uit *Rodenrijs* stammen, dan zouden ook andere personen op gelijke wijze hun recht hierop kunnen doen gelden, en zeker de kinderen van *Beatrijs van Rodenrijs,* de bezitters van de burcht Rodenrijs (behandeld in § 1), daar haar zoon *Jan van der Doirtoghe* nog in leven moet zijn en op de burcht zal hebben geresideerd en ook zouden zelfs de beide vrouwen, die 10 Lb. uit de Hof te Rodenrise te Berkel trekken, hiervoor in aanmerking komen.

En wat te denken van de in § 3 behandelde tak *Van Rodenrijs; Kerstine van Rodenrijs* is nog in 1320 in leven, deze zou toch nog voorrang hebben boven de vrouwelijke linie.

Maar al deze candidaten zwijgen bescheiden en dit maant tot voorzichtigheid. Van de oudste *Van Rodenrijs'en is* tot nu toe geen wapen bekend, van *Beatrijs* hing haar zegel in 1611 nog aan het origineel van de leenbrief van 1302 en werd beschreven door de griffier Rosa van de leenkamer Holland. Helaas was het slechts een vrouwenfiguur met een vogel op de hand, dus geen heraldisch-, maar een. eenvoudig vrouwenzegel [64]). Van de zoons van *Dirc Bokel* kennen wij meerdere zegelafdrukken, deze voeren een dwarsbalk vergezeld van drie leeuwenkoppen 2, 1 en dit wapen komen wij tegen bij vier families te Overschie, n.l. het geslacht-'van *Dirc Bokel,* dat zich noemt *Bokel, Uter Nesse, Van der Donc* en *Van Matenesse; een* tweede geslacht zich noemend *Uter Nesse* en *Van der Spangen;* een derde geslacht zich noemend *Van der Vene* en tenslotte een geslacht van ambachtsheren van een der delen van Schiebroek, die in het' geheel geen naam voeren. Een geslachtsnaam is hier beslist nog geen statussymbool, maar zij gebruiken wel allen hetzelfde wapen, waardoor zij toch op onderlinge verwantschap wijzen binnen de toch betrekkelijk kleine parochie Overschie.

Van deze grote groep zien wij één man de Van Rodenrijsstoel opeisen, terwijl in de vrouwelijke lijn zeer na aan de hoofdstam verwante parochianen zwijgen, evenals een andere zich *Van Rodenrijs* noemende familie, Dit kan slechts één ding betekenen: Na het uitsterven van de hoofdstam van de *Van Rodenrijs* familie in mannelijke lijn met de dood van *Beatrijs Dircsdochter van Rodenrijs* was de naaste mannelijke bloedverwant *Dirc Bokel uter Nesse,* hoofd van de in anciënniteit nu oudste staak. Dit impliceert tevens dat het oorspronkelijke wapen van *Van Rodenrijs* dus een dwarsbalk met drie leeuwenkoppen is en dat het in § 3 behandelde geslacht, dat de spitsruiten voert, in vrouwelijke lijn uit *Rodenrijs* stamt. Gezien het feit, dat dit laatste sedert 1302 leenman van de hoofdstam is, ligt het meest voor de hand om de aansluiting bij deze stam te zoeken en niet al te ver terug.

Daniel van Rodenrijs, vermeld in 1302, zou ik daarom als zoon van een zuster van *Beatrijs* willen zien, hetgeen klopt met het feit dat zij hem neef noemt.

Nu zou volgens het gestelde in § 2 bij de uitkeringen van de drie lijfrenten van 10 Lb. uit de Hof te Rodenrise zijn moeder een van de drie renten moeten trekken. Gezien hij reeds in 1302 met goed, kennelijk afkomstig van zijn moeder, wordt beleend, is het niet waarschijnlijk haar te zien in de weduwe van *Clais Molnar,* daar deze in 1317 nog leeft. Dit staat niet vast voor ver *Lise van Roderise,* maar gezien de titel „ver" is zij de vrouw of de weduwe van een edelman en daar deze meestal met de naam van het goed aangeduid worden van hun echtgenoot en niet met hun meisjesnaam, zie ik in haar de vrouw van een *Van Rodenrijs.*

64) Als noot 39.

Er is echter nog een vierde rente van 10 lb, die ik hiervoor met opzet heb verzwegen.

Voor de post van de uitkering aan *Clais Molnars weduwe* in 1317 staat: „In Roderise uten goede joncfrou *Margrete* 10 lb". In 1334 komt zij voor als „jonfrou *Margriete van Berke*" en in *1344* eveneens [65]). Hierdoor kan zij niet behoren tot de generatie van de overige drie personen. Het lijkt eerder, dat de vierde lijfrente reeds voor de andere drie is afgestorven en dat de graaf reeds vóór 1317 over deze heeft beschikt, zoals hij dit doet in 1321 met de overige. Deze vierde portie zou inderdaad afkomstig kunnen zijn van de moeder van *Daniel van Rodenrijs*, overleden omstreeks 1302.

Wij dienen onze beschouwingen omtrent de *Van Rodenrijs'en* nu voort te zetten uitgaande van het wapen en achtereenvolgens de vier. familiegroepen, hiervóór vermeld, te behandelen.

(Wordt vervolgd.)

[65]) Hamaker I, **blz. 69, 228, 11 blz. 46.**

Het geslacht Van Drie1 in de Bommelerwaard,

door **R. Wartena.**

De heerlijkheid Driel, een der dagelijkse heerlijkheden in de Bommelerwaard, was voor de helft leenroerig aan Gelderland, en voor de helft leenroerig aan Rossum.

Tussen 1417, toen *Alert van Driel,* als leenvolger van zijn vader *Otto van Driel,* met het halve dagelijkse gericht van Driel, Deil en Drempt en de waard boven het veer te Varik werd beleend, en, 1663, toen *Cornelis van Goor* met het halve gericht en de halve heerlijkheid van Drie1 werd beleend, zijn deze lenen niet voor de Gelderse leenkamer verheven.

In de leenboeken van het Huis Rossum komt als eerste belening voor die van 9 maart 1548 toen *Alert van Drie1 Aertsz.* de heerlijkheid en de gerechtigdheid in de kerk van Drie1 opdroeg aan heer *Berndt van Driel.* Na dode van heer *Berndt zou* het leen moeten versterven op *Alert van Drie1 Gosensz.* en na dode van deze op *Jacob,* zoon van *Alert van Drie1 Alertsz.,* en na diens dood op de erfgenamen van heer *Berndt van Driel.*

Op 23 juni 1566 droeg heer *Berndt van Drie1 Goesswijnsz.,* priester, de heerlijkheid op aan zijn neef *Johan van Drie1 Willemsz.,* terwijl 15 juni 1567 *Lambert van Drie1 Willemsz.* het dagelijkse gericht en het scholtambt van Drie1 opdroeg aan *Johan van Driel.*

Vergelijking met de bezitters van het Huis te Driel, een Gelders leen, laat zien dat dezen niet beleend waren met de aan Rossum leenroerige helft van de heerlijkheid. Mogelijk bezaten zij de toen als allodiaal beschouwde aan Gelderland leenroerige helft van deze dagelijkse heerlijkheid.

In het eerste helft van de zeventiende eeuw zien wij dat ale erfschout of dagelijks heer van Driel optreedt *Willem van Driel Willemszoon,* die de hierna volgende genealogische aantekeningen maakte. Hij was een kleinzoon van *Willem van Drie1* de oude, die in 1559 stierf. Deze had een zoon *Lambert,* een zoon *Willem,* de in 1515 geboren en in februari 1560 gestorven vader van bovengenoemde *Willem,* en een dochter *Geertruid,* getrouwd met *Arent Jansen van Henxtum.*

Toen *Willem van Driel,* heer van Driel, in 1635 overleed, (hij werd begraven in de kerk te Drie1 in het middelpand), werd hij als heer van Drie1 opgevolgd door zijn oudste zoon *Willem van Driel* de jonge. Deze was echter innocent zodat zijn broeder *Arnt* als zijn waarnemer optrad, hetgeen deze in 1633 en 1634 ook voor zijn vader had gedaan.

Nadat *Arnt van Driel* begin juli 1656 was overleden (begraven te Driel) machtigden 19 augustus 1656 diens zusters *Elisabeth, Geertruid, Margaretha,* weduwe *Leuven,* jonker *Johan Cats* als man van *Maria van Driel,* mede namens hun innocente broeder *Willem, Quirijn de Cock,* secretaris van Tuil en Driel, de nalatenschap van *Arnt van Drie1* te administreren.

Vervolgens overleden de zusters *Geertruid,* die ongehuwd was, *Hester,* eveneens ongehuwd, en *Maria,* die bij *Johan Cats* naliet een dochter *Isabella* (gehuwd met *Petrus Rademaker,* kapitein en commandeur van St. Andries en richter in Bommelerwaard).

De innocente *Willem van Driel* overleed en werd 20 april 1667 begraven te Driel. *Elisabeth van Driel,* gehuwd met *Lodewijk Rosworm,* beschouwde zich als erfgename van *Willem van Drie1* gerechtigd tot de heerlijkheid Driel. Volgens haar had *Arnt van Drie1* de heerlijkheid alleen waargenomen voor zijn innocente broeder *Willem.* Derhalve beschouwde zij de verkoop van de heerlijkheid Driel, die 6 januari 1663 door de erfgenamen van *Arnt van Driel* was verkocht, als nietig. Zij droeg op haar beurt in 1681 de heerlijkheid over aan *Petrus Rademaker,* die gehuwd was met haar nichtje *Isabella Cats,* die vervolgens een proces voor het Hof van Gelderland aanspande tegen *Johan de Cocq Quirini* over het bezit van de dagelijkse heerlijkheid van Driel.

In dit proces werd een afschrift overgelegd van genealogische aantekeningen door *Willem van Driel,* die zoveel bijzonderheden bevatten, dat zij hierna volledig worden opgenomen.

> Extract uyt seecker olt boeck in folio met een parquamenten omslach daerin onder anderen omtrent het eynde folio 38 geschreven staet als volcht.

Afgestorven alderen ende bewanten ende wedergeborene *Willem van Driel* den a 1 den sterff in den jaere onses Heeren duysent vijffhondert negen ende vijfftigh,

Willem van Drie1 den jongen sterfft, mijne zal. vaeder, in den jaere duysent vijffhondert ende sestigh in 't irst van februario ende was geboren in 't jaer xv^e^ en xv.

Willem van Drie1 den jongen is geboren den vijfftienden augusti in den jaere xv^e^ en lx omtrent sevende halff maent nae sijn vaeder zal. doet, vernieuwende de naem sijnes vaeders ende heeft gehadt elff susteren en broeders die altemael jonck gestorven.

Hanrysken Jan Valckenborgx dochter, mijne irste huysvrouw, hebbe ick getrout binnen Nijmegen in den Alden Zwaen den xxvi januarii 1585 ende bij haer eenen zoon verweckt den xv augustii 1586 op eenen maendach omtrent ten elven voormiddach ende is sijnen naem *Hanrick* geweest ende sijn gevaeders geweest *Elbert Maes, Tomas Petersen* ende *Meriken,* d' huysvrouw van meester *Egen Dirckx* neeff ende is desen soon gestorven den lesten septembris anno 1586.

Hanrisken Valckenborg is gestorven in de craem als sij op den sesten dach ingelegen was des saeterdaegs des smorgens ten vijff uren ende begraven binnen Bommel den xxi augustii anno 1586 in Sinte Martenskerck in het middelste pant teegen de preeckstoel over aen die slincker zijde ende haeren zoonen voorgh. neffens aen haere zijde, wiens beyde ziele Godt Almachtigh sonder twijffel genaedich sij als alle andere.

Den 9 mey anno 1587 hebbe ick mij verandersaet aen *Maria van Tuyl,* des jonge *Aert van Tuyls* dochter, haeres alderdombs negentien jaeren ende bijnae vier maenden. De bruyloffsmaeltijt is gehouden ten huyse van *Jacob van Meersel,* haeren oom binnen Bommel ten huyse Heer *Gillis de Groot,* deken, wonende op 't kerckhoff.

Item hebbe bij haer verweckt twe sonen daervan sij ontlost is geworden den 16 decembris 1587 op een zaterdach des morgens recht voor ses uren ende hebbe den eenen omtrent geleeft een ure enden anderen omtrent anderhalff ure, den eenen gent. *Henryck* nae mijn eerste huysvrouw, den anderen genaemt *Aert* na mijn huysvrouwe vaeder ende is te vroegh bevallen geweest als niet veel over de vijff maenden bevrucht sijnde geweest nae haere rekeninge en is bevallen binnen Bommel in des deeckens huys op 't kerckhoff.

Margriet mijne dochter is geboren den xvii novembris anno 1588 op een sondach des aftermiddaghs nae een de halff ure binnen Bommel op 't kerckhoff in Heer Jan de Vaels huys daer wij deur den oorlogh geweken waeren en is gedoopt den irsten febr. 1589, vernieuwende de naem van mijne zal. moeder, wiens siele Godt genaedich sij. Gevaeder Heer *Huychman van Rossum* ende joffr. *Agnes van Riemsdijck.*

Lysabeth van Driel mijne dochter is geboren den sevende decembris anno 1590 op eene maendach des anderen daeges nae sinte Nicolaes daegs in den morgenstont omtrent vier uren binnen Drie1 op Jacob van Meersels caemer aen de kercken ende is gedoopt worden den xix desselffs maents. Gevaeders *Egen Dirckx Andriessen* ende *Maria Vlas,* d' huysvrouw van *Lambert Aertzen,* vernieuwende haer moeders moeder naem.

Willem van Driel mijne zoon is gebooren den xxx mey anno 1592 op een dinghsdach des morgens ten acht uren binnen Drie1 op Jacob van Meersels caemer ende is gedoopt den xii octob. in 't selve jaer. Gevaeders *Willem van Henslum, Jan van Drie1* en *Elisabeth Alert Egens.*

Aert van Driel is ter werelt gekomen mijnen soon den xi julii in 't jaer 1593 op eenen woensdach des morgens een quartier voor negen uren binnen Bommel op 't kerckhoff in heer Jan de Vaels huys, dat dier tijt toequam Jan Loeffsen, en is gedoopt den xiiii augustii desselve jaers. Gevaders mr. *Egen Dirckx* neeff ende joffr. *Raesken Hacken,* d'huysvronw van den jongen *Dirck Aertsen,* vernieuwende den naem van den alden en jongen *Aert van Tuyl.*

Geertruyt van Drie1 mijne dochter is geboren den xxix julii 1595 op een dingsdach des morgens een quartier nae vijff uren binnen Bommel op 't kerckhoff naest het huys van Rossum, vernieuwende de naem van den alden Willem van Driels huysvrouw, mijne grootmoeder *Geertruyt van Alderen* gent. Gevaeders *Hilbrant Dirx* ende *Huybertken de Groot,* d'huysvrouw van *Gerrit Jansen,* ende is gedoopt den xii decembris op een vrijdach anno 95.

Maria mijne dochter is ter werelt gekomen den iii dach septembris op een saeterdach des mergens in den mergenstont een weynigh nae dardehalff ure in den jaere 1597 binnen Bommel op 't kerckhoff naest het huys van Rossum, representerende de naem van haere moeders grootmoeder, te weten den alden *Dirck Aertsen* huysvrouw. Gevaders *Henryck van Bommel* mijn neeff en *Adriana Spieringh van Wel* mijne nichte.

Daernae heeft mijn huysvrouw een misval van kintbaeren gehadt.

Den xxiii junii in den jaere 1600 mijn huysvrouw in gelegen van een soon op een maendach des morgens omtrent een quartier na twe uren in den morgenstont op de schanse gelegen op Herwaerden velt, gent. St. Andries, wiens naem *Jacob* was, vernieuwende den naem van zal. *Jacob van Mersel.* Gevaeders *Willem de Fockert* ende *Iken van Tuyl* ende is gestorven den 2 augustii des nachts desselve jaers en is begraven tot Drie1 in onse groeff in de kercke aen den toorntrap.

Mijn huysvrouw is bevallen en een soon gebaert gent. *Jacob van Drie1* op een woensdach des morgens ten achtehalff ure op 't fort Andries den 15 julii 1601 stilo veteri den negende gedoopt op 't fort Andries. Gevaders *Willem van Wanray* ende *Iken van Tuyl.*

Elisabeth mijne dochter is ter werelt gekomen den xviii novembris 1603 des vrijdags morgen een quartier voor negen op Andries, vernieuwende den naem van mijns huysvrouwe moeder en haer vooraffgestorvene susterken. Gevaeders *Anthonius Buth* ende *Neesken van Buren.*

Mijne huysvrouw is den xix februarii 1606 op een woensdach tussen acht en negen uren des avonts van een dochter eerst en een soon daerna verlost ende sijn gedoopt den xxi derselver maendt, het soontken gent. *Henryck* en het dochterken *Hester.* 'T soontken is den selven dach alst gedoopt is worden des avonts te seven uren overleden en den xxii binnen de kercken van Andries begraven.

Den xiiii julii 1607 een quartier voor tien uren mijn huysvrouw verlost van een jonghe dochter op 't schans Andries gent. *Hester,* vernieuwende de naem van haer affgestorvene suster en is gedoopt den xviii des voorss. maent. Gevaders *Matheus Henryksen* ende nicht *Margriet Luveles.*

Den xxviii decembris 1610 mijne huysvrouw op 't fort Andries op eenen vrijdach een quartier voor een ure des naemiddages van *Henryck van Drie1* bevallen enden xxx derselver maent gedoopt voor de gehele gemeente aldaer.

Dat dit geëxtraheerde accordeert met seker olt boeck in parkement in folio gebonden van buyten geïntituleert geregistreerde erfbrieven, is in kennisse van mij

0. Engelen.

Rijksarchief in Gelderland, Archief van het Hof van Gelderland, civiele processen 1690 nr. 37.

Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften.

A. Schillings, Matricule de l'Université de Louvain. Bruxelles, 1963. dl. VII. 21 Dec. 1683—fin février 1734.

De gegevens, die in dit deel zijn opgenomen, zijn ontleend aan de „registres aux comptes du receveur" van de Universiteit. 17983 Studerenden zijn ingeschreven d.i. een gemiddelde van 350 per jaar. Onder hen worden genoemd: *Van Breugel* (Venlo 1709/10), *Coenegracht* (1717/18), *Habets* (1709/10), *Hallart* ('s-Hertogenbosch, 1723/24), *Houben* (1725/26), *Jamin* (1711/12), *Kraght* (Rotterdam, 1699). *Lemaire* (1714). *Van Loon* (Breda, 1686). *Massis* (Haarlem, 1699), *Noodtstock* (Maastricht, 1694), *Perquin* (1733/34), *Van Rijckevorsel* (1684/85), *Smolders* (Tilburg, 1732/33), *Van Waesberghe* (Aalst, 1703/04), *Van der Wal* (Amsterdam, 1695), *Van de Weyer* (Meerhout, 1713/14), *Van Wijck* (Utrecht, 1701).

id. dl. VIII. Fin février 1734—fin août 1776.

Onder hen, die zich in deze 42 jaren 'hebben laten inschrijven komen voor: *Borret* (Dordrecht, 1768), *Van Daatselaer* (Rotterdam, 1746), *Fockinck* (Amsterdam, 1753), *Van Gils* (Etten, 1763), *Van Hees* (Maastricht, 1735), *Laarman* (Amsterdam, 1771), *De Limpens* (Valkenburg, 1750), *Loijens* (Maastricht, 1734), *Malherbe* (Luik, 1769), *Montens* (Breda, 1774). *Van Moorsel* (Helmond, 1760), *Nieuwinckel* ('s-Gravenhage, 1739), *Nypels* (Maastricht, 1736), *Offerman* (Amsterdam, 1774), *Paelen* (Bergeijck, 1759), *Piggen* (Tilburg, 1776), *De Ram* (Oudenbosch, 1758); *Thijm* (Amsterdam, 1740), *Wijckerslooth* (Utrecht, 1776) en *Van Zee2* (Amsterdam, 1737).

Deutsches Familienarchiv, bd. 26.

Bevat. o.a. een — niet volledige — kwartierstaat (32) van Ir. *Jan Hendrik Hinse*, geb. Amsterdam 5.X11.1 889, overl. Moers 20 jan. 1964, tr. 1. *Friederike Stephan*, 2. *Micheline Louise Caroline Bröcker* en 3. *Margarete Lenzen*. Met kwartieren *Elserman, Helleman, Kooiman, Krabbendam, Rieman, Smit, Volhart, Weerdenburg* en *Woltmans*.

Jaarboek van Kon. Hoogstratens Oudheidkundige Kring, dl. XXXI (1963).

J. Lauwereys, Hoogstraten, vrijheid en heerlijkheid (XIIIe-XVIe eeuw). Dit artikel, dat met verscheidene afbeeldingen: portretten, zegels enz. is verlucht, behandelt: 1. Ontstaan van de vrijheid en 11. De heren van Hoogstraten. In dit laatste hoofdstuk wordt aandacht besteed aan: 1. *Joanna*, vrouwe van Hoogstraten, 2. *Sophia*, vrouwe van Hoogstraten, 3. *Jan* I *van Kuik* (ca. 1312—1357), 4. *Jan* II *van Kuik* (1357—ca. 1365), 5. *Geert* III *van Vorselaar* (ca. 1364—1389), 6. *Jan* III *van Kuik* (1380—1382), *Hendrik van Kuik*, heer van Vorsel, 7, *Jan* IV *van Kuik*, 8. *Frank van Borselen*, 9, *Jasper van Culemborg*, **10.** *Jan van Luxemburg* en ll. *Antoon de Lalaing*. — W. Jappe Alberts, Een voorval uit het leven van *Jasper van Culenborg* — P. J. W. Beltjes en R. Wartena, Het testament van *Jasper van Culenborg* (Gent, 28 november 1504). — P. J. W. Beltjes, De verloren gegane koperen grafplaten voor *Jasper van Culenborg* en *Johanna van Bourgondië* en voor het hart van *Anthonis van Lalaing* in de St. Barbarakerk te Culemborg. — J. Lauwers, Financieel beheer van de vrijheid. — A. Goetstouwers, Het leen Brecht-Zundert.

Mededelingen van de Ver. voor Naamkunde en de Commissie voor Naamkunde te Amsterdam, jrg. XL (1946), afl. 1-2.

J. Lindemáns, De familienamen op -man. — D. P. Blok, A, C. F. Koch, De naam Wijk bij Duurstede in verband met de ligging der stad. — B. H. Stolte, De Nederlandse waternamen uit de Romeinse tijd. — J. L. M. Mullie, Spellingsvarianten uit Westvlaamse familienamen. Behandelt de namen: 1. *Deschamps-Descamps-De Can-De Cant-De Cancq* en 11. *Parent-Parein-Patrain*. -- R, Rentenaar, Wendelnesse, Bijdrage tot de ontginningsgeschiedenis van de westelijke Langstraat. — W. Beele, Canin, als vleivorm van Christianus. — J. B. van Loon, Altena. — B .J. Hekket, Het element schip in toponiemen. — J. B. van Loon, Boe(y) -, baa(y)-, verwanten van bag-?

Bulletin de l'Institut archéologique liégeois, dl. LXXVI (1963).

J. Rouhart-Chabot, E. Hélin, Comment devenait-on bourgeois' de la cité de Liège?

Chronique archéologique du Pays de Liège, jrg. LIV (1963), afl. jan.-aug.

J. Philippe, Notes sur des peintres liégeois du XVIIIe siècle. Noemt o.a. *Coclers*.

De Middelaar tussen de genealogische navorsers, sept. '1964.

G. H. Hooreman, Liste des bourgeois d'Alost résidant à Rénaix. (Vervolg.) Genoemd worden o.m. *Cauterman, De Clerck, Van Coppenolle, Van (den) Houcke,' Maereyt* en *Ysebaert*. — P. E. Claessens, Sur l'origine probable des peintres hollandais *de Bray*. Notes sur quelques *de Bray* fixés hors de Mons. — L. Poplemont, Over de afkomst van de plaatsnijder *Jacobus Harrewijn*. Uit archiefonderzoek is gebleken, dat *Jacobus Harrewijn* gedoopt is te Amsterdam 15 sept. 1660 als zoon van *Claes Jacobsz.* en *Maria Hues*. Zijn ouders zijn aldaar 12 april 1659 in ondertrouw gegaan. *Claes Harrewijn*, geboortig van Leiden, was satijnwerker en weduwnaar van *Cath. Kerfs*.

De Middelaar tussen de genealogische navorsers, nov. 1964.

P. Leijnen, *Stellingwerff*. Een oude patriciersfamilie uit Hasselt met de Brusselse geslachten aanverwant. Hierin worden de stamouders van een in Hasselt vooraanstaande familie van die naam behandeld t.w. Dr. *Jan Stellingwerff*, drossaard van Vogelsanck onder Zolder, schepen oppergerecht van het graafschap Loon te Vliermaal, overl. Hasselt 10 okt. 1602, tr. ± 1593 (jaar, waarin hij burger van Hasselt werd) *Johanna Pipenpoy*. Volgens Schrijver stamt Dr. *Jan Stellingwerff* uit Friesland en waarschijnlijk uit Leeuwarden. — De rubriek „Questions" bevat een vraag *Van der Kun-Van Bommel* en *Van der Kun-De Blommaert de Soye*.

Le Parchemin, okt. 1964.

J. Berger Carrière, Notes complémentaires à la généalogie *Hennessy*. Onder de aangehuwden komt voor *Gaspard Jules Alexandre Clément Hippolite Marie Kessels* (1855—1923), kleinzoon van *Herman* en *Alida Cornelie Snethlage* (geb. Amsterdam 31 jan. 1793, overl. St. Josse ten Noode 15 april 1857). — Th. de Hennin de Boussu Walcourt vervolgt „Les charges anoblissantes en France sous l'Ancien Régime." — L,. A. Bouly de Lesdain, La libre adoption d'armoiries en France.

De Schakel, jrg. XVI (1961), afl. 3-4.

A. Bousse, Bronnen voor de' familiekunde op het Rijksarchief te Antwerpen.

Annalen van den Oudheidkundigen Kring van het land van Waas, dl. LXVII (1964), afl. 3-4.

A. van Geertsom, pr., De boekerij van de St. Baafsabdij te Gent (1462 en 1475). In dit tweede vervolg worden genoemd: *tsGraeuwen, Putte* en *Smeets*. — P. M. Janssens C.ss.R., Lijst van de gekende Wilhelmieten-monnikken van Beveren-Waas. Voor deze publicatie is o.a. gebruik gemaakt van 1. notitieboekje uit de 18de eeuw met namen van priors en enige vooraanstaande paters, wier namen in het mar-

tyrologium van het convent zijn opgenomen, berustende in het Stadsarchief van St. Niklaas en 2. het in 1674 door prior *Jan Bayaert* samengestelde „Registrum Titulorum, Fundationum, Acquisitionum conventus Beverensis", dat zich in het archief van de Oudheidkundige kring te St. Niklaas bevindt. De lijst is. lexicografisch geordend en geeft bij iedere persoon voorzover mogelijk korte biografische aantekeningen en in enkele gevallen een beschrijving van het familiewapen, Men treft er o.m. de namen *Asseliers, Dullaert, Levesque, De Rouck* en *Talboom* in aan.

Zeitschrift des Bergischen Geschichtsvereins, bd. LXXX (1963).

M. L. Baum, Hundert Jahre Bergischer Geschichtsverein 1863-1963. — H. M. Klinkenberg, Das politische Geschick des Bergischen Landes von der Erhebung zum Herzogtum bis zur Eingliederung in den preussischen Staat. — F. Petri, Sinn und Aufgahe der landeskundlichen und ortsgeschichtlichen Forschung.

Der Grafschafter, okt. 1964.

H. G. Ossenbiihl, Die von *Dedem* — ein Edelgeschlecht im deutsch-holländischen Grenzraum. (Wordt vervolgd.)

Der Grafschafter, nov. 1964.

H. G. Ossenbühl, Die *von Dedem* — ein Edelgeschlecht im deutsch-holländischen Grenzraum. (Slot.) — H. G. Ossenbühl, Der holländische Admiral *Jan van Galen*. — E. Kühle, Flurbild und Flurnamen der Gemeinde Hesepe.

Pfälzische Familien- und Wappenkunde, jrg. XIII (1964), afl. 4.

Bevat o.a.: Die *Vaillant* in Frankenthal door A. Maus. Behandelt in hoofdzaak *Jan Vaillant* en diens nageslacht. Deze *Jan Vaillant* is een zoon van *Jean* en *Marie Wa(r)lop* (zie: N.P. 1946, blz. 271, sub 11) en broeder van de schilder *Wallerant Vaillant*.

Mitteilungen der Westdeutschen Gesellschaft für Familienkunde, jrg. LII = bd. XXI (1964), afl. 7/8.

H. G. Ossenbühl, Die Erbheiraten des Hauses *Gotterswick*. (Wordt vervolgd.) Het geslacht der Edelherren *von Gotferswick*, dat aanvankelijk niet zo belangrijk was, is door huwelijken van verscheidene zijner leden tot aanzien gekomen. Zo regeerde het, na het uitsterven in Bentheim in 1421 van het Hollandse huis, in Bentheim. Van *Bertradis von Gotterswick*, gehuwd met *Dirk* heer *van Limburg*, stamt het geslacht *Van Limburg Stirum* af.

Bulletin généalogique d'information, jrg. IX, nr. 1-2.

B. de Saint-Gerand, Table alphabétique de la collection *Joursenvault*. Deze uit 17 delen bestaande verzameling berust onder signatuur „nouvelles acquisitions françaises 8.818 à 8.834" in de „Bibliothèque Nationale" te Parijs. Uit het alphabetisch register blijkt, dat deze collectie gegevens *Beaufort, Chatillon, Lallemand* en *Watteville* bevat. — H. Vrignault, Enfants légitimés et enfants naturels non légitimés mais reconnus des ducs *de Bourbon* et des comtes *de Vendôme*. Hierin worden o.a. behandeld: „Enfants naturels de *Louis* Ier, duc *de Bourbon*, comte *de Clermont* (1280—1341)", „Enfants Iégitimés de *Charles* Ier, duc *de Bourbon* et d'Auvergne (1401—1456)" enz.

'The New York genealogical and biog'raphical record, vol. XCV (1964), afl. 3.

A career woman in 17th century New York door J. Spell. Beschrijft de bewogen levensloop — sedert haar verblijf in de V.S. v. N.-A. — van *Hester Jans*, die 3 echtgenoten en een bloedbad aangericht door Indianen heeft overleefd. In 1651 is zij in Fort Orange (tegenwoordig Albany, N.Y.) aangekomen met haar man *Gillis Douwse Fonda*, geboortig uit Friesland, en kinderen *Douwe*, plm. 11 j., *Geertien* en *Sara*, resp. ongeveer 9 j. en 7 j. oud. Na het overlijden (± 1659) van haar man is zij hertrouwd met *Barend Gerritsen*. Laatstgenoemde, omgekomen in Wiltwyck 1663 bij een aanval van Indianen, was in eerste huwelijk 11 mei 1658 als „*Barent Gerritszen* Van Swol in Overyssel" getrouwd met *Grietje Dircks* wede. van *Jan Nagel*. In 1670 hertrouwde *Hester* voor de tweede maal en. wel met *Theunis Dirckse van Vechten*, weduwnaar en vader van enige volwassen kinderen. *Theunis Dirckse van Vechten* overleed 1685, *Hester 1690*. Verder worden in dit artikel nog vermeld de namen *Bruyn, Van der Heyden, Schut* en *De Wit*. — *Van Arsdalen-Hagaman-Dumon* bible records gepubl. door J. E. van Arsdale. — New York City assessment roll, February, 1730 door J. M. Bloch, L. Herskowitz en K. Scott. Hierin worden de huizen enz. van o.a. *Duykink, Fresneau, Kip, De Peyster, Roosevelt* en *Turk* vermeld.

Der Schweizer Familienforscher, jrg. XXXI (1964), afl. 7/9.

Deze aflevering wordt geopend met „Die Vorfahren des Schweizer Landschaftsmalers und Kupferstechers *Balthasar Anton Dunker*" door 0. Pusch. *Balth. A. Dunker is 15* jan. 1746 te Saal als zoon van Ds. *Albrecht Andreas* en *Dorothea von Olthof* geboren en 2 april 1807 te Bern overleden. Uit zijn 1775 met *Johanna Franziska Fahrni* (uit Eriz bij Thun) gesloten huwelijk zijn 15 kinderen geboren, waarvan 9 op jeugdige leeftijd zijn gestorven. Een in 1796 geboren zoon *Gottlieb Rudolf* is in 1827 naar het toenmalige Batavia vertrokken. Schrijver uit het vermoeden, dat een in 1932 aldaar wonende loods van genoemde *Gottlieb Rudolf zou* afstammen.

THA. J. VAN ALFF.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Spaen. (LXXXI 339). Bij de bewerking voor een bronnenboek van zerk- en begraafplaatseigenaren te Rotterdam, waaraan ik al enige tijd bezig ben, vond ik in de registers van de Grote of St. Laurenskerk te Rotterdam enige aanknopingspunten voor de genealogie *Spaen*.

Het oudste register begint in 1653 met de opsomming van eigenaren en loopt via twee andere boeken tot 1832 toen het begraven in kerken verboden, althans dit verbod uitgevoerd, werd.

In het Middenpand n° 264, als eigenaar in 1653 *Maertgen Jans*, weduwe van *Jan Gerrits Smitt*, daarna „*Terijntgen Cornelis*, moet wesen *Aechen Jans Spaen* weduw van *Aelbert van Amcrongen*, Cleermaecker, 9-9-1656, nogh nevens haer geteijkent op de verdere erfgenamen van *Jan Jacobsz de Vos*".

In het Zuidpand n° 110 „*Annetgen Cornelis* huijsvr van *Gerrit Gerrits Spaen,* nu *Claes Claes Lijndraaijer*".

Bovenstaande gegevens zijn helaas zeer vaag. Meer geluk hebben wij bij de eigenaren van het graf, gelegen in het Middenpand n° 205. Hierin staat genoteerd een reeks van namen van personen, die achtereenvolgens eigenaar geweest zijn, en van hen, die na 1683 onder deze zerk begraven zijn.

Ter verduidelijking het volgende. De kerkvloer was in beheer bij het college van kerkmeesteren, aangesteld door de vroedschap, die op grond van een placaat de eigenaren, die finantieel aansprakelijk waren voor de verhoging en de registratie, noteerden. Hierdoor kamen vaak lange kwartierreeksen aan het licht die voor elke genealoog een welkome bron zijn, omdat de hele familie hier bij elkaar genoemd wordt. Het graf werd soms verkocht aan familie, vaak na opveijlinge aan vreemden onder conditij, waardoor het in andere handen overging. Vaak liet men het opschrift op de zerk staan, soms werd er een nieuwe steen door de grafmaker geplaatst. Indien men echter zodanige grafsteen zou willen zoeken, dan kan men zich de reis hierheen besparen, daar deze alle „geruimd" zijn bij de restauratie.

Katholieken, Calvinisten of Remonstranten werden hier broederlijk naast elkaar begraven, omdat de kerken publiek waren en de zerken met desselfs begraafplaats te koop waren voor een ieder, die zich de status van in de kerk begraven kon veroorloven.

Deze uitwijding is voor een beter begrip van het hier volgende stuk, uit het manuscript, over:

MP 205

Leonaert Pieterse Spaen, nu *Margarita Besetner,* wed. van voornoemde *Spaen,* nu *Leendert, Pieter, Jacob* ende *Catharina Spaen,* alle vier kinderen ende erfgenaemen van voornoemde *Margarita Besemer,* nu de twee kinderen van *Pieter Spaen* voor ¼ en de twee kinderen van voorn. *Catharina Spaen* als erfgenamen van haer moeder saliger, een ieder voor ¼ endenoch als erfgenamen van *Jacob Spaen* mede voor ¼ vlgns testamente Nots Johannes Nobeling tot Vianen dd 19-9-1678, nu *Leonardus* ende *Gerardus Spaen* beijde kinderen van de voorn. Pr *Spaen* voor haer selven voor ¼ en ¾ uijt kragte van sekere procuratie Nots Abraham Mispelblom in 's Gravenhage op 1-11-1695, door *Leendert Piertersz Spaen* voornt ende de erfgenamen van *Jacob* ende *Catharina Spaen,* oversulx *Leonardus* ende *Gerardus Spaen* alleen voor 't geheel, nu *Gerardus Spaen* voor de helft voor sig selve en de andere helft als transport, van *Hendrik Roos* als geadministreerdt hebbende de Goederen van *Leonardus Spaen* voornt, 3-1 1-1715, nu *Jan Verhagen* als transport van *Hendrik Roos* in qual als last en proc van *Gerardus Spaen,* gepasseert Nots Jacob Vinck 29-11-1715, *Jan Verhagen* alleen voor 't geheel 10-8-1719, nu *Damianus van Outshoorn* als in huwelijk hebbende *Anna Verhagen,* eenige dogter en universeele erfgename van *Franseijna van den Broek* geweest wed en boedelhoudster van *Jan Verhagen* 1-12-1721, nu *Jan van Outshoorn,* zoon en erfgenaam van voornoemde *Damianus van Outshoorn,* eenig en universeel erfgenaam van voorn Juffr *Verhagen* Mut. test. Nots. Andries Timmer tot Gouda 10-4-1716, vertoond 31-7-1750, nu *Elizabeth van der Starre* wed van *John Mierlo.*

4- 1-1720 *Johan Verhagen 64* jr
28-10-1721 kind van *Damianus van Outshoorn 7* jr
27-11-1721 *Franscijna van den Broek* wed *Jan Verhage*
13- 1-1722 *Anna Verhagen 36* jr

26- *9-1727* kind van *Damianus van Outshoorn 7* jr
17- *8-1747* *Anna van Outshoorn 38* jr
9- *7-1748* doodgeb kind van *Reijnier Pelgrom*
11- 5-1750 *Damianus van Outshoorn 69* jr
22- 6-1750 kind van *Reijnier Pelgrom* 12 wk
12-12-1752 k.k. van *Reijnier Pelgrom*
18- 9-1756 *Joan van Outshoorn 46* jr
7- 8-1765 *Catharina Aletta van Mierlo 44* jr

Rotterdam. DRS. C. J. F. KLAASSEN.

Verhoeff (LXXXI 339, 444). *Maria Verhoeff,* die te Utrecht ondertrouwt 4 mei 1679 met att. naar Amersfoort 31 mei d.a.v., te Amersfoort 2 mei met de aantekening „deze sijn tot buren getraut 18 mei 1679" met *Izaak van Goudoever,* wijnkoper te Amersfoort (ged. Utrecht, Nicolaikerk, 26 maart 1643), tevoren weduwe van *Jan van Rijn,* was dochter van *Frans Goris Verhoeff* en *Anna van Oudewater.*

Izaak van Goudoever voornoemd hertrouwde te Amersfoort (ondertr. 16 okt.) 2 nov. 1686 *Anna van Diest,* ged. Amersfoort 29 nov. 1652.

Verwezen wordt naar het artikel „Van Goudoever" van de hand van Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteyn in „De Wapenheraut" van 1907.

Genoemde afstamming blijkt ook uit de namen van de kinderen uit het huwelijk *Van Goudoever-Verhoeff,* t.w.: 1. *Frans Joris van Goudoever,* ged. Amersfoort 16 jan. 1680; 2. *Anna van Goudoever,* ged. Amersfoort 5 maart 1682, en 3. *Erasmus van Goudoever,* ged. Amersfoort 4 juli 1684.

Frans Goris Verhoeff, de vader van *Maria,* was een zoon van *Goris Elbertsen Verhoeff,* gemeensman te Zwolle in 1606, en *Hilegien Franss. Frans Goris Verhoeff* werd in 1657 raad van Amersfoort, welke functie hij ook bekleedde in de jaren 1658 t/m. 1662, in 1659 en 1660 was hij tevens cameraar van de stad. In 1663 werd hij verkozen tot schepen, welk ambt hij bekleedde tot zijn dood in 1666.

Zijn vrouw *Anna (Annitgen) van Oudewater* was een dochter van *Willem Augustynsz. van Oudewater,* in 1643 regent van de Lieve Vrouwen-kerk, raad van Amersfoort in 1636 en 1637, gehuwd met *Elsgen van Daell.*

Hilversum. J. M. REINBOUD.

Woerdenbach (LXXIX 35).

G.A. Nijmegen:

1. Doopboek Ned. Herv. Gemeente:
   16 juni 1650: *Derck.* Vader: *Jan Wordebach.* Moeder: *Merriken van Ewick.*
2. Fiches Trouwboek:
   19 mei 1650: *Jan Wordebach* en *Merriken van Ewick.*
3. Doopboek Ned. Herv. Gemeente:
   19 februari 1645: *Catharina.* Vader: *Gerrit van den Bergh.* Moeder: (niet ingevuld).

's-Gravenhage. H. VAN DER VLOODT.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — De woning van heer Dirk van Hodenpijl te Overschie en de geslachten Van Rodenrijs, Van Matenesse, Uter Nesse, Van (der) Spangen, Van den Vene en Van (den) Dorp(e), door C. Hoek. — Het geslacht Van Driel in de Bommelerwaard, door R. Wartena. — Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN. PRINS VAN LIPPE BIESTERFELD

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegen*laan 70, wassenaar.
De jaarlijkse contributie (abonnement) ad **ƒ 25,—** gelieve men steeds ***vóór 1*** februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris JONKHEER MR. H. E. VAN WEEDE, *Bleijenburg* 5, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*
Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073 ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken

No. 2 **LXXXII e Jaargang** **februari 1965**

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd:	Voorgesteld door:
Ir. J. G. INGEN HOUSZ, *Meindert Hobbemastraat 12, Heemstede.*	H. F. HEERKENS THIJSSEN, *Bloemendaal.*
W. G. A. VAN NIEUWENHUYZEN, *Klaaswaal.*	DE SECRETARIS VAN HET GENOOTSCHAP.
Mevrouw W. M. SIBMACHER VAN NOOTEN geb. DE BRUIJN *Wassenaarseweg* 183, *'s-Gravenhage.*	Mevrouw L. P. VAN DEN CLOOSTER baronesse SLOET TOT EVERLO geb. VAN LINDEN TOL, 's-Gravenhage.
L. J. TEMMINCK, ***Maresingel 71, Leiden.***	Mr. J. J.L. TEMMINCK, ***Oegstgeest.***
Mevrouw Dr. H. WINKEL geb. RAUWS, *Harmoniehof* 64, Amsterdam.	A. SNETHLAGE, Utrecht.

Adreswijzigingen:

B. J. BUMA,	Wassenaar. *Duinweg 1.*
Drs. H. L. F. H. DONKERS,	Hollandse Racling, *Dennenlaan* 14.
Ds. G. VAN HALSEMA,	Schettens, post Bolsward, Pan Osingaweg 19 *A.*
Mr. G.W. VAN HERWAARDEN,	's-Gravenhage, Dedelstraat 8.
Jhr. Mr. M. N. VAN LOON,	Chicago, Illinois, 60610 (U.S.A.) *1310* North *Ritchie Court.*
Prof. Mr. W. F. PRINS,	Utrecht, *Maliesingel 41.*
Mejuffrouw M. W. RUTGERS,	's-Gravenhage, *Van Boetzelaerlaan 32.*

Notulen van de Algemene Vergadering, gehouden op zaterdag **21** november 1964 in de Bibliothèque Wallonne te Leiden.

Aanwezig zijn, volgens de presentielijst, de bestuursleden: J. K. H. de Roo van Alderwerelt, voorzitter, Jhr. Mr. H. E. van Weede, secretaris, Mr. E. Idema Greidanus, penningmeester, W. F. del Campo Hartman, Drs. L. A. C. A. M. van Rijckevorsel, Mr. A. P. van Schilfgaarde, Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg, Mr. J. H. de Vey Mestdagh, het ere-lid Ir. C. M. R. Davidson en de leden: Mr. Arn. J. d'Ailly, P. Arriens, L. Q. Bakker, Mejuffrouw F. A. van Beemen, 1. van Beemen, Mr. F. J. J. Besier, Mejuffrouw P. Beydals, B. H. Bosschevain, J. H. Brakke, B. J. Buma, M. R. H. Calmeyer, Mejuffrouw E. Crans, Mr. F. Daniëls, P. Douglas, Mr. E. A. Engelbrecht, H. 's Graeuwen, L. P. J. de Groot, Mr. J. C. Wilhelmy van Hasselt, J. P. C. van Hest, C. Hoek, A. M. Hulkenberg, Drs. J. F. Jacobs, C. J. Keur, Jhr. Mr. F. H. van Kinschot, Mevrouw E. S. Kok geb. Dijkhuis, J. R. Krudop van Ruwiell, D. W. van Leeuwen, Mevrouw M. A. L. van Lennep geb. van der Heyden, Mevrouw J. de Loos geb. Haaxman, Mejuffrouw Dr. A. J. Maris, Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht, Mr. 0. A. van der Meer, Ir. W. F. van Limborch van der Meersch, Mevrouw C. H. van Limborch van der Meersch geb. Schippers, Ir. G. L. Meesters, Mevrouw H. Mommaal geb. Quispel, Mr. J. Nolen, Mr. S. E. Sibmacher van Nooten, P. J. van Oosterom, Dr. H. J. Pabbruwe, C. M. L. Pardede geb. baronesse van Boetzelaer, J. A. Riel, R. A. Roelofs, Dr. Mr. H. P. Schaap, J. Scherpenhuyzen, Mevrouw L. P. van den Clooster baronesse Sloet tot Everlo geb. van Linden Tol, Mr. H. J. Steenbergen, Ir. F. Stokhuyzen, Mr. J. J. L. Temminck, H. F. Heerkens Thijssen, Ir. P. M. Vrijlandt, Ir. R. Ch. Visser, Ir. Chr. C. van der Vlis, P. R. Th. Zander ter Maat.

De voorzitter opent te 14.30 uur en heet de aanwezigen welkom. Het verheugt hem een zo volle zaal te zien, waaruit blijkt dat er onder de leden grote belangstelling is voor de Bibliothèque Wallonne. In het bijzonder richt hij een woord van welkom tot het oudste, aanwezige lid de Heer G. Haitsma Mulier, tot de oud-burgemeester van Leiden Jhr. Mr. F. H. van Kinschot en het jongste lid Mejuffrouw S. A. van Beemen.

De notulen van de algemene vergadering van 11 juli 1964 worden goedgekeurd.

De penningmeester licht de ontwerp-begroting 1965 toe, nadat de voorzitter heeft betoogd, dat deze begroting bezien moet worden in het licht van een begroting van een vereniging, die een gebouw moet huren, personeel heeft, waarvan de salarissen periodiek verhoogd moeten worden, een bibliotheek, waarvoor boeken dienen te worden aangekocht, en een maandblad, waarvan de drukkosten stijgen.

Vervolgens legt de voorzitter uit, dat de hogere rijkssubsidie het gevolg is van het feit, dat sedert het vertrek van Mevrouw Leemans-Prins geen detachering meer plaats heeft van een chartermeester van het Rijksarchief.

De Heer Besier vraagt of deze subsidie afhankelijk is van het tewerkstellen van een archiefbeambte, hetgeen de voorzitter ontkennend beantwoordt.

De Heer Heerkens Thijssen vraagt waartoe het Feithfonds wordt aangewend.

De voorzitter antwoordt, dat dit te vinden is in de balans van vorig jaar. Het W. G. Feithfonds is bestemd voor het aanschaffen van boeken en tijdschriften, die anders niet gekocht zouden worden.

De begroting voor 1965 wordt goedgekeurd.

Bij de rondvraag stelt Mr. F. Daniëls voor om nu en dan eens een bedrag aan het Feithfonds over te maken.

De Heer C. Hoek vraagt of het niet op de weg van het genootschap zou kunnen liggen om oude zegels voor verdwijning te behoeden door telkens in het maandblad afbeeldingen van een aantal zegels met hun beschrijvingen op te nemen.

De voorzitter vindt dit een goede gedachte, welke voor bestudering in aanmerking komt.

Ir. G. L. Meesters merkt in dit verband op, dat Gouda over foto's beschikt van een groot deel der zegels van het oud-archief, terwijl Mr. A. P. van Schilfgaarde mededeelt dat de beschrijvingen van vele zegels door Musschart op het Centraal Bureau berusten. Mejuffrouw P. Beijdals vraagt zich af of de Vereniging van Archivarissen en het Rijk het loffelijk initiatief van de Heer Hoek niet zouden willen steunen.

Mr. Dr. Schaap vraagt of het Genootschap de verbeteringen, welke in het Kwartierstatenboek 1958 'aangebracht dienen te worden, niet kan publiceren. De voorzitter acht dit voorlopig niet doenlijk i.v.m. het personeelstekort.

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter, na de Kerkeraad van de Waalse Kerk te Leiden voor zijn gastvrijheid te hebben bedankt,' tegen 15.30 uur de vergadering.

Na afloop van de vergadering houdt Ds. J. M. Charensol, Waals predikant te Leiden, een korte lezing over de inrichting van de bibliotheek en' de aldaar berustende archivalia en boeken. Vervolgens wordt de bibliotheek onder zijn-leiding bezichtigd. Hierna worden de Pieterskerk en consistoriekamer bezocht.

Tenslotte verenigen enige leden zich aan een gezamenlijke borrel ën -diner in Restaurant „Doelen".

De woning van heer Dirk van Hodenpijl te Overschie en de geslachten Van Rodenrijs, Van Matenesse, Uter Nesse, Van (der) Spangen, Van den Vene en Van (den) Dorp(e),

door C. HOEK.

(vervolg van LXXXII, kol. 19).

§ 5, De heren van Matenesse.

Zoals hiervoor is gezegd, heeft Jhr. Mr. Dr. W.. A. Beelaerts van Blokland reeds een en ander over dit geslacht meegedeeld zonder echter tot een volledige genealogie te komen, waarmede een oudere publicatie van Jhr. J. J. de Geer [66]), wat betreft de periode in het laatst van de veertiende eeuw, aangevuld en verbeterd werd. Hieronder volgt de genealogie zo volledig mogelijk, ook wat betreft de uit bastaarden stammende takken, die ook heraldisch van belang zullen blijken!

1. N.N., gehuwd met een dochter van *Diederik Buekel,* welke hem het ambacht Matenesse aanbrengt.

   Zij laten na 3 zoons:

   1. *Dirc Bokel,* volgt IIa.
   2. *Jan van Donc,* volgt IIb.
   3. *Willem uter Nesse,* hij wordt vermeld 17 maart 1319 als een van de 3 ambachtsheren van Schiebroek [67]); op 14 oktober 1330 komt hij het laatst voor, n.l. als rechter te Schie [68]). Zijn woning is gelegen in het latere ambacht Hogenban en is met 7 à 8 morgen land, waarop deze staat, leenroerig aan de heren van Polanen [69]).

      Na zijn overlijden wordt deze in leen gehouden door, *Gerijt van der Schie,* blijkens een ongedateerde aantekening in het, leenregister van Polanen. Deze laatste wordt in 1317 vermeld als pachter van de graaf voor ongeveer 6 morgen land aan de noordzijde van Schiedam [70]), welk land hij later in leen blijkt te houden en waarop zijn woning staat. Op 5 november 1333 mag hij dit ten vrij eigen verkopen, het blijkt dan aan de westzijde van de Schie te liggen [71]). Het is mogelijk dat hij kort hiervoor in het bezit van de woning van *Willem uter Nesse* is gekomen. In 1350 is hij Hoeksgezind en verbeurt zijn goederen, zodat 's graven rentmeester enkele stukken land van hem verhuurt in Kethel en Overschie.

      Willem uter Nesse wordt op 12 maart 1315 genoemd als een van de erfgenamen van *Dirc van den Wale,* broeder van de 'omstreeks 1309 overleden heer *Philip van Duvenvoorde* [72]); zijn mede-erfgenamen zijn heer *Jan van Polanen,* enige wettige zoon van heer *Philip van Duvenvoorde,* en *Arnout van den Dorpe,* gehuwd met *Christina,* een zuster van heer *Jan van Polanen.* Dit wettigt het vermoeden, dat *Willem uter Nesse* eveneens met een nicht van *Dirc van den Wale* gehuwd is, waarschijnlijk een zuster van heer

[66]) Berigten van het Historisch Genootschap, 1850, derde deel, eerste stuk, blz. 44 e.v.
[67]) L.H. inventaris no. 49, folio 29.
[68]) E. inventaris no. 919.
[69]) N.D. inventaris no. 44, folio 256.
[70]) Hamaker 1, blz. 46.
[71]) L.H. inventaris no. 1, folio 101v.
[72]) Gemeente-archief Haarlem, Cartularium St. Jan no. 69.



Afb. 3. Het Huis te Riviere vóór 1574.
Schilderij uit het einde van de zestiende eeuw, afkomstig van de familie Van Matenesse, in het Stedelijk Museum te Schiedam.



Afb. 4. Ruïne van het Huis te Riviere in 1646-1647.
Tekening van Roelant Roghman in Teylers Museum te Haarlem.

Jan van Polanen, dit zou ook de leenroerigheid van zijn woning aan Polanen verklaren, deze zou dan in verband met zijn huwelijk aan zijn zwager opgedragen zijn.

Hij is kinderloos gestorven, zodat *Van Polanen en Van den Dorpe* de enige rechthebbenden blijven in de boedel van *Dirk van den Wale*.

IIa. *Dirc Bokel,* ridder, sedert 23 augustus 1273 eigenaar van de tienden van Raamsdonc en andere rechten aldaar, welke bezittingen hij overdraagt aan zijn broer *Jan van Donc* [73]), welke hiermede op 31 mei 1314 door de bisschop van Luik wordt beleend, volgens het leenregister echter „ex reportatione Johannis filii advocati de le Venne" [74]).

Op 13 december 1280 krijgen de bewoners van zijn ambacht vrijheid van beden, waartegenover zij wel 5 lb. schot jaarlijks moeten bijdragen [75]). Op 24 september 1287 mag hij het onderhoud van de dijk in zijn ambacht regelen [76]). Op 22 mei 1290 treedt hij het laatst op, n.l. als borg voor graaf Floris V [77]). Hij is overleden vóór 19 mei 1314, Wel wordt in een stuk van 11 augustus 1305 een *Didesicus Bokel,* ridder, als getuige genoemd, doch deze is zeer waarschijnlijk dezelfde als heer *Diederic Bokel,* ridder, welke op 6 april 1306 het kasteel Wedena aan de heer van Putten in leen opdraagt en tot het geslacht Bokel bij Rotterdam behoort.

Dirc Bokel laat 2 zoons na:

1. *Dirc Bokel uter Nesse,* volgt IIIa.
2. *Everocker van der Donc,* deze wordt vermeld in processtukken betreffende de tienden van Raamsdonc tussen 5 oktober 1328 en 17 februari 1329 [77a]), op 19 november 1330 compareert hij als borg voor heer Jacob van Moordrecht [77b]).

IIIa. *Dirc Bokel uter Nesse,* knape, gehuwd met een zuster van *Pieter Danielsz. van Schie,* wordt het eerst vermeld 19 mei 1314, zoals reeds is gezegd. Na het overlijden van zijn oom *Jan van Donc* tracht hij de tienden van Raamsdonc in zijn bezit te krijgen en laat zich hiermee op 17 juni 1315 door de bisschop van Luik belenen [78]). Zijn nicht *Machteld,* dochter van *Jan van Donc, is* echter rechthebbende, doch na haar dood laten *Disc* en zijn oom *Willem ufer Nesse* zich belenen, respectievelijk met de tienden en het patronaatschap van de kerk, waaruit een proces ontstaat met *Machteld*'s halfbroeder, *Johannes de Voocht,* dat pas eindigt wanneer in 1335 beide partijen hun rechten overdragen aan heer Willem van Duyvenvoorde [79]). *Dirc* komt nog voor op 19 september 1325 als executeur van het testament van heer Jan Maerlijn, pastoor van Ouderschije, bij welke gelegenheid hij land schenkt ten behoeve van een door hem te stichten kapelanie in de kerk aldaar [80]); op 24 februari 1328 blijkt hij

73) N.D. inventaris no. 1417 en no. 1419.
74) Rijksarchief Luik, leenregister van Adolphe de la Marck.
75) Gemeente-archief Rotterdam, stuk afkomstig uit het familiearchief Van Matenesse op het kasteel Hardenbroek.
76) Gemeente-archief Utrecht, m.s. A. Drakenborch, blz. 95.
77) Gemeente-archief Dordrecht. inventaris regest 57.
77a) N.D. inventaris no. 1418.
77b) L.H. inventaris no. 1, folio 85.
78) Als noot 74.
79) Als noot 74 en N.D. inventaris no. 1417, 1418 en 1419.
80) Als noot 75.

overleden te zijn [81]). Zijn woning is gelegen in de polder Oud Mathenesse en is met de erbij behorende 3 morgen land leenroerig aan de heren van Wena. Deze 3 morgen strekken zich uit langs de Laanslootseweg tussen de Groeneweg en de middelwatering en zijn „de Gheer" genaamd. In een leenbrief d.d. 25 november 1435 wordt gezegd, dat het land zich zuidwaarts van de hofstad uitstrekt [82]) en inderdaad komt zowel op de kaart van Schieland en Delfland van Floris Balthasarsz. van 1609, als op een tiendkaart van 1703 hier een boerderij voor, juist op de hoek, waar de Vermaveldijk en de Laanslootseweg elkaar ontmoeten [83]).

Op 7 juli 1323 verklaart heer *Gheraerd van Heemskerke,* ridder, dat de 47 morgen land ter Spange, die hij van hem te leen houdt, een erfleen zullen zijn [84]). Op deze relatie met Heemskerk zullen wij nader terugkomen. Na het uitsterven van de hoofdtak *Van Heemskerk,* vervalt de leenheerlijkheid aan de graaf en wordt het voortaan als grafelijk leen uitgegeven.

Dirc laat de volgende kinderen na:

1. *Dirc van Matenesse,* volgt IVa.
2. *Daniel van Mafenesse,* volgt IVb.
3. *Philips van Mafenesse,* volgt IVc.
4. *Jan van Mafenesse,* priester, deze wordt op 15 december 1347 vermeld als tot 'opvolging gerechtigd in de lenen, welke zijn broer *Daniel* van de abdij van Egmond houdt, in het geval deze geen wettige erfgenamen zal nalaten [85]).
   In 1355 blijkt hij kapelaan te Rijnsburg te zijn [86]). Op 23 mei 1356 zegelt hij een oorkonde, n.l. met een dwarsbalk, boven vergezeld van 2 -, beneden van 1 leeuwenkop [87]) (zie afb. 6), en op 26 november 1362 benoemt *Margariete,* vrouwe van Rosenburgh, weduwe van *Jacob van der Binckhorsf,* ridder, hem als executeur van haar testament, zij noemt hem hierbij haar zwager [88]). Heer *Johannes van Matenesse,* priester, wordt door heer *Daniel van Mafenesse* voorgedragen als kapelaan van de kapelanie op het St. Maria-altaar in de kerk te Overschie op 28 april 1369 [89]).
   Hij is zonder wettige erfgenamen gestorven vóór zijn broer *Daniel,* zoals blijkt uit de vererving van diens leengoederen.
5. *Gerard van Mafenesse,* vermeld in het necrologium van de abdij van Egmond op 26 mei 1351, hij is op 5 december 1363, 26 augustus 1367 en 30 november 1372, broeder en memoriemeester van de abdij van Egmond [90]). De eerste vermelding vindt plaats bij de sterfdatum van zijn oom *Pieter Danielsz. van Schie.*

81) N.D. inventaris no. 1418.
82) Charter in het begin van deze eeuw in het archief van de Hoge Raad van Adel, hier sedertdien met een twintigtal andere bescheiden uit het Van Matenesse archief „verdwenen".
83) Algemeen Rijksarchief, kaartboek van de tiendblokken van de universiteit te Leiden.
84) L.H. inventaris no. 49, folio 22v.
85) E. inventaris no. 492.
86) R.D. inventaris no. 205.
87) R. inventaris no. 881.
88) R. inventaris no. 806.
89) Charter in Algemeen Rijksarchief, vermeld in J. H. W. Unger: Regestenlijst voor Rotterdam en Schieland tot in 1425, regest 924.
90) E. inventaris no. 869; no. 2, folio 3v en no. 391.

Hij laat geen erfgenamen na, welke als opvolgers kunnen optreden in de leengoederen van zijn broer *Daniel*.

6. E e n d o c h t e r, welke gehuwd is met *Kerstand van den Berghe*, welke op *25* mei *1347* vermeld wordt als hoogheemraad van Schieland, Hij is eigenaar van het kasteel te Hillegersberg, als erfgenaam van *Gerard van Raaphorst*, gehuwd met *Aleyde*, dochter van heer *Vranke Stoep van Hildegardberghe*, zoals Jhr. Mr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland aannemelijk heeft gemaakt, zonder echter de filiatie tussen *Gerard van Raephorst*, vermeld in 1269, en *Kerstant van den Berghe*, vermeld in 1347, te geven. Hoe deze is, kan met het volgende benaderd worden:
Gerard van Raephorst sneuvelt blijkens het necrologium van Egmond samen met zijn oudere broer, heer *Dirk*, tegen de West-Friezen in 1272.
In het oudste cartularium van de heren van Wassenaar, aangelegd ± 1404, komt voor een lijst van leenmannen van heer Dirc van Wassenaar, die als ridder van 1314-1319 vermeld wordt. Hierin komen voor de lenen van heer *Dieric van Raephorst* en ook een opsomming van de goederen, die door derden weer van deze in achterleen gehouden worden. Nu blijkt dat in de oorspronkelijke lijst, waarvan het register een copie is, toevoegingen en doorhalingen voorgekomen zijn, die in het afschrift niet meer precies zijn vast te stellen, want de opsomming van leenmannen van heer *Dieric van Raephorst* is er in werkelijkheid een van heer *Kerstant van Raephorst*. Hoe het echter zij, van belang is dat *Kerstant Gheretssone van Raporst* een koren- en smaltiende houdt te Wassenaar n.l. te Boemgaerde[91]). Deze *Kerstant*, noch zijn vader blijken ridder te zijn, waardoor wij hen niet kunnen verwarren met gelijknamige neven uit de hoofdtak, die dit wel zijn. Op 3 mei 1322 blijken de kinderen van *Kerstant van Raephorst* gegoed te zijn in Overschie[92]), hij zelf houdt de helft van de smaltiende van Berchpolre in leen[93]). In deze *Kerstant van Raephorst* kan men de grootvader zien van *Kerstant van den Berghe*.
De kinderen van *Kerstant van den Berghe* volgen heer *Daniel van Mafenesse* op in diens leengoederen.

IVa. *Dirc van Matenesse*, ridder, wordt het eerst vermeld op 5 oktober 1328[94]). Op 12 juni 1335 stelt hij als kapelaan van de kapelanie door zijn vader op het St. Maria altaar in de kerk van Overschie gesticht Harman Bueckel Stapelszoene aan en schenkt aan deze kapelanie 6 morgen 4 hond land te Beukelsdijk en Schoonderloo[95]). Op 21 november 1339 wordt hij door de graaf beleend met het graaflijk kasteel, het huis te Riviere bij Schiedam, het is tevens de eerste maal, dat hij als ridder vermeld wordt[96]). Op 24 juli 1341 koopt hij onder leenverband van de heer van Polanen 25 morgen land te Wateringen en land te Leiderdorp[96a]).
In december 1342 koopt *Dirc* de ambachten Ravesberghe, Vronemade, Oudengravencoep, Nieuwengravencoep in

91) Twickel, leenkamer van Wassenair, register AA, folio 3v.
92) L.H. inventaris no. 5, folio 61.
93) E. inventaris- no. 1, folio 77v.
94) N.D. inventaris no. 1418.
95) Als noot 75.
96) L.H. inventaris no. 30, folio 24.
96a) N.D. inventaris no. 44, folio 383.

het gebied Rijnland voor 100 lb. Hollands van de graaf[97]); in dit zelfde jaar is hij zegelbewaarder van de graaf.
Hij overlijdt op 11 februari 1345 en wordt begraven te Haarlem blijkens het Necrologium van Egmond.
Hij is gehuwd met ver *Tremen*, overleden omstreeks 1359, doch uit dit huwelijk zijn geen kinderen.
Hij zegelt met het wapen met de dwarsbalk en de drie leeuwenkoppen.

Hij laat na een bastaardzoon:

Jan, volgt Va.

Va. *Jan heten Dircxz. van Mafenesse*, knape; op 21 februari 1376 is hij schout van Matenesse[98]); hij wordt op 28 februari 1378 beleend samen met zijn *neef Symon Philipsz.* door hun oom heer *Daniel van Matenesse* met een rente van 10 sc. per morgen uit vier achtste deel van de polder Nieuw-Matenesse. Op 22 september 1386 delen de beide neven deze rente, daar *Jan* op 12 juni 1385 zijn aandeel aan het Karthuiserklooster „Het Hollandse Huis" bij Geertruidenberg verkocht heeft[99]). Op 20 maart 1381 wordt hij beleend door de abt van Egmond met 4½ morgen land in Overschie in het latere ambacht Hogenban[100]). Voor de laatste maal treedt hij op samen met vele van zijn bloedverwanten, welke op 1 augustus 1393 tegenover hertog Aelbrecht van Beyeren beloven het huis te Riviere gedurende een jaar bezet te houden[101]) en op 9 maart 1398 blijkt hij te zijn overleden[102]).
Hij zegelt met een kruis, vergezeld van een vrijkwartier, beladen met een dwarsbalk en drie leeuwenkoppen (2, 1) (zie afbeelding 7).

Hij laat drie kinderen na:

1. *Dirc Jan heren Diericszoonsz. van Matenesse*, schout van Matenesse op 10 februari 1398, op 10 september 1408 en op 6 juli 1410; hij verkoopt 25 juli 1410 aan het Karthuiserklooster bij Geertruidenberg ¼ deel van 6½ morgen land te Nieuw Matenesse, zelf koopt hij 12 december 1404 in dezelfde polder 1 ½ morgen land[103]). In 1412 is hij met zijn neef *Pieter heren Danielssoen van Mathenesse* en Alphert van der Horst borg voor *Adriaan van Mafenesse* voor 20 Wilhelmus schilden ten behoeve van Dirck Hoogstraten en Janne zijn dochter[104]), ook was hij reeds op 28 juni, 1405 voor dezelfde *Adriaan van Matenesse* opgetreden als getuige bij diens huwelijksvoorwaarden met diens vrouw *Alijdt van der Spangen*[105]).
   Op 10 maart 1398 zegelt hij met een kruis met in de rechter bovenhoek in een vrijkwartier de dwarsbalk en de leeuwenkoppen[106]) (zie afbeelding 8).
2. *Daniel Jansz. van Matenesse*, volgt VI.
3. *Lysbeth Jansdochter;* zij heeft op 4 mei 1409 een

97) L.H. inventaris no. 30. folio 34.
98) Als noot 82.
99) Rijksarchief 's-Hertogenbosch, archief van het Karthuizerklooster te Geertruidenberg. inventaris 1 a. cap. XXXI en XXXII.
100) E. inventaris no. 493.
101) Universiteitsbibliotheek Leiden, ms. charterkroniek M. van der Hoeve.
102) Als noot 6, folio 12v.
103) Als noot 99.
104) M. S. van Buchel, B folio 120, Rijksarchief Utrecht.
105) Gemeente-archief Schiedam, familie-archief van Matenesse.
106) Algemeen Rijksarchief, Geestelijk Kantoor Delft, charters Schieland, i.

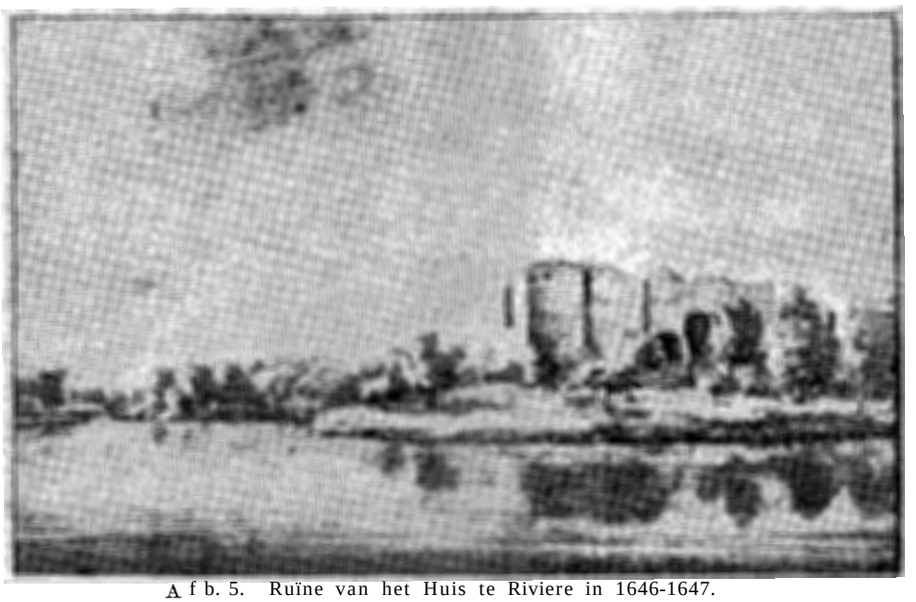

Afb. 5. Ruïne van het Huis te Riviere in 1646-1647.
Tekening van Roelant Roghman in Teylers Museum te Haarlem.



Afb. 6. Zegel van *Jan van Matenesse,* 23 mei 1356.
(A.R.A., Archief Abdij van Rijnsburg, inv. no. 881.)



Afb. 7. Zegel van Jan heren *Dircxzoen van Matenesse,* 25 september 1389.
(A.R.&, Archief Abdij van Egmond, inv. no. 493.)



kf'b. 8. Zegel van *Dirc* Jan *heer Dircszoonsz.* van *Matenesse* 10 maart 1398.
(A.R.A., Geestelijk Kantoor Delft, charters Schieland, i) .



Afb. 9. Zegel van heer *Daniel* van *Matenesse,* 11 september 1347.
(A.R.A., Charters Grafelijkheid, Suys folio 188 no. 4).



4 f b.10. Zegel van heer *Daniel* van Matenesse, *2* januari 1373.
(A.R.A., Archief Abdij van Egmond, inv. no. 531).

rente van 20 schelling hollands per jaar op' het huis van haar broer *Dirc* in de Kerkstraat te Schiedam [107]). Zij is gehuwd met *Zay Dirc Zayen Goeswijnszoon van der Lede,* die na haar dood hertrouwt met *Aleyd heer Jansdochter van Rosendael* en nadat hij voor de tweede maal weduwnaar is geworden op 12 november 1443 voor schepenen van Schiedam testeert en hierbij een schenking doet aan de Heilige Geestmeesters aldaar [108]).

VI. *Daniel Jansz. van Matenesse,* wordt op 9 maart 1398 beleend door de heer van Hodenpijl met 2 morgen 1½ hond land te Nieuw Matenesse, hem aanbestorven van zijn vader, waarbij bepaald wordt, dat indien hij kinderloos komt te overlijden het leen aan zijn broer *Dirc* zal komen [109]). Daniel moet een actief man geweest zijn, wij zien hem zijn tijd verdelen tussen Matenesse en Schiedam enerzijds en Voorne en Brielle anderzijds. Ook is hij welgesteld, op 28 december 1422 blijkt hij met zijn bloedverwanten aan hertog Jan van Beieren 3271 rijnse guldens geleend te hebben [110]), die hem hiervan op 25 november 1424 nog 924 gulden schuldig is, die hij hem op de door de stad Schiedam verschuldigde bede verzekert [111]). *Daniel* is baljuw van deze stad van 1420 tot 1423 [112]); ook in waterschapszaken zien wij hem hier optreden.

Voor Schiedam ligt een polder Vranckenland, deze is reeds in het einde van de dertiende eeuw ingebroken en aan de graaf gekomen, die hem als buitenland verpacht en wanneer deze later herdijkt is, verschillende delen ervan in leen uitgeeft o.a. 20 hond land en nog een 'vierde deel van een ander perceel aan Wouter Bydage, wiens zoon Bertelmeus ermee op 29 maart 1429 wordt beleend [113]). Met deze Bertelmeus vinden wij *Daniel* zeven jaar lang in een proces gewikkeld voor het Hof van Holland en uit de getuigenverklaringen blijkt, dat omstreeks 1421 de nieuwe polder ingebroken is en door *Daniel* als dijkgraaf van deze polder opnieuw is bedijkt. Bertelmeus is echter in gebreke gebleven zijn aandeel in de bedijking te betalen, zodat zijn land door *Daniel* in beslag wordt genomen, dit wordt op 7 juli 1447 door het Hof bevestigd [114]).

Op 14 mei 1438 bevestigt *Wouter van Matenesse* hem in het schout- en dijkgraafschap van Matenesse, zoals deze het van zijn vader hield en waarvoor hij *Wouter* 20 gouden Engelse Nobels leent [115]). In Voorne zien wij hem als rentmeester (1439) en ook als baljuw van Brielle (1438) optreden [116]).

Op 31 mei 1437 wordt hij door heer Vranck van Borsselen, heer van Voorne, beleend met 5 gemet 60 roe land in Oudenhoorn op de Rugendyck [117]) en ook ontvangt hij sedert 24 augustus 1429 een erfelijke uitkering van 7 lb. per jaar uit de Domeinen van Voorne [118]). Op 12 en 13 februari 1438 treffen wij hem aan te Brugge, waar hij transacties verricht voor de heer van Voorne [119]).

Dat hij een vasthoudend man is, blijkt uit de gebeurtenissen in 1433, wanneer hij de registers en stukken van Voorne moet overdragen aan heer Willem van Naeldwijc op bevel van hertog Philips van Bourgondie; twee maal komt heer Willem deze opeisen maar tevergeefs, *Daniel* verklaart deze alleen af te staan op nadrukkelijk bevel van de heer van Oestervant! [120]).

Dat *Daniel* zich met korenhandel heeft bezig gehouden blijkt uit een ander proces voor het Hof van Holland gevoerd van 1438-1441. *Daniel,* die dan te Brielle woont, heeft samen met Pauwels Philipsz. te Schiedam van Nicolaes de Pognes en Jan Arnulphin, kooplieden te Luik, koren gekocht, maar de betaling is achterwege gebleven.

Dat hierdoor ruzie ontstaan is, baart geen verwondering. Deze is echter zo hoog opgelopen, dat toen Nicolaes te Schiedam kwam, deze door *Adriaen Jacobsz.* en *Aernt Dircxz.,* de eerste zwager- en de tweede oomzegger van *Daniel,* is mishandeld. Op 15 juli wordt de zaak gesust, verklaringen woren afgelegd dat *Daniel* altijd een eerbaar en goed man geweest is en buiten zijn schuld in gebreke is gebleven. Goeswijn Michielsz. en Daniel van Cralingen stellen zich borg voor de betaling en krijgen hiervoor op hun beurt van Daniel zekerheid op zijn huis te Schiedam en zijn land in het Nieuwland buiten deze stad [121]). Op 21 mei 1441 bedraagt het nog niet betaalde deel van de schuld 66 lb. 19 schelling 9 groot en nog eens 38 lb. 21 groot [122]).

Nog een andere kijk op Daniel krijgen wij, wanneer wij zien dat hij samen met Goeswijn Michielsz. te Schiedam een kruisbroederskloosler sticht. Hierdoor ontstaan moet lijkheden met de pastoor van Schiedam; de stichters wenden zich tot de paus, die op 4 mei 1443 drie gevolmachtigden aanwijst om hierin te beslissen [123]). Op 2 november 1448 verklaart *Daniel* voor het gerecht van Schiedam aan het klooster te hebben geschonken op nadrukkelijk verlangen van wijlen zijn neef en leenheer *Adriaen van Matenesse* het huis, land en erf dat deze bezat aan de Corte Veste van Schiedam, ter ere van God en de zaligheid van hun beider zielen [124]). Hieruit blijkt, dat deze op 10 juni 1435 overleden ambachtsheer van Matenesse [125]) medestichter van het klooster is, al vond de stichting na ziin dood plaats. Wij zien dan ook dat zijn dochter *Elisabeth van Matenesse,* abdis van Rijnsburg, aan het kruisbroederskloosler een gebrandschilderd raam schenkt [126]).

Op 27 maart 1450 draagt *Daniel* het leen, dat reeds zijn vader van de abdij van Egmond gehouden heeft, aan de abt over; hii is dan zo hoog bejaard, dat hij zelf de reis naar het klooster niet meer kan maken, [127]).

107) Als noot 99, cap. XIX.
108) Archief van het Hervormd Weeshuis te Schiedam, inventaris no. 19.
109) Als noot 6, folio 12v.
110) L.H. inventaris no. 315, folio 71v.
111) L.H. inventaris no. 315, folio 167.
112) Dr. K. Heeringa: Rechtsbronnen der stad Schiedam, blz. IX.
113) L.H. inventaris no. 62, folio 76.
114) Algemeen Rijksarchief, archief Hof van Holland, memorialen Rosa, no. 6 folio 79, no. 7 folio, 39 en 48v, no. 12 folio 33.
115) Gemeente-archief Schiedam, familie-archief Van Matenesse, aanwinst 1963.
116) Als noot 114, no. 3 folio 182v en 183v.
117) L.H. inventaris no. 93, folio 29v.
118) R.D. inventaris no. 1414, folio 98.
119) L.H. inventaris no. 9.5, folio 129v en 130.
120) R.D. inventaris no. 1384.
121) Als noot 114, no. 3, folio 182v en 191.
122) Als noot 114, no. 6, folio 14Sv.
123) Algemeen Rijksarchief, aanwinst 1921 no. XVIII.
124) Rijksarchief Utrecht, archief St. Panlsahdij, leenregister B.
125) Als noot 123.
126) R. inventaris no. 983.
127) E. inventaris no. 12, folio 6.

Hij heeft twee kinderen:

Dirc Danielsz. van Matenesse, vermeld op 20 januari 1449 [128]).

Jacob Danielsdochter van Matenesse. Op 26 april 1452 volgt zij haar vader op in het leen van Hodenpijl te Nieuw Matenesse [129]). Reeds bij het leven van haar vader vinden wij haar voor het Hof van Holland procederend tegen het door haar vader gestichte klooster, n.l. vanaf 6 februari 1447 tot 19 oktober 1452 [130]). Op 19 maart 1454 doet het gerecht van Schiedam tussen *Jacob* en haar man *Dirc Gherytsz. Ramp* te Gouda enerzijds en de kruisbroeders anderzijds uitspraak in hun geschil. De kruisbroeders worden in het bezit gesteld van het huis Groenendael met de grachten, boomgaarden, weiland en de aardevest en de watervest van de stad, maar moeten een aantal rentebrieven, groot in totaal 14 lb. 17 stuivers 4 penningen hollands afstaan [131]). Het geschil betreft de erfenis van *Jacob* voor zowel haar moederlijk- als vaderlijk erfdeel en daar zij reeds voor het overlijden van haar vader procedeert mogen wij wel aannemen, dat deze aan het klooster goederen geschonken heeft, die *Jacob* als moederlijk erfdeel toekwamen. De rentmeester van Voorne betaalt haar regelmatig de rente van 7 lb. uit.

Op 5 juni 1468 volgt haar zoon *Gerijt Dircx Ramp* haar in het Hodenpijlse leen op, zodat zij dan overleden is [132]).

IVb. *Daniel van Matenesse,* ridder, gehuwd met *Claes van Naeldwijc,* overleden 29 augustus 1364, dochter van heer *Henric van Naeldwijc* en van *Haze van Scalcwijc* [133]).

Hij wordt op 26 mei 1345 door de graaf beleend met de goederen van zijn broer *Dfrc,* n.l. de ambachten in Rijnland, het huis te Riviere, landerijen te Overschie, met uitzondering van 50 lb. hollands, welke *Tremen,* de weduwe van zijn broer *Dirc,* uit deze goederen heeft. Er wordt de bepaling bij gemaakt dat bij kinderloos overlijden van *Daniel* de leengoederen op zijn broer *Philips* zullen versterven [134]). Op 4 september 1346 verleidt keizerin Margaretha, de nieuwe landsvrouwe, *Daniel* bovendien met de hoge en lage heerlijkheid binnen de uiterste sloot van het huis te Riviere [135]). Op 5 september 1350, bij het uitbreken van de Hoekse en Kabeljauwse twisten, kiest hij de zijde van Margaretha [136]) en na de overwinning van de tegenpartij laat Willem van Beyeren door Jacob Gherijtszoon het kasteel het huis te Riviere bezetten [137]), maar als op 13 juni 1352 de hertog het kasteel van heer Gherijt van Poelgeest laat opeisen, dient heer *Daniel* hem met 10 man, zodat deze zich spoedig met de hertog verzoend blijkt te hebben [138]) en reeds op 28 december 1351 erkent de hertog de rechten van heer *Daniel* op de „bierberije" te Rotterdam [139]).

128) Gemeente-archief Schiedam, familiearchief Van Matenesse, „Copye Handtvesten van Nyeuw Mathenes", folio 6v.
129) L.H. inventaris no. 425.
130) Als noot 114, no. 11, deel 11, folio 192v en no. 12 folio 6v.
131) Als noot 123.
132) Als noot 36, filio 66v.
133) Koninklijke Bibliotheek, ms. 73 E 38, folio 9.
134) L.H. inventaris no. 30, folio 35.
135) L.H. inventaris no. 49, folio 22.
136) N.D. inventaris no. 1448 en 1449.
137) L.H. inventaris no. 23, folio 2.
138) L.H. inventaris no. 23, folio 13.
139) L.H. inventaris no. 23, folio 10v.

In het begin van de veertiende eeuw ligt op de beide oevers van de Schie 'tussen Schiedam en Overschie een groot grafelijk domein omvattende ruim 120 morgen land, het kasteel het huis te Riviere en jaarrenten op erven binnen de stad Schiedam, ter waarde van ongeveer 15 lb. [140]). De *Van Matenesse*'s hebben regelmatig delen van dit domein in handen weten te krijgen. Reeds *Dirc Bokel uter Nesse* heeft 13 morgen 2 hond land van de graaf in leen gekregen, heer *Dirc van Matenesse* verwerft in 1339 onder leenverband het kasteel, de boomgaarden en 11 morgen 4 hond land [141]) en heer *Daniel* krijgt 2 juli 1355 in leen 26 morgen en 27 morgen ten vrij eigen [142]); in totaal dus 78 morgen. In verband met herstelwerkzaamheden aan het kasteel krijgt hij de op 2 juli 1355 vermelde landerijen van de graaf ten vrij eigen.

Op 7 september van dit jaar draagt hij aan Aernout, heer van Ysselsteyn 9 morgen land uit zijn eigen bezit als onversterfelijk leen op. Het is gelegen in 's gravenambacht in Overschie ten oosten van de Schie in de polder Schieveen [143]).

In 1359 koopt hij de door het overlijden van zijn schoonzuster *Tremen* aan de graaf vervallen lijftocht van 50 lb. [144]). Op 12 december 1347 krijgt hij toestemming van de hoge heemraden van Schieland om het gedeelte van het ambacht Matenesse, dat door zijn voorouders uitgeslagen is, 'opnieuw te bedijken. Hierbij verklaart hij dat alle schade, welke aan Schielands hoge zeedijk zal ontstaan via de nieuwe polder, ten laste van hem en zijn erfgenamen zal komen [145]). Van de heer van Polanen houdt hij sedert 6 oktober 1358 ongeveer 9 morgen land te Matenesse in leen [146]), de tienden in dit ambacht en het collatierecht van twee vicarieën in de kerk te Overschie van de abdij van Egmond [147]).

Voor van, hem afkomstige zegels zie men de afbeeldingen 9 en 10.

Hij overlijdt op 18 november 1376 [148]).

Hij laat geen wettige kinderen na, maar wel vier bastaardkinderen bij een vrouw, *Maeye* genaamd:

1. *Clays heer Danelsz. van Matenesse;* op 23 juni 1390 verkoopt hij aan de stad Delft land te behoeve van de aanleg van de Delfshavense Schie [149]). Op 10 maart 1398 krijgt hij van zijn neef *Wouter van Matenesse* toestemming zijn leengoederen aan zijn broers en de zoon van zijn zuster te verkopen tegen een lijfrente van 18 lb. hollands per jaar, waarbij hij tevens afstand doet van zijn moederlijk erfdeel. De lijfrente zal ieder jaar uitbetaald worden in het klooster van de Karthuizers bij Geertruidenberg. Dat dit een belangrijke familieaangelegenheid is, blijkt uit het feit, dat niet alleen *Clays* en zijn broers *Jan* en *Pieter* met hun zwager *Vrederic Willemsz.* het contract bezege-

140) C. Hoek: „'s Gravenhuize" in Rotterdams Jaarboekje 1962, blz. 230—240.
141) L.H. inventaris no. 30, folio 24.
142) L.H. inventaris no. 23, folio 70.
143) Rijksarchief Utrecht, leenkamer IJsselsteijn, inventaris no. 1, folio 11.
144) L.H. inventaris no. 50, folio 45v.
145) Archief van het hoogheemraadschap Schieland, register A 7, folio 63 en oorspronkelijk charter.
146) N.D. inventaris no. 44, folio 276.
147) E. inventaris no. i, folio 70.
148) Necrologium Egmond.
149) Gemeente-archief Rotterdam, archief Delfshaven, inventaris no. 29.



Afb. 11. Zegel van *Claes heeren Danelsz.* van *Matenesse,* 10 maart 1398.
(A.R.A., Geestelijk Kantoor Delft, charters Schieland, i.)



Afb. 12. Zegel van ***Pieter*** *heeren Danielsz.* (van *Matenesse),* 7 maart 1406.
(G.A. Rotterdam, Arch. Heilige Geesthuis, inv. no. 283).



Afb. 13. Zegel van *Vrederic Willemsz.,* 10 maart 1398.
(A.R.A., Geestelijk Kantoor Delft, charters Schieland, i.) .



Afb. 14. Zegel van *Jan heeren Danelsz. van* ***Matenesse,*** 10 maart 1398.
(A.R.A., Geestelijk Kantoor Delft, charters Schieland, i.) .



Afb. 15. Zegel van Simon ***Philipsz. van*** Matenesse, 10 maart 1398.
(A.R.A., Geestelijk Kantoor Delft, charters Schieland, **i.) .**

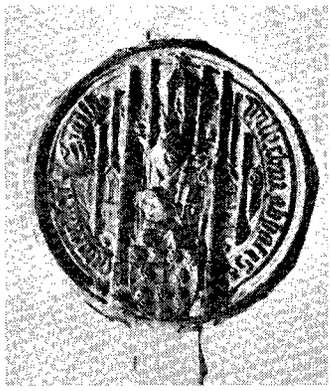

Af b. 16. Zegel van heer *Willem* van *Matenesse,* abt van Egmond, 26 januari 1441.
(A.R.A., Archief Abdij van Egmond, inv. no. 508).



Afb. 17. Zegel van *Ghisebrecht Bokel,* 30 maart 1288.
Afgietsel in het Rijksarchief te Brussel.
(Het originele zegel is in 1940 te Bergen, Henegouwen, verbrand.)



Afb. 18. Zegel van ***Florens Bokel*** (*heeren Diercx Boekels* ***broeder), 1331.***
Tekening eind 19de eeuw.
(Het originele zegel bevond zich toen nog in het Gemeentc-archief te Rotterdam aan een charter van 1331 en is sedertdien losgeraakt en verdwenen) .



Afb. 19. Zegel van heer *Dirc Bokel.*
(A.R.A., Verzameling losse zegels, no. 76).



Afb. 20. Zegel van Jacob *Bokel,* 11 november 1353.
(G.A. Leiden, Arch. Hoogl. Kerk, inv. no. 931).



Afb. 21. Zegel van ***Jacob*** *Bokel van Wena,* 28 maart 1430.
(G.A. R'dam, Arch. Heilige Geesthuis, inv. no. 269).

len, maar ook *Wouter van Matenesse* en hun neven *Dirc Jan heeren Dircxzconsz. van Matenesse* en *Simon Philipsz. van Matenesse, Clays, Jan* en *Pieter* zegelen elk met 3 pijnappels, geplaatst 2, 1, waarvan de rechter bedekt is door een vrijkwartier, waarop het wapen met de dwarsbalk en de leeuwenkoppen [150]) (zie afbeelding 11).

Op 27 september 1413 wordt Clays benoemd tot baljuw van Schieland en op 1 augustus 1439 compareert hij nog voor de abt van Egmond [151]).

2. *Jan heer Danelsz. van Matenesse,* volgt Vb.

3. *Pieter heer Danelsz. van Matenesse,* gehuwd met *Katrijn,* die op *12* november 1429 nog in leven is [152]) en op 31 mei 1420 van de heer van Wassenaer 5 morgen land in het ambacht Beukelsdijk in leen houdt [153]). In de leenregisters van Wassenaer komen weinig gegevens over dit leen voor. Op 18 maart 1448 wordt *Katheryn Bartholomeusdochter Venijn,* echtgenote van *Philips die Blote Oedzierszoon* ermee beleend blijkens een aantekening [154]). Zij is de dochter van *Bartholomeus Venijn,* 'overleden tussen 1408 en 1413 [155]) en kleindochter van *Pieter Venijn Janszoon van den Oudendyc,* overleden omstreeks 1381 [156]). Daar zij reeds in 1413 met *Philips die Blote* gehuwd is, is zij dus niet dezelfde als de vrouw van *Pieter heer Danelszoon van Matenesse* [157]). Toch lijkt het leen wel oud bezit van de *Van Oudendyc's* te zijn, daar volgens de oude belendingen het oosten begrensd wordt door *Jan van den Oudendyck Pieter Venijnsz.,* de oudste broer van *Bartholomeus.* Voorlopig lijkt de mogelijkheid, dat *Kathrijn* het leen houdt in 1420 als haar duwarie en zij dus de weduwe zou zijn van *Bartholomeus Venijn* de meest voor de hand liggende, dit verklaart de opvolging door haar dochter: zou zij n.l. de zuster van *Jan van den Oudendyc* en *Bartholomeur Venijn* zijn, dan zou opvolging door de kinderen van haar oudste broer voor de hand liggen, wat dus niet gebeurd is. *Kathrijn zou* dan op latere leeftijd hertrouwd zijn met *Pieter,* welk huwelijk ook kinderloos lijkt.

Op 12 maart 1390 verkoopt *Pieter* tegen een erfrente aan de stad Schiedam land, nodig voor het graven van een nieuwe havenmonding [158]); in 1393 neemt hij met zijn familieleden deel aan de bezetting van het huis te Riviere [159]); in 1496 is hij borg voor zijn neef *Adrijaen van Matenesse* bij diens huwelijk met *Alijdt van der Spangen,* evenals enkele jaren later tegenover Dirck Hoogstraten c.s. voor *Adrijaen* [160]).

Hij is poorter van Rotterdam: als schepen van deze stad zegelt hij op 7 maart 1406 [161]) (zie afbeelding 12). In dit zelfde jaar houdt hij van de graaf land in pacht te Spierincxhoeck [162]). Hij is tevens leenman van Matenesse, zoals uit een aantekening blijkt van 22 februari 1415, hij houdt dan 10 hond land in Nieuw-Matenesse [163]). Dat hij welgesteld is blijkt uit het feit, dat hij op 18 oktober 1407 aan de graaf 300 engelse nobelen leent op het baljuwschap van Rotterdam [164]).

Hij is gestorven vóór 14 januari 1436 en ná 31 mei 1420, wanneer hij 8 morgen land in de Blijdorpse polder verkoopt [165]).

4. *Katrine heer Daneldochter van Matenesse,* overleden vóór 14 februari 1392 [166]), was gehuwd met *Vrederic Willemsz.,* welke op 12 december 1404 als heemraad van Nieuw Matenesse optreedt [167]) en wiens zegel is weergegeven op afbeelding 13.

Uit dit huwelijk een zoon *Jan Danel,* welke evenals zijn oom Clays, voor de aanleg van de Delfshavense Schie land verkoopt [168]).

Vb. *Jan heer Danelsz. ven Matenesse,* knape, ook hij neemt deel aan de bezetting van het huis te Riviere in 1393, in welk jaar hij schepen van Schiedam is [169]). Hij heeft drie-achtste deel van de erfpachten van Nieuw-Matenesse in zijn bezit, op 3 augustus 1391 verkoopt hij hiervan twee achtste deel aan Jan Florijsz. n.l. 10 lb. 10 sc. 3 p. per jaar en op 20 september 1398 een achtste deel aan het Karthuizerklooster bij Geertruidenberg, n.l. 4 lb. 2 sc. 6 p. per jaar [170]). Deze renten worden door hem van de heer van Matenesse in leen gehouden, evenals 5 morgen 5 hond land te Nieuw-Matenesse, een boomgaard bij Schiedam, 1 morgen land in Oud-Matenesse en 3 morgen land te Schieveen [171]). Jaarlijks betaalt hij een lijfrente uit van 50 lb. aan ver Margriet van den Berghe, non te Koningsvelt [172]). Voor zijn zegel zie men afbeelding 14.

Hij is overleden vóór 22 februari 1415 en laat na twee zoons:

1. *Danel Jansz.*
2. *Claes Jansz.;* deze wordt samen met zijn broer *Danel* op 22 februari 1415 beleend door de heer van Matenesse met de leengoederen van hun vader [173]). Indien zij kinderloos overlijden zullen deze goederen komen op hun ooms *Pieter* en *Clais.*

Heer *Daniel van Matenesse* heeft al zijn allodiale goederen nagelaten aan zijn bastaardkinderen. Zijn leengoederen zijn weer aan de graaflijkheid vervallen, van wie *Dirc van den Berghe,* zoon van *Daniel's* zuster en van *Kerstant van den Berghe,* deze terugkoopt. Als in 1421 tijdens de St. Elisabethsvloed de

150) Algemeen Rijksarehief, archief geestelijk kantoor Delft, charters Schieland, i.
151) E. inventaris no. 470.
152) Archief van het hoogheemraadschap Schieland, register A 7.
153) Gemeente-archief Rotterdam, bibliotheek van handschriften, inventaris no. 1064—1067. (Deze charters zijn blijkens de inhoud en de dorso nummers afkomstig uit het archief van het St. Agathaklooster te Delft).
154) Twickel, leenkamer van Wassenair, register B, folio 72.
155) Rijksarchief Utrecht, archieven van de kleine kapittels en kloosters, inventaris no. 573 XXX, folio 49v.
156) E. inventaris no. 572.
157) L.H. inventaris no. 105, folio 31.
158) Gemeente-archief Schiedam, charter.
159) Als noot 101.
160) Als noot 104 en 105.
161) Gemeente-archief Rotterdam, archief van het Heilige Geesthuis, inv. no. 283.
162) L.H. inventaris no. 55. folio 34.
163) E. inventaris no. 12, folio 5.
164) L.H. inventaris no. 307. folio 69v.
165) Als noot 153.
166) Als noot 153 en L.H. inventaris no. 5.2, folio 30v.
167) Karthuiserklooster Geertruidenberg, inventaris no. 1 a, cap. XXXI.
168) Archief Delfshaven, inventaris no. 30.
169) Iiarthuiserklooster Geertruidenberg, inventaris no. 1 a, cap. XIX.
170) Als 169. inventaris no. 1 a, cap. XXXI.
171) E. inventaris no. 12, folio '15.
172) E. inventaris no. 12, folio 16.
173) Als noot 171.

polder Nieuw Matenesse inbreekt en de er achter gelegen dijk van Schieland beschadigd wordt, wijst *Wouter van Mafenesse,* heer van Matenesse, alle aansprakelijkheid voor de ontstane schade af. Hij is n.l. een kleinzoon van *Kerstant van den Berghe* via diens dochter *Elisabeth,* gehuwd met *Jan Vlaminc van der Goude.* Tijdens de St. Maartensschouw 1422 verklaart hij, dat de erfgenamen van heer *Daniel* zijn diens bastaardkinderen, niet hijzelf, daar hij gekomen is „mar van een suster dochter". Dat dit inderdaad op hen verhaald is, blijkt o.a. uit het feit, dat op de St. Pietersschouw van 1429 verklaard wordt, dat tien en een halve morgen land, de Bosch genaamd, gelegen in Nieuw-Matenesse. vrijgekomen is, daar de eigenaars de spade aan de dijk gestoken hebben. Deze vroegere eigenaars blijken *Daniel's* bastaardkinderen te zijn[174]). Dat deze door hun bloedverwanten echter als gelijkwaardig beschouwd worden, blijkt uit het feit, dat zij steeds als getuigen optreden bij huwelijkscontracten. Bovendien bepaalt de graaf op 14 februari 1392, dat al hun goederen zullen versterven, alsof zij van wettige geboorte zijn [175]).

IVc. *Philips van Mafenesse;* hij wordt. op 26 mei 1345 vermeld als broer van heer *Daniel* [176]), maar hij sterft reeds op 11 augustus 1345 [177]).
Hij laat een bastaardzoon na:
Symon, volgt vc.

Vc. *Symon Philipsz. vam Mafenesse,* knape, overleden vóór 12 december 1404 [177a]). Hij wordt het eerst vermeld op 8. mei 1368 [178]). Als leenman van Matenesse wordt hij op 14 januari 1372 beleend met 2 morgen land in Nieuw Matenesse [179]) en op 28 februari 1374 met een aandeel in vier achtste delen van de erfpachten uit deze polder!""). Op 17 november 1390 verkoopt' hij land in de Bridorpsate aan de stad Delft ten behoeve van het graven van het nieuwe Schiekanaal [181]), in 1393 is hij schepen van Schiedam [182]) en neemt hij deel aan de bezetting van het huis te Riviere. Hij wordt vermeld op 14 februari 1398 als heemraad van Nieuw-Matenesse [183]) en zegelt nog 10 maart 1398 [150]).
Hij zegelt met een schild bezaaid met gesteelde klaverblaadjes, met in de rechter bovenhoek het Matenesse-wapen in een vrijkwartier (zie afbeelding 15).
Hij laat 3 zoons na:

1. *Jan Simon Philipsz.,* poorter te Schiedam; hij verkoopt op 3' oktober 1436 zijn aandeel in de erfpacht van Nieuw-Matenesse aan zijn broer *Willem* [184]). Hij is overleden vóór 26 juni 1442, zijn weduwe *Gheertrut is* dan eveneens gestorven, haar broer *Claes Durber Jacobsz.* verkoopt dan aan Willem, abt van Egmond, 3 morgen land in Ketelambacht, de Waelcamp genaamd [185]).
2. *Danel Symonsz.:* hij verkoopt op 4 november 1433 aan zijn broer *Willem* zijn aandeel in de erfpacht van Nieuw Matenesse [186]).
3. *Willem van Matenesse,* geboren omstreeks 1378, overleden op 19 mei 1458. Oorspronkelijk is hij monnik en prior in de abdij van Egmond en sedert 1424 abt aldaar [187]). Hij sticht op 6 januari 1442 een wekelijkse zielemis op het Maria-altaar in de kapel van de abdij, waartoe hij zijn aandeel in de erfpachten van Nieuw-Matenesse schenkt [188]). Hij zegelt met het zelfde wapen als zijn vader (zie afbeelding 16).

IIb. *Jan van Donc,* deze wordt op 31 mei 1314 met de tienden van Raemsdonc beleend [189]). Hij is gestorven omstreeks 1315 en is gehuwd geweest met *Machteld,* weduwe van *Leonis van Tu yl* [190]).

Hij laat na een dochter:

Machfeld Jansdochter van Donc, overleden voor 15 mei 1317. Zij wordt op 24 december 1315 met de goederen te Raemsdonc beleend, waarbij haar oom *Willem ufer Nesse* hulde voor haar doet [191]). Na haar dood trachten haar halfbroeders *Johannes de Voocht* en *Leonis van Tule,* zoons van haar moeder uit haar eerste huwelijk, deze tienden enz. in handen te krijgen.

Tot zover het geslacht van de heren van Matenesse, zoals zij zich laten samenvatten in tabel V.

Op de verwantschap met het geslacht *Bokel* is in de eerste generatie gewezen, deze verdient nog enige toelichting. Over de *Bokel's* is reeds in 1870 een degelijke studie verschenen van de hand van Robert Fruin in de „Rotterdamsche Historiebladen", afdeling „Genealogische Aantekeningen en Levensbeschrijvingen", blz. 22-54. Kortheidshalve neem ik de oudste generaties van deze studie over, slechts deze aanvullend voor zover in de voetnoten tot uitdrukking komt.

1. *Theodericus Bokel,* getuige voor de Hollandse graaf bij een verdrag van deze met de hertog van Lotharingen op 3 november 1200 [192]) en bij een uitspraak door de graaf van Holland in een geschil tussen de abt van Egmond en Wouter van Egmond op 28 augustus 1215 [193]).
Zonder enig bewijs kunnen wij, voor zijn zoon houden *Ghiselbertus Bokel,* 'die volgt 11.

11. *Ghiselbestus Bokel,* in 1226 getuige voor Dirc van Wassenaer en zijn echtgenote, als deze de opvolging regelen in de lenen van hun broer, respectievelijk zwager, en diens echtgenote [194]). Op 6 september 1242 verklaart de graaf, dat het land dat heer Willem Stope gekocht heeft van hem en heer *Ghijsbrecht Buekele,* gelegen. tussen Rotte en Wilenesbrunne, vrij zal zijn van dijklas-

174) Archief Schieland, register A 7. Dit vormt het bewijs van de hypothese van Jhr. Mr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland, door deze gesteld in dit blad in 1921.
175) L.H. inventaris no. 52, folio 30v.
176) L.H. inventaris no. 30, folio 35.
177) Necrologium Egmond.
177a) Karthuiserklooster Geertruidenberg, inventaris no. 1 a, cap. XXXI.
178) E. inventaris no. 492.
179) E. inventaris no. 12, folio 14v.
180) Karthuiserklooster Geertruidenberg, inventaris 1 a, cap. XXXI.
181) Gemeente-archief Delft, le afdeling no. 414.
182) Karthuiserklooster Geertruidenberg, inventaris 1 a, cap. XIX.
183) Karthuiserklooster Geertruidenberg, inventaris 1 a, cap. XXXI.
184) E. inventaris no. 846, folio 82v.
185) E. inventaris no. 846, folio 80v.
186) E. inventaris no. 846, folio 81v.
187) Zie over hem o.a. Dr. P. A. Meilink: „Het archief van de abdij van Egmond" (1951), blz. 29 e.v.
188) E. inventaris no. 925.
189) Als noot 74.
190) N.D. inventaris no. 1417, 1418 en 1419.
191) Als noot 74.
192) O.H. I, no. 183.
193) E. inventaris no. 98.
194) Twickel, leenkamer Wassenair, register AA, folio 59v.

Tabel V.

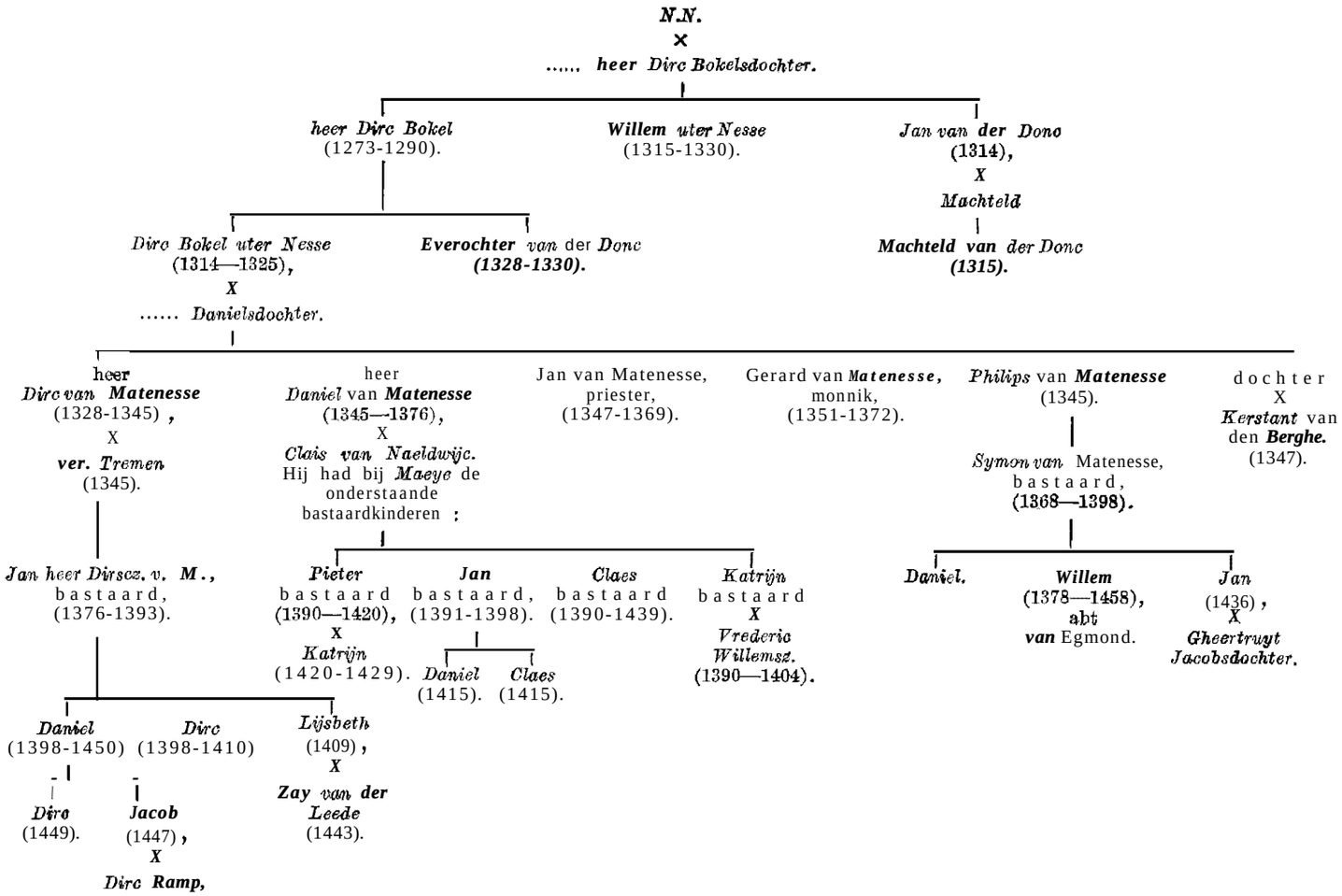

ten [195]). Dit is een acte waar wij- genealogisch iets aan hebben dank zij de topografische aanduiding, deze vinden wij n.l. terug in een rapport van kort voor de dood van graaf Floris V in 1296 [196]). Dit rapport beslist aan wie bepaalde eigendommen toebehoren, daar waar de rechtstoestand niet geheel zeker is. Wij vinden hierin o.a. „In Bleeswyc tussen Rotte ende Willijnborne, al dat land dat daer tuschen leghet, upgaende uten halven diepe ten halven vene tieghen die van Berkel ende die van den Zegwaert, vinden wi den luden de eijghendom diet bezeten hebben, ambocht ende tiende *Ghizebrecht Bokel.*" Het genoemde gebied ligt in Bleiswijk, begrensd in het zuiden door Rotte (niet d e Rotte) ; dit is de oude naam van de moederparochie Hillegersberg, die zo aangeduid in het eerste kwart van de elfde eeuw aan het klooster Hohorst is geschonken, waarvan later de parochies Kralingen, Rotterdam, Bleyswijk en Zevenhuizen zijn afgesplitst, maar waarvan de St. Paulsabdij als opvolger van Hohorst over het collatierecht beschikt gedurende de middeleeuwen. In het oosten is de grens het midden van een riviertje, de tegenwoordige Rotte, in het westen loopt de grens door het veen tussen Berkel en Bleyswijk en in het noorden is het Willynsborne.

Wij vinden dus in 1242 heer *Ghijsbrecht Bokel* als verkoper van land te Bleiswijk. Als zijn zoon en opvolger mogen wij beschouwen zijn naamgenoot heer *Ghisebrecht Bokel,* volgt IIIa, en ook diens broer *Floris,* volgt IIIb.

IIIa. Heer *Ghisebrechf Bokel;* deze is in 1281 leenman van de graaf voor de volgende lenen:
6 lb. per jaar uit de lentebede te Monster, het ambacht Bleiswijk met alle tienden, de ambachten Bokelsdijk, Blommersdijk, Middellant en Cool, 16 gaarden en 7 gaarden in Ysselmonde, land en ambacht in de Broke, 24 morgen op het Trinvelt (tussen Overschie en Delft), ½ hoeve in Abtswoude, een aantal stukken land te Rijswijk en een hoeve grasland te Bleiswijk [197]).
Sommige lenen zijn door hem in achterleen uitgegeven. Daar hij binnen de ambachten Bokelsdijk en Blommersdijk heet te wonen, zal hij op het kasteel Wena binnen dit laatste ambacht gezeteld hebben. In 1904 zijn resten van dit kasteel aangetroffen, dat o.a. uit een grote dertiende-eeuwse donjon bestond, opgetrokken van bakstenen van 8½ x 15½ x 31¼ cm.

[195]) L.H. inventaris no. 303, foiio 82.
[196]) L.H. inventaris no 1, folio 87.
[197]) L.H. inventaris no. 5, folio 50 en 50v.

De acte van 1242 is niet zo onduidelijk als men op het eerste gezicht zou zeggen. Heer *Ghijsbrecht Bokel* heeft van de graaf een ontginningsconcessie gekocht ten noorden van de oudere ontginning Rotta of Hillegersberg. Zoals in deze tijd gebruikelijk, tracht hij het land te verkopen aan particulieren, waarbij hij zelf het tiendrecht en de lagere jurisdictie aan zich houdt. Nu is er een belangrijke gegadigde gekomen, heer Willem Stope, mogelijk de vader van de in 1269 genoemde heer Vrancke Stoep, eigenaar van het kasteel te Hillegersberg [198]), die een belangrijk complex Wil verwerven onder de meest gunstige voorwaarden n.l. dat het niet behoeft bij te dragen in de onderhoudskosten van de Maasdijk. Maar dit recht kan heer *Ghisebrecht* niet verlenen, dit kan alleen de graaf, die dit ook alweer niet voor niets, doet, zodat de graaf kan verklaren, dat het land (en vrijdom van dijklasten) van heer *Ghisebrecht* en hemzelf zijn gekocht, zodat wij heer *Ghisebrecht* in *1242* als ambachtsheer van Bleyswijk mogen zien.

In 1281 zien wij weer een heer *Ghisebrecht* als ambachtsheer, deze blijkt in 1285 een mondige zoon te hebben, eveneens *Ghisebrecht* genaamd, die dus naar zijn grootvader heet. De opvolging in het zelfde leen, de herhaling van de zelfde naam van de eerste in de derde generatie en de tijd van optreden van *Ghisebrecht I* (1226—1242), van *Ghisebrecht II* (*1281-1288)* en van *Ghisebrecht III* (*1285-1301)* geven in ieder geval een degelijke grond voor de veronderstelde filiatie.

Heer *Ghisebrecht* stelt zich op 27 oktober 1285 als borg tegenover graaf Floris V garant voor de broeders van Aemstel voor de naleving van de zoenverdragen door deze met de graaf gesloten: op 14 juli 1288 komt hij voor het laatst voor [199]).

Hij heeft 2 zoons:

1. *Ghisebrecht Bokel,* volgt IVa.
2. *Herman Bokel,* volgt IVb.

IVa. *Ghisebrecht Bokel,* knape; komt gelijktijdig met zijn vader voor als borg voor de *Ven Aemstel*'s in 1285 [200]) en nogmaals op gelijke wijze voor *Herman van Woerden* op 30 maart 1288, bij welke gelegenheid hij de broer van heer *Ghisebrecht Bot van der Eem* wordt genoemd [201]). Deze moet een oudere halfbroer van hem geweest zijn, beiden zegelen met een ander wapen, de eerste met een dwarsbalk; vergezeld van een barensteel (zie afb. 17), de tweede met een vis (een bot) en de laatste komt reeds op 22 december 1275 als heer van Eemskerk in de Zuid Hollandse waard voor [202]). Heer *Ghisebrechf* 11 is waarschijnlijk gehuwd geweest met de weduwe van de heer van Eemskerke. Tot nu toe heeft men zich niet verdiept in de lijsten van borgen van *Aemstel en Woerden;* het lijkt echter plausibel dat *wij hier* niet te doen hebben met twee groepen willekeurige edelen, maar met personen, die hun in den bloede bestaan. Nu komt heer *Ghisebrechf II* alleen voor bij *Aemstel, Ghisebrecht III* en *Both van der Eem* zowel bij *Van Aemstel* als bij *Van Woerden.*

Nu zijn op hun beurt deze beide geslachten aan elkaar

198) L.H. inventaris no. 1, folio 11.
199) R. inventaris no. 74.
200) Algemeen Rijksarchief, charter grafelijkheid.
201) L.H. inventaris no. 24, folio 2.
202) Rijksarchief Utrecht,-archief St. Pieter; inventaris no: 1, folio 62v.

verwant, doordat *Van Woerden* in vrouwelijke lijn uit *Van Aemstel zou* stammen. Zouden wij hiervan uitgaan, dan zou heer *Ghisebrecht II* een bloedverwant van *Van Aemstel* zijn, zijn zoon en stiefzoon van *Van Woerden* via hun moeder en via *Van Woerden* aan *Van Aemstel. Zij zou,* gezien de naam van haar zoon *Herman,* een *Hermansdochter van Woerden* kunnen zijn en dan eerder een zuster dan een dochter 'van de bekende heer van die naam. Voor heer *Ghisebrecht II zou* gedacht kunnen worden, dat hij vernoemd is naar zijn moederlijke grootvader, waarbij deze typische naam voor *Van Aemstel* aan dit geslacht doet denken; het ligt niet voor de hand dat hij naar zijn vader *Ghisebrecht I* vernoemd is, maar dat hij de tweede zoon is en door vooroverlijden van zijn broer hoofd van de familie is geworden.

Keren wij thans tot *Ghisebrecht III* terug, vóór de dood van graaf Floris V is hij zijn vader opgevolgd en moet na de moord het land ruimen, zijn kasteel Wena blijkt op 28 september 1298 geconfisqueerd te zijn [203]). Kort hierna moet hij weer in Holland zijn teruggekeerd en in mei 1301 wordt hij met anderen door politieke tegenstanders te Veere vermoord.

Hij is gehuwd met *Catharina van Vianen,* dochter van heer *Hubrecht* en ver *Agniese van Langherack* [204]).

Hij laat na de volgende kinderen:

1. *Diric Bokel,* volgt Va.
2. *Ghisebrechf;* deze verklaart op 5 juni 1303 samen met zijn broer *Dirc* de ballingen wegens de moord op graaf Floris V niet te zullen bijstaan [205]). Wanneer *Dirc* op 6 april 1306 zijn kasteel Wena in leen opdraagt aan de heer van Putten, [206]), 'wordt hij bij de regeling van de erfopvolging niet genoemd, zodat hij óf dan reeds overleden is, tenzij hij een bastaardzoon is, in welk geval hij dezelfde zou kunnen zijn als *Ghisebrecht Bokel,* die op 13 juni' 1347 voor *zijn* broer *Berthelemeus,* schout van Ysselmonde en voogd van *Jacob Bokel,* ambachtsheer aldaar, zegelt [207]).
3. *Bairte;* zij wordt vermeld op 6 april 1306, maar gezien de opvolging in het leen Wena zijn in 1365 geen nakomelingen van haar in leven.
4. *Floris Ghisebrecht Bokelszoon,* ook wel genaamd *Florens heeren Dierx Boekelsbroeder.* Dat hij een bastaardzoon is, blijkt uit zijn zegel, een dwarsbalk, waarover een versmalde schuinbalk. Hij is gehuwd met de weduwe van *Claes Domasz. uter Liere* en is schout te Rotterdam in 1331 en 1340 (zie voor zijn zegel afb. 18).

   Op 6 februari 1332 wordt hem een deel van het zoengeld van zijn vaders dood toegewezen, hiertoe zijn vier personen gerechtigd in deze volgorde: heer *Dirc, Floris* voornoemd, *Ghisebrecht Jan Bodikszoon* en *Dirc Dircxzoon* [208]). Beide eersten zijn de zoons van de verslagene, *Bairte* missen wij, of moeten wij in *Ghisebrecht Jan Bodikszoon* een zoon van haar zien en in de vierde man een schoonzoon? Zou dit juist

203) L.H. inventaris no. 24, folio 21v.
204) „De Nedcrlandsche Leeuw" 1950, kolom 197.
205) L.H. inventaris no. 76, folio 363.
206) L.H. inventaris no. 80, folio 4.
207) Gemeente-archief Rotterdam, charter afkomstig uit het heerlijkheidsarchief van Cralingen.
208) L.H. inventaris no. 1, folio 90v.

zijn, dan moet *Ghisebrecht* (IVa, 2) inderdaad kinderloos vóór 1306 zijn overleden.

Va. *Dirc Bokel,* ridder op 6 april 1306 en waarschijnlijk reeds op 11 augustus 130.5, opvolger in de lenen van zijn grootvader in Schieland en vermoedelijk ook in Delfland [209]). Van de St. Pauls abdij houdt hij alle tienden op de westelijke oever van de Rotte, tussen Bleiswijk en de Nieuwe Maas in leen, die van Beukelsdijk houdt hij in leen van de abdij van Egmond.

De tienden van Rotte, waarschijnlijk te localiseren in Bergsenhoek, houdt hij in leen van de graaf, evenals zijn grootvader, hij draagt deze over aan de heer van Voorne op 26 oktober 1325 [210]) en op 13 mei 1311 verkoopt hij land te Bleiswijk [210a]).

Op 27 juli 1327 krijgt hij van de graaf het recht van opvolging voor zijn dochter ***Agniese,*** met uitzondering van bepaalde goederen te Rotterdam [211]), waarna wij hem voor het laatst aantreffen op 13 april 1333 [212]). In 1334 beschikt de rentmeester van de graaf over de genoemde goederen te Rotterdam, zodat hij dan overleden is [213]).

Hij zegelt met een dwarsbalk (zie afb. 19) en laat na een dochter:

Agniese: zij wordt op 17 augustus 1336 door haar echtgenoot heer ***Simon van Benthem*** gelijftocht [214]) en de echtelieden krijgen op 30 december 1339 van de graaf het kasteel Teylingen met 6 morgen land, de ambachten Voorhout en Lisse en 50 lb. rente [215]). Heer ***Simon,*** die zich voortaan ***Van Teylingen*** noemt, sneuvelt in 1345 tegen de Friezen bij Warns en op 10 juni 1348 doet *Agniese* met haar tweede echtgenoot heer *Gherijt van Haerler* afstand van het complex Teylingen [216]).

Bij de vijandelijkheden in 1350 houden zij de Kabeljauwse zijde en vóór november 1352 is ver ***Agniese*** overleden, haar man vóór 29 januari 1354 [217]). Uit haar eerste huwelijk laat zij een erfdochter na *Janne* ***van Teylingen,*** die in 1352 huwt met heer ***Willem van der Waferinge*** [218]), die in 1353 voor drie jaar aangesteld wordt als kastelein op Teylingen, welk kasteel hij in 1357 ***voor*** zijn leven in leen krijgt. Zij sterven kinderloos, *Janne* na 11 november 1362 en vóór 16 april 1365.

Hiermede sterft de hoofdtak van de *Bokel*'s uit, op enkele lenen, door deze tak van de bruggraven van Leiden gehouden, kom ik nader terug.

IVb. *Herman Bokel;* hij belooft op 21 juni 1303, evenals zijn neven *Dirc* en *Ghisebrecht,* geen steun aan de ballingen te verlenen [219]) en reeds op 9 juli 1297 blijkt hij ambachtsheer van West-Ysselmonde te zijn, dat hij kennelijk van zijn vader heeft geërfd [220]).

Hij laat na een zoon:

Ghijsbrecht, volgt Vb.

Vb. *Ghijsbrecht Bokel* ***Hermanszoon,*** vermeld op 6 april 1306 [221]), overleden vóór 13 juni 1347, nalatende een minderjarige zoon ***Jacob Bokel,*** volgt VI.

VI. ***Jacob*** *Bokel,* heer van West-Ysselmonde; op 16 november 1347 is hij nog niet mondig [222]), maar op 11 juli 1353 is hij dit wel. Hij zegelt dan met een dwarsbalk [223]) (zie afb. 20). Op 16 april 1365 wordt hij door de heer van Putten met het kasteel Wena Beleend en op 22 april 1367 wordt hij door de graaf beleend met een aantal heerlijkheden, vroeger door de hoofdtak van zijn familie in leen gehouden, n.l. Bokelsdijc, Bloemersdijc en Roodezand, die in 's graven boezem waren teruggekeerd: alleen Bleyswijk heeft hij niet opnieuw verworven [224]), wel de tiendblokken, leenroerig aan de St. Pauls abdij [225]), van de tiendblokken leenroerig aan de abdij van Egmond doet hij officieel afstand ten behoeve van de abdij. [226]).

Zijn zoon *Ghijsbrecht Bokel* volgt VII.

VII ***Ghijsbrechf*** *Bokel* wordt op 20 mei 1394 door de abt van St. Paulus met de verschillende tiendblokken [227]) en op 4 mei 1395 door de graaf met de ambachtsheerlijkheden van zijn vader beleend [228]).

Hij laat na een zoon en een dochter:

1. ***Jacob,*** volgt VIII.
2. ***Meyna van Wena,*** gehuwd met ***Jan van der Bouchorst.***

VIII. *Jacob Bokel,* hii wordt op 22 april 1405 beleend door de abt van St. Paulus met de tienden van Blommersdijk, Cool en Zonneveld [229]) en op 10 april 1406 bepaalt de graaf, dat hij zijn lenen niet door wanverzoek zal verbeuren totdat hij mondig is [230]). Op 13 april 1410 is hij dit nog niet, want dan doet *Dirc* ***Say Heyndricksz,*** als zijn voogd hulde voor hem, als de heer van Egmond hem beleent met het Westambacht van Ysselmonde, welk leen hij zelf in 1413 verheft [231]).

Op 8 december 1413 geeft hij aan ***Adryaen van Matenesse 8*** morgen land in Matenesse, die deze van hem in leen hield, ten vrij eigen [234]) en op 25 november 1435 beleent hij diens zoon ***Wouter van Matenesse*** met de hofstad van Matenesse, genaamd Dirc Boekels hofstede

209) Gemeente-archief Dordrecht, charter.
210) L.H. inventaris no. 1, folio 52.
210a) Gemeente-archief Leiden, archieven van de gasthuizen, inventaris no. 455.
211) L.H. inventaris no. 1, folio 67v.
212) L.H. inventaris no. 6, folio 80.
213) Hamaker I, blz. 208.
214) L.H. inventaris no. 1, folio 104v.
215) L.H. inventaris no 5, folio 7.
216) L.H. inventaris no. 47, folio 51v.
217) Handvesten kroniek van M. van der Houve.
218) L.H. inventaris no. 23, folio 16v.
219) L.H. inventaris no. 76, folio 368.
220) Gemeente-archief Rotterdam, charter afkomstig uit het heerlijkheidsarchief van Cralingen.
221) L.H. inventaris no. 80, folio 3.
222) L.H. inventaris no. 47, folio 34.
223) Gemeente-archief Leiden, archief Hooglandse Kerk, inv. no. 931.
224) L.H. inventaris no. 49, folio 25.
225) Belening d.d. 10-11-1380, Rijksarchief Utrecht, leenregister A van de St. Paulsabdij, folio 31.
226) E. inventaris no. 3, folio 69v.
227) Rijksarchief Utrecht, leenregister A van de St. Paulsabdij, folio 114.
228) L.H. inventaris no. 52, folio 167v.
229) Als noot 227, folio 101.
230) L.H. inventaris no. 306, folio 28v.
231) L.H. inventaris no. 265, folio 91 en 91v.
232) Algemeen Rijksarchief, Hof van Holland, Memoriael Rosa no. 3, folio 112v.
233) L.H. inventaris no. 115, folio 24v.
234) Als noot 82.

Uiternesse, mét de "boomgaard en 3 morgen land, genaamd de Gheer; hij noemt zich dan *Jacob Boekel van der Wena* [235]). Zijn zegel is weergegeven op afbeelding 21.

Op 17 december 1436 blijkt hij gehuwd te, zijn met jonkvrouwe *Jan Gherijt Hoechstraten dochter,* maar hij overlijdt kinderloos [232]); op 22 mei 1447 volgt zijn zuster *Meyna* hem in 'zijn grafelijke lenen op [233]).

IIIb. *Floris,* laat na' een dochter *Badeloghe,* gehuwd met Jan *van Scoenreloe,* zoon van *Clais de Vriese* [236]). In 1281 houdt zij van haar oom heer *Ghisebrecht Bokel* de ambachten Middelland en Coel in leen, waarvan het eerste door haar man bedijkt is [237]).

Tot zover' de fragment-genealogie "van de oudste twee takkén van het geslacht *Bokel.* Deze lijkt misschien wat onnodig in dit opstel te zijn ingevoegd, doch wij zullen haar nodig hebben in verband met de hieraan voorafgaande genealogie van de heren *Van Matenesse* en in de tweede plaats in verband met de relatie van, dit geslacht en van het hierna te behandelen fragment *Van der Spange* met de burggraven van *Leiden.*

Allereerst de verhouding *Bokel-Van Matenesse:*

Wanneer in 1390 hertog Aelbrecht een lijst van zijn leenmannen. doet aanleggen, vinden wij hieronder *Wouter van Matenesse.* Zijn' lenen zijn:

1. het ambacht van Mathenesse:
2. het ambacht in 'den Broeck;
3. de helft van 9 morgen land met een half huis;
4. 26 morgen land:
5. het huis te Rivier met de boomgaarden, de heemwerf en het hoge en lage gerecht:-
6. het huis te Spaenge, met 47 morgen land leenroerig aan Heemskerk:
7. 3 morgen land in Hillegersberg in de zandberg zate;
8. 12 morgen. land in, Zwammerdam [238]).

Wij moeten de moeite nemen de herkomst van deze lenen vast te stellen, uitgaande van *Wouter's* kwartierstaat, zoals deze samen te stellen is uit de reeds genoemde studies van Jhr. Mr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland en de hiervoor gepubliceerde genealogie.

Het leen no. 1 blijkt op 13 december 1280 in het bezit te zijn van heer *Dirc Beuckel* [239]), no. 2 wordt in 1374 vermeld als eigendom van heer *Daniel van Matenesse* [240]), no. 3 wordt op 4 mei 1387 door Wouter uit eigen bezit opgedragen [241]), no. 4 betreft heer *Daniei* d.d. 2 juli 1355 [242]), no. 5a wordt op 21 november 1339 door heer *Dirc van Matenesse* in leen ontvangen [243]), no. 5b wordt op 4 september 1346 door heer *Daniel van Matenesse* voor het eerst ontvangen [244]), no. 6 is blijkens de brief van 7 juli 1323 reeds dan in het bezit van *Dirc Bokel uter Nesse* [245]), no. 7 ligt dicht bij het kasteel te

235) Als noot 82.
236) E. inventaris no. 1, folio 77.
237) L.H. inventaris no. 5, folio 50 en 50v.
238) L.H. inventaris no. 422, folio 146.
239) Als noot 75.
240) R.D. inventaris no. 3584.
241) L.H. inventaris no. 50, folio 25i.
242) L.K.1 inventaris no. 23, folio 70.
243) L.H. inventaris na. 30, folio 24.
244) L.H. inventaris no. 49, folio 22.
245) L.H. inventaris no. 49, folio 22v.

Hillegersberg en zal dus oud Stoop-bezit zijn; no. 8 ligt aan de Gouwe en zal afkomstig zijn van *Jan Vlaminc van der Goude.*

Hertog Aelbrecht laat tevens nagaan- of in zijn registers van al deze lenen' acten geregistreerd zijn en dit blijkt niet het geval te wezen. Van de lenen 7 en 8 kan zelfs *Wouter* geen stukken overleggen,,. maar voor ons onderzoek zijn deze niet van belang. De lenen 3 en 4 en 5b komen in de registers voor, niet 5a, waarom het door *Wouter* overgelegde charter in een speciaal voor dit doel ingericht register werd ingeschreven, evenals de brief van 1323 voor no. 6. Er ontbreken dùs nog bewijsplaatsen voor de lenen 1 en 2. Wat no. 2 betreft, dit is- waarschijnlijk- geen eigenlijk leen, wij treffen het nooit aan in de leenregisters, het is een verkocht stuk domein, wanneer het echter een andere eigenaar krijgt, moet de nieuwe eigenaar een bedrag aan de graaf betalen, dit is bewijsbaar voor een ander deel van Schiebroek, dat in § 8 behandeld zal worden, en waarvan in 1319 gezegd wordt, dat het op gelijke wijze rechten enz. bezit, als het hier behandelde. Voor deze ambachten kunnen wij hoogstens een quitantie van de -rentmeester van Noord-Holland verwachten.

Hierdoor kan het laatste door Wouter overgelegde en hierna door de klerk geregistreerde charter slechts op het ambacht Matenesse slaan. Het is een acte van 17 maart 1251 waarbij graaf Willem, rooms koning, aan *Theodericus dictus Bueckel* vergunt dat, als deze zonder zoon overlijdt, zijn leen op zijn oudste dochter zal versterven [246]). In de dertiende eeuw zijn vele — misschien nog wel de meeste lenen — rechte lenen, die slechts van vader op zoon, dus niet van vader op dochter of van broer op broer, erfelijk zijn. Zo kon op deze wijze het geslacht Teylingen haar groot leenbezit verliezen, toen het hoofd van het geslacht omstreeks 1281 jong overleed zonder zoon, hoewel meerdere broers en neven in leven waren, iets wat voor de graaf soms bijzonder voordelig kon zijn. Een voorrecht àls hiervoor genoemd zal de graaf niet spoedig geven,' hoogstens tegen goede betaling of als beloning van diensten, die anders in goederen of geld had moeten plaats vinden. Omgekeerd zal. een leenman zulke kostbare rechten slechts zien te verwerven,. als hij geen zoons bezit en de kans op gezinsuitbreiding niet groot meer is. Wij mogen genoemde *Theodericus* dan ook zien als een man van middelbare leeftijd en op 25 mei 1266 treffen wij hem nog eenmaal als *Theodoricus dictus Bokel,* ridder, parochiaan te Schie aan [247]). Verwarring met de heer *Dirc Bokel* 1273-1290 is niet mogelijk, deze heeft tenminste twee zoons en zijn jongere broers komen nog voor tot 1330 en tot 1315.

Wanneer wij in hem de vader van deze drie broers zien, dan vragen wij ons af waarom hij het privilege heeft gekocht, als hij toch echt geen gebrek aan zoons had. Bovendien lijkt tussen 1251 en 1330 toch wel een te grote periode te liggen, om deze met slechts twee generaties te vullen. Hierom wil ik hem dan ook liever als de grootvader van moederszijde zien. Zijn oudste kleinzoon, die zijn leenvolger zal zijn, draagt dan ook zijn naam en is mogelijk enkele jaren vóór 1251 geboren.

Wanneer binnen een familie meerdere zoons zijn, dan vindt vaak de deling van de goederen zodanig plaats, dat de jongere zoons hun bezit in leen houden van de oudste broer. Dit heeft het voosdeel, dat wanneer een van de jongere takken uitsterft, het bezit van deze tak niet -in de familie van de vrouw van de laatste nakomeling kan komen, maar terugvalt aan de hoofdstam van het oorspronkelijke geslacht. Omgekeerd zal,.

246) L.H. inventaris no. 49, folio 23.
247) E. inventaris, no. 3, folio 45v.

wanneer wij twee geslachten vinden, die beide hetzelfde wapen voeren, en waarvan het eerste goederen in leen houdt van het tweede, het zeer waarschijnlijk zijn dat de eerste familie een jongere tak van de tweede is.

Het blijkt nu dat de heren van *Matenesse* leenmannen zijn van de *Bokel*'s, die op Wena zetelen. Op *8* deaember 1413 krijgen zij 8 morgen land ten vrij eigen in Matenesse leenroerig aan Wena [248]) en tot 3 januari 1589 houden zij het huis- en de hofstede van Matenesse genaamd Uyternesse c.a. in leen!""). Deze wordt op 25 november 1435 omschreven als Dirc Boekels hofstede Uiternesse met 3 morgen land [250]). Op 6 mei 1431 blijken de 3 morgen de Gheer te heten [251]), op 28 juni 1405 blijken bij de hofstede van Matenesse nog 17 morgen land te behoren [252]).

De naam Dirc Boekels hofstad Uiternesse wijst er op, dat dit leen reeds in het bezit van de familie was, voordat deze in 1339 de beschikking over het kasteel het huis te Riviere verwierf, zodat wij er de oorspronkelijke zetel van de ambachtsheren van Matenesse in mogen zien. De oudste van deze is heer *Theodericus dictus Bokel* (1251—1266), die een generatiegenoot moet zijn van heer *Ghijsbrecht Buekele (1226—1242)*, wiens zoon zeker beschikte over het kasteel Wena, maar dat op archeologische gronden zeker nog door de vader gebouwd kan zijn.

Wanneer wij stellen, dat heer *Theodericus* een jongere broer is van heer *Ghijsbrechf*, dan kunnen wij hiervoor geen waterdicht bewijs leveren, maar het steunt toch op meer dan een vermoeden alleen.

Nu dient de verhouding tot de burggraven van Leiden te worden nagegaan.

'De zeventiende-eeuwse genealogische literatuur kent vier geslachten, die volgens traditie uit de burggraven van Leiden zouden stammen. Het zijn *Bokel, Van Mafenesse, Van Spangen* en *Van Dorp*, terwijl de *Van Wassenaer*'s met de burggraven vereenzelvigd werden [253]).

Over deze burggraven is eveneens van de hand van Jhr. Mr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland een aantal uitvoerige opstellen verschenen [254]), waarin hij aantoont:

1. dat de *Van Wassenaer's* eerst door het huwelijk van heer *Dirk van Wassenaer (1300-1314)* met *Alverade van Leyden* (1307—1310) aan dit laatste geslacht verwant raakten en dat de zoon uit dit huwelijk, *Philips van Wassenaer* (1307—1348), na de dood van zijn oom heer *Dirk* burggraaf *van Leyden* (1310—1339), in 1340 in het bezit van het burggraafschap kwam:
2. dat *Jacob* burggraaf *van Leiden (1202-1241)* slechts een dochter *Christina* (1251-1253) naliet, gehuwd met heer *Dirck van Cuyck (1243-1253)*, wier nakomelingen uitsterven met heer *Dirk* in 1339 en als wapen een dwarsbalk voeren;
3. dat deze *Van Cuyck's* hun oorspronkelijk wapen hebben laten varen en daarvoor het wapen van burggraaf *Jacob* hebben aangenomen.

248) Als noot 234.
249) Gemeente-archief Schiedam. familie-archief Van Matenesse. inventaris no. 151.
250) Als noot 82.
251) Karthuiserklooster Geertruidenberg, inventaris no. 1 a, cap. XXX.
252) Als noot 82.
253) O.a. Simon van Leeuwen: „Batavia Illustrata''.
254) In „de Nederlandsche Leeuw", jaargang XXXIX e.v.

Het uitgangspunt om tot conclusie 2 te komen, is voor de heer Beelaerts de verklaring, afgelegd op 11 november 1343 door vrouwe *Hazekinen van Raephorst* [255]), waarin zij over heer *Dirk* (1243-1253) zegt:, „want haren *Dirc* die Borchgrave *van Leyden* een broeder was te Kuucq". Hij twijfelt er niet aan, dat broeder, zoals vaker in deze tijd, niet als schoonbroeder bedoeld wordt. en vermeldt zelfs deze mogelijkheid niet, wat voor een scherpzinnig en bekwaam genealoog als de heer Beelaerts toch wel opvalt. Mij is echter gebleken, dat hij zijn lezers een andere bron, hem wel bekend, heeft onthouden.

Op het eerste blad van het leenregister van Wassenair, gemerkt A komt de volgende aantekening voor:

„Haircomen der burchgraven van Leyden ende dier heren van Wassenair.

Item die burchgraeffscap van Leyden is gesproten ende gecomen van enen gehieten burchgraef Jacob ende die was vrijheer vander stede van Leyden ende van alden ambochten die dair toe behoeren.

Item dese burchgrave Jacob voirsz, doe hij oflivich wort, liet hij een dochter,. die nam die graeflicheyt van Hollant in voechdyen ende gaf der jonfrouwen voirsz. in huwelike enen jongeren broeder tot Kuyck ende gaf mitter jonfrouwen voirscz. die lage heerlicheyt vanden goeden voirscz. ende van haeren vader aengecomen waren ende hielt selve die hoge heerlicheyt.

Item van deser jonfrouwe voiscr. is enen gecomen geheten burchgrave Henric ende die wan enen zoon geheten burchgrave Diederic, die welke sterf zonder wittachtich geboerte achter him te laten. Ende oyc zoe liet burchgrave Heynric voirsz. ene dochter na him ende die nam in huwelike den heer van Wassenaer ende doe vergaderden eerst aen malcander die heerlicheden van Wassenair ende van Leyden.

Item den heer van Wassenair die wan bij der jonfrouwen voirsz. enen zone geheten Philips ende dese Philips voirsz. besatt die heerlicheden van Wassenair ende borchgraeffscap van Leyden.

Item dese Philips voirsz. wan enen zoon geheten Diederic ende die besatt die heerlicheyt van Wassenaer ende die burchgraeffscap van Leyden mit allen horren toebehoeren.

Item dese Diederic voirsz. die wan ende liet enen zoen geheten Philips ende die besat oyc die heerlicheden van Wassenair ende die Burchgraeffscap van Leyden voirscreven,"

Men ziet het gehele betoog van de heer Beelaerts! De vratig, wie de auteur van het geschrevene is, is niet moeilijk op te lossen. Het register A is vrijwel geheel geschreven door een vijftiende-eeuwse hand en bevat grotendeels inschrijvingen, die betrekking hebben op het uitgeven van lenen, te beginnen op folio XI. Hierbij is steeds een volledige leenbrief opgenomen ouder dan 1420, onmiddellijk gevolgd door een aantekening wanneer en door wie het leen verzocht is in 1420 en, naar mate het register verder doorloopt, in latere jaren. Deze aantekeningen zijn gesteld in de eerste persoon op een wijze, dat de schrijver niemand anders kan zijn dan de leenheer zelve, als voorbeeld een inschrijving op folio XII:

„Item up Sinte Thomas avondt apostel anno MCCCC ende twintich maicte Jan vander Boechurst voirnoemd jonfrouwe Lijsbetten sinen wittachtigen wive heren Floris dochter. van Alcmade mijnrer nichten bij mijnrer handt in rechter duwarien ende lijftochten die minder helft van dezen goede voirsz. Dair heeft hi mine bezegelde brief dair off."

255) Van Mieris, Charterboek 11, blz. 680.

De auteur is dus niemand minder dan ***Heynric van Wassenaer*** zelf, de zoon ***van*** de als laatste heer van Wassenaer en Leyden genoemde ***Philips*** op het eerste blad. Zijn autoriteit op dit stuk familiegeschiedenis, samen, met de verklaring van de vrouwe ***van Raephorst,*** schijnt de heer Beelaerts voldoende te zijn geweest om deze filiatie met voorbijgaan van andere mogelijkheden als vaststaand aan te nemen.

Toch zou ik terloops nog enkele vraagtekens willen plaatsen.

Heynric van Wassenaer schrijft over zaken, die zich meer dan 180 jaar geleden hebben afgespeeld, maar wat waren zijn bronnen? Heeft hij over charters beschikt die wij niet kennen? Dit lijkt niet waarschijnlijk, het Van Wassenaer-archief is goed bewaard gebleven, dertiende eeuwse stukken, die niet in origineel of als vidimus meer aanwezig zijn, vinden wij terug in het cartularium AA, aangelegd tijdens ***Heynric's*** vader, en ook in het register A. Nu mag men veronderstellen, dat charters verloren gegaan zijn in de rumoerige jaren na de moord op Aleid van Poelgeest, maar dan blijft het vreemd, dat deze hiervoor niet vertoond zijn in 1390, toen hertog Aelbrecht zijn leenmannen opriep om hun oude charters over te leggen.

Of is ***Heynric*** uitgegaan van de verklaring van de vrouwe van Raephorst? Hierbij moet dan opgemerkt worden, dat deze gaat over twee personen, die neef en nicht zouden zijn via de ***Van Cuyck's,*** maar hierbij speelt geen rol óf *Christina* óf haar man de ***Van Cuyck*** is, bovendien waren deze personen niet alleen via de ***Van Cuyck's*** neef en nicht, maar ook via de ***Van*** *Voorne*'s. Opgemerkt moet worden dat burggraaf ***Jacob*** voorkomt van 1202 tot en met 1241 en vermoedelijk op 17 augustus 1243 niet meer in leven is, zodat hij vrij bejaard moet zijn geworden, minstens tussen de 65 en 70 jaar. Hij zou dan een minderjarige en ongehuwde erfdochter hebben nagelaten en daar erfdochters in deze tijd, naar onze maatstaven, vrij jong worden uitgehuwelijkt, moet zij dus een echt nakomertje zijn geweest. Haar huwelijk zou dus op zijn vroegst eind 1241 of begin 1242 hebben kunnen plaatsvinden, maar wat ervan te denken dat haar zoon *Henric* reeds op 19 december 1266 burggraaf is en gehuwd blijkt te zijn met een dochter van ***Willem van Egmond?***

Het is alles net niet voldoende om te bewijzen, dat het door *Heijnric* ***van*** *Wassenaer* gestelde onjuist is, maar wekt toch enige twijfel. Bovendien schijnt deze niet in de eerste plaats een genealogische ontboezeming op schrift gesteld te hebben, maar vast hebben willen leggen, dat hij eigenlijk op de hoge rechtspraak in Leiden c.a. rechten kon doen gelden.

Hoe het ook zij, de heer Beelaerts komt tot de conclusie dat de latere burggraven ***Van Cuyck's*** zijn, die hun oorspronkelijk familiewapen hebben laten varen en zegelen met het wapen van burggraaf ***Jacob,*** die dan een dwarsbalk als wapen zou hebben gevoerd. Mocht onze twijfel juist zijn, dan maakt dit voor het wapen van burggraaf *Jacob* niets uit, daar dan diens mannelijke nakomelingen de dwarsbalk voeren en wij hem ook dit wapen mogen toe denken.

De *Bokel*'s voeren dus dit zelfde wapen en blijken leenmannen te zijn van de burggraven,

In het Wassenaerse register AA komt voor een lijst van leenmannen van heer *Dirc* ***van Wassenaer,*** burggraaf ***van*** *Leiden* sedert 1348. Hierin vinden wij:

„Item die vrouwe van Teylinghe VII morghen lants luttel meer of min, dat gheleghen es bi den huyse ter Weydenna tusschen den dyc ende die Rotte. Ende voirt alsulc lant als Gherijt Zweym ende Harper sijn broeder van haer houden, dat leghet int ambocht van Monster, dair sij brieve of heeft" [256]).

Mogen wij twijfelen of deze aantekening slaat op ***Agniese,*** de dochter van heer *Dirc Bokel,* sedert 1339 vrouwe van Teylingen, overleden omstreeks 1352 of haar dochter *Janne* ***van Teylingen,*** wier echtgenoot van 1353 (eventueel 1357) het kasteel Teylingen bezit, en overleden is omstreeks 1364, de ligging van de 7 morgen land staat volkomen vast. Het kasteel Wena ligt n.l. tussen de Rotte en de Blommersdijk, zodat de 7 morgen tot het onmiddellijke huisbezit hebben behoord. Het kasteel zelf staat ook op ***een*** perceel van 7 morgen, zoals blijkt uit een Puttense verlijbrief van 16 april 1365 [257]).

Het leen in Monster wordt op 18 april 1365 door heer *Dirc* ***van Wassenaer*** uitgegeven aan ***Jacob Buekel,*** *Ghisebrecht Buekelssoen* ***van*** *Yselmonde* en bestaat uit 17 morgen land genaamd de Hoeve, gelegen aan de oostzijde van de Poel [258]).

Op 5 augustus 1370 geeft ***Jacob*** *Bokel* aan Ghisebrecht Sweymen ten vrij eigen het land de Hoeve gelegen aan het oosteinde van de Poel, welke acte te Ysselmonde wordt verleden.

Kort hiervoor n.l. op 3 juli 1370 heeft heer *Dirc* ***van*** *Wassenaer* voor schepenen te Monster het zuideinde van een hoeve op het oosteinde van de Poel aldaar overgedragen. Dit slaat waarschijnlijk op het zelfde land, zodat het zowel van de leenplicht t.o.v. Wassenaer als die t.o.v. Bokel is ontslagen en wij zien dan ook Ghisebrecht Sweym 7 morgen in het oosteinde van de Poel aan de St. Pancraskerk te Leiden overdragen. In deze acte en in die van 3 juli 1370 wordt gezegd dat het land gebruikt wordt door Jacob Aelwijnsz. en Pieter Vrucht [259]). In de meting van het ambacht Monster van het jaar 1378 vinden wij als tweede perceel vanaf de grens met Wateringen, tussen de Poeldijkseweg en de Wateringseweg: „Item die Heren van St. Pancras tot Leyden 8 morgen, bruycken Jacob Alewijnsz. ende Pieter Vrucht."

Dat de beide lenen niet behoren tot de leenkamer van Wassenaer, maar tot die van Leyden, blijkt uit het feit, dat wij ze tevergeefs zoeken in de lijst van leenmannen van heer *Dirck* ***van*** *Wassenaer* (***1300-1314***), die zoals bekend geen burggraaf van Leiden was.

Mogen wij uitgaande van de overeenkomst van wapen en het onderling leenverband stellen, dat de *Bokel*'s een jongere tak van de burggraven ***van*** *Leiden* zijn, er is zelfs een vermoeden van wijze van aansluiting.

Op 22 juli 1223 staat graaf Floris IV aan heer Willem van Egmond toe een deel van 12 morgen land in de Poel, dat hij van hem in leen houdt, ten behoeve van de zielerust van diens broer Wouter aan de kerken van Egmond en Rijnsburg (elk 1 morgen) te schenken. Hierbij treden als getuigen op Gerard van Theilingen, „*Jacobum* castellanum de ***Leiden,*** ***Theodericum*** f r a t r e m s u u m", en Gelekijn van Riswic [260]).

Of het hier genoemde land in Monster ligt, valt niet uit te maken, ook in de buurt van Leiden vinden wij een Poel, maar wij vinden hier burggraaf ***Jacob*** vermeld met een broer ***Dirc.*** Kan deze dezelfde zijn als *Theodericus Bokel,* vermeld 1200—1215?

---

256) Twickel, leenkamer van Wassenair, register AA, folio 9.
257) L.H. inventaris no. 78, filio 212v.
258) Twickel, leenkamer van Wassenair, register AA, folio 34.
259) Gemeente-archief Leiden, archief kerken, inventaris no. 745.
260) R. inventaris no. 315.

Een broer van de burggraaf van Leiden behoeft niet tot de eerste edelen van het graafschap te behoren, maar zal toch ook geen obscuur mannetje zijn geweest. Hij zal in 1223 zeker de middelbare leeftijd hebben bereikt en als *Ghiselbertus Bokel,* die dan zijn zoon zou zijn en wiens bezit vooral in Schieland ligt, voor het eerst optreedt, doet hij dit voor de heer *van Wassenaer, een* der eerste edelen uit de omgeving van Leiden, hetgeen wijst op een relatie met deze buurt.

Van het geslacht *Bokel* mogen wij dus verwantschap met de oude burggraven van Leiden aannemen, voor de *Van*

Matenesse-groep geldt dit alleen in de vrouwelijke lijn via de *Bokel*'s. Daar men in deze familie in de tweede helft van de zestiende eeuw niet meer op de hoogte was van een tweetal van dergelijke relaties in het eind van de veertiende eeuw ***(Van Mafenesse-Van den Berghe-Van der Goude),*** behoeft ons dit niet al te zeer te verwonderen.

Wij mogen de *Bokel*'s samenvatten in tabel VI, wij dienen ons nu eerst met de ***Van der Spangen's*** bezig te houden.

(Wordt vervolgd.)

Tabel VI.

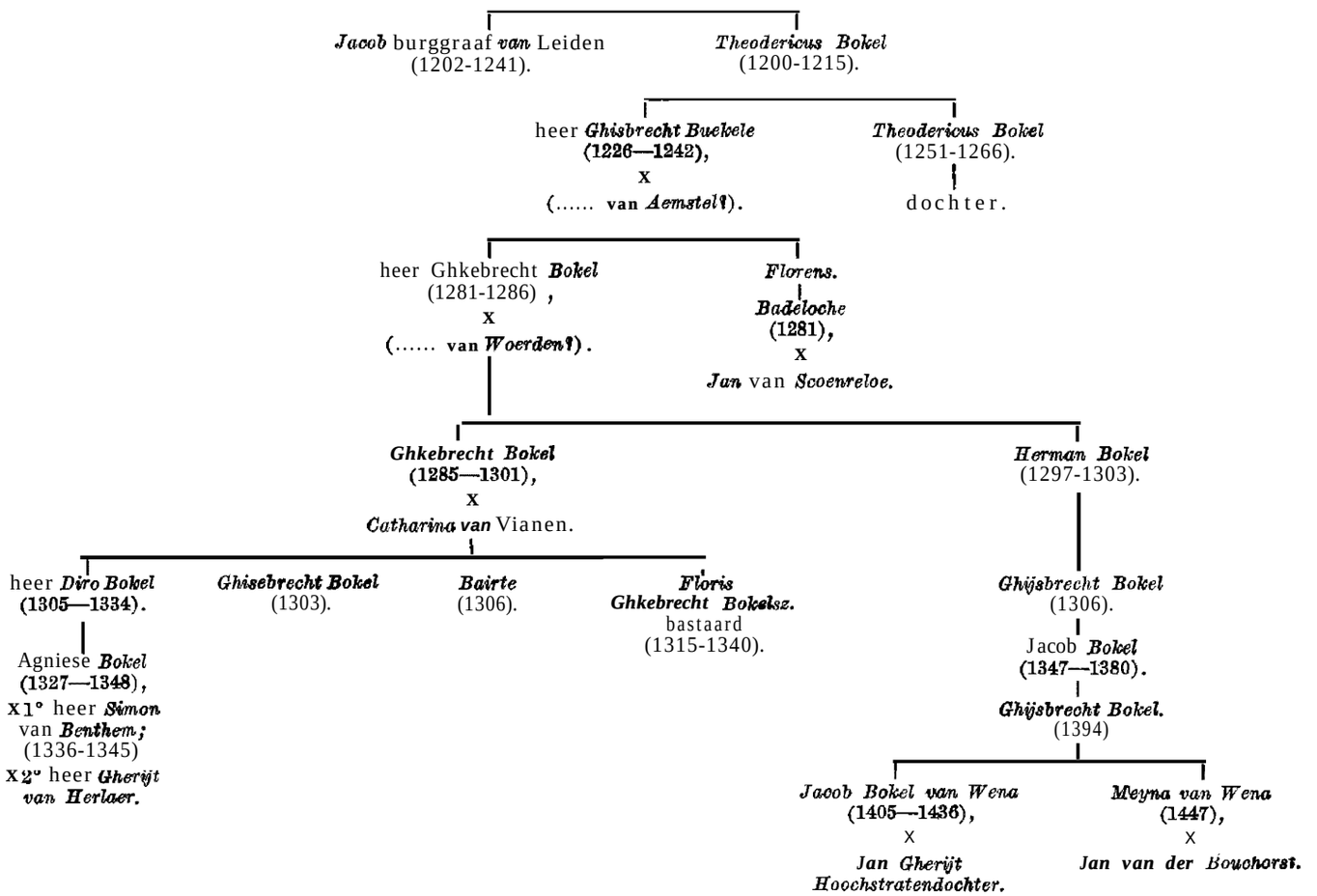

BOEKBESPREKING

L.G.Pine, The Story of Heraldry, with wood engravings by K. F. Row 1 a n d, Country Life Ltd., London W.C. 2., 1963.

Na een eerste druk in 1952, na lof en bestrijding gevolgd door twee herdrukken, verscheen in 1963 een geheel herziene uitgave van dit ruim 160 bladzijden tellende boek, dat in achttien hoofdstukken de geschiedenis van de heraldiek geeft van "The Origin of Arms" af tot en met "Heraldry Today", gevolgd door een waardevolle bibliografie.

In de laatste jaren heeft de heraldiek ook in het Britse Rijk bijzonder aan belangstelling gewonnen. De zeer bekende en gewaardeerde schrijver — eertijds' „editor" van "Burke's Peerage" en "Burke's Landed Gentry" — was een spreker op de achtereenvolgende internationale congressen voor genealogie en heraldiek en was voornemens tijdens het zevende congres te 's-Gravenhage een uiteenzetting te geven over "The post war developments in the heraldry of Britain, in the new institutions and the new states formed from the former British Empire", ware het niet, dat hij door omstandigheden verhinderd werd persoonlijk naar 's-Gravenhage te komen. Zijn studie werd tijdens dit congres door een der deelnemers welwillend voorgelezen.

De heraldicus mag aan dit boekwerk niet voorbijgaan zonder er aandacht aan te schenken. Men *zij. er* wel van doordrongen, dat de schrijver- de ontwikkeling van de,: heraldiek, in de Britse eilanden van Brits standpunt uit beziet en van daar uit slechts enkele uitstapjes maakt buiten deze gebieden. Men kan dit de schrijver niet euvel duiden. Wellicht zullen er lezers zijn, die enigszins aarzelend in, hun. oordeel tegenover de afbeeldingen. staan, doch dit is een kwstie van smaak.

De studie van 'de heer Pine „The post war developments in the heraldry of Britain, in the new institutions and the new states formed Erom the former British Empire" zal volledig worden opgenomen in het „Recueil du septième Congrès international des Sciences généalogique et héraldique", dat in 1965 zal verschijnen.

J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT.

KORTE MEDEDELINGEN.

Adelsgunst.

Bij Koninklijk Besluit van 22 april 1964, No. 5, is *Alfred Carl Emil August Maria von Martels,* wonende te Dalfsen, met al zijn wettige, zo mannelijke als vrouwelijke, afstammelingen in mannelijke lijn ingelijfd in de Nederlandse Adel met de predikaten Jonkheer en Jonkvrouw.

„Van" en „tot".

Op blz. 49 (noot 1) van zijn „Bannerheeren en ridderschap van Zutphen", in 1877 verschenen; schrijft Mr. W. J. baron d'Ablaing van Giessenburg: „Van ouds werd door den Heer, ter aanduiding van werkelijk bezit, het voorzetsel „t o t" gebruikt. Gedurende het Koningrijk Holland, is dat bij de wet van Lodewijk, denkelijk bij misverstand, toegepast op den vermoedelijken erfgenaam: zulks gaf aanleiding, dat velen thans nog', vooral oudste zoons, t o t schrijven: op dit oogenblik echter geheel ten onregte, want èn oud gebruik èn wet verzetten zich„ er tegen, al wilde men Lodewijks uitlegging aannemen, daar sedert de opheffing der majoraten geen vermoedelijk erfgenaam, in den ouden zin van het woord meer bestaat":."

Een nadere toelichting, op zijn bezwaren geeft baron d'Ablaing in zijn artikel over „De toestand van 's lands adel gedurende het bestaan.; van het Koningrijk Holland", verschenen in de eerste jaargang van de Nederlandsche Heraut (1884), waarin hij op blz. 12 er zijn verwondering over uitspreekt, „dat artikel 15 van de afgeschafte wet van 22 Grasmaand 1809 door velen nog in acht genomen wordt, met name, het gebruik van het woord tot door afstammelingen van een bezitter van een heerlijkheid, terwijl in tegendeel steeds het t o t (Hoogduitsch zu) uitsluitend den bezitter aanwees".

De tekst van dit artikel 15 vinden we afgedrukt in het Handboek der Wapenkunde van J. B. Rietstap (1856), op blz. 61, en deze luidt: „Artikel 15. De oudste zoon van een Graaf of Baron voert denzelfden titel als zijn vader, met deze onderscheiding,: dat hij het woord t o t in plaats van het woord v a n zal gebruiken in de- aanduiding van het goed of de plaats, en zulks zoo lang hij het hoofd van het geslacht n i e t is.

De, andere zoons. en hunne 'afstammelingen voeren den titel van jonkheer t o t, met bijvoeging van den naam van het goed of de plaats in de titels van hunne vaders vermeld".

Deze wet" is -op 18 Sprokkelmaand' geheel vernietigd en buiten werking gesteld.

Hoe is het nu in de practijk met deze voorzetsels gelopen? De adelslijsten, afgedrukt door baron d'Ablaing in zijn Ridderschappen (ik raadpleegde alleen de Gelderse lijsten), geven een wonderlijke -mengeling 'te zien. De besluiten van augustus 1814 geven vrij consequent .t o t aan de -bezitters van heerlijkheden. of kastelen, de daarop volgende, van 17 september 1814 en volgende data, gebruiken daarentegen& gelijksoortige gevallen v a n en t o t door elkander;, waarbij het er blijkbaar niet op aankwam of het goed in Gelderland of -elders gelegen was..

In 1829 vindt men veel v a n, een enkele maal nog t o t, vermoedelijk als het de zoon betrof van een in 1814 met t o t betitelde persoon. De laatste t o t is voorzover ik' kan zien Mr. *W.* baron *van Heeckeren tot Kell,* toegelaten tot de Ridderschap in 1840.

Nu is het een, vreemd, geval, dat in Nederland's Adelsboek (ik raadpleegde de serie 1940-1953) verschillende afwijkingen voorkomen van de gegevens van D'Ablaing. Dit is o.m. bij de familie *Van Heeckeren* het geval. Ik neem aan, dat zowel laatstgenoemde als de Redactie van Ned. Adelsboek de officiële registers hebben kunnen raadplegen, zodat 'de oorzaak hiervan mij niet duidelijk is.

Voor de geslachten, wier titels later erkend werden, zal de in het baronnendiploma genoemde naam wel praevaleren boven; die, genoemd in de acte van benoeming in de Ridderschap, maar (althans volgens Ned. Adelsboek) heeft dit bijv. bij de geslachten *Van Brakell (tot den Brakell)* en *Van Dorth tot Medler* geen verandering gebracht.

Ik deel de verbazing van baron d'Ablaing, dat de ingetrokken wet van maart 1809 zo'n verstrekkende werking heeft gehad, die aan de oud-vaderlandse gewoonte zou derogeren. Ook is het mij niet duidelijk, dat bij de inschrijvingen in de Burgerlijke Stand zo vaak wordt afgeweken van de benaming in de adelsdiplomata.

Men kan zich de vraag stellen, of D'Ablaing gelijk heeft met zijn. bewering, dat het besluit van 1809 een afwijking betekent van. de oud-vaderlandse gewoonte, of dat deze gewoonte alleen, of voornamelijk bestond in de.1 oostelijke provincies, wellicht onder Duitse invloed. Inderdaad vindt men daar markante voorbeelden: in 1560 noemt graaf *Willem van den Bergh* zich graaf t z u dem Berge, doch zijn jongere broeder heet in deze acte graaf v a n den Berghe.

Ik beschik niet over de nodige gegevens om uit te kunnen maken of in Holland en Brabant een dergelijk geval te constateren valt, maar wil er wel op wijzen, dat het gebruik van „tot", om het bezit aan te duiden,, zowel in Holland bij de *Brederode's (1497,* 1485), de *Egmond's (1489, 1482.* 1475), de *Vianen's* (1485), als in Brabant bij de *Witthem's* en de *Glymes (1486)* in de regestenlijsten vastgelegd is.

Ik heb de indruk gekregen, dat het „tot" gebruik begint op te komen. in de tweede helft van de 14de eeuw, dat een vaste gewoonte echter niet te constateren valt en dat het in de oostelijke provincies (misschien in aansluiting aan de Duitse gewoonte om in zo'n geval „zu" te gebruiken) een taaier leven gehad, heeft dan in het westen.

MR. A. P. **VAN** SCHILFGAARDE.

Halkett.

(LXXVII, k. 323—354, 3594392, 450: LXXVIII k. 98, 153)

Blijkens de index op de resolutiën van de Ridderschap van Utrecht (Arch. Staten van Utrecht,. Inv. nr. 737) kreeg *Matthaea Elisabeth Halquet* op 17 december 1639 een prebende

in Manendaal. De resolutiën ontbreken over dit jaar, zodat de tekst niet gevonden kon worden. Zij is wel identiek met de in kol. 337 vermelde *Mathea Elisabeth* (onder XI, 3).

D. W. VAN LEEUWEN.

Van der Heijden,

(LXXVII, kol. 338, noot 11)

Volgens Van Rhemen (Coll. Van Rhemen, Rijksarchief in Gelderland te Arnhem, handschrift 125, blz. 183) was *Jacobus Balfour* een Engels edelman, en had *Jacobus van der Heijden* of *Verheijden* zeven dochters (waar hij de voornamen niet van kent), o.a. de twee die in kol. 338, noot 11 gesignaleerd zijn. De grootmoeder van *Jacobus van der Heijden zou* een waardin 'geweest zijn, en, die van moederszijde de dochter van een barbier uit Leeuwarden.

D. W. VAN LEEUWEN.

Huninga van Oostwold.

(LXXX, kol. 105-116)

Het vorige jaar heeft de Heer R. Wartena, archivist aan het Rijksarchief in Gelderland te Arnhem, in het R.K. trouwboek van Varik in het bovengenoemde archief toevallig het volgende gevonden en dit mij toegezonden. Dit kan als aanvulling en verbetering dienen van het in jrg. 1963, kolom 111, vermelde.

1697. „Die 29 Januarii contraxerunt matrimonium *Albertus Gerritzen van Manen* et *Maria Emerentiana Huninga van Oostwold.* Testes fuere Domina Maria van Dorth et Stephana Jans de Lucke."

1697. „Die 9 Martti contraxerunt matrimonium praenobilis dominus *Petrus Franciscus Buix* et Praenobilis domina *Adriana Elisabetha Huninga van Oostwold,* Testes fuere Huninga van Oostwold, Francisca Maria Huninga van Oostwold et Daniel Jansen."

MR. H. L. HOMMES.

Lastman-De Roos,

In het Kwartierstatenboek, uitgegeven ter gelegenheid van de herdenking van het 75-jarig bestaan van ons Genootschap, verscheen op blz. 41 een staat met de kwartieren van *Robert Daniel Crommelin* en *Maria Elisabeth Noortwijck.* De gegevens omtrent *Pieter Lastman* en *Anna de Roos* konden destijds slechts ten dele achterhaald worden. Mede dankzij de inmiddels gevorderde fichering van de Amsterdamse doopregisters kan thans het volgende ter aanvulling worden medegedeeld:

Pieter Lastman, ged. Amsterdam (W.K.) 19 sept. 1660, cruydenier, † vóór 1721, tr. Haarlem 28 juli 1682

Anna de Roos, **ged.** Haarlem 6 mei 1657, begr. Amsterdam (O.K.) 12 april 1730.

Ouders:

Jan Lastman, ged. Amsterdam (O.K.) 30 juli 1628, schilder en cruydenier, † na 1669, tr. (ondertr. Amsterdam 20 mei 1650)

Anna Poock, ged. Hamburg 12 febr. 1624.

Huybert de Roos, geb. te Nederweert, † vóór 1691, tr. Haarlem 23 juni 1654

Maria van Duers, ged. Haarlem 2 nov. 1631, † na 1691.

Grootouders:

Pieter Jansz., geb. Vlieland ca. 1601, varensman, † vóór 1635, tr. (ondertr. Amsterdam 19 april 1625)

Trijntje Lastman, geb. Westvlie ca. 1604, † vóór 1635, dr. van *Cornelis Jansz. Lastman* en *Marritje Hartens.*

Coenraad Poock, † Amsterdam na 1643, tr. Hamburg 7 nov. 1616

Margriet Claesdr., † Amsterdam na 1650.

Jan de Roos, tr.

N.N.

Arend Simonsz. van Duers, † na 1666, tr. Haarlem 12 febr. 1630

Jannetje Becaert, ged. Haarlem 16 dec. 1609, begr. Haarlem in dec. 1646, dr. van *Gerard Becaert* (geb. Meenen ca. 1566, koopman te Haarlem, † kort vóór 24 aug. 1654, ondertr. Haarlem 27 januari 1608) en *Maaiken Joye* (geb. te Iseghem, † Haarlem na 1654).

MR. A. J. KRONENBERG.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bor-van Haerlem (LXIX 312). De gepubliceerde gegevens (aangevuld met hetgeen door vraagsteller in Gens Nostra, jrg. 1957, blz. 168, werd geschreven) behoeven aanvulling en correctie. Ook de genealogie *Bor* in de Genealogie van het geslacht Van Sasse is zeer onvolledig en vertoont feilen. Aan het geslacht van de Amersfoortse *Bor Jansen,* gehuwd met *Nelletje Thonis,* hoop ik. t.z.t. een artikel te wijden en ik volsta thans met volgende correctie:

Het huwelijk van *Jan Jans Bor* de noude, anders genaamd *Hans Poth,* en *Aeltje Petersdr. van Haerlem* (hij overl. Utrecht 23 aug. 1641 en zij 8 sept. 1651) lijkt mij gevonden te zijn in volgende trouwinschrijving in het geref. trouwboek van Utrecht: 11 nov. 1606 (Geertekerk) *Jan Jans,* j.g. van Amersfoort, en *Aeltgen Peters,* j.d., beiden wonende Lauwerecht (Utrecht). Blijkens een akte van 17 april 1642 (nots. F. Zwaerdecroon te Utrecht) hadden zij inderdaad o.a. een zoon: *Cornelis,* die alsdan nog in leven is. Deze *Cornelis Jans Bor* kan niet identiek zijn met *Cornelis Bor,* kruidenier enz., die tr. 1° met *Steyntje van Royen* en 2° *Aaltje van Mansfelt,* want deze laatste *Cornelis* trouwt 1° voor schepenen van Utrecht 10 april 1602, als *Cornalis Toenis Cornelisz. Bor,* met *Steyntge Jan Tonisz. van Royen.* Zij testeren 31 maart 1606 voor nots. J. van Herwaarden, Utrecht; hij trouwt 2° te Utrecht 20 febr. 1614 (geref.), als *Cornelis Anthonis Bor,* weduwnaar van *Christina Jans van Royen* met *Aeltien Jans van Mansfelt.*

Als drost tot Vreeswijk wordt laatstgenoemde *Cornelis Bor* vermeld 31 sept. 1634 (nots. C. Verduyn) , optredende als oom van *Henrick van Paemburgh,* bruidegom (kennelijk zoon van *Herman Gerrits van Paemburgh* en *Maechjen Borren Anthonisdr.,* die op 25 nov. 1603 geref. te Utrecht gehuwd waren en 6 febr. 1613 testeerden voor nots. Splinter van Hamersfelt, Utrecht).

Alidt van Mansfelt, weduwe van *Cornelis Bor,* raad en 'drossaart op de Vaart (Vreeswijk) noemt in een akte van 21 dec. 1637 (nots. W. van Galen te Utrecht) als zijn onmondige kinderen bij zijn eerste vrouw *Christina Jans van Royen: Anthonis, Johan* en *Mechtelt* (hier lijkt mij iets fout, want deze kinderen moeten vóór 1614 dan geboren zijn en dus in 1637 meerderjarig. Mogelijk is alleen *Johan Bor* uit het eerste huwelijk, want hij machtigt als zoon van *Christina van Royen* zijn behuwdoom *Aert Reymers van Swanenburch (12* juli 1639, nots. W. van Galen)).

Alidt van Mansfelt overl. Utrecht 1 nov. 1653 en haar man (m.i.) 18 juli 1636. Hun zoon *Johan* voorn. was pander van de Staten van Utrecht. Hij tr. 1° Utrecht 21 mei 1645 *Magdalena Bosch*, overleden Utrecht 7 mei 1655: tr. 2° Amerongen 26 mei 1656 (ondertr. Utrecht 18 mei) *Willemina Varwey*, dr. van *Aelbert Hugo'szn. en Alberta van Setten;* en tr. 3° Utrecht 10 mei 1675 *Helena Tollius,* weduwe *Gordon.* De heer W. Wynaendts van Resandt deelde mij mede, dat *Alberta van Setten* voorn, een dochter was van *Albert Goossens* en *Maria van Hattem*, welk echtpaar voor 26 april 1603 gehuwd moet zijn (leenreg. Culemborg, fol. 256). Hulder voor *Wilhelma* en *Aelbertken,* dochters van *Albert van Setten* en *Maria van Hattem* is 20 april 1608 *Willem van Hattem Wouterszn.* (helaas is de familierelatie onbekend).

In mijn fragmenten Bor durf ik niet te plaatsen *Peter Bor*, brouwer te Utrecht, die te Amersfoort huwt als j.m. van Utrecht 12 februari 1632 *Deliana van Hattem*, dochter van de Amersfoortse *Hendrick van Hattem* en diens eerste vrouw *Aeltje Bernts Schade (Schay),* met wie hij op 2 jan. 1603 te Amersfoort huwde. (Hij had een broer *Gillis van Hattem.)*

Evenmin kan ik plaatsen Ds. *Salomon Bot*, predikant te Zeist en ter Aa, die gehuwd was vóór 1630 met *Elisabeth Reidt,* die vermeld worden als erfgenamen van *Peter Bor* en *Deliana van Hattem* (nots. B. Hagen, Amersfoort 5 maart 1685, zie ook leenreg. Gelre, kw. Nijmegen, bl. 551).

Lijsbeth Reidt voornoemd was dochter van *Sophia Geurts van Heemskerck* (gehuwd met de richter Reidt), die weer een dochter was van *Geurt Arnts van Heemskerck,* schout te Geldermalsen en diens eerste vrouw *Elisabeth van Hattem.* Hulder voor *Sophia van Heemskerck* is 7 juni 1659 een *Derck van Hattum.* Als ik hieraan nog toevoeg dat *Guert Aertsen Heemskerck,* scholt tot Geldermalsen, te Amersfoort hertrouwt 2 dec. 1618 met *Maria van Hattem,* wonende te Amersfoort, dan staat het voor mij vast dat vóórnoemde *van Hattem's* met elkaar in relatie stonden, doch hoe? Wie mij terzake van deze *Van Hattem's* op het goede spoor kan helpen (eventueel via Bor-aantekeningen) zal een waardevolle bijdrage kunnen leveren tot de oplossing van een probleem, waarvoor vele bouwstenen onder het stof verborgen liggen. Zij kunnen de ontbrekende schakels zijn in mijn soms omvangrijke *Van* Hattenz-fragmenten.

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

Bresser-van Domselaar (LXV 367; LXVI 59). *Johannis Jacobus Bresser* was gedoopt te Hagestein 5 aug. 1764 en was de zoon van Ds. *Dirk Bresser,* predikant aldaar en *Catharina van den Broek;* hij overleed te Middelburg 30 april 1844 als apotheker, lid der Provinciale Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzicht in Zeeland en der Commissie van Bestuur over de Geneeskundige School te Middelburg.

Johanna Cornelia Margarita van Domselaar was gedoopt te Tiel 6 april 1766 en werd kort voor 7 febr. 1782 (Nots. J. van Wageningen, Brielle) 'ontvoerd, werd teruggehaald door *Assusrus Bresser* en Dr. *Benjamin Hoogendijk,* werd ondergebracht bij Ds. *Dirk Besser,* toen predikant te Noorden, gaf 29 nov. 1784 te Tiel haar goedkeuring aan het beheer, dat Dr. Benjamin. Hoogendijk over de haar toekomende erfenissen had gevoerd, waarop 2 dec. 1784 (R.A. Tiel, Inv. Nr. 447/84) een mageschеid plaats vond tussen haar en haar zuster *Johanna Cornelia Benjamina van Domselaar,* gehuwd met *Fredrik Willem* baron *van Bassewitz.:* elk erfde ruim *f* 1 o.ooo,-.

Zij zijn ondertrouwd op 23 april 1785 te Nieuwkoop (Gaardersarchief) — het huwelijk is nog niet gevonden — en naar Utrecht vertrokken, waar zij woonden op de Nieuwe Gracht bij het Catharijnesteegje.

Hun kinderen waren:

1. *Dirk Hendrik Btesser*, ged. Utrecht (Domkerk) 4 dec. 1785, vermoedelijk jong overleden.
2. *Jan Bresser*, ged. Utrecht (Catharijnekerk 11 febr. 1787, † te Middelburg 4 mei 1872: als hij twee jaar langer geleefd had, dan zou hij een van de erfgenamen geweest zijn van *Otto Cornelis Jacob Hoogendijk van Domselaar* (1794-1874), tr. 8 mei 1823 Middelburg met *Johanna Henriette Schutte*, geb. ca. 1787 Wieringen, † Middelburg 15 okt. 1865, dr. van Ds. *Hendrik Anthonij Schutte*, predikant, en *Grada Prevenier.*

Bij het huwelijk van deze zoon *Jan Bresser* werd „door den comparant en getuigen bij solemnelen eede verklaard en op heden in mijn handen afgelegd dat zij de laatste woonplaats of afsterven van des comparants moeder niet weten of kennen". M.a.w., J. *J. Bresser* en *J. C. M. van Domselaar* zijn niet gescheiden doch zij heeft hem kort na 11 febr. 1787 verlaten. Voor de minnaar, die haar kort voor 7 febr. 1782 ontvoerde? Deze vraag is niet van belang ontbloot, omdat zij misschien na 1787 nog kinderen had.

Daarom wordt hier medegedeeld, dat deze minnaar hoogstwaarschijnlijk in 1782 artillerie-officier was bij de mobiele batterijen, in garnizoen of in Brielle of in de nabijheid van Oosterhout, dat hij in of kort na 1787 zijn ontslag heeft genomen en dat zij samen naar Schotland zijn gegaan, waar haar nichtje *Carolina Wilhelmina van Bassewitz* na 1795 bij hen woonde en begin 1827 overleed. Mocht een onzer leden een suggestie kunnen maken inzake de naam van deze geheimzinnige artillerist-minnaar, dan zal dat zeer op prijs worden gesteld.

Mijn dank aan onze Inlichtingendienst en aan het Centraal Bureau voor Genealogie voor waardevolle hulp.

Manchester. IR. J. F. STRAATMAN.

van den Helm. Gezocht wordt de doop, resp. de kwartieren van *Jasper van den Helm*, die op 12 februari 1790 te Erichem (Gld.) huwde met *Theodora Margaretha Post, een* dochter van *Gerrit Jan Post* en *Sara Maria Hunning.* Het trouwboek vermeldt niet waar hij was geboren, en zijn doop is niet te Erichem gevonden. In 1807 was hij eerste luitenant.

Bestaat er een (manuscript-) genealogie van het geslacht *Van den Helm?*

Utrecht. D. W. VAN LEEUWEN.

de Roy. Zijn er kinderen geboren uit het huwelijk van *Harman de Roy* en *Joostgen Peters de Witt,* die **3** nov. 1632 voor schepenen van Utrecht huwden? Zo ja, hoe luiden dan de voornamen van die kinderen?

JHR. MR. DR. B. R. C. M. DE ROY VAN ZUIDEWIJN.

's-Hertogenbosch.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Notulen van de Algemene Vergadering, gehouden op zaterdag 21 november 1.964 in de Bibliothèque Wallonne te Leiden. — De woning van heer Dirk van Hodenpijl te Overschie en de geslachten Van Rodenrijs, Van Matenesse, Uter Nesse, Van (der) Spangen, Van den Vene en Van (den) Dorp(e), door C. Hoek (vervolg). — Korte mededelingen : Adelsgunst; „Van'' en „tot"; Halkett; Van der Heijden; Huninga van Oostwold; Lastman-De Roos. — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, PRINS VAN LIPPE BIESTERFELD

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegen*laan 70, wassenaar.

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f 25,—* gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap tc 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris JONKHEER MR. H. E. VAN WEEDE, *Bleijenburg* 5, 's-Gravenhage.

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* 5, 's-Gravenhage.

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073 ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 3 **LXXXII e Jaargang** **maart 1965**

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heer A. H. Dekker, sedert 1933 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd: — **Voorgesteld door:**

W. BOS, Prinses *Beatrixlaan* 15, *Leusden.* — F. KRAGHT Hz., *Nijkerk.*

L. J. VAN HATTEM, Gedenklaan 1, *Gouda.* — W. A. WIJBURG Jr., Utrecht.

L. VAN DER PLAS, *Rapenburg* 18, *Leiden.* — Jhr. H. W. M. VAN DER WIJCK, Doorn.

A. G. VAN DER STEUR Jr., *Kruisstraat* 7, *Haarlem.* — Drs. H. A. C. W. VAN WIJK, Leiden.

W. W. TIMMERS, Mawvestraat 51, *'s-Gravenhage.* — Mr. B. L. VAN STRIJ DE REGT, 's-Gravenhage.

Adreswijzigingen:

J. A. F. S. VAN ALPHEN, — Montreal-2, P.Q., (Canada) p.a. Consulaat-Generaal der Nederlanden, *Place Ville* Marie *(Suite 1736).*

Dr. E. A. B. J. TEN BRINK, — 's-Gravenhage, *Neuhuyskade* 30 *(Flat Boschzicht).*

A. S. DE JONG, — Haarlem, *Churchill-laan 66.*

P. ROTHSTEGGE, — Denekamp (Ov.), *Meester Dingeldeinstraat* 7.

Prof. A. A. M. STOLS, — 's-Gravenhage, p.a. de Heer C. G. M. Formijne, *Prins Hendrikplein lb.*

A. M. A. H. VAN TETERING, — Vijfhuizen, *d'Yserinckweg* 37.

De woning van heer Dirk van Hodenpijl te Overschie en de geslachten Van Rodenrijs, Van Matenesse, Uter Nesse, Van (der) Spangen, Van den Vene en Van (den) Dorp(e),

door C. HOEK.

(vervolg van LXXXII, kol. 55).

§ 6. Uter Nesse-Van (der) Spangen.

Van dit geslacht, dat pas een generatie geleden in mannelijke lijn in België is uitgestorven, wil ik alleen de oudste generaties behandelen, hierbij uitgaande van de studie van Dr. J. G. N. Renaud in het Rotterdamsche Jaarboekje 1943, blz. 203-212.

Eerst dient echter de aandacht gevestigd te worden op de genealogie *Van (der) Spangen,* voorkomend in Simon van Leeuwens Batavia Illustrata (1685). De zelfde genealogie trof ik gedrukt aan in het slechts kleine deel van het familiearchief *Van Spangen,* dat berust op het kasteel Baudries te Dikkelvenne. Deze laatste, die, kennelijk uit dezelfde tijd als Batavia Illustrata- dateert, bevat echter een kort voorbericht, waarin de onbekende auteur meedeelt, dat alle bewijsstukken als leenbrieven, huwelijkse voorwaarden enz. berusten onder *Charel* baron *de la Torre,* heer van Valkenesse, gehuwd met *Cornelia Maria van Spangen,* Helaas is het mij tot nu toe niet gelukt, dit deel van het archief op te sporen.

Bezien wij echter met deze wetenschap opnieuw Batavia Illustrata, dan blijkt dat na vijf generaties, beginnende met *Alewijn* burggraaf van *Leiden,* verschijnt een *Philips Uytter-*

nesse, van wie en van wiens afstammelingen regelmatig jaartallen gegeven worden,, waarin zij hun lenen verheffen. Deze jaartallen kunnen wij soms controleren; zij blijken dan steeds juist te zijn, zodat over deze personen dus inderdaad stukken in het archief aanwezig waren [261]).

1. Heer *Philips uter Nesse,* ridder, draagt op 14 mei 1307 al het land, dat hij heeft liggen tussen de Lierdijk en de Gaegh, in leen op aan heer Nicolaes van Putten, die hem er mee beleent en waarbij bepaald wordt, dat indien heer *Philips* vóór zijn vrouw *Sophie* komt te overlijden, deze hieruit haar lijftocht zal ontvangen [262]). De zeventiende eeuwse genealogie noemt deze vrouw een dochter van *Elyas van Dorp.* Uit latere omschrijvingen van het leen blijkt dat het 20 morgen groot is en ligt in Elyas woning van den Dorpe; blijkens het kaartboek van de landerijen van het Meisjeshuis te Delft grenst het aan het perceel land, waarop het kasteel het Huis te Dorp staat, *Elyas van Dorp* blijkt in 1317 een jaarlijkse uitkering van 30 schelling uit de herfstbede van Monster te ontvangen [263]), welke rente langs enkele wat ingewikkelde transacties in 1336 in het bezit komt van *Jan van der Spange* [264]).

   Deze twee feiten, het bezit van een deel van de woning van *Elyas van den Dorp* in 1307, dus bij diens leven, en de overgang, na zijn dood, van de uitkering uit de herfstbede, maken het zeer plausibel in *Sophie* een dochter van *Elyas* te zien, het Puttense leen zal het goed zijn, dat zij ten, huwelijk heeft gebracht.
   Zij laten na een zoon *Jan,* volgt 11.

11, *Jan van der Nesse;* vermeld op 3 mei 1322 als eigenaar van land te Overschie [265]). Hierna komt hij voor als *Jan van der Spange,* voor het eerst op 29 september 1325, als eigenaar van land in Matenesse, dat hij bezit samen met Jan Hoec [266]).
   Op 2 april 1331 wordt hij door de graaf beleend met 4½ morgen land te Voorburch na overdracht door Barthelmeus Wouter Hermanszoonsz. van Scie [267]). Op 14 maart 1336 krijgt hij de rente van 30 schelling uit de herfstbede, die hij in achterleen houdt van heer Jan van der Wateringe, rechtstreeks in leen van de graaf [268]). Hij blijkt baljuw van Schiedam te zijn in 1332 en 1336 [269]).
   Oudere genealogen hebben hem als vrouw een dochter van heer *Willem van der Made* toegedacht, maar zowel Dr. Renaud als de heer L. J. van der Klooster hebben aangetoond, dat dit niet juist is [270]). Toch is er wel een vermoeden in welke richting gezocht dient te worden:
   Als omstreeks 1364 *Jan van Sassenheim* is overleden, dan blijken de volgende personen tot zijn erfgenamen te behorten, allereerst de broers *Oudgier* en *Willem van Cra-*

261) De genealogie blijkt de voortzetting te zijn van die, welke bij Wouter van Gouthouven voorkomt, dus reeds in het begin van de zeventiende eeuw te zijn samengesteld.
262) L.H. inventaris no. 79, folio 12v.
263) Hamaker I, blz., 67.
264) L.H. inventaris no. 1, *folio* 104.
265) L.H. inventaris no. 5, folio 61.
266) Gemeente-archief Rotterdam, stuk afkomstig uit het familiearchief Van Matenesse.
267) L.H. inventaris no. 1, folio 89v.
268) Als noot 264.
269) L.H. inventaris no. 1, folio 90v en Gemeentearchief Schiedam, privilegeboek, folio, 7v.
270) „De Nederlandsche Leeuw", 1959, kolom 458.

Zingen, die reeds in §1 zijn vermeld. Zij noemen *Jan van Sassenheim* hun oom, wat in werkelijkheid oud-oom zal blijken te zijn.
Op 28 september 1342 verzoekt *Ogier* zowel zijn oom *Jan van Sassenheim* als zijn neef *Philips van der Spange* voor hem te zegelen, [271]).
Op 15 september 1370 worden *Hildegonde van Cralingen* en haar reeds overleden zuster *Aleyf,* non te Rijnsburg, als erfgenamen genoemd, ook van hen is *Jan* een oom en daar zij de tantes zijn van *Oudgier* en *Willem,* blijkt hieruit dat het voor deze gaat om een oudoom. *Hildegonde, Oudgier* en *Willem* regelen de nalatenschap van *Aleyt* en dragen de rente, die deze van haar oom *Jan* heeft geërfd, over aan hun nicht *Sophie van der Spangen.*
Op 11 juni 1383 noemt ook *Sophie van der Spangen Jan* haar oom.
Op 12 juni 1371 noemen *Coen van Oesterwijc*'s beide zoons *Herman van Zweten* en *Coen van Oesterwijc Jan* hun oom en *Sophie* hun nicht [272]).
Op 21 oktober 1371 blijkt wijlen jonkvrouw *Meijne,* dochter van heer *Dirc ut den Waerde* eveneens' erfgenaam te zijn geweest, zij het dan, dat zij van *Aleijd van Cralingen* heeft geërfd, daar deze laatste een groot aantal broers en zusters heeft gehad, moet *Meyne* wel uit een van deze stammen [273]).
Tenslotte duiken in 1395 nog enkele erfgenamen op, n.l. wijlen *Jan van Scye* en zijn kinderen [274]); *Dirc van Zwieten* blijkt goederen gekocht te hebben van de erfgenamen van *Jan van Schie,* afkomstig van *Jan van Sassenheim,* welke verkoop bevestigd wordt door de graaf en waarop heer *Willem* en *Oudzier van Cralingen* en *Philips van der Spange* afstand doen van hun recht van naasting.
Allereerst blijkt, dat in 1395 de erfenis-*Van-Sassenheim* in handen was van *Van Cralingen, Van der Spangen* en *Van Schie,* 25 jaar vroeger was dit Van *Cralingen, Uten Waerde, Van der Spangen, Van Oesterwijk* en *Van Schie.*
Utenwaerde stamt ten dele zeker uit *Cralingen,* n.l. *Floris van Cralingen,* overleden vóór 2 april 1340 [275]), is gehuwd met *Willem Mabelie uten Waerde,* dochter van *Jan uten Waerde* en *Christina heer Willemsdochter van Oestgheest,* welk laatste echtpaar op 8 december 1312 voorkomt. De kinderen van *Floris* noemen zich naar het goed van hun moeder, die het huis ten Waerde aan de graaf verkoopt, waarbij haar zoon *Jan uten Waerde* op 6 oktober 1355 er afstand van doet [276]). Reeds op 28 september 1342 noemt *Oudgier van Cralingen* heer *Danel uten Waerde,* ridder, zijn neef [277]). Heer *Dirc,* de vader van *Meyne* is waarschijnlijk met een zuster van *Floris van Cralinghen* getrouwd [278]).
Wij zien. dat de kinderen van heer *Oudgier van Cralingen Jan van Sassenheim* hun oom noemen, deze moet of een jongere broer van hun vader, of een broer van diens

271) Archief Staten van Holland na 1572, inventaris no. 2636 D.
272) R. inventaris no. 883.
273) Als noot. 272.
274) L.H. inventaris no. 52, folio 158v.
275) L.H. inventaris no. 5, folio 6v.
276) Koninklijk Huisarchief, register van acten van Hertog Willem, folio 200.
277) Archief Staten van Holland na 1572. inventaris no. 2636 D.
278) De onderlinge verwantschap tussen de verschillende *Uter Waerde*'s zou een nader onderzoek verdienen, evenals de relatie met *Van Swieten,* doch dit valt buiten het kader van dit opstel.

echtgenote zijn, een vraag die langs heraldische weg oplosbaar zou zijn, ware het niet dat tot nu toe geen enkel zegel van *Jan* gevonden is, hoewel hij wel gezegeld heeft. Nu vermeldt onze zeventiende-eeuwse genealoog een *Ogier van Spangen* „verhief anno 1344 zijn leenen, en wiert anno 1345 bij Staveren in Oostvriesland met graaf Willem IV, grave van Holland, in den strijt sonder kinderen verslagen." Voorlopig bepalen wij er ons toe dat de schrijver dus een leenbrief gezien heeft betreffende *Ogier van Spangen* in 1344. Nu is de naam *Ogier* zo'n uitgesproken *Van Cralingen*-naam, dat de relatie tussen *Van der Spangen, Van Cralingen* en *Jan wan Sassenheim* slechts via een dochter van heer *Ogier van Cralingen* kan lopen, zodat wij in de vrouw van *Jan van der Spange* een dochter van heer *Ogier* moeten zien, wat niet zo vreemd is, als wij bedenken, dat heer *Ogier* in 1314 nog zetelt op het kasteel Starrenburg, een goed kwartier gaans van het latere kasteel Spangen [279]). Wat nu dit laatste betreft, Dr. Renaud komt aan de hand van de door hem verrichte opgraving tot een stichting omstreeks 1325, in de tijd dus, dat *Jan van der Nesse* de naam *Van der Spanghen* gaat voeren. Het is gebouwd op een complex van 27 morgen land in leen gehouden van de heren van Matenesse, n.l. een deel van de 47 morgen, die deze zelf houden van Van Heemskerck. De naam ontleent het aan het riviertje de Spangen, dat er aan de noord- en oostzijde langs, loopt en het geheel is gelegen op een vroeger stuk buitenland tussen de laat-twaalfde-eeuwse op zichzelf staande bedijkingen van Matenesse en van Schieland: het poldertje de 70 morgen, dat reeds vóór 1240 bedijkt moet zijn [280]).

Hij blijkt op 4 juli 1342 overleden te zijn [281]) en ten minste vier kinderen te hebben nagelaten

1. *Philips van der Spange,* zegelt op 28 september 1342 [282]) en wordt op 31 augustus 1343 aangemaand om aan de stad Rotterdam land te verkopen ten behoeve van het graven van de Schie [283]). Van heer Ruysch van Linschoten houdt hij een tiende in leen. Dr. Renaud toont aan, dat hij de rente uit de herfstbede van Monster bezit en eind 1343 of begin 1344 is overleden.
2. *Ogier van der Spange;* hij zou zijn lenen in 1344 verzocht hebben, wat klopt met het sterfjaar van zijn broer, de rente uit de bede van Monster wordt in 1345 niet uitgekeerd, wat in zijn ontijdig einde in de slag bij Warns zijn oorzaak kan hebben.
3. *Dirc van der Spangen,* volgt III.
4. *Sophie van der Spangen; zij* wordt vermeld sedert 1370, wanneer zij een rente krijgt afkomstig van Jan *van Sassenheim,* op 11 juni bepaalt zij, dat deze na haar dood aan de abdij van Rijnsburg zal komen, waar zij non is. Als zodanig komt zij op 29 april 1395 nog voor. In de rekening van de abdij lopend van 23 februari tot 17 september 1397 komt de post voor „Item ghegheven Jacob Michielssoen van den brieven, die hi daoech tot Haerlem ende tot Egmond van ver

279) Op *Van Schie* wordt verder in dit opstel terug gekomen.
280) C. Hoek: „'s-Gravenhuize" in Rotterdams Jaarboekje 1962, blz. 2302240.
281) R. inventaris no. 130, *folio* 78a.
282) Als noot 271.
283) L.H. inventaris no. 30, folio 34v.

Sophien van der Spaengen uitvaert ende van belden 16 s" [284]).

111. *Dirc van der Spangen;* hij krijgt in 1346 de rente uit de herfstbede van Monster uitbetaald, welke uitbetaling tot en met 1379 plaatsvindt. In 1346 komt hij in een lijst van leenmannen van de graaf voor wat betreft het in 1331 vermelde leen van *Jan van der Spange te* Voorburch [285]). In een soortgelijke lijst van een jaar later blijkt, dat hij 7 morgen land in leen houdt te Overschie in het Trintveen, Dit is het uiterste noorden in de polder Akkersdijk ten noorden van het riviertje de Oude Lede, de percelen zijn hier loodrecht op dit watertje verkaveld [286]). Dit leen is waarschijnlijk begrepen in 9 morgen land, die hij in 1347 voor 54 lb van de graaf koopt, die deze aanbestorven waren als recht leen van zijn broer, en die hij eveneens als recht leen zal houden,

Wanneer op 5 september 1350 de vijandelijkheden op het punt staan uit te breken, kiest hij de zijde van de Hoekse partij [287]), maar reeds op 13 juni 1352 blijkt hij zich met hertog Willem verzoend te hebben en wordt hij opgeroepen om met 5 krijgsknechten te verschijnen om het kasteel Poelgeest te belegeren [288]). Op 7 juni 1356 is hij ridder en krijgt hij het baljuwschap van Schiedam [289]) en op 30 juni 1359 draagt hij zowel aan heer Jan van Polanen als aan heer Dirk van Brederode een aantal landerijen in leen. op, waarbij nadrukkelijk bepaald wordt, dat indien heer Dirks echtgenote *Marie heer Gerijts dochter van Zevenbergen* komt te 'overlijden en heer Dirc kinderen uit een hierop volgend huwelijk zal hebben, deze in beide lenen zullen opvolgen. Op zichzelf lijkt deze bepaling wel zeer onaardig tegenover de echtgenote van heer Dirc, die naar Jhr. H. A. van Foreest veronderstelt, op dit ogenblik kinderloos zou zijn. Maar dit laatste is beslist niet juist, op dit ogenblik was zeker nog een zoon uit dit huwelijk in leven. Ware het huwelijk kinderloos geweest, dan zou de bepaling geen zin gehad hebben, want dan zou de eventuele nazoon van heer *Dirc* tevens diens oudste zoon zijn geweest, dus automatisch tot opvolging gerechtigd! Wij zullen dan ook moeten veronderstellen, dat heer *Dirc* een belangrijk deel van zijn allodiaal bezit leenroerig maakt, het gaat hier in totaal om bijna 48 morgen, zodat niet voldoende meer voor eventueel nakroost te verdelen viel, als alle lenen aan de oudste zoon kwamen.

Het complex landerijen leenroerig aan Polanen ligt te Overschie in de Spaanse- en Blijdorpse polder: van het leen van Brederode liggen 4 morgen in de Spaansepolder en 5½ morgen in Hogenban [290]).

Op 6 december 1366 lijftocht hij zijn tweede vrouw *Margriet van Hodenpijl* aan het eerste leen [291]). Op 13 november 1359 wordt hij door de heer van IJsselsteyn beleend met 7½ morgen land in het ambacht Dorp aan de Kene [292]).

284) R. inventaris no. 883, 561 en 159.
285) L.H. inventaris no. 5, folio 58v.
286) L.H. inventaris no. 5, folio 61.
287) ND. inventaris no. 1448 en 1449.
288) L.H. inventaris no. 23, folio 13.
289) L.H. inventaris no. 20, folio 29v.
290) N.D. inventaris no. 44, folio 264v en L.H. inventaris no 105, folio 23v.
291) N.D. inventaris no. 44, folio 265.
292) Rijksarchief Utrecht, leenkamer IJsselstein, inventaris no. 1.

Zoals gezegd is heer *Dirc* omstreeks 1380 overleden, zijn kinderen zijn:

1. *Jan* van *der Spangen;* als jongeman heeft hij evenals zijn vader de Hoekse partij gekozen, doch het duurt tot 21 maart 1355 voor hij van de hertog zijn goederen terug krijgt [293]). Hij schijnt dus een fanatieker aanhanger van gravin Margaretha te zijn geweest dan zijn vader.
   Op 25 november 1372 beleent de graaf Jan met 6 morgen land te Voirburch, 7 morgen op Trintveen en bijna 18 morgen te Maasland [294]). Hij is vóór zijn vader overleden, blijkbaar niet zonder schulden, daar in 1396 zijn broer *Philips* hiervoor wordt aangesproken [295]).
2. *Philips van der Spangen, volgt* IV.

IV. *Philips van der Spangen* ontvangt in 1381 voor het eerst de 30 sc. uit de herfstbede van Monster, in 1383 blijken de 7 morgen land op het Trinsveen opnieuw als recht leen te zijn afgestorven na de dood van *Jan van der Spangen* en worden door de rentmeester van Noord Holland verpacht. In 1385 lijftocht hij zijn vrouw *Lijsbeth,* dochter van heer *Gijsbrecht van IJsselsteyn* aan verschillende lenen en hierbij krijgen wij eigenlijk voor het eerst een indruk van de Van-der-Spangen-goederen [296]). De lijftochtsbrieven betreffen op 11 juni een leen gehouden van *Jacob Bokel,* dit blijkt op 3 oktober 1496 in Beukelsdijk te liggen [297]) en 7 morgen groot te zijn: op dezelfde dag ook het leen van Putten; op 20 juni het leen van Polanen; op 29 juni 12 morgen land te Dorp, gemeen met het leen van Putten, en leenroerig aan heer Dirc van Hodenpijl; op 17 juli 7½ morgen land bij de Keen in het ambacht Dorp leenroerig aan heer Aernout van Egmond en van IJsselsteyn; op 14 september 1385 aan de 27 morgen land en het kasteel Spangen leenroerig aan Matenesse; op 24 september aan 4 morgen hond land genaamd de Waelcamp te Maasland, leenroerig aan Ghijsebrecht van IJsselsteyn; op 4 oktober aan de 9½ morgen leenroerig aan Brederode en ten slotte op 16 oktober aan een tiende te Maasland, leenroerig aan Oud-Munster. Al met al een. belangrijk bezit, dat dus behalve in en rond Overschie gelegen is te Dorp en te Maasland.
   De eerste groep lenen zouden dus oorspronkelijk *Van-Spangen-bezit* kunnen zijn, de tweede afkomstig van *Van Dorp* en de derde mogelijk verworven van de familie *Van Hodenpijl,* al is het zeker niet uitgesloten, dat zij tot de tweede groep behoren.
   Toch is er nog allodiaal bezit, op 17 juni 1414 verkoopt hij 3 morgen 2 hond land te Schoonderloo [298]) en op

293) L.H. inventaris no. 41, folio 9.
294) L.H. inventaris no. 50, folio 131v.
295) L.H. inventaris no. 320, folio 21v. Er dient opgemerkt te worden, dat de mogelijkheid bestaat, dat Jan in 1372 zijn vader na diens dood in zijn lenen opvolgt, daar er een kwestie is over een tiende, die heer Dirc „plach te houden", waarnaar geinformeerd moet worden bij derden. Was heer *Dirc nog* in leven, dan zou het eenvoudiger geweest zijn dit aan hem zelf te vragen. De rentmeester van Noord-Holland zou dan ten onrechte de jaarlijkse post betreffende de uitkering uit de bede van Monster ten name van heer *Dirc* hebben laten staan door deze vaste posten steeds uit een voorgaande rekening over te schrijven, iets wat zeker niet denkbeeldig is.
296) Hoge Raad *van* Adel, familiearchief Van Matenesse.
297) L.H. inventaris no. 121, folio 33, cap. Noord Holland.
298) Gemeentearchief Rotterdam, bibliotheek van handschriften : Blafferd van het St. Agnieten convent, folio 69.

26 juli hierna nog 2½ morgen in de Blijdorpse polder [299]). Zijn vrouw heeft hem ook landbezit aangebracht te Leiderdorp, hiervan verkoopt hij 5 juni 1392 20 morgen land [300]). Op 29 mei 1423 blijkt hij bij zijn schoonzoon *Adryaen van Matenesse* voor 100 gouden vrancrijcse kronen in het krijt te staan en stelt hiervoor zekerheid op 16 morgen land in de Oudendijkse polder te Overschie. Op 10 november doet zijn vrouw *Elisabeth van den Bossche* afstand van haar lijftocht, die zij aan dit land had en op 5 december draagt heer *Philips* het over aan *Adriaen van Matenesse* [301]).
Behalve de rente uit de bede van Monster blijkt *Philips* geen grafelijke lenen in 1385 te bezitten. Zijn bezit, voor zover niet allodiaal, blijkt leenroerig te zijn aan kleinere leenkamers, waaruit nog eens moge blijken, dat deze particuliere leenkamers voor een beeld van de materiële welvaart van de Hollandse adel onmishaar zijn.
Op 3 mei 1398 moet hij de graaf met 10 knechten dienen [302]) en op 2 juni 1402 nogmaals met 4 man [303]). Op 1 mei 1409 krijgt hij van de graaf het vroegere grafelijke ambacht te Overschie in leen [304]), in 1400 is hij baljuw van Delfland [305]), in 1405, 1410 en 1415 hoogheemraad van Schieland [306]), in 1416 krijgt hij het kasteleinschap van IJsselsteyn van de graaf, waaraan een jaarwedde van 200 nieuwe hollandse schilden is verbonden [307]). Als kort hierna de strijd tussen Jacoba van Beieren en haar oom Jan van Beieren ontbrandt lijkt heer *Philips* de partij van de eerste te hebben gehouden, hij is dan al niet zo jong meer en zijn zoons hebben een actievere rol gespeeld.
Op 11 april 1398 heeft hij van de graaf de visafslag te Rotterdam ontvangen [308]), waarover later nog door zijn erfgenamen zal worden geprocedeerd. Zijn wapenzegel vertoont de dwarsbalk met de drie leeuwenkoppen (zie afbeelding 23).
Voor ons doel, het vaststellen van het familiebezit, zouden wij ons tot het voorgaande kunnen beperken, ware het niet dat een merkwaardig heraldisch verschijnsel zich enkele generaties later voordoet. Daarom volgen zeer summier nog enkele gegevens over de nakomelingen van *Philips.*

Diens kinderen zijn:

1. *Dirc van der Spangen;* deze houd ik voor de oudste zoon, daar hij in 1414 bij de verkoop van het land te Schoonderloo met zijn vader optreedt. Hij wordt vermeld op 18 januari 1416 [309]) en krijgt op 6 december 1419 een vrijgeleide met zijn metgezellen, dat op 29 januari 1420 herroepen wordt, maar dan nog 8 dagen van kracht blijft [310]). Deze acte is ingeschreven in een register met acten uitgaande van Jan van Beieren, zodat het waarschijnlijk lijkt dat *Dirc* dus tot de

299) Als noot 298, folio 64.
300) Gemeentearchief Leiden, kloosterarchieven, inventaris no. 99.
301) Gemeentearchief Delft, Gasthuisarchief, inventaris no. 71, folio 6, 6v en 7.
302) L.H. inventaris no. 323, folio 2v en 3v.
303) L.H. inventaris no. 323. folio 38.
304) L.H. inventaris no. 54, folio 54.
305) L.H. inventaris no. 323, folio 27v en 28.
306) Archief Schieland, register A 7, folio 37 en twee oorspronkelijke charters.
307) L.H. inventaris no. 324b, folio 58.
308) L.H. inventaris no. 304, folio 30.
309) L.H. inventaris no. 324, folio 56 (2).
310) L.H. inventaris no. 311, folio 27v.

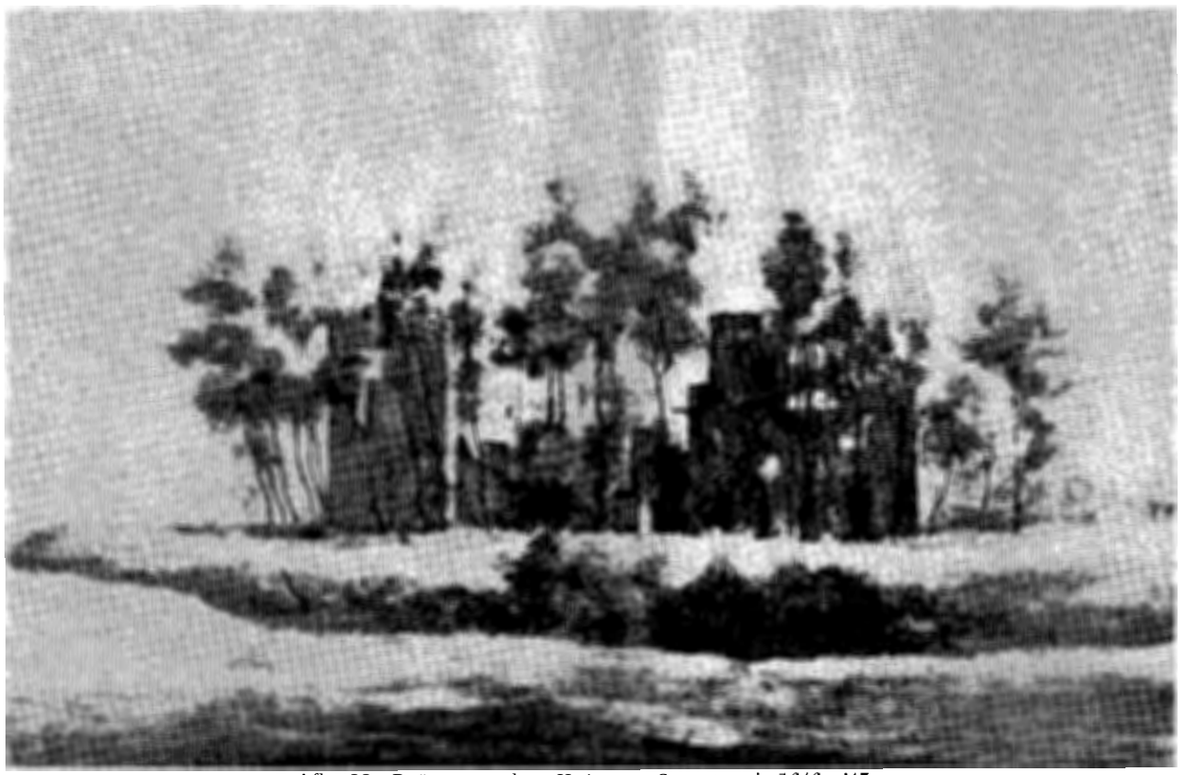

Afb. 22. Ruïne van het Huis ter Spangen in 1646—'47.
Tekening van Roelant Roghman in Teylers Museum te Haarlem.



Afb. 23. Zegel van *Philips van der* Spangen,, 9 april 1390.
(A.R.A., Delftse Statenkloosters, Klooster H. Bartholomeus in Jeruzalem, inv. no. 50).



Afb. 24. *Zegel van* **Gewit** *van der Spangen,* 15 februari 1461.
(Archief Schieland, oorspronkelijk charter).



A f.b. 25. Zegel van *Machteld van der Spangen,* 3 uov. 1443.
(Rijksarch. Utrecht, m.s. A. van Buchel, D fol. 175).



Afb. 26. Zegel van *Philips* van *der Spangen,* 1 juni 1478.
(A.R.A., Delftse Statenkloosters, Klooster H. Bartholomeus in Jeruzalem, inv. no. 50).



A f.b. 27. Zegel van *Philips van der Spangen,* ridder, 4 januari 1507.
(Tekening naar zegel in het Gem. archief Rotterdam).



Afb. 28. Zegel van heer *Cornelis van* der *Spangen,* ridder, 13 juli 1546.
(A.R.A., Delftse Statenkloosters, Klooster H. Bartholomeus in Jeruzalem, inv. no. 50).

Hoekse partij heeft behoord. Hierna komt hij niet meer voor, zodat hij voor zijn vader zal zijn overleden.

2. *Egberf van der Spangen,* volgt V.

3. *Gerrif van der Spangen;* hij is op 23 juni 1430 hoogheemraad van Schieland [311]). Op 1 september 1450 neemt hij voor Jan die Witte het baljuwschap van Rotterdam waar [312]), in november 1455 komt hij opnieuw voor als hoogheemraad [313]), op 1 april 1457 blijkt hij betrokken te zijn in een kwestie om het schoutambacht van Matenesse [314]), op 18 januari 1461 wordt te Delft een vordering van 18 lb. hollands tegen hem ingesteld, waarvan hij echter vrijgesproken wordt [315]). Op 15 februari 1461 zegelt hij als hoogheemraad van Schieland met het zelfde wapen als zijn vader, zij het met een barensteel met drie hangers [316]) (zie afbeelding 24). Van 1463 tot 1473 wordt hij vermeld als rentmeester van de abdij van Rijnsburg [317]). Op 20 november 1484 komt hij nogmaals voor als hoogheemraad [318]).

4. *Machfeld van der Spangen,* kanonesse te Bergen.
Op 3 november 1443 verklaart zij van haar neef *Ghijsberf van IJsselsteyn* 10 vrancrijxe schilden te hebben ontvangen uit het goed Utermeer, waar zij jaarlijks recht op heeft. Zij zegelt de kwitantie met een gedeeld wapen n.l. I *Van der Spangen en* II *Van IJsselsfeyn* [319]) (zie afbeelding 25).
De zeventiende eeuwse genealoog plaatst haar een generatie lager: gezien haar zegel en ook het jaar waarin zij optreedt, moet zij mijns inziens echter een dochter zijn van *Philips van der Spangen* en *Elisabefh van der Bossche heer Ghijsbrechtsdochter van IJsselsteyn. Machfeld* heeft bij boedelscheiding met haar broers en zusters het recht op de visafslag te Rotterdam toegewezen gekregen. Hieraan heeft zij weinig plezier beleefd, daar na langdurige processen voor het Hof van Holland haar recht hierop niet werd erkend. De processen lopen van 24 april 1441 tot 19 juli 1447. Machteld wordt hierin nadrukkelijk een dochter van *Philips* genoemd [320]).

5. *Aleid van der Spangen,* overleden 13 oktober 1448 en begraven in de abdij van Rijnsburg [321]).
Op 28 juni 1405 worden de huwelijkse voorwaarden opgesteld tussen haar en *Adriaen van Mafenesse,* zoon van *Wouter van Matenesse* [322]). Vader *Philips* belooft hierbij het jonge paar een jaar lang te zullen onderhouden en aan zijn dochter een bruidschat te zullen geven van 1066 lb. 13 schellingen en 4 penningen, verzekerd op zijn bezittingen binnen de parochie Ouderschije: de bruidegom moet binnen een jaar aan zijn bruid een lijftocht van 100 lb. per jaar bewijzen en krijgt hiertoe van zijn vader een belangrijk deel van het oude Bokel-van Matenesse familiebezit overgedragen. Op 18 april 1407 bevestigt de graaf deze lijftocht van 100 lb. aan de van hem gehouden. leengoederen [323]).

V. *Egberf van der Spangen;* op 23 september 1418 wordt hem door gravin Jacoba van Beieren het bevel over het blokhuis te Maasland opgedragen [324]).
Als partijganger van de gravin treffen wij hem op 30 april 1420 opnieuw aan, als hij met andere edelen een verbond aangaat van wederzijdse bijstand met Frederik van Blankenheim [325]) en op 14 maart 1427 bevindt hij zich in gevangenschap van hertog Philips van Bourgondië en moet aan hem de eed van trouw afleggen [326]).
Het behoren tot de verliezende Hoekse partij zal *Egbert* financieel schade hebben berokkend, zodat wij niet al te verwonderd behoeven te zijn, als wij hem in 1432 het ambacht Overschie zien verkopen [327]).
Op 13 november 1432 wordt hij beleend door de heer van Polanen en de Lek met de 38 morgen te Overschie na het overlijden van zijn vader. Wij dienen er echter rekening mee te houden dat de oorlogstoestand een vroegere belening onmogelijk heeft gemaakt [328]).
Op 24 oktober 1434 krijgt hij van de stad Delft 60 gouden schilden voor de bouw van een watermolen in de Spaansepolder [329]) en voor het laatst komt hij voor op 1 april 1438 als leenman van Wouter van Matenesse [330]).
Van zijn kinderen noemen wij alleen zijn zoon *Philips,* volgt VI.

VI. *Philips van der Spangen;* hij wordt in 1448 beleend door de abt van Oud-Munster met de tiende in Maasland [331]) en op 19 februari van dat jaar door heer Reinaud van Brederode met de 9½ morgen land te Overschie [332]).
Op 15 augustus 1447 is hij reeds beleend door de heer van Hodenpijl met de 12 morgen land in het ambacht Dorp [333]) en op 12 mei 1472 verheft hij met ledige hand het leen van Polanen [334]), nadat op 20 januari 1452 de belening door de heer van Matenesse heeft plaatsgevonden [335]).
Hij breidt in latere jaren zijn bezit uit met goederen in Brabant gelegen. Op 29 augustus 1470 wordt hij beleend met de hoge heerlijkheid 's-Gravenmoer [336]), op 1 oktober 1473 met het z.g. Henrick Ludenszoons ambacht bij Waspic [337]) en op 10 september 1474 met de heerlijkheid Raamsdonk, het ambacht Groot Waspijc en een ambacht van tien en een halve hoeve moer aldaar [338]). In 1472 blijkt de leenkamer van Spangen 53 achterlenen te tellen,

311) Archief Schieland, register A 7, folio 21.
312) Gemeentearchief Rotterdam, privilegeboek no. 44, folio 51v.
313) Als noot 311, folio 37v.
314) Algemeen Rijksarchief, Hof van Holland, vijfde memoriaal Bossaert.
315) Als noot 314, zesde memoriaal Bossaert, folio 215.
316) Archief Schieland, oorspronkelijk charter.
317) R. inventaris no. 469 en 145.
318) Gemeentearchief Rotterdam, privilegeboek no. 1, folio 53.
319) Rijksarchief Utrecht, m.s. A. van Buchel, D folio 175.
320) Algemeen Rijksarchief, archief Hof van Holland, vijfde memoriael Rosa, f 160 en 148v, elfde memoriael Rosa, 11 folio 104, dertiende memoriael Rosa, folio 16.
321) R. inventaris no. 983.
322) Gemeentearchief Schiedam, familiearchief Van Matenesse, inventaris no. 1.
323) L.H. inventaris no. 54, folio 34v.
324) L.H. inventaris no. 324c, folio 41v.
325) Als noot 319, D folio 156.
326) L.H. inventaris no. 318, folio 101.
327) L.H. inventaris no. 62, folio 164v.
328) N.D. inventaris no. 44, folio 265.
329) Archief Schieland, register A 7, folio 19v.
330) Als noot 82.
331) Rijksarchief Utrecht, leenregister Oud Munster 1, folio 28v.
332) L.H. inventaris no. 108, folio 7v.
333) Leenregister van Hodenuijl, folio 29.
334) N.D. inventaris no. 44, folio 265v.
335) Gemeentearchief Schiedam, leenregister van Matenesse, no. 1.
336) L.H. inventaris no. 118, folio 6v, cap. Zuid Holland.
337) L.H. inventaris no. 118, folio 19v, cap. Zuid Holland.
338) L.H. inventaris no. 118, folio 23v en 24, cap. Zuid Holland.

Tabel VII

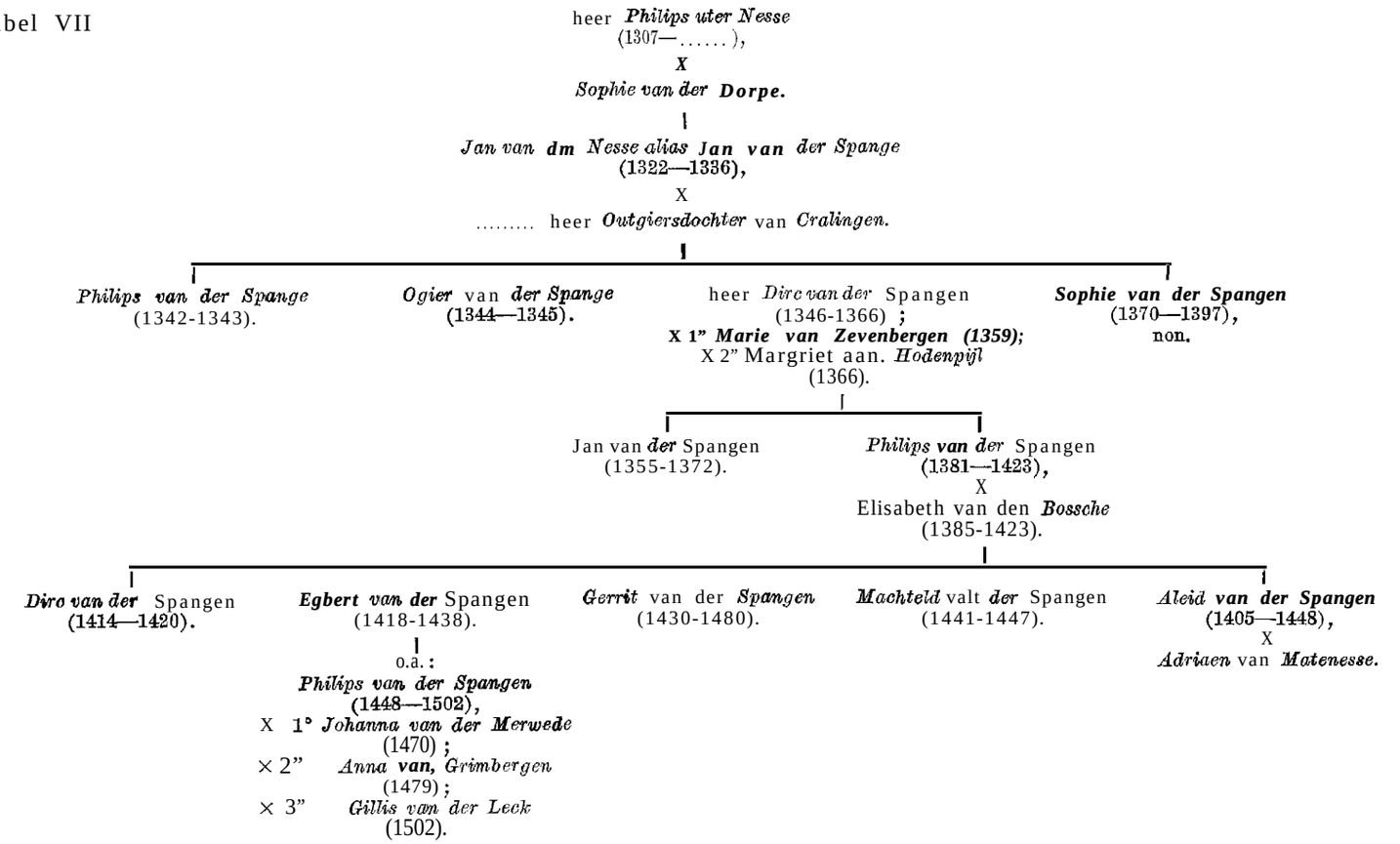

waarvan 17 te Maasland en Vlaardingen, het grootste deel echter in Overschie [339]).

Philips is driemaal gehuwd geweest, op 25 mei 1470 lijftocht hij *Johanna heer Dircxdochter aan der Merwede* aan 4 morgen land en een huis te Maasland door hem gekocht en leenroerig aan Polanen [340]), twee jaar later tocht hij haar ook aan de tienden, aldaar, leenroerig aan Oud-Munster [341]). Zijn vrouw heeft hem 160 morgen land te 's-Gravenmoer aangebracht, waarmee hij op 15 november 1470 door de heer van Polanen wordt beleend [342]).

In 1478 lijftocht hij zijn tweede vrouw ***Anna van*** *Grimbergen* aan de tiende te Maasland [343]) en op 15 maart 1479 aan het leen van Matenesse [344]).

Op 18 januari 1502 treedt hij op als voogd van zijn derde vrouw *Gillis van der Leck,* vrouwe van Cralingen, weduwe van ***Jan van*** *Naaldwijck,* dochter van ***Jan van der*** *Leck* en eerder gehuwd met ***Floris van*** *Kijfhoeck* [345]).

Het uitwerken van de genealogie ***Van der Spangen*** tot dit punt was nodig om twee redenen. Allereerst omdat het belang van dit geslacht in 1472 gedemonstreerd wordt door de grote leenkamer verbonden aan hun stamhuis en ten tweede door een merkwaardig heraldisch verschijnsel in de laatste generatie.

Wanneer ***Philips*** n.l. op 24 september 1457 als leenheer een acte uitvaardigt, wordt deze door zijn oom *Gerrit* voor hem bezegeld.

Op 11 augustus 1473 en 1 juni 1478 bezegelt hij zelf een leenbrief met het bekende wapen n.l. de dwarsbalk vergezeld van drie leeuwenkoppen (zie afbeelding 26).

Wanneer hij echter op 1 en 26 oktober 1485, 5 november 1488, 14 mei 1498 en 24 augustus 1501 zegelt, voert hij als wapen een dwarsbalk zonder meer [345a]).

Ook zijn zoon *Cornelis* doet dit op 13 juli 1546 (afbeelding 28), maar diens zoon ***Phillips*** voert op 17 oktober 1564 weer het oorspronkelijke wapen (afbeelding 29). Hij is vermoedelijk de laatste in de familie geweest die het oude wapen voerde, want reeds in 1620 schrijft Wouter van Gouthoeven dat het wapen ***Van der Spangen*** een dwarsbalk is.

Waarom deze verandering?

Ik meen, dat wij hier met de oudste sporen van de traditie van afstamming uit de burggraven *van Leiden* te doen hebben. Uit deze burggraven zouden de ***Van*** *Wassenaer's,* de ***Bokel's,*** de ***Van*** *Matenesse's,* de ***Van*** *Dorp'en* en de ***Van der*** *Spangen's* stammen. In 1485 voeren de ***Van*** *Wassenaer's* niet het burggrafelijk wapen en was mogelijk de aan *Heijnric van Wassenair* in 1420 bekende vererving in vrouwelijke lijn nog niet vergeten. Dit zal ook nog mogen gelden voor de dan levende ***Van*** *Matenesse's,* die een schuinbalk beladen met drie sterren voeren; hoofd van deze familie is dan *Wouter van Matenesse,* kleinzoon van ***Wouter van*** *den Berghe,* die het ***Van-Matenesse-bezit*** van zijn moeder erfde. De *Bokel's*

339) L.H. inventaris no. 283.
349 N.D. inventaris no. 45, folio 6v.
341) Als noot 331, 1 folio 77.
342) N.D. inventaris no. 45, ***folio*** llv.
343) Als noot 331, 1 folio 88.
344) Als noot 335.
345) Gemeentearchief Rotterdam, leenregister van Honingen, folio 17v.

345a) Archief St. Ursulaklooster te Schiedam, inv. no. 60. D.S.E. Klooster H. Bartholomeus in Jeruzalem, inv. no. 50.

van Wena waren in 1447 nog slechts vertegenwoordigd door *Meyna van Wena,* de echtgenote van *Jan van der Bouchorst.* Zij wordt in dit jaar beleend met het ambacht West-IJsselmonde door de heer van Egmond en wordt hier in 1465 opgevolgd door haar zoon *Ghijsbrecht van Bouckhorsf,* zodat wij haar overlijden op omstreeks 1465 mogen stellen [346]). Op *Van Dorp* kom ik in de volgende paragraaf terug.

Volgens de toen. beschikbare gegevens was hiermee *Philips van der Spangen* het hoofd van de laatste zijtak van de burggraven *van Leiden* en dit zal voor hem reden geweest zijn de drie leeuwenkoppen, die hij ten onrechte als een brisure van het burggrafelijk wapen beschouwde, weg te laten. Zijn kleinzoon heeft waarschijnlijk aan de juistheid van deze mening getwijfeld en het oude wapen gevoerd, waarna nogmaals een wisseling van wapen plaatsvond.

Een overzicht van het hier behandelde geslacht is te vinden in tabel VII.

§7. Van den Vene-Van (den) Dorp(e)+

1. *Arnout van den Vene* houdt omstreeks 1282 44 morgen land te Ruvene (= Ruiven onder Pijnakker) en 14 morgen land op die Lede aan de noordzijde in leen van de graaf [347]). De Lede is het riviertje, dat te Overschie de scheiding vormt tussen het zuidelijke en noordelijke deel van Akkersdijk; het land ligt dus in dit laatste gedeelte, dat wij in de vorige paragraaf als het Trintveen hebben leren kennen.
   Op 8 juli 1310 krijgt *Arnout* van de graaf 20 morgen land te Ruvene ten vrij eigen, en zijn echtgenote ver *Hildegonde* doet op 6 september hierna afstand van haar lijftocht, die zij hieraan had, waarna het verkocht wordt aan Robbrecht Gherardsz. [348]).
   Op 14 december 1315 is hij getuige te Overschie en wordt ,,knape" genoemd [349]). Ook te Schipluiden heeft hij bezit, hier krijgt hij op 10 oktober 1317 6 morgen land en de er op gelegen woning van de graaf ten vrij eigen, die hij verkoopt aan heer Gheret van Raporst [350]).
   Hij laat na een zoon *Willem,* die volgt 11.

11. *Willem van den Vene* krijgt van de abt van Egmond als collator van de kerk van Overschie toestemming om een altaar te stichten in deze kerk, mits hij er voldoende inkomsten aan schenkt: dit schijnt na zijn dood nog niet geregeld te zijn, want in 1357 verklaart de abt dat deze toestemming ook geldt voor zijn echtgenote en zijn erfgenamen [351]). Op 11 november 1324 koopt hij 5 morgen 1½ hond land te Schipluiden, en op 25 augustus 1320 te Maasland 4½ morgen en 4 morgen te Kethel [352]).
    Op 1 maart 1344 is hij schout van Maasland en verkoopt aan de heren van het Duitse Huis een stuk land. Zijn zwager *Aernf van Dorp* bezegeld de acte voor hem [353]).
    Willem's zoon noemt *Aernt van Dorp* zijn oom en na de dood van diens enige dochter volgt hij deze in haar lenen op.

346) L.H. inventaris no. 265, folio 39 en 264 folio 32.
347) L.H. inventaris no. 5, folio 54.
348) D.S.E. St. Agatha, inventaris no. 110.
349) D.S.K. Koningsveld, inventaris no. 145.
350) L.H. inventaris no. 1. Polio 5.
351) E. Inventaris no. 1, klio 72v.
352) L.H. inventaris no. 2, folio 62 en 67.
353) Archief van het Duitsche Huis, inventaris no. 1321.

Hij laat na twee zoons:

1. *Willem,* volgt IIa.
2. *Ghijsbrechf Buekel,* volgt IIIb.

111 *Willem van den Vene:* hij, wonende te Schipluiden, wordt op 23 mei 1353 door de graaf beleend na overlijden van zijn vader *Willem van den Vene Aerntsz.* met de 14 morgen land op het Trintvene [354]). Op 15 april 1365 draagt hij aan de graaf in leen op 11 morgen land te Maesland en de helft van 5½ morgen te Hodenpijl, waarbij bepaald wordt, dat deze na zijn dood zullen komen 'aan zijn broer *Boekel van den Vene* [355]). Dit wil niet zeggen, dat Willem kinderloos is, maar hem staat een belangrijke erfenis aan leengoederen van zijn nicht van moeders kant te wachten,, die aan zijn zoon zullen komen, zodat wij hierin een vergoeding voor het aandeel in deze erfenis voor zijn broer moeten zien. En inderdaad komt de erfenis in 1370 in zijn handen. Op 2 oktober van dat jaar wordt hij beleend met de korentienden van Pijnakker door de graaf [356]), verder blijkt uit het bezit van zijn zoon, dat hiertoe ook behoren. 5 en 9 morgen te Maasland en 5 morgen te Dorp, alles grafelijk leen. Vervolgens te houden van de burchgraaf van Leiden het ambacht Dorp en enige percelen land, namelijk 5 morgen in Dorp, waarmee hij op 13 september 1373 wordt beleend, met recht van erfopvolging voor zijn dochters en tevens de toezegging dat hij het te allen tijde ten vrij eigen kan krijgen [357]), en nog 5 morgen land waarmee hij op 18 mei 1375 beleend wordt [358]). In 1373 is er sprake van Dorp ,,Willems ambacht van der Vene" [359]). In 1358 wordt *Willem* met zijn broer vermeld als landeigenaar te Overschie [360]), waar op 30 juni 1359 sprake is van Willems woninghe van den Vene [361]).

Hij heeft tenminste 4 kinderen:

1. *Philips van den Dorpe;* deze zegelt met een dwarsbalk vergezeld van drie leeuwenkoppen (zie afbeelding 30). In 1390 blijkt hij van de graaf in leen te houden de tiende te Pijnakker, 5 + 9 morgen land te Maasland, 5 morgen land te Dorp en 14 morgen land in Trintveen; dit laatste als recht leen [362]). Een ongedateerde aantekening in de Wassenaerse leenkamer leert hem ons als ambachtsheer van Dorp kennen [363]). Ook te Kethel heeft hij enig landbezit n.l. 2 morgen land ,,*Philips van den Dorp* met hem vijften", vermoedelijk een onverdeelde boedel, mogelijk met zijn zusters, van wie wij er drie kennen, Ingewikkelder is hier een perceel van 7 morgen land, waarin acht partijen een aandeel hebben, n.l. de zeven kinderen van *Ghijskin ufer Lier, Philips van den Dorp c.s.,* de drie kinderen van *Claes Bruijn, Florijs Lambrechtsz., Machfeld Hughe des Roden, Willem Heijnricsz., Hughe die Bloet en Dirc van Cattendijk* [364]).

354) L.H. inventaris no. 42, folio 5v.
355) L.H. inventaris no. 49, folio 43.
356) L.H. inventaris no. 50, folio 124.
357) Twickel, leenkamer van Wassenair, register AA, folio 40 en 40v.
358) Als noot 357, folio 42v.
359) R.D. inventaris no. 3585 en 3586.
360) E. inventaris no. 1, folio 72v.
361) N.D. inventaris no. 44, folio 264v.
362) L.H. inventaris no. 422, folio 49.
363) Twinckel, leenkamer van Wassenair, register AA, folio 35.
364) Als noot 363, folio 80v.

Philip is na 4 juni 1408 tot ridder geslagen [365]) en vóór 7 september 1411 'overleden, wanneer zijn weduwe ver *Beatrijs,* bastaarddochter van hertog *Willem van Beijeren* vermeld wordt [366]). Hij is eerder gehuwd geweest met *Floris Katrijn,* dochter van *Jan Bogge* en *Katerijne* en weduwe van heer *Jacob van den Woude* [366a]).

Op *8* mei 1407 sticht hij een vicarie op het St. Salvator altaar in de Oude Kerk te Delft [367]).

2. *Katrine;* zij wordt met haar zusters vermeld op 13 september 1373.
3. *Konegonde.*
4. *Margriet.*

IIIb. *Ghijsbrecht Boekel van den Vene;* hij wordt vermeld in 1358 te Overschie, op 23 augustus 1376 wordt hij na het overlijden van zijn broer beleend door de graaf met het leen te Maasland en Hodenpijl [368]).

Hij draagt aan de abdij van Egmond 9½ morgen land bij de woning te Wedena in leen op. Dit verdient wel enige aandacht; de combinatie van de naam *Ghijsbrecht Boekel* met het bezit van land bij het kasteel Wena doet vermoeden dat er een relatie met het geslacht *Bokel* bestaat, waarschijnlijk via een voormoeder stammende uit de hoofdtak via bastaardij of uit de tak van IJsselmonde, waarbij bastaardij niet nodig is te veronderstellen.

Hij laat na twee kinderen:

1. *Willem,* volgt IV.
2. *Hildegondt,* vermeld op 21 november 1385.

IV *Willem van den Vene;* hij wordt op 21 maart 1384 door de graaf met de goederen van zijn vader beleend [369]). Reeds in 1366 wordt hij door de heer Van Wateringhe beleend met een jaarrente van 40 schelling Hollands [369a]). Op 14 oktober 1385 wordt hij na overdracht door Spronc Barmersz. door de heer van Wassenair beleend met 2 morgen land te Wateringhe gelegen in Barmerswoning [370]).

Op 20 november 1385 krijgt hij het land bij Wena van de abt van Egmond ten vrij eigen om het te verkopen en draagt hiervoor op 7 morgen in de polder Schieveen of Zestienhoven met recht van erfopvolging bij kinderloos overlijden voor zijn zuster *Hildegondt.* Hij bezegelt de brief met het wapen met de dwarsbalk en de leeuwenkoppen (zie afbeelding 31). De volgende dag volgt de belening door de abt [371]).

Op 19 mei 1403 draagt hij bij het Wassenairse leen nog

365) L.H. inventaris no. 54, folio 51v.

366) Algemeen Rijksarchief, archief van de Memory van de St. Jacobskerk, inventaris no. 1, folio 46.

366a) L.H. inv. no. 52, fol. 215v.; kroniek van Mathijs van der Hoeve IV, 24 april 1369:: „De Nederlandsche Leeuw!' 1964, bol. 80, waar de gegevens betreffende *Philips van Dorp* niet juist en waarschijnlijk aan „Batavia Illustrata" ontleend zijn.

367) Over deze vicarie bevinden zich meerdere stukken in het Van Dorp archief op het Algemeen Rijksarchief.

368) L.H. inventaris no. 50, folio 172.

369) L.H. inventaris no. 50, folio 1'72.

369a) N.D. leenregister oude inventaris no. 6526, folio 381; of de aantekening op folio 380 betreffende 5 morgen land te Zouteveen in leen gehouden van heer Aelbrecht van der Wateringhe en afkomstig van de vrouwe van den Dorpe op hem of zijn gelijknamige oom slaat, valt niet uit te maken, wel vererft het leen op gelijke wijze als dat op folio 381, wat voor de eerste mogelijkheid kan pleiten.

370) Twickel, leenkamer van Wassenair, register A, folio 59.

371) E. inventaris no. 573 en no. 12, folio 36 en 39.

8 hond land op en bepaalt, dat dit zal versterven op zijn bastaardzoon *Willem,:* zelf verheft hij het nogmaals op 5 september 1428 met ledige hand [372]). Hij erft van zijn nicht van *Dorp 5* morgen land te Dorp, leenroerig aan heer Aelbrecht van der Wateringhe [373]).

Hij laat na vier kinderen:

1. *Ghijsbrecht Boeke1 Willemsz. van den Veen;* hij wordt op 12 april 1430 beleend met de beide lenen van Wateringhe [374]) en op 30 november 1430 met het leen van Wassenair, dat hij overdraagt aan zijn broer *Philip* [375]).
2. *Vranck van den Veen;* hij wordt op 1 juli 1435 beleend door de heer van Hodenpijl met 2 morgen 1½ hond land aldaar, bij kinderloos overlijden te versterven op zijn jongste broer *Philip* [375a]).
3. *Philip van den Veen;* hij wordt op 18 juni 1542 beleend door de heer van der Wateringhe met de beide lenen na het overlijden van zijn broer *Ghijsbrecht* [376]). Reeds op 15 mei 1449 heeft hij het Wassenairse leen met ledige hand verheven [377]) en op 15 januari van dit jaar is hij na het overlijden van zijn broer *Ghijsbrecht* door de abt van Egmond beleend met de 7 morgen land te Overschie, die hij 'overdraagt aan *Willem Hughe,* zoon van zijn zuster *Oede* [378]).
4. *Oede Willemsdochter,* gehuwd met *Hughe Vriese Jan Willemszoon,* de laatste komt voor op 15 januari 1449, maar is vóór 22 augustus 1459 overleden, wanneer- zijn weduwe beleend wordt met het leen van Hodenpijl na overlijden van haar broeder *Vranck* [379]). Zij draagt het leen over aan haar zoon *Pieter Hugen Vriesenz.,* die reeds op 17 augustus daarvoor door de abt van Egmond beleend was na overlijden van zijn broer *Willem* met de *7* morgen te Overschie en deze op 17 juli 1465 met ledige hand verheft [380]).
5. *Willem,* bastaardzoon: hij is, blijkens de leenopvolging in het Wassenairse leen, vóór zijn vader overleden.

Het hier behandelde geslacht laat zich samenvatten in tabel VIII. Het geslacht is te Overschie uitgebreider geweest, dan de hiervoor behandelde genealogie aangeeft, in de veertiende en vijftiende eeuw komen hier n.l. nog meer *Van den Vene's* voor, die zich 'echter geen bewijsbare plaats laten geven.

Alvorens, tot de volgende paragraaf over te gaan dient nog iets gezegd te worden over het geslacht *Van Dorp,* waarvan de erfenis zo belangrijk voor de *Van den Vene's* was.

De *Van (den) Dorpe's* waren in twee afzonderlijke ambachten heer, n.l. één leenroerig aan de burggraven van Leiden (niet de Van Wassenaer's) en één in erfpacht gehouden van de Dom te Utrecht. Het eerste wordt op 25 september 1319 omschreven als „dat ambacht van Bottendijke ende den dubbel tijnse van dien lande dat binnen den voirseiden ambocht is gheleghen ende die tiende streckende dat noirteynde an die sceye, dat zuyteijnde an die Gawech, dat oesteijnde ant mid-

372) Als noot 371, register B, folio 3v.

373) Zie echter noot 369.

374) Als noot 369.

375) Als noot 371, register B, folio 18.

375a) Leenregister van Hodenpijl.

376) Als noot 369.

377) Als noot 371, register B, folio 27v.

378) E. inventaris no. 12, folio 37.

379) Als noot 375a.

380) E. inventaris no. 12, folio 38.

Tabel VIII.

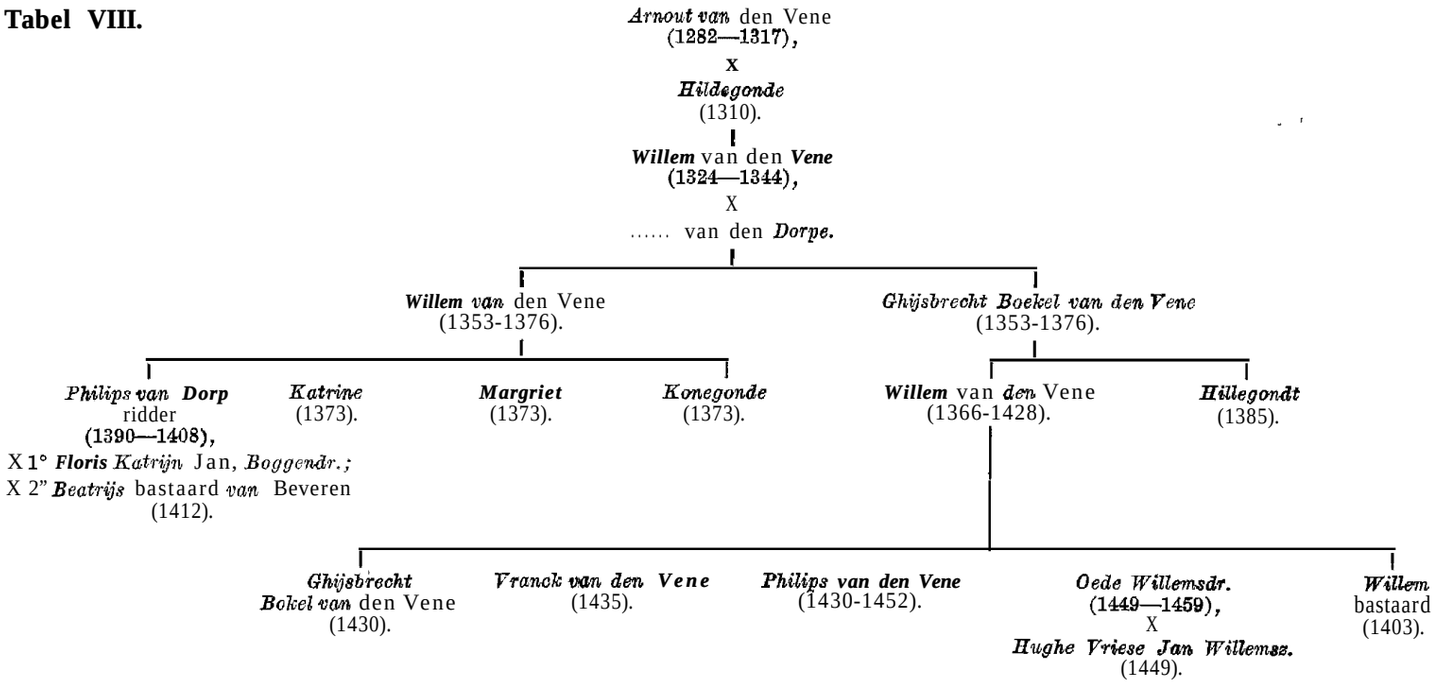

delkerf ende dat westeynde an Pouwels Corte Willemssoens lande"[381]). Op 27 april 1412 luidt de omschrijving: „dat ambocht van den Dorp, met allen synen toebehoren, dat is te weten die ambochtshaercappie, den korentyende, den smaltyende, den oplopende dubbelden tynse [382]). De vraag is of de omschrijving van 1319 de grenzen aangeeft van het tiendblok of van het ambacht of dat beiden gelijk van oppervlakte zijn.

De naam Bottendijke is in de atlas van Delfland door Krukius nog niet geheel verdwenen,, het oostelijk deel van de ,,Dorppolder" heet hier Oost Buytendijk evenals een hier gelegen huis. De genoemde zuidgrens is de Oost Gaechweg bij Krukius en de noordgrens de Scheewatering. Daar deze niet de noordgrens van het ambacht is, lijkt het plausibel, dat de begrenzing op het tiendblok slaat en niet op het ambacht, zodat beiden niet even groot zijn. Gaan wij er van uit dat wij hier te doen hebben met de tiendomschrijving, dan betreft deze het bij Krukius voorkomende Dorpblok, dat zich uitstrekt tussen Oost Gaechweg en de Scheewatering, begrensd in het westen 'door twee blokken, het West- en Oost-Spange blok (het tiendcomplex door de *Van der Spangen*'s in leen gehouden van Oud-Munster) en die in het noorden eveneens aan de Scheewatering grenzen: aan de noordzijde grenst aan het Dorpblok nog een Spanje blok, waarbinnen zich landerijen van de Van ***der Spangen's*** bevinden.

Het tweede ambacht, dat door de van Dorp's in erfpacht wordt gehouden, is 146 morgen groot, waarvan er 54 in Schipluiden liggen en 96 in de Hof van Delft, welke delen zich respectievelijk uitstrekken van de Kene en de Lichtevoortsvaart tot aan de Tanthofkade en van daar tot aan de Delftse Schie[383]).

Voor de opbouw van een fragment genealogie gaan wij uit van een onbekend stamvader.

1. N.N. laat na 2 zoons:
   1. ***Arnold van Dorp,*** vermeld op 23 juni 1269.
   2. N. ***wan Dorp,*** volgt 11.

11. N. ***van Dorp,*** laat na 3 kinderen:
   1. ***Jan,*** volgt 111.
   2. *Connegunda,* vermeld met haar zuster op 23 juni 1269.
   3. ***Pef****ronella.*

111. ***Jan van den Dorpe;*** hij koopt op 23 juni 1269 van Wouter van Ruyven, ridder, de korentienden van Pijnakker, waarbij zijn oom *Arnold* genoemd wordt. Deze tienden hebben wij reeds hiervoor leren kennen; zij zijn leenroerig aan de graaf[384]). Omstreeks 1282 houdt hij van deze een deel van de rootiende in Schipluyde en 10 morgen land in Pijnakker, die hij reeds voor 55 lb. heeft verkocht en waarvoor hij ander leengoed zal kopen [385]). Dat hij dan ambachtsheer is, blijkt uit het feit dat dan ook gesproken wordt van een tiende, gelegen in „Didderics gherechte van Hodenpijl ende in Jans van den Dorpe ende in Maselander ambachte" [386]).
Omstreeks 1283 blijkt hij van de heer van Teilinghen 30 morgen land, genaamd de Madewere te houden, die gelegen zijn in zijn ambacht tussen Lichtevoertsvaart en Tanthoeft. Hieruit blijkt duidelijk, dat hij ambachtsheer is in het St. Maartensrecht [387]).
Hij laat na o.a. een zoon *Aernout,* volgt IV.

IV. *Aernout* ***van Dorp,*** ridder, lid van het Duitse Huis, overleden vóór 12 mei 1294.

381) Als noot 371, register AA, folio 35.
382) Als noot 371, register B, folio 7v.
383) Dr. J. F. Niermeyer: „Delft en Delfland", blz. 45 en 46.
384) L.H. inventaris no. 50, folio 124.
385) L.H. inventaris no. 5. folio 47v.
386) L.H. inventaris no. 5, folio 49.
387) L.H. inventaris no. 5, folio 88v.

Hij laat na o.a.:

1. *Jan* van *Dorp,* volgt Va.
2. *Elyaes van den Dorpe,* volgt Vb.

Va. *Jan van Dorp,;* hij neemt op 12 mei 1294 van het kapittel van den Dom 146 morgen land met ambachtsheerlijkheid in erfpacht, zoals reeds, zijn vader heer *Aernout* vroeger hield. De volgende dag geeft hij op zijn beurt 96 morgen land aan derden in pacht uit [388]).

Dat *Jan* (111) en *Jan* (Va) niet dezelfde persoon zijn blijkt uit het feit, dat *Jan* (111) een zoon is van de broer van een *Aecnout van Dorp* en *Jan* (Va) een zoon van *Aernout,* ridder. Nu mag men. even spelen met de gedachte, dat in generatie 11 een *Aernout* de Jongere en een *Aernout* de Ouder geweest zijn, maar dan zou de betiteling van *Jan van Dorp op* 23 juni 1263 als broederszoon van *Aernout* volkomen zinloos zijn, want dan zou de vraag welke Aernout dit was, open blijven. Uitgaande van dit punt mogen wij uit de opvolging in het ambacht St. Maartensrecht tot de filiatie 111, IV en Va concluderen.

Zijn kinderen zijn:

1. *Aernout,* volgt VI.
2. Een dochter, gehuwd met *Willem van den Vene.*
3. *Katharina van den Dorpe,* gehuwd met *Ghisekijn uter Liere Jansz.,* die overlijdt in 1333 [389]). Op 30 april 1337 doet zij afstand van haar rechten op het leengoed, dat haar zoon *Jan* van heer Jan van Wateringe houdt, waarbij haar broer voor haar zegelt [390]). Deze oudste zoon *Jan* noemt zich op 16 april 1343 *Van Dorp* en zegelt met *3* leeuwenkoppen 2, 1 [391]).

   In 1387 treedt als leenheer en hoofd van de familie op een *Ghisekijn uter Lier* [392]), die op zijn beurt weer een zoon *Jan van den Dorp* nalaat, die na de dood van *Philips van Dorp* zich op 27 april 1412 door de burggraaf van Leiden laat belenen met het ambacht Dorp met toebehoren, waarbij bepaald wordt, dat bij kinderloos overlijden deze zullen komen op zijn broer *Symon uter Lier* en, bij gebreke van die, op de nakomelingen van zijn vader *Ghisekin uter Lier* [393]). *Jan van Dorp Ghijskijnsz.* zegelt op *2* juni 1420 met *3* leeuwenkoppen 2, 1 [394]).

VI. *Aernout van den Dorpe;* hij wordt op 2 september 1319 door heer Dirc burggraaf van Leiden, beleend met ledige hand met het ambacht Dorp [395]). Hij zegelt met een dwarsbalk (zie afbeelding 32) en komt sedert 28 maart 1323 tot 14 mei 1329 voor als baljuw van Delf- en Schieland [396]).

Hij is gehuwd met *Christina,* overleden in 1329, dochter van heer *Philips van Duvenvoirde.*

Aernout komt voor het eerst voor op 12 maart 1315 [397]) en voor het laatst op 5 augustus 1344[398]). Gezien de wapenovereenkomst met- en het feit, dat het eigenlijke familiebezit van de burggraven van Leiden in leen wordt gehouden, is, evenals hiervoor bij de *Bokel's* is verondersteld, een familieband met deze niet uitgesloten. Bij de belening in 1319 wordt van *Aernout* gezegd, dat niet alleen hij, maar ook zijn ouders dit leen van de burggraven hielden.

Hij laat na een dochter:

Baerte, eerst gehuwd met heer *Jan van der Dussen* en vervolgens met heer *Gherijt van Boutershem,* heer van der Heijde, drossaet van Brabant [399]).

Op 12 mei 1350 wordt zij door de burggraaf van Leiden beleend met de goederen van haar vader [400]) en op 22 oktober van dat jaar met 4½, 3 en 9 morgen land te Maasland en 5 morgen in het ambacht Bottendyc, grafelijke lenen [401]).

Het grootste deel van de Van den Dorpe-goederen komen in 1370 na haar kinderloos overlijden aan haar neef *Willem van den Vene,* de erfenis van haar moeder zal aan de *Van Polanen's* zijn gekomen.

Wanneer *Philips van Dorp* kinderloos overlijdt, worden als zijn erfgenamen genoemd *Gooswijn van den Poel, Jacob van den Poel* en, *Heinric van der Oesterzeel* [402]); de tienden in Pijnakker komen op 7 augustus 1414 aan *Margriet,* echtgenote van *Andries van der Lisse,* die *Philips* haar neef noemt en tevens de 5 morgen in het ambacht Dorp verwerft [403]).

Het burggrafelijk leen komt aan de nakomelingen van *Katharina van den Dorpe* en *Ghijsekijn uter Liere* [404]).

Vb. *Elyas van den Dorpe;* hij wordt vermeld in 1317 in verband met een uitkering in Monster (zie § 6 (1)). De reden van plaatsing hier in de genealogie is dat de *Van der Spangen's* land hebben liggen vlak bij de burcht het huis ten Dorpe, dus midden in wat het oorspronkelijke huisbezit moet zijn [405]). Dit wijst op een vrij late deling van het familiebezit, toen verder van het stamhuis gelegen allodiale goederen al verdeeld waren. Dit is zeker nog geen, bewijs, alleen maar een aanwijzing.

Dat er meer zijtakken geweest zijn, die parallel met de hoofdstam lopen, bewijzen de zegels van een aantal *Van Dorp'en,* die met de dwarsbalk zegelen n.l. *Vranck van Dorp* in 1412 en 1420 en *Boudewijn van Dorp* in *1438* en een naamgenoot van hem in 1473 [406]).

Dat de zich *Van Dorp* noemende nakomelingen van *Ghisekijn uter Liere* beide wapens gevierendeeld voeren, blijkt uit het zegel van *Seger van Dorp,* schout te Hazers-

388) Rijksarchief Utrecht, archief Dom, inventaris no. 1255 en no. 55 11, folio 206v.
389) Archief van het Duitsche Huis, Commanderij Maasland.
390) Algemeen Rijksarehief, charter van de abdij Leeuwenhorst.
391) Als noot 390.
392) D.S.K. St. Agatha, inventaris no. 65.
393) Twickel, leenkamer van Wassenair, register B, folio 7v.
394) Algemeen Rijksarchief, charter grafelijkheid.
395) Twickel, leerkamer van Wassenair, register AA, folio 35.
396) Universiteitsbibliotheek te Leiden, Charterkroniek M. van der Houve en L.H. inventaris no. 1, folio 74v.
397) Gemeentearchief Haarlem, Cartularium van de Johanniter Commanderij, folio 25v.

398) Van Mieris, Groot Charterboek 11, blz. 638.
399) Als vrouwe van der Dussen komt zij o.a. voor op 6 november 1331, L.H. inventaris no. 1, folio 92v. Nadere bijzonderheden zijn te vinden over haar vader en haar echtgenoot bij Dr. H. J. Smit: „Inleiding op de rekeningen der graven en gravinnen uit het Hengouwsche Huis", blz. 161 en 162 en blz. 137.
400) Twickel, leenkamer van Wassenair, register AA, folio, 35v.
401) L.H. inventaris no. 50. folio 124.
402) Algemeen Rijksarchief,' archief van de memorie in de St. Jacobskerk, inventaris no. 1, falio 46. In 1467 draagt *Dirick van Duvenvoirde Goeswinsz. van* der *Poel* het collatierecht van de vicarie, gesticht door zijn oom heer *Philips van Dorp,* over aan zijn neef *Cornelis van Dorp,* heer van Benthuysen (Algemeen Rijksarchief, familiearchief Van Dorp).
403) L.H. inventaris no. 54, folio 120.
404) Twickel, leenkamer van Wassenair, register B, folio 7v.
405) Gemeentearchief Delft, kaartboek van het Meisjeshuis.
406) D.S.K., St. Agatha, inventaris no. 69 en charter grafelijkheid; charter Leeuwenhorst d.d. 4 februari 1438; R., inventaris no. 625.



A f b. 29. Zegel van *Philips van* der *Spangen, 17* oktober *1564.*
(A.R.A., Delftse Statenkloosters, Klooster H. Bartholomeus in Jeruzalem, inv. no. 50).



Afb. 30. 'Zegel van *Philips van den Dorpe,* 7 november 1401.
(G.A. Leiden, Archief Secretarie, inv. no. 143).



Afb. 31. Zegel van *Willem* van den *Vene Boekelsz.,* 30 november 1385.
(A.R.A., Arch. Abdij van Egmond, inv. no. 573).



A f b. *32. Zegel* van *Aernout van den Dorpe, 3* oktober *1342.* -
(A.B.A., Nassau Domeinarch., Arch. v. d. Raad en Rekenk. te Breda, inv. no. 9).



A f b. 33. Zegel van *Aernt Spiker Engelbrechtsz., 10* april 1396.
(G.A. Rotterdam, Arch. Heilige Geesthuis, inv. no. 271).



Afb. 34. Zegel van *Pieter Aerntsz.,* 22 maart 1430.
(G.A. Rotterdam, Arch. Heilige Geesthuis, *inv.* no. 272).



Af b. 35. Zegel van Aernt *Claesz.,* 14 december 1414.
(G.A. Rotterdam, Arch. Heilige Geesthuis, inv. no. 275).



A f b. 36. Zegel van *Pieter Aernt Rutgairtsz.,* 3 september 1502.
(A.R.A., Delftse Statenkloosters, Klooster St. Ursula, inv. no. 25a).



Afb. 37. Zegel van *Gherit Willem Stormsz.,* 3 juni 1458.
(A.R.A., Geestelijk Kantoor Delft, doos varia no. 13).

woude, op **30** april 1551: gevierendeeld, 1 en IV: **3** leeuwenkoppen 2, 1, 11 en 111: een dwarsbalk [407]).

Elyas laat een dochter na:

Sophye, gehuwd met *Philips ufer Nesse.* Dit echtpaar zou in 1310 in de Oude Kerk te Delft een vicarie gesticht hebben volgens de zeventiende eeuwse genealoog van de *Van der Spangen's,* welke vicarie in 1450 door heer *Philips van der Spangen* vermeerderd zou zijn. Inderdaad blijken de *Van der Spangen's* het collatierecht te bezitten van een vicarie op het St. Jacopsaltaar in genoemde kerk en behoorde

tot de bezittingen er van o.a. een rente op 14 morgen land te Schipluyden [408]).

Op **30** september 1350 draagt de graaf van Holland als patroon van de Oude Kerk te Delft heer *Johan* Hert voor als de opvolger van heer *Chrisfanfius* als bedienaar van de vicarie op het St. Jacobsaltaar, gesticht door heer *Philips ufer Nesse,* terwijl op **2 3** september 1356 heer *Jacob Gheseberfsz. Zoefe,* na de vrijwillige afstand van heer *Johan Herf,* voorgedragen wordt [408a]).

Een overzicht van dit geslacht *Van (den(Dorp(e)* treft men aan op tabel IX.

Tabel IX.

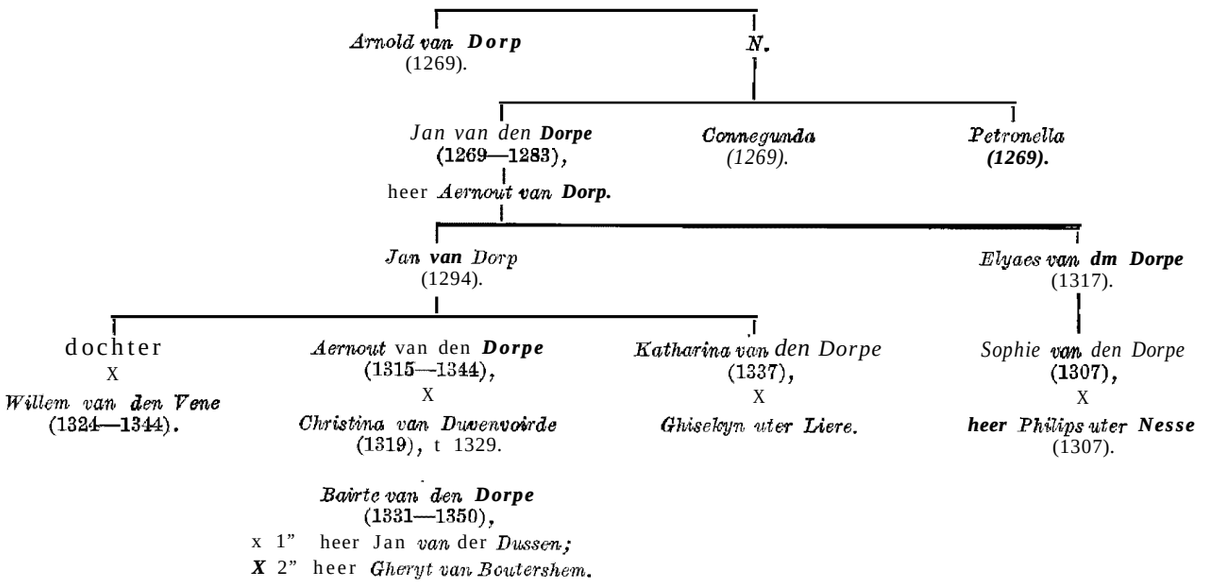

§ 8. Ambachtsheren in Schiebroek.

Op 17 maart 1319 geeft de graaf aan *Symon Doeden Janszone* uit Westvoorne al zijn land, dat hij heeft liggen. in Heeren Engelbrechts broeke in erfpacht uit tegen *25* lb. hollands per jaar, waarbij *Symon* het recht krijgt het gebied als ambachtsheer te besturen, zoals *Hughe Visker* en *Willem uter* Nesse hun ambachten doen [409]). Het uitgegeven land moet nog (ten dele) ontgonnen worden, maar wanneer zich hier huislieden gaan vestigen, dan zal hun aandeel in de heervaart en het schot nader bepaald worden.

De acte is uitvoerig besproken door Dr. H. van der Linden in diens proefschrift „De Cope", die echter opmerkt de ligging van het ambacht niet thuis te kunnen brengen [410]). Wij zullen dus eerst dienen te bewijzen waar het gebied ligt.

Het bovengenoemd charter wordt in 1390 ter registratie aan de leenkamer van Holland overgelegd doos *Aernf Enghebrechtsz.,* als bewijsstuk dat hij een ambacht ten Broecke in leen houdt [411]). Zijn vader is, zoals wij zullen zien, *Engebrecht Spikersz.* en nu treffen wij in de. leenkamer van Honingen een leen van 4 morgen land gemeen in een perceel van 16morgenin Engebrecht Spikersambacht. In 1541 wordt gezegd dat dit leen ligt in de heerlijkheid van Schiebrouck en in 1642 wordt het in het zuiden begrensd door de Cleyweg en in het oosten door de Nieuwe weg. Hiermee is de ligging van het genoemde ambacht volkomen bepaald [412]).

Om aan te tonen, dat de beide andere ambachten., in 1319 genoemd, ook binnen Schiebroek liggen, dienen wij ons bezig te houden met de beden en de riemtalen binnen de parochie Schie (= Overschie) ,

Op 25 juli 1301 regelt de graaf de verdeling aldus: Schie moet met inbegrip van het hiervan afgesplitste Schiedam 1 kogge en 25 man leveren, n.l. de kogge en 12 man door Schiedam, het grafelijk ambacht te Schie 6 man, 4 man door het ambacht Brouck, 2 man door de Hogenban en 1 man door Matenesse. Er is dus sprake van slechts één ambacht Brouck [413]). Dit geldt dus ook voor de lente- en herfst-bede, die wij sedert het, einde van 13 16 kennen, [414]).

---

407) R. inventaris no. 261.

408) Algemeen Rijksarchief, Geestelijk kantoor Delft, inventaris no. 587, omslag XVIII; Collectie van Vredenburch inventaris no. 164, folio 195v, 196 en 196v; Staten van Holland na 1572, inventaris no. 1778a, folio 19v *en* 22v.

408a) Koninklijk Huisarchief, collectie Schotel, register van acten van hertog Willem van Beieren, fol. 199; L.H., inventaris nr. 25, folio 20. (Vriendelijke mededeling van Dr. D. P. Oosterbaan te Delft.)

409) L.H. inventaris no. 49, folio 29.

410) H. van der Linden „De Cope", blz. 113, 122, 137, 143, 146, 156 en 207.

411) L.H. inventaris no. 422, folio 151.

412) Gemeentearchief Rotterdam, leenregister Honingen.

413) Gemeentearchief Schiedam, privilegeboek, folio 3v.

414) Hamaker I, blz. 33, 34, 98, 99 11 blz. 27. De herfst- en de lentebede bedragen elk 21 sc.

Anders is het met de grote bede, die wat zijn indeling betreft, terug gaat op de riemtalen. In 1344 is er sprake van Broec Engebrechtsambacht, Broec Gherets ambacht en Broec Philipsambacht, waarvan het bezit der huislieden getaxeerd wordt op respectievelijk 1223 lb, 339 lb en 707 lb[415]). Ook in de staten van de riemtalen in de baljuwrekeningen van Delf- en Schieland komen steeds drie ambachten voor[416]). De drie afzonderlijke ambachten zijn dus tussen 1301 en 1319 tot stand gekomen en hort hierna, vóór 1344, moeten de riemtalen voor deze ambachten nader geregeld zijn.

Dat in 1317 het laatste ambacht nog door de grafelijke rentmeester verpacht wordt, blijkt uit diens rekening van dat jaar[417]); Dirric de Visker Amelis swagher heeft het dan in huur voor 16 lb. 10 sc. Het wordt dan omschreven als „heren Enghebrechtslande" en wanneer de rentmeester een aanslag voor dijkonderhoud in dit jaar voldoet, spreekt hij van „mijns heren lande in den Broec"[418]).

Tot slot de vraag wie dan deze heer *Enghebrecht* is: hij komt n.l. eenmaal voor op 25 mei 1266, wanneer hij één van de vier ridders binnen de parochie Schie blijkt te zijn, n.l. *Engelbertus de Broeck,* militus[419]).

In 1281 wordt bij een verdeling van de dijklasten van Schieland gesproken uitsluitend van het ambacht Broec[420]). Dat heer *Enghebsecht* nakomelingen heeft nagelaten blijkt op 29 augustus, 1323, wanneer *Hughe Enghebrechtsz. 7* morgen land ten vrij eigen krijgt in Schieveen, waarvoor deze 7½ morgen land in Hillegersberg in ruil opdraagt en waarbij bepaald wordt dat deze niet zullen afsterven, zolang er nakomelingen van heer *Engebrecht van den Broec* in leven zullen zijn, waartoe *Hughe* behoort[421]).

1. *Engebrecht Philipsz.;* hij wordt op 3 mei 1322 door de graaf beleend met 6 morgen land te Overschie, dat na zijn dood zal komen aan zijn dochter *Erkenraet*[422]). Op 22 augustus 1324 wordt hij door de graaf beleend met 9 morgen land te Schieveen[423]) en op 16 juli 1330 koopt hij als vrij eigen 4 morgen land te Maasland van de graaf, die vroeger aan deze leenroerig waren[424]). In een lijst van grafelijke leenmannen van omstreeks 1345 wordt vermeld, dat hij behalve de 9 en 6 morgen land ook heer Engebrechts Broec in leen houdt[425]).

   Hij laat twee kinderen na:

   1. *Spiker,* volgt 11,
   2. *Erkenraet,* vermeld op 3 mei 1322. Omstreeks 1347 blijkt zij de 6 morgen land te Overschie in leen te hebben: zij is dan weduwe van *Boudijn van den Velde*[426]).

11. *Aernt Spiker Engebrechtsz.;* hij woont te Rotterdam en volgt zijn vader in het leen te Schiebroek op, wat blijkt uit de rentmeestersrekening van Noord-Holland over 20 augustus 1344 tot 26 mei 1345: „Item in Rotterdam van *Spiker Enghebrecht Philipssoen* van sinen ambocht, dat him verstarf van sinen vader, dat te verzoeken staet, dair of ontfaen, dat hi te rechte dair of was 3 lb. 4 sc.". In de lijst van ontvangsten van de grote bede van dat jaar wordt echter nog gesproken van Engebrechts ambacht[427]).

    Bij de partijtwisten blijkt hij de Hoekse zijde te hebben gekozen en is hij balling na 1351.

    In 1352 ontvangt de grafelijke rentmeester geld in Schie van „Spikers ambocht"[428]).

    Hij laat na een zoon *Engebrecht,* volgt 111.

111. *Engebrecht Aernt Spikersz.;* hij betaalt na de dood van zijn-vader aan de rentmeester van de graaf 5 lb. 16 d., deze verantwoordt dit in zijn rekening, die loopt van 28 oktober 1352 tot 28 april 1354[429]). In 1374 is dan ook in de lijst van riemtalen sprake van Engebrecht Spikerszoen ambocht in die Broec[430]). Op 10 december 1355 wordt hij eveneens met de 9 morgen land te Schieveen beleend[431]).

    Dat hij, evenals zijn vader, te Rotterdam woont, blijkt wanneer hij hier 15 lb. 15 sc. aan de baljuw moet betalen, wegens doodslag, waarvoor hij balling is; dit blijkt uit de baljuwrekening lopende van 2 februari 1375 tot 14 december van dat jaar[432]).

    In het oudste keurboek van Schieland, een vijftiende eeuwse copie van een veertiende eeuws register, vonden wij: „Hem geen beesten te houden gaen, noch te driven, uptie waterkeringe van den Koolsche dijck, die door Engebrecht Spikers lant gaet tot Pouwels Bilres huel toe, dan dies gewaert es van den ambochtbeware van den ambochten wegen, die die waterkeringe toebehoirt," enz. Hieruit blijkt, dat hij land heeft bezeten ten zuiden van de Rotterdamse Schie in de Blijdorpse polder[433]).

    Omstreeks 1368 beklaagt hij zich, dat hij niet het aandeel van de boeten binnen zijn ambacht heeft ontvangen[434]).

    Hij laat een zoon na:

    Aernt Spiker, volgt IV.

IV. *Aernt Spiker Engelbrechtsz.;* hij blijkt in 1390 de beide lenen van zijn vader van de graaf te houden, zoals hiervoor reeds is opgemerkt.

    Op 10 april 1396 zegelt hij met een dwarsbalk vergezeld van 3 leeuwenkoppen 2, 1, waarbij als brisure op de dwarsbalk 3 aanstotende spitssuiten voorkomen[435]) (zie afbeelding 33).

    Hij laat waarschijnlijk twee zoons na:

    1. *Enghebrecht Aernt Spikersz.;* deze wordt op 4 januari 1421 door de graaf beleend met e e n ambacht in Schiebroek[436]).

       Hij schijnt vóór 26 februari 1434 kinderloos te zijn overleden, daar dan *Claes Horst Ghijsbrechtsz. met* dit ambacht wordt beleend, deze laatste houdt ook

415) Hamaker 11, blz. 142.
416) R.D. inventaris no. 3584.
417) Hamaker I, blz. 114.
418) Hamaker I, blz. 69.
419) E. inventaris no. 3, folio 45v.
420) L.H. inventaris no. 49, folio 27.
421) L.H. inventaris no. 1, folio 37.
422) L.H. inventaris no. 5, folio 61.
423) L.H. inventaris no. 1, folio 44.
424) L.H. inventaris no. 1, folio 82.
425) L.H. inventaris no. 5, folio 109.
426) L.H. inventaris no. 5, folio 61.
427) Als noot 415.
428) R.D. inventaris no. 204, folio 16.
429) R.D. inventaris no. 203.
430) R.D. inventaris no. 3584.
431) L.H. inventaris no. 42. folio 13.
432) R.D. inventaris no. 3585.
433) Het archief van het hoogheemraadschap Schieland.
434) L.H. inventaris no. 429, folio 70.
435) Gemeente-archief Rotterdam, archief *van* het Heilige Geesthuis, inventaris no. 271.
436) L.H. inventaris no. 62, folio 7.

reeds een van de beide andere ambachten aldaar [437]).

2. *Pieters Aerntsz.:* hij zegelt op *22* maart *1430* en op *24* oktober 1430 bij landtransport te Beukelsdijk als neef van *Cornelis Andriesz.*, hij voert de dwarsbalk, met de drie leeuwenkoppen, waarbij de dwarsbalk beladen is met 3 ruiten [438]) (zie afbeelding 34). Alleen op grond van dit wapen zouden wij hem deze plaats in de genealogie willen geven, zij het met veel voorbehoud.

Mogelijk behoort tot de hier behandelde stamreeks, die zich laat samenvatten in tabel X, *Aernt Claesz.,* deze zegelt n.l. op 14 december 14 14 als schout van Schoonderloo met het wapen van de dwarsbalk en de leeuwenkoppen, waarbij de dwarsbalk beladen is met 5 aanstotende ruiten [439]) (zie afbeelding 35).

Tabel X.

Engebrecht Philipsz
(1322-1345)

Aernt Spiker Engelbrechtsz. (1345—1352).	*Erckenraet Engelbrechtsdr.* (1322—1347),
	x
Engelbrecht Spikersz. ***(1355-1375).***	***Boudijn van de Velde***
Aernt Spiker Engelbrechtsz. ***(1390-1396).***	
Engebrecht Aernt Sipkersz. ***(1421).***	***Pieter Aerntss.*** (1430).

Volledigheidshalve dient vermeld te worden, dat wij te Delft ook personen aantreffen met het wapen met de dwarsbalk en de leeuwenkoppen, n.l. *Pieter Aernt Rutgaertsz.,* schepen van Delft o.a. in 1481, deze voert op de dwarsbalk als brisure een sterretje [440]) (zie afbeelding 36) (Boitet vermeldt hem met de naam *Van Spangen).* Vervolgens een groep, zich noemende *Storm* [441]):

1. *Willem Storm Gerijtsz.:* hij wordt beleend op 2 april 1437 door de heer van Hodenpijl met 3 morgen land te Schipluiden en 4 morgen 4½ hond te Dorp.

   Hij laat na:

   Gerrit, volgt 11.

11. *Gerrit Willem Stormsz.:* hij volgt zijn vader op in het leen van Hodenpijl. Hij zegelt op 3 juni 1458 met een dwarsbalk en 3 leeuwenkoppen [442]) (zie afbeelding 37).

   Hij laat na o.a.:

   Willem, volgt 111.

111. *Willem Storm Gherijtsz.;* hij wordt op 27 november 1464 met het leen van zijn vader beleend. Hij woont in 1474 te Delft, waar hij o.a. in 1481 schepen is en zegelt met een dwarsbalk vergezeld van 3 leeuwenkoppen [443]).

[437]) Hof van Holland, memoriaal Rosa no. 1, folio 154v.
[438]) Als noot 435, inventaris no. 272.
[439]) Als noot 435, inventaris no. 275.
[440]) D.S.E. St. Ursula, inventaris no. 25 a.
[441]) Voor de opeenvolgende Meningen zie de leenregisters van Hodenpijl.
[442]) Algemeen Rijksarchief, het Geestelijk kantoor van Delft, doos varia, no. 13.
[443]) D.S.K. St. Anna, inventaris no. 8 en 55.

Hij laat na o.a.:

1. *Clais Willemsz. Grijp,* volgt IV.
2. Mr. *Gerrit Willem Stormsz.,* overleden omstreeks 1 juni 1551. Op 31 augustus 1504: wordt hij beleend met het leen van zijn vader, dat hij bij testament nalaat in februari 1538 aan zijn nicht *Margriet Aelbrechtsdochter van Hogendorp,* aan wie hij het op 8 juli 1540 overdraagt. Als echtgenote van *Hans Colleman* wordt zij er op 12 juli 1551 opnieuw mee beleend.

IV. *Clais Grijp Willemsz,:* deze laat zich op 19 oktober 1504 eveneens met het leen belenen.

Hij laat na:

V. *Gerijt Claesz Grijp,* die zich op 17 juni 1551 met het leen laat belenen.

Over bovenstaande familie zijn meerdere bijzonderheden te vinden in De Nederlandsche Leeuw, jrg. 1916, kol. 111—116, waar het geslacht *Storm van Wena* genoemd wordt.

(Slot volgt.)

KORTE MEDEDELING,

Rijksarchief in Zeeland,

Jonkheer Mr. G. F. Sandberg, chartermeester aan het Rijksarchief in Zeeland, deelt ons mede, dat op het Rijksarchief in Zeeland practisch alle registers van de burgerlijke stand in Zeeland zijn gemicrofilmd, en dat de burgerlijke stand in het Rijksarchief in Zeeland vrijwel volledig aanwezig is hetzij in de vorm van registers hetzij op micros.

Voorts wijst hij erop, dat getypte afschriften van de lidmatenlijsten c.a. der hervormde gemeenten op Noord-Beveland (eind 16de tot in de 19de eeuw) op het R.A. Zeeland aanwezig zijn. (Vide Aanwinsten 1963 XIX betr. lidm. l.c.a. Colijnsplaat, Kats, Kortgene en Wissenkerke resp. 1599—1692, 1659-1829, 1688-1857 en 1661—19de eeuw: dit versl. zal pas in 1965 verschijnen). Hiermede heeft de Heer Davidson zich in het verleden geoccupeerd. Thans heeft echter een lid van de Ned. Genealogische Vereniging bedoeld getypt overzicht geschonken.

Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften,

W. Tenfelde, Die Grabplatten der Stadt Lingen. Lingen-Ems [, 1950].

In dit werk worden behandeld de grafstenen op het oude kerkhof, bij huis Raberg, bij hotel Heeger en in de geref. kerk. Schrijver heeeft de 'beschrijving van deze stenen van meer of minder uitvoerige notities voorzien. Een alphabetisch persoons- en zakenregister besluit dit boekje. Men treft er o.a. de volgende namen in aan: *Cramerus, Dreesman, Van Ensse, Letmate, Metting, Naber, Van Nes* (fragment-genealogie van deze uit Amsterdam komende familie o.a. huwelijk met *Ploos van Amstel)* en *Suringar* (abusievelijk *Suringer* genoemd: betreft Prof. Dr. *Lucas Suringar* (1770—1833), die volgens Schrijver is getrouwd met *Elisabeth Wilhelmina Anna Aleida Beckhaus,* geb. 1780. N.P. 1927, blz. 324, sub VIIbis B vermeldt echter als zijn vrouw de zuster van *Elisabeth W. A. A.* t.w. *Catharina Anna Elisabeth Beckhaus.*

W. Tenfelde, Bibliographie des landes- und heimatkundlichen Schrifttums über die Stadt und den Kreis Lingen-Ems. Lingen-Ems [,1948].

Bovenstaand repertorium verscheen als eerste aflevering in de serie „Die Lingener Heimat" en geeft een overzicht, verdeeld in 18 hoofdstukken, van hetgeen tot heden (1948) in druk is verschenen over stad en district Lingen-Ems en Venkigouw. Hoofdstuk 1. is getiteld „Geschichtliches," 11. „Kirchen," XII. „Orts- und Flurnamen," X111. „Familiennamen und -geschichte" en XVIII. „Die Kirchenbücher des Kreises Lingen," waarbij wordt aangegeven, wanneer de D.T.B.-boeken aanvangen.

W. Tenfelde, Album Studiosorum Academiae Lingensis 1698 — 18 19. Lingen (Ems), 1964.

Een voor Nederlandse genealogisch geïnteresseerden stellig belangrijke uitgave, die als volgt ingedeeld: 1. Die Matrikel en 11. Einführung und Auswertung en met enige portretten verlucht is. Van de 1336 ingeschreven studenten kwam bijna een derde deel uit Nederland t.w. uit Overijssel 108, Groningen 75, Noord-Holland 67, Drenthe 55, Gelderland 39, Zuid-Holland 35, Friesland 33, Zeeland 26, Utrecht 6, Noord-Brabant 3 en Limburg 3. Van deze 450 personen wordt hier slechts op de volgende namen de aandacht gevestigd (de beschikbare plaatsruimte laat niet toe, alle uit Nederland afkomstige studerenden te vermelden): *Bor* van *Amerongen, Amya, Van Arnhem, Van Baerle, Bartelink, Beelaerts van Blokland, Bentinck, Bergsma, De Blécourt, Buteux, Clant, Clement, Meyer Cluwen, Dedel, Dull, Emants, Flederus, Heerapink, Heshusius, Junius, Mensonides* (Lingen) , *Metelerkamp, Metting(h), Ondaatje, Palthe, Robbé, Snethlage, Van Swinderen, Trïp, Vossding* (Tecklenburg), *Van der Wijck* en *Ypey*.

Appeltjes van het Meetjesland, nr.15 (1 9 6 4) .

A. A. C. van Vooren, Middelburg in Vlaanderen toevluchtsoord voor Staatse katholieken (1666-1678). Deze gedegen studie is onderverdeeld in hoofdstukken handelende over: 1. De kerkelijke situatie te Middelburg, 2. De militairen in de garnizoensplaatsen, 3. De penetratie in de grensstrook. Behalve een lijst van geraadpleegde bronnen wordt in tabelvorm een overzicht gegeven van a. de aantallen geboorten, huwelijken en overlijden geregistreerd in de registers der „... parochie Middelburg betreffende personen van Staatsgebied (1666-1678)" en b. „... van de aantallen huwelijken gesloten in de hervormde kerken te Aardenburg en te Eede (1666-1678)". — J. Noterdaems, De Ridders van Roden en *Jacob de Coster* van Maerlandt. — A. Verhoustraete, Leenroerig overzicht van Aalter. — A. Ryserhove, Feodaal Knesselare. — R. Tondat, Verdere opgravingen in het Wilhelmietenklooster te Watervliet. Hierbij is blootgelegd de gotische grafzerk van *Margareta,* dr. van *Petrus Stommelinx* en vrouw van *Willem Bockens*. Zij is overleden 18 sept. 1351. Een afbeelding van de steen is in het artikel opgenomen.

Jahrbuch des Heimatvereins der Grafschaft Bentheim, 1965.

A. Roosenboom, Die ehemalige reformierte Akademie Lingen/Ems (1697-1820) und ihre Bedeutung für die Grafschaft Bentheim. — H. Hagels, Herkunft und Verwurzelung der

Familie *Bening* in der Grafschaft Bentheim. Een uit Lintorf (Osnabrück) afkomstig geslacht, dat afstamt van *Ernst Friedrich Bening,* geb. Lintorf 11 sept. 1722. Tot diens nakomelingen behoort de Neuenhauser Dr. med. *Bernhard Friedrich Bening* (overl. 1806), wiens oudste zoon *Johann Friedrich Wilhelm Bening (1793-1866)* arts in Hoogeveen is geweest. — J. Veldman, Verwandtschaft und Namensgebung alter Bimolter und Osterwalder Geschlechter. Geeft een overzicht van de mannelijke nakomelingen van *Johannes Rolevinck* (± 1485—± *1558)* en de bij hen optredende naamsveranderingen. De in Oss woonachtige Schrijver stamt van genoemde *Johannes Rolevink* af. — L. Sager, Domine *Sluyter* und die Geschichte seiner Ahnen. Een beknopt in verhalende trant geschreven overzicht van het voorgeslacht van vaders- en moederszijde van Ds. *Johann Georg Sluytet (1799-1878).*

Hessische Familienkunde, bd.VII (1964), afl. 4.

E. Wagner vervolgt „Die *Riedesel* zu Josbach." — G. Groszkopf, Rendeler Familien des 12.—17. Jahrhunderts. Deze publicatie is een aanvulling op het in 1956 verschenen boek van H. Walter en G. Groszkopf „Rendel, ein Dorfbuch." Schrijfster vermeldt o.a. *Melchior, Steubesand* en *Stor(c) k.*

Hessische Familienkunde, bd. VII (1964), Beiheft 5.

In deze aflevering zijn de kwartierstaten opgenomen van 1. *Karl Emil Wilhelm Groos* (1819—1910) met kwartieren *Abresch, Anspach, L'Hoste* en *V. Omphal, 2. Zoe Caroline Welcker (1836-1894)* met kwartieren *Engelbrecht, Klatte, Michaelis, Nicolai, 3. Johanna Gisela Weber* (geb. 1921) met kwartieren *Orth* en *Rühl* en *4. Karl Rudi Eidenmüller* (geb. *1921)* met kwartieren *Ebeling.*

Mitteilungen aus dem Stadtarchiv von Köln, dl. 47 (1963).

Dit gehele deel, voorzien van goede alfabetische registers, is gewijd aan: „Nachlässe und Sammlungen, Verbands- und Vereins-, Familien- und Firmenarchive im Stadtarchiv Köln. Eine übersicht door H. Stehkämper. Om de afd. „Nachlässe" berust de nalatenschap *„Gustav von Mallinckrodt."* waarin behalve over de familie *Von Mallinckrodt* genealogisch materiaal over de geslachten *Aldenbockum, Asbeck, Beverförde, Holen, Hugenpoet, Huyssen, Keppel, Morrien, Raesfeld, Stael-Holstein* en *Westerholt* voorkomt. Bij de „Familienarchive" wordt o.a. bewaard het familie-archief *Von Devivere* met genealogisch materiaal over dit geslacht en gegevens over eigendommen o.a. in Vlaanderen en de Nederlanden. Hoofdstuk V behandelt de „Sammlungen". In deze afd. zijn o.m. opgenomen 1. de collectie van *Theodor Börgers* met genealogische aantekeningen over de geslachten *Bischoff, De Blécourt, Frowein, Imhoff, Kalff, Meinertzhagen, Vianden* en *Weiler; 2.* de verzameling van *Anton Fahne; 3.* de verzameling *Geelen,* waarin gegevens *De Knuyt: 4.* de genealogische verzameling *Johann Gabriël von der Ketten* (1673-1744). Betreft stamtafels en wapentekeningen van ongeveer 1000 Keulse en Rijnlandse geslachten.

Annalen des Historischen Vereins für den Niedarrhein, afl. 166 (1964).

Bevat vele interessante artikels, waarvan hier de volgende worden genoemd: a. W. Jappe Alberts, Die östlichen Nieder-

lande und der Niederrhein im Mittelalter; b. G. Wunder, Die Verwandtschaft des Erzbischofs *Friedrich* I. von Köln. Ein Beitrag zur abendländischen Verflechtung des Hochadels im Mittelalter. Met o.a. gegevens *Von Sponheim: c.* H. Engelskirchen, Der Xantener Stiftszehntatlas vom Jahre 1697 ff. Eine topographische Studie; d. H. Molitor, Die Verwendung der Amtsbezeichnungen „Generalvikar" und „Offizial" bei der Kölner Kurie wahrend des 17. und 18. Jahrhunderts. Met als „Anhang": Verzeichnis der Kölner Offiziale, waarin voorkomen *Pollart* en *De Vrese* (Groningen): e. E. Dösseler, Kulturpflege beim Adel am preussischen 'Niederrhein gegen Ende des alten Reiches. Voorafgegaan door een „Vorbemerkung" behandelt de auteur achtereenvolgens: A. Allgemeines, 1, Niederrheinischer Adel mit Grundbesitz von kultureller Bedeutung, 11. Der Adel bei den preussischen Oberbehörden am Niederrhein und in den Garnisonen, — Verhältnis zur Krone, 111. Der Bildungsweg des jungen Adels; B. Kulturpflege im einzeln, I. Schlösser und ihre Ausstaltung, 11. Bibliotheken, 111. Kunstsammlungen, IV. Naturwissenschaftliche Sammlungen, V. Musik und Theater, VI. Schulwesen, VIP. Geschichtswissenschaft und Altertumskunde, VIII. Redner der Menschheit; C. Bürgertum und Adel im Verhältnis ihrer kulturellen Leistung. Anhang: Mitglieder-Verzeichnis der Freimaurer-Loge Pax inimica malis zu Emmerich 1802 (1800). Onder A. 1. worden o.m. besproken (leden van) de geslachten *(Von) Cloots, Von Dedem zu Driesberg, Von Spaen zu Kreuzfort, Moyland* ıı, *Dringenberg* en *Von Wylich zu Diersfordt, zu Hueth u. Lottum. Op* de lijst van vrijmetselaren van de loge te Emmerik treft men aan: *Boelhouwer, Von der Goltz, Van Imbyze van Batenburg, Otterbein, Rappard* en *Van de Wall;* f. Fr. W. Oediger, Das Mahl der Frau *Imeza* im Stifte Xanten.

Ostfriesland, jrg. 1964, afl. 4.

G. Möhlmann, Die Begründung der Reichsgrafschaft Ostfriesland im Jahre 1464. — A. Kappelhof f, Das Testament des *Wiard* von Oldersum. Ein Beitrag zur Geschichte des Kampfes um die Vorherrschaft in Ostfriesland. Met genealogisch overzicht. — A. Salomon, Bäuerliche Dienste auf den „Herrschaftlichen Landen" im Amte Esens. — J. C. Stracke, Goldschmiede in Aurich. Met illustratie en een lijst van goudsmeden.

Quellen und Forschungen zur ostfriesischen Familien- und Wappenkunde, jrg. XIV (1965), afl. 1.

Bevat o.a. Ergänzende Mitteilungen zur Familie *Pannenborg.* (Ostfr. Geschl. B. I./325) door D. Janssen.

THA. J. VAN ALFF.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bresser-van Domselaar (LXV 367; LXVI 59; LXXXII 63). De Sectie Krijgsgeschiedenis en Ceremonieel van het Hoofdkwartier Kon. Landmacht heeft met zeer grote welwillendheid een buitengewoon grondig onderzoek ingesteld naar deze artillerie-officier. Aannemende dat een officier voor de ontvoering van een minderjarige regenten-dochter zeer ernstig zou worden gestraft, is nagegaan welke artillerie-officieren uit de garnizoenen Geertruidenberg en Breda (beide dicht bij Oosterhout) en Brielle ontslagen werden van 1782 tot even na 1787 en dat waren er drie, alle uit Brielle, nl. (1) ander-luitenant *Jacobus Zilch* in 1783, **(2)** onder-luitenant *Johan Philip Zilch* in 1785, en (3) kapitein-luitenant *Isaac Wolfram* in 1787. Van deze drie heeft het Algemeen Rijksarchief buitengewoon welwillend trachten te vinden om welke redenen zij ontslagen werden, doch tot dusverre helaas zonder succes.

Hiervan komen **(1)** en (3) in aanmerking om *Johanna Cornelia Margarita van Domselaar* ontvoerd te hebben, eerst in 1782 en daarna nog eens in 1787. Immers, men zou kunnen aannemen dat in 1782 door de familie *Hoogendijk* geen enkele poging gedaan werd om de ontvoering geheim te houden en in dat geval was *Jacobus Zilch* de ontvoerder. Men zou ook aan kunnen nemen dat in 1782 de familie *Hoogendijk* de zaak geheim wilde houden (hiervoor pleit dat de naam van de ontvoerder zelfs niet genoemd wordt in de door Nots. J. van Wageningen op 7 febr. 1782 opgemaakte acte) doch dat in 1787 de familie *Bresser wel* een aanklacht tegen de ontvoerder indiende bij de militaire autoriteiten. In dit laatste geval was *Isaac Wolfram* de ontvoerder, en na zijn ontslag in 1787 is hij tot dusverre niet terug gevonden.

Jacobus *Zilch* werd 9 juli 1795 benoemd tot le luitenant bij de 2e compagnie van het 4e bataljon Artillerie te Groningen, werd 15 sept. 1795 tot kapitein bevorderd, en als zodanig het laatst aangetroffen in 1798. Bovendien blijkt uit de gedrukte naamlijst 1797 fol. 99 dat hij toen 44 jaar oud was, en dat hij tussen 1783 en 1795 in ieder geval enige tijd gewoond heeft te Beek bij Nijmegen.

Elke verdere inlichting, zowel omtrent *Isaac Wolfram* als omtrent *Jacobus Zilch,* zal op hoge prijs gesteld worden.

Manchester. IR. J. F. STRAATMAN.

Bron(t)sema. Gezocht wordt de doop en eventueel nadere gegevens over het voorgeslacht van *Jakob Jans Brontsema,* gehuwd met *Aeltje Derks.* Hij was van plm, 1720-1742 schoolmeester-koster en schatbeurder te Uitwierde ('Gr.). In 1720 worden zij in het lidmatenregister vermeld als komende van 't Zandt (Gr.). Blijkens de kerk- en de gerechtsboeken van Uitwierde hadden zij vier kinderen, n.l. *Jan, Derk, Cornelis* en *Anna.*

Nijmegen. JAKOB B. BRONSEMA.

van den **Dries.** Gevraagd de kwartieren van *Jan van den Dries* en van zijn vrouw *Anna Moerkercke. Zij* trouwden ca. 1698. Hij was in 1709 kerkmeester te Fijnaart, schepen ald. 1709, 1713, thesaurier 1715, gezworen van de Oude Appelaar 1716 en overleed tussen 4 juli en 4 aug. 1727 (R. Fijnaart 150, fol. 138 en 140). *Anna Moerkercke* overleed tussen 24 februari 1736 (R. Fijnaart 152, fol. 160 v.) en 22 maart 1736 (idem, fol. 162).

Hun dochter *Adriaantje van den Dries* werd 19 dec. 1700 te Fijnaart gedoopt (get. Geertruy Vissers), † vóór 24 febr. 1736, tr. Fijnaart 27 dec. 1722 (ondertr. Willemstad 5 dec.) *Carel Vis,* ged. Klundert 15 april 1689, mr. wagenmaker te Fijnaart, † na 2 febr. 1755 en vóór 3 januari 1757, zn. van *Hendrik Jansz. Vis* en *Adriaantje Claes Goers.*

Jan van den Dries en *Anna Moerkercke* hadden een zoon *Nicasius van den Dries,* ged. Fijnaart 2 aug. 1699, schepen van Fijnaart in 1736.

Volgens R. Fijnaart 145, fol. 71, Y sept. 1700 is een zuster van *Jan van den Dries: Sara van den Dries,* terwijl *Pleuntjen Moerkerken* een dochter van een broer van *Anna Moerkerken* is.

Volgens Maris zou *Jan van den Dries 7* juli 1675 te Leur

gedoopt zijn, maar deze doopakte heb ik te Leur niet kunnen vinden. Wel vond ik te Leur (Gereformeerd):

Jacob Nicasius van den Dries j.m. van Ette, tr. Etten en Leur 8 maart 1656 (ondertr. 19 febr.) *Mayken Huybrechts,* j.d. van de hoeve. Beide wonende alhier. Hieruit gedoopt *Huybsecht* 22 febr. 1662.

Jenneke Nicasius van den Dries, j.d. van Ette en hier wonende, tr. Etten 28 januari 1674 (ondertr. 11 jan.) *Johannes Anthonisse van Steen,* j.m. van Leur en daer wonende.

Nicasius van den Dries en *Jenneke Jacobs* lieten te Etten dopen:

1. *Jenneke,* ged. 10 april 1650 (get. Johan Nicasius van den dries en Adriaentje Jans wed. van Nicasius van 'den Dries den ouden).
2. *Jenneken,* ged. 4 juni 1651 (get. Cornelis dirxen en Jacob Nicasius van den Dries).

De gegevens Ned. Leeuw, jrg. 1929, kol, 316 zijn bekend.

's-Gravenhage. DR. IR. J. MAC LEAN.

Kli(c)k. *Jan Coenraad Visser,* ged. Utrecht 12 dec. 1742, † Utrecht 13 dec. 1798, zoon van *Jan Visser* en *Hendrina van Dueren,* tr. (ondertr. Utrecht 10 juni 1765) *Cornelia Ktick,* † Utrecht 23 sept. 1804.

Cornetia Ktick komt d.d. 2 juli 1760 met attestatie van Rotterdam, doch te Rotterdam is zij niet terug te vinden.

Gevraagd herkomst van voornoemde *Cornelia Ktick.*

Amsterdam. S. A. C. DUDOK VAN HEEL.

de Reus-van Rijswijk, *Jacobus de Reus,* schoolmester te Meeuwen, † aldaar 9 maart 1811, tr. *Johanna van Rijswijk.*

Uit dit huwelijk:

1. *Jan,* ged, Meeuwen 8 maart 1772, get. *Anneke van Reyswijk,* huisvrouw van *Petr. van Gammeren.*
2. *Adrianus,* ged, Meeuwen 16 jan. 1774, get. *Maria de Reus,* huisvrouw van *Otto Reysgast (?)*
3. *Hendrina,* ged. Meeuwen 1 jan. 1776.
4. *Maria Margreta,* ged. Meeuwen 10 mei 1778.
5. *Wilhem Ottho,* ged. Meeuwen 1 jan. 1781, *get. Engelina van der Meyde.*
6. *Cornetia Maria,* ged. Meeuwen 31 aug. 1783.
7. *Anfhonia,* ged. Meeuwen 16 april 1786.
8. *Simon,* ged. Meeuwen 15 juli 1787.

Gevraagd nadere gegevens en kwartieren van dit echtpaar.

Amsterdam. S. A. C. DUDOK VAN HEEL.

Vosch-Wttewaell (XXI 287; XXII 47). De vader van de in 1712 overleden burgemeester van Wijk bij Duurstede *Balthasar Antonie Vosch van Roelinxweert* moet een broer zijn geweest van *Atarda Vosch van Roetinxweerd,* weduwe van *Antonius van Kuyck,* die overleed 24 dec. 1697, oud 84 *jr., dus geb.* **ca,** 1613, (Zie Bloys van Treslong Prins, Gedenkw. Kerken Utrecht, blz. 296 en 298).

Hun kwartieren moeten dan geweest zijn:

Ouders:

2, *Batfhasar Vosch* **tr.**

3. *Anna van Holland,* † Utrecht 16 juni 1651 (Ned. Leeuw 1906, k. 49; 1908, k. 89 en 190; 1924, k. 380).

Grootouders:

4. *Peter Vosch,* † in 1602, tr. vóór ca. 1580

5. *Alydt Wffewaet,* † *19* nov. 1610 (Dom-overluiding); zij testeert 12 nov. 1610 o.a. op haar zoon *Batfhasar* (nots. J. A. Wttenwael).
6. *Jorriaan van Hottant* tr.
7. *Alith van Leeuwen,* weduwe van *Bernt ter Borg* [1]).

Overgrootouders:

8. *Balthasar Vosch* tr.
9, ...*Verboort*

10. Jan Jans Wttewael, schrijver, † 3 okt. 1592 (Dom-overl.), zoon van *Jan Jans* en *Maria (van de Pol),* tr. vóór 14 april 1562 (transp. reg. Utrecht)

ll. *Anna Foeck Aelbertsdr.* vermoedelijk bij diens eerste vrouw *Alidt Pijll Brunosdr.* (Bijdr. Med. en Histor. Genootschap 1940 blz. 90). Het kwartier *Forck* of *Torck is* dus onjuist en moet *Foeck* zijn.

Dit echtpaar *Wttewaell-Foeck* wordt met vele familieleden *Wffewaet* vermeld in transp. reg. Utrecht 17 juli 1563. Zij behoren tot de familie van de bekende schilder *Joachim Wttewaell,* onvolledig en wat onduidelijk beschreven in Dr. C. M. A. A. Lindeman's boek over deze schilder. Zij noemen in hun testament van 25 juli 1592 o.m. hun dochter *Alijdt* voornoemd, gehuwd met *Peter Vosch* (Booth H.S. 378 **bl. 146, 1392 id.** H.S. 379 bl. 66, 169 R.A. Utrecht).

12. *Jerephaes van Holland* (zoon van *Henrich van Holland* en *Anna van Renesse), † in 1552,* tr,

13. *Anna Vermuer* (een kwartier dat hardnekking verzwegen wordt.). Haar ouders zijn nog onbekend; zij leeft nog 22 okt. 1580 (recht. arch. Wijk bij Duurstede nr. 580) als zij een schuldbekentenis ontvangt van *Allert Jans Knijff* en *Janne Ctaesdr. van Hattum* E.L. (Gaarne gegevens over haar familie.

14. *Jan van Leeuwen* (zoon van ..... *van Leeuwen* en ..... *Pothier*) tr.

15. ..... *van Hattem,* dochter van *Aelbert van Hattem* en *Heitwich. van Wijck. van Woert* (althans volgens Booth).

Wat de familienamen betreft blijken deze kwartieren ook uit die van *Bernt van Hollandt* (Bloys van Treslong Prins a.w., bl. 297). Het zou mij niet verwonderen als voor *Pothier* gelezen zou moeten worden *Foyert* of *Forter.*

Gevraagd aanvulling en documentatie van de kwartieren, 14/15 vooral wat *Van Hattem-van Wijck* betreft.

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

[1]) Stamt uit dit echtpaar *ter Borg-van Leeuwen* misschien *Gesgen ter Burch,* gehuwd met de Wijkse burgemeester *Willem Aelbertszn. van Hattem* (transportreg. Wijk bij Duurstede 20 okt. 1582)?

Onbekend wapen. Door welk geslacht wordt (werd) het volgende wapen gevoerd: in blauw twee schuinrechts geplaatste ineengestrengelde (gehandschoende?) handen, vergezeld links'boven en rechts beneden van een 6 p. ster. Helmteken: de ster van het schild?

Voorburg. M. NEEB.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — De woning van heer Dirk van Hodenpijl te Overschie en de geslachten Van Rodenrijs, Van Matenesse, Uter Nesse, Van (der) Spangen, Van den Vene en Van (den) Dorp(e), door C. Hoek (vervolg). — Korte mededeling: Rijksarehief in Zeeland. — Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN. PRINS VAN LIPPE BIESTERFELD

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegen*laan 70, *Wassenaar.*

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 25,— gelieve ***men*** steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap tc 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris JONKHEER MR. H. E. VAN WEEDE, *Bleijenburg* 5, 's-Gravenhage.

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* 5, 's-Gravenhage.

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073 ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken

No. 4-5 **LXXXII e Jaargang** **april-mei 1965**

De voorouders van Pieter van Vollenhoven,

door MR. W. W. VAN VALKENBURG.

Inleiding.

Ter gelegenheid van de verloving van H.K.H. prinses ***Margriet*** met de heer ***Pieter van Vollenhoven*** zijn door de heren D. van Duyn en H. H, Heldring, beiden verbonden aan het Centraal Bureau voor Genealogie, gegevens verzameld voor een vrijwel volledige staat van de 32 kwartieren van ***Pieter van Vollenhoven.*** Deze gegevens, ons door voornoemde heren op zeer welwillende wijze ter beschikking gesteld ter verwerking in het onderhavige artikel, zijn vastgelegd in het overzicht 1.

Dankzij deze gegevens is het ons mogelijk om, in aansluiting op de in het overzicht 1 opgenomen kwartierstaat, hier iets mede te delen over het geslacht ***Van Vollenhoven*** en de verdere voorouders van ***Pieter van Vollenhoven.***

§1. Het geslacht Van Vollenhaven,

Het geslacht ***Van Vollenhoven,*** waartoe de toekomstige echtgenoot van H.K.H. prinses ***Margriet*** behoort, stamt uit de stad Schiedam, waar de stamvader, de „schipper" ***Wolphert Lubbertsz.,*** voor het eerst in een acte van 6 december 1578 wordt vermeld en alwaar hij 'op 10 juni 1623 in de kerk werd begraven. Uit hem en zijn op 1 januari 1633 eveneens te Schiedam begraven echtgenote, volgens de familie-aantekeningen genaamd *Dieuwertje van de* ***Werve,*** stamt een uitgebreid nageslacht, dat 'vooral te Rotterdam en te Amsterdam gevestigd is geweest en waarvan men de genealogie kan vinden in Nederland's Patriciaat, 16de jaargang (1926), blz. 278 e.v. Oude familiepapieren noemen „d'eedlen ridder" ***Radinck van*** *Vollenhoven,* die in 1212 te Zwolle zou zijn overleden, als stamvader van het geslacht. Tot op heden ontbreekt echter het bewijs voor deze afstamming, zodat wij hier op deze hypothetische voorouders niet zullen ingaan.

In verschillende nieuwsbladen is ter gelegenheid van de vorstelijke verloving aandacht gewijd aan de vraag sedert wanneer het geslacht ***Van Vollenhoven*** tot het patriciaat moet worden gerekend. Indien men het „patriciaat" in de zeventiende eeuw en de achttiende eeuw slechts vertegenwoordigd acht door de z.g. regentenfamilies, dan konden in die tijd de ***Van Vollenhoven's*** zeker niet als „patriciërs" gelden; het feit, dat zij doopsgezind en later remonstrants waren, sloot hen, als dissenters, uit van de openbare ambten. Opvallend is echter, dat — wanneer in de loop van de 18de eeuw enige dochters uit dit geslacht met niet-dissenters trouwen, — deze aangehuwd- vrijwel allen stedelijke regeringsambten bekleden. Wij denken hier aan de volgende personen: ***Cathasina van Vollenhoven,*** in 1716 gehuwd met Mr. ***Jacob Niesen,*** vroedschap 1711, schepen 1712, '15, '16 en baljuw 1718 van Schiedam: ***Catharina Maria van Vollenhoven,*** in 1780 gehuwd met *Isaac* ***Hubert,*** schepen van Rotterdam 1785, '86; en ***Johanna Anna van Vollenhoven,*** in 1785 gehuwd met Mr. ***Jan*** baron van ***Styrum,*** schepen van Haarlem 1785. De in de zestiende jaargang van Nederland's Patriciaat voorkomende afbeeldingen naar 18de-eeuwse portretten van leden van het geslacht ***Van*** *Vollenhoven* geven eveneens een indruk van de positie, welke dit geslacht toen onder de aanzienlijke burgerij van de steden Rotterdam en Amsterdam innam.

Met de ondergang van de Republiek der Verenigde Nederlanden verdwenen voor de remonstranten de belemmeringen tot het bekleden van openbare ambten en vrijwel onmiddellijk zien wij ***Van*** *Vollenhoven's* zitting nemen in de Rotterdamse raad en later ook in die van Amsterdam. In de

Overzicht 1.

32. *François van Vollenhoven* (1756—1842), olieslager en zeepfabrikant, raad, wethouder en vroedschap van Rotterdam,
× 1782
33. *Margaretha Cornelia Snellen* (1757—1848).
34. *Johannes Merck* (1750—1804),
× 1787
35. *Maria Willemina de Freyn*, (1757—1797).

36. *Johannes Rijshouwer* (1770—1851),
× 1795
37. *Adriana van der Sijde* (1767—1841).
38. *Cornelis van Vollenhoven* (1783—1844), koopman te Rotterdam,
× 1805
39. *Maria Elisabeth Havelaar* (1784—1862).

40. Dr. *Georg Wilhelm Buck* (1746—1801), jur. doctor, „kais. Rat", „Senator" en schepen van Frankfort a./d. Main,
× 1778
41. *Maria Margaretha Rampel* (1752—1813).
42. *Christoph Friedrich Donner* (1768—1837), koopman en commissionnair te Frankfort a./d. Main,
× 2e 1804
43. *Christiane Christmann.*

44. *Philipp Christian Zickwolff* († 1828), koopman te Frankfort a./d. Main.
×
45. *Karoline Dorothea Basse.*
46. . . . *Kolligs*
×
47. . . .

16. *Jacob* van *Vollenhoven*, geb. Rotterdam 26 okt. 1788, olieslager en zeepfabrikant, kantonrechter te Rotterdam, † aldaar 19 januari 1855,
X le Rotterdam 9 dec. 1812
17. *Geertruida* Johanna *Merck*, geb. Rotterdam 21 maart 1788, † aldaar 4 aug. 1832.
Hij hertr. Rotterdam 30 april 1834 *Maria Cornelia Mercb.*

18. Jan *Rijshouwer*, geb. Zegwaard 10 jan. 1797, distillateur te Rotterdam, † aldaar 17 okt. 1851,
X Rotterdam 1 aug. 1827
19. Johanna *van Vollenhoven*, geb. Rotterdam 15 febr. 1806, † aldaar 29 juni 1850.

20. *Johann Daniel Buck*, geb. Frankfort a./d. Main 4 nov. 1795, fabrikant, † aldaar 5 maart 1863,
X Frankfort, a./d. Main 27 september 1833
21. *Julie Philippine Donner*, geb. Frankfort a./d. Main 21 mei 1808, † aldaar 8 mei 1863.

22. *Hermann Zickwolff*, koopman te Frankfort a./d. Main,
X
23. *Charlotte Sophie Kolligs*

8. *Pieter van Vollenhoven*, geb. Rotterdam 29 december 1828, wijnkoper te Rotterdam, † aldaar 1 april 1896,
X Rotterdam 20 mei 1857
9. *Cornelia Rijshouwer*, geb. Rotterdam 18 april 1833, † Bonn 25 aug. 1904.

10. *Victor Ulysses Buck*, geb. Metz 29 september 1835, lid der Firma Leonard Jacobson en Zoon, makelaars in koffie te Rotterdam, † aldaar 27 januari 1901,
X Frankfort a./d. Main 29 juli 1865
11. *Caroline Dorothea Zickwolff*, geb. Frankfort a./d. Main 7 nov. 1843, t Rotterdam 22 nov. 1927.

Van Vollenhoven

4. *Willem Jan van Vollenhoven*, geb. Rotterdam 19 december 1862, graanfactor, lid der Firma Bingham en Co. te Rotterdam en Schiedam, † Rotterdam 16 jan. 1920,
X Rotterdam 11 februari 1897
5. *Auguste Philippine Buck*, geb. Frankfort aan de Main 12 juli 1869, t Rotterdam 28 april 1948.

2. *Pieter* van *Vollenhoven*, geb. Rotterdam 27 november 1897, directeur van Bingham *en Co. N.V.* te Rotterdam en Schiedam,

1. *Pieter van Vollenhoven*,

48. *Pieter de Lange* (1738—1784), notaris en procureur te Alkmaar,
× 1759
49. *Margaretha Ouburg* (1738—1804).

50. *Abraham Wentel* (1749—1829), notaris en ontvanger der in- en uitg. rechten op Texel,
× 1778
51. *Neeltje Schiere* (1753—1824).

52. Ds. *Jacob Christiaan Hirschig* (1767—1818), Herv. predikant te Ginneken,
× 1795
53. *Adriana Langelaan* (1772—1837).

54. *Willem Antonie Snoeck* (1774—1830), ontvanger directe belastingen te Sijbeearspel,
× 1799
55. *Petronella Johanna Boellaard* (1773—1819).

56. *Johann Heinrich Kann* (1783—1848), broodbakker, later turfdrager te Amsterdam,
× 1814
57. *Gertrud Otten* (1774—1837).

58. *Isaac Jacob de Jonge* (1776—1832), koopman en commissionnair te Amsterdam,
× 1806
59. *Rosalia Abraham Cohen* (1783—1837).

60. *Herman Jan van Doorn* (1783—1846), heel- en vroedmr., geneesheer te Mijdrecht,
× 1810
61. *Gertruyt Sandtmann* (1783—1846).

62. *Sijmon Bakker* (1783—1836),
× 1815
63. *Hendrica Trijp* (1788—1859).

---

24. *Adrianus* ***Petrus de Lange,***
geb. Alkmaar 5 aug. 1775, procureur en notaris, lid der Firma De Lange en De Moraaz, bankiers te Alkmaar, lid Gem.-raad en wethouder aldaar,
† Alkmaar 22 juni 1855,
weduwnr. van *Elisabeth Kikkert,*

X 2e Oudeschild 1 april 1810

25. Anna ***Wentel,***
geb. Oudeschild 5 jan. 1785,
† Alkmaar 13 nov. 1858.

---

26. Dr. *Antonius Hirschig,*
geb. Ginneken 21 maart 1802, litt. antiq. doctor, rector van het Gymnasium te Alkmaar,
† Amsterdam 13 maart 1871,

X le Leiden 25 aug. 1826

27. *Matthia Antonia Snoeck,*
geb. 's-Gravenhage 8 nov. 1799,
† Alkmaar 30 mei 1851.
Hij hertr. Haarlem 2 febr. 1854 Henriette *Jacqueline* del *Court.*

---

28. Johannes *Kann,*
geb. Amsterdam 23 januari 1816, commissionnair in effecten te 's-Hertogenbosch,
† aldaar 9 juni 1865

X 's-Hertogenbosch 5 juni 1838

29. *Amalia Isaac* ***de Jonge,***
geb. Amsterdam 3 dec. 1814,
† Leeuwarden 11 februari 1876.

---

30. *Paulus* ***Willem van Doorn,***
geb. Scherpenzeel 14 maart 1820, klerk bij de Nederl. Handelmaatschappij
† Amsterdam 30kt. 1875,

X Broek in Waterland 4 mei 1851

31. *Annetje Koker* ***Bakker,***
geb. Broek in Waterland 26 mei 1819,
† Amsterdam 28 nw. 1885.

---

12. ***Hendrik*** Jan de ***Lange,***
geb. Alkmaar 24 januari 1822, notaris, lid der Firma De Lange en De Moraaz, bankiers te Alkmaar,
† aldaar 3 februari 1905,

X Alkmaar 12 juni 1857

13. *Jacoba Gijsberta Hirschig,*
geb. Enkhuizen 19 nov. 1827,
† Alkmaar 21 mei 1914.

---

14. Mr. Hendrik Jaoob *Kann,*
geb. 's-Hertogenbosch 18 mei 1839, advocaat en procureur,
t . . .

× Amsterdam 16 maart 1882,

15. *Anna Willemina van* Doorn,
geb. Amsterdam 3 augustus, 1855,
† Elsene (Brussel) 10 juni 1885.

---

6. Mr. *Antonius Matthias* de ***Lange,***
geb. Alkmaar 13 september 1862, advocaat en procureur, lid der Firma De Lange en de Moraaz, bankiers te Alkmaar,
t aldaar 21 dec. 1921,

X le Alkmaar 14 januari 1903

7. *Amalia* Anna ***Jacoba Kann,***
geb. Brussel 31 december 1882, † Alkmaar 9 april 1912.
Hij hertr. Hillegersberg 3 januari 1918 *Johanna Maria* ***Wagemaker.***

---

3. *Jacoba Gijsbertha* ***de Lange,***
geb. Alkmaar 12 mei 1906,

X Alkmaar 23 januari 1934

geb. Schiedam 30 april 1939, jur. cand.



De Lange

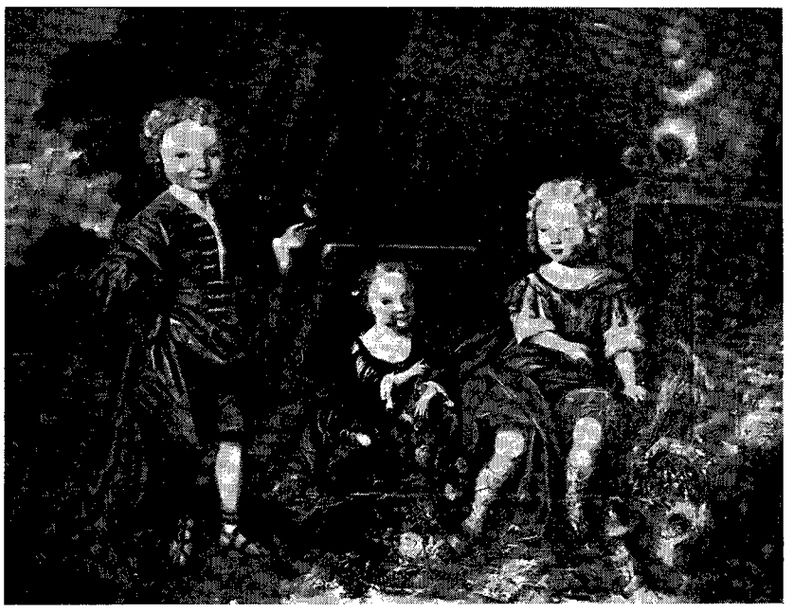

De oudste drie kinderen van het echtpaar *Cornelis van Vollenhoven* (nr. 128 = 304)-*Anna van Ingen* (nr. 1.29 = 305).
Van links naar rechts: Anthony *van Vollenhoven* (1714—1786), *Josina van Vollenhoven (1719-1795) en Willem. van Vollenhoven* (1715-1795).

Naar een afbeelding in Nederl. Patriciaat 16e Jrg. (1926).

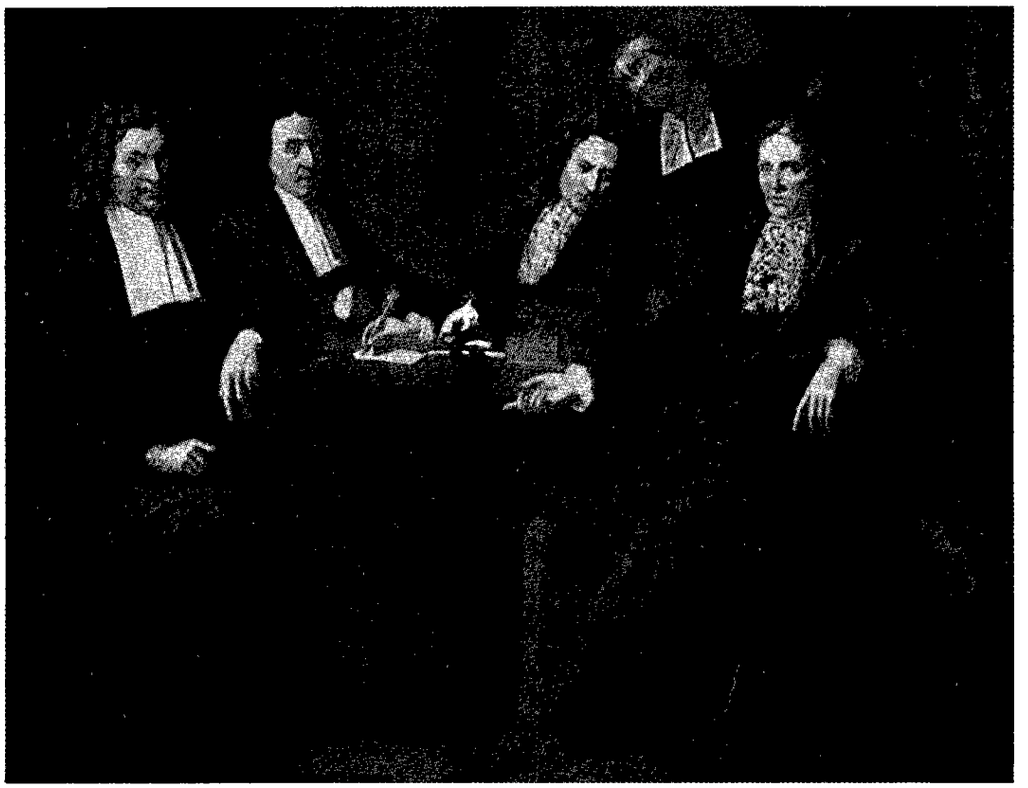

De Regenten van het Burgerweeshuis te Schiedam, zittend v.l.n.r.: de regenten *Anthony van Vollenhoven* (nr. *256* = 608), *Simon Hulshout, Pieter Brest en Willem 't Hart;* staande de binnenvader Jan *Stoffelsz. Bornat.*

Schilderij door N. Patijn.

Naar een afbeelding in „Het geslacht Van Vollenhoven" door M. W. R. van Vollenhoven.



Pieter van Vollenhoven (nr. 8)
1828 –1896.

19de eeuw ontmoeten wij dan Cornelis *van* Vollenhoven (1753-1835) (nr. 76) en *Joost van Vollenhoven* (1814—1889) als burgemeesters van Rotterdam, resp. van 1820—'24 en van 1866—'81, en Mr. *Jan Messchert van Vollenhoven* (1812-1881) als burgemeester van Amsterdam van 1858—'66, Deze laatste was gehuwd met *Margaretha Catharina van Lennep* (1815—1891), dame du Palais van de Koningin der Nederlanden, terwijl zijn tante *Elisabeth van Vollenhoven* (*1781-1816)* in 1806 gehuwd was met Mr. *Frederik van de Poll* (1780—1853), burgemeester van Amsterdam 1829—'36 en gouverneur der provincie Utrecht 1840—'50.

Van de in de huidige eeuw op de voorgrond getreden leden van het geslacht willen wij hier noemen: Joost *van Vollenhoven* (1866—1923), directeur van de Nederlandsche Bank 1916—'23; Prof. Mr. *Cornelis van Vollenhoven* (1874-*1936))* hoogleraar te Leiden; de in Frankrijk genaturaliseerde *Joost van Vollenhoven (* 1877—1918), gouverneur-generaal van Indo.-China 1913—'14 en van de Franse Congo 1917—'18; en Dr. *Maurits Willem Raedinck van Vollenhoven,* heer van Cleverskerke (geb. in 1882). buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister der Nederlanden te Madrid 1919—'21, gehuwd met *Maria Chrisfina* prinses *de Bourbon* en thans te Madrid woonachtig.

De in het overzicht 1 opgenomen staat van 32 kwartieren spreekt voor zich zelf en geeft op het eerste gezicht het normale beeld van een kwartierstaat van een protestantse Nederlander van goeden huize van onze tijd, waarbij het feit, dat een kwart der voorouders Duitsers, zijn op het eerste gezicht de enige afwijking van het gebruikelijke patroon lijkt op te leveren. Beschouwt men echter de oudste, op het overzicht 1 voorkomende voorouders (nrs. 32 t.e.m. 63) nader, dan valt de voor een dergelijke kwartierstaat uitzonderlijke diversiteit van confessie op. Behalve een groot aantal Ned. hervormden, remonstranten, doopsgezinden en luthersen treft men in het kwartier nr. 34 de rooms-katholiek gedoopte Jo*hannes Merck* aan, terwijl in de kwartieren nrs. 58 en 59 het joodse echtpaar de *Jonge-Cohen* optreedt.



Jacob van Vollenhoven (nr. 16)
1788—1855.

Steendruk van C. W. Mieling in het bezit van mevrouw
Mr. C. A. van Weel-Blink te 's-Gravenhage.

Zoals in elke ver uitgewerkte kwartierstaat treft men onder de voorouders in vroeger tijden de meest uiteenlopende beroepen en overtuigingen aan. Edelen, aanzienlijke regenten en voorname kooplieden komen voor naast handwerkslieden en landbouwers. Remonstranten en contra-remonstranten, Spaansgezinden en door de Raad van Beroerten verbannen personen, Hoeken en Kabeljauwen, een Protestants martelaar en de naaste verwanten van een door de Geuzen vermoorde, later heilig verklaarde priester treft men onder de voorouders aan. Via de bastaardzoon van een graaf van Holland blijkt afkomst aantoonbaar te zijn uit middeleeuwse vorsten en ten slotte uit Karel de Grote en blijkt van verwantschap tussen de beide verloofden.

Op een en ander zal in de hier volgende paragrafen 2 tot en met 17 nader worden ingegaan.

§ 2, Nrs. 32 en 33, Van Vollenhoven-Snellen.

François ***van Vollenhoven*** (nr. 32), geb. Rotterdam 27 juli en aldaar remonstr. gedoopt 16 augustus 1756, olieslager en zeepfabrikant „in de Olyphant", raad 1795, '97, 1803, '08, wethouder 1803—'06, '08—'11, en vroedschap 1808—'11 van Rotterdam, president van de weeskamer aldaar en hoofdingeland van Schieland, † Rotterdam 22 juli 1842, tr. Rotterdam 28 april 1782 *Margaretha Cornelia* ***Snellen*** (nr. 33), geb. Rotterdam 14 maart en aldaar remonstr. gedoopt 30 maart 1757, † Rotterdam 8 februari 1848.

Hoewel blijkens zijn lidmaatschap van de raad in **1795** ***François van*** *Vollenhoven* (nr. 32) toen niet onwelwillend stond tegenover de Franse „bevrijders", leiden de hierna te beschrijven gebeurtenissen uit het jaar 1813 tot de conclusie, dat sedertdien deze geestdrift wel enigszins moet zijn bekoeld,

Nadat in april 1813 het besluit tot stichting van een corps gardes d'honneur, bestaande uit de zonen van aanzienlijke families uit het keizerrijk, was uitgevaardigd en zich te Rotterdam niemand als vrijwilliger voor dit corps had aangemeld, werd — overeenkomstig de aan de prefecten toegezonden geheime instructies, o.m. inhoudende „aucune famille marquante n'est privée de l'honneur de l'inscription" — op 19 april 1813 *François* ***van Vollenhoven*** (nr. 32) als behorende tot de 100 hoogst aangeslagenen van de stad Rotterdam, bij circulaire door de maire opgeroepen om op 21 april 1813 te



***Anthony** van Vollenhoven* (nr. 256 = 608)
1643-1714.

Schilderij door N. Patijn.
Naar een afbeelding in „Het geslacht Van Vollenhoven" door M. W R. van Vollenhoven.



Catharina van *Vollenhoven* (nr. 257 = 609).
1652-1727
echtgenote van Anthony van Vollenhoven.

Schilderij door N. Patijn.
Naar een afbeelding in
„Het geslacht Van Vollenhoven" door M. W. R. van Vollenhoven.

compareren ten raadhuize wegens de formatie van vier regimenten gardes d'honneur. Een herhaalde oproep volgde om alsnog te verschijnen op 24 april 1813 en om tevens een preciese opgave te doen van zijn zonen, kleinzonen en neven. Op de ingezonden opgave wordt de zoon *Jacob van Vollenhoven* (nr. 16) vermeld als „gehuwd, heeft aan de conscriptie voldaan en word in den dienst geremplaceerd". Viel deze, als gehuwd, niet in de termen, minder gelukkig was zijn ongehuwde, jongste broeder Mr. *Pieter van Vollenhoven* (1789 -1875), die tenslotte, ondanks alle aangevoerde bezwaren, behoorde tot de twaalf personen, die als gardes d'honneur uit Rotterdam werden aangewezen. Desondanks gaf *Pieter* zich niet direct gewonnen en legde de orders, om zich op de prefectuur te 's-Gravenhage te presenteren, naast zich neer. Eerst toen hij op 6 juni 1813 op last van de sous-prefect gearresteerd en openlijk uit zijn ouderlijk huis gehaald was en door een gendarme per rijtuig naar Den Haag was vervoerd, staakten hij en zijn vader het verzet. Zijn vader, *François van Vollenhoven* (nr. 32), later voor de kosten van dit rijtuig door de sous-prefect aangesproken, weigerde de betaling daarvan, aanvoerende dat zijn zoon geen rijtuig had verlangd, doch integendeel gedwongen was om er in te gaan. De garde d'honneur *van Vollenhoven* kwam heelhuids in april 1814 in Nederland terug, werd president van de arrondissementsrechtbank te Rotterdam en commandeur in de Orde van de Nederlandse Leeuw en overleed eerst op 86-jarige leeftijd in zijn geboortestad Rotterdam.

François van Vollenhoven (nr. 32) was een jongere broer van de hierboven reeds genoemde burgemeester van Rotterdam *Cornelis van Vollenhoven* (nr. 76). Deze laatste was de vader van *Cornelis van Vollenhoven (* 1783—1844), die op de kwartierstaat in overzicht 1 onder nr. 38 wordt vermeld. Over de ouders en verdere voorouders van *François van Vollenhoven* (nr. 32), en dus ook van diens broeder *Cornelis Van Vollenhoven* (nr. 76), bevat het overzicht 11 nadere gegevens.

Overzicht II.

François van Vollenhoven (nr. 32) en *Cornelis van Vollenhoven* (nr. 76) hadden als

Ouders:

64 = 152. *Jan van Vollenhoven (* 1723—1770), koopman en touwslager te Rotterdam, tr. 2° 1752

65 = 153. *Maria van der Hoeven* (1730-1798).

Grootouders:

128 = 304. *Cornelis van* Vollenhoven (1690—1768), koopman in vlas te Rotterdam, tr. 1713
129 = 305. *Anna van Ingen* (1691-1761).
130 = 306. Mr. *François van der Hoeven*, heer van Tienhoven (1685—1765), advocaat voor den Hove van Holland, directeur der Maatschappij van Assurantie, Disconteering en Beleening en kassier van de Wisselbank te Rotterdam, tr. 1723
131 = 307. *Johanna Leers*, vrouwe van Tienhoven (1697—1765).

Overgrootouders:

256 = 608. *Anfhony van Vollenhoven* (1643—1714), haringreder, heilige geestmeester en regent Stads-Armenkamer en Burgerweeshuis te Schiedam, tr. 2° 1673
257 = 609. *Cafharina van Vollenhoven (1652-1727).*
258 = 610. *Willem van Ingen* (1669—1749), tr. 1690
259 = 611. *Josina Schaapharder* (1663-1748) .
260 = 612. *Dirk van der Hoeven* (1649—1714), koopman en brouwer te Rotterdam, tr. 2° 1677
261 = 613. *Maria Hennequin* (1657-1723).
262 = 614. Mr. *Reynier Leers* (1654—1714), boekdrukker, raad en schepen van Rotterdam, tr. 1696
263 = 615, *Cornelia Brandt (1666-1735).*

Anthony van Vollenhoven (nr. 256 = 608) en zijn echtgenote *Catharina van Vollenhoven* (nr. 257 = 609) waren volle neef en nicht, zoals blijkt uit bijgaand overzicht III.

Overzicht III.

1024= 1025 =2432 =2436. *Lubbertus Wolfertsz. van Vollenhoven* (1578—1663), lakenkoper en reder te Schiedam, lid van. de doopsgezinde kerkeraad aldaar,
X 1608
1025 = 1029 =2433 = 2437. *Maertje Coenraedsdr. van der Muyl* (1581—1659).

514 = 1218. *Coenraad* van Pollenhoven (1611—1679), lakenkoper te Haarlem,
× 2 " 1638
515 =1219. *Magteld Strick* (1614—1667).

512 = 1216. *Antoni van Vollenhoven* (1617—1707), haringreder te Vlaardingen en Schiedam,
X 1638
513 =1217. *Maertgen Alewijnsdr. Koning* (1620—1673).

257=609. *Catharina van* Vollen*hoven* (1652—1727),

256= 608. Anthony van *Vollenhoven* (1643-1714).

X 1673

128 = 304. *Cornelis van Vollenhoven* (1690—1768),
x 1713
129 =305. *Anna van Ingen* (1691—1761).

Men ziet uit dit overzicht 111, dat *Lubberfus Wolfertsz. van Vollenhoven* (nr. 1024=1028=2432=2436), die dus vier malen onder de kwartieren voorkomt, doopsgezind was. De latere generaties van het geslacht waren — zoals wij hierboven reeds 'opmerkten — remonstrants, evenals -behoudens enige uitzonderingen — de overige in het overzicht 11 genoemde personen.

Dirk van der Hoeven (nr. 260=612) was een van deze uitzonderingen, hij was, evenals zijn echtgenote *Maria Hennequin* (nr. 261=613), gereformeerd. Deze laatste was de dochter van *Johan Hennequin* (nr. 522= 1226) een „considerabel" koopman, reder en industrieel te Rotterdam, schepen en bewindhebber der Oost-Indische Compagnie aldaar en penningmeester der Grote Visserij van Holland. Zijn zeer uitgebreide handelszaken, welke tot in Spaans-Indië en Barbarije reikten, en de hem toebehorende lijnbaan werden met grote voortvarendheid door hem gedreven, zodat hij zijn werkvolk wel eens met „een toornich gemoet" van boord joeg als het lossen van een schip hem niet vlug genoeg ging. Van huis uit remonstrant, was *Hennequin* tot de Staatskerk overgegaan. Hij behoorde tot een der rijkste Rotterdammers van zijn tijd en liet, bij zijn overlijden in 1670, een op ƒ 80000,— getaxeerd vermogen na aan zijn kinderen en zijn tweede echtgenote *Cafharina van der Graeff († 1677)* (nr. 523= 1227), met wie hij in 1648 was gehuwd en die een dochter was van *Hendrick Willemsz. van der Graeff* (1582-1647) (nr. 1046=2454), koopman in meekrap en kapitein der burgerij te Rotterdam, en *Anna van Neercassel (1591-1657)* (nr. 1047=2455). *Anna van Neercassel* (nr. 1047=2455) was een dochter van *Woufer van Neercassel († 1623)* (nr. 2094=4910), raad en burgemeester van Gorinchem, gecommitt. ter Rekenkamer van Holland, en *Maria van der Verwen († 1641)* (nr. 2095=4911).

Mr. *Reynier Leers* (nr. 262=614), die 14 november 1654 te Rotterdam was geboren, was een zoon van *Arnold Leers* (nr. 524= 1228) en *Johanna van Berckel* (nr. 525= 1229).



Johan Hennequin (nr. 522 = 1226).
† 1670.

Schilderij door Pieter van der Werff in het Rijksmuseum te Amsterdam.



Ds. Gerard Brandt (nr. 526 = 1230)
1626—1685.

Schilderij in de verzamelingen van de Gemeent. Universiteit te Amsterdam.



Prof. Dr. Caspar *van* ***Baerle*** *(Barlaeus)* ***(nr. 1054 = 2462) 1584-1648.***

Gravure ***door*** D. Bailly naar een schilderij van W. Delff in de verzamelingen van het Iconographisch Bureau te 's-Gravenhage.

Arnold Leem (nr. 524= 1228) voornoemd was geboren te Aken en vestigde zich als boekdrukker en uitgever te Rotterdam, waar hij tussen 15 en 21 oktober 1673 werd begraven; hij was op 16 december 1642 gehuwd met ***Johanna van Berckel*** (nr. 525=1229), in 1622 te Schiedam geboren als dochter van de predikant Dr. ***Reynier van Berckel*** (nr. 1050= 2458) (1591-1655) en ***Helena Mozesdr. van Nederveen*** (nr. 1051=2459) (1602-1667).

Arnold Leers (nr. 524= 1228) behoorde tot een uit Aken afkomstig geslacht, waarvan takken in Duitsland zijn gebleven en waarvan een lid, *Johann Jakob von Leers,* Herr auf Vietliibbe, (1732—1814),,,mecklenb.-schwer. Geheimer Finanz- und Domänenrat", in de Rijksadelstand verheven in 1791, de stamvader is geworden van het nog in Duitsland voortlevende adellijke geslacht ***Von Leers.***

Mr. ***Reynier Leers*** (nr. 262=614) was schepen van Rotterdam en werd als zodanig in 1714 naar Parijs gezonden „tot het reguleeren der posterijen". Tijdens deze missie overleed hij 14 november 1714, op zijn zestigste verjaardag, te Parijs: zijn gebalsemd lijk werd naar Rotterdam vervoerd en aldaar 31 januari 1715 in de Grote Kerk bijgezet. Hoewel blijkens zijn functie kennelijk tot de Staatskerk behorende, had ook hij banden met de remonstranten. Zijn echtgenote *Cornelia* ***Brandt*** (nr. 263=615), die — als weduwe van ***Frans de Haes*** — op 20 februari 1699 te Rotterdam met hem was gehuwd, was immers op 7 maart 1660 te Hoorn geboren als dochter van de bekende geschiedschrijver Ds. ***Gerard Brandt*** (nr. 526 =1230), alstoen remonstrants predikant te Hoorn.

Deze laatste, thans vooral nog bekend als schrijver van „Het leven en bedrijf van ... Michiel de Ruiter", had zich aanvankelijk wel bezondigd aan het schrijven van treurspelen; één treurspel, „De veinzende Torquatus" genaamd, is met groot succes in 1645 opgevoerd in de Amsterdamse schouwburg, waarvan hij — evenals zijn vader, de als vervaardiger van zonnewijzers en mechanische uurwerken bekend staande ***Gerard Brandt*** (nr. 1052=2460), — regent is geweest. Later — toen hij naar aanleiding van zijn huwelijk met *Susanna*

van *Baerle* (nr. 527=1231), dochter van Prof. *Caspar van Baerle* (*Barlaeus*) (nr. 1054=2462), zijn beroep van werktuigkundige had opgegeven en remonstrant predikant was geworden — beperkte hij zich tot de voor een predikant meer passende geschiedschrijving. Als remonstrants predikant te Hoorn werd hij in 1667 als zodanig te Amsterdam beroepen: hij overleed op een reis naar Rotterdam 11 oktober 1685 en werd aldaar in de Franse Kerk begraven. Zijn schoonvader Prof. Dr. *Caspar van Baerle* of *Casparus Barlaeus* (nr. 1054 =2462) was in 1584 te Antwerpen geboren, werd in 1612 sub-regent van het Staten-College en in 1618 tevens hoogleraar in de logica te Leiden; bij de „zuivering" van de Leidse Universiteit, nadat de Synode het vonnis over de remonstranten had geveld, werd Barlaeus in 1619 uit beide bovengemelde ambten ontslagen, zulks hoewel hij zich nimmer openlijk bij het remonstrantse kerkgenootschap heeft aangesloten. In 1632 werd hij ten slotte professor aan de Illustere School te Amsterdam, waar hij de geschiedenis van de wijsbegeerte doceerde. Als Latijns dichter en als redenaar verwierf hij zich grote bekendheid. Als weduwnaar van *Barbara Sayon* (nr. 1055 =2463), met wie hij op 21 september 1610 te Rotterdam was ondertrouwd en die op 19 juni 1635 overleed, maakte hij jarenlang het hof aan Tesselschade, die toen weduwe was. Hooft noemde hem in dit verband de „vrijer om den deun, oft om welstaens wil"; hij stierf te Amsterdam in 1648. Het overzicht IV vertoont de kwartieren van *Cornelia Brandt* (nr. 263=615) en het overzicht V haar verwantschap met de in de 18de eeuw niet onbekende dichteres *Lucretia Wilhelmina van Merken* (1721—1789), op wie de litteraire gaven van haar voorvaders *Brandt* en *Barlaeus* kennelijk waren vererfd.

Overzicht IV.

263 = 615. *Cornelia Brandt (1666-1735).*

Ouders:

526= 1230. Ds. *Gerard Brandt* (1626—1685), remonstrants predikant te Amsterdam, geschiedschrijver, tr. 1652

527= 1231. *Susanna van Baerle (1622-1674).*

Grootouders:

1052 = 2460. *Gerard Brandt* (1594—1659), uurwerk- en instrumentmaker te Amsterdam, tr. 1° 1623

1053 = 2461. *Neteltje Jeroens* (1589-1644).

1054 = 2462. Prof. Dr. *Caspar van Baerle* of *Barlaeus* (1584 —1648), med. doctor, hoogleraar te Leiden 1618—'19 en te Amsterdam sedert 1632, letterkundige, tr. 1610

1055=2463. *Barbara Sayon* († *1635).*

Overgrootouders:

2104=4920. *Gerard Brandtz.* (geb. 1570), vestigde zich uit Antwerpen te Amsterdam, tr. in 1592

2105=4921. *Bayke Jaspers* († 1638).

2106=4922. en

2107=4923. p.m.

2108=4924. *Caspar van Baerle* († 1595), griffier van Antwerpen — als 'opvolger van zijn vader *Lambertus van Baerle* (nr. 4216=9848) — tot de val van Antwerpen in 1585, later rector van de Latijnse school te Zaltbommel, tr. 2°

2109=4925. *Cornelia Eerdewijns,* †, als weduwe, te Bremen.

2110=4926. *Anthony Sayon,* schepen en raad van Brugge, tr.

2111=4927. *Josina Evagers.*

Overzicht V.

526 = 1230. Ds. Gerard Brandt (1626—1685),
x
527 = 1231. *Susanna van Baerle* (1622-1674)

Ds. Johannes *Brandt,* (1660—1708), remonstr. predik& te Amsterdam, X 1683 *Willemina Klopper* (1656-1716).

Susanna Willemina Brandt (1687—1759), × 1716 Jacob *van Merken* († 1754), koopman te Amsterdam.

Lucretia Wilhelmina van Merken (1721—1789), dichteres, X 1768' *Nicolaas Simon* van *Winter* (1718—1795), makelaar te Amsterdam, letterkundige.

263 =615. Cornelia *Brandt* (geb. 1666), × 2° 1699 *262* =614. Mr. *Reynier Leers,* (1654—1714).

131=307. Johanna, *Leers.* vrouwe van Tienhoven, (1697—1765), X 1723 130=306. Mr. *François van der* Hoeven, heer van Tienhoven, (1685-1765).

65 = 153. *Maria van der Hoeven* (1730-1798) , X 1752 64=152. *Jan van* Pollenhoven (1723-1770).

Margaretha Cornelia Snellen (1757—1848), vermeld op de kwartierstaat van overzicht I onder nr. 33, behoorde tot de remonstrantse tak van dit geslacht, waarvan sedert het einde van de 16de eeuw vele leden deel hebben uitgemaakt van de regering van. de stad Breda en dat later ook regenten van de stemhebbende steden Brielle, Dordrecht en Rotterdam heeft opgeleverd. Haar voorouders laten wij hieronder in overzicht VI volgen:

Overzicht VI:

33. *Margaretha Cornelia Snellen* (1757-1848).

Ouders:

66. *Jan Snellen* (171 1—1787), tr. 2° 1753

67. *Jacoba van der Wallen (1716-1784).*

Grootouders:

132. Willem Snellen (1683-1739), bewindhebber der Oost-Indische Compagnie, tr. 1709

133. Margaretha van 't Wedde (1681—17...).

134. Jan van der Wallen (1684—1729), zeepzieder te Rotterdam, tr. 1715

135. Cornelia van Brakel (1695-1743).

Overgrootouders:

264. Johan *Snellen* (1630—1691), schout bij nacht van Holland en Westfriesland, tr. 1680
265. *Margaretha van Muyden* (1658-1708).
266. *Johan van 't Wedde* († *1736).* koopman, directeur der Mij. van Assurantie, Disconteering en Beleening der Stad Rotterdam, tr. 1672
267. *Willemina Paefs.*
268. *Pieter van der Wallen* (1646—1728), zeepzieder te Rotterdam, tr. 1670
269. *Jacoba van der Houf.*
270. *Hendrik van Brake2* (1666—1708), tr. 1686
271. *Francina Besoyen* (1666-1752).

Betovergrootouders:

528. Mr. *Willem Snellen* (1599—1677), schepen en burgemeester van Breda, tr.
529. *Catharina Verhoeven* († *1649).*
530. *Bartholomeus van Muyden* († 1679), koopman te Rotterdam, tr. 1648
531. *Bartha Graswinckel* (1619— *1677).*
532. *Dirck Huybertsz. van 't Wedde* († 1653), tr. 1640
533. *Adriaentje Jansdr. Vinckesteyn.*
534. *Herman Paets* (1627—1670), leproosmr. te Rotterdam, tr. 1648
535. *Margaretha Paets* († *1699).*
536. *Pieter Pietersz. van der Wallen,* lijndraaier te Rotterdam, tr. 1631
537. *Arendje Michielsdr. Pijnacker* († *1673).*
538. *Tèunis Jacobsz. van der Houf* (1604—1669), tr. 1637
539. *Hillegond Claesdr.*
540. *Gerrit Adriaensz. van Brakel* (1639—1687), tr. 1663
541. *Cornelia Hendricksdr. van Heynsbergen.*
542. *Jan Hendricksz. Besoyen* (1628—1693), tr. 1654
543. *Aegje Jansdr. Soet* († 1681).

Jan Snellen (nr. 66) verkocht in 1738, procuratie hebbende van zijn ouders, het huis aan het Haringvliet te Rotterdam, later bekend als het koopmanshuis Haringvliet 98, dat in de eerste helft van de 19de eeuw de woning was van de burgemeester *Cornelis van Vollenhoven* (nr. 76); het zal bij de bespreking van de kwartieren van deze en diens vrouw nog ter sprake komen. Het perceel was in het bezit geweest van de voorouders van *Margaretha van 't Wedde* (nr. 133) sedert 1598, toen het werd aangekocht door *Dirck Jaspersz. Cock* (nr. 2130), stuurman, wiens dochter *Crijntje Dircksdr. Cock* (nr. 1065) in 1606 huwde met *Huybert Cornelisz. van 't Wedde* (nr. 1064), die het pand als branderij inrichtte. Hun erfgenamen verkopen in 1654 het huis, branderij, erf en gereedschappen aan *Adriaentje Jansdr. Vinckesfeyn* (nr. 533), weduwe van *Dirck Huybertsz. van 't Wedde* (nr. 532), zoon van het bovengenoemde echtpaar. Als deze het in 1700 overdraagt aan haar zoon *Johan van 'f Wedde* (nr. 266), blijkt het brandersbedrijf te zijn opgegeven en was waarschijnlijk het later bekende koopmanshuis reeds gebouwd.

De stamvader van het geslacht *Van 't Wedde* was *Cornelis Cornelisz. van 't Wedde* (nr. 2128). Zijn zoon *Huybert Cornelisz. van 't Wedde* (nr. 1064), geb. te Rotterdam, was brandewijnbrander, haringkoper en brouwer in „De Swarte Leeuw" aldaar, diens overlijden werd aangegeven te Rotterdam in de week van 21 op 27 juli 1630. *Huybert* was, als weduwnaar van *Catharina Jansdr.*, in tweede echt te Rotterdam op 16 april 1606 gehuwd met voornoemde *Crijntje Cock* (nr. 1065), geb. te Rotterdam, † (aangeg. Rotterdam 16-22) november 1653, dr. van *Dirck Jaspersz. Cock* (nr. 2130), stuurman, later brander te Rotterdam, en *Catharina Willemsdr. van Noorfwijck* (nr. 2131). Hun zoon *Dirck Huybertsz. van 't Wedde* (nr. 532) was brandewijnbrander te Rotterdam, † aldaar in juni 1653 en was aldaar op 3 juli 1640 gehuwd met de hierboven reeds genoemde *Adriaentje Jansdr. Vinckesfeyn* (nr. 533), die een dochter was van *Jan Claesz. Vetfekeucken* (nr. 1066) en *Aeltje Jansdr. Vinckesfeyn* (nr. 1067).

Johan Snellen (nr. 264). die als bevelhebber van het fregat „Uitrecht" had deelgenomen aan verschillende grote zeeslagen en die de tocht van Cornelis Tromp langs de Franse kust had meegemaakt, commandeerde bij de tocht van Willem 111 naar Engeland in 1688 de „Delft" met 56 stukken en 280 koppen. Toen na de slag bij Bevesier op 14 juli 1690 een viertal Nederlandse schepen, waaronder de door Snellen gecommandeerde „De Maze", genoodzaakt waren de wijk te nemen naar de bocht van Rye, wist hij zijn schip, hoewel het in zeer ontredderde staat verkeerde, als enige van voormelde



Johan Snellen. (nr. **264**)
1630-1691.

Tekening van H. A. F. A. Gobius naar een verloren gegaan schilderij van A. van der Werff.
Naar een afbeelding in „Het Museum Boijmans te Rotterdam" door P. Haverkorn van Rijsewijk.

vier schepen te redden. „De Maze" had in het gevecht één luitenant en 40 à 50 man van het scheepsvolk verloren, terwijl 90 man waren gewond. Hoewel de grote mast en de bazaansmast waren stukgeschoten, had hij, door een Engels fregat gesleept, nog twee dagen lang de vloot kunnen volgen. Na het terugtrekken van de Engelse vloot besloot Snellen met zijn schip de wijk te nemen naar Portsmouth, doch in het nauw gedreven door Franse schepen zette hij zijn schip bij het dorp Pevensey (= Bevesier) op het strand. Zijn laconiek bericht, na dit gebeuren aan zijn vrouw gezonden, had de volgende inhoud:

„Mejufvrou en alderliefste,

„Ick ben gesont en het schip is heel schadeloos. Ick sal „mijn best doen om het schip int vlot te brengen, soo het de „Franse mij niet belette. Ick sit met het schip tusschen Fierly „en Bevesier tegen den wal aen."

„Den 15 July 1690."

„Deesen brief te bestellen aan Juffrou Snellen tot Rotter-„dam".

„90 gequetsten aen lant en 40 à 50 doolden; den grooten „en bezaensmast overboort."

Nadat aanvallen van de Franse schepen verder met succes waren afgeslagen, wist hij ten slotte zijn zeer gehavende schip het Goereese Gat binnen te loodsen.

Op 7 augustus 1690 werd ***Snellen*** tot schout bij nacht van Holland en Westfriesland benoemd, doch vrij spoedig daarna overleed hij aan boord van zijn schip „De Zeven Provinciën" in de Torbay (Devonshire). Door twaalf kapiteins gedragen, werden zijn hart en ingewanden naar de parochiekerk van het nabijgelegen Paignton gebracht en aldaar begraven, terwijl in de kerk een houten wapenbord werd opgehangen met het volgende opschrift: „Heire lyeth the Heart and Bowels „of the right honourable, most worthy, and highly esteemed „*John* ***Snellen,*** Rear Admiral of Holland and West-Friesland, „who dyed the XXIIII of August, M.D.C.XCI."

Zijn gebalsemd lijk werd naar Rotterdam vervoerd en is aldaar met militaire eer op 25 september 1691 begraven: ook te Rotterdam werd een wapenbord voor ***Snellen*** in de kerk opgehangen.

Zijn grootvader, *Bartholomeus* ***Snellen*** (nr. 1056), was burgemeester van de Stad Breda tijdens het beleg door Spinola in 1624 en 1625. Toen de Franse soldaten in grote getale uit de belegerde stad naar de belegeraars overhepen en de stad werd geteisterd door voedseltekort en besmettelijke ziekten, behoorde ***Snellen*** tot degenen, die in mei 1625 over de overgave van de stad moesten onderhandelen. Nadat op 2 juni 1625 de door de belegeraars aanvaarde verdragspunten waren getekend en de stad was overgegeven, week ***Snellen*** uit naar Vlissingen, alwaar hij reeds op 16 juli 1625 overleed: de zerk, die zijn graf in de St. Jacobskerk aldaar dekte, vermeldde achter zijn naam „in sijn leven borgemeester in de belegeringe der stad Breda". Toen in 1637, na de belegering door Frederik Hendrik, Breda weer in Staatse handen kwam, werd zijn zoon Mr. ***Willem Snellen*** (nr. 528) tot burgemeester van de pas heroverde stad aangesteld.

Willemina Paets (nr. 267) behoorde tot een geslacht, dat afstamde van *Huge* ***Andriesz.*** (nr. 8544), die in 1480 schepen van Leiden was, wiens zoon, de in 1564 overleden ***Adriaen Huygensz.*** (nr. 4272), schoenmaker te Leiden, gehuwd was met ***Maria Jansdr. Paefs*** (nr. 4273), stammende uit een geslacht dat reeds in de vijftiende eeuw onder de Leidse regenten was vertegenwoordigd, en wiens kleinzoon ***Claes Adriaensz.*** *Paets* (nr. 2136) drapier te Leiden, zijn moeders geslachtsnaam aannam. Voornoemde ***Claes Adriaensz.*** *Paets* (nr. 2136) trouwde in 1583 te Leiden met *Aech Vincentsdr.* (nr. 2137), die in 1630 te Leiden overleed: zij waren de ouders van ***Vincent Paefs*** (nr. 1068), borstelhandelaar en brouwer te Rotterdam en aldaar overleden in 1643. Uit het in 1621 gesloten huwelijk van deze laatste met ***Willempje Hermansdr. van der*** *Vult* (nr. 1069), werd geboren *Herman Paets* (1627—1670), op het overzicht VI vermeld onder nr. 534.

De bovengenoemde echtelieden ***Claes Adriaensz.*** *Paets* (nr. 2136=2140) en *Aech* ***Vincenfsdr.*** (nr. 2137=2141) waren tevens de ouders van ***Adriaen*** *Paets* (nr. 1070), geb. te Leiden, notaris te Leiden 1613—'44 en aldaar overleden in 1644; hij was te Leiden 10 febr. 1612 gehuwd met ***Elisabeth van Stoopenburch*** (nr. 1071), geb. te Leiden in 1592 als dochter van ***Maerten van Stoopenburch*** (nr. 2142), brandewijnstoker te Leiden, aldaar begraven 16 sept. 1608, en aldaar op 27 oktober 1576 gehuwd met ***Anna van Tetterode*** (nr. 2143), die in 1598 te Leiden overleed. Uit het echtpaar *Paets-van Stoopenburch* werd geboren *Margaretha Paets* (nr. 535), die te Leiden 31 januari 1648 trouwde met haar volle neef *Herman Paets* (nr. 534).

Van de eerdergenoemde ***Maria Jansdr.*** *Paets* (nr. 4273=4281) aan wie de geslachtsnaam was ontleend, geven wij een korte stamreeks in overzicht VII.

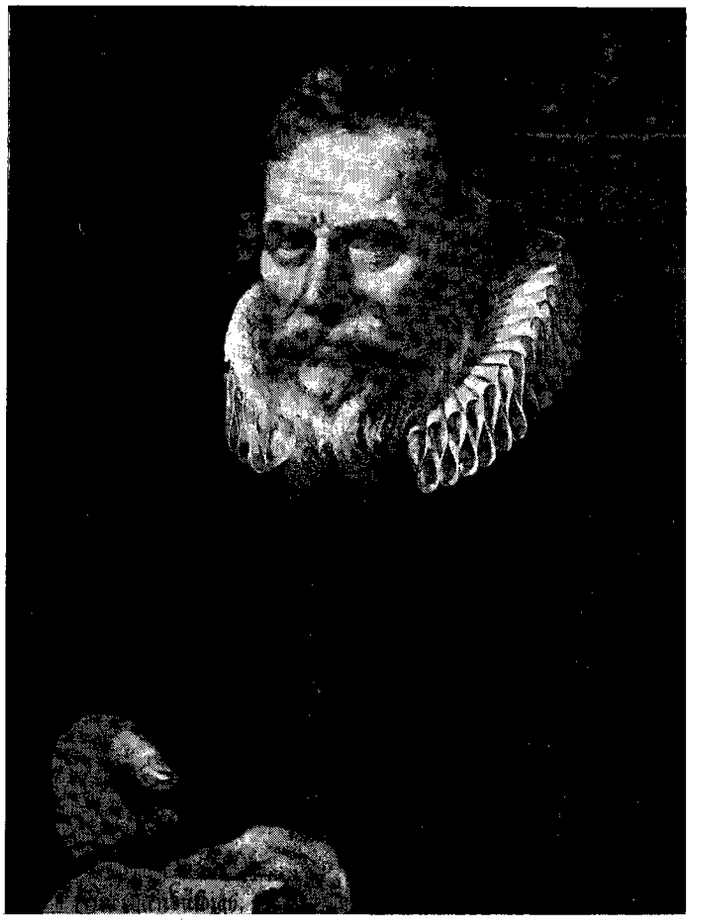

Gerrit *Jansz. Graswinckel* (nr. 2124)
1542-1627.

Portret (aet. 83, auno 1625) in de verzameling Sluiter-Valeton te Vught.

Overzicht VII.

1. *Jan Henricksz. Paefs* (nr. 68368=68496), raad van Leiden 1449-1472.

II. *Claes Jansz. Paets* (nr. 34184=34248), schepen 1469 en burgemeester 1483, '89 van Leiden, tr. ***Machteld van Leyden*** (nr. 34185=34249), dr. van ***Hentick Claesz. van Leyden*** (nr. 68370~68498) en ***Barbara Pietersdr. van Buytewech (68371~68499).***

111. ***Pieter** Claesz. Paets* (nr. 17092=17124), raad van Leiden 1493, tr. ***Maria Pietersdr.*** (nr. 17093 =17125), dochter van ***Pieter Jan Martijnsz.*** (nr. 34186~34250). stichter van een vicarie in de Pieterskerk te Leiden 1499, en ***Grietje** Pieter Jorisdr.* (nr. 34187~34251).

IV. *Jan Pietersz. Paets* (nr. 8546=8562), tr. ***Lysbeth** Aelwijnsdr.* (nr. 8547=8563).

V. ***Maria Jansdr.** Paets* (nr. 4273=4281), tr. ***Adriaen Huygensz.*** (nr. 4272~4280).

Hendrick Claesz. ***van Leyden*** (nr. 68370~68498) was de zoon van zekere *Claes* (nr. 136740= 136996) en ***Alyt van Leyden*** (nr. 136741=136997), wier broeder ***Jan van Leyden*** op 31 mei 1460 een vicarie stichtte op het Lieve Vrouwenaltaar in de Pancraskerk te Leiden. Zij sproot uit een geslacht dat in de stad Leiden reeds in de dertiende eeuw een rol speelde.

Bartha Graswinckel (nr. 531) behoorde tot het sedert 1908 van de Nederlandse adel deel uitmakende geslacht. Haar tot

e Delftse regenten-kringen behorende voorouders blijken uit et thans volgens overzicht VIII.

)verzicht VIII.

531. ***Bartha Graswinckel (1619-1677).***

Ouders:

062. Dr. ***Engelbert Graswinckel van** Maesland* (1577-1635), jur. doctor, advocaat voor den Hove van Holland, schout van Hof van Delft, Vrijenban, Absregt, Biesland en Overschie, tr. in 1606

063. ***Margaretha van Hoogenhouck*** (1588—1648).

Grootouders:

124. ***Gerrit Graswinckel*** (1542—1627), brouwer, veertigraad van Delft, tr.

125. ***Baertje van** Maesland* (***1540-1609).***

126= ***6992. Maerten van Hoogenhouck*** (†1613), veertigraad, schepen en burgemeester van Delft, tr. 1576

127=6993. ***Catharina van** der Dussen* († ***1617).***

Overgrootouders:

,248. ***Jan Jansz. Graswinckel*** (†1586), brouwer, veertigraad van Delft, tr. 1°

249. ***Geertje Jacobsdr. Touw*** († 1572).

***1250. Engelbert** Cornelisz.* ***van** Maesland* (†1574), rekenmeester van Holland, tr.

251. ***Maria Jansdr. van Utrecht.***

Overzicht IX.

17016=27960=55944. ***Jan** Jacob Bruynsz. van* der *Smaling,* (t 1494)
raad van Delft,
X
Catharina Mr. Jan *Pouwelsdr.*

8508 = 13980 =27972. ***Jacob Jan Bruyns van der** Smaling*
(1476—1544),
schepen en burgemr. van Delft,
×
8509 =13981= 27973. *Claesje Ewoutsdr. van* ***der Dussen***
(1481-1558)

Volckje Bruyns van der *Smaling,*
x 1501
***Pieter Pietersz. van** Overschie.*

6990. *Bruyn van* ***der** Dussen*
(† 1589),
veertigraad en burgemr. van Delft,
x 1546
6991. *Machtelt Jansdr.* van *Groenewegen*
(† 1597).

4254=13986. *Adriaen* ***van der** Dussen*
(† 1576),
veertigraad, schepen en
burgemeester van Delft,
X
4255 =13987. *Elisabeth Fransdr.* ***van** Bodegom.*

Frans van Overschie
(geb. 1520)
× 2° 1558
Adriana van Adrichem
(1540—1574).

3495. ***Ida** van der Dussen*
(1557-1599) ,
× 1574
3494. ***Willem** Dedel*
(1552-1641) ,
bewindhebber der O.I.-Comp.

2127=6993. Catharinn *van der Dussen*
(t 1617)
X 1576
2126 = 6992. *Maerten van Hoogenhouck*
(t 1613),
burgemeester van Delft.

Aeltgen van Overschie
(1561—1643),
x 1581
Mr. Johan de Groot
(1554-1640) ,
burgemeester van Delft.

1747. *Cornelia Dedel*
(1594—1660),
× 1633
1746. ***Jan van den** Eeckhout*
(1584—1652),
goudsmid te Amsterdam.

3496. Abraham wan *Hoogenhouck*
(1580—1641),
veertigraad en schepen van Delft,
× 1" 1607
3497. *Clara van der Burch*
(t 1614)

1063. *Margaretha van* ***Hoogenhouck***
(1588—1648),
× 1606
1062. Dr. ***Engelbert** Graswinckel van Maesland*
(1577—1635),
schout van Hof van Delft etc.

Mr. *Hugo* ***de Groot** (Grotius)*
(1583—1645),
Zweeds gezant te Parijs,
rechtsgeleerde.

Overzicht X.

4252 = 13984. Jan Jacobsz. van Hoogenhouck,
(† 1586),
lakenkoper, veertigraad, schepen en burgemeester van Delft,
x
4253 = 13985. Anno *Jansdr. van der* Mye († 1601.).

Neeltje van *Hoogenhouck*
(† 1627),
× 1557
Sebastiaen Cornelisz. van den *Berch*
(† 1613),
schepen en veertigraad van Delft.

Jacob van der. Berch
(† 1615),
brouwer, veertigraad en schepen van Delft,
X 1588
Margaretha *Cornelisdr. Verburch*
(† 1616).

Margriete van den *Berch*
x 1" 1622
Philips Thonisz. van Leeuwenhoeck,
mandenmaker te Delft.

Antoni *van* Leeuwenhoek
(1632—1723),
kamerbewaarder van schepenen te Delft,
natuurkundige.

2126 = 6992. *Maerten van Hoogenhouck*
(† 1613),
burgemeester van Delft,
X 2" 1576
2127 = 6993. **Catharina van der** *Dussen*
(† 1617).

3496. *Abraham* van Hoogenhouck
(1580—1641),
veertigraad en schepen van Delft,
X 1" 1607
3497. *Clara* van der *Burch*
(† 1614)

1748. *Pieter van Hoogenhouck*
(1613-1679) ,
burgemeester van Delft,
X 1636
1749. Catharina van *Ruyven*
(1613-1695).

874. *Joost van* Hoogenhouck
(1644—1714),
burgemeester van Leiden,
X 1" 1667
875. Anthonia des *Quiens.*
(1646-1676).

1063. Margaretha van. Hoogenhouck
(1588—1648),
X 1606
1062. Dr. *Engelbert Graswinckel* van *Maesland*
(1577—1635),
schout van Hof van Delft etc.

531. *Bartha* Graswinckel
(1619—1677),
X 1648
530. *Bartholomeus van Muyden*
(† 1679),
koopman te Rotterdam.

265. *Margaretha van Muyden*
(1658—1708),
× 1680
264. Johan **Snellen**
(1630-1691) ,
schout bij nacht van Holland
en Westfriesland.

Overzicht **XI.**

8502. Mr. *Jan Jacobsz. van Utrecht,*
heer van Rodenrijs en den Tempel,
(† 1553),
baljuw van Delfland,
X
8503. Maria *Storm* van *Wena.*

Magdalena van *Utrecht*

Maria van *Utrecht*
(† 1629)
X
Mr. Johan *van Oldenbarnevelt,*
ridder,
heer van den Tempel en Rodenrijs,
(1547—1619),
advocaat van Holland.

4251. Maria van *Utrecht,*
X
4250. *Engelbert* van *Maesland*
(† 1574),
rekenmeester van Holland.

2125. Baertje van Maesland
(1540—1609),
X
2124. Gerrit Graswinckel
(1542—1627),
brouwer, veertigraad van Delft.

4252 = 13984. *Jan Jacobsz. van Hoogenhouck* (†1586), schepen, veertigraad en burgemeester van Delft, tr.
4253 = 13985. *Anna Jansdr. van der Mye († 1601).*

4254 = 13986. *Adriaen Jacobsz. van der Dussen* (†1576), veertigraad, schepen en burgemeester van Delft, tr.
4255 = 13987. *Elisabeth Fransdr. van Bodegom.*

Gerrit Graswinckel (nr. 2124) werd bij sententie van de Raad van Beroerten te Antwerpen van 1 september 1568 met zijn vrouw verbannen, terwijl hun goederen werden verbeurd verklaard. Hij was reeds voor de uitspraak van dit vonnis naar Duitsland gevlucht en keerde eerst na het generaalpardon van 1574 in Delft terug.

Het echtpaar *Maerten van Hoogenhouck* (nr. 2126)-*Catharina van der Dussen* (nr. 2127) treffen wij hierna, onder de nrs. 6992 en 6993, wederom aan onder het voorgeslacht van *Willem Antonie Snoeck* (nr. 54). Laatstgenoemde stamt bovendien af van *Bruyn Jacobsz. van der Dussen* (nr. 6990), veertigraad en burgemeester van Delft, † in 1589 (zie overzicht XXVII), broeder van voornoemde *Adriaen van der Dussen* (nr. 4254113986). Beiden waren zonen van *Jacob Jan Bruynsz. van der Dussen* (nr. 8508=13980=27972), geb. in 1476, schepen en burgemeester van Delft, en aldaar in 1544 overleden; zijn voornoemde zonen namen de geslachtsnaam van hun moeder *Claesje Eeuwoutsdr. van der Dussen* (nr. 8509=13981=27973) aan.

Jacob Jan Bruynsz. van der Smaling (nr. 8508=13980=27972) zou een broeder zijn geweest van *Volckje Bruyns van*

der Smaling, in 1501 gehuwd met *Pieter Pietersz. van Overschie* en overgrootmoeder van „het wonder van Delft" *Hugo de Groot (1583-1645).* Het overzidht IX geeft deze verwantschap aan.

Uit *Jacob Jan Bruynsz. van der Smaling* stamt in de mannelijke lijn niet alleen het in 1909 uitgestorven geslacht *Van der Dussen,* dat sedert 1814 deel uitmaakte van de Nederlandse adel, doch ook een geslacht *Braun,* dat in de Zweedse adel werd opgenomen.

Door het geslacht *Van Hoogenhouck* bestond bovendien verwantschap met de natuurkundige *Antoni van Leeuwenhoek (1632-1723)* ; over deze verwantschap geeft het overzicht X uitsluitsel.

De eerder onder nr. 4251 genoemde *Maria Jansdr. van Utrecht* was een tante van haar naamgenote *Maria van Utrecht* (†1629), echtgenote van de advocaat of raadpensionaris van Holland, *Johan van Oldenbarnevelt.* Deze verwantschap is aangegeven op overzicht XI.

De vader van *Maria Jansdr, van Utrecht* (nr. 4251) was Mr. *Jan Jacobsz. van Utrecht* (nr. 8502), heer van den Tempel en Rodenrijs, baljuw van Delfland, die een zoon was van Mr. *Jacob Jansz. van Utrecht* (nr. 17004), veertigraad van Delft in 1482.

De moeder van *Maria Jansdr. van Utrecht* (nr. 4251), *Maria Storm van Wena* (nr. 8503), kon zich op zeer illuster voorgeslacht beroemen: zij was een achterkleindochter van de Delftse schepen *Vranck Lambertsz. van der Meer* (nr. 68026~223824) en diens echtgenote *Catharina van Foreest* (nr. 68027=223825), welke echtelieden tevens tot de voorouders behoren vàn *Willem Antonie Snoeck* (1774—1830), op het overzicht 1 onder nr. 54 genoemd.

Catharina van Foreest (nr. 68027=223825) was een kleindochter van de ridder *Coenraad Cuser van Oosterwijk* (nr. 272110=895302), die in de roerige tijden van de Hoekse en Kabeljauwse twisten een rol speelde. Op 21 september 1392 werd zijn zoon *Willem Cuser,* meesterknaap van de herberghe (lees: hofmaarschalk) van de Hollandse graaf, hertog Aelbrecht van Beieren, tesamen met „mins heren amy" Aleid van Poelgeest op het Buitenhof te 's-Gravenhage vermoord. Het gevolg van deze moord was, dat vier en vijftig Hoekse edelen, — onder wie de graaf van Oostervant (de latere Willem VI), zoon van hertog Aelbrecht — werden ingedaagd, vervolgd en verbannen, hun goederen geconfiskeerd en hun huizen verbrand en verwoest werden. De tegen hen gehouden strafexpeditie stond onder bevel van *Coenraad Cuser van Oosterwijk* (nr. 272110~895302). Nadat echter de hertog zich in 1403 met zijn zoon en opvolger had verzoend, werd *Coenraad* verbannen en gedwongen het grootste gedeelte van zijn leengoederen aan Aelbrecht's jonge gemalin Margriet van Kleef 'over te doen.

Coenraad's vader was de ridder *Willem Cuser* (nr. 544220 =1790604), rentmeester van Kennemerland, baljuw van Naarden,, Gooiland en Amstelland, en, als bastaard van een graaf van Holland, behorende tot de aanzienlijke Hollandse adel. Gewoonlijk wordt hij gehouden voor een bastaard van graaf *Jan II* (1299-1304) of van diens zoon *Willem III* (1304—1337) en aldus telde hij, behalve graven van *Holland, Vlaanderen* en *Gelre,* onder meer hertogen van *Brabant,* koningen van *Schotland* en, last but not least, keizer *Karel de Grote* onder zijn voorouders.

Deze *Willem Cuser* (nr. 544220=1790604) is bovendien — voorzover ons bekend is — de jongste gemeenschappelijke voorvader van *Pieter van Vollenhoven* en H.K.H. prinses *Margriet.* Deze laatste stamt namelijk af van *Willem Cuser's* dochter *Meyne Cuser,* echtgenote van de op 23 augustus 1350 door Kabeljauwse partijgangers te Delft doodgeslagen edelman *Claes van Swieten.* Deze gemeenschappelijke afstamming van beide verloofden is vastgelegd in het overzicht XII.

§ 3. Nrs. 34 en 35. Merck-De Freyn,

Johannes Merck (nr. 34), ged. Hulst (R.K.) 8 december 1750, † Rotterdam 16 april 1804, tr. Rotterdam 13 mei 1787 *Maria Willemina de Freyn* (nr. 35), ged. Rotterdam (herv.) 20 oktober 1757, † aldaar 27 april 1797.

Johannes Merck (nr. 34), die zelf dus katholiek gedoopt was, was zoon van de eveneens katholiek gedoopte *Jan Merck* (nr. 68) en *Geertruy Evertsdr. Schoorebrandt* (nr. 69), welke echtelieden op 30 april 1738 te Hulst waren getrouwd. *Jan Merck* (nr. 68), die op zijn geboortedag 8 juni 1715 te Hulst rooms katholiek was gedoopt als zoon van *Cornelis Merck* (nr. 136) en *Judoch van Neerpelt* (nr. 137), overleed aldaar 30 januari 1778; zijn vrouw *Geertruy Schoorebrandt* (nr. 69) overleed te Hulst 25 februari 1790.

Meer is ons bekend over de afkomst van *Maria Willemina de Freyn* (nr. 35), wier ouders waren *Johannes Wilhelmus de Freyn* (nr. 70) en *Maria Kalff* (nr. 71).

Johannes Wilhelmus de Freyn (nr. 70). die ook wel voorkomt als *Johannes de Freyn,* was klerk ter secretarie der stad Rotterdam en overleed aldaar 12 februari 1784, hij was met *Maria Kalff* (nr. 71) gehuwd te Rotterdam 27 februari 1757; zij was hervormd gedoopt te Rotterdam 6 april 1733 en overleed aldaar 6 maart 1793.

Voornoemde *Johannes Wilhelmus de Freyn* (nr. 70) werd hervormd gedoopt te Rotterdam 2 maart 1728 als zoon van *Willem de Freyn* (nr. 140) die — als jongeman van Delft — op 9 mei 1725 te Rotterdam was gehuwd met *Maria Casteleyn* (nr. 141), ged. Rotterdam 22 april 1704, begr. aldaar 20 mei 1776, 'dochter van *Johannes Casteleyn* (nr. 282) en (gehuwd Rotterdam 1 mei 1697) *Maria Daniël&. Maartens* (nr. 283), welke laatste uit Middelburg afkomstig was en in de week van 22 op 28 november 1739 te Rotterdam werd begraven.

Bovengenoemde *Johannes Casteleyn* (nr. 282), ged. Ooltgensplaat 20 september 1671 en begr. Rotterdam tussen 1 en 7 juni 1749, was de zoon van *Balten Casteleyn* (nr. 564), ged. Oude Tonge 30 maart 1636, landbouwer te Ooltgensplaat, † aldaar in 1698, tr. Ooltgensplaat 11 oktober 1665 *Neeltje Roodzant* (nr. 565), geb. te Oodtgensplaat, dochter van *Jan Dimmensz. Roodzant* (nr. 1130), geb. te Goedereede, begr. Den Bommel 21 jan. 1654, en *Joosje Arendsdr.* (nr. 1131), begr. Den Bommel 7 dec. 1676.

Balten Casteleyn (nr. 564) was de zoon van *Leendert Casteleyn* (nr. 1128), geb. te Goedereede, landbouwer, schepen van Oude Tonge, en (tr. Oude Tonge 29 oktober 1634) *Leentje de Jonge* (nr. 1129), ged. Oude Tonge 5 okt. 1614; zijn grootouders waren: *Balten Thonisz. Casteleyn* (nr. 2256), geb. te Goedereede, landbouwer te Oude Tonge, en *Huygje Cornelisdr.* (nr. 2257), en *Leendert Burrits de Jonge genaamd Goutswaart* (nr. 2258), geb. in 1576, schepen van Ooltgensplaat, en *Adriaentje Bettensdr.* (nr. 2259).

De hierboven genoemde *Willem de Freyn* (nr. 140) was hervormd gedoopt te Delft 20 augustus 1702, als zoon van *Johannes de Freyn* (nr. 280) en *Johanna van der Hutten* (nr. 28 1). Over zijn voorouders geeft het onderstaande overzicht XIII nadere gegevens.

Overzicht XII.

544220 = 1790604. Willem Cuser, ridder,
baljuw van Naarden, Gooiland en Amstelland,
rentmeester van Kennemerland, t na 1355,
x **1°**
544221= 1790605. ***Ida van Oosterwijk.***

272110=895302. *Coenraad Cuser,* ridder,
heer van Oosterwijk en Amstelveen (†1407),
baljuw van Amstelland en Rijnland, houtvester van Holland, raad van Hertog Albrecht,
x
272111~895303. ***Clementia Gerrit Boelendr.,***
vrouwe van Sloten en Osdorp,

136055 =447651. *Ida Cuser,* vrouwe van Oosterwijk
x ± 1370
136054~447650. Jan ***Herpertsz. van Foreest,***
heer van Middelburg, Foreest, etc. (†1413),
schout van Oudewater, schepen en vroedschap van Haarlem.

68027 = 223825. *Catharina* van ***Foreest,***
X
68026=223824. *Vranck Lambertsz. van der Meer,*
schepen van Delft.

34013. Maria van der ***Meer,'***
X
34012. Gerrit *Willemsz.* ***Storm van Wena***
tresorier en schepen van Delft.

17006. Jan Roe Storm ***van Wena,***
schepen van Delft,
X
17007. Aechte Tou van der Bwrch.

8503. Maria *Storm* van *Wena,*
X
8502. Mr. ***Jan van Utrecht,*** heer
van den Tempel en Rodenrijs
(† 1553)
baljuw van Delfland.

4251. ***Maria Jansdr. van Utrecht***
X
4250. Engelbert *Cornelisz.* van ***Maesland***
(† 1574),
rekenmeester van Holland.

2125. Baertje van ***Maesland*** (1540-1609)
×
2124. Gerrit ***Jansz. Graswinckel*** (1542-1627)
hrouwer, veertigraad van Delft.

1062. Dr. ***Engelbert Graswinckel van Maesland***
(1577-1635)
schout van Hof van Delft, etc.,
X 1606
1063. ***Margaretha*** van ***Hoogenhouck***
(1588-1648)

531. ***Bartha Graswinckel*** (1619—1677),
X 1648
530. ***Bartholomeus*** van Mwyden († 1679)
koopman te Rotterdam.

A.

311912. ***Arent van der Meer*** (†1503),
schout van Delft,
haljuw en dijkgraaf van Delfland,
X
111913. ***Jacomina Claesdr.,***
vrouwe van Pendrecht (t 1509).

55956. ***Pieter*** van der Meer (†1479),
X
55957. ***Lydewij de Wilt van Bleyswijck.***

27978. Vranck van der ***Meer*** (†1554),
schout en burgemr. van Delft,
baljuw en dijkgraaf van Delfland,
×
27979. ***Clara Jansdr. van Berendrecht*** († 1558).

13989. ***Clara*** van ***der Meer*** († 1602)
X
13988. Reyer Hendricksz. van der ***Burch***
(t 1565)
brouwer, raad ***van*** Delft.

6994. Pieter ***van der Burch*** (†1641),
X
6995. Maria ***Cornelisdr.*** van ***Santen.***

3497. ***Clara van*** der ***Burch*** (†1614),
X 1607
3496. Abraham wan ***Hoogenhouck***
(1580—1641),
veertigraad en schepen van Delft.

1748. ***Pieter van Hoogenhouck*** (1613—1679)
veertigraad, schepen en burgemeester
van Delft.
× 1636
1749. ***Catharina*** van ***Ruyven*** (1613-1695).

B.

Meyne Cuser,
X
Claes van Swieten
(† 1350).

Dirk van Swieten,
heer van Urk en Emmeloord,
(† vóór 1413)
X
Isabella van Borssele van Brigdamme,
(† 1419/25).

Meyne van Swieten,
(† 1413/17)
× 2°
Gillis van Cralingen, ridder,
heer van Voorschoten, Zuidwijk, enz.
(† 1440)
baljuw van Friesland, etc., overste houtvester van de Haarlemmerhout.

Christina van Cralingen
X
Dirk van Assendelft, vrijheer
van Assendelft, heer van Assumburg, baljuw van Amstelland.

Gerrit van ***Assendelft,*** heer van
Assendelft en Assumburg (†1486),
raad van Holland,
X
Beatrix van Dongen,
vrouwe van Besoyen en Heinenoord († 1492).

Claes van Assendelft, ridder,
heer van Assendelft, Assumburg, 'Besoyen,
etc. (†1501),
raad van Holland,
X
Alijt van Kijfhoek, vrouwe van
Cralingen, Goudriaan, etc. († 1530).

Dirk van Assendelft, heer van Besoyen,
Heinenoord en Albrants(1498/9—1553),
X
Adriana van Nassau († 1558).

Anna van 'Assendelft.
(1547—1630),
× 1568
Johan van ***Schagen,*** heer van Schagen,
Barsingerhorn, Oud- en Nieuw-Goudriaan,
(1544-1618).

Adriana van Schagen (1575—1656),
X 1595
Johann von Wittenhorst, heer van
Sonsfeld, Drongelen en Gansoyen
(1568-1617).

Hermann baron von' ***Wittenhorst-Sonsfeld***
(† 1652),
× 1644
Wilhelmina van Gent,
vrouwe van Oyen, Dieden en Biesterfeld.

C.

Overzicht XII (vervolg).

A.

265. *Margaretha* van *Muyden* (1658—1708),
x 1680
264. *Johan Snellen* (1630-1691).

132. *Willem Snellen* (1683—1739),
x 1709
133. *Margaretha* van *'t Wedde* (1681—17...).

66. Jan Snellen (1711—1787),
x 2" 1753
67. Jacoba van der Wallen (1716-1784).

33. *Margaretha Cornelia* Snellen (1757—1848),
X 1782
32. François van Vollenhoven (1756-1842).

16. *Jacob van Vollenhoven*
(1788—1855),
x 1° 1812
17. Geertruida Johanna *Merck*
(1788-1832).

8. Pieter van Vollenhoven
(1828—1896),
× *1857*
9. *Cornelia Rijshouwer*
(1833-1904).

4. *Willem Jan van Vollenhoven*
(1862—1920),
x 1897
3. Auguste Philippine Buck
(1869-1948).

2. Pieter van *Vollenhoven*
(geb. 1897)

B.

874. *Joost van Hoogenhouck* (1644-1714)
X 1" 1667
875. *Anthonia. des Quien (1646-1676).*

437. *Catharina* van *Hoogenhouck*
(1674—1761),
X 1702
436. Mr. *Pieter Marcus* (1674—1744).

218. Mr. Jan *Pieter Marcus*
(1703—1734),
X 1728
219. *Aletta Elisabeth Mylius*
(1710-1767).

109. *Antonia Marcus* (1734—1774),
X 1756
108. Mr. *Matthijs Snoeck*
(1737-1788).

54. *Willem* Antonie *Snoeck*
(1774—1830),
× 1799
33, *Petronella Johanna Boellaard*
(1773-1819).

27. *Matthia Anthonia Snoeck*
(1799—1851)
× 1826
26. Ds. *Antonius Hirschig*
(1802-1871).

13. *Jacoba Gijsberta Hirschig*
(1827—1914)
× 1857
12. Hendrik Jan de Lange
(1822—1905).

6. Mr. Antonius *Matthias de Lange*
(1862-1921)
x 1" 1903
7. *Amalia* Anna Jacoba *Kann*
(1882-1912).

3. Jacoba Gijsbertha de Lnngc
(geb. 1906),

× 1934

1. *Pieter van Vollenhoven,*
geb. te Schiedam 30 april 1939.

C.

Friedrich Wilhelm
baron von *Wittenhorst-Sonsfeid*
(1636—1711),
× 1678
Amelie Henriette barones von *Schwerin*
(1658-1699).

Albertine Eleonore barones von *Wittenhorst-Sonsfeld* (1693—1721),
X 1716
Heinrich *Carl* von der *Marwitz.*
(1680-1744).

Friederike Caroline Henriette von der *Marwitz* (1720—1763),
x 1743
Albrecht Carl Friedrich graaf
van *Schönburg- Waldenburg*
(1710-1765).

Otto *Carl* Friedrich vorst van *Schönburg*
(1758—1800),
× 1779
Henriette Eleonore Elisabeth gravin
Reuss-Köstritz
(1755-1829).

Otto Victor vorst van *Schönburg*
(1785—1859),
x 1817
Thekla prinses van
Schwarzburg-Rudolstadt (1795—1861).

Mathilde prinses van *Schönburg-Waldenburg*
(1826—1914),
× 1847
Franz Friedrich *Adolf* prins van
Schwarzburg-Rudolstadt (1801-1875).

Marie Caroline *Auguste* prinses van
Schwarzburg-Rudolstadt (1850—1922),
x 1868
Friedrich *Franz* 11 groothertog
van *Mecklenburg*
(1823-1883).

Hendrik Wladimir Albrecht Ernst hertog
van *Mecklenburg,* prins der Nederlanden
(1876-1934)
x 1901
Wilhelmina Helena *Paulina* Maria koningin
der Nederlanden, prinses van Oranje-Nassau
(1880-1962).

Juliana *Louise Emma* Marie *Wilhelmina*
koningin der Nederlanden, prinses van
Oranje-Nassau, hertogin van *Mecklenburg*
(geb. 1909),
x 1937
Bernhard *Leopold* Frederik *Everhard Julius*
Coert *Karel Godfried* Pieter prins van *Lippe-Biesterfeld,* prins der Nederlanden
(geb. 1911).

H.K.H. *Margriet Francisca* prinses der
Nederlanden, prinses van *Oranje-Nassau,*
prinses van *Lippe-Biesterfeld,*
geb. te Ottawa (Canada) 19 januari 1943.

Overzicht **XIII.**

140. *Willem de Freyn* (geb. 1702).

Ouders:

280. *Johannes de Freyn*, ged. Delft 13 januari 1675, † vóór 1707, tr. Rotterdam 9 augustus 1701
281. *Johanna van der Hutten*, ged. Rotterdam 25 december 1676, begr. aldaar 2 augustus 1765.

Grootouders:

560. *Willem de Freyn*, geb. te Delft, schoolmeester van de „Duitse" school aldaar, † Delft 1 april 1712, tr. (ondertr. ’s-Gravenhage 11 dec. 1672)
561. *Maria van Ameyden*, ged. ‘s-Gravenhage 6 april 1644, † Delft 18 augustus 1714.
562. Jacobus *van der Hutten*, ged. Rotterdam 1 febr. 1657, tr. Bergschenhoek 8 februari 1676
563. *Adriaentje Queborn*, ged. Rotterdam 12 februari 1653, begr. aldaar 24 november 1730.

Overgrootouders:

1120. *Hendrick Mattheusz. de Freyn*, passementwerker, † Delft 3 maart 1683, tr. Delft 24 oktober 1627
1121, *Baafje Haring*, schoolhoudster te Delft, dochter, van de te Luik geboren passementwerker *Servaes Servaesz. Haring* (nr. 2242), die op 23 april 1600 te Delft was gehuwd met de uit ‘s-Hertogenbosch afkomstige *Toontje Hendricksdr.* (nr. 2243).
1122. *Jasper van Ameyden*, bode van de Staten-Generaal te ’s-Gravenhage, zoon van *Abraham van Ameyden* (nr. 2244), (eveneens bode der Staten-Generaal), tr. (ondertr. ‘s-Gravenhage 18 maart) 1635
1123. *Geertruyd van der Boll*, dochter van de te Tholen geboren kuiper *Michiel Corstiaensz. van der Boll* (nr. 2246) en (gehuwd ‘s-Gravenhage 25 maart 1607) *Tanneke Corstiaensdr.* (nr. 2247).
1124. *Jacobus van der Hutten*, geb. te Dordrecht, suikerraffinadeur, tr. Poortugaal in febr. 1642
1125. *Cornelia Hoogewerff*, ged. Poortugaal 15 mei 1622, begr. aldaar 22 oktober 1679.
1126. *Jacob Queborn*, geb. te Rotterdam, begr. aldaar 12 februari 1687, tr. Middelburg 30 augustus 1637
1127. *Sara Jacobsdr.*, geb. te Middelburg.

‘*Cornelia Hoogewerff* (nr. 1125) was een dochter van *Doen Jansz. Hoogewerff* (nr. 2250), (1598—1679), schepen en heemraad van Poortugaal en possesseur van de door zijn voorvader *Doen Beyensz.* (36000=36040=72024=72060) bij testament gestichte „memorie-landen", en van diens eerste echtgenote *Lydia Nicolaesdr. Spruyt* (nr. 2251).

Doen Jansz. Hoogewerff (nr. 2250) was een zoon van *Jan Doensz.* (nr. 4500), die in 1604 overleed, waarna zijn weduwe *Neeltje Aertsdr. van Drie1* (nr. 4501) in 1605 hertrouwde met *Willem Hendricksz. Hoogewerff* (†1658), schout en heemraad van Poortugaal. Aan deze stiefvader ontleende *Doen Jansz. Hoogewerff* (nr. 2250) zijn geslachtsnaam.

Van bovengemelde *Doen Beyensz.* (nr. 36000=36040=72024=72060) stamde *Cornelia Hoogewerff* (nr. 1125) in de rechte mannelijke lijn af, bovendien behoorden haar beide grootmoeders en haar schoondochter *Adriaentje Queborn* (nr. 563) tot zijn afstammelingen in de vrouwelijke lijn. Hij heeft bij het nageslacht bekendheid verworven door de voormelde „memorie-landen", waarover de ‘omtrent zijn nakomelingschap opgestelde „Geslachtboom ofte de afkomstelingen van Doen Beyense van Driel" — welke in de 17de en de 18de eeuw op de secretarie van Poortugaal werd bijgehouden en waarvan het originele exemplaar zich thans bevindt bij de heer G. J. Vermaat te Poortugaal — het volgende mededeelt:

„Disponeerende van syne goederen heeft gewild, dat op „den oudsten en naasten van syne Descendenten tot een „eeuwige memorie soude succedeeren seeckere omtrent een „en twintig gemeeten lants, geleegen in Poortugael: mitsga„ders nog seeckere omtrent veertien gemeten lants, geleegen „alsvooren, omme by denselven als patroon of patronesse „geconfereert te werden, aan yemand van de descendenten, „van den voorgeschreeven fondateur omme den zelven uit „het innekomen van de voorschreeve viccarye te laten stuy„deeren, bequaem maken en onderhouden tot een priester".

De „memorie-landen" overleefden als zodanig de reformatie; „possesseur" was onder meer — zoals wij hierboven reeds vermeldden — *Doen Jansz. Hoogewerff* (nr. 2250). Als laatste possesseur wordt omstreeks 1825 vermeld *Boudewijn Vermaat*, schout van Poortugaal.

De „fondateur — in de „Geslachtboom" ten onrechte aangeduid met de geslachtsnaam *Van Drie1* — behoorde tot een geslacht, dat reeds in de veertiende eeuw in het land van Putten op de voorgrond trad; zijn grootvader, eveneens *Doen Beyensz.* (nr. 144000=144160=288096=288240) genaamd, werd in 1434 door de heer van Putten en Strijen genoemd onder „onsen mannen vant lant van Putte" en maakte deel uit van het consortium, dat in 1436 -kost na de St. Elisabethsvloed — de bedijking van het Oudeland van Strijen op zich nam. De viervoudige afstamming van *Johanna van der Hutten* (nr. 281) uit dit geslacht is weergegeven in het bijgaande overzicht XIV.

Maria Kalff of *Calff* (nr. 71), hervormd gedoopt te Rotterdam 6 april 1733 en aldaar overleden 6 maart 1793, was te Rotterdam op 27 februari 1757 met *Johannes Wilhelmus de Freyn* (nr. 70) gehuwd. Haar ouders waren *Gerard Calff (1704-1772)* (nr. 142) en *Cornelia (Petronella) Camby (1709-1752)* (nr. 143). Deze laatste was dochter van *Pieter Camby* (nr. 286), die als. jongeman van Dordrecht op 28 april 1708 te Rotterdam in het huwelijk trad met *Maria Segvelt* (nr. 287), bij haar huwelijk jongedochter van Zevenbergen genoemd en als zijn weduwe begraven te Rotterdam tussen 13 en 19 juli 1760.

Pieter Camby (nr. 286) was op 7 maart 1682 te Dordrecht gedoopt als zoon van de te Haarlem geboren bleker *Daniel Camby* (nr. 572) en (gehuwd Dordrecht 30 april 1679) *Neeltje Cornelisdr. de Pater* (nr. 573) uit Dubbeldam. Ook zijn grootvader *Lambert Danielsz. Camby* (nr. 1144), geboren te Heemstede en begraven te Dordrecht 4 september 1670, had het beroep van bleker uitgeoefend, deze was op 14 januari 1642 te Dordrecht gehuwd met *Teuntje Dircksdr.* (nr. 1145), gedoopt te Dordrecht in mei 1620 en aldaar begraven 8 september 1663, dochter van *Dirck Hendricksz.* (nr. 2290) en *Belike Willemsdr.* (nr. 2291) .

Maria Segvelt (nr. 287) was dochter van de Hervormde predikant Ds. *Johannes Segvelt* (nr. 574), geb. te Breda in 1664 en overleden te Hem (N.H.) in 1697, op 11 augustus 1686 te Zevenbergen gehuwd met *Catharina van Sevenhoven* (nr. 575), geboren te Amsterdam in 1662.

Ds. *Johannes Segvelt* (nr. 574) was een zoon van Dr. *Hendrick Segvelt* (nr. 1148), med. doctor, geb. te Woerden in 1638 en in 1676/1677 te Zevenbergen ‘overleden, op 19 maart 1663 te Etten gehuwd met *Maria Coorncoper* (nr. 1149), gedoopt te Leur 23 januari 1633 als dochter van *Adriaen Cornelisz. Coorncoper* (nr. 2298), stadhouder te



Grafzerk van *Jam Doensz.* (nr. 4500), *Doen Willemsz.* (nr. 9000) en diens echtgenote *Maertgen Maertensdr.* (nr. 9001) in de Herv. Kerk te Poortugaal.

Naar een afbeelding in „Ons Voorgeslacht", 18de jrg., nr. 110. (Cliché welwillend ter beschikking gesteld door de redactie van „Ons Voorgeslacht".)

Overzicht XIV.

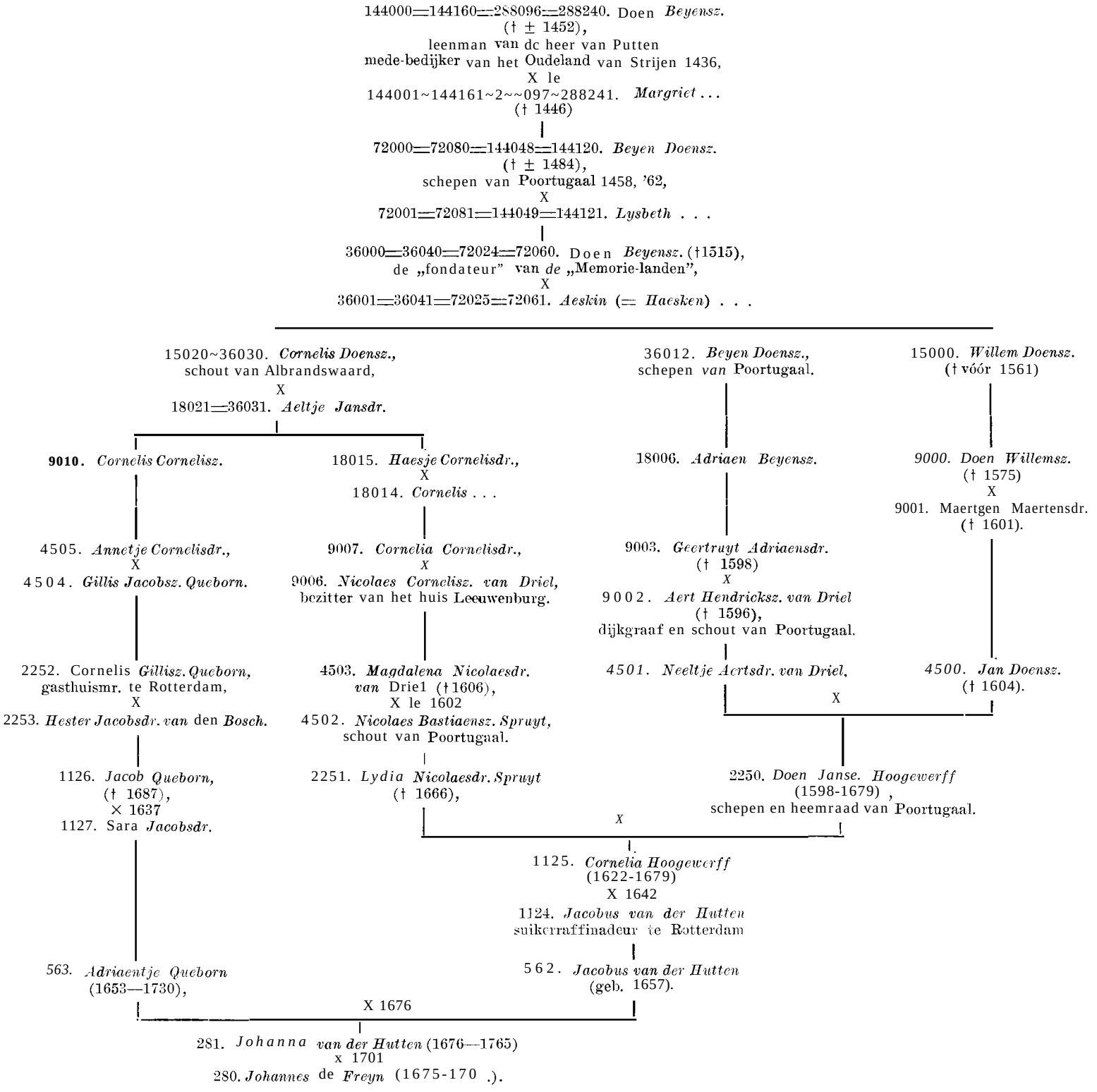

Leur, en (gehuwd 16 januari 1627) *Magdalena Merfens* (nr. 2299).

Voornoemde *Gerard Calff* (nr. 142) was een zoon van *Johannes Calff* (*1675-1729*) (nr. 284), die zich omstreeks 1720 uit Gorinchem te Rotterdam vestigde, en *Margaretha Nieuwdorp (1668-1736)* (nr. 285). Deze laatste was een dochter van *Arnoldus Nieuwdorp* (nr. 570), die — na ondertrouw te Gorinchem op 15 okt. 1662 — te Noordeloos huwde met *Piefernella Walewijn* (nr. 571), de te Gorinchem op 15 april 1644 gedoopte dochter van *Willem Aerfsz. Walewijn* (nr. 1142), raad van Gorinchem, en *Margaretha Marfensdr. van Arckel* (nr. 1143), welke echtelieden op 14 maart 1638 te Kedichem waren gehuwd.

Hoewel de hierboven genoemde- leden van het geslacht *Kalff (Calff)* zich in het 18de-eeuwse Rotterdam met een nogal bescheiden sociale positie moesten vergenoegen, kon hun afkomst een vergelijking met die van vele, toenmaals in aanzien zijnde Rotterdamse regenten-geslachten met glans doorstaan. Niemand minder dan de genealoog Jan van Kuyl verklaarde in zijn „Wapenboek", een 18de-eeuws handschrift over oude Gorinchemse geslachten, berustende in het Museum aldaar, over het geslacht *Kalff*:

„Dit plagt wel eertijds een der aanzienlijkste en deftigste „familiën te zijn binnen Gorinchem, als hebbende zoo op het „Raadhuis als in de Kerk de aldereerste ampten met lof be„kleed".

Reeds in 1529 was *Adriaen Cornelisz. Calff* (nr. 18176) schepen van Gorinchem en gedurende de gehele 16de eeuw maakten leden van het geslacht *Calff* deel uit van de Gorinchemse regering.

Nadat de stad in juni 1572 de zijde van de opstandelingen tegen het Spaanse gezag had gekozen, zien wij, dat *Anna van Meerkerk* (nr. 4545), de weduwe van *Jan Calff* de Jonge (nr. 4544) — die nog in 1572 gasthuismeester te Gorinchem was geweest — in 1575 te Utrecht verblijft en kennelijk, evenals vele andere naaste verwanten van haar man, was uitgeweken.

Deze *Jan Calff* de Jonge (nr. 4544) en *Anna van Meerkerk* (nr. 4545) behoorden tot de aanzienlijken van de stad Gorinchem: hij toch was zoon, broeder en zwager van burgemeesters van die stad, terwijl haar vader, *Claes van Meerkerk* (nr. 9090), schepen van Gorinchem, één harer broeders advocaat voor den Hove van Holland en één harer zusters, de echtgenote van Mr. *Franck van den Bergh*, raad-ordinaris in de Grote Raad van Mechelen, was. Hoewel hun zoon *Pefer Calff* (nr. 2272) een niet onvoorspoedig houtkoper en zelfs van 1602-1620 hoogheemraad van het Land van Arkel was, is zijn nageslacht weldra zeer sterk in maatschappelijke positie en welstand achteruit gegaan en blijken zijn zonen — onder wie *Jan Calff* (1596-1664) (nr. 1136) — en kleinzoon zelfs de schrijfkunst niet machtig te zijn geweest. Eerst omstreeks het midden van de 18de eeuw verkeert deze neergang in opgang en in de 19de en 20ste eeuw heeft het geslacht *Kalff vele* vooraanstaande Nederlanders opgeleverd.

Het ligt voor de hand, deze achteruitgang, die na 1572 aanvangt, te wijten aan de alstoen in Gorinchem plaats gehad hebbende omwenteling, waarbij de stad Gorinchem de Spaanse zijde verliet en ten slotte nog slechts hervormden als regenten werden geaccepteerd. Dit vermoeden wint aan kracht als men constateert, dat het geslacht zeer vele connecties had, die er op wijzen, dat de leden ervan niet zeer hervormingsgezind waren.

Voornoemde *Jan Calff* de Jonge (nr. 4544), schepen in 1569, had als broeder Mr. *Willem Calff*, proost en deken van het Kapittel van St. Maarten en St. Vincent te Gorinchem, die bij de overgang van de stad in 1572 op het kasteel gevangen werd gezet, zich voor veel geld moest loskopen en naar Utrecht uitweek, van waar hij nog medegewerkt heeft aan enige vruchteloze pogingen om Gorinchem weer onder het Spaanse gezag te brengen. Een andere broeder, de oud-burgemeester *Jan Calff* de Oude (1518—1595/6) was eveneens naar Utrecht uitgeweken en tot diens afstammelingen behoren onder meer *Jan* (ook genaamd *Horfensius*) *van Weuelinchoven* en *Balthasar van Wevelinchoven*, beiden pastoors te Gorinchem resp. van 1629—'71 en van 1671—'94, alsmede de apostolische vicaris *Johannes Bapfisfa van Neercassel* (1623—1686), die door zijn energieke maatregelen het verval van de katholieke kerk in Nederland in de 17de eeuw heeft weten te stuiten. Verder waren de voormelde gebroeders *Jan Calff* de Oude, Mr. *Willem Calff* en *Jan Calff* de Jonge (nr. 4544) volle neven van de heilige *Nicolaas Pieck* (1546-1572), een der „Gorcumse martelaren". *Pieck*, die pater-gardiaan van het Franciscanerklooster te Gorinchem was, werd bij de komst der Geuzen gevangen gezet op het kasteel van Gorinchem, gemarteld en ten slotte na negen dagen met achttien medegevangenen in een „schuit vol papen" naar Lumey's hoofdkwartier in Brielle gebracht, waar hij in de avond van 7 juni 1572 aan een balk van een afgebrande schuur werd opgehangen. In 1867 werd hij door paus Pius IX samen met de andere „Gorcumse martelaren" heilig verklaard.

De afkomst van al deze personen uit het geslacht *Kalff* blijkt uit bijgaand overzicht XV.

§ 4. Nrs. 36 en 37. Rijshouwer-Van der Sijde.

Johannis Rijshouwer (nr. 36) ged. Papendrecht (herv.) 7 nov. 1770, † Rotterdam 27 november 1851, tr. Oud-Beijerland 10 mei 1795 *Adriana van der Sijde* (nr. 37), geb. Heinenoord 4 september, ged. aldaar (herv.) 6 september 1767, † Rotterdam 20 april 1841.

Van voornoemd- echtpaar is ons verder bekend, dat de ouders van *Johannes Rijshouwer* (nr. 36) waren *Pieter Rijshouwer* (nr. 72) en *Teuntje de Jong* (nr. 73) en dat de ouders van *Adriana van der Sijde* (nr. 37) waren *Jan van der Sijde* (nr. 74) en *Elisabeth Troost* (nr. 75).

Pieter Rijshouwer (nr. 72) was gedoopt te Heinenoord (herv.) 11 jan. 1728 als zoon van *Arie Cornelisz. Rijshouwer* (nr. 144), geb. te Puttershoek, en (huwelijksaang. Puttershoek 21 juli 1719) *Antonetta Heyndricksdr. Hartgoet* (nr. 145).

Jan van der Sijde (nr. 74), ged. Heinenoord (herv.) 10 december 1724, penningmeester van Heinenoord, † (aangeg. aldaar 27 juni) 1792, tr. Heinenoord 14 juni 1750 *Elisabeth Troost* (nr. 75), ged. Heinenoord (herv.) 11 maart 1731, † (aangeg. aldaar 8 januari) 1776, dochter van de dijkgraaf *Jan Ariensz. Troost* (nr. 150), † (aangeg, Heinenoord 19 februari) 1759, en *Cornelia Cornelisdr. Visser* (nr. 151), † (aangeg. Heinenoord 7 april) 1745.

Voornoemde *Jan van der Sijde* (nr. 74) was een zoon van *Pieter van der Sijde* (nr. 148), penningmeester van Oud-Heinenoord, † (aangeg. Heinenoord 16 febr.) 1739, en (huwelijksaang. Heinenoord 6 mei 1722) zijn eerste echtgenote *Geerfruy Verheul* (nr. 149), bij haar huwelijk wonende te Pernis, † (aangeg. Heinenoord 22 januari) 1733. Hij was kleinzoon van *Willem van der Sijde* (nr. 296), ged. Heinenoord 31 januari 1666 — als zoon van *Pieter van der Sijde* (nr.

Overzicht **XV.**

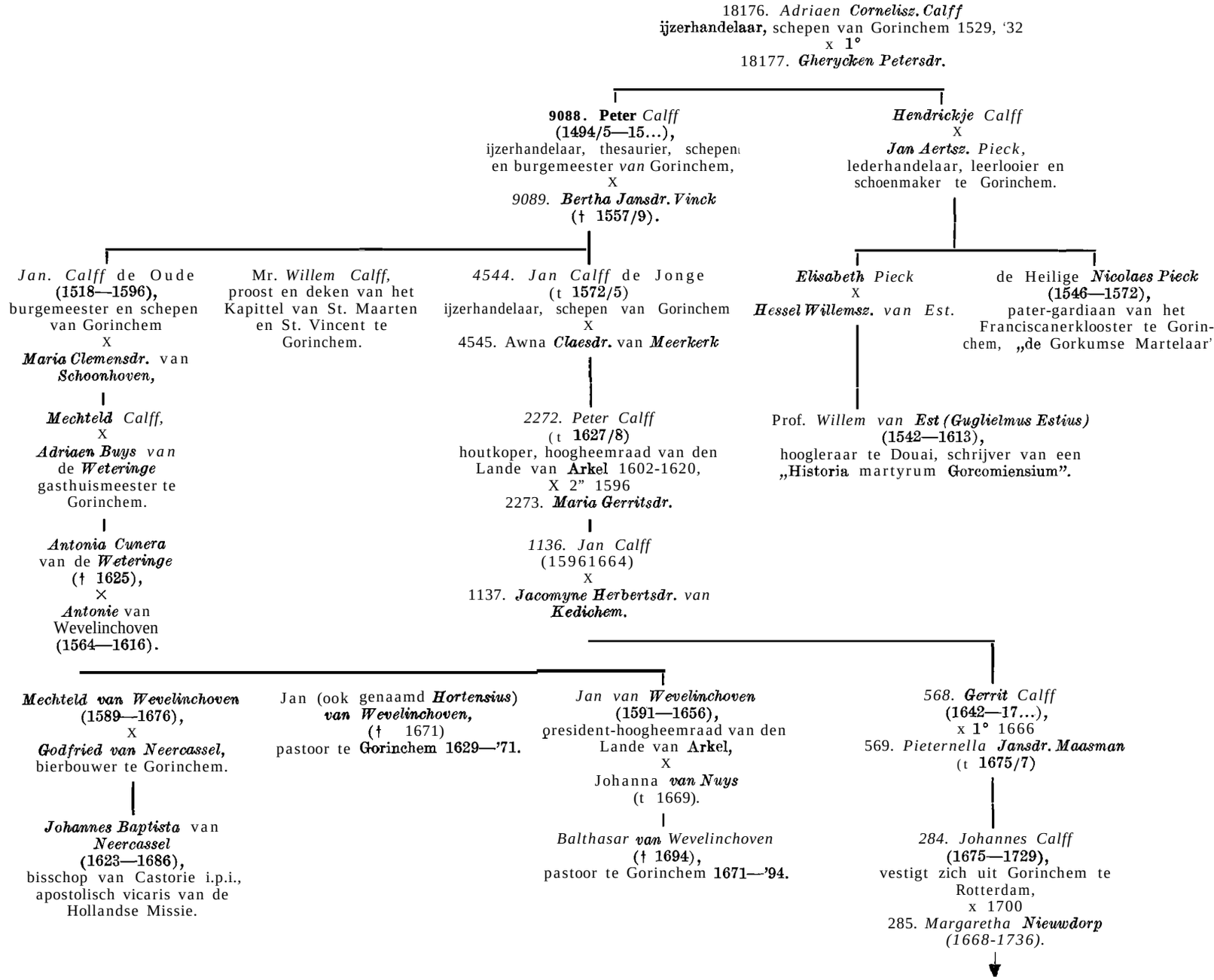

592) en *Grietje Cornelisdr. Aendewegh* **(nr.** *593)* —, secretaris en penningmeester van Heinenoord, hoogdijkheemraad van de Somerlande, † Heinenoord 5 mei 1705, en *Geertruy Hoogendijk* (nr. 297), ged. Geervliet 17 januari 1666, † (aangeg. Heinenoord 6 febr.) 1736.

Tot de voorouders van *Geertruy Hoogendijk* (nr. 297) behoorde ook Doen *Beyensz.* (nr. 36000 = 36040 = 38044 = 72024 = 72060), de reeds' in § 3 besproken „fondateur" van de z.g. „Memorielanden" (zie ook 'overzicht XIV); deze afstamming is als volgt:

1. *Doen Beyensz.* (nr. 36000 = 36040 = 38044 = 72024 = 72060), † in 1515, was de vader van:

11. *Cornelis Doensz.* (nr. 18020 = 19022 = 36030), schout van Albrandswaard, tr. *Aeltje Jansdr.* (nr. 18021 = 19023 = 3603 1). Zij waren de ouders van:

111. *Neeltje Cornelisdr.* (nr. 9511), tr. 2° *Dirck Cornelisz. Koornneef* (nr. 9510), uit welk huwelijk sproot:

IV. *Claesje Dircksdr. Koornneef* (nr. 4755), tr. *Adriaen Fonckert* (nr. 4754): zij waren de ouders van:

V. *Hilletje Fonckert* (nr. 2377), tr. *Adriaen Hendricksz. Hoogendijk* (nr. 2376). Hun zoon was:

VI. *Hendrick Adriaensz. Hoogendijk* (nr. 1188), † in 1634, tr. in 1620 *Ariaentge Francksdr. de Vos* (nr. 1189), † in 1679. Zij waren de ouders van:

VII. *Arie Hendricksz. Hoogendijk* (nr. 594), geb. in 1630, tr. in 1660 *Ariaentje Damisdr. Hoenderhoek* (nr. 595), geb. in 1633. Hun dochter was:

VIII. *Geertruy Hoogendijk* (1666—1736), hierboven onder nr. 297 genoemd als echtgenote van *Willem van der Sijde* (nr. 296).

§ 5. Nrs. *38* en 39. Van Vollenhoven-Havelaar.

Cornelis van Vollenhoven (nr. 38), geb. Rotterdam 13 dec. 1783, ged. aldaar (remonstr.) 14. januari 1784, koopman te Rotterdam, † Arnhem 19 april 1844, tr. Rotterdam 14 april 1805 *Maria Elisabeth Havelaar* (nr. 39), geb. Rotterdam 18 juli, ged. aldaar (remonstrants) 11 augustus 1784, † Rotterdam 23 september 1862.

Cornelis van Vollenhoven (nr. 38) was een zoon van *Cornelis van Vollenhoven* (nr. 76) en *Johanna Bosch* (nr. 77). De hierboven onder nr. 76 genoemde *Cornelis van Vollenhoven* (1753-1835) is reeds eerder genoemd als burgemeester van Rotterdam 1820—'24. Hij kwam, evenals zijn broeder *François van Vollenhoven* (nr. 32), direct na de omwenteling van 1795 op de voorgrond en maakte in 1796 deel uit van de Commissie, welke een ontwerp-regeringsreglement opstelde, terwijl hij in augustus 1797 door de Kiesvergadering tot lid voor de Tweede Nationale Vergadering werd gekozen. Van 1798-1803 was hij lid van de Municipale Raad en in de daarop volgende periode kreeg hij in zijn functie van onder-voorzitter en voorzitter van de Rotterdamse Kamer van Koophandel ruimschoots gelegenheid de opeenvolgende souvereinen van ons land toe te spreken. In 1806 werd door hem in een toespraak in de beurs Lodewijk Napoleon als „vader des vaderlands" begroet en hem toegezegd, dat de heren met de hunnen liederen te zijner ere zouden zingen. In oktober 1811 hoopte hij in zijn toespraak tot Napoleon, dat men „hoogstdezelven van zijn troon als vader van het groote huisgezin, met eene weldoende hand, de voordeelen van den vrede en welvaart zal zien uitdeelen over alle de aan zijn scepter onderdanige volken". De Franse commissaris-generaal van politie te Rotterdam De Marivault oordeelde, dat *Van Vollenhoven* „a exposé avec modestie et avec une réserve convenable ses désirs et ses voeux". Bij het bezoek op 9 december 1813 van de souvereine vorst Willem 1 aan Rotterdam verklaarde *Van Vollenhoven*, dat nimmer „ooit een uitvoerige of opgecierde aanspraak minder te pas (kon) komen, dan in deeze opmerkelijke tijdsomstandigheden: deze vorderen de taal van het hart".

Reeds toen was *Van Vollenhoven* in zijn geboorteplaats een zeer vooraanstaand man. Bij de omwenteling was hij op 19 november 18 13 als raad in het nieuwe stadsbestuur benoemd, terwijl Willem 1 bij zijn bovengemelde bezoek aan Rotterdam na afloop van het hem van stadswege aangeboden feestmaal nog zakelijk met hem, als voorzitter van de Kamer van Koophandel, sprak over handelsaangelegenheden, met name over de teruggave der koloniën, waarbij voor Rotterdam die in Zuid-Amerika golden als „nos meilleures colonies". In 1814 was hij lid van de Vergadering van Notabelen ter beoordeling van de Grondwet. Hij was voorts vroedschap 1814—'16, burgemeester 1820—'24 en wethouder 1824—'32 van Rotterdam en lid der Staten van Holland.

Op zijn voorouders is in § 2 reeds uitvoerig ingegaan, zodat wij thans zullen overgaan tot de voorouders van zijn echtgenote *Johanna Bosch* (nr. 77), opgenomen in het hier volgende overzicht XVI,

Overzicht XVI.

77. *Johanna Bosch* (1754—1835), tr. in 1773 *Cornelis van Vollenhoven* (nr. 76).

Ouders:

154. *Salomon Bosch* (1721—1808), koopman te Rotterdam, tr. 1745
155. *Geertruyd van den Hoek* (1724-1780).

Grootouders:

308. *Gerrit Bosch* (1682—1750), koopman te Amsterdam, tr. tr. 1706
309. *Anna Johansdr. van Horsten* (1683-1726).
310. *Leendert van den Hoek.* koopman te Rotterdam, tr. 1722
311. *Johanna van der Schelling* (geb. 1692).

Johanna van der Schelling (nr. 311) was een dochter van *Dirck Hendricksz. van der Schelling* (nr. 622) (1658-1709) en (gehuwd in 1689) *Aletfa Sinjoor* (nr. 623) (1654—1724), wier ouders waren *Pieter Sinjoor* (nr. 1246) en *Elisabeth van Hemert* (nr. 1247). Deze laatste had als ouders *Lucas van Hemert* (nr. 2494) en *Sara van der Lanen* (nr. 2495), dochter van *Pieter* of *Pierson van der Lanen* (nr. 4990) en *Janneken Lindemans* (nr. 499 1) .

Het echtpaar *van der Schelling-Sinjoor* (nrs. 622 en 623) had behalve voormelde dochter *Johanna van der Schelling* (nr. 311) nog als zonen Mr. *Pieter van der Schelling* (*1692* -1750) en *Hendrik van der Schelling* (1694-1772). Eerstgenoemde *Pieter* was de in zijn tijd zeer bekende geschiedkundige en verzamelaar en in 1717 gehuwd met *Alida van Alkemade*, dochter van de niet minder bekende historicus *Cornelis van Alkemade* (**1654-1737).**

Een zeer groot gedeelte van de verzamelingen van Mr. *Pieter van der Schelling*, waaronder zich ook die van *Cornelis van Alkemade* bevonden, vererfde na de dood van Mr. *Pieter van der Schelling* op diens broeder *Hendrik van der Schelling.*



Jan Havelaar (nr. 156)
1725-1805.

Naar een afbeelding in Ir. W. J. Hoffmann J. J.zn. „Geschiedenis van de familie Hoffmann uit Hachenburg", Deel 11.



Adriana Bremer (nr. 157)
1726-1789
echtgenote van Jan Havelaar.

Naar een afbeelding in Ir. W. J. Hoffmann J. J.zn. „Geschiedenis van de familie Hoffmann uit Hachenburg", Deel II.

Bij zijn in 1766 verleden testament benoemde laatstgenoemde zijn nicht *Geertruyd* van *den Hoek* (nr. 155) tot zijn enige erfgename met de bepaling, dat alle de manuscripten, zo boeken als andere papieren, mitsgaders curieusiteiten, rariteiten en oudheden, herkomstig van de boedel van wijlen zijn broeder Mr. *van der Schelling,* zouden moeten bewaard worden eerst door zijn nicht Juffrouw *Geertruyd van den Hoek* (nr. 155) en daarna door de oudste van haar afkomelingen en zo successievelijk onverdeeld en onverkocht zouden moeten blijven en overgaan op de oudste van zijn familie, herkomstig uit voornoemde *Johanna van der Schelling* (nr. 311). Verder bepaalde hij ten aanzien van de eerste ontwerpen en, andere manuscripten en aantekeningen en verzamelingen, tot de studie van wijlen zijn broeder Mr. *Pieter van der Schelling* en diens overleden schoonvader *Cornelis van Alkemade* behorende, dat deze in genen dele zouden mogen worden gespargeerd, maar ze zouden moeten worden apart bewaard door de vermelde personen in één of meer kisten en zo te houden, ook niet die te mogen doen uitschrijven, blijvende ingeval iemand iets uit dezelve tot zijn onderrichting mocht begeren, de vrijheid om aan zo iemand uit dezelfve de behoorlijke onderrichting te doen, zonder dat die echter uit de handen zouden mogen worden gegeven.

Tevens erfde *Geertruyd van den Hoek* (nr. 155) van voornoemde oom het reeds in § 2 besproken koopmanshuis Haringvliet 98 te Rotterdam. Van het zeer fraaie interieur van dit huis treft men in het „Rotterdamsch Jaarboekje" van 1941 afbeeldingen aan. Het huis werd sedert 1772 door *Geerfruyd van der Hoek* (nr. 155) en door haar echtgenoot *Salomon Bosch* (nr. 154) tot diens dood in 1808 bewoond. Vervolgens kwam het huis aan *Johanna Bosch* (nr. 77), gehuwd met de burgemeester *Cornelis van Vollenhoven* (nr. 76), na wiens overlijden het huis in 1836 werd verkocht.

De z.g. „familieschat van Alkemade's en van der Schelling's arbeid" was gedurende al deze jaren in het huis aan het Haringvliet bewaard gebleven, en aldaar wel geraadpleegd door geleerden als Prof. A. Kluit. *Cornelis van Vollenhouen* (nr. 76) had trouwens in de „Algemeene Kunst- en Letterbode" van 6 december 1826 kennis gegeven, dat hij zich in het bezit der bedoelde handschriften bevond, en inzage aangeboden aan de desverkiezenden.

Na de dood van het echtpaar *van Vollenhoven-Bosch* (nrs. 76 en 77) kwam de verzameling — geheel in strijd met de uiterste wilsbeschikking van *Hendrik van der Schelling* — in 1848 in het Huis met de Hoofden op de Keizersgracht te Amsterdam onder de hamer.

De ouders van *Maria Elisabefh Havelaar* (nr. 39), de echtgenote van *Cornelis van Vollenhoven* (nr. 38), waren *Jacob Pefrus Havelaar* (nr. 78) en diens eerste echtgenote *Anna de Lange* (nr. 79) (1765—1793), dochter van *Johannis de Lange* (nr. 158) en *Johanna Kollaart* (nr. 159).

De hierboven genoemde *Jacob Petrus Havelaar* (nr. 78), in 1760 te Rotterdam geboren en aldaar remonstrants gedoopt en suikerraffinadeur van beroep, blijkt zich in de Patriottentijd nog al geweerd te hebben, hij was lid van de Vaderlandse Sociëteit op de Wijnhaven, de vergaderplaats van de gegoede Rotterdamse patriotten, en wordt in de antipatriottische pamfletten van die dagen enige malen genoemd. Hij was in die dagen (1786—'87) luitenant der Burgerij te Rotterdam, doch komt pas in 1811 in de raad van Rotterdam, van de Municipale Raad maakte hij in de jaren 1811—'13 deel uit; van 1824—'42 was hij lid van de Raad en in 1832 werd hij tevens wethouder der stad. Hij overleed in 1846 op den huize Hofstetten te Ellecom.

Zijn vader, *Jan Havelaar* (nr. 156) had omstreeks 1745 de kassiersfirma Jan Havelaar opgericht: deze firma, sedert 1781 genaamd de Firma Jan Havelaar en Zoon, bestaat nog heden ten dage. *Jan Havelaar* (nr. 156) was van hervormde huize: zijn echtgenote *Adriana Bremer* (nr. 157) was echter — — evenals hun kinderen — remonstrants.

De voorouders van het echtpaar *Havelaar-Bremer* (nrs. 156 en 157) treft men aan in het thans volgende overzicht XVII.

Overzicht **XVII.**

78. *Jacob Petrus Havelaar* (1760—1846), suikerraffinadeur, lid Raad en wethouder van Rotterdam.

0 u d e r s:

156. *Jan Havelaar* (1725—1805), oprichter der kassiersfirma Jan Havelaar, later Jan Havelaar en Zoon, makelaar te Rotterdam 1764, tr. 1757
157. *Adriana Bremer* (*1726-1789).*

G r o o t o u d e r s:

312. *Pieter Havelaar* (1692—1769), wijnkoper en brandmr. 1732—'42 te Rotterdam, belast met het veer op Amsterdam 1746, tr. 1720
313. *Niesje Dame* (*1692-1765).*
314. *Jacob Bremer* (1696-1756) notaris te Rotterdam 1717 -1756, tr. 1724
315. *Petronella Drost* (1705—178 1) .

0 v e r g r o o t o u d e r s:

624. *Jan Havelaar* (1659—1744), wijnkoper, hoofdman van het Kuipersgilde 1688 en van het Wijnkopersgilde 1703 en hoofdman van de Brandweer 1715 te Rotterdam, beleend met het vrachtveer op Dordrecht 1689, tr. 1685
625. *Cornelia Vinck* (1665—1746), dochter van *Pieter Vinck* (nr. 1250) en *Catharina de Jongereux* (nr. 1251).
626. *Dirck Dame,* bode van de Vredemakerskamer te Rotterdam, tr.
627. *Gerritje van Heumen.*
628. Ds. *Johannes Bremer* († 1713), remonstrants predikant te Rotterdam sedert 1699, — zoon van Ds. *Coenradus Bremer* (nr. 1256), remonstrants predikant te Leiden sinds 1663 — tr.
629. *Remberta van Sittert.*
630. *Jacob Drost,* tr.
631. *Adriana de Haen.*

Remberta van Sittert (nr. 629) was van doopsgezinde huize; haar vader Dr. *Gijsbert van Siftert* (nr. 1258), med. doctor, was leraar der Doopsgezinde Gemeente te Leiden, haar moeder *Jannetje van Hoogmade* (nr. 1259) was een dochter van *Pieter Gerritsz. van Hoogmade* (nr. 2518), lakenfabrikant, koopman in laken en karmozijnverver te Leiden, en (gehuwd in 1645) *Trijntje Arentsdr. van Alckemade* (nr. 2519) en kleindochter van *Gerrit Vranck Gerritsz. van Hoogmade* (nr. 5036), lakenfabrikant, lakenkoper en karmozijnverver te Leiden, en (gehuwd in 1588) *Jannetje Jansdr. van Loenen* (nr. 5037), die als weduwe op 5 mei 1646 te Leiden overleed. Voornoemde *Van Hoogmade's* behoorden tot de rijkste en aanzienlijkste mennisten van Leiden; hun huwelijken werden dan ook steeds ten stadhuize van Leiden gesloten.

Het geslacht *Havelaar* was afkomstig uit Woudrichem; de eerste voorvader, die zich te Rotterdam vestigde, was de schipper *Adriaen Havelaar* (nr. 4992), die aldaar op 8 oktober

1594 werd begraven. De afkomst van *Jan Havelaar* (nr. 624) van voornoemde *Adriaen Havelaar* (nr. 4992) blijkt uit bijgaand overzicht XVIII.

Overzicht XVIII,

4992. *Adriaen Havelaar* († 1594),
schipper,
X
4993. *Beelken Aertsdr.* († *1611*).
|
2496. *Adriaen Hauelaar* († 1650/'5 *1)*,
secretaris van Hillegersberg 1620, boekverkoper en notaris te Rotterdam,
X 1° 1611
2497. *Janneken Jans.*
|
1248. *Sebastiaan Havelaar* († 1663),
secretaris van Hillegersberg,
X 1653
1249. *Maria Proons* (1629-16.. .),
dochter van *Jan Gerritsz. Proons* (nr. 2498) en *Anna van Uffelen* (nr. 2499).
|
624. *Jan Havelaar* (1659—1744),
zie verder het overzicht XVII.

§ 6. Nrs. 40 en 41. Buck-Rumpel.

Dr. *Georg Wilhelm Buck* (nr. 40), geb. Frankfort aan de Main 23 januari 1746, doctor juris, „kaiserlicher Rat", „Senator" 1778 en schepen 1792 van Frankfort aan de Main, † aldaar 18 juli 1801, tr. Frankfort aan de Main 1 sept. 1778 *Maria Margaretha Rumpel* (nr. 41), geb. Frankfort aan de Main 12 november 1752, † aldaar 12 mei 1813.

Dr. Georg *Wilhelm Buck* (nr. 40) stamde uit een geslacht, dat volgens de overlevering uit Zweden afkomstig was. De oudste bewezen generaties, t.w. *Christoffer Buck* (nr. 320), overleden in 1683, en diens gelijknamige zoon *Christoffer Buck* (nr. 160) waren echter te Stralsund gevestigd, alwaar zij beiden als „Beckenschläger" worden vermeld, De zoon van laatstgenoemde *Christoffer Buck* (nr. 160), eveneens *Christoph Buck* (nr. 80) genaamd en in 1706 te Stralsund geboren, werd 31 maart 1745 burger van Frankfort aan de Main; hij was „Silberarbeiter" en „fürstl. Fuldaischer Münzmeister". Te Frankfort aan de Main was hij in 1745 gehuwd met *Sabine Reutlinger* (nr. 81) (1708—1777), dochter van de „Silberarbeiter" *Elias Reutlinger* (nr. 162) en *Anna Elisabet Wagner* (nr. 163) en behorende tot een. sedert 1424 onder de burgers van Frankfort aan de Main voorkomend geslacht, afstammende van *Ulrich Reutlinger,* schoenmaker en in 1447 „Ratsherr" te Frankfort aan de Main.

Maria Margaretha Rumpel (nr. 41). echtgenote van Dr. *Georg Wilhelm Buck* (nr. 40), behoorde eveneens tot een reeds lang te Frankfort aan de Main gevestigd geslacht en was de dochter van Dr. *Johann Conrad Rumpel* (nr. 82), juris doctor, en *Anna Catharina Buck* (nr. 83), welke laatste vermoedelijk wel een verwante van haar schoonzoon zal zijn geweest.

§ 7, Nrs. 42 en 43. Donner-Christmann,

Christoph Friedrich Donner (nr. 42), geb. Rosenfeld (Württemberg) 7 december 1768, burger van Frankfort aan

de Main 23 nov. 1796, koopman en lid van de Firma Zinn u. Donner „in Hasenfellen, Commission u. Spedition" te Frankfort a. d. Main en Brussel, later — sedert 1820 — eigenaar der „Firma C. F. Donner, Hutstoffwerke", te Frankfort a. d. Main, † aldaar 2 juni 1837, weduwnaar van *Maria Anna Elisabeth Zinn*, tr. 2° Heutingsheim 23 oktober 1804 *Christiane Christmann*.

Chrisfoph Friedrich Donner (nr. 42) was zoon van *Johann Christoph Donner* (nr. 84), „Oberamtmann" te Rosenfeld (Württemberg) . Uit het huwelijk *Donner-Christmann* sproot ook — als jongere zuster van *Julie Philippine Donner* (nr. 21) — *Friederike Wilhelmine Theresia Donner* (1818—1911), wier echtgenoot, de „Geheimer Sanitätsrat" Dr. med. *Heinrich Hoffmann* (1809—1894), internationale vermaardheid verwierf als schrijver van het in vele talen vertaalde kinderboek „Struwwelpeter".

Het artikel over Dr. *H. Hoffmann* in „Hessische Familienkunde", Bd. III (1954—'56), kol. 163 e.v., waaraan wij de bovenstaande gegevens ontlenen, deelt nog mede, dat zijn echtgenote *F. W. Th. Donner* stamde „aus recht interessanter Familie". Helaas maakte tijdsgebrek onmogelijk om de aldaar in kol. 167, noot 16 in verband met haar afkomst opgegeven literatuur te raadplegen: vermeld worden in voormelde noot 16: K. E. v. Marchtaler, Ein altwiirtt. Pfarrer als nicht-arischer Frankf. Ahnherr, Rhein. Sippen, 3, 1939, 6f. — Veröff. Zentralst. Frankf. Fam'forsch., 3, 1915, 111. — H. Majer-Leonhard, Alt-Frankf. Firmenhdb., 1925, 47. — A. Richel, Kat. Abt. Frankf. Stadtbibl., 1929, 116. Misschien wil een onzer lezers in Duitsland deze gegevens eens naslaan en ter publicatie in het maandblad inzenden.

§8. Nrs, 44 en 45, Zickwolff-Basse.

Philipp Christian Zickwolff (nr. 44), ijzerhandelaar te Frankfort aan de Main, † aldaar in 1828, tr. *Karoline Dorothea Basse* (nr. 45), uit Iserlohn.

Het geslacht *Zickwolff* wordt reeds in 1397 te Friedberg (Hessen) vermeld en in de periode 1501-1712 waren zes leden van dit geslacht tezamen in totaal zestien malen burgemeester van Friedberg.

Johannes Zickwolff (nr. 176), in Sulzbach im Taunus in 1682 geboren als zoon van een te Friedberg geboren luthers predikant, vestigde zich te Frankfort a. d. Main, waar hij 20 augustus 1710 burger werd. Hij trad als „Handlungsbedienter" in dienst bij de kinderloze ijzerhandelaar *Johannes Olenschlager*, trouwde in 1712 met diens nicht *Elisabeth Katharina Christina Faber* (nr. 177), en nam, na *Olenschlager's* dood in 1714, van de weduwe *Olenschlager-geb. Faber* het sedert 1680 bestaande bedrijf over.

De ijzergroothandel, waarin zowel „Kleineisenwaren" uit het hertogdom Berg als „Sensen" uit de „Eisenwerke" in Stiermarken in grote hoeveelheden werden omgezet, bereikte onder de leiding van hem, en zijn opvolgers een grote bloei, zodat bij het overlijden van *Johannes Zickwolff* (nr. 176) in 1746 diens vermogen op 80000 Fl. en dat van zijn zoon *Johann Anton Zickwolff* (nr. 88) bij diens overlijden in 1796 op 200000 Fl. werd begroot. In het einde van de 18de eeuw placht *Philipp Christian Zickwolff* (nr. 44) — blijkens zijn reisdagboek van 1784 — begeleid door een „Handlungsbedienter" in een eigen, met drie postpaarden bespannen reiswaaen de Oostenrijkse en Stiermarkse „Eisenhammer" en



Philipp Christian Zickwolff (nr. 14)
† 1828.
Naar een afbeelding *in* Dr. Alexander Dietz, „Frankfurter Handelsgeschichte", Vierter Band, 1. Teil.

Overzicht XIX.

704. *Hartmann Zickwolff*,
burger en „Beisass" te Friedberg (Hessen)
X
705. *Elisabeth Mang.*

|

352. Ds. *Johann Philiww Zickwolff*,
geb. Friedberg 13 maart 1644, luthers predikant te Eschborn 1668, te Sulzbach im Taunus 1671—'89, † aldaar in oktober 1689,
X Kronberg 4 mei 1669
353, *Elisabeth Cafharina Helfmann*,
dochter van de „Oberschultheiss" *Johann Helfmann* (nr. 706), te Darmstadt.

|

176. *Johannes Zickwolff*,
geb. en ged. Sulzbach i. T. 29 jan. 1682, ijzerhandelaar onder de Firma Johannes Zickwolff te Frankfort aan de Main, † aldaar 16 juli 1746,
X Sulzbach i. T. 13 juli 1712
177. *Elisabeth Katharina Christina Faber*,
uit Giessen.

|

88. *Johann Anton Zickwolff*,
ijzerhandelaar onder de Firma Johannes Zickwolff seel. Sohn te Frankfort a. d. M., † aldaar in 1796.

|

44. *Philipp Christian Zickwolff*,
zie verder hierboven en in overzicht 1.

„Sensenschmieden" te bezoeken. Onder de namen „Firma Tohannes Zickwolf f",„Tohannes Zickwolff seel. Sohn". „Gebrüder Zickwolff" en tenslotte „Firma J. A. Zickwolff" werd deze firma achtereenvolgens door Johannes (nr. 176), diens zoon *Johann Anton* (nr. 88), de gebroeders *Philipp Christian* (nr. 44) en *Bernhard Jakob Zickwolff* († 1801) en de gebroeders *Gustav* en *Hermann Zickwolff* (nr. 22) geleid, om ten slotte in vreemde handen over te gaan.

Gegevens over de voorouders *Zickwolff* volgen in overzicht XIX.

Karoline Dorothea Basse (nr. 45), echtgenote van *Philipp Christian Zickwolff* (nr. 44), behoorde tot een geslacht, dat oorspronkelijk onder de naam *Evers genannt Basse* voorkwam. In de 17de en in de 18de eeuw bekleedden vele leden van het geslacht te Iserlohn de ambten van raad of burgemeester. Uit de tot dit geslacht behorende Georg *Karl Heinrich Albrecht von Basse*, Herr auf Pröbsting, Falkenhof, Volmering und Efing (1781—1868),„Kgl. preuss. Landrat des Kreises Borken in Westfalen", in 1840 in de Pruissische adelstand verheven, stamt de thans nog in Duitsland voortlevende adellijke tak *Von Basse*.

Hoe *Karoline Dorothea Basse* (nr. 45) moet worden aangesloten op het in het overzicht XX opgenomen stamreeksfragment van enige takken *Basse* te Iserlohn is ons niet bekend.

Overzicht XX.

Henrich Evers genannt Basse,
geh. te Iserlohn, koopman, „Ratsherr" en burgemeester van Iserlohn,
t aldaar 11 juli 1669,
X
Catharina Westenbaum.

Johann Henrich Evers gen. Basse,
geb. te Iserlohn,
„Ratsherr" en burgemeester ald.,
† Iserlohn 13 dec. 1700,
x
Catharina Reinold,
geb. te Iserlohn,
† *aldaar* 18 januari *1717.*

Dr. *Gerhard* Basse,
geb. Iserlohn in 1665,
jur.utr. doctor,
† Iserlohn 22 sept. 1731,
x Iserlohn in 1708
Christina Philippine Wilhelmine von Romberg,
geb. Haus „Edelburg" 4 juni 1685,
erfgename van het
„Von Enschesches Burghaus ",
† Iserlohn 3 nov. 1757.

Bnsse en Von Basse.

Eberhardt Melchior Evers gen. Bnsse,
ged. Iserlohn 12 juni 1640,
koopman, rentmeester en
„Kirchenvorsteher" te Iserlohn.
t ald 20 oktober 1716,
X Iserlohn 13 mei 1671
Margaret ha Gertrud Cramer,
geb. Iserlohn 30 jan. 1643,
† aldaar 3 mei 1728,
dr. van *Johann Gerhard Cramer,*
burgemr. van Iserlohn, en
Jeanne Marguerite le Grand.

Dietrich Gerhard Basse,
ged. Iserlohn 29 okt. 1682,
koopman, „Hofrat" en burgemr.
te Iserlohn,
† aldaar 18 okt. 1751,
X le 17 juni 1706
Anna Sophie *Theodore Schmiemann*
t Iserlohn 17 maait 1731;
X 2e Dortmund 26 aug. 1732
Margarethe Elisabeth Himmelreich,
ged. Dortmund 10 mei 1706,
† Iserlohn 17 sept. 1746.

Basse.

§ 9. Nrs. 46 en 47. Kolligs-.....

Over de voorouders van *Charlotte Sophie Kolligs* (nr. 23) is ons in verband met de korte tijd, die ons voor het samenstellen van dit artikel ter beschikking stond, helaas niets verder bekend.

§ 10. Nrs. 48 **en** 49. **De Lange-Ouburg,**

Pieter de Lange (nr. 48), geb. Alkmaar 17 november, ged. aldaar (herv.) 20 november 1738, notaris 1763—'84 en procureur te Alkmaar, secretaris van het Bailluwschap Nijenburg, heemraad en molenmeester van Geestmerambacht, † Alkmaar 3 april 1784, tr. Alkmaar 2 augustus 1759 *Margaretha Ouburg*, geb. en ged. Alkmaar (herv.) 6 juli 1738, † aldaar 26 november 1804.

De stamvader van het geslacht *De Lange* was *Abraham Bartholotneust. de Lange* (nr. 1536), die — afkomstig uit Belle in Oost-Vlaanderen, thans meer bekend als Bailleul, dep. Nord (Frankrijk) — op 13 juni 1579 poorter van Delft werd. Diens zoon *Aryen* of *Adriaen de Lange* (nr. 768) was schoenmaker te Delft en overleed aldaar in 1667. Drie van diens zonen, t.w. *Pieter* (nr. 384), *Hendrick* en *Leendert* († 1673) traden in dienst der Oost-Indische Compagnie en bereikten daarin allen de hoge rang van opperkoopman. Van *Pieter de Lange* (nr. 384) stamt het thans voortlevende geslacht af.

Ter gelegenheid van het verblijf van de gezanten Dirck Jansz. Steur en Laurens Pit aan het hof van de sultan of „koning" Abdullah Kotbijah van Golconda in het huidige India, verzocht de „koning" een chirurgijn te Golconda te mogen hebben, om hem in tijd van „ongelegenheyt" en ziekte te dienen. De Oost-Indische regering, die het niet onwenselijk achtte om een tussenpersoon als voorspraak ten home te Golconda te hebben, zond daarop als zodanig *Pieter de Lange* (nr. 384), alstoen onderkoopman en chirurgijn in haar dienst, die de voornoemde gezanten bij hun voormelde zending naar Golconda had vergezeld,

De Lange verkreeg door zijn succesvolle medische praktijk niet alleen een groot vermogen, maar ook veel aanzien; ten hove kon hij, door het vertrouwen dat hij aldaar genoot, vaak ten gunste van de Oost-Indische Compagnie bemiddelen.

Op zijn herhaald verzoek in 1656 van zijn post te Golconda ontslagen, vertrok hij op 3 september van dat jaar met het schip „Worcum" naar Batavia en vervolgens naar Nederland, Het is aannemelijk, dat hij omstreeks deze tijd de rang van opper-chirurgijn der Oost-Indische Compagnie, waarmede hij wordt vermeld, heeft verkregen.

In Nederland trad hij — als, weduwnaar van een ons van naam onbekende vrouw — in 1659 in het huwelijk met *Lucretia Blockhovius* (nr. 385), weduwe van *Alexander van Harten*, die eveneens vele jaren in India had doorgebracht, en dochter van *Petrus Blockhovius* (nr. 770), die als ambassadeur naar Japan op de reis daarheen in 1649 op zee was overleden.

Op 6 december 1660 vertrok *De Lange* met zijn vrouw en zijn twee dochters met het schip „Dordrecht" van de kamer Delft der Oost-Indische Compagnie wederom naar de Oost. Het schip vertrok met 298 zielen, namelijk 96 soldaten, 195 zeevarende personen, 2 vrouwen, 1 „zwartinne" en 3 kinderen. Hiervan overleden op de reis 3 soldaten en 4 matrozen, terwijl aan de Kaap de Goede Hoop van boord waren gegaan 13 soldaten en 6 matrozen en aan boord waren gekomen 1 matroos en 1 soldaat, zodat op Java op 18 juli 1661 ten slotte aan land werden gebracht 81 soldaten, 189 matrozen, 2 vrouwen, 1 „zwartinne" en 3 kinderen, terwijl er bij werd vermeld „met dit schip komt ook uyt den opperkoopman *Pieter de Lange* met zijne familie".

Toen de „Dordrecht" op 1 september 1661 met het galjoot „Zuylen" naar de Kust van Coromandel vertrok, reisde *Pieter*



Mr. *Aert van der Goes* (nr. 24784)
1475—1545.

Schilderij (aet. 66, anno 1541) door M. van Heemskerck (?)
in Huize Ten Donck te Slikkerveer.



Margaretha van Banchem (nr. 24785)
1476—1545
tweede echtgenote van Mr. Aert van dor Goes.

Schilderij (aet. 65, anno 1541) door M. van Heemskerck,
in 1937 bij D. Katz te Dieren.

de *Lange met* zijn familie mede, om aldaar „geëmployeert" te worden. Dit emplooi was kennelijk het ambt van eerste koopman op het kasteel Gelria te Paliacatta, in welke provisionele bediening hij op 11 april 1663 „absoluyt" bevestigd werd. Vervolgens werd hij op 1 november 1666 benoemd tot opperhoofd van Masulipatnam en op 18 oktober 1667 tevens tot secunde ter Kuste van Coromandel. De rang van opperkoopman der Oost-Indische Compagnie, waarmede hij wordt vermeld, zal hij inmiddels hebben bereikt. Reeds binnen een jaar na zijn aankomst te Masulipatnam — waar hij op 15 december 1667 nog met zijn vrouw had getesteerd — overleed De *Lange* „zeer schielijk" aldaar: hij werd te Masulipatnam „in de thuyn" begraven onder een zeer hoge en spitse pyramide, waarop zijn naam, geboortedatum, kwaliteit en overlijdensdatum stonden uitgehouwen. Zijn weduwe hertrouwde met Sir *Louis Philibert Vernatti, 2e* baronet, jur. doctor, advocaat-fiscaal van Oost-Indië, die wegens verboden particuliere handel: in diamanten, zijde en porcelein in 1666 van zijn ambt gedetacheerd was. Zij overleefde ook deze derde echtgenoot, die op de thuisreis naar Nederland op 26 maart 1669 ter hoogte van St. Helena overleed, en stierf zelf te Amsterdam 29 oktober 1669. Van de minderjarige kinderen van *Lucretia Blockhovius,* voor de helft deelgerechtigd in de boedel van *Vernatti,* huwde de dochter *Catharina de Lange († 1713) te* Amsterdam in 1679 met *Jacobus van der Poel,* postmeester, schepen, raad, schout en burgemeester van Brielle, geccmm. raad ter Admiraliteit van de Maas, rentmeester der domeinen te Brielle en op Voorne en Putten, heemraad van Voorne. etc., die in 1714 te Brielle werd begraven. De zoon *Pieter de Lange* (nr. 192) huwde eveneens in de regentenstand en wel met *Geertruyda Sfuylingh* (nr. 193), die zowel van vaderszijde als van moederszijde uit Alkmaarse regenten stamde. Nadere gegevens over de voorouders van hun zoon Dr. *Geldolph Stuylingh de Lange* (nr. 96) vindt men *in* het hieronder volgende overzicht XXI.

Overzicht XXI.

96. Dr. *Geldolph Stuylingh de Lange,* ged. Alkmaar 25 juli 1706, med. doctor, schepen en president-schepen *van* Alkmaar 1730—'51, † Alkmaar 6 dec., begr. aldaar 16 dec. 1758, tr. Haarlem 30 augustus 1737 *Saria Corssendonck* (nr. 97), ged. Delft 28 december 1706, begr. Haarlem 25 januari 1779, weduwe van *Joan Burgart.*

0 u d e r s:

192. *Pieter de Lange,* geb. in Azië, lid Weeskamer en kerkmeester te Alkmaar, † aldaar 12 november 1727, tr. (ondertr. Alkmaar 20 juli 1687)

193. *Geertruyda Stuylingh,* ged. Alkmaart 25 mei 1672, † aldaar 5 februari 1737.

153



Mr. *Adriaen van der Goes (nr. 12392)*
1495-1560.

Schilder; bij Jhr. Dr. M. van der Goes van Naters
te Wassenaar.

154



Anna van Spangen (nr. 12393)
† 1548
echtgenote van Mr. Adriaen van der Goes.
Schilderij bij Jhr. Dr. M. van der Goes van Naters
te Wassenaar.

Grootouders:

384. *Pieter de Lange,* ged. Delft (Oude K.) 23 september 1626, opperchirurgijn en opperkoopman der Oost-Indische Compagnie, opperhoofd van Masulipatnam en secunde ter Kust van Coromandel, † aldaar tussen 15 dec. 1667 en. 5 juli 1668, weduwnaar van ....., tr. 2° Loosduinen 18 mei 1659

385. *Lucretia Blockhouius,* geb. te Monnikendam, † Amsterdam 29 oktober 1669, -weduwe van *Alexander van Harten. Zij* hertr. Sir *Louis Philibert Vernatti, 2e* baronet, weduwnaar van *Anna de Vigny.*

386. *Geldolph Stuylingh,* ged. Alkmaar 16 aug. 1643, schepen van Alkmaar 1666—'72, heemraad van de Heer Hugowaard, † Alkmaar 20 januari 1673, tr. Alkmaar 17 februari 1664

387. *Anna Sijms,* geb. Alkmaar 2 april, ged. aldaar 10 april 1644, begr. aldaar 16 december 1695. Zij hertr. *Nicolaes Clock.*

Overgrootouders:

768. *Adriaen* of *Aryen Abrahamsz. de Lange,* schoenmaker te Delft, † aldaar 19 januari 1667, weduwnaar van *Trijntje van Leeuwenvelt;* tr. 3° Delft 13 april 1636 *Lijsbeth Cornelisdr. van der Cost,* tr. 2° Delft 26 november 1623

769. *Teuntgen Hendricksdr, van Berckel,* geb. te Delft, † aldaar tussen 18 maart 1635 en 13 april 1636.

770. *Petrus Dircksz. Blockhovius,* geb. te Haarlem, rector der Latijnse school te Monnikendam en te Hoorn, ambassadeur naar Japan, † op zee, op reis naar Japan, in 1649, tr. Hoorn 24 oktober 1634

771. *Maria Ens,* geb. te Hoorn, dochter van Mr. *Albert Matthijsz. Ens* (nr. 1542), lakenkoper te Hoorn.

772. *Gerrit Stuylingh,* geb. Alkmaar in 1617, schepen van Alkmaar 1643—'53, brouwer, heemraad en hoofdingeland van de Heer Hugowaard, heemraad en aalmoezenier van de Zijpe, begr. Alkmaar 26 november 1653, weduwnaar van *Ariaentje Pietersdr.,* tr. 2° Alkmaar 21 juli 1641

773. *Geertruyd van Vladeracken,* geb. te Alkmaar in 1617, † aldaar in 1662.

774. *Adriaen Sijms*, geb. Alkmaar 14 nov. 1621, lakenkoper, raad en burgemeester van Alkmaar, gecommitteerde raad van het Noorderkwartier, begr. Alkmaar 13 sept. 1686; tr. 2° Schermer (ondertr. Alkmaar 16 febr.) 1681 *Susanna Boddens*, weduwe van *Hendrick Heemskerck*; tr. 1° 12 juli 1643.

775, *Maria Anna Massony*, geb. in 1617, † 28 november 1679, dr. van *François Massony* (nr. 1550), koopman te Amsterdam, en *Anna van Harlaer* (nr. 1551).

De op het bovenstaande overzicht XXI onder nr. 772 vermelde *Gerrit Sfuylingh was* een zoon van *Maerten Adriaensz. Sfuylingh* (nr. 1544), geb. in 1583, brouwer, raad 1619—'35, schepen 1623 en burgemeester 1627—'32 van Alkmaar, heemraad en hoofdingeland van de Zijpe, heemraad van de Heer Hugowaard, eerste dijkgraaf en hoofdingeland van de Schermer, begr. Alkmaar 16 oktober 1635, tr. aldaar 20 november 1606 *Brechtje Gerritsdr.* (nr. 1545), begr. Alkmaar vóór juni 1644. Zijn vader was *Adriaen Evertsz. Sfuylingh* (nr. 3088), lakenkoper, waardijn der Lakennering te Alkmaar, begr. aldaar 13 augustus 1617, tr. *Trijntje Maertensdr.* (nr. 3089), † Alkmaar 27 december 1617, dr. van *Maerten* ..... (nr. 6178) en *Aerian Yffven* (nr. 6179). Tenslotte was de vader van voornoemde *Adriaen Evertsz. Stuyling* (nr. 3088) genaamd *Evert Jansz. Sfuylingh* (nr. 6176), poorter van Alkmaar 18 oktober 1547, schepen 1559-1563 en burgemeester 1567—'72, gewond bij het beleg van Alkmaar en als Spaansgezind in 1572 als burgemeester ontslagen; hij werd te Alkmaar 20 aug. 1581 begraven.

Geertruyd van Vladeracken (nr. 773) was de dochter van *Geldolph van Vladeracken* (nr. 1546) rentmeester en kastelein van de Hondsbosse en Duinen tot Petten 1622, † in 1638, en *Barbara Geertruid Adamsdr. Hinderduyn* (nr. 1547), begr. Alkmaar 9 oktober 1658, dochter van *Adam Dircksz. Hinderduyn* (nr. 3094) landdrost van het Noorderkwartier, pachter van de gemene landsmiddelen. *Geldolph van Vladeracken* (nr. 1546) was de zoon van *Gerrit Antonisz. van Vladeracken* (nr. 3092), kastelein van de Hondsbosse en Duinen tot Petten 1601, schout van Bakkum, begr. Alkmaar (Grote K,) '28 april 1614, en *Orsele Geldolphsdr. van Harlaer* (nr. 3093).

Adriaen Sijms (nr. 774) was een kleinzoon van de Hoornse burgemeester *Claes Jacobsz. Sijms* (nr. 3096), die in 1607 met Jacob Magnus, burgemeester van Middelburg en Jacob Andriesz. Boelens, burgemeester van Amsterdam, als gezant werd afgevaardigd naar het hof van Christiaan IV koning van Denemarken en Noorwegen; hij was een der oprichters en bewindhebber der Oost-Indische Compagnie ter kamer Hoorn in 1602. De moeder van *Adriaen Sijms* (nr. 774) was ***Sara van der Goes*** (nr. 1549), een afstammelinge van het thans tot de Nederlandse adel behorende geslacht en van de twee advocaten van Holland — zoals het later als raadpensionaris betitelde ambt toen nog heette — Mr. *Aert van der Goes* (nr. 24784) en Mr. *Adriaen van der Goes* (nr. 12392). Haar moeder *Regina de Marez* (nr. 3099) was een afstammelinge van het bekende, uit de Zuidelijke Neder.-landen afkomstige' geslacht, uit haar broeders *Nicolaas de Marez* of *de Marees* († *1624*) en *Abraham de Marez* († 1631) stammen in de vrouwelijke lijn respectievelijk het geslacht *De Marees van Swinderen* en het geslacht *De Marez Oyens*.

Het overzicht XXII geeft deze afstamming van *Adriaen Pietersz. Sijms* (nr. 774) weer.

Overzicht XXII.

49568. *Pieter van* ***der Goes,***
schepen van 's-Gravenhage 1467,
X
49569. . . . *Aertsdr.* ***de bode.***

|

24754. Mr. *Aert van* ***der Goes*** (1475—1545),
pensionaris van Delft 1508. advocaat van Holland 1525.
X 2e
24755. *Margaretha* van *Banchem* (1476—1545),
dochter van . . . *van Banchem* (nr. 49570), burgemeester van Leuven.

|

12392. Mr. *Adriaen* van der *Goes* (1495—1560),
advocaat van Holland 1545-1560,
×
12393. *Anna* ***Laurens&.*** van Spangen († ***1548),,***
dochter van Laurens *Pietersz.* ***van*** *Spangen* ***(nr.*** 24756) en
Maria *Christiaensdr. Goudt* (nr. 24757).

|

6196. Mr. *Aert* ***van*** der Goes,
pensionaris ***van*** Schiedam,
† 20 augustus 1572,
X
6197. *Maria Hollaert.*

|

3098. Adriaen *van* der Goes,
koopman te Rotterdam,
† Alkmaar in 1649,
X (ondertr. Delft 1 ***juni*** 1585)
3099. *Regina* de, *Marez,*
† 15 oktober 1624,
dochter van *Jan* ***de*** *Marez* (nr. 6198) (1518—1604) en
Jenne van ***Achterhoudt*** (nr. 6199).

|

1549. *Sara* van der Goes, † in 1661,
X (ondertr. 's-Gravenhage 17 mei 1615)
1548. ***Pieter*** *Claesz. Sijms,*
schout van Hem en Venhuizen, † in 1649,
zoon van *Claes Jacobsz. Sijms* (nr. 3096), burgemeester vdn Hoorn, bewindhebber der Oost-Indische Compagnie ter kamer Hoorn, en *Mary Dircksdr. van Neck* (nr. 3097).

|

774. *Adriaen Pietersz. Sijms* (1621—1686),
zie verder overzicht XXI.

Sara Corssendonck (nr. 97), op het overzicht XXI vermeld als echtgenote van Dr. *Geldolph Stuylingh de Lange* (nr. 96), was een dochter van *Adriaen Corssendonck* (nr. 194), ged. Delft 8 maart 1682, † aldaar 1710/'13, tr. Delft 16 augustus 1705 *Margaretha van der Velden* (nr. 195), geb. 15 oktober 1685, later hertrouwd met *Huibertus van Spijk* en dochter van *Jan van der Velden* (nr. 390), geb. 7 augustus 1655, † Delft 26 aug. 1730, en Sara *Schotte* (nr. 391), geb. Delft in 1662, †aldaar 29 aug. 1734, dochter van *Joost Pietersz. Schotte* (nr. 782), begr. Delft 28 juli 1672, en (gehuwd Delft 17 aug. 1643) *Helena Cornelisdr. van Dusseldorp* (nr. 783), welke laatste op 1 april 1699 te Delft werd begraven.

Voornoemde *Adriaen Corssendonck* (nr. 194) was de zoon van *Abraham Corssendonck* (nr. 388), kunstschilder en later kruidenier te Delft, die aldaar op 12 oktober 1680 was ondertrouwd met *Maria Dircksdr. van Letten* (nr. 389). *Abrahem Corssendonck* (nr. 388) was een zoon van de Delftse plateelschilder *Ary Jacobsz. Corssendonck* (nr. 776), begraven te Delft 14 december 1669, die in oktober 1632 te Gouda was gehuwd met de aldaar geboren *Sara Jansdr. Huyboom* (nr. 777), begraven te Delft 3 juni 1679.



Anna Wentel (nr. 25)
1785-1858
tweede echtgenote van Adrianus Petrus de Lange.
Lithografie van J. P. Berghaus anno 1850, steendruk van P. W. M. Trap, in het bezit der Familievereniging De Lange.



Adrianus Petrus de Lange (nr. *24)*
1775-1855.
Lithografie van J. P. Berghaus anno 1550, steendruk van P. W. M. Trap, in het bezit van de Firma De Lange en De Moraaz te Alkmaar.

De volgende generatie van het geslacht De *Lange* werd vertegenwoordigd door de zoon van het echtpaar *de Lange-Corssendonck*, de hiervoor reeds genoemde *Pieter de Lange* (nr. 48).

Margaretha Ouburg (nr. 49), echtgenote van voornoemde *Pieter de Lange* (nr. 48), was een dochter van *Hendrina Feifh* (nr. 99), stammende uit het sinds *1901* tot de Nederlandse adel behorende geslacht. Zij was de dochter van de Elburgse burgemeester *Pefer Feifh* (nr. 198) en zuster van de Zwolse burgemeester Dr. *Rhijnvis Feifh* (1698—1772), grootvader van de bekende dichter Mr. *Rhijnvis Feith* (1753 -1824) .Het geslacht *Feifh was* reeds in het einde van de 14de eeuw te Elburg gevestigd; aldaar waren haar voorvaders Mr. *Berend Feifh* (nr. 6336) in de eerste helft van de 16de eeuw secretaris en diens zoon *Andries Feith* (nr. 3168) in 1567 burgemeester.

Over de voorouders van *Margarefha Ouburg* (nr. 49) geeft het overzicht XXIII uitsluitsel.

Overzicht **XXIII.**

49. *Margarefha Ouburg* (1738-1804). tr. in 1759 *Pieter de Lange* (nr. 48).

0 u d e r s :

98. *Nicolaas Ouburg*, ged. Alkmaar 5 augustus 1716, afslager van de vis aldaar, begr. Alkmaar 13 december 1785, tr. Alkmaar 26 februari 1736
99. *Hendrina Feifh*, geb. Elburg 28 september, ged. aldaar 1 oktober 1703, regentes Mannengasthuis te Alkmaar, begr. aldaar 29 januari 1779.

G r o o t o u d e r s :

196. *Michiel Ouburg*, ged. Alkmaar 12 september 1685, † Alkmaar 19 november 1724, tr. aldaar 28 mei 1713
197. *Adriana de Vos*, ged. Alkmaar 17 mei 1690 (als Marijtje, doch werd na de vroege dood van haar moeder Adriana genoemd), † na 25 oktober 1740.
198. *Peter Feifh*, ged. Elburg 1 januari 1671, burgemeester van Elburg, † aldaar 21 april 1742, tr. 2° Kamperveen 19 april 1716 *Agnes Alida Sloet;* tr. 1 ° Elburg 19 maart 1693
199. *Margriet Uyfslagers*, geb. in 1673, † in 1711.

O v e r g r o o t o u d e r s :

392. *Jacob Michielsz. Ouburg*, † in 1716, tr.
393. *Anna van Bebber(en)*, † na 1726.
394. *Claes Joannesz. de Vos*, ged. Alkmaar 1 juni 1667, zoon van *Joannes de Vos* (nr. 788) en *Maria Claesdr, Langereys* (nr. 789). tr.
395. *Adriaentje van der Sluys*, begr. Alkmaar 28 augustus 1690.
396. *Rhijnvis Feifh*, geb. Elburg in 1634, † 21 december 1717, tr. 2° Harderwijk 14 oktober 1696 *Margarefha Suyck:* tr. 1°
397. *Maria Barckers.*
398. *Arenf Uyfslagers*, tr.
399. *Hendrina* .....

NEDERLANDERS
in het bizonder die van het NOORDER-QUARTIER.

Daar is niets meer te vreezen de Franfche onderdrukking heeft een einde genomen, door dien mannen van moed zich aan het hoofd der Regering hebben geplaatst, en op nieuw de Hollandſche Leeuw die zoo lang gefluimert heeft hebben doen ontwaken, onze Broeders in het Zuider-Quartier hebben reeds wonderen van Heldenmoed gegeven, laten wij dan ook alzoo toonen, mede deel te willen hebben aan de heilrijke Verlosſing van ons Vaderland, te meer, daar wij in de gelegentheid zijn om onzen Heldenmoed aan den dag te leggen, want wie onzer is niet bekend, dat er nog een klein gedeelte ongelukkige Franfche zig aan den Helder bevinden, die zoms zoude kunnen goedvinden, om door benauwtheid geprangt en door Verraders van ons Vaderland aangevoerd, de ſtillen Landbewoonders uit te Plunderen, en dan met hun Buid in hunne ſchuilhoek te rug te keeren, waarom ik dan bedagt ben geweest, om is het mogelijk, ook in het Noorder-Quartier alle onzekerheden te doen ophouden, en tot dat einde proponeeren aan elke regt Vaderlander, dat het geluij der Klokken en voor al in den Nagt ophouden, ten einde wij elkander door het geklep der Klokken op den minſten aanval van den kant van den Helder elkander kunnen waarſchouwen, en optrekken, om die geen, die zich zou durven verſtouten ons nog langer te onderdrukken, te verpletten en hun Krijgsgevangen te nemen. — Ik van mijn kant beloven om mij dadelijk naar dc *Zijper Sluijs* te zullen begeven, om die geen, die ten mijne hulpe zal toe ſnellen te Commandeeren, en weest verzekerd, dat het zeer kort zal duuren of er zullen regulieren. Troepen zijn, die ons van onzen in den tegenwoordigen verpligtende post zullen ailosſen.

G: A: DE LANGE,

Capitein der geweze Guarde-Nationaal.

Alkmaar

27 Novemb: 1815.

P: S: leder *wapend zich zoo hij het zal goedvinden, het is goedertieren welke,* Hooi Vorken, Graven, Stokken *en zodanige* Wapenen *zijn toerijkende genoeg om hm te verpletten.*

Bij de bevrijding van het Franse juk in 1813 speelden twee zonen van het echtpaar *De Lange-Ouburg* een rol, het waren *Michiel Johan de Lange* (1769-1831) en *Geldolph Adriaan de Lange* (1773—1814), beiden dus broeders van de in overzicht I onder nr. 24 genoemde *Adrianus Petrus de Lange* (1775-1855).

In de avond van 22 november 1813 vervoegde zich de diezelfde dag uit 's-Gravenhage te Alkmaar gearriveerde A. G. du Tour zich met de Haagse couranten en de bekende proclamatie van 21 november 1813 van Van der Duyn van Maasdam en Van Hogendorp bij voornoemde *Michiel Johan de Lange* en sprak met deze af, dat zij de volgende dag de afkondiging van deze proclamatie zouden forceren. De inmiddels ingekomen slechte berichten en het verzet van de sous-prefect Fontein Verschuir belette zulks echter, waarna zowel *De Lange* als Du Tour naar 's-Gravenhage zijn vertrokken. Op de 26ste november keerde *De Lange* in Alkmaar terug, nog tijdig om de voor zijn woning verzamelde burgers toe te roepen: „Oranje boven! Zet de vlag voor den donder op den toren!"

Geldolph Adriaan de Lange — weliswaar in 1795 patriot — was eveneens in 1813 zeer anti-Frans en had als kapitein-commandant van de grenadiers-compagnie van de Nationale Garde reeds vergeefs beproefd om zijn overste F. van de Graaff te bewegen om de sous-prefect te overreden om, met vermeestering der in de stad aanwezige wapenen, een geregelde militaire macht tegen de Fransen te vormen. De Fransen vormden immers voor Alkmaar nog een zeer tastbare bedreiging, daar de admiraal Ver Huell voor Napoleon Den Helder bezet bleef houden. Toen G. *A. de Lange* op 25 november de Langendijker dorpen bezocht — waar hij de bevolking omtrent de mogelijke kwade gevolgen van hun ijver voor de goede zaak geruststelde — bleek hem, dat men zich wel tegen eventuele Franse aanvallen te weer wilde stellen, doch dat een aanvoerder ontbrak, Naar aanleiding daarvan liet hij het, hierbij afgebeelde, manifest d.d. 27 november 1813 drukken en verspreiden, waarbij hij enige richtlijnen gaf en toezegde dat hij in zodanig geval naar de Zijpersluis zou komen om de opgekomenen te commanderen. De overste van de Graaff ontnam hierop aan *De Lange* zijn rang in de Nationale Garde, terwijl de sous-prefect in een rapport van 28 november 1813, gericht aan de admiraal Ver Huell, mededeelde, dat *M. J. de Lange* schuld droeg aan de oproerige beweging en dat G. *A. de Lange* zich, in zijn pogingen om de Nationale Garde tot afval te bewegen, tot de landbewoners, vooral te Oudkarspel en Scharwoude, had gericht, zodat deze de klok luidden, seinvuren ontstaken en de stad bedreigden.

De volgende dag, 29 november 1813, ging de sous-prefect echter toch eindelijk over tot de zijde van de omwenteling en werden onder gejuich van „Oranje boven!" eindelijk de proclamaties van het Algemeen Bestuur van de Verenigde Nederlanden afgekondigd. Indien G. *A. de Lange* verwachtte voor zijn energiek optreden ten bate van de goede zaak thans officiële waardering te vinden, 'kwam hij bedrogen uit. In de eerste dagen van december 1813 werd hij voorlopig gearresteerd en in het tuchthuis opgesloten. op last van de officier van justitie Mr. H. J. van de Graaff (broeder van voornoemde overste) en de rechter van instructie Mr. J. Schouten, op elke marktdag nog extra 'bewaakt door een piket nationale garde. Eerst nadat zijn vrouw zich met een rekest tot de souvereine vorst had gewend, werd G. *A. de Lange* in de avond van 24 december 1813 in vrijheid gesteld. Pas op



Hendrik Jan de Lange (nr. *12*)
1822—1905.

Schilderij in het bezit der Firma De Lange en De Moraaz tc Alkmaar.

13 april 1814 volgde de beslissing van de rechtbank, dat er geen termen hoegenaamd waren om de zaak tegen *De Lange* (het op publieke plaatsen houden van discoursen, strekkende om de ingezetenen tegen de geconstitueerde autoriteiten op te zetten en de publieke rust in gevaar te brengen) te vervolgen.

De Lange uitte al zijn grieven tenslotte in een door hem in druk uitgegeven „Memorie van defensie", waarin de door hem — waarschijnlijk niet ten onrechte — van Fransgezindheid beschuldigde sous-prefect Fontein Verschuir en de gebroeders van de Graaff niet werden gespaard.

Men kan zich inderdaad niet onttrekken aan de indruk, dat het voor bepaalde Fransgezinde invloedrijke Alkmaarders van belang is geweest, dat in de roerige dagen na de omwenteling *De Lange*, die het vertrouwen van de massa genoot en die wellicht op hun pro-Franse verleden bleef wijzen, voor enige tijd uit de circulatie verdween. Of hiernaast ook nog een zekere rivaliteit een rol heeft gespeeld, is niet onmogelijk. Te denken geeft in dit opzicht de door G. *A. de Lange*'s schoonzuster. *Geertruida Cornelia van der Burgh*, gerelateerde opmerking van de rechter van instructie Schouten tegenover haar, luidende: „Het is tog zoo, de de Langes hebben zich zelven op den Throon willen zetten, maar het gaat zoo gemakkelijk niet om verscheiden familiën af te stellen, om er eene familie op te verheffen".

Adrianus Petrus de Lange (nr. 24), die — blijkens zijn toetreden tot de schutterij in 1795 — toen eveneens patriot

zal zijn geweest, trad bij de gebeurtenissen van 1813 in tegenstelling met zijn beide voornoemde broeders niet op de voorgrond. Sedert 1805 notaris, stichtte hij in 1824 met S. A. de Mooraaz de thans nog steeds bestaande bankiersfirma De Lange en De Mooraaz, tevens was hij lid van de raad 1816—'51 en wethouder 1844—'51 van Alkmaar, heemraad en secretaris van de Schermer, heemraad van de Bergermeer, diaken en ouderling der Hervormde Gemeente te Alkmaar, etc. etc. Als firmant van de Firma De Lange en De Mooraaz werd hij opgevolgd door zijn zoon *Hendrik Jan de Lange* (nr. 12), die van 1861 tot 1879 tevens notaris, te Alkmaar was.

§ 11, Nrs. 50 en 51. Wentel-Schiere.

Abraham Wentel (nr. 50), geb. 28 nom., ged. (herv.) Oudeschild (Texel) 1 dec. 1749, notaris 1771-1811, procureur en ontvanger der convoyen en licenten en commies ter uitklaring te Oudeschild (Texel), ontvanger der in- en uitgaande rechten op Texel 1813—'19, † Alkmaar 27 juni 1829, tr. Harlingen (voor het Gereaht) 8 juni 1778 *Neeltje Schiere* (nr. 51), geb. Harlingen 5 maart 1753, ged. aldaar (doopsgezind) 24 januari 1777, † Alkmaar 6 juli 1824.



Neeltje** Schiere* **(nr.** 51), 1753—1824, echtgenote van Abraham Wentel, met haar dochter ***Anna Wentel ***(nr.*** 25), ***1785-1858,*** later gehuwd met Adrianus Petrus de Lange.

Schilderij, in 1944 in het bezit van P. A. de Lange te Heiloo.

Abraham Wentel (nr. 50) behoorde tot een geslácht, dat reeds in de 17de eeuw te Den Helder was gevestigd; zijn voorouders volgen in het overzicht XXIV.

Overzicht XXIV.

50. *Abraham Wentel* (1749-1829).

0 u d e r s:

100. *Adriaan Wentel,* geb. Den Helder 18 maart, ged. aldaar (herv.) 23 maart 1721, notaris te Huisduinen en Den Helder 1742—'49, notaris op Texel 1749-1777, † 22 maart 1777, tr. 14 februari 1749 (ondertr. Den Helder 31 januari 1749)
101. *Catharina Coppens,* geb. Den Helder 24 april, ged. aldaar (herv.) 26 april 1722, † 1 januari 1800, weduwe van *Jan Braak.*

G r o o t o u d e r s:

200. *Abraham Wentel,* geb. Den Helder 13 sept., ged. aldaar (herv.) 19 september 1688, schepen 1728—'31, '34—'45, en weesmeester 1722, '26, '27 en '31 van Den Helder, vermoedelijk identiek met de Alkmaarse koopman van die naam, die in 1758 baken- en havenmeester van Huisduinen was, welk ambt hij door een ander liet waarnemen, † 5 dec. 1767, tr. Den Helder (herv.) 18 aug. 1715
201 *Guurtje Grasmaijer,* geb. 21 oktober 1691, † 13 december 1736, begr. te Huisduinen.
202. Ds, *Lucas Coppens,* geb. Leiden 28 dec., ged. aldaar (herv.) 31 dec. 1693, Herv. predikant te Huisduinen en Den Helder 1717-1756, † 18 februari 1758, tr. Leiden (ondertr. aldaar 27 juli en te Den Helder 29 juli) 1719
203. *Anna van Aken,* ged. Leiden (herv.) 30 oktober 1692, weduwe van *Jan Eenzaem.*

O v e r g r o o t o u d e r s:

400. *Adriaen Wentel,* geb. in maart 1647, mr. timmerman, opzichter van 's Lands werken te Den Helder 1688-1703, schepen van Den Helder 1689—'91, † 25 december 1706, begr. te Huisduinen, tr. 11 maart 1674
401. *Aefje Jacobs,* geb. 1 november 1651, † 11 maart 1736, begr. te Huisduinen.
402. *Albert Jacobsz. Grasmaijer,* tr. Den Helder (herv.) 9 april 1684
403. *Grief Jans.*
404. *Ludovicus Coppens,* geb. te Brussel, — vermoedelijk identiek met de persoon van die naam, ingeschreven als theol. student aan de Universiteit te Leiden 10 dec. 1682, met de toevoeging „ (dictus nunc Christianus Roch) Bruxellensis 32" —, tr. Warmond 17 april 1683
405. *Catharina de Fenne,* geb. te Leiden, dr. van ..... (nr. 810) en *Clesina Gerstel* (nr. 811).
406. *Hendrik Pietersz. van Aken,* geb. te Leiden, tr.
40'7. *Jobje van Slingeland.*

Adriaen Wentel (nr. 400) was de zoon van *Harm Wentel* (nr. 800) en *Neeltje Michiels* (nr. 801), welke laatste 27 februari 1678 overleed.

Bij *Neeltje Schiere* (nr. 51) en haar voorouders ontmoeten we wederom doopsgezinden. Haar ouders waren *Cornelis Schiere* (nr. 102), een te Harlingen geboren, doopsgezind zeilmaker aldaar, en *Antje Wali(n)g* (nr. 103), die 27 januari 1742 — met attestatie uit Den Helder — lidmate van de Doopsgezinde Gemeente te Harlingen was geworden en aldaar 10 juli 1787 overleed. Zij was een dochter van *Jan Symonsz. Wali(n)g,* geb. te Den Helder, en *Barber Lourisdr. Dogger,* eveneens geb. te Den Helder, welke echtelieden op 29 september 1715 te Den Helder ondertrouwd waren.

§ 12. Nrs. 52 en 53. Hirschig-Langelaan.

Ds. *Jacob Christiaan* **(zich** noemende *Christiaan Jacobus*) *Hirschig* (nr. 52), ged. 's-Hertogenbosch (herv.) 15 september 1767, Herv. predikant te Ginneken, † aldaar 10 maart 1818, tr. Leiden 2 augustus 1795 *Adriana Langelaan* (nr. 53), ged. Leiden (herv.) 24 mei 1772, † aldaar 28 februari 1837.

Ds. *Jacob Christiaan Hirschig* (nr. 52) was *zoon* van *Samuel Hirschig* (nr. 104) en *Catharina Logebuli* (nr. 105); de ouders van *Adriana Langelaan* (nr. 53) waren *Jacobus Langelaan* (nr. 106) en *Catrina de Swaaf* (nr. 107).

Jacobus Langelaan (nr. 106), geb. te Wilsveen en ged. Stompwijk (herv.) 14 maart 1736, koopman te Leiden, † aldaar 3 februari 1819, was zoon van *Johannes Langelaan* (nr. 212), die als „j. m. wonende onder Zoetermeer", op 2 april 1724 'aldaar ondertrouwde en op 17 april 1724 attestatie verkreeg om te Bergschenhoek te trouwen met *Adriana Leendertsdr. Groenewegen* (nr. 213),„j.d. van den Bergsenhoek".

Catrina de Swaaf (nr. 107), ged. Zoetermeer 29 juni 1738, † Leiden 3 augustus 1819, was een dochter van *Elias de Swaaf* (nr. 214), geb. te 's-Gravenhage, later wonende te Zegwaard, tr. Zoetermeer 15 mei 1735 *Neeltjen Hendriksdr. Swartbol* (nr. 215), ged. Bleskensgraaf 13 maart 1712 als dochter van *Hendrik Hendriksz. Swartbol* (nr. 430), geboren te Bleskensgraaf, en diens tweede echtgenote (gehuwd Bleskensgraaf 18 oktober 1705) *Lijsbeth Pietersdr. Donck* (nr. 431).

Voornoemde *Elias de Swaaf* (nr. 214) was hervormd te 's-Gravenhage in de Grote Kerk gedoopt op 20 augustus 1707; zijn ouders waren *Pieter de Swaef* (nr. 428), geboren te Goes omstreeks 1662, † — oud 83 jaren — (impost betaald 's-Gravenhage 8 juli) 1745, en zijn tweede echtgenote — gehuwd 's-Gravenhage (Grote Kerk) 2 januari 1701 — *Catharina Smynckhoff*, geb. te Wesel, † (aangeg. 's-Gravenhage 13 oktober) 1745.

De familie De *Swaef (De Swaaf)* was afkomstig uit Antwerpen. *Hans de Swaef* vestigde zich in het einde van de 16de eeuw te Middelburg en was in 1607 aldaar ouderling der Herv. Gemeente. Zijn zonen *Johannes de Swaef* — gehuwd met een dochter van de bekende Middelburgse predikant Ds. *Gerson Panneel (1576-1636)* — en *Samuel de Swaef* (1597-1662) waren beiden schoolmeester en verwierven zich bekendheid, de eerste als dichter en als vertaler van godgeleerde en zedekundige werken uit het Frans en het Engels, de tweede door zijn bekwaamheid in de penne- en graveerkunst. Tot dit geslacht behoorden ook Ds. *Daniël de Swaef* (†1654), herv. predikant te Middelburg, en Ds. *Daniël de Swaef* (†1670), herv. predikant te Biggekerke.

§ 13. Nrs. 54 en 55. Snoeck-Boellaard.

Willem Antonie Snoeck (nr. 54), geb. Leiden 20 februari 1774, ontvanger der directe belastingen, laatstelijk te Sijbekarspel, † Heusden 9 januari 1830, tr. 's-Gravenhage 29 april 1799 *Petronella Johanna Boellaard* (nr. 55), geb. Meerkerk 25 november 1773, † Sijbekarspel 20 november 1819, weduwe van *Abraham Bouman.*

Willem Antonie Snoeck (nr. 54) behoorde tot een geslacht, waarvan sedert 1839 een tak tot de Nederlandse adel behoort. Reeds in het begin van de 15de eeuw was zijn voorvader *Hendrick Jansz. Snoeck* (nr. 221184=221568=222080) schepen van Gorinchem en sedertdien tot aan de 19de eeuw zaten vrijwel voortdurend leden van het geslacht *Snoeck* in de regering van die stad. Behalve regeringsleden van de stad Gorinchem telt *Willem Antonie Snoeck* (nr. 54) ook regenten van de steden Leiden, Delft en Haarlem onder zijn voorouders. Hetgeen ons bekend werd over zijn voorgeslacht tot en met zijn betovergrootouders legden wij vast in het overzicht XXV.

Overzicht XXV.

54. *Willem Antonie Snoeck (1774-1830).*

0 u d e r s :

108. Mr. *Matthijs Snoeck* (1737—1788), schepen en raad van Leiden, tr. 1 ° 1756
109. *Antonia Marcus (* 1734-1774).

G r o o t o u d e r s :

216. *Samuel Snoeck (* 1709-1761) , baljuw van Papendrecht, tr. 1° 1735
217. *Suzanna Roscam (* 1708-1743).
218. Mr. *Jan Pieter Marcus* (1703—1734), griffier en veertigraad van Leiden, tr. 1728
219. *Aletta Elisabeth Mylius (* 1710-1767).

0 v e r g r o o t o u d e r s :

432. *Matthijs Snoeck (* 1671—1734), koopman, schepen van Gorinchem, tr. 1693
433. *Anna van der Meulen* (1669-1751).
434. *Leendert Roskam (* 1676-17.. .), baljuw van Papendrecht, baljuw van Wijngaarden en Ruybroek, hoogheemraad van de Alblasserwaard, tr. 1708
435. *Beatrix Boon* (1687—17...).
436. Mr. *Pieter Marcus* (1674—1744), raad en pensionaris van Leiden, secretaris van Delfland, tr. 1702
437. *Catharina van Hoogenhouck (1674-1761)* .
438. Dr. *Willem Mylius* (†1748), med. doctor te Leiden, tr. 1707
439. *Catharina de Hulter (* 1684-1712).

B e t o v e r g r o o t o u d e r s :

864. *Johan Snoeck* (1639—1672), raad en burgemeester van Gorinchem, tr. 1664
865. *Jenne Mary wan Herwaerden (1645-1727).*
866. *Johan Jansz. van der Meulen (* 1638—1710), raad en burgemeester van Gorinchem, tr. 1666
867. *Margaretha van Herwaerden* († 1707).
868. *Wouter Roskam* (geb. 1642), tr.
869. *Maria Vinck.*
870. *Maerten Theunisz. Boon (* 1653—1733), schout en secretaris van Oud-Alblas, hoogheemraad van de Alblasserwaard, tr. 1680
871. *Cornelia Laurensdr. Bras* († *1726).*
872. *Jan Marcus* (1637—1703), koopman te Amsterdam, tr. 1° 1663
873. *Ida van den Eeckhout (* 1634-1678).
874. *Joost van Hoogenhouck (* 1644—1714), veertigraad, schepen en burgemeester van Leiden, bewindhebber der Oost-Indische Compagnie, tr. 1° 1667
875. *Antonia des Quiens (* 1646-1676).
876. Dr. *Tobias Mylius* (1646—1694), phil. doctor, theol. cand., rector Latijnse school te Leiden, tr. 1671
877. *Sara Isaacsdr. Remeus* (geb. 1652).
878. *Johannes de Hulter (* 1645—1692), tr. *1670*
879. *Elisabeth Bassé (1648-1684).*

Jenne Mary van Herwaerden (nr. *865)* en *Margaretha van Herwaerden* (nr. *867)* waren zusters en bovendien volle nichten van *Johan Snoeck* (nr. 864), hetgeen blijkt uit het overzicht XXVI.

Overzicht XXVI.

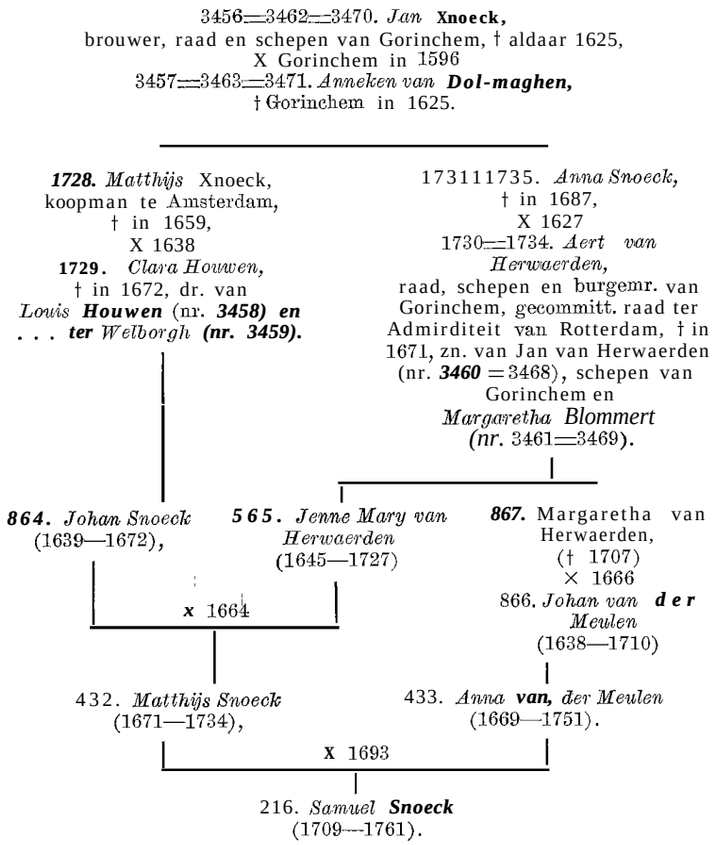

Wouter Roskam (nr. 868) was een zoon van *Pieter Roskam* (nr. 1736), schout van Zwijndrecht, en (gehuwd Ridderkerk in 1629) *Leentje van Schilperoort* (nr. 1737), dochter van *Jan Louwen (van Schilpenoort)* (nr. 3474), schout van Zwijndrecht.

Maria Vinck (nr. 869) was de dochter van *Leendert Gillisz. Vinck* (nr. 1738), schout en secretaris van De Grote Lindt, en *Aechien Bastiaensdr.* (nr. 1739).

Jan Marcus (nr. 872) was een zoon van *Jan Marcus* (nr. 1744), geb. in 1586, † in 1666, in 1630 in tweede echt gehuwd met *Maria Tilly* (nr. 1745), geb. in 1604, † in 1660, dochter van *Daniel Tilly* (nr. 3490) en *Maria Wery* (nr. 3491). Laatstgenoemde *Jan Marcus* (nr. 1744) was de zoon van *Jacob Jacobsz. Marcus* (nr. 3488), koopman te Amsterdam, en, *Susanna Ubing* (nr. 3489), dochter van *Herman Ubing* (nr. 6978), gemeensman, schepen en burgemeester van Zwolle, en *Susanna Meeuwsen* (nr. 6979). Voornoemde *Herman Ubing* (nr. 6978), die reeds sedert 1558 meermalen schepen van Zwolle, was geweest, werd — nadat de stad Zwolle zich op 14 augustus 1572 aan de graaf van den Bergh had overgegeven en de katholieke regent& waren afgezet — de eerste hervormde burgemeester van de stad.

Ida van den Eeckhout (nr. 873) was een halfzuster van de kunstschilder *Gerbrand van den Eeckhout* (1621-1674) en dochter van *Jan Pietersz. van den Eeckhout* (nr. 1746), geb. in 1584, goudsmid te Amsterdam, † in 1652, en diens tweede echtgenote *Cornelia Willemsdr. Dedel* (nr. 1747), geb. in 1594, † in 1660. Zij behoorde tot het thans tot de Nederlandse adel behorende geslacht *Dedel;* haar afstamming blijkt uit het overzicht XXVII.

Overzicht XXVII,

1747. *Cornelia Willemsdr. Dedel* (1594—1660), tr. *1633 Jan Pietersz, van den Eeckhout* (nr. *1746).*

Ouders:

3494. *Willem Dedel* (1552—1641), bewindhebber der Oost-Indische Compagnie te Delft, tr. 1° 1574

3495. *Ida van der Dussen* (1557-1599).

Grootouders:

6988. *Joost Willems. Dedel genaamd Porsman* (†1574), drapier, veertigraad en burgemeester van Leiden, tr. 1541

6989. *Maria Claesdr. van Leeuwen* († 1574).

6990. *Bruyn Jacobsz, van der Dussen* (†1589), veertigraad en burgemeester van Delft, tr. 1546

6991. *Machtelt Jansdr. van Groenewegen* († *1597).*

Overgrootouders:

13976. *Willem Jacobsz. Dedel,* tr.

13977. *Maria Joostsdr. Porsman.*

13978. Claes Florisz. van Leeuwen, tr.

13979. [*Tannetge Duyck?*].

13980=8508=27972. *Jacob Jan Bruynsz. van der Smaling* (1476—1544), schepen en burgemeester van Delft, tr.

13981= 8509~27973. *Claesje Ewoutsdr. van der Dussen (1481-1558).*

13982. Jan Dirck Symonsz. van Groenewegen, tr.

13983. *Cornelia Huygensdr. de Bye.*

Op het overzicht XXVII treffen wij onder nr. 13980=8508=27972 aan *Jacob Jan Bruynsz. van der Smaling (1476—1544),* die wij — met zijn echtgenote — reeds hebben ontmoet in § 2 onder de voorouders van *Margaretha Cornelia Snellen* (nr. 33); men zie hierbij ook het overzicht IX, handelende over de verwantschap met *Hugo de Groot.*

Eenzelfde verwantschap bestaat met *Joost van Hoogenhouck* (nr. 874), die echter nader aan voornoemde *Margaretha Cornelia Snellen* (nr. 33) verwant was, daar beiden afstammen van het echtpaar *Maarten van Hoogenhouck* (nr. 2126=6992)-*Catharina van der Dussen* (nr. 2127= 6993).

Alvorens echter verder in te gaan op de voorouders van *Joost van Hoogenhouck* (nr. 874), willen wij eerst aandacht wijden aan voorouders van zijn echtgenote en overige op het overzicht XXV voorkomende personen.

169

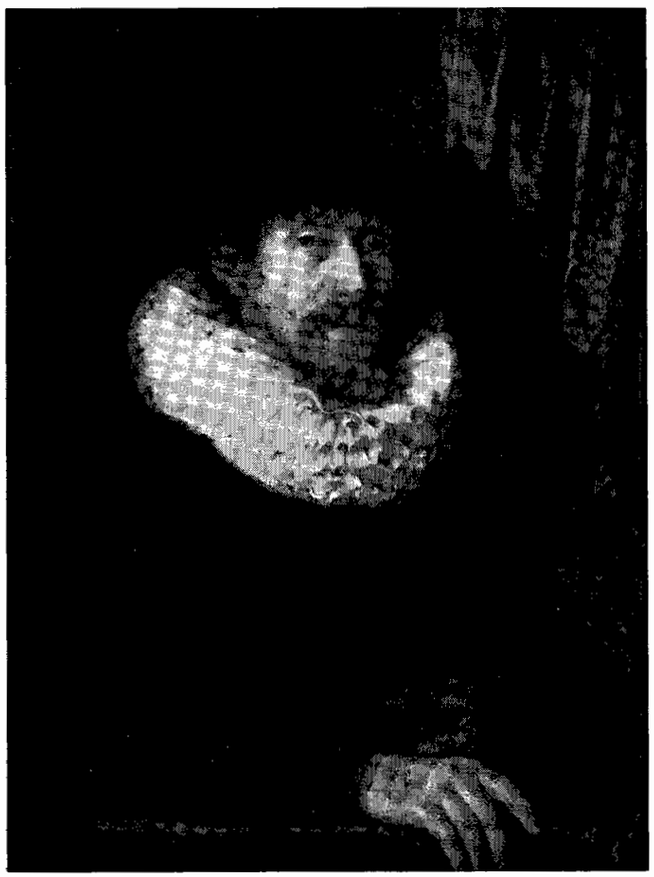

Jan Pietersz. van den Eeckhout (nr. 1746)
1584-1652

Schilderij door Gerbrand van den Eeekhout anno 1644
in het Musée des Beaux Arts te Grenoble.

170



Cornelia Dedel (nr. 1747)
1594-1660
tweede echtgenote van Jan van den Eeckhout.

Schilderij anno 1644 door Gerbrand van den Eeckhout
in de collectie Hubrecht te Doorn.



Joost van Hoogenhouck (nr. 874)
1644-1714.

Schilderij (anno 1676, aet. 31) door Nic. Maes in de collectie Van Wageningh.



Antonia des Quiens (nr. 875)
1646-1676
eerste echtgenote van Joost van Hoogenhouck.

Schilderij door Nic. Maes anno 1675 in de collectie Van Wayeningh.

Anfonia des Quiens (nr. 875), de eerste echtgenote van *Joost van Hoogenhouck (nr. 874)*, was dochter van *Pierre des Quiens* (nr. 1750) en *Marguérite le Maire* (nr. 1751). Deze laatste, gedoopt in de Walenkerk te Leiden 18 oktober 1620, overleed te Leiden 19 februari 1679 en werd begraven aldaar in de Pieterskerk 25 febr. 1679; zij was dochter van *Anfhoine le Maire* (nr. 3502) en *Anfoineffe Vaillanf* (nr. 3503) en werd door haar op 23 februari 1656 in de Walenkerk te Leiden gesloten tweede huwelijk met de Leidse wever *Marfin des Tombe* (1620—1669), de stammoeder van het thans nog bestaande geslacht Des *Tombe*, waarvan een tweetal takken tot de Nederlandse adel gingen behoren.

Dr. *Tobias Mylius* (nr. 876) was zoon van Ds. *Tobias Mylius* (nr. 1752), predikant bij de verenigde Altonase, Hamburgse en Hollands-Duitse Gereformeerde Gemeente te Hamburg 1631—'51, † aldaar 4 januari 1651, en *Barbara Momma* (nr. 1753).

Sara Remeus (nr. 877), die op 4 januari 1652 in de Waalse kerk te Leiden was gedoopt, was dochter van de te Aken geboren *Zsaac Remeus* (nr. 1754) en van zijn te Leiden geboren echtgenote *Mary Dolphyn* (nr. 1755) en kleindochter van *Abraham Remeus* (nr. 3508) en diens echtgenote *Sara Vignon* (nr. 3509) en van *Gerrit Dolphyn* (nr. 3510) en diens echtgenote *Styntje Jorisdr.* (nr. 3511).

Johannes de Hulfer (nr. 878) was eveneens uit Leiden afkomstig en aldaar gedoopt, evenals zijn vrouw *Elisabeth Bassé* (nr. 879) en wel in de Hooglandse kerk 28 mei 1645 als zoon van *Johan de Hulfer* (nr. 1756) en *Johanna de Laet* (nr. 1757), respectievelijk in de Pieterskerk op 17 juli 1648 als dochter van *Guillaume Bassé* (nr. 1758) en *Susanna Ackermans* (nr. 1759).

Johan de Hulfer (nr. 1756) was — als weduwnaar van *Alida Kuysfen* en wonende te 's-Hertogenbosch — op 18 mei 1644 te Leiden ondertrouwd met *Johanna de Laef* (nr. 1757), jongedochter van Leiden en aldaar op het Rapenburg wonende. Na aanvankelijk te Leiden te hebben gewoond, begaven zij zich in mei 1654 met het schip „De Graft" naar Nieuw-Nederland, waar De *Hulfer* dat zelfde jaar 500 morgen land te Esopus (Kingston) van de Indianen kocht en waar zij zich te Rensselaerswijck — de huidige plaats Albany — vestigden. De *Hulter* was daar eigenaar van een farm en richtte er ook een steenoven en een pannenbakkerij op. Hij overleed echter kort na juli 1655, wanneer hij nog als lid van de „Court" van de kolonie wordt genoemd.

Johan de Hulfer (nr. 1756), die in 1639 en 164 1 als koopman te 's-Hertogenbosch wordt vermeld, was een zoon van *Maffheus Pauwelsz. de Hulter* (nr. 3512) koopman te Dordrecht, en *Beatris Woufersdr. Snoeck* (nr. 3513).

Voornoemde *Johanna de Laet* (nr. 1757) was voor 1/10 gedeelte participante in de kolonie Rensselaerswijck; zij hertrouwde 9 maart 1659 te Nieuw-Amsterdam met de uit Hamburg afkomstige *Hieronymus Ebbingh*, geboren te Hamburg 31 januari 1614 (oude stijl), één van de rijkste New-Yorkers van zijn tijd, wiens vermogen in 1674 werd geschat op ƒ 30.000,—. Hij was schepen van Nieuw-Amsterdam in 1659 en 1661 en ook in 1673, toen de Nederlanders Nieuw-Amsterdam voor korte tijd wederom in bezit hadden; in 1661 was hij beschuldigd van smokkelhandel in bontvellen, welke hij zonder deze te declareren zou hebben uitgevoerd.

Omstreeks 1676 vertrok het echtpaar *Ebbingh-de Laet* naar Nederland, waar zij te Amsterdam gingen wonen. Aldaar overleed op 19 juli 1684 *Johanna de Laet* (nr. 1757), zij werd 3 aug, 1684 begraven in de Pieterskerk te Leiden

's avonds „met brandende wassen fakkels". *Ebbingh* overleed, eveneens te Amsterdam, op 13 febr. 1691 en werd in de kerk te Vreeland begraven op 18 febr. 1691.

Johanna de Laef (nr. 1757) was te Leiden (Pieterskerk) gedoopt op 5 sept. 1623 als dochter van Dr. *Johannes de Laet* (nr. 3514) en *Maria Boudewijns van Berlicum* (nr. 3515); haar grootouders waren: *Hans Aerfsz. de Laef* (nr. 7028), schepen van Antwerpen en kolonel der burgerij aldaar, te Leiden in de Pieterskerk begraven, en *Johanna Sinders* (nr. 7029), en *François Boudewijns van Berlicum* (nr. 7030), afkomstig uit 's-Hertogenbosch, Latijns dichter, rechtsgeleerde en griffier van de Raad van Brabant te 's-Gravenhage, † 20 mei 1605, en *Jacqueline Chombart* (nr. 7031), geboren te Rijssel (Lille).

Dr. *Johannes de Laet* (nr. 3514), geboren te Antwerpen in 1582, kwam na de val van Antwerpen in 1585 met zijn ouders naar Leiden, waar hij in 1598 en 1605 als student werd ingeschreven resp. in de wijsbegeerte en in de rechten: hij werd bewindhebber der West-Indische Compagnie ter kamer Amsterdam en maakte als zodanig deel uit van een commissie ter samenstelling van wat men het eerste Nieuw-Nederlandse wetboek zou kunnen noemen. In 1638 was hij bovendien commissaris van de W.I. Compagnie voor Nieuw-Nederland, waar hij als voor 1/5 gedeelte participant in de kolonie Rensselaerswijck wordt vermeld. Hoewel niet blijkt, dat hij ooit in Nieuw-Nederland is geweest, getuigen vele publicaties van zijn hand van zijn belangstelling in de „Nieuwe Wereldt". Zijn in 1641 uitgekomen werk „Historie of Iaerlijck Verhael van de Verrichtinghen der Geoctroyeerde West Indische Compagnie" werd nog enige tientallen jaren geleden herdrukt door de Linschoten Vereniging, zijn portret op 60-jarige leeftijd is in deze laatste uitgave opgenomen. Hij overleed te Leiden en werd aldaar op 15 december 1649 in de Pieterskerk begraven. Hij liet kennelijk een belangrijke en uitgebreide bibliotheek na, want op 21 april 1650 besliste de Senaat van de Leidse Universiteit, dat er de daaropvolgende week geen colleges zouden zijn in verband met de verkoop van de boekerij van Dr. *de Laef*.

In eerste huwelijk was hij te Loaden (Austin Friars) 3 juli 1604 gehuwd met *Jacobmijnfge van Loor*, de te Londen geboren dochter van Sir *Pieter van Loor*, Knight, en zuster van Sir *Pefer Vanloor*, Baronet. Na haar dood hertrouwde hij te Leiden (Hooglandse K.) 7 mei 1608 met voornoemde *Maria Boudewijns van Berlicum* (nr. 3515), die te Hamburg was geboren en op 26 augustus 1633 in de Pieterskerk te Leiden werd begraven.

Thans willen wij in het onderstaande overzicht XXVIII een en ander over de voorouders van Joost *van Hoogenhouck* (nr. 874) mededelen,

Overzicht **XXVIII,**

874. *Joost van Hoogenhouck* (1644-1714).

Ouders:

1748. *Pieter van Hoogenhouck* (1613—1679), veertigraad, schepen en burgemeester van Delft, tr. 1636

1749. *Cafharina van Ruyven (1613-1695).*

Grootouders:

3496. *Abraham van Hoogenhouck* (*1580-1641)* , veertigraad en schepen van Delft, tr. 1° 1607

3497. Clara *van der* Burch († 1614).
3498. Harmen *van Ruyven* (1587—1645), tr. 1611
3499. *Catharina van Ruyven (1590-1642).*

Overgrootouders:

6992=2126. *Maerten van Hoogenhouck* (†1613), veertigraad, schepen en burgemeester van Delft, tr. 2° 1576
6993=2127. *Catharina van der Dussen* († *1617).*
6994. Pieter van, der Burch (†1641), tr.
6995. Maria van Santen.
6996. Pieter van Ruyven (†1627), veertigraad van Delft, tr.
6997. *Catharina Schinckel (1562-1620).*
6998. Pieter van Ruyven (geb. 1547), tr. 1586
6999. *Maria van Santen.*

Be overgrootouders:

13984~4252. *Jan Jacobsz. van Hoogenhouck* (†1586), schepen, veertigraad en burgemeester van Delft, tr.
13985~4253. *Anna Jansdr. van der Mye* († *1601).*
13986=4254. *Adriaen Jacobsz. van der Dussen* (†1576), veertigraad, schepen, en burgemeester van Delft, tr.
13987=4255. *Elisabeth Fransdr. van Bodegom.*
13988. *Reyer Hendricksz. van der Burch* (†1565), brouwer, veertigraad van Delft, tr.
13989. *Clara Vrancksdr. van der Meer* († 1602).
13990. *Cornelis Jan Beukelsz. van Santen* (†1575), veertigraad, schepen en thesaurier van Delft, tr.
13991. *Soetje Fransdr. Duyst van Voorhout.*
13992. *Joost Pietersz. van Ruyven,* tr.
13993. .....
13994, Mr. *Harmen Schinckel* (1536—1568), boekdrukker te Delft, tr.
13995. *Agniesgen Caesarsdr. Bruynen* († 1612).
13996. *Jan Dircksz. van Ruyven* (†1557), tr.
13997. *Grietje Claesdr. van Clapwijck* († 1557).
13998. *Dirck Dircksz. van Santen,* tr.
13999, *Trijntje Claesdr. van 't Wout.*

Wij hebben reeds gesproken over de over de *Van Hoogenhouck*'s en de *Van der Dussen's* lopende verwantschappen met *Margaretha Cornelia Snellen* (nr. 33), met *Cornelia Dedel* (nr. 1747) (zie overzicht XXVII) en met *Antoni van Leeuwenhoek* en *Hugo de Groot* (zie de overzichten IX en X).

Reyer Hendricksz. van der Burch (nr. 13988) behoorde tot het oude Delftse geslacht, waarvan een lid in 1816 in de Nederlandse adel is verheven; zijn ouders waren *Hendrick Adamsz. van der Burch* (nr. 27976), in 1531 te Delft overleden, en *Geertrui Beukelsdr. van Santen* (nr. 27977), in 1528 overleden en zuster van de hierna te noemen *Jan Beukelsz. van Santen* (nr. 27980~55994). Onder de voorouders in de vrouwelijke lijn van *Hendrick Adamsz. van der Burch* (nr. 27976) treft men leden van de geslachten *Heerman van Oegstgeest, Hart van der Woert* en *Van Hodenpijl* aan.

Ook *Clara Vrancksdr. van der Meer* (nr. 13989) telt onder haar voorouders leden van aanzienlijke geslachten, waarvan ons al een en ander is kunnen blijken uit het overzicht XII, waarin haar afkomst uit de grafelijke bastaard, de ridder *Willem Cuser* (nr. 544220= 1790604) en haar verwantschap met prinses *Margriet is* vastgelegd.

Haar moeder *Clara Jansdr. van Berendrecht* (nr. *27979)* behoorde tot een vooraanstaand Leids geslacht: zij was dochter van *Jan Gerytsz. van Berendrecht* (nr. 55958). Deze was veertigraad en schepen van Leiden, doch stierf in ballingschap in 1483/'84, nadat hij als Hoeksgezinde, na de inneming van Leiden door de Kabeljauwen in 1481, gevlucht en verbannen was. Hij was de zoon van *Gheryt Lam van Berendrecht* (nr. 111916), lakenhandelaar en schepen 1477—'78 van Leiden, en kleinzoon van *Jan Willem Ysbrantsz.* (nr. 223832), schepen van Leiden 1397, '98, 1407, '08 en '15, een der aanvoerders van de Leidenaars, die deelnamen aan de krijgstocht tegen Woudrichem in 1408.

De grootmoeder van vaderszijde van *Clara Vrancksdr. van der Meer* (nr. 13989) was *Lydewij de Wilt van Bleyswijck* (nr. 55957), dochter van *Jacob de Wilt van Bleyswijck* (nr. 111914) en kleindochter van *Gerrit de Wilt* (nr. 223828), schepen van Delft 1431, en diens echtgenote *Erkenraet Jacobsdr. van Bleyswijck* (nr. 223829), dochter van *Jacob van Bleyswijck* (nr. 447658 =223858=223978),,,raadsman der Wet" en mede-stichter van de toren van de Nieuwe Kerk te Delft in 1396, † in 1410, (op overzicht XXIX met zijn eerste vrouw vermeld), en zijn tweede echtgenote *Agatha Claesdr. de Heuyter* (nr. 447659).

Overzicht **XXIX.**

223856=223976. *Hendrick Pietersz. van Voorhout,* knape,
X
223857=223977. *Immesoet Dircksdr. Duyst.*
|
111928=111988. *Dirck Dwyst van Voorhout,*
schepen van Delft 1464,
X
111929=111989. Sophia *van Bleyswijck,*
dr. van Jacob *van Bleyswijck* (nr. 223858=223978=447658), en diens eerste echtgenote *Cunegonda* Splinter (nr. 223859=223979).

55994. *Hendrick Duyst van Voorhout* († 1530), thesaurier 1501 en burgemeester van Delft,

55995. Agniete van Bladegem.

27997. *Anna Duyst van Voorhout,*
X
27996. *Dirck* Jan *Beukelsz. van* Santen († 1551).

13998. *Dirck Dircksz. van* Santen,
X
13999. Trijntje Claesdr. van 't Wout.

55964. *Jacob Duyst van Voorhout,*
schepen van Delft 1487,
X
55965. *Margaretha van den Andel.*

27982. *Frans Duyst van Voorhout,*
schepen 1505—'09 en thesaurier 1510 van Delft,
X
27983. [*Adriana Jacobsdr.* **Oem?].**

13991. *Soetje Dwyst van Voorhout,*

13990. Cornelis *Jan Beukelsz. van* Santen (t 1575), veertigraad, schepen en thesaurier van Delft.



Mr. *Dirk Boellaard* (nr. **110**)
1740-1826.

Silhouette bij W. A. H. C. Boellaard te De Bilt.



Dorothea Beatrix Boellaard (nr. 111)
1745-1823
echtgenote van Mr. Dirk Boellaard.

Silhouette bij W. A. H. C. Boellaard te De Bilt.

Cornelis Jan Beukelsz. van Santen (nr. 13990) en *Dirck Dircksz. van Santen* (nr. *13998)* waren oom en neef; de vader van laatstgenoemde, *Dirk Jan Beukelsz. van Santen* (nr. *27996)* — overleden in 1551 en gehuwd met *Anna Duyst van Voorhout* (nr. *27997)* —, was een oudere broeder van *Cornelis Jan Beukelsz. van Santen* (nr. 13990), zij waren zonen van *Jan Beuckelsz. van Santen* (nr. 27980=55994), schepen van Delft 1518, '21, '23 en '24, en *Cornelia van Segwaert* (nr. 27981=55995), dochter van *Beuckel Cornelisz. van Segwaert* (nr. 55962=111990), pastoor te 't Wout.

Soetje Duyst van Voorhout (nr. 13991) en *Anna Duyst van Voorhout* (nr. 27997) waren afstammelingen van *Hendrick Pietersz. van Voorhout*, knaap (nr. 223856 =223976), in de eerste helft van de 15de eeuw gehuwd met *Immesoet Dircksdr. Duyst* (nr. 223857=223977), dochter van *Dirck Duyst* (nr. 4477141447954) en *Ida de Heuyter* (nr. 447715 =447955). Simon van Leeuwen deelt omtrent dit geslacht *Duyst* mede, dat het was één van de edelste en rijkste geslachten van Delft, die van het begin der stad Delft af altijd aldaar in de regering zijn geweest. De afkomst uit voormeld echtpaar blijkt uit het overzicht XXIX.

Mr. *Harmen Schinckel* (nr. 13994), bekend als „de Delftse martelaar", was meester in de vrije kunsten en verkreeg 22 september 1563 octrooi tot drukken: als boekdrukker te Delft zijn een aantal boeken door hem gedrukt, waaronder enige hervormingsgezinde publicaties. Dientengevolge werden — in strijd met de Delftse privileges — zijn goederen verbeurd verklaard, de ketterse boeken verbrand en hij zelf 23 juli 1568 „in de fleur en vigeur van sijn leven, sijnde naulicx tweeende dertigh jaeren out" te Delft onthoofd. Zijn beide ouders, die toen te Montioort woonachtig waren, en een grootmoeder waren op het moment van zijn executie nog in leven. Zijn weduwe, *Agniesgen Caesarsdr. Bruynen* (nr. 13995), die met drie kinderen achterbleef, hertrouwde later met *Aelbrecht Heyndricksz. van Leuningen*, 's Lands drukker, ordinarisdrukker der Staten-Generaal 1591, schepen, vroedschap en burgemeester van 's-Gravenhage, in 1613 overleden. *Agniesgen Caesarsdr. Bruynen* (nr. 13995) was van 1600—'02 regentes van het Burgerweeshuis te 's-Gravenhage, woonde in 1606 met haar tweede echtgenoot te Naaldwijk, overleed 23 december 1612 en werd in de Oude Kerk te Delft begraven.

Over de voorouders van *Petronella Johanna Boellaard* (nr. 55), echtgenote van *Willem Antonie Snoeck* (nr. 54), willen wij thans in overzicht XXX enige gegevens laten volgen:

Overzicht **XXX.**

55. Petnonella Johanna *Boellaard* (1773—1819), tr. in 1799 *Willem Antonie Snoeck* (nr. 54).

0 u d e r s :

110. Mr. *Dirk Boellaard* (1740—1826), schout van Meerkerk, hoogheemraad van de Alblasserwaard, lid Eerste Nationale Vergadering 1796, referendaris Departement van Financiën, tr. 1765
111. *Dorothea Beatrix Boellaard* (1745-1823).

G r o o t o u d e r s :

220. *Pieter Boellaard* (1717—1797), schout en secretaris van Meerkerk, Lexmond, Achthoven en Lakerveld, hoogheemraad van de Alblasserwaard. tr. 1739

221. *Pefronella Bos (1716-1782).*
222. Mr. *Pieter Boellaard,* heer van Tuyl (1717—1801), schepen in het Hoge Gericht van Tuil, tr. 1743
223. *Cafharina Bierman* (1724-178 1) .

Overgrootouders:

440. *Dirk Boellaard* (1691—1736), schout en gaardermr. van Meerkerk, hoogheemraad van de Alblasserwaard, tr. 1717
441. *Aeltje van Doorn (1698-1783).*
442. *Melchior Bos* († 1729), tr. 1708
443. *Johanna Ceporinus* ('geb. 1685).
444. *Pieter Boellaard,* heer van Tuyl (1683—1751), schepen in het Hoge Gericht van Tuil, hoogheemraad van de Tielerwaard, tr. 1710
445. *Dorofhea Beafrix van der Pijl* (1680-1719).
446. *Adolphus Bierman,* heer van Herwijnen († 1763), tr. 1720
447. *Elisabeth van Doorn* (*1704-1772).*

Betovergrootouders:

880=888. *Pieter Everfsz. Boellaard* († 1720), burgemeester en hoogheemraad van Asperen, tr. 1682
88 **1** = 889. *Neeltje Pefersdr. van Mourik* (1664—1732) .
882 = 1788. *Gijsberf Willemsz. van Doorn (1653—1727),* schout van de stad en baronnie Asperen, tr. 1677
883= 1789. *Hilleken Arent Zegersdr.* († 1741).
884, *Floris Matthijsz. Bos,* tr. 1645
885. *Jenneken Aerfs.*
886. Petrus Ceporinus († 1686), koopman, schepen in het Hoge Gericht van Deil, heemraad van de Bommelerwaard, tr. 1684
887. *Anna van Maren* (geb. 1633).
888=880. *Pieter Everfsz. Boellaard* († 1720), burgemeester en hoogheemraad van Asperen, tr. 1682
889 = 88 1. *Neelfje Pefersdr. van Mourik* (1664-1732).
890. *Pieter Boudewijnsz. van der Pijl* († 1686), schout van Heukelum, tr. 1670
891. *Adriana Claasdr. de Wolff* († *1705).*
892. Ds. *Pieter Bierman,* heer van Herwijnen, (1671—1725), herv. predikant o.a. te Amboina, Herwijnen en Hellouw, tr. 1692
893. *Cafharina Casparsdr. Schadd.*
894. *Aert Gijsbertsz. van Doorn* (1681—1761), burgemr., schout en hoogheemraad van Asperen, tr. 1705
895. *Lijsbeth Jansdr. van Mourik (* 1686-1729).

Neelfje Pefersdr. van Mourik (nr. 881=889) was een tante van *Lijsbeth Jansdr. van Mourik* (nr. 895), die een dochter was van *Jan Pefersz. van Mourik* (nr. 1790), geb. in 1647, burgemeester, schepen en hoogheemraad van Asperen, commissaris van de ammunitiewagens in dienst van de Staat, en *Cornelia Gerrifsdr. van Schaick* (nr. 1791).

Neelfje Pefersdr. van Mourik (nr. 881=889) en *Jan Pefersz. van Mourik* (nr. 1790) waren kinderen van *Peter Jansz. van Mourik* (nr. 1762=1778=3580), timmerman, burgemr., schepen en hoogheemraad van Asperen, en *Lysbeth Dircksdr. Cleyn* (nr. 1763~1779~3581).

Aerf Gijsbertsz. van Doorn (nr. 894) was de, zoon van bovengemelde *Gijsberf Willemsz. van Doorn* (nr. 882= 1788) en *Hilleken Arenf Zegersdr.* (nr. 883= 1789); zijn achterkleinzoon Jhr. *Elisa Carnelis Unico van Doorn (* 1799—1882), minister van Financiën, commissaris des Konings in de provincie Utrecht, is in 1880 in de Nederlandse adel verheven.

Pefrus Ceporinus (nr. 886) was een achterkleinzoon van Ds. *Johannes Ceporinus* (nr. 7088), omstreeks 1541 te Venray geboren en aanvankelijk kapelaan, eerst te Nijmegen, later te Zaltbommel. Sedert 1566 liet hij zich in zijn preken over verschillende leerstellingen op ketterse wijze uit en toen het — vooral door zijn invloed — in Zaltbommel tot beeldenstormerij kwam, moest hij op 17 april 1567 die stad verlaten; hij werd toen predikant te Gross-Winternheim bij Mainz. Nadat na 1576 Lodewijk VI van de Palts een lutherse reformatie had doorgevoerd, moest ongetwijfeld *Ceporinus* als calvinist zijn ambt aldaar neerleggen. Hij keerde naar de Nederlanden terug en werd in 1578 hervormd predikant te Nijmegen. Ook hier vond hij nog geen rust, want toen in maart 1585 Nijmegen door verraad weer in Spaanse handen viel, geraakte hij met de andere Nijmeegse predikant in gevangenschap. Zij werden echter tegen andere krijgsgevangenen uitgewisseld en *Ceporinus* vertrok naar Zaltbommel, waar hij tot 1587 als predikant verbleef. Aangezien de Palts in 1583 wederom calvinistisch was geworden, vertrok hij wederom daarheen en trad in 1588 als predikant te Kaub am Rhein op, waar hij tot 1620 als zodanig verbleef. Onverdeeld gunstig was het oordeel aldaar over hem niet; hij hield zodanige scheldpartijen op de papisten, dat de gemeente zich erover ergerde. Ook klaagde men, dat hij tijdens de preek vaak hard op de preekstoel sloeg en zijn stem zo luid verhief, dat het voor de toehoosders onaangenaam werd. Tegen overmatig gebruik van wijn moest *Ceporinus* meermalen gewaarschuwd worden. Toen de „Winterkoning" Frederik V van de Palts in 1620 naar de Nederlanden, moest vluchten, verliet ook *Ceporinus* wederom de Palts. Hij werd in 1621 tot predikant te Zaltbommel beroepen, waar hij in het eind van de maand juli 1626 overleed.

Ook zijn 'zoon Ds. *Pefrus Ceporinus* (nr. 3544) stond als fervent antipapist bekend. Als predikant te Goch is deze in 1615 betrokken geweest bij de aldaar tegen enige katholieke burgers ingebrachte beschuldiging, dat zij een aanslag hadden, beraamd tegen het leven van de keurvorst van Brandenburg, hertog van Kleef. De tegen deze burgers ingediende

Overzicht XXXI.

7088. Ds. *Johannes Ceporinus* († 1626),
kapelaan te Nijmegen, daarna te Zaltbommel, hervormd predikant achtereenvolgens te Gross-Winternheim, te Nijmegen, te Zaltbommel, te Kauh am Rhein en wederom te Zaltbommel,
X le
7089. *Barbara . . .*

|

3544. Ds. *Petrus Ceporinus,*
geb. Nijmegen omstr. 1585,
herv. pred. te Goch 1607, te Beesd 1622, veldprediker bij het Staatse leger, † vóór 30 aug. 1642,
X Goch 1 mei 1609
3545. Johanna *Ricken.*

|

1772. Ds. Johannes *Ceporinus,*
geb. Goch omstr. 1610,
herv. predikant te Kerk-Drie1 1632, te Rossum en St. Andries 1639—'47, † 26 aug. 1647, begr. te Rossum,
×
1773. Johanna *Foncl*
† in maart 1683.

|

586. *Petrus Ceporinus* († 1686),
zie verder-het overzicht XXX.

Overzicht XXXII,

118. *Abraham Herz Cohen*
„Kammeragent" te Hannover.

Philipp Abraham **Cohen,**
geb. Hannover in 1790, bankier en koopman onder de Firma Philipp Abraham Cohen „in Metallwaren, Wechsel, Kommission uncl Spedition", te Frankfort a./d. Main, t ald. 28 maart 1856,
X Münden in 1816
Eleonore Zacharias Wertheimber,
dochter van *Zacharias Isaac Wertheimber,*
koopman **en** bankier te Frankfort a./d. Main, en
Frommet Michael Speyer.

***59. Rosalia** Abraham* Cohen
(1783-1837)
x 1806

58. Isaac ***Jacob de Jonge***
(1776—1832),
koopman en commissionnair
te Amsterdam

29. ***Amalia Isaac de Jonge***
(1814—1876),
× ***1838***

28. *Johannes Kann*
(1816—1865).

14. Mr. ***Hendrik** Jacob Kann*
(1839—. . .),
x 1882

15. Anna** Willemina* van ***Doorn
(1855—1885).

Sara Amalie Cohen,
x 1837
Raphael **Merton,**
uit Londen, bankier en koopman onder de Firma Philipp Abraham Cohen te Frankfort a./d. Main.

Simonetta Cohen
X 1842
Emil Ullmann,
directeur du Comptoir d'Escompte te Parijs.

Dr. phil. h.c. Dr. Ing. e.h. *William Merton*
(1848-1916)
koopman en industrieel, stichter van Metallgesellschaft A.G.
te Frankfort a./d. Main,
X
Emma Ladenburg.

***7.** Amalia **Anna** Jacoba Kann*
(1882-1912)
x 1903

6. Mr. *Antonius Matthias*
de *Lange*
(1862—1921).

Walter Merton
(geb. 1879)
× 1908
Christine Henriette
van Toulon van der *Koog*
(1887-1944).

Dr. jur. h.c. *Richard Merton*
(1881-1960)
„General-Direktor" van Metallgesellschaft A.G., president. van de „Industrie- nnd Handelskammer"
te Frankfort a./d. Main,
X 2e 1930
Elisabeth Ferdinande
Prinzessin *zu Löwenstein-Wertheim-Freudenberg*
(1890-1953).

***Gerda** Merton*
(geb. 1894),
x 1912
Moritz Frciherr von, *Bissing*
(geb. 1886).

klacht bleek echter ongegrond, zodat zij uit hun gevangenschap werden ontslagen. Van deze valse beschuldigingen beschouwde men *Ceporinus* als de auctor intellectualis, waarbij hij de bedoeling zou hebben gehad om zich in het bezit te stellen van de pastorie en de gereformeerden het bezit te verschaffen van de kerk en de kerkelijke goederen. Een tegen de valse aanklagers 'aangespannen proces verliep, na jaren slepende te zijn gehouden, in het zand. Het vermoeden werd door tijdgenoten uitgesproken, dat door toedoen van de Nederlandse Staten-Generaal.de zaak in de doofpot was gestopt om het aanzien van de gereformeerde kerk te redden. *Ceporinus* is ten slotte in 1621 uit Goch vertrokken en heeft als predikant te Beesd zijn leven geëindigd.

De afkomst uit Ds. Johannes *Ceporinus* (nr. 7088) is neergelegd in het overzicht XXXI.

§ 14. Nrs. 56 en 57, Kann-Otten.

Johann Heinrich Kann (nr. 56), geb. Niederwaroldern (Waldeck) 27 september 1783, broodbakker, later turfdrager te Amsterdam, † aldaar 31 juli 1848,. tr. Amsterdam 6 maart 1814 *Gertrud Otten* (nr. 57), ged. Wickrath (Rheinland) 29 december 1774, † Amsterdam 2 februari 1837.

Van *Johann Heinrich Kann* (nr. 56) die luthers gedoopt was, zijn ons alleen de namen van zijn ouders bekend, zij waren *Zacharias Kann* (nr. 112) en *Anna Martha Scheffer* (nr. 113). De ouders van zijn vrouw waren *Adam Otten* (nr. 114) en *Maria Catharina Wiims* (nr. 115).

§ 15. Nrs. 58 en 59. De Jonge-Cohen.

Isaac Jacob de Jonge (nr. 58), geb. Amsterdam in 1776, koopman en commissionnair aldaar, † Amsterdam 22 augustus 1832, tr. Hannover in 1806 *Rosalia Abraham Cohen* (nr. 59), geb. Hannover in 1783, † Amsterdam 16 januari 1837.

De ondertrouw van bovengemeld echtpaar werd als volgt in het huwelijksintekenregister te Amsterdam op 10 oktober 1806 ingeschreven:

„*Isaac Jacob de Jonge,* van Amsterdam, jood, oud 30 jaren, „met consent van zijn vader *Jacob Benjamin de Jonge,*

„en

„*Rosalia Abraham Cohen,* van Hannover, daar wonende, „jodin, oud 23 jaren, met consent van haar vader *Abraham „Herz Cohen,* woont te Hannover."

Veel meer dan hetgeen deze intekenacte inhoudt over de afkomst van de echtelieden *de Jonge-Cohen* is ons niet bekend. Van de vader van de bruidegom weten wij dus, dat hij genaamd was *Jacob Benjamin de Jonge* (nr. 116).

Van *Abraham Herz Cohen* (nr. 118), de vader van de bruid, weten wij, dat hij „Kammeragent" te Hannover was en behalve voornoemde dochter *Rosalia Cohen* (nr. 59) in elk geval nog een zoon *Philipp Abraham Cohen* had, die in 1850 burger van Frankfort aan de Main werd en aldaar koopman en bankier was onder de Firma Philipp Abraham Cohen „in Metallwaren, Wechsel, Kommission u. Spedition". Deze firma werd, na zijn dood in 1856, voortgezet door zijn schoonzoon *Raphael Moses,* die in 1857 toestemming kreeg om zijn geslachtsnaam te wijzigen in *Merton.*

Uit de Firma Philipp Abraham Cohen kwam de heden nog bestaande „Metallgesellschaft A.G." voort, welke in 1881 werd opgericht door *Ph. A. Cohen's* kleinzoon Dr. *William Merton* en zich ontwikkeld heeft tot een wereldconcern.

Voornoemde Dr. *William Merton (1848-1916)* was een zeer vooraanstaand burger van Frankfort aan de Main; het „Institut für Gemeinwohl" en het „Soziales Museum" werden door hem gesticht, terwijl de stichting van de Frankforter universiteit zeer door hem is bevorderd. De Mertonstrasse en de Mertonschule houden te Frankfort aan de Main de herinnering aan hem levendig.

Dit nageslacht van *Abraham Herz Cohen* (nr. 118) is neergelegd in overzicht XXXII.

§ 16, Nrs. 60 en 61. Van Doorn-Sandtmann.

Herman Jan van' Doorn (nr. 60), geb. 1 juli, ged. Amsterdam (Oudezijdskapel) 6 juli 1783, heel- en vroedmeester, geneesheer te Mijdrecht, † aldaar 25 november 1846, tr. Tienhoven 8 aug. 1810 *Gertruyt Sandtmann* (nr. 61), ged. Almelo (herv.) *21* dec. 1783, † Mijdrecht 19 oktober 1846.

Herman Jan van Doorn (nr. 60) was de zoon van *Assuerus van Doorn* (nr. 120), geb. in 1745, en *Dina Huysinga* (nr. 121), geb. in 1744, † in 1792; *Gertruyt Sandtmann* was dochter van *Barthold Sandtmann* (nr. 122) en *Johanna Maria Bakker* (nr. 123).

Assuerus van Doorn (nr. 120) was een zoon van *Paulus van Doorn* (nr. 240) en *Adriana Welsoet* (nr. 241); op de voorouders van zijn echtgenote *Dina Huysinga* (nr. 121) willen wij in overzicht XXXIII verder ingaan.

Overzicht XXXIII,

121. *Dina Huysinga* (1744—1792), tr. 1° 1770 *Assuerus van Doorn* (nr. 120); tr. 2° Mr. *van Maurik.*

Ouders:

242. Willem Huysinga van Vliet (1704—1769), tr. 1731
243. *Adriana Catharina Schuyl* (1711-1770).

Grootouders:

484. Mr. *Hermannus Huysinga* (1674—1707), tr. 1699
485. *Cornelia van Vliet* (1679-1759).
486. Dr. *Hermanus Schuyl (1665—1748),* med. et phil. doctor, geneesheer te Delft, tr. 2° 1702
487. *Dina Vockestaerf* (1668—1749).

Overgrootouders:

968. Ds. *Johannes Huysinga* (1645—1702), herv. predikant te Haarlem, tr. 1 ° 1673
969. *Johanna van Diemen.*

970. Willem van Vliet (1638—1707), tr. 1674
971. *Aefje's Gravesande († 1720).*
972. Dirck Schuyl (1616—1668), rector der Latijnse School te 's-Gravenhage, tr. 1661
973. Cornelia van 's Gravenpolder († 1691).
974. Adriaen Vockestaert (1625—1673), tr. 1656
975. Catharina van Hamont (1636-1698).

Betovergrootouders:

1936. *Harmen Jansz. van Huysinga,* bode op Groningen, Overijssel etc. te 's-Gravenhage, tr. 1643
1937. *Catharina Christiaensdr. van Thol († 1701).*
1938. *Egbert Gerritsz. van Diemen,* tr.
1939. *Barbara Gijsbrechtsdr. van Bodegom.*
1940. *Willem Willemsz. van Vliet* (1598—1682), tr. 1638
1941. *Cornelia van der Burch* (1605-1673).
1942. ..... *'s Gravesande,* tr.
1943. .....
1944, Ds. *Wijnant Hermansz. Schuyl* (1582—1623), herv. predikant te Scheveningen, tr. 1604
1945. *Cornelia Dircksdr. Stoop* (1579-1650).
1946. *Jan Corsfiaensz. van 's Gravenpolder* (†1668), tr. 1628
1947. *Sara Nicolaesdr. van Swammerdam.*
1948. *Hendrick Adriaensz. Vockestaert* (1585-1634), notaris te Delft, veertigraad aldaar, tr. 1° 1615
1949. *Digna Woutersdr. van Velthoven (1589-1628).*
1950. *Johan Hermansz. van Hamont,* koopman en reder te Amsterdam, tr.
1951. *Hester Jeansdr. Crucius* of *de la Croix* (1605-1645).

Barbara Ghijsbrechtsdr. van Bodegom (nr. 1939) behoorde tot dezelfde familie als *Elisabeth Fransdr. van Bodegom* (nr. 4255=13987), vermeld in overzicht VII.

Cornelia Dircksdr. Stoop (nr. 1945) was een lid van het bekende Dordtse regentengeslacht, waarvan sedert 1892 versuheidene leden in de Nederlandse adel zijn verheven. Haar ouders waren *Dirck Gerbrantsz. Stoop* (nr. 3890) (1552—1616), houtkoper, achtraad van Dordrecht 1581 en concierge van het stadhuis aldaar, en diens, eerste echtgenote *Maria de Witt* (nr. 3891) (1551-1581). *Dirck Stoop* (nr. 3890) ontleende zijn achternaam aan zijn grootmoeder van vaderszijde *Mariken Stoop* (nr. 15561), echtgenote van *Dirck Geerbrandtsz.* (nr. 15560), kuiper te Dordrecht, en dochter van Dr. *Willem Adriaensz. Stoop* (nr. 31122), med. doctor, schepen en burgemeester van Dordrecht, † in 1537, en *Adriana Jansdr. van Roon* (nr. 31123), † in 1523.

De hiervoor als echtgenote van *Dirck Gerbrantsz. Stoop* (nr. 3890) genoemde *Maria de Witt* (nr. 3891) behoorde tot het zelfde geslacht als de in 1672 vermoorde raadpensionaris van Holland Mr. *Johan de Witt.* Haar moeder *Lidewij van Beveren* (nr. 7783) stamde uit een der oudste en aanzienlijkste Dordtse regentenfamilies.

Door Soete *Willem Beversdr.* (nr. 249057), in 1437 overleden, werd het bekende St. Elisabethsaltaar of Beverenkapel in de Grote Kerk te Dordrecht gesticht; uit haar eerste huwelijk met de in 1401 overleden *Daniël Willem Daniëlsz.* (nr. 249056) werd geboren *Willem Daniëlsz. van Beveren* (nr. 124528), eigenaar van een „schrootambacht metter zoutmate" en havenmeester te Dordrecht, gecommitteerde dier stad in Vlaanderen en Brabant, † in 1464, tr. *Catharina Hendricksdr. van Weede* (nr. 124529), † in 1454. Deze laatsten waren de grootouders van de in het overzicht XXXIV 'onder nr. 31132 vermelde Mr. *Willem van Beveren.* Uit dat overzicht blijkt zowel de afkomst van de *Van Beveren's* als de verwantschap met de gebroeders *de Witt.*

185

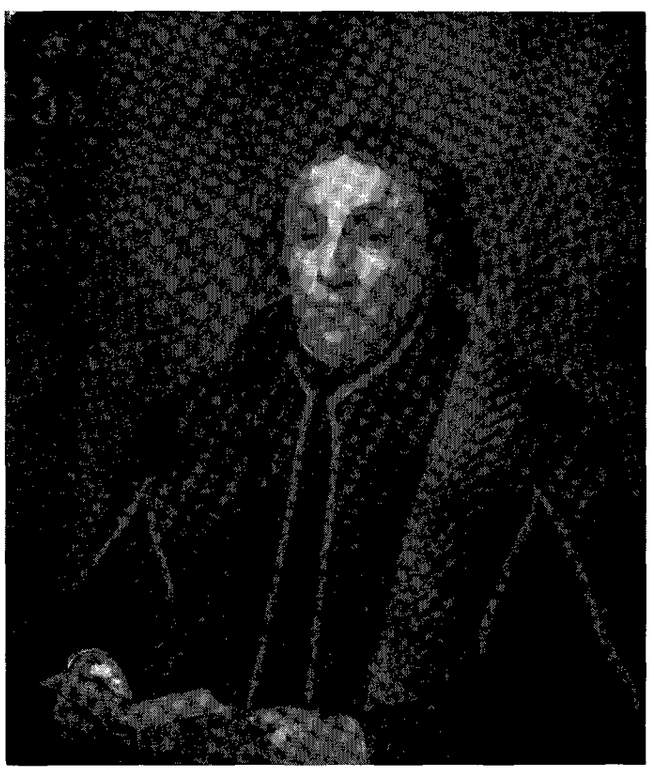

Mr. Willem *van Beveren* (nr. 31132)
1457—1506.

Schilderij, eertijds bij Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland te 's-Gravenhage.

186

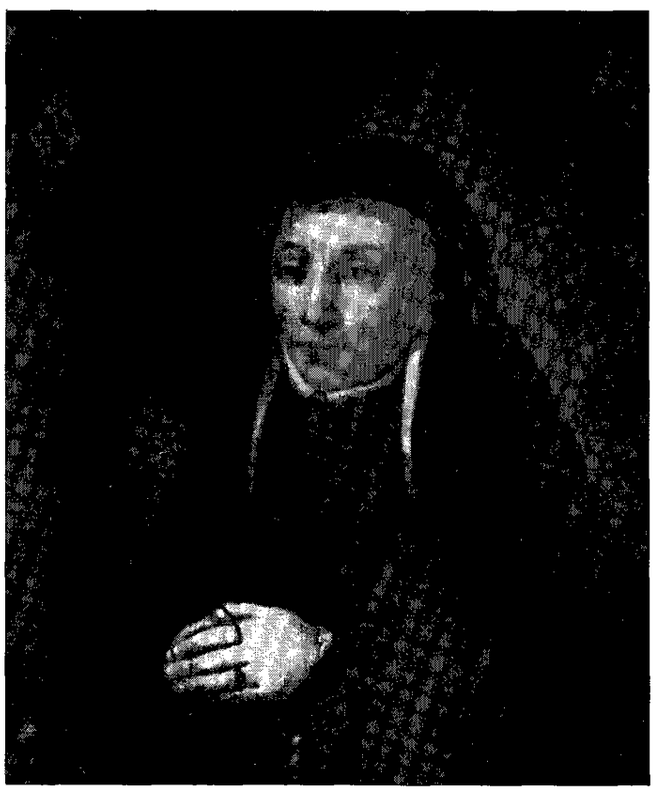

Maria van Bakel (nr. 31133)
t 1514
echtgenote van Willem van Beveren.

Schilderij, eertijds bij Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland te 's-Gravenhage.

Overzicht XXXIV.

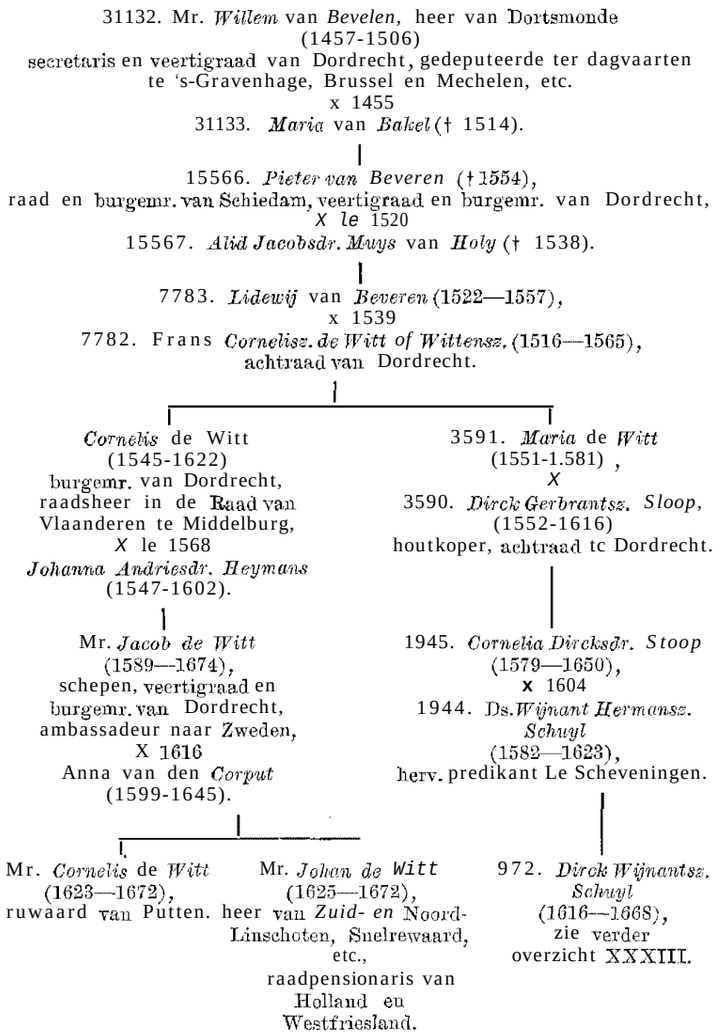

Hester Jeansdr. Crucius of *de la Croix* (nr. 1951), vermeld op het overzicht XXXIII als echtgenote van *Iohan Hermansz. van Hamont* (nr. 1950), was dedochter van Ds. *Jean de la Croix genaamd Crucius* (nr. 3902), geb. 24 januari 1560, sedert 1590 Waals predikant te Haarlem, en diens tweede echtgenote (gehuwd 15 februari 1604) *Maria Nuyts* (nr. 3903).

§ 17. Nrs. 62 en 63. **Bakker-Trijp.**

Sijmon Bakker (nr. 62), ged. Broek in Waterland 9 februari 1783, † Amsterdam 3 december 1836, tr. Broek in Waterland 16 juli 1815 *Hendrica Trijp* (nr. 63), ged. Hoorn 4 jan. 1788, † Broek in Waterland 19 februari 1859.

Sijmon Bakker (nr. 62) was een zoon van *Harmen Bakker* (nr. 124) en *Maritje Ploeger* (nr. 125), terwijl *Hendrica Trijp* (nr. 63) tot ouders had *Henricus Trijp* (nr. 126) en *Alida Anna Dannenborg* (nr. 127).

Voornoemde *Harmen Bakker* (nr. 124), in de Franse tijd maire van Broek in Waterland, noemde Napoleon bij diens bezoek aan Broek in Waterland in zijn aanspraak tot de keizer „de grote Napoleon", 'ontving de keizer in zijn woning en zag zijn ijver en gastvrijheid beloond met zijn verheffing tot ridder van het Legioen van Eer. Toch was *Harmen Bakker* (nr. 124) geen vriend van de Fransen, want een omstreeks 1811 opgemaakte „Liste de personnes qui méritent l'attention de la Police, tant dans la ville de Monnickendam et leurs environs qu'ailleurs dans les villes et communes de Nord-Hollande" komt hij onder de verdachte ingezeten van Broek in Waterland voor als: „*Harmen Bakker*, maire, un millionair et ci-devant assuradeur de vaisseaux, marchand ayant été depuis longtemps orangist et angloman décidé et ennemi des Français". Het zal dan ook met voldoening zijn geweest, dat hij op 24 november 1813 — na vernomen te hebben, dat er Russen in Amsterdam waren en de vlag aldaar van het paleis waaide — de Hollandse vlag van de toren en kerk en op 7 december 1813 de Oranjevlag van het raadhuis liet waaien. Tot burgemeester van Broek in Waterland benoemd door de souvereine vorst, werd Bakker in 1814 bovendien benoemd tot lid van de Vergadering van Notabelen ter beoordeling van de Grondwet.

Een gedeelte van het fortuin van *Harmen Bakker* (nr. 124) was afkomstig van de legendarische *Neeltje Pater*, wier nalatenschap wel op zeven miljoen gulden is geschat. Na het overlijden van *Neeltje Pater* in 1789 vererfde de helft van haar vermogen op haar neef *Sijmon Jansz. Bakker* (1716—1792), de enige zoon uit het eerste huwelijk van *Jan Baltusz. Bakker* (nr. 248) met *Lijsje Sijmonsdr. Verlaan* (1685-1730). Na het overlijden van *Sijmon Jansz. Bakker* in 1792 vererfde zijn vermogen op zijn vier halfbroeders, van wie onze *Harmen Bakker* (nr. 124) er één was.



Harmen Bakker (nr. 124)
1754—1821.

Naar een afbeelding in „Historisch Gedenkboek der herstelling van Neêrlands onafhankelijkheid in 1813". uitg. onder leiding van G. J. W. Koolemans Beijnen.

Van het geslacht *Bakker*, een der regerende families van Broek in Waterland, laten wij een stamreeks volgen in overzicht XXXV.

Overzicht XXXV.

992. *Harmen Baltusz. Rosmayer,*
geb. Rostock (Dld.) vóór 1630,
X Broek in Waterland 14 juni 1648

993. *Hillegont Brantes.*

|

496. Baltus Harmensz. Ros,
geb. Broek in Waterland 14 aug. 1649, † aldaar 28 maart 169 1,
X Broek in Waterland 26 maart 1673

497. *Annetje Goossensdr.,*
geb. Broek in Waterland 23 febr. 1645, dochter van *Goossen Boudewijnsz.* (nr. 994), bakker te Broek in Waterland, en *Beysken Goosdiks* (nr. 995).

|

248. *Jan Bakker,*
ged. Broek in Waterland 4 nov. 1685, kerkmr., schepen en burgemr. van Broek in Waterland, † aldaar 13 november 1762, weduwnaar van *Maritje Hilbrantsen Verlaan* en eerder van *Lijsje Sijmonsdr. Verlaan.*
X 3° Broek in Waterland 28 maart 1745

249. *Hillegonda Duyts.*
ged. Broek in Waterland 24 febr. 1723, † aldaar 5 maart 1792, dochter van *Jan Duyts* (nr. 498) en *Aagje Jansdr. Keyser* (nr. 499).

|

124. *Harmen Bakker,*
geb. Broek in Waterland 17 oktober 1754, koopman en assuradeur, maire, later burgemeester van Broek in Waterland, lid der Vergadering van Notabelen ter beoordeling van de Grondwet in 1814, ridder Legioen van Eer, † Broek in Waterland 12 juni 1821,
X Broek in Waterland 30 okt. 1774

125. *Maritje Ploeger,*
ged. Broek in Waterland 18 maart 1750, † aldaar 21 december 1815, dochter van *Claes Ploeger* (nr. 250) en *Dáeuwertje Kroon* (nr. 251).

|

62. *Sijmon Bakker* (1783—1836),
zie hierboven en in overzicht 1.

Naschrift.

Dankzij de medewerking van velen is het mogelijk geworden in betrekkelijk kort tijdsbestek dit artikel samen te stellen. Aan hen allen betuig ik hierbij gaarne mijn dank; in het bijzonder wil ik van degenen, die hun gewaardeerde hulp hebben verleend, behalve de reeds genoemde heren Heldring en van Duyn, noemen, de heer 0. L. van der Aa, conservator van het Iconographisch Bureau, die vooral bij het illustreren van het artikel zijn hulp heeft verleend, en de heer L. J. van der Klooster, Dr. P. W. de Lange en Mr. E. van Weel, die vele gegevens te mijner beschikking hebben gesteld.

INHOUD VA.N DIT NUMMER.

De voorouders van Pieter van Vollenhoven, door Mr. W. W. van Valkenburg.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, PRINS VAN LIPPE BIESTERFELD

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 25,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris JONKHEER MR. H. E. VAN WEEDE, *Bleijenburg 5,* 's-Gravenhage.

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5,* 's-Gravenhage.

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073 ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 6 **LXXXII e Jaargang** **juni 1965**

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heer G. J. Dozy, Mr. J. P. J. Gewin en Dr. L. van Son, respectievelijk sedert 1931, ***1928*** en 1957 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:	**Voorgesteld door:**
Chr. BERGER, *Prins Hendriklaan* 18, *Bilthoven.*	DE SECRETARIS VAN HET GENOOTSCHAP.
H. A. VAN DAALEN, *Kapellenberglaan* 19, *Rozendaal* post ***Velp.***	F. J. H. WEYN BANNINGH, *Groenlo.*
C. J. GEERVLIET, *Veenkade* 52, *Voorburg.*	Dr. Ir. J. MAC LEAN, *'s-Gravenhage.*
E. C. A. VAN HELSDINGEN, *Rijksstraatweg* 100, ***Hellevoetsluis.***	J. VAN HELSDINGEN, ***'s-Gravenhage.***
Mevrouw J. C. JANSEN-v. d. ROEST, *Adm. van Gentstraat* ***15,*** *Utrecht.*	H. J. SCHOONDERWOERD, *Castricum.*
Ir. J. KOUWER, *Midland flat 118,* Zeist.	Mr. H. L. L. VAN HOOGENHUYZE, *Zeist.*
T. F. NOYON,	DE SECRETARIS VAN HET GENOOTSCHAP.
Mevrouw Drs. E. POLAK geb. DE BOOY, *Frans Halslaan* 74, *Bilthoven.*	Mr. J. H. DE VEY MESTDAGH, ***Wassenaar.***
Dr. H. B. VOORT, *Schlosstrasse* 19, 4442 ***Bentheim*** *(Duitsland).*	Mr. A. L. HULSHOFF, Enschede.

Adreswijzigingen:

Mejuffrouw F. A. VAN BEEMEN,	„Vreugd en Rust", Graafland 4, *Groot-Ammers.*
1. VAN BEEMEN,	„Vreugd en Rust", Graafland 4, *Groot-Ammers.*
Jhr. Mr. A. R. P. BODDAERT,	Amstelveen, *Van der Leeklaan 14.*
P. VAN WIJK VAN BRIEVINGH,	Immanuel Kantstraat 45, ***Rotterdam-24.***
Jhr. F. W. W. H. VAN COEVERDEN,	Goor, *Wijnkamp* ***49 B.***
Mr. H. A. DAENDELS,	Amsterdam, *Vossiusstraat 21.*
Mr. E. A. ENGELBRECHT,	Avenue Concordia 44 C, *Rotterdam.*
Mr. G. W. VAN HERWAARDEN,	's-Gravenhage, ***Willemstraat 4.***
Mevrouw E. A. G. HONIG geb. HOUBOLT,	Bergen (N.-H.), ***Voert*** *20.*
J. M. P. DE JONCHEERE,	Huzarenlaan 16, *Epse,* gem. *Gorssel.*
J. J. VAN ZANTEN JUT,	Leiden, *Rapenburg* 4.
W. H. J. KAMERLING,	Postbus 31, *Zevenaar.*
J. SIBINGA MULDER,	Flat nr. 57 „De Oldenborgh", Arnhemse Bovenweg 16, ***Zeist.***
Mr. J. KOLEN,	Honthorststraat 10, *Amsterdam-Z.*
G. M. PAAP,	Velp (Gld.), *„Campus Stellae", Arnhemsestraat* ***354.***
Ir. P. M. VRIJLANDT,	Tjalling Wagenaarstraat 26, *Drachten.*

De woning van heer Dirk van Hodenpijl te Overschie en de geslachten Van Rodenrijs, Van Matenesse, Uter Nesse, Van (der) Spangen, Van den Vene en Van (den) Dorp(e),

door C. HOEK.

(vervolg en slot van LXXXII, kol. 90).

§ 9. Samenvatting,

In de voorgaande vier paragrafen hebben wij een aantal ‘geslachten leren kennen,, die allen hetzelfde wapen voeren en thuis. horen in de parochie Overschie. De belangrijkste van deze is oorspronkelijk de groep *Van Matenesse,* waaruit kennelijk de *Van der Spangen's* stammen. Deze laatsten houden immers hun kasteel met de sate ter Spanghen van de *Van Matenesse's* in leen, die hen ook steeds als neven aanduiden. Ook komt in beide families in de oudste generatie de naam *Uter Nesse* voor.

Mogelijk is heer *Philips uter Nessse* een jongere broer van generatie 11 van de *Matenesse-groep,* het is echter niet uitgesloten, dat de aansluiting nog een generatie eerder ligt.

Dit laatste geldt zeker voor het geslacht *Van de Vene,* dat echter evenals de *Van Matenesse's* relaties met de *Bokel's van Wena* gehad moet hebben: hierop wijst niet alleen de voornaam *Ghijsbrecht Boeke2* sedert 1353, maar ook landbezit in de hofstad Wena, dat vóór *1452* leenroerig is aan de abdij van Egmond. Hun oorspronkelijke zetel, Willems woninge van der Veen, ligt aan de Rotterdamse Rijweg, juist ten zuiden van het leen van Rodenrise, dat in het bezit is van de familie *Van Ruven.* Het land strekt zich uit tot aan de Rotterdamse Schie en, wordt in het zuiden begrensd door land van de *Van der Spangen's,* die in 1359 een deel van dit bezit n.l. 7 morgen, in leen opdragen aan Polanen en 4 morgen aan Brederode.

De Rotterdamse Schie, waarvan de eerste aanleg is begonnen in 1’299 en voortgezet na 1340, is gegraven met gebruikmaking van bestaande wateringen en kavelsloten met uitzondering van het noordelijkste deel dicht bij het dorp Overschie. Hier is dwars door de bestaande percelen heengegraven, wat uiteraard moeilijkheden met de grondeigenaars meebracht. En zo beveelt op 31 augustus 1343 de graaf nadrukkelijk aan 3 personen, n.l. *Phifips van der Spangen, Clais van Ruven* en *Willem van der Vene,* aan de stad Rotterdam het benodigde land af te staan. Deze hadden dus op dit ogenblik het hele noordelijke deel van de latere Klein-Polder in hun bezit, ruim 45 morgen land, die aansluiten op het huisbezit van het kasteel Rodenrijs [444]).

Het is niet onmogelijk, dat de *Storm's (van Wena)* aansluiten op de *Van de Vene's.* Deze laatsten hadden dus land bij Wena, in beide families komt de naam *Willem* voor (wat bij de andere groepen niet het geval is) en beide hebben bezit in Schipluiden en Dorp. Als stamvader van de Storm-groep moet optreden een zekere *Gerrit* uit het begin van de vijftiende eeuw. Op 8 februari 1414 en 6 december 1416 koopt en verkoopt *Gerrit van der Veen Arentsz.* land in de Berchpolre. Het staat beslist niet vast dat deze *Gerrit* tot ‘de door ons behandelde groep *Van den Vene* behoort, anders zouden wij in hem de ontbrekende schakel kunnen zien [445]).

De groep van het ambachtje in Schiebroek laat zich voorlopig niet bij een der voorgaande onderbrengen, al is het opmerkelijk dat vóór 1319 de *Matenesse-groep* hier al een ander ambachtje heeft. De heren hier zijn:

1319 *Willem uter Nesse.*

1345 *Philips* (waarschijnlijk de onder IVc vermelde *Philips van Matenesse,* die het dan van zijn oud-oom geërfd zou hebben).

1359 Heer *Daniel (van Matenesse).*

1374 Heer *Daniel van Matenesse.*

1390 *Wouter van Matenesse* [446]).

De grootte van het eerste ambachtje is te berekenen doordat bij de uitgifte in 1319 bepaald wordt, dat bij het overlijden van de ambachtsheer een bedrag van 8 schelling per hoeve betaald moet worden door zijn erfgenaam.

Wij hebben gezien, dat *Spiker Engbrechtsz.* in 1345 een bedrag van 3 lb. 4 sc. betaalt, dus 64 schelling in totaal, d.w.z. dat het ambacht 8 hoeven of 240 morgen groot is, geheel Schiebroek is 750 morgen groot.

Voor zover mogelijk zijn de landerijen van de verschillende families op de bijgevoegde kaart (zie afbeelding 38) aangegeven, als volgt te verantwoorden:

Te beginnen in het noorden in de hoek tussen de Schie en de Lede de 14 morgen land van de familie *Van den Vene,* de 7 morgen van *Van der Spangen* liggen of onmiddellijk ten noorden hiervan, of onmiddellijk ten oosten hiervan, andere mogelijkheden zijn hier niet, daar het verdere land aan de Lede aan de abdij van Rijnsburg behoort [447]).

In de hoek ten noorden van de Zwet en de Schie ligt een perceel leenroerig aan Spangen.

Ten zuiden van de Zwet volgt een perceel van 25 morgen, waarvan 18 morgen door de veertiende eeuwse Van Rodenrijses in leen worden gehouden van Polanen en later door de Van Cralingen's aan de Heilige Geest van Delft worden verkocht [448]).

Hierna volgt het complex in 1302 door *Beatrijs van Rodenrijs* in leen uitgegeven aan haar neef *Daniel.* De zuidgrens van het land ligt vast, n.l. de tegenwoordige Doenkade. Aan de noordzijde wordt het begrensd door het Smaelweer. Dit laatste perceel komt voor in het kaartboek van de landerijen van het St. Barbaraklooster te Delft [449]). Pas 164 jaar later treffen wij de eerst volgende leenbrief van dit complex aan, het is dan ineengeschrompeld tot ongeveer 100 morgen land, een toestand, die overeenkomt met die van 1384. Wat is er echter tussen 1302 en 1384 gebeurd? Vermoedelijk hebben de *van Rodenrijses's* en de *Van Cralingen's* geregeld delen vrij gekocht van de leenheerlijke band, om deze vervolgens te vervreemden, een proces, dat in de zestiende en zeventiende eeuw voortgaat, zoals blijkt uit de latere leenregisters van Hodenpijl. Opmerkelijk is, dat in het vervreemde deel zowel de *Van der Spangen's* als de *Van Matenesse's* percelen land bezitten, o.a. heer *Daniel van Matenesse* 9 morgen, die hij in 1355 opdraagt in leen aan de heer van IJsselsteyn, waaraan 3 morgen grenzen, die hij zelf in leen uitgeeft [450]).

Leenkameradministraties zijn vaak zeer conservatief in hun topografische omschrijvingen, personen die reeds honderden

444) L.H. inventaris no. 30, folio 34v.

445) Algemeen Rijksarchief, archief van de abdij van Loosduinen, inventaris no. 16 en afschrift van een cartularium van deze abdij in de collectie Opt Straeten van der Moelen.

446) Volgens de lijsten van de grote bede en de riemtalen, aangevuld met L.H. inventaris no. 422, folio 146.

447) Zie de kaartboeken van deze abdij in het Algemeen Rijksarchief.

448) Gemeente-archief Delft, kaartboek van de Heilige Geest landen.

449) D.S.K. St. Barbara, inventaris no. 26.

450) E. inventaris no. 12, folio 5.

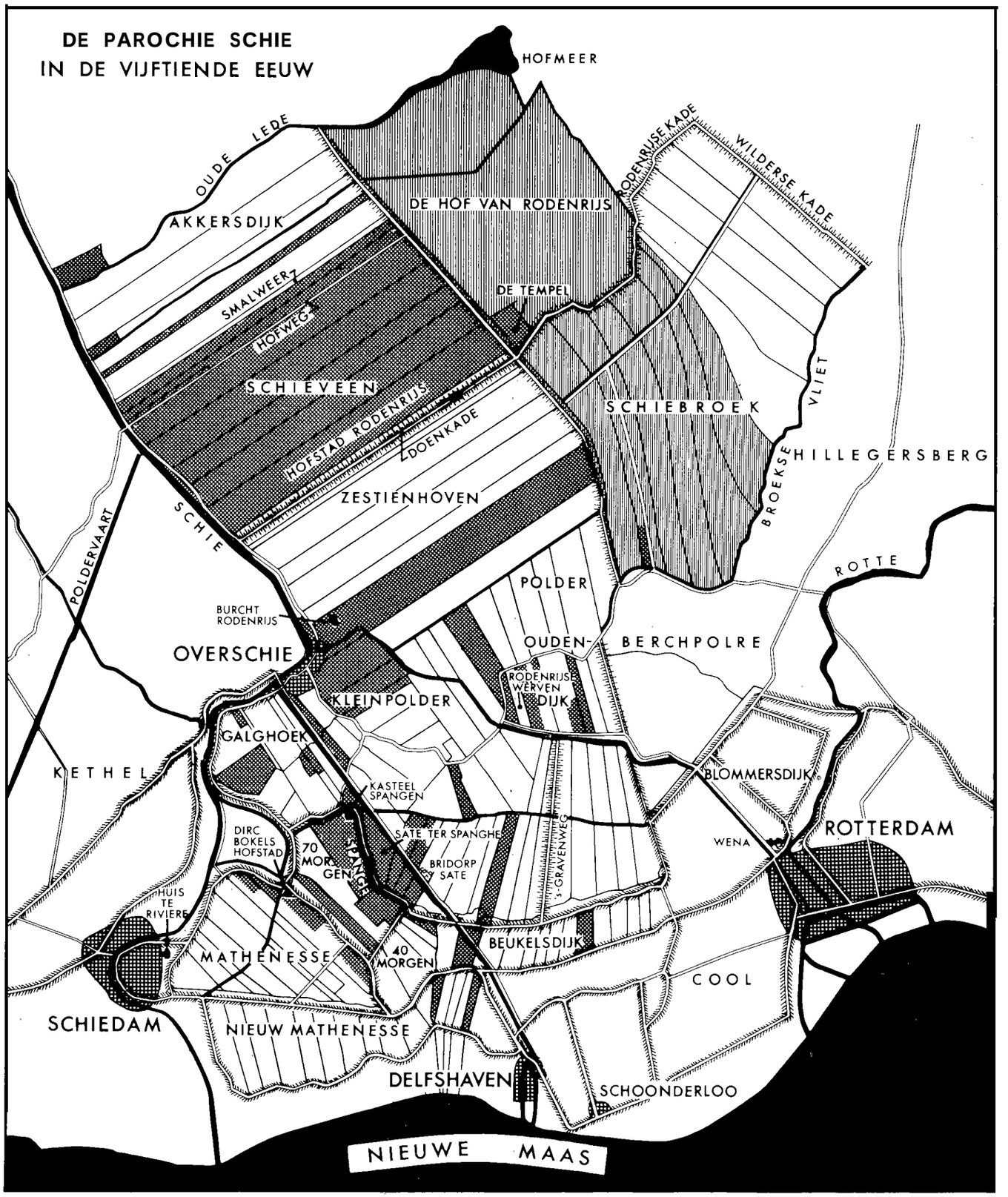

Afb. 38. Kaart van de parochie Schie in de vijftiende eeuw.
(Hierop zijn de in § 9 behandelde landerijen enz. zo veel mogelijk aangegeven.)

jaren overleden zijn, kunnen nog steeds als belenders optreden. Dit komt doordat de griffier steeds opnieuw de tekst van de voorgaande leenbrief overnam, zonder zich ervan te vergewissen, of deze wel helemaal juist was. Dit kan zeer goed gelden voor de leenbrief van 1302. *Daniel van Rodenrijs is* dan zeer waarschijnlijk leenvolger van zijn moeder, maar het is heel goed mogelijk dat voor deze een andere zijtak van de hoofdstam, b.v. heer *Aelwijn van Rodenrijs,* dit leen heeft gehouden, zodat wij te doen hebben met een omschrijving uit de eerste helft van de dertiende eeuw. Dit is des te waarschijnlijker, daar in het begin van deze eeuw de abt van Egmond uit het complex reeds ruim 50 morgen land koopt. Bij dit laatste dient te worden opgemerkt, dat ten noorden hiervan in de veertiende eeuw de (onder noot 450 vermelde landen van heer *Daniel van Matenesse* liggen, terwijl deze ook aan de zuidzijde ervan land bezit [451]).

In het complex liggen verder vicarie-goederen, pastorielanden en bezittingen van de Heilige Geest van de kerk te Overschie. De meeste van deze landen zijn afkomstig van de *Van Rodenrijs*-clan, iets waarop in de volgende paragraaf nader zal worden ingegaan.

Ten oosten van de in de veertiende eeuw nog in het bezit van de *Van Cralingen*'s zijnde 100 morgen land, ligt hiertegenaansluitend aan de andere zijde van de landscheiding het ambachtje de Tempel.

In groter verband wordt het gehele complex in het oosten langs de landscheiding begrensd door de hof van Rodenrijs in de parochie Berkel. Deze wordt begrensd in het noorden door de Oude Lee en het Westmeer (in de grafelijke rekeningen aangeduid als het Hofmeer), in het zuiden door de Tempel en de Rodenrijse kade, in het oosten door de Korte Sloot, de Rodenrijs watering en de Tochtsloot, welke een duidelijke grens, in het kavelpatroon vormen (zie de kaart van Delfland van Krukius), een gebied van ruim 425 morgen, waarvan de kavels allen in dezelfde richting liggen [452]).

In het zuiden van de polder Zestienhoven liggen de drie reeds genoemde percelen rond de burcht Rodenrijs. Het is opmerkelijk, dat deze in het noorden. begrensd worden door land van een vicarie te Overschie in 1473 [453]).

Twee percelen land verder naar het noorden, ligt opnieuw een stuk van 18 morgen pastorieland [454]).

Over het perceel de Rauwe Weijde nog het volgende: Zoals reeds gezegd wordt dit na de dood van *Jan van den Doirtoghe* in 1338 verkocht door de graaf aan *Jan Hoec* [455]). Deze wordt reeds vermeld op 29 september 1325, wanneer hij samen met *Jan van der Spanghe* een stuk land bezit te Matenesse [456]). In 1363 woont hij te Schiedam, waar zijn huis staat op een erf belast met een erfpacht ten behoeve van de graaf [457]). Op 10 april 1369 verkoopt hij met vier anderen 7 morgen land te Maasland, waarbij hij zegelt met een blanco schild met rechts boven een vrij kwartier, beladen met een dwarsbalk, die vergezeld is van drie leeuwenkoppen 2, 1 [458]). (zie afb. 39). Dat hij inderdaad dezelfde is als de man uit Overschie blijkt

451) E. inventaris no. 1. folio 72v.

452) Opgemerkt moet worden, dat in Schieveen het land onmiddellijk ten zuiden van het Smaelweer in 1486 aangeduid wordt met de naam „de Hoef", groot 43½ morgen (D.S.K. St. Ursula, inventaris no. 22).

453) Algemeen Rijksarchief, archief van het St. Ursulaklooster te Schiedam, inventaris no. 60.

454) Archief Schieland, meting van Schieland X40-1345, folio 90.

455) N.D. inventaris no. 1250.

456) Gemeente-archief Rotterdam, stuk afkomstig uit het familie-archief *Van Matenesse* op het kasteel Hardenbroek.

457) L.H. inventaris no. 8.

458) E. inventaris no. 912.

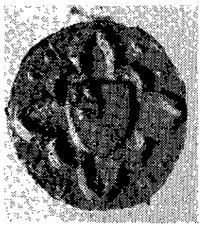

Afb. 39. Zegel van *Jan Hoec,* *10* april 1369.
(A.R.A., Archief Abdij Egmond, inv. no. 912).

uit het feit, dat één van zijn medeverkopers is *Aelwijn Aerndsz.*, een vooraanstaand man uit het naburige Schoonderloo. Hij moet al tamelijk bejaard zijn, als hij van 1378 tot 1383 optreedt als rentmeester van de wijnkelder van de abdij van Rijnsburg. Hij zegelt in deze periode met hetzelfde cachet als in 1369 [459]).

De Rauwe Weyde is door hem verkocht aan heer *Willem van Duvenvoirde* of aan diens broer heer *Jan van Polanen* (of aan diens gelijknamige zoon), wier beider archieven thans verenigd zijn in het Nassause Domein archief, waarin wij het grafelijk charter van 1338 aantreffen. De beide vermogens worden in 1354 nog afzonderlijk beheerd door de grafelijke rentmeester tijdens de confiscatie ervan, maar de Rauwe Weyde ontbreekt erin! Toch zal de overdracht reeds voor 1354 plaats hebben gehad; vooral heer *Willem van Duvenvoirde* koopt voor 1350 in deze buurt goederen, o.a. te Matenesse en Schieveen, na 1354 zien wij dit niet meer gebeuren, de *Van Polanen's* zien dan in hun Brabants bezit (o.a. Breda) hun grootste belang, wat ook een veiliger belegging betekent dan landbezit in het onrustige Holland, waar het politieke klimaat nog jaren ongunstig voor hen blijft,

Wanneer in 1436 door de heer van Brederode de hofstad Rodenrijs c.a. wordt uitgegeven, wordt deze in het noorden belend door heer *Philips van der Spangen* met de Rauwe Weyde. Het is de oudst bewaarde tekst betreffende dit leen en de omschrijving wordt letterlijk herhaald bij latere beleningen nog tot in 1463 toe. Gezien de bepalingen van erfopvolging moet de oorspronkelijke tekst opgesteld zijn tijdens het leven van heer *Dirk van Hodenpijl,* overleden in 1406, in welke periode ook heer *Philips van der Spangen* voorkomt, zodat de Rauwe Weyde in de veertiende eeuw in het bezit van dit geslacht moet zijn gekomen op een manier die zich als volgt laat reconstrueren.

Te Overschie bestond van oudsher het recht van naasting: „Naestbaer sijn alle landen, die onder de hand werden vercogt, voorzover een naester nader den verkooper is bestaande als de cooper. De oncosten daarop vallend sijn weijnig, want de naester gaat met twee scheepenen int land ende doet daer gront- ende aertroering met verclaringe, dat hij het land is naestende." Aldus een verklaring van de secretaris J. van Lodensteyn in de zeventiende eeuw [460]).

Jan Hoec is blijkens zijn wapen een bastaard of lid van een bastaardtak van de hier behandelde familie. Gezien het gezamelijk landbezit met *Jan van der Spangen zou* hij een zoon van heer *Philips uter Nesse* kunnen zijn, iets wat voor-

459) R. inventaris no. 129, folio 166a, no. 130, folio 20a, 34b, 89a en 53b, no. 374.

460) G. C. Helbers: „Gedenkboek van Overschie" 1929, blz. 53 en 59.

lopig slechts een veronderstelling is. Jan *Hoec* koopt dus een deel van het *Van Rodenrijs*-bezit, waartegen kennelijk geen andere familieleden bezwaar maken, maar als hij het later buiten de familiegroep verkoopt is het anders, dan wordt het door een *Van der Spangen* genaast.

Ten zuiden van het Rodenrijscomplex ligt een complex landen van de *Van den Vene's* en *Van der Spangen's* in de Kleinpolder, dat zich uitstrekt tot een perceel land van de abdij van Egmond [461]).

In de polder Galchhoek liggen meerdere complexen, n.l. het z.g. Striensland, ten dele leenroerig gemaakt door de *Van der Spangen's* aan Brederode, hiervan is een stuk vergraven ten behoeve van de Delfhavense Schie, n.l. 4 morgen 2 hond 23½ gaarde [462]), later op 15 november 1488 verkoopt *Philips van der Spangen* nog 3 morgen aan de stad Delft [463]), terwijl er nog 2 morgen bij behoord hebben [464]).

Ten westen hiervan liggen 3 morgen 4 hond land van *Spangen* [465]), ten westen van de laan van Starrenburg ligt 1½ morgen vicarieland afkomstig van *Dirc Bokel uter Nesse*. Ten zuiden ervan een stuk van in totaal 18 morgen, waarvan de noordelijkste 3½ morgen leenroerig zijn aan Spangen, de zuidelijkste 7 morgen is vicarieland van Matenesse en de ertussen gelegen 7½ morgen land is de hofstad van *Willem uter Nesse*, leenroerig aan Polanen.

Het oostelijk deel van de polder de zeventig morgen wordt geheel ingenomen door land van de *Van Matenesse's* en de *Van der Spangen's*, leenroerig aan Heemskerk, verder ligt er ook nog in 2 morgen land van *Matenesse en* 10 morgen vicarieland van hen, in totaal 40 morgen.

In het aangrenzende poldertje de Veertigmorgen ligt een strook van 1½ morgen land van *Matenesse* langs de scheiding met de Spaanse polder.

In de Spaanse polder behoort het gehele complex tussen de Spangen, Horenweg, de D'elfshavense Schie met uitzondering van een klein perceel in het uiterste zuiden aan *Van Matenesse* en *Van der Spangen* [466]). Het terrein nodig voor de aanleg van de Schie is hier door Delft gekocht van heer *Philips van der Spangen* en *Philips Symonsz. van Matenesse*, die als vroegere bezitter van het land opgeeft 0 u d e *Jan van den Veen*, vermoedelijk een lid van de groep *Van den Vene*, die wij in de genealogie niet hebben kunnen plaatsen [467]).

Ten oosten van de Schie liggen percelen land, die de voortzetting vormen van de hiervoorgenoemde en twee afzonderlijke percelen, waarvan één, groot bijna 11 morgen, aan een *Van der Spangen*-vicarie behoort, waarschijnlijk in de kerk te Schiedam op het Vrouwenaltaar; de plaats van de *Van der Spangen*-kapel in het kerkgebouw is nog bekend [468]).

Voor dit laatste perceel liggen in het verlengde ervan in Beukelsdijk twee aan elkaar grenzende kavels, waarvan de eerste leenroerig is aan *Spangen*, het tweede wordt in 1325 door *Dirc van Matenesse* aan een door zijn vader gestichte vicarie in de kerk te Overschie geschonken [469]).

461) E. inventaris no. 1, folio 72v.
462) Gemeente-archief Delft, eerste afdeling, inventaris no. 413.
463) Als noot 462, inventaris no. 433.
464) Als noot 462, inventaris no. 1315.
465) Rijksarchief Brussel, kaart in het familie-archief *D'Overschie-Neerysche*, inventaris no. 439.
466) Als noot 465 en Gemeente-archief Delft, gasthuisarchief, inventaris no. 71, folio 1 tot en met 3v.
467) Als noot 462, inventaris no. 414.
468) S. van Leeuwen: Batavia Illustrata, blz. 1102 en C. P. M. Holtkamp: Register op de parochiën, altaren enz., deel VI, blz. 51 en 52.
469) Gemeente-archief Rotterdam; stuk afkomstig uit het familie archief *Van* Matenease.

Ten zuiden ervan strekken aan *Spangen* leenroerige percelen zich uit tot in de Maas.

In de Hoog Oudendijkse polder liggen meerdere stukken *Van der* Spangen-land tussen de Kleiweg en de Rotterdamse Schie, ruim 22 morgen, waartussen een complex ligt genaamd de Rodenrijse werven. Er tegenover ligt ten noorden van de Kleiweg nogmaals 16 morgen *Van der Spangen-bezit*, terwijl ten westen hiervan langs de Rotterdamse Schie 4 morgen 1½ hond liggen, leenroerig aan Polanen, welke op 28 september 1689 door *Cornelis Justus van Spangen* aan de stad Rotterdam worden overgedragen.

Tenslotte het ambacht Heer Engebrechtsbroec, dit grenst onmiddellijk ten, oosten aan de polder Zestienhoven. Wij hebben reeds gezien, dat het ambacht in 1344-1345 blijkens het verschuldigde bedrag bij vererving 240 morgen groot is. Nu betaalt in 1352-1354 *Engebrecht Arnd Spiketsz.*, als hij zijn vader opvolgt, 5 lb, 16 d. wat op een grootte van 380 morgen wijst [470]). Dit maakt het wel zeer plausibel, dat het in 13 19 vastgestelde verschuldigde bedrag van 8 schelling per hoeve bij vererving slechts betrekking heeft op de grond, voorzover deze in cultuur is gebracht en hierdoor wordt het begrijpelijk, dat bij de uitgifte van 1319 niet ineens het totaal bedrag genoemd is, daar dit toen nog niet vast stond.

Het gehele (latere) ambacht Schiebroek is vermoedelijk een tamelijk laag veengebied geweest, waarop ook de naam Broek wijst. Het waterde van het noordwesten naar het zuidoosten op een natuurlijk riviertje, de Broekse Vliet, af, De geheel verdwenen verkaveling, die wij terug vinden in het reeds meermalen genoemde Leidse kaartboek van Krukius, stond loodrecht op dit riviertje en strekte zich uit tot de Rodenrijse kade. Evenwijdig aan deze kade en ongeveer 500 meter ten zuiden ervan liep de Schiebroekse weg, waarlangs de voornaamste bebouwing lag.

In dit gebied is men uitgaande van deze weg gaan ontginnen, eerst het hooggelegen noordwestelijk deel, waarna men later de percelen verlengd heeft naar het zuidoosten, totdat zij de Broeckse Vliet bereikten. Dit proces is in het zuiden in het begin van de veertiende eeuw nog volop aan de gang. Uit de opbrengsten van de grote bede blijkt, dat het in 1319 uitgegeven ambacht meer opbrengt dan de beide andere delen samen, wat wel klopt met het hierboven genoemde oppervlak van 380 morgen. Het zal dus het gehele westelijke deel van het latere ambacht ingenomen hebben.

Het aan *Van Matenesse* behorende ambacht grenst er waarschijnlijk in het oosten tegen aan [471]). Opmerkelijk is dat het in 1319 uitgegeven wordt aan *Symon Doede Jansz.* uit Westvoirne (Goeree), een vreemdeling in dit gebied, wiens familie of hijzelf het echter spoedig overdragen aan een tak van „de *Van Rodenrijs*-groep". Zou cok hier sprake geweest zijn van het naastingsrecht?

§ 10. Overschie in de dertiende eeuw.

Voor het midden van de dertiende eeuw hebben wij twee bronnen die ons de voornaamste bewoners van Overschie tonen, n.l. de lijst van belangrijke parochianen in 1266 in een reeds meermalen genoemde acte in het archief van de abdij van Egmond en een lijst van leenmannen tijdens graaf Floris V, aangelegd omstreeks 1281 in het register E.L. 5 in de leenkamer Holland.

In 1266 worden 9 personen genoemd, waarvan er vier

470) R.D. inventaris no. 203.
471) Op de kaart zijn de onderdelen van Schiebroek bij benadering aangegeven.

ridder zijn, n.l. heer *Gillis van Vorscoten,* die hier verder buiten beschouwing kan blijven, daar hij niet tot de inheemse bevolking behoort, wat o.a. blijkt uit zijn naam en zijn grondbezit hier, niet meer dan een 40 morgen land: bovendien is zijn voor- en nageslacht bekend [472]).

Over *Aelwijn van Rodenrijs* en *Dirc Bokel,* ridders, is in de voorgaande paragrafen gesproken, evenals over *Dirc van Rodenrijs,* knape. Er blijven vijf personen over, die wij hier achtereenvolgens de revue zullen laten passeren:

Engelbrecht van den Broec, ridder. Er kan weinig twijfel aan bestaan, dat deze de oudste ontginningen in Schiebroek in zijn bezit heeft gehad en er is ook nageslacht van hem in 1323, n.l. *Hughe Engelbrechtsz.*

De naam *Engelbrecht* komt in Overschie in de veertiende eeuw niet veel voor, hierdoor is het opmerkelijk dat wij de naam terug vinden bij de familie, die in het tweede kwart van de veertiende eeuw het grootste en oudste deel van Schiebroek in zijn bezit heeft, waarbij opgemerkt dient te worden, dat in 1319 een ander deel in het bezit is van een familie, die hetzelfde wapen, als de eerste voert.

Over *Gherard* genaamd *Ghelekijn,* die als eerste van de niet ridder zijnde getuigen, genoemd wordt, valt niets te zeggen, wel over de volgende *Hugo van Heemskerk.*

Wij treffen n.l. twee zoons van hem als grafelijke leenmannen aan in 1281 [473]). De eerste *Dirc Hugenz. van Hemeskerke* houdt 9 morgen land in de Broke, de tweede *Engebrecht van Scije Hugenz. van Hemeskerke* een uitkering van 2 lb. uit de lentebede van Schie in leen van de graaf.

Voor een zoon van de eerste mogen wij houden heer *Gherard van Emskerke Dirricsz.,* priester, die op 14 december 1315 te Overschie als getuige optreedt bij een schenking aan het klooster Koningsveld [473a]).

De naam *Van Heemskerk* wijst op herkomst van elders en daar het Noord-Hollandse geslacht *Van Heemskerk* reeds voor 1323 de leenheerlijkheid over de 47 morgen land van de *Van Matenesse-groep* bezit, mogen wij aannemen dat dit

[472]) Op zijn familie hoop ik t.z.t. samen met de heer L. J. van der Klooster terug te komen met een opstel, dat al jaren in portefeuille ligt.

[473]) L.H. inventaris no. 5, folio 46v.

[473a]) D.S.K. Koningsveld, inventaris no. 145.

uit dezelfde relatie Overschie-Heemskerk voortvloeit.

De oudste *Van Heemskerk,* die wij kennen, is heer *Arnold,* baljuw van Kennemerland, aan wie de zorg voor het grafelijk kasteel Torenburg was opgedragen. Hij komt voor op 12 september 1254 en 15 oktober 1256 [474]).

Er zijn twee mogelijkheden n.l. ten eerste *Hugo van Heemskerck is* in mannelijke lijn lid van dit geslacht en vestigt zich door een huwelijk met een Overschiese in deze parochie. Deze mogelijkheid wordt door Mr. S. Muller H.zn. in zijn uitgave van „Het oude register van graaf Florens" aangenomen, waarbij hij *Hugo* als zoon van heer *Arnold* beschouwt. Deze theorie geeft geen verklaring van het Heemskerkse leen in Overschie.

Het is echter ook mogelijk dat een jonkvrouw *van Heemskerk* te Overschie trouwt en haar tweede zoon naar haar vader noemt. Bij dit huwelijk kunnen haar lijftochts-goederen als meerdere zekerheid opgedragen zijn in leen aan haar vader, wat wel een verklaring van het Heemskerkse leen zou zijn. Deze tweede theorie doet dus een uit oorkondenmateriaal niet bewijsbare *Hugo van Heemskerk* venonderstellen, die de (onbekende) vader van heer *Arnold zou* zijn. Nu is het kasteel van de heren van Heemskerk (tegenwoordig Marquette) in zijn oudste kern een ronde ringmuur, die ons uit zeventiende en achttiende eeuwse tekeningen nog bekend is, een type burcht. welke overeenkomt met Teijlingen, Egmond en het oudste Brederode, welke kastelen alle uit het eerste kwart van de dertiende eeuw dateren. Dit houdt in dat wij de bouw ervan een generatie vroeger dan heer *Arnold* moeten stellen, waardoor inderdaad ruimte ontstaat voor een oudere heer van Heemskerk.

Mocht deze theorie juist zijn, dan moet er dus een nauwe relatie met de *Van Matenesse*-groep bestaan, die het Heemskerkse leen bezitten, terwijl aan de andere kant de naam *Engebrecht* op een relatie met heer *Engelbnecht van de Btoec* schijnt te duiden.

Het is mogelijk dat heer *Engebrecht van de Broec* en *Hugo van Heemskerk,* die in 1266 gezamenlijk vermeld worden vader en zoon zijn, waarbij *Hugo* dan vermoedelijk een oudere

[474]) O.H. 1 no. 599 en 111 no. 130.

Tabel XI.

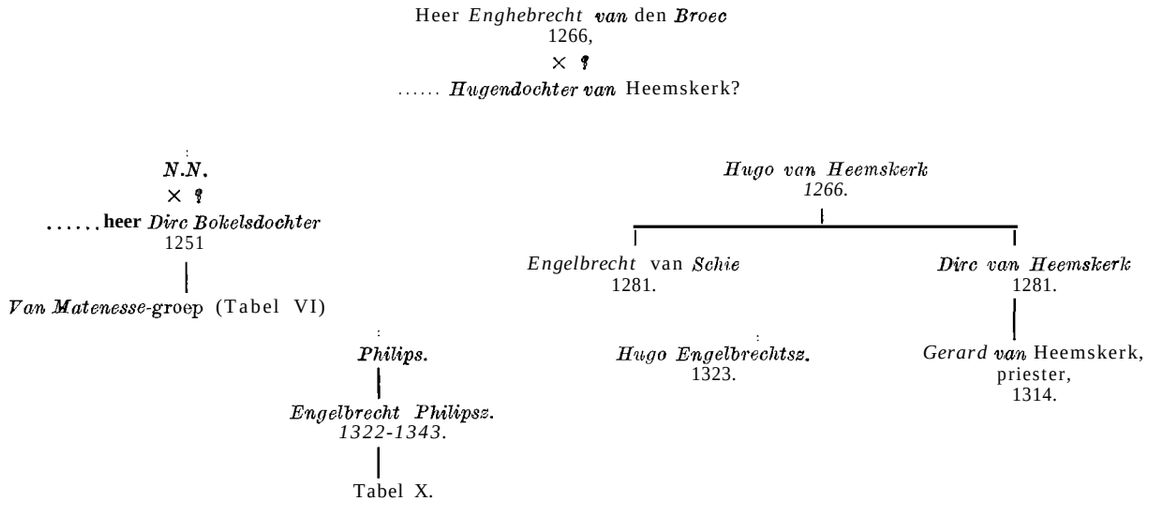

broer gehad heeft, welke laatste de schoonzoon kan zijn van heer *Dirc Bokel,* vermeld in 1266 en dan al vrij bejaard. Deze oudste zoon zou dan leenvolger in het Heemskerkse leen moeten zijn, wat zou kloppen met het feit dat de *Van Matenesse*-groep het later heeft en bovendien verklaart dit het bezit van een deel van het ambacht Schiebroek door deze tak. De latere bezitters van heer Engebrechts Broek zouden dan uit *Engebrecht van Schie* kunnen stammen; daar hun wapen een brisure vertoont, zijn zij kennelijk een jongere tak.

De *Hughe Engelbrechtsz.,* vermeld op 29 augustus 1323 als nakomeling van heer *Engebrecht uten Broeke,* ridder, kan een zoon zijn van *Engebrecht van Schie,*

Of de hypothetische oudste zoon van heer *Engelbrecht* voorkomt in de lijst van parochianen in 1266 is niet zeker, wij kunnen kiezen tussen *Gherard* genaamd *Ghelekijn, Gherard van Schie* en *Kerstant.*

Een *Gherart van Schie* komt nog voor op 14 september 1280 als poorter van Dordrecht [475]), waar hij tussen 1282 en 1285 regelmatig in de stadsrekeningen voorkomt en waar hij lid van het stadbestuur schijnt te zijn geweest; het is echter zeer dubieus, dat het dezelfde persoon is als die van 1266.

Wel treffen wij in 1333 een *Gheraert van Schie* in de omgeving van Schiedam aan, die bovendien het leen van Polanen, afkomstig van *Willem uter Nesse,* blijkt te bezitten en als, lid van de Hoekse partij in 1351 zijn goederen verbeurt. Deze laatste kan een kleinzoon zijn van *Gherart* in 1266, waardoor deze tot de *Van Matenesse*-groep kan behoren. De volkomen onbew-ezen en theoretische samenhang laat zich voorstellen door tabel XI. Wanneer wij tabel III en XI zouden willen samenvoegen, dan zou heer *Enghebrecht van den Broec* in de derde generatie van tabel 111 als jongere broeder een plaats kunnen krijgen.

§11. Vicarieën in de kerk te Overschie,

In de middeleeuwse, ten dele van tufsteen' opgetrokken kerk te Overschie, gesloopt na brand in 1899, zijn een aantal vicarieën op altaren gefundeerd, die ten dele afkomstig zijn van de hier behandelde familiegroep.

Voor de geschiedenis hiervan zijn drie bronnen, n.l. het archief van de abdij van Egmond, welke, abdij sedert omstreeks 1165 het patronaat van deze kerk bezit; het archief van het geslacht *Van Matenesse,* dat het collatierecht van twee van 'deze vicarieën heeft; en de rekeningen van de officiaal van de aartsdiaken van de dom te Utrecht, waarin wij posten aantreffen betreffende het aanstellen van bedienaren van deze vicarieën [476]).

De eerste vicarie is gefundeerd op het altaar van de heilige maagd Maria door heer *Jan Maerlijn,* die op 23 augustus 1308 als pastoor van Overschie voorkomt en dan zegelt met een niet-heraldisch zegel [477]). Op 29 september 1325 blijkt hij overleden te zijn, het Maria-altaar bij zijn leven te hebben gesticht en als executeurs van zijn testament benoemd te hebben heer *Geraerdt,* pastoor te Hillegersberg, en *Didderick Bueket uter Nesse* [478]).

Na de dood van heer *Jan* is niet alles volgens wens verlopen. Deze laatste had een. stuk land aangewezen als bron van inkomsten voor de vicarie. *Dirk Buekel* had dit land beheerd en een deel van de opbrengst afgedragen aan de vicarie, maar de rest voor eigen gebruik gehouden. Dit had tot ongenoegen geleid met heer *Gerard.* Beide executeurs maken op genoemde datum een contract, waarbij bepaald wordt, dat de opbrengst van het land als volgt besteed zal worden: Aan de vicarie wordt jaarlijks 2 lb. uitgekeerd, aan de pastoor van Overschie ½ lb., aan heer *Gerard* 1 lb. en na diens dood aan de pastoor van Hillegersberg de helft van dit bedrag, voor het doen lezen van zielemissen. De overige inkomsten worden bestemd voor een door *Dirc Buekel te* stichten vicarie, waarvoor deze een stuk land in Matenesse schenkt.

De inkomsten van de eerste vicarie zijn hiermede vastgelegd en naar later blijkt, blijven de *Van Mafenesse's* het collatierecht ervan uitoefenen, dat zij in leen houden van de abdij van Egmond met de wel zeer beperkende bepaling, dat zij deze slechts zullen geven aan degene, die door de abt hiertoe wordt voorgedragen [479]).

Dirc Buekel dankt zijn functie van executeur kennelijk aan zijn recht van voorrang in de kerk. Opmerkelijk is echter, dat hij betrekkelijk vrij over het resterende deel van de inkomsten kan beschikken en dat een belangrijk deel van het door heer *Jan Maerlijn* geschonken land in de veertiende eeuw in het bezit geraakt is van de *Van der Spangen's,* n.l. het Striensland, later leenroerig aan Brederode, Het noordelijk deel is dan belast met een rente van ½ lb. ten behoeve van de vicarie, terwijl een deel van de zuidelijke helft nog aan de pastorie behoort [480]).

Waarschijnlijk heeft *Dirc Buekel* het land als eigendom beschouwd, dat belast was met een aantal erfrenten en waarbij de mogelijkheid bestaat, dat de vrij vermogende Overschiese pastoor tot zijn familie behoord heeft: het is n.l. niet zo waarschijnlijk, dat een vreemde priester te Overschie zonder meer over ongeveer 12 morgen land vlak onder het dorp gelegen zou beschikken. In dit laatste geval kan zelfs aan naasting van de grond gedacht worden.

De bedienaars van deze vicarie zullen steeds relaties van de abdij van Egmond zijn geweest in tegenstelling tot die van de tweede vicarie, door *Dirc Buekel* op hetzelfde altaar gesticht.

Zijn zoon *Dirc van Mafenesse* breidt het bezit van deze tweede vicarie op 12 juni 1335 uit met 5½ morgen 2 hond land te Beukelsdijk (gelegen ten westen van de Delfshavense Schie) en bijna 3 morgen te Schoonderloo, nadat *Dirc Buekel* er zelf reeds 1½ morgen land in Galchhoek aan toe had gevoegd.

Hij benoemt op die dag *Herman Beuckel Stapelsz.* als bedienaar [481]). Ook van deze vicarie wordt het collatierecht door de *Van Mafenesse's* van de abdij in leen gehouden, echter zonder de beperkende bepaling, die bij de eerste geldt [482]). Hier zullen wij dan ook vaak priesters aantreffen, die aan de *Van Mafenesse's* verwant zijn.

Op 28 april 1369 wordt heer *Johan van Matenesse,* priester, door de officiaal van de aartsdiaken van Utrecht in het bezit van de vicarie gesteld, nadat de pastoor van Overschie tevergeefs geprobeerd had het collatiereaht aan zich te trekken [483]).

475) O.H. 11 no. 405.
476) Een overzicht van deze posten in: C. P. M. Holfkamp „Register op de parochiën, altaren, vicarieën en de bedienaars", deel VI, blz. 11-15.
477) D.SK. Koningsveld, inventaris no. 148.
478) Gemeente-archief Rotterdam, afschrift, afkomstig uit het Pan *Matenesse*-archief.
479) E. inventaris no. 739.
480) Gemeente-archief Delft, eerste afdeling, inventaris no. 433 ; Gasthuis archief. inventaris no. 71. folio 8v.
481) Als noot 478.
482) E. inventaris no. 741. 742 en 744.
483) Algemeen Rijksarchief, archief Pan Matenesse, supplement inventaris no. 7.



A f b. 40. Het dorp Overschie vanuit het noorden gezien in 1512.
Detail van een kaart op de kamer van de Algemeen Rijksarchivaris te 's-Gravenhage.
(Zie **hierover: C.** Hoek: „De kaart van de drie Schieën", in het Rotterdams Jaarboekje 1961, blz. 194208).

Op 1 februari 1391 blijkt heer *Allert meester Claysz.* bedienaar te zijn [484]), mogelijk dezelfde als *Alard van der Steghe,* die zijn plichten over het jaar 1405-1406 door een ander laat waarnemen [485]).

Op 2 oktober 1431 wordt heer *Gerard Adriaensz. van Matenesse,* priester, benoemd na heer Claes *Symonsz.* en hij doet op 2 juli 1447 afstand ervan ten behoeve van heer *Adriaen van Matenesse,* zoon van *Wouter* heer *van Mafenesse.* Deze staat de vicarie op zijn beurt op 21 februari 1459 aan heer *Joost van Matenesse* af.

Opnieuw zien wij op 27 augustus 1467 heer *Adriaen van Matenesse* afstand doen, nu ten behoeve van heer *Claes van Assendelft* [486]).

Hieruit blijkt dat er sprake is van twee vicarieën en inderdaad blijkt uit de lijsten van waarnemers voor de jonkers *van Mafenesse,* dat deze gelijktijdig optreden.

Reeds in 1445-1446 laat heer *Gerard van Mafenesse* de dienst voor zich waarnemen door heer *Willem Jacobsz.,* die tevens waarneemt voor magister *Jan de Wit,* die ook een vicarie op hetzelfde altaar bezit en als zodanig in 1440-1441 reeds voorkomt.

In 1452-1453 laat heer *Adriaen van Matenesse* waarnemen door heer Gerard, terwijl van 1474 tot 1481 de vicecureit van Overschie, heer *Claes Claesz. van Heenvliet* (die blijkens zijn wapen tot het Heenvlietse geslacht *Arkenbout* behoort) [487]) zowel waarneemt voor heer *Claes van Assendelff* als gelijktijdig voor heer Joost *van Matenesse.*

Op 8 mei 1500 wordt na het overlijden van heer *Claes van Assendelft,* natuurlijke zoon van *Jan van Assendelft,* aangesteld heer *Ambrosius Gerlachz.* die in 1506-1507 bij testament over zijn uit geestelijk goed voortgekomen bezittingen mag beschikken.

In 1509—1510 is hij 'overleden, en wordt in zijn plaats benoemd heer *Adriaen Pietersz. van Spangen,* die het volgende jaar ook een tweede vicarie op dit altaar verkrijgt.

Na zijn overlijden volgt in 1543-1544 *Adriaen van Matenesse,* klerk, hem op [488]).

Nu ontstaan moeilijkheden met de abt van Egmond, die verklaart, dat de heer van Matenesse geen voordracht van een bedienaar door de abt heeft afgewacht, waardoor het collatierecht ervan aan hem vervallen is en hij nu aan zijn neef *Willem Baandeling* de bediening geeft [489]). Dit heeft als gevolg eindeloze processen voor diverse instanties [490]), waarbij nu weer de ene partij, dan de andere in het gelijk wordt gesteld [491]). Op 21 juni 1549 blijkt het inderdaad te gaan om twee vicarieën, waarvan de abt zegt, dat aan hem het recht van nominatie toekomt [492]).

Wanneer wij de gang van zaken trachten te reconstrueren, dan blijkt, dat in de eerste helft van de veertiende eeuw beide vicarieën in recht leen gehouden worden van de abt, zonder dat er sprake is van diens recht van nominatie. Na de dood van heer *Daniël van Mafenesse* sterven deze lenen dus af, maar in 1377 blijkt *Dirc van den Berghe* (zich later noemend

484) Gemeente-archief Delft, eerste afdeling, inventaris no. 415.
485) Als noot 476.
486) Gemeente-archief Schiedam, familie-archief Pan Matenesse, aanminst in 1962, inventaris no. 4, S, 9, 10, 11 en 12.
487) „Ons voorgeslacht", 1963, blz. 18.
488) Als noot 476.
489) E. inventaris no. 743.
490) E. inventaris no. 744.
491) Algemeen Rijksarchief, Bibliotheek van handschriften derde afdeling, inventaris no. 625, d.d. 11-4-1562.
492) E. inventaris no. 744.

van Matenesse) deze weer in leen te houden, waarschijnlijk door terugkoop, waarbij de bepaling omtrent het nominatierecht ingesteld zal zijn, dat dan ook voor het eerst wordt genoemd [493]).

In de lijsten van bedienaars samengesteld uit de rekeningen van aartsdiaken van de Dom, treffen wij dan ook in het begin van de vijftiende eeuw een aantal bedienaars op het vrouwenaltaar aan, die waarschijnlijk geen relaties van de *Van Matenesse's* zijn, maar wel van de abten, n.l. *Werner van Steenhusen,* die in 1405-1406 laat waarnemen: *Evert Mariënz.* en *Thomas Jansz. Zoet* in 1419-1420; *Pieter Jansz. Muystenzorg* aangesteld 1440-1441, in welk jaar meester *Jan de Wit* laat waarnemen door *Jan Claesz.*

Hierna treffen wij op beide vicarieën uitsluitend *van Matenesse*-relaties aan, zodat de abten dan kennelijk hun nominatierecht niet hebben uitgeoefend. Heeft de abt *Willem van Matenesse (1427-1458)* als vriendelijk gebaar tegenover zijn neven, wier leenman hij was voor familiebezit, ook al was hij omgekeerd hun leenheer voor abdijbezit, zijn recht niet meer uitgeoefend en het stilzwijgend aan hen gelaten? Het lijkt wel waarschijnlijk. Toen na 1543 beide partijen op hun rechten gingen staan, hebben beide waarschijnlijk geen duidelijk beeld meer van de zaak gehad en bevatten hun archieven stukken, die schijnbaar met elkaar in tegenspraak waren.

Wij zien dan ook, dat in de rekeningen twee groepen bedienaars optreden, n.l. namens de abt: *Willem Thomasz. Brandeling,* die in 1544-1545 in het ongelijk gesteld wordt tegenover heer *Jan van Matenesse;* Mr. *Pieter Thomasz.* overleden en opgevolgd door *Cornelis Thomasz. Brandeling,* klerk: *Cornelis Brandeling,* aangesteld 1559-1560, hij doet in 1564-1565 afstand ten behoeve van *Willem Cornelisz.,* klerk.

Namens de heer van Matenesse treden op zoals wij al gezien hebben *Adriaen* en *Jan van Matenesse.*

Op 20 juli 1554 stelt *Arent van Duvenvoirde Gijsbrechtsz.,* heer van der Bossche, zich borg voor het Hof van Holland voor heer *Adriaen van Matenesse* voor de inkomsten, die diens zoon *Jan* uit de vicarie-goederen getrokken had en nog zal trekken [494]). Deze laatste doet op 15 januari 1562 afstand van zijn rechten ten behoeve van *Frederic van Renesse,* kanunnik van St. Pieter te Utrecht, die in 1565-1566 nogmaals wordt bevestigd.

Er zijn nog twee andere vicarieën in de kerk te Overschie, één, waarvoor *Willem Arentsz. van den Vene* toestemming tot stichting van de abt van Egmond had gekregen, zoals reeds eerder is vermeld, maar waarover tot nu toe geen nadere gegevens zijn te vinden.

De tweede wordt op 15 november 1392 genoemd, wanneer heer *Bartholomeus van Raphurst, Aernt van Duvenvoerde* en *Dirck van Hodenpijl* een uitspraak doen tussen *Gillijs van Cralinghe* enerzijds en zijn vader en zijn drie jongere broers anderzijds over de nalatenschap van zijn moeder, de vrouwe van *Roderise.* Hierbij krijgt *Gillys* de gift en het collatierecht van de vicarie door die *Van Roederise* gesticht in de kerk te Ouderscije, benevens het recht van voorofferen en de paesnemen voor zijn broers. Deze rechten had *Danel van Rodenrise* van zijn moeder geërfd met de overige *Van Rodenrijs*bezittingen [494a]). Ook over deze vicarie zijn geen nadere gegevens te vinden.

493) E. inventaris no. 739.
494) Gemeente-archief Schiedam. familie-archief Van Matenesse, aanwinst 1963 no. 21.
494a) Archief Staten van Holland, inventaris no. 2636 D.
495) Als noot 476.

Mogelijk heeft op een van de beide hierboven genoemde vicarieën de aantekening betrekking van 13 december **1492** dat heer *Ghijsbert Pietersz.* aangesteld is als bedienaar van de kapelrie van Sint Petrus en Sint Paulus en Alle Heiligen na overlijden van meester *Symon van Schiedam* [495]).

Het in de rekeningen van de aartsdiaken van de Dom voorkomend altaar van de Heilige Maagd Geertruid moet, gezien de inhoud van de handeling, een verschrijving zijn *voor* dat van de Heilige Maagd Maria.

§ 12. De ontginning van de Parochie Schie.

De middeleeuwse openlegging door ontginning van het veengebied, waarin ook de parochie Schie ligt, vangt waarschijnlijk aan in het laatste kwart van de tiende eeuw met als oudste centrum Vlaardingen.

Reeds in het begin van de achtste eeuw schenkt een zekere *Heribald* aan *Willibrord* een kerk met de tiendrechten in dit gebied, maar na stijging van de zeespiegel in de negende eeuw is door wateroverlast het land zover ontvolkt, dat pas in 985 het als keizerlijk domein opnieuw wordt uitgegeven aan de graven van het latere Hollandse huis [496]) en omstreeks 1040 zijn in het achterland van Vlaardingen twee kleine bevolkingskernen ontstaan met elk een kapel, ressorterende onder de kerk van Vlaardingen, n.l. Hargan, nu Kethel, aan de bovenloop van een ten dele verland riviertje de Harg, en Skie op de zware kleirug, afgezet door een grote, eveneens ten dele verlande kreek de Schie! [497]). Deze kleirug loopt vanaf het dorp Overschie langs, de Rotterdamse Rijweg en de oude Kleiweg, waar hij het karakter van rug verliest, maar het laatste restje van de bovenloop van de kreek is zelfs nu nog ten dele aanwezig als een watertje, dat de grens vormt tussen de voormalige gemeenten Schiebroek en Hillegersberg en in de middeleeuwen tussen de parochies Schie en Rotte.

De ontginningen gaan aan weerskanten uit vanaf de kleirug en staan ten naaste bij met hun percelen loodrecht op zijn slingerend beloop. Deze percelen zijn niet diep, 500 tot hoogstens 700 meter en soms nog minder. Gaan wij deze na van west naar oost:

In Galchhoeck ligt het westelijke deel in oost-west gerichte kavels, in het oostelijk deel zijn deze noord-zuid gericht, De boerderijen en de kerk liggen allen op de oeverwal van de Schie. Hier treffen wij, zoals in een vorige paragraaf is gebleken, reeds een aantal stukken land aan van de *Van Rodenrijs*-groep: de percelen eindigen tegen de Horenweg [498]).

In de Kleinpolder ten oosten van de Rotterdamse rijweg liggen de percelen weer oost-west, eindigende tegen een wetering.

Het grootste deel van deze landerijen vormt een aaneengesloten complex *Van Rodenrijs*-landen, n.l. *Van Rodenrijs, **Van den** Veen* en *Van der Spangen*. Ook hier liggen de boerderijen op de kleirug o.a. Willems hofstad van den Vene ten zuiden van de 'kerk.

Ten noorden van de Oude Kleiweg eindigen de percelen ook tegen een wetering, de Elvezwet, en lopen noord-zuid, wat ook het geval is ten zuiden van de weg, waar de wetering later vergraven is tot een deel van de Rotterdamse Schie. Vooral in de hoek tussen deze wetering en de weg ligt een complex *Van der Spangen*-landen, waartegenover aan de noordzijde ook *Van der* Spangen-bezit.

[496]) O.H. deel 1 no. 64.

[497]) Parijs, Bibliothèaue Nationale, fonds latin: saerementarium van de abdij van Echternach, folio 1v.

[498]) Voor de aanleg van de Delfhavense Schie liep deze weg naar het westen door tot de Spangen en komt voor als Spangense weg.

Aan de zuidzijde van de Rotterdamse rijweg liggen de percelen straalsgewijs, eindigende tegen de Blijdorpse watering en twee sloten: een lopend naar de Horenweg, de andere naar de Rotterdamse Schie.

Dit gehele bovengenoemde complex vormt de vroeg elfde eeuwse ontginning van Schie, waarvan een belangrijk deel in het bezit van de *Van Rodenrijs*-groep blijkt te zijn. De eerste uitbreiding van deze kern is in zuidelijke richting langs de hoge noordelijke oever van bet riviertje de Spangen, waarbij men de lange percelen ten zuiden van de kerk tot dubbele diepte over de Horenweg verlengde: de Sate ter Spanghen, en hierop aansluitend een tweede ongeveer evengroot complex: de Bridorp Sate. Deze laatste bestaat uit enkele grote percelen, strekkende van de Blijdorpse watering tot de Spangen zelf. De eerste sate heeft kennelijk één groot landbouwbedrijf gevormd.

Deze beide grote „saten" zijn zo belangrijk geweest, dat zij naamgevend zijn geworden voor grotere complexen, n.l. de Spaanse (= Spangense) polder en de Blijdorpse (= Bridorpse) polder.

Hierop aansluitend volgen naar het oosten enkele grote regelmatige percelen, waarvan de laatsten in het noorden de Rotterdamse Schie bereiken, waarlangs - en evenwijdig aan een kade loopt, die grafelijk domein blijkt te zijn, de 's-Gravenweg [499]).

Het eerste perceel van dit complex is *Van der Spangen* c.s.-bezit, zodat hier de familie een deel van de ontginning geclaimd heeft, Over het tijdstip van deze laatste ontginning kunnen wij slechts gissen, maar deze zal vrijwel gelijktijdig zijn met die van Zestienhoven in het noorden. Hier is n.l. in eenmaal een concessie van 16 hoeven, elk groot 30 morgen in totaal dus **480 morgen** uitgegeven. In tegenstelling tot de oudere ontginningen zijn de percelen hier ongeveer 2250 meter diep; in het noorden eindigt deze ontginning tegen een kade of een zijdwinde, die grafelijk bezit is en sedert de dertiende eeuw in leen wordt uitgegeven [500]). In het oosten eindigen zij eveneens tegen een ontginningskade, de landscheiding, die bescherming biedt tegen het water van het nog onontgonnen Schiebroek; in het westen wateren de percelen af op de (Delftse) Schie. De *Van Rodenrijse*'s hebben hier het deel, dat het dichtst tegen de oudere ontginningen aansluit en ongeveer 3 à 4 hoeven groot is.

De ontginningen worden later voortgezet met Schieveen en Ackersdijk en ook hier weer hetzelfde beeld. Weer is een groot deel van het tegen de oudere ontginningen aansluitende land *Van* Rodenrijs-bezit.

Met het bereiken van de Oude Lede hebben de ontginners de ontginningen bereikt, die in zuidelijke richting vanuit het Hof van Delft plaats vinden en. thans kunnen wij ons wagen aan een tijdsbepaling.

Het gebied ten noorden van de Oude Lede wordt door gravin *Petronella,* 'overleden 1144, geschonken aan het door haar in 1133 gestichte klooster te Rijnsburg, zodat vanuit het noorden de Lede dus omstreeks 1135 is bereikt.

Wouter, abt van Egmond (1130—1161), beschikt over de tienden van Rodenrise en schenkt deze *aan* het hospitaal te Egmond, wat er dus op wijst, dat de ontginning plaats heeft gehad[501]). Wij mogen dan ook stellen, dat deze in de eerste

[499]) De verpachting van deze weg is te **vinden** in de rentmeesters-rekeningen van Noord-Holland, de weg zelf is afgebeeld in het zestiende-eeuwse kaartboek van het Heilige Geesthuis te Rotterdam (Gemeente-archief aldaar).

[500]) L.H. inventaris no. 1, folio 44 en no. 5, folio 61v.

[501]) E. inventaris no. 3, folio 12v.

helft van de twaalfde eeuw plaats hebben gevonden en inderdaad zien wij in 1156 voor het eerst een *Van Rodenrijs* optreden.

In het zuiden van de oudste ontginningen is inmiddels een zelfstandig complex Matenesse ontstaan, maar sedert de tweede helft van de twaalfde eeuw wordt het gebied hier bedreigd door het water, daar een nieuwe stijging van de zeespiegel is begonnen.

In Kethel worden o.a. in 1164 grote verwoestingen aangericht en worden omstreeks 1170 dijken ter bescherming van het land aangelegd, die door een dam in de Schie dicht bij de kerk van Overschie, aansluiten op de oude ontginningskaden op de oeverwal van de Schie, die verhoogd worden tot waterkerende dijken.

Ook langs de Spangen komt een dijk te liggen en als omstreeks 1200 het laatste meest oostelijk deel van de Blijdorpse polder ontgonnen wordt in percelen van ongeveer 1100 meter diepte, dient ook hier gelijktijdig een beschermende dijk aangelegd te worden. En deze dijk draagt de naam van de ontginner, n.l. Bokelsdijk; ook de tienden in dit deel van de Blijdorpse polder heten de Bokelsdijkse tienden en uit de oudste verhoefslaging van de later zeedijk van Schieland blijkt, dat dit deel van de Blijdorpse polder oorspronkelijk Bokelsdijk heet. Het kan geen toeval zijn dat wij op 3 november 1200 voor het eerst een *Theodericus Bokel* ontmoeten.

In het zuiden wordt ontginnen bedijken en als eerste bedijking komt het poldertje de Zeventig Morgen tot stand, door verbindingsdijken aan te brengen tussen die van Matenesse enerzijds en die van Galchhoek en de Bridorpsate anderzijds. Dit gebeurt vóór de aanleg van de dam in de Schie te Schiedam en na de bedijking van de Blijdorpse polder, dus tussen *1200* en *1245* [502]). De helft van dit poldertje, liggende voor de Sate ter Spanghe en de Bridorpsate komt in het bezit van de *Van Mafenesse-Van der Spangen-groep.* Omstreeks deze tijd moet de erfdochter van *Dirc Bokel,* heer van Matenesse. gehuwd zijn met het hoofd van deze groep, zodat hier waarschijnlijk sprake geweest is van een wel overwogen zakelijk huwelijk.

De noordelijke dijk van dit poldertje, die de zate ter Spanghe verbindt met Dirc Bokels hofstad uter Nesse, komt op de zeventiende eeuwse kaarten voor als Vermaveldijk. In de middeleeuwen kan een v zonder bezwaar de plaats, van een b innemen en met deze wetenschap wordt deze vreemde naam ons duidelijker n.l. ver Mabeldijk, dus de dijk van vrouwe *Mabelie.* Het is wel erg verleidelijk in vrouwe *Mabelie* de erfdochter van heer *Dirc Bokel* te zien!

Nu is het de beurt van de *Bokel's* om het dijkfront naar het zuiden en westen op te schuiven.; de latere ambachten Bokelsdijk en Blommersdijk, tot stand gekomen in het begin van de dertiende eeuw. Hierbij claimen de *Van der Spangen's* het land binnen deze bedijking gelegen voor de Bridorpsate en zelfs buiten de nieuwe dijk tot aan de rivier.

Inmiddels is in het noordoosten de ontginning van het veengebied voortgegaan. Voor de landscheiding van Ackersdijck-Schieveen ontstaat het ambachtje de Tempel en de Hof van Rodenrijs, waarschijnlijk in de eerste helft van de dertiende eeuw en kort hierna wordt ook het lage broekland achter Zestienhoven en Oudendijc tot ontwikkeling gebracht. Ook hier treffen wij meer dan *2000* meter diepe kavels aan.

[502]) C. Hoek: „'s Gravenhuize'' in Rotterdams Jaarboekje 196.2, blz. 230-240.

§ 13. Eindconclusie.

In de voorgaande studie hebben wij langs topografische weg vastgesteld wat te verstaan was onder de woning van heer *Dirk van Hodenpijl te* Overschie, n.l. de oude burcht c.a. van de familie *Van Rodenrijs.* Deze is waarschijnlijk in 1351 gesloopt, tijdens de confiscatie van de goederen van *Jan van Hodenpijl* [503]).

Vervolgens is getracht met de gegevens over de twist in de kerk te Overschie in 1314 het wapen van de oude *Van Rodenrijse's* vast te stellen. Met het gevonden wapen zijn alle families die dit voerden opgespoord, waarbij bleek, dat hun landerijen in aan elkaar grenzende complexen lagen.

Tenslotte is nagegaan hoe deze complexen in de opeen-Volgende ontginningen en bedijkingen lagen, waaruit conclusies te trekken. zijn over deelneming aan deze ontginningen, die niet in tegenspraak zijn met de resultaten van het genealogisch onderzoek,

Als eindconclusie mogen wij dan aannemen, dat wij met een geslacht te doen hebben, dat sedert het begin van de elfde eeuw hier gevestigd is en een belangrijk aandeel in de ontginningen heeft. Het wordt daarom in het begin van de veertiende eeuw nog als het eerste van de parochie beschouwd. Deze familie van groot-grondbezitters levert in de veertiende eeuw verschillende leden van de Hollandse adel, zoals de broers *Dirc* en *Daniël van Matenesse,* de verschillende *Van der Spangen's* en *Philips van de Dorpe.*

De verschillende geslachtsnamen zijn meestal ontleend aan topografische namen binnen de parochie Schie, het is zelfs plausibel dat enkelen zich *Van Schie* genoemd hebben, al kan bij gebrek aan bewijs hier niet verder op in worden gegaan.

[503]) Dat de kastelen van de verbannen Hoekse edelen in 1351 stelselmatig zijn afgebroken bleek o.a. tijdens de opgraving in 1963 en 1964 van het kasteel te Capelle aan den IJssel. eigendom van heer ***Willem van Duvenvoirde.***

Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften.

Brabantica. Bundel werken over familiegeschiedenis... voor de provincie Brabant. Bruxelles, 1964. dl. VII, 1.

P. Lindemans, Meiseniers van Gaasbeek. Dit artikel geeft de meiseniers- of vrijbrieven van 1696 tot het einde der 18de eeuw. Bedoelde brieven komen voor in twee registers van de Schepengriffie van Itterbeek (A.R.A., Schepengriffie Gaasbeek, nrs. 4192 en 4193). Elke brief bevat gegadigden, die allen afstammen van een gemeenschappelijke voorvader, die op zijn beurt voordien een meiseniersbrief heeft ontvangen. Van elke gegadigde geeft de vrijbrief een genealogisch overzicht, dat verwantschap met bedoelde voorvader moet aantonen. De brief bevestigt, dat de belanghebbenden die daar in worden vermeld, zijn „vrij masseniermannen van Sint Peeter tot Loven toebehoorende den Heer en den Huyze van Gaesbeek" en dat zij afstammen van „wettighe bedde en van geender bastardije" van vermelde voorvader. — P. Lindemans, Oude geslachten uit het Land van Gaasbeek. 3. *Galmart.* — J. Cassart, Matériaux pour l'histoire de quelques familles jodognoises. Geeft de geschiedenis van de geslachten Le *Corlier* en *La Bonne Maison* of *Van den Goedenhuyse.* — F. de Cacamp, Un compte du Serhuyghskintssteen pour l'année 1517 et ses implications. — F. Collon, Héraldique tirlemontoise. Les prévôts de la Confrérie de Saint Maur et

leurs armes. — F. C., Les recensements de population en Brabant aux XVIIe et XVIIIe siècles.

1 d., dl. VII, 2.

F. de Cacamp e.a., Généalogie des Eamilles inscrites au lignage Steenweegs en 1376 d'après les travaux de J. B. Houwaert et les sources originales. — H. C. van Parijs, Notes sur les lignages de Bruxelles en 1376. (Vervolg.) — F. de Cacamp e.a., Généalogie des familles inscrites au lignage t' Serroelofs en 1376 d'après les travaux de J. B. Houwaert et les sources originales.

W. Tenfelde, Aus der Geschichte der Kivelinge. Lingen (Ems), 1947.

Een alleraardigst boekje, dat geheel aan de geschiedenis van genoemd schuttersgilde is gewijd. Naar wordt aangenomen is deze „Bürger-söhne-Kompanie" van Lingen in 1372 opgericht. In 1579 ontvingen de „Bürgersöhne" als ere-teken voor hun verdiensten „Een (zilveren) Vogel met 'n wappen der Stadt Lingen, als ook eene Ketting daaraann vast, gegeben van de Hoch Achtbare Magistrat." Bevatten de oudste schilden van de koningsketen behalve de jaren alleen de beginletters van de namen der koningsparen, de latere vermelden de namen voluit en geven van 1610 af tevens de huismerken van de koningen. Een van de oudste schilden is dat van *Johann Mulert,* in 1581 koning, oud 17 jaar. *Johann Mulert,* oudste zoon van *Ernst Mulert* (drost van Lingen), was sedert 1608 getrouwd met *Maria del Rio,* dr. van *Lodewijk* en *Withelmine,* geb: *Bronkhorst.* Aan het slot van zijn publicatie geeft Schrijver een lexicografische naamlijst „der Mitglieder des Bürgersöhne-Aufzuges enz." Hierop treft men de namen *Bartelink, Budde, Bührmann, Cramerus, Dees, Greshoff, Hofstede, Kesster, Mettingk, Mulert (E., 1620, Johann, 1581* en *Theodorus,* 1644), *Siebold en Struve* aan. Het geheel is van vele illustraties voorzien, waaronder een afbeelding van het koningsschild (1644) van *Theodorus Mulert* met het bekende wapen met de 3 kepers en de lisdodden als helmteken,

Eigen Schoon en de Brabander, jrg. XLVIII (1965), afl. 1/2.

J. Vrancken vervolgt „Het oude Zelem" en behandelt in dit deel „De Kartuize" als „Domus principuum, magnotum et nobilium: „Het huis der vooraanstaanden, rijken en edelen." Geeft een korte beschrijving van de levensloop van 1. *Jan van Brederode,* gehuwd met *Johanna van Abcoude.* Beiden zijn, daar hun huwelijk kinderloos is gebleven, in 1402 in het klooster getreden: *Jan van Brederode* werd lekebroeder bij de kartuizers te Zelem en zijn vrouw *Johanna van Abcoude* trad in het Dominicanessenklooster te Wijk bij Duurstede en van 2. *Gozewijn Comhair,* prior en bisschop. Hij behoort tot de Zaltbommelse familie van die naam.

Mededelingen van de Vereniging voor Naamkunde te Leuven en de Commissie voor Naamkunde te Amsterdam, jrg. XL (1964), afl. 3/4.

R. Schützeichel, Niederländisches in Kölner Namen des Mittelalters. — P. Tummers, Migratie van plaatsnamen in het Land zonder Grenzen. — H. T. J. Miedema, Een Fries-Groningse tegenstelling bij familienamen.

De Middelaar tussen de genealogische navorsers, jrg. XX (1965), afl. 1.

Het nummer wordt geopend met een kort herdenkingswoord ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan van de „Service de Centralisation des Etudes Généalogiques" en bevat verder o.a. de artikels: 1. R. Wellens, Une source pour l'histoire des familles nobles: les recueils de généalogies, lettres patentes, armoiries et épitaphes conservés aux Archives de l'Etat à Mons. Is een opsomming van de genealogische inhoud van 5 bundels. De geciteerde namen worden aan het slot in alfabetische volgorde gegeven. Hieronder treft men aan *De BL thencourt, Bette, De Clèves, D'Egmont, Leck, Malapert, Du Trieu en De Vos (de)-Steenwich;* 2. de rubriek „Aux Membres" geeft o.m. een overzicht van de aanwinsten van de vereniging. Hieronder bevindt zich een kartotheek afkomstig van R. van Steenberghe. De 40.000 fiches van bedoelde kartotheek zijn gerangschikt op naam van de familie: uittreksels uit acten, biografische verwijzingen, fragment-genealogieën. In dit kaartsysteem komen de volgende namen voor: *Appelman, Bauduin, Bert, Buck, Buysse, Byl, Celosse, Halmale, Immerseele, Jacobs van Merlen, Kiihne, Leemans, Lopez, Marcelis, Oultremont, Pepersack, Persyn, Plasschaerf, Six, Steenberghe, Vercauteren, Verspyck* en *Wynants; 3.* E. Stas- Reyniers. Extraits du „Kwuytboek" te Lillo. In het bezit van de Heer E. de Beukelaer, dir. van de stokerij Elixir d'Anvers, bevindt zich een 63 bladen omvattend perkamenten register met „Keuren ende ordonnantien gemaeckt ende geordonneert van wegen ... *Jan Massieu van Dale,* riddere van d'ordre van Sint Jacob als heere drossaert ende schepene der Poorte ende Vrijheyt van Lillo met advijse ende overstaen van de notablen geleuden van de voorschr. vrijheyt van Lillo in den jaere 1656." Op fo. 38 vo. komt voor „Lijste der tegenwoordige gebreckelijcke niet voldaen hebbende aent overbrengen van borchbrieven, als volght: Lillo op 11 may 1722, *J. B. Maes,* pastoor; *I. P. de Wolff,* secr." Op deze lijst worden naast andere de namen *Bijt, Van Horn* (uit Ierland), *Most* (Bergen op Zoom), *De Proos* (uit Duitsland), *De Roij, Van Stabroeck* en *Wierix* vermeld.

Archivfür Sippenforschung, jrg. XXXI (1965), afl. 17.

Op de volgende artikels uit dit nummer moge hier de aandacht worden gevestigd: 1. Dr. med. Homann, Beiträge zur Vererbungslehre und Erbfürsorge; 2. Dr. med, Armknecht, Die Menschenmacher. Die Zukunft des Menschen in einer biologisch gesteuerten Welt; 3. E. v. Mühlendahl, Aussterben?: 4. H. H. v. Boetticher, Adelige Tradition in Bürgergeschlechtern; 5. H .Strehlau; Familiengeschichtliches aus einer Danziger Chronik vom Jahre 1676. (Wordt vervolgd.) Samensteller van deze genealogisch belangrijke kroniek is naar alle waarschijnlijkheid *Adrian Stoddert* (1631—1692), syndicus in Danzig 1677. Hoewel de eerste 128 en de laatste bladzijden zijn uitgescheurd, bieden de resterende 700 bladzijden zo veel rijk genealogisch materiaal, dat Schrijver heeft gemeend er goed aan te doen, door publicatie, meer bekendheid aan dit handschrift te geven. Het manuscript is thans in bezit van de Heer D. Genzel in Hamburg, Dit gedeelte van de lexicografische naamlijst noemt o.a. *Albani, Von Arnheim, Von Beaumont (Simcn,* „1627 im Rat von Mildenburg *in* Holland, verhandelte mit Danzig"), *Bicker, (Andreas,* „Bürgermeister von Amsterdam, verhandelte 1627 mit Danzig"), *Buck* en *Hirschfeldt; 6.* H. Friess, Magister *Nikotaus Mende,* Ahnherr von *Carl Zeiss,* Jena: 7. A. Haigis, Soldaten in Schramberg. Söldner auf Burg Schramberg und Soldaten im im Raume der ehemaligen Herrschaft Schramberg,

Genealogie, jrg. XIV (1965), afl. 2.

K. Schulthess, Zürcher Auswanderer nach Brandenburg 1691-1711. (Wordt vervolgd.) Onder deze emigranten komen leden van de geslachten *Bachmann, Bachofner, Brunner en Frey* voor. — W. Beuleke behandelt „Die Hugenottengemeinde Prenzlau" en geeft daarin statistische gegevens. — J. B. Klingohr, Zur Herkunft *Franz Liszts. Neue* Forschungen über die Ahnen seiner Mutter. Mitgeteilt u. mit einer Einführung versehen von W. Huschke. Geeft — zeer onvolledig — de kwartieren t/m de 7de generatie van genoemde componist. — K. Schomaker, Verzeichnis der im französischen Hospita1 in Gnoien/Mecklbg. im Jahre 1807 gestorbenen Militärpersonen. Geeft behalve datum van overlijden in vele gevallen de geboorteplaats en namen der ouders van de overleden militairen.

Heimatbuch des Grenzkreises Kempen-Krefeld, 1965.

H. M. Heinrichs, Namengebung in Amern vor 40 Jahren. Met lijsten van voornamen. — H. Hauser, Bracht und das Geschlecht *von Agris*. Noemt het gezin van *Philibert van Isendoorn à Blois* (overl. 11 okt. 1677) x *Adelheyda von Agris*. Met afbeeldingen o..a van kasteel Borgharen en van de grafsteen van genoemd echtpaar. — W. Föhl, Das Bürgerbuch der Stadt Kempen, Bij de behandeling van dit burgerboek, dat de jaren 1580-1796 bestrijkt, heeft de Schrijver zich beperkt tot de jaren 1580-1621. In die periode treft men o.a. de volgende „Neubürger" aan: up *den Haeff* (1600), *Klein* (*Thiess*, van Roermond, 1612). — W. Föhl, Ein Graf aus Kempener Geblüt. Behandelt het voorgeslacht van de Duitse Graven *Von Ross*. (Zie Ned. Leeuw, 1961, k. 360, 361). Met portret van Dr. *W. J.* G. Graf *von Ross*. — E. Krumme, Die reformierte Gemeinde Süchteln und ihre Prediger 1700—1800.

Nassauische Annalen, bd. LXXV (1964).

Behalve de uitgebreide rubrieken „Literaturbesprechungen" en „Zeitschriftenschau" — nieuwe publicaties over Koningin Wilhelmina worden daarin mede besproken — komen in dit deel o.a. artikels voor over: 1. Methodische Grundlagen der Pfarrgeschichtsforschung door F. Pauly; 2. Das Bleireliquar des Limburger Domschatzes und die vermutete Hauptvogtei *Heinrichs* des Reichen *von Nassau* für das Limburger St. Georgenstift door H. Heck; 3, *Nassau*ische Grafenbilder urn 1600. Ein Stück dynastischer Geschichtsbetrachtung unter *Moritz von Oranien* door H. Cellarius. Een'verhandeling die als uitgangspunten enige handschriften, bewaard in de K.B. te 's-Gravenhage *en* in de verzameling Atlas van Stolk te Rotterdam heeft: 4. Der Orden des Goldenen Vlieses und das Haus *Nassau-Oaanien* door H. Cellarius; 5. Zur Geschichte des nassauischen Adels. Die *von Nassau zur Sporkenburg* door H. Gensicke.

Quellen und Forschungen zurostfriesischen Famílen- und Familienkunde, jrg. XV (1965), afl. 2.

[Th. P. E.] de Klerck vervolgt „Register der overledenen over het Ressort Aurich."

Westfälische Zeitschrift, bd. 114 (1964).

F. L. Knemeyer, Das Notariat im Fürstbistum Munster. Het eerste gedeelte geeft een „Überblick über das Notariatswesen bis zum Notariatsedikt von 1571," het tweede behandelt „Das Notariatswesen in der Zeit von 1571 bis 1803. —

M. Stürzbecher, Zur Geschichte der Medizinalgesetzgebung im Fürstbistum Münster im 17. und 18. Tahrhundert. — R. Oberschelp, Zur mittelalterlichen Geschichte des Klosters Holthausen bei Büren. Met lijst van abdissen en nonnen. — W. Honselmann, Von westfälischen Scharfrichtern. — P. Casser, Die Tödden. Eine westfälische Kaufhändlerbewegung.

The New York genealogical and biographica1 record, dl. XCV (1964), afl. 4.

J. M. Bloch, L. Hershkowitz, K. Scott, New York City Assessment Roll, February, 1730. (Slot.) Hierin worden genoemd *Bos, Couenhoven, Van Deursen, Van Horn, Kip* en *Stuyvesant*. — Marriages of the Dutch Reformed Church of Helderbergh, Jerusalem, New Salem, and Princetown, New York, 1795-1855. (Wordt vervolgd.) Bij de in de periode van 7 jan. 1814 tot 18 okt. 1818 gesloten huwelijken verschijnen de namen *Huyck, Van Netten, Van Petten, Schermerhorn, Van Valkenburgh, Vedder, Wormer* en *Van Zandt*.

THA. J. VAN ALFF.

KORTE MEDEDELING,

Stichting Nederlands Joods Familie-archief.

Op 11 maart 1965 is te Amsterdam opgericht de Stichting Nederlands Joods Familie-archief, die tot doel heeft archieven van en over Nederlandse Joden te verzamelen, evenals alle andere ter zake doende historische documenten, waarbij vooral de aandacht gevestigd wordt op de genealogie. De Stichting stelt zich voor niet alleen als archief te dienen, maar ook wetenschappelijke publicaties uit dit materiaal te stimuleren en/of te verzorgen.

Er dreigt door de sterke verkleining van de Joodse gemeenschap in Nederland veel historisch materiaal verloren te gaan; van grote families zijn nog slechts enkelen over. De Stichting wil 'bewaarplaats zijn van alle persoonlijke documenten, die geïsoleerd geen, verzameld een. grote historische waarde vertegenwoordigen.

Het Stichtingsbestuur is als volgt samengesteld: Dr. J. A. Weijel, voorzitter, Dr. Arthur Polak, secretaris, Mr. J. Schaap, notaris, penningmeester, Dr. L. Fuks, conservator van de Bibliotheca Rosenthaliana van de Amsterdamse Universiteitsbibliotheek en Mr. Th. Ph. van Raalte. Het secretariaat is gevestigd: Tintorettostraat 23, Amsterdam, Nieuw Zuid, telefoon 727658. Dr. Polak zal gaarne contact opnemen met een ieder, die zich voor het doel van de Stichting interesseert.

VRAGEN EN ANTWOORDEN,

van Heemstede-Klippeleer. Omstreeks 1720 trouwde *Adrianus van Heemstede* (ook *Van Humsté* en *Van Emstee* genoemd) met *Elisabeth Klippeleer* (ook *Klappelaer*).

Ongeveer in 1721 werd uit dit huwelijk een zoon *Martinus* geboren, verder was er waarschijnlijk nog een zoon *Adrianus;* in 1726 schonk Elisabeth in de Brusselse parochie van Sainte Catherine het leven aan een posthume zoon: *Petrus*.

Wie kan nadere inlichtingen verschaffen over dit echtpaar, voornamelijk uit de periode vóór 1726? Heeft iemand een vermoeden waar *Elisabeth Klippeleer* vandaan kwam?

Adrianus van Heemstede is misschien identiek met *Adria-*

nus van Heemstede, die op 30 augustus 1676 te 's-Gravenhage werd gedoopt als zoon van de meester bakker *Martinus van Heemstede.*

Woerden. NICO PLOMP.

van Hulsteyn-van Ingenhoven, Gevraagd de kwartieren van *Maria Johanna van Ingenhoven,* die huwde te Beekbergen 5 sept. 1760 de Staatse officier *Arnold van Hulsteyn,* geb. Arnhem 19 april 1731, zoon van *Daniel van Hulsteyn en Helena Hanssen* te Arnhem. Zijn broeder was predikant te Beekbergen.

Waar is hun dochter *Elisabeth van Hulsteyn* geboren en gestorven en wanneer en waar is zij gehuwd met *Philipp Heinrich Christoph von Franck,* ritmeester der huzaren in Ned. dienst tot 1795, later in Engelse en Hannoverse dienst?

's-Gravenhage. IR. J. C. DEKNATEL..

de Reus-van Rijswijk (LXXXII 95). In mijn aantekeningen komt het volgende voor:

Jacob de Reus was in 1641 secretaris te Wijk (Heusden, R. 474, f. 53).

Jacob Spiering de Reus was in 1657 secretaris te Wijk (Heusden, R. 490, f. 33v.).

In 1662 verschenen voor schepenen van Heusden, *Frensken Leenderts,* weduwe van *Jacob Spieringh de Reus, in* zijn leven secretaris te Wijk, geassisteert met *Herman Leendertssen van der Poll,* „tegenwoordig" secretaris te Wijk: zij verkoopt grond aan *Bastiaen Jacobs de Reus te* Heesbeen (Heusden, R. 495, f. 62v.).

In 1662 verschenen voor schepenen van Heusden, *Frenske Leenderts van der Poll,* weduwe van *Jacob Spiering de Reus,* in zijn leven secretaris te Wijk, geassisteert met Roelof *de Reus,* haar zoon; laatstgenoemde mede voor zijn minderjarige broers en zusters. en voor zijn meerderjarige broer en zuster; het handelde over een schuldbekentenis aan juffr. *Anna de Reus,* weduwe van *Sebastiaen de Reus,* wonende te Gorinchem (Heusden, R. 495, f. 67).

In 1664 verschenen voor schepenen van Heusden, *Roelof Spierinck de Reus, Lenaerdt Spierinck de Reus, Jan Adriaense van Wijck, Jenneken Spierinck de Reus, Hermen Leenderts van de Poll* als oom en voogd „uijt crachte ende vermogens den inhoudt van seecker approbatie ende ratificatie" enz., gepasseerd voor een notaris te „Nimmegen" en oom en voogd van de onmondige kinderen van *Jacob Spierinck de Reus,* in zijn leven secretaris te Wijk, verwekt bij *Frensken Leenderts van de Poll,* met name, *Aert, Grietjen, Jan* en *Anneken Spierick de Reus.* Zij verkochten grond te Wijk aan *Bastiaen Spierinck de Reus te* Wijk (Heusden, R. 497, f. 24).

In 1671 verscheen de familie Joris *Daniëls (Pullen!)* voor schepenen van 's-Hertogenbosch *(Joris* was in zijn leven schout te Nieuwkuyk) . Tot die familie behoorde ook, *Bastiaen de Reus, als* man van *Theuniske,* dochter van *Frans Ariens van den Heuvel* en van *Sijke Joris Danen* ('s-Hertogenbosch, R. 1629, f. 48).

Gillis Dircxe dè Reus, vroeger wonende te Herpt, woonde in 1673 in het gasthuis te Heusden, (Heusden, R. 505, f. 31).

In 1676 werden als kinderen van *Sebasfiaen de Reus* genoemd, *Franck* en *Jacob Basfiaense de Reus. De* vader *en* zijn beide kinderen woonden te Wijk (Heusden, R. 508, f.' 77v.) .

Tot slot worden — blijkens mijn notities — in een akte van het jaar 1668, diverse lelden van de familie De *Reus te* Wijk genoemd (Heusden, R. 501, f. 68).

Schijndel. A. J. L. VAN BOKHOVEN.

Vosch-Wtewaell (XXI 287; XXIP 47; LXXXII 95). *Balthazar Antoni Vosch van Roelinxweert* was een zoon van *Jurriaen en Helena van Stavenesse,* blijkens Recht. Archief Rhenen Inv. 516, acte van 25 jan. 1687 (vgl. Ned. Leeuw 1911, kol. 62), waarin *Helena van Stavenesse* als weduwe en als voogdes over haar onmondige zoon *Balthazar Antoni Visch* optreedt. Blijkens acte van 11 dec. 1669 had *Jurriaen Vosch,* luitenant in de compagnie van de graaf van Nassau van Leersum, het betrokken goed van *Johan Vosch* en *Elisabeth van Stoutenburgh,* echtelieden, gekocht. Op 15 mei 1679 wordt t.b.v. *Johan Vosch* een huis bij opbod verkocht.

Op 6 juli 1692 (vgl. Ned. Leeuw 1911, kol. 63) compareert *Marinus van Bronckhorst,* kanunnik in het kapittel van St. Marie te Utrecht, voor zich, voor zijn mondige zuster Jvr. *Johanna van Bronckhorsf,* en als medevoogd over Jvr. *Jacoba van Bronckhorst* en *Balthazar Anthonij Vosch,* zijn onmondige zuster en broeder. Een andere voogd woont te Delft en is gesubstitueerd voor *Diderick van Coolwijck,* in leven burgemeester van Delft en dijkgraaf van Delfland, en als derde voogd wordt genoemd *Matthias van Cuijck,* kapitein van een compagnie voetknechten ten dienste der Verenigde Nederlanden. Voorts blijkt uit deze akte, dat *Helena van Sfavenisse* dood is, dat *Marinus, Johanna en Jacoba van Bronckhorst* bij haar in eerste echt verwekt zijn door *Anthonij van Bronckhorst,* en *Balthazar Anthonij Vosch,* door haar tweede echtgenoot, *Jurriaen Vosch,* in leven kapitein van een compagnie voetknechten ten dienst der Verenigde Nederlanden.

Jurriaen Vosch heette denkelijk naar zijn grootvader *Jorriaan van Hollant.*

Zie voor het geslacht *Foeck:* Ned. Leeuw 1883, blz. 67.

Utrecht. D. W. VAN LEEUWEN.

Over *Helena Stavenisse,* tr. 1° *Anthony van Bronckhorst* en tr. 2° *Jurriaen Vosch van Roelinxweert,* vindt men nadere gegevens in P. D. de Vos, De Vroedschap van Zierikzee, blz. 354/355.

REDACTIE.

Vreugdenhil, Bestaat er een wapen van de familie *Vreugdenhil?* Kan iemand mij aan genoemd wapen helpen?

Amsterdam. J. M. MARTENS.

van **Hangest d'Yvoy. Zou** een lezer mij kunnen inlichten of er een portret bestaat van *Maximiliaan Louis van Hangest* baron *d'Yvoy,* heer van Mijdrecht, geb. Utrecht 26 augustus 1753, lid en wnd. voorzitter van de Hoge Raad van Adel, opperschenker en kamerheer des Konings, etc., †'s-Gravenhage 27 augustus 1831?

's-Gravenhage,
Zeestraat 71 b.

DE SECRETARIS VAN DE HOGE RAAD VAN ADEL,
JHR. MR. H. E. VAN WEEDE.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — De woning van heer Dirk van Hodenpijl te Overschie en de geslachten Van Rodenrijs, Van Matenesse, Uter Nesse, Van (der) spangen, Van den Vene en Van (den) Dorp(e), door C. Hoek (slot). — Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften. — Korte mededeling: Stichting Nederlands Joods Familie-archief. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlands& Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, PRINS VAN LIPPE BIESTERFELD

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegen*laan 70, *Wassenaar.*

De jaarlijkse contributie (abonnemen **t) ad** *f* **25,—** gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap tc **'s-Gravenhage.**

Correspondentie, bestemd voor het Bestuu **r,** gelieve men te richten tot de Secretaris JONKHEER MR. H. E. VAN WEEDE, *Bleijenburg* **5,** 's-Gravenhage.
Alle overige correspondentie (niet bestemd *voor* Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* **5,** 's-Gravenhage.
Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073 ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 7 **LXXXII e Jaargang** **juli 1965**

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heer Th. A. J. A. M. van Emstede, sedert 1950 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd: **Voorgesteld door:**

F. A. VAN DAM, *Ruychrocklaan* 58, *'s-Gravenhage* — Ch. M. VAN BEUNINGEN, *'s-Gravenhage.*

Comte ALAIN DES DIGUèRES, Groot *Hertoginnelaan* 17, *'s-Gravenhage.* — DE SECRETARIS VAN HET GENOOTSCHAP.

Mr. M. H. GELINCK, *Spanjaardslaan* 119, *Leeuwarden.* — W. F. DEL CAMPO HARTMAN, *'s-Gravenhage.*

Mevrouw M. VAN DE LOO geb. VAN RIJCKEVORSEL VAN KESSEL, *Vondelstraat* 97, *Amsterdam-Z.* — R. E. J. VAN DE LOO. ***Amsterdam.***

Rectificatie:

T. F. NOYON, *Kohlenberg 43, Luxemburg (Lux.)* — DE SECRETARIS VAN HET GENOOTSCHAP.

Adreswijzigingen:

Mevrouw L. E. BLOM geb. EZECHIëLS, ... Scheveningen, ***Prins** Willemstraat **19 E.***

Ir. J. A. VAN DER GIESSEN, ... 's-Gravenhage, *Landréstraat **1053.***

R. D. DE JONG, ... Utrecht, *Parkstraat **7.***

H. J. METHORST, ... Arnhem, ***Van.** Lawick* van *Pabststraat **37.***

A. TEIXEIRA DE MATTOS, ... Amstelveen, *Huis bij **de Poel,** Populierenlaan 21-23.*

Mr. A. M. A. H. VAN TETERING, ... Zandvoort, *Vinkenstraat **48.***

Ir. A. W. E. WEIJERMAN, ... 's-Gravenhage, *Mozartlaan **305.***

In memoriam

Mr. J. P. J. Gewin,

Op **4** mei 1965 overleed Mr. Justinus Pedro Johannes Gewin, wiens grote wetenschappelijke verdiensten hier in het kort herdacht mogen worden. Op het gebied van de, met de middeleeuwse geschiedenis zo nauw verweven genealogie heeft hij baanbrekend werk verricht door de nieuwe wegen, die hij daarbij insloeg. Mr. Gewin durfde het aan om door te dringen in verreweg het moeilijkste terrein van de genealogische wetenschap, de bestudering van de vroegmiddeleeuwse hoge geslachten, een soms ondankbaar gebied, omdat daarop door de schaarste aan bronnen dikwijls verschillende opvattingen mogelijk blijven. Aan de andere kant echter een hoogst belangrijk onderwerp, omdat een betrekkelijk gering aantal hoog-adellijke geslachten, juist door hun onderlinge verwantschap, een beslissende invloed hebben uitgeoefend op de Europese geschiedenis.

Door zijn grote scherpzinnigheid, zijn enorm geheugen, zijn speurzin, zijn streng systematische werkwijze en zijn onvermoeibare werkkracht en doorzettingsvermogen heeft Mr. Gewin verrassende resultaten. bereikt daar, waar andere onderzoekers waren vastgelopen.

Bij vooraanstaande Europese historici vond zijn werk dan ook grote waardering.

Dit succes was te danken aan de volkomen nieuwe gezichtspunten en vondsten, die zijn boeken bevatten en welke nog temeer tot hun recht kwamen door de bijzonder heldere wijze, waarop hij de moeilijke stof wist uiteen te zetten. In zijn streng logische betoogtrant proefde men — naast de uitnemende genealoog en historicus — de begaafde jurist.

De toch al zo (kleine kring van onderzoekers, die zich met de middeleeuwse en speciaal met de vroegmiddeleeuwse genealogie bezighouden, heeft door het heengaan van Mr. Gewin een onherstelbaar verlies geleden.

J. PH. DE MONTÉ VER LOREN.

De afstamming van Dr. Engelbert Hoevel, secretaris van Borculo,

door J. J. HOOFT VAN HUYSDUYNEN.

In het eerste deel van het Archief van het Huis Bergh door Mr. A. P. van Schilfgaarde (Inleiding blz. 193) staat een fragment-genealogie afgedrukt van het geslacht *Hoevel,* voor zover dit op de een of andere wijze met het Huis Bergh te maken had. Ik neem hieruit het volgende over met enige aanvullingen, verstrekt door ons medelid Mr. P. Beltjes te Arnhem:

1. Mr. *Otto Hendrick Hoevel,* advocaat-fiscaal van het graafschap Bergh, † 1707, tr. 1 ° *Maria Elisabeth Wilbrenninck;* tr. 2° in 1694 *Antoinetta van Wevelinckhoven.*

Uit het tweede huwelijk:

11. *Oswald Petrus Hoevel,* administrateur van het huis Bergh, † in 1769, tr. in oktober 1725 *Maria Geertruid Bueckevoort,* uit Doetinchem.

Uit dit huwelijk:

111. Mr. *Johan Nepomuoenus Hoevel,* geb. ± 1735, raad en administrateur van het huis Bergh, †, volgens het doodboek van Beek, op de Zwanenborg 21 augustus 1810, tr. 1° 's-Heerenberg 28 november 1771 *Maria Geertruid Streuff,* uit Elten; tr. 2° 's-Heerenberg 16 maart 1777 *Johanna Maria Mechtilda Jacoba Messmecker,* uit Kalkar; tr. 3" Beek 21 april 1799 *Adriana van Wambeke.*

Uit het tweede huwelijk:

1. *Johanna Antonia* (1785—1807), tr. in 1803 *Henricus Antonius* ridder *van der Renne* († *1828).*
2. *Maria Wilhelmina* (1787—1814), tr. in 1810 Jhr. Mr. *L. C. J. van Nispen,* administrateur van het huis Bergh († 1872).
3. *Aleida Catharina Francisca* (1791—1848), tr. in 1811 *Clemens Fredericus Wilhelmus* baron *van der Heyden* († 1838).

Uit het derde huwelijk:

4. *Isabella Elisabeth Josepha* (1804—1879), tr. in 1823 Jhr. *J. A. C. A. van Nispen van Sevenaer* († *1875).*
5. *Christina Josephina Theresia Maria* (1806—1880), tr. in 1827 Jhr. C. *E. J. F. van Nispen van Pannerden* († *1870).*

De eerstgenoemde. Mr. *Otto Hendrick Hoevel* was een zoon van de secretaris van 'Borculo, Dr. *Engelbert Hoevel,* en *Richarda Marquerink,* over wie ons medelid, Ing. H. van Ditzhuyzen te Arnhem mij de volgende gegevens verstrekte:

Dr. *Engelbert Hoevel,* geb. circa 1620, secretaris der stad en heerlijkheid Borculo, advocaat en gemeensman aldaar, † tussen 6 juni 1694 en 28 mei 1695, tr. vóór 27 februari 1655 *Richarda Marquerinck,* ged. Borculo Zondag Septuagesima 1625, † tussen 14 mei 1690 en 14 juni 1693, dr. van *Welmert Marquerinck* en *Christina Gevecote.*

Uit dit huwelijk werden geboren:

1. *Elisabeth,* † na 4 juni 1714, tr. 1° Groenlo 19 november 1692 *Philips Peter Tholen,* wedr. van *Christina Derksen;* tr. 2° Groenlo 29 november 1703 *Berend van Amelonxen,* te Groenlo, wedr. van *Hendrina Cramers.*
2. *Elisabeth Charlotte,* leefde nog 28 mei 1695, tr. Borculo in 1669 Dr. *Theodorus Haefken,* j.u.d. te Lichtenberg, zn. van *Jan Haefken.*
3. *Welmert,* woonde te Lichtenberg, tr, vóór 14 juni 1693 *Maria Elisabeth van Munster.*
4. *Agnes Maria,* tr. vóór 17 januari 1684 Jonker *Andries Frederick van Munster* tot die Hoeve: hij werd beleend met de havezate „die Hoeve" onder Nede 17 januari 1684 met zijn vrouw, als erve van *Eva van Gevecote.*
5. *Otto Hendrick,* j.u.d., raadsheer te Bergh, beleend met de „Boetselaersborch", † 's-Heerenberg 13 oktober 1707, tr. 1° aldaar (met attestatie op Emmerik) 16 juli 1682 *Maria Elisabeth Wilbrenninck,* dr. van Dr. *Hendrik Wilbrenninck* te Emmerik; tr. 2° Cuyk 9 augustus 1694 (ondertr. Boxmeer 30 juni) *Anthonetta Gerarda van Wevelinckhoven,* ged. Cuyk 28 februari 1671, †'s-Heerenberg 15 juli 1750, dr. van Mr. *Petrus van Wevelinckhoven* en *Maria Clara van der Heyden. Zij* hertrouwde te Zeddam 18 februari 1710 *Anthonius Speckeslager,* rentmeester van Bergh,
6. *Amelie,* ged. Borculo 27 februari 1659, tr. circa 1696 *Ferdinand Philips van Dalis.*
7. *Sophia Louisa,* tr. 1695/1696 *Johan Bruns,* Fürstl. Münst. Fiscaal van de stad en het ambt Bocholt, zn. van Dr. *Goswin Bruns,* burgemeester van Bocholt, en *Hermanna Elderingh,* en weduwnaar van .....

Voortbouwende op bovengenoemde gegevens vond ik in de civiele processen, gevoerd voor het gerecht van Borculo, anno 1674 (inv. Borculo no. 131, R.A. Arnhem) een vordering van *Johan van Gelder,* kapitein, tegen *Engelbert Hoevel,* der Rechten Doctor, betreffende betaling van de wijn, die bij de begrafenis van Dr. *Engelbert's* vader was geconsumeerd. Ik citeer uit de stukken:

„Om dese declaratie behoorlyck ende kortelyck te formeeren soo wort geposeert waer te sijn, dat voor negen jaer off daeromtrent *Henryck Hoevel* der Rechten Licentiaet, gedeclareerdens zall. vader, deses werelts is komen te overlijden: wanneer die erfgenamen sijnde onder haer vier kinderen van declarant versochten van Emmerich wijn op die begraffenisse te stuyren, koopen ende aff te spreecken, onder belofte van eerlycke betalinghe. Daer op declarant oock anderthalven aem wijns gecofft ende op die begraffenisse te Oer ofte Gendringen gesonden, kostende vier en twintig Rijcksdaelders."

In zijn repliek voert Dr. *Engelbert Hoevel* hiertegen o.a. aan, dat hij voor omtrent 2 à 3 maanden bij zijn oom *Joan van Gelder* te Emmerik ten eten was gevraagd, maar dat

zijn oom toen niet over de betaling van deze wijn heeft gesproken.

Uit de rechterlijke archieven van Bergh was reeds bekend, dat de licentiaat *Hendrick Hoevel* gehuwd was met *Elisabeth Stritholt,* doch omtrent zijn herkomst geven de Bergse archieven voor zover mij bekend geen uitsluitsel.

Op verzoek van ons medelid, Jhr. Mr. C. C. C. M. van Nispen tot Sevenaer, heb ik hiernaar een onderzoek ingesteld en ik vond *Hendrick Hoevel* en zijn vrouw terug in de schepenprotokollen van de stad Emmerik in het Hauptstaatsarchiv te Düsseldorf (Rep. B. VI, nos. 6 en 7), waarin ook *Johan van Gelder* (gehuwd met *Margaretha Hoevels)* voorkomt. De voor ons doel voornaamste akten laat ik hier volgen:

21 december 1622, fol. 157. *Herman Hoevell* erkent, dat zijn broeder *Hendrick Hoevell,* Lic., van de behuizing in de Coninxstraat, daar hun zal. vader *Engelbert Hoevell,* stadssecretaris, in gestorven is, 400 dalers klev. schuldig is, waarop hij 200 dlrs. contant heeft ontvangen. Van de resterende 200 dalers competeert volgens magescheid 139 dlrs. 28 stvr. aan *Anna Ruyssenbergs,* de weduwe van hun zal. vader *Engelbert Hoevell.* Voorts verkoopt *Herman* aan zijn broeder *Hendrick Hoevell* cum uxore zijn aandeel in twee stukken land in de Bergelsweide over de Rijn. zoals hem dat bij broederlijk en zusterlijk magescheid van 28 november 1617 bij loting is toegevallen. Uit de betiteling „weduwe van hun zal. vader *Engelbert"* valt af te leiden, dat *Anna Ruyssenberg* niet de moeder van *Herman* en *Hendrick Hoeve1* zal zijn geweest. Een latere akte bevestigt dit dan ook.

22 maart 1623, fol. 182. *Henrick Hoevell,* Licentiaat, mede caverende voor zijn huisvrouw *Elisabeth Stritholtz,* verkoopt aan Henrick van den Borgel en Joffr. Clara van Riswick, echtelieden, een stuk weiland in kopers land gelegen, genaamd de Belsenkamp.

5 september 1624. *Anna Ruyssenberghs,* weduwe van zal. *Engelbert Hoevell,* stadssecretaris, laat al haar goederen na aan haar twee dochters bij *Engelbert Hoevell* verwekt t.w. *Catharina* en *Margaretha Hoevels.* Deze- laatste was gehuwd met de reeds gemelde kapitein *Johan van Gelder* blijkens een akte van 28 augustus 1645 (fol. 290).

De eerste vrouw van de stadssecretaris Engelbert wordt genoemd in de akte van 5 april 1602 fol. 282, inhoudende:

Engelbert Hoeve11 en zijn vrouw *Catharina Wuest* bekennen vorig jaar een overeenkomst en ruil met hun broeder *Richard Hoevell* en diens vrouw *Anna Wuest* te hebben aangegaan over twee goederen, het eene bij Rinderen bij Kleef en het tweede te Etwick in Gotterswickerham.

Wie was de vader van de stadssecretaris *Engelbert Hoevell?* Een akte van 30 december 1612, fol. 45vo., vermeldt *Jelis Pauwels* als weduwnaar van *Agnes Hoevels* en als zwager van *Engelbert* en *Hendrick Hoevell,* gebroeders. Uit een akte van 20 december 1602 fol. 263, bleek, dat *Agnes Hoevels,* gehuwd met *Jelis Pauwels* en wonende te Wesel, de dochter was van *Mechteld Schalcks* die de weduwe was van *Herman Hoevell.* Deze laatste was 8 oktober 1548 'burger van Emmerik geworden (Rep. A. 5, fol. 46), doch de plaats van herkomst wordt in het Burgerboek niet vermeld! Een jaar later, 26 september 1549, komt hij voor als stadssecretaris in een oorkonde der stad (no. 194/286). Hij stierf in 1596 en werd als secretaris door zijn zoon *Engelbert* opgevolgd.

Het zou te veel ruimte vergen alle akten uit de Emmerikse protokollen, die op het geslacht Hoeve1 betrekking hebben, hier te vermelden. Bovendien, is het Emmerikse archief slechts bewerkt voor zover dit voor dit onderzoek nodig was.

Alvorens een fragment-genealogie van de Emmerikse tak *Hoevel* te laten volgen geef- ik eerst nog een paar algemene bijzonderheden.

Dr. *Engelbert Hoevel,* secretaris van Borculo, werd 16 september 1654 ingeschreven in de Academie van Harderwijk als *Engelbertus Hoevel,* Herimontanus, Jur. Cand. Zijn zoon *Otto Hendrick Hoevel* werd in dezelfde academie ingeschreven in 1681, afkomstig uit Borculo. Diens zoon *Oswald Petrus* werd 18 september 1717 als jur. stud. ingeschreven aan de Universiteit te Duisburg en in 1720 te Utrecht, terwijl diens zoon, *Johannes Nepomuk, 16* oktober 1753 eveneens te Duisburg werd ingeschreven en later ook te Leiden (1755).

De voornaam *Engelbert* komt bij dragers van de familienaam *Hoeve1* (e.d.) reeds zeer vroeg voor. Ik vond deze o.a. in de volgende akten:

Urkunden Gräfl. Landsberg. Arch. no. 577 dd. 21 februari 1381, waarin worden vermeld *Rolof van Hovell* met zijn zonen *Engelbert* en *Rolof* in Vreden.

Urkunden Kath. Pfarramt Vreden, Premissariat no. 2, dd. 14 november 1383, waarin Wolter, heer van Voorst ende van Keppel, knape, overdraagt aan *Engelbert van Hoevele* en diens vrouw *(Fyge) van Dinckberch* het leenroerig goed to Wissinck, kerspel Vreden, tot een vrij eigen goed. Hij ontvangt daarvoor het goed. Haseking in hetzelfde kerspel gelegen, terug.

Coll. v. Limburg Stirum, A.R.A. 's-Gravenhage, inv. J. 14 dd. 24 augustus 1414, waar *Engelbert van Hovele* wordt vermeld als keurnoot van Borculo met zijn ongeschonden zegel, vertonende de drie heuvels, 2, 1.

Fragment-genealogie van het geslacht *Hoevel* te Emmerik:

I. *Herman Hoevel,* stadssecretaris, vermeld 1548-1596, tr. *Mechteld Schalcks,* die in 1608 als overleden wordt vermeld.

Hun kinderen waren:

1. *Engelbert,* volgt onder 11.
2. *Elsken,* gehuwd met *Frans Thoenen,* vermeld in 1599.
3. *Johanna,* gehuwd met *Nioolaes Lansinck,* zoon van *Gisbert Lansink* en *Mathia van Vurden,* en vermeld in 1601.
4. *Agnes,* gehuwd met *Jelis Pauwels* te Wesel, vermeld in 1602.
5. *Richard,* gehuwd met *Anna Wuest,* vermeld in 1602.
6. *Henrick,* vermoedelijk ongehuwd, vermeld in 1612.
7. *Herman,* gehuwd met *Anna Flagelet,* vermeld in 1630. Zij is 1634 hertrouwd met *Henrick Jegerinck.*

11. *Engelbert Hoevel,* stadssecretaris, vermeld 1596-1624, † vóór 9 september 1624, tr. 1° *Catharina Wuest;* tr. 2° *Anna Ruyssenbergh,* dr. van *Gerardt Ruyssenbergh.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Henrick,* licentiaat, geb. te Emmerik, fiscaal van Bergh, † aldaar circa 1665, tr. *Elisabeth Stritholtz.*
2. *Johanna,* geb. te Emmerik, tr. *Peter Kalfvoets,* vermeld in 1619 en 1622.
3. *Herman,* woonde in Mechelen (Bergh), vermeld in 1640 als gehuwd met *Geertruidt Poën,* die in 1646 als weduwe, wonende te Walbeck, wordt vermeld.
4. *Elisabeth,* tr. *Hendrick Hegeraeth,* richter te Weeze, vermeld in 1633.

Uit het tweede huwelijk:

5. *Catharina,* tr. *Mathijs Poën,* vermeld in 1633.
6. *Margaretha,* tr. de kapitein *Johan van Gelder,* vermeld in 1645.

Familieaantekeningen Leers (Laars),

medegedeeld door D. W. VAN LEEUWEN.

De kanselbijbel der Nederlands Hervormde kerk te Lochem bevat achterin familieaantekeningen van de familie *Leers (Laars)*. Mogelijk is er verwantschap met de in de Nederlandsche Leeuw van 1953, kol. 218, vermelde familie. De aantekeningen luiden als volgt:

Anno : 1640 : op den 8 : Januario : s'avonts tuschen 9 : en 10 : uuren ben ick tot Embrick gebooren.

A° : 1637 : op den : 25 : october is mijn huijsvrou *Rachel Schilderinck tot* Amsterdam gebooren.

A° : 1665 : op den 22 : maert benk met mijn huijsvrou *Rachel Schilderinck* alhijer binnen Amsterdam opt stadthuijs getrout.

A° : 1666 : op den 15 : foeberwario : is mijn huijsvrou tuschen : 5 en : 6 : uur op maendag ogtent, verlost van een dochter : genaemt *Stijntje leers.* (overleeden 27 Juny 1751)

A° : 1667 : op den : 20 : october : is mijn huijsvrou 's nachts tuschen een en ½ twee van een soon verlost genaemt *Michiel leers.*

A° : 1669 : op den : 19 : April zijnde vrijdagh voor paeschen is mijn huysvnou verlost 's ogtend negen uuren van een soon genaemt *Thunis leers* — gestorven : 24 : april : 1669.

A° : 1670 : op den : 8 : Maij Zijnde donderdags s'avons ter ses uren is mijn huijsvrou verlost van een soon genaemt *thunis*, en is A° 1671 : 24 : april : gestorven.

A° : 1672 : op den tweeden maeij 's namiddaghs d klocke ½ vijijer is mijn huijsvrou verlost van een dochter genaemt *Niesje leers.*

A° : 1674 : op den : 7 : den meij is mijn huijsvrou 's namiddaghs de klocke vijer uuren verlost van een soon genaemt *thunis leers.* (overleeden 30 october 1745)

A° : 1677 : 19 Novemb s'naghts de klocke half twaalf is mijn huijsvrou verlost van een dochter genaemt *Madaleen leers.*

A° : 1671 op den 16 januarij is mijn huysvrouw *anna Noye* tot Amsterdam gebooren : (1727 den 23 april 's morgens ten 7 uure overlede, na 1 siekte v : 6 m & 19 dage in haarlem.)

Anno 1699 op den 29 desemb ben ik met mijn huijsvrouw *anna Noyen* alhier binnen harelem 's avonts op het stad huijs getrouwt.

Anno 1701 den 11 maart is mijn huijsvrouw verlost 's avonts ten 9 uure van een doghter genaemt *Catarina Laars na* mijn vrouws stiefmoeder. 1733 : 5 juny overleede 's avonds ten 5 : uure.

A° 1702 op den 23 augustus is mijn vrouw verlost 's morgens tegen 5 uure van een zoon genaemt *henderik Laars* na haar vader (en is overlede den 2 maart 1721 's avonts ten 6 uure.)

A° 1703 : .den 14 January 's morgens ten 4 uure is mijn Moeder *Ragel Schilderink* deser werelt overlede, zijnde oudt 66 Jaar 2 maende 19 daage. is begraven tot ouwe kerk.

A° 1703 den 13 's nagts ten ½ twalf is mijn broeder *Michiel Laars* gestorve en den 17de inde oude kerk tot amsterdam begraven.

A° 1704: den 21 augustus 's morgens ten ½ aghte is mijn vrouw verlost van een zoon genaemt *Mighiel laars* na mijn vader.

A° 1706 : den 11 april 's avonts ten 6 uure is mijn vrouw verlost van een zoon genaemt *Jan Laars* na mijn oom.

A° 1708 den 6 april zijnde goe vrijdag 's avonts ten ½ nege is mijn vrou verlost van een zoon genaemt *antoni Laars* en is op den 21 zld (?) 1708 des morgens ten half tiene overleede.

A° 1727 den 18 novë s'morgens ten 8 uure is mijn vader *Mich. Laars* deser werelt overleede en begrave in de nieuwe kerk tot haerlem oud 87 jare 10 1/3 maend.

A° 1749 den 8ste Januarij Ben ik *Michiel Anthonisz Laars* met m. Huysvrouw *anna Hoofd* binnen Haarlem getrouwd Zijnde mijn huijsvrouw geboren den 3de April 1720.

Op 26 mey 1773 is *Michiel Anthonie Laars* overleden out 68 Jaare 9 maande..

Aan de achterzijde van het blad staat:

Anno 1634 : 26 : augustus 's avondts turchen 8 en 9 uure is mijn mooder *stijntje jans* verlost van een dochter genaemt *Mariike leers.* naa haar beste moeder.

1635 : 28 : december is moeder verlost tuschen 10 en 11 uuren 's morgens van een Zoon genaemt *anderies leers* na Sijn beste vader.

1637 : 5 November 's morgens ten 10 uuren is Moeder verlost van een Soon genaemt *jan leers* naa Moeders Vader.

1640 : 8 : jannuario 's avonts omtrent 10 : uuren ben ick *Michiel Zeers* gebooren genaemt naer mijn vaders bestte vader als mede naar mijn eijgen vader.

1651 : 28 meij 's avonts omtrent 9 uuren is moeder verlost van een dochter en is op dito nacht omtrent 3 uuren gestorven.

1782 op den 15 maart is *anna Hooft* wedue *Michiel Antoni Laars* in de (ouderdom van byna 62 Jaar deese nagt ten 2 uuren overleeden.

Trouwregisters van de Hervormde Gemeente van Baardwijk (N.B.) (1621—1637),

bewerkt door J. DE KUIJPER en ingeleid door DR. C. SMITS en DR. J. SMITS.

Inleiding.

In 1964 is door de heer J. de Kuijper, ambtenaar van het Rijksarchief te Middelburg, het trouwregister van de Hervormde Gemeente te Baardwijk (bij Waalwijk) over de jaren 1621-1637 bewerkt, Dit trouwregister berust in het archief van de Ned. Hervormde Gemeente van Baardwijk en is reeds zeer verbleekt en mede daardoor moeilijk te ontcijferen. In verband hiermede moet publicatie van belang worden geacht.

De bewerking van de volgende Baardwijkse hervormde trouwregisters tot het jaar 1778, welke door ondergetekenden is geschied, zal later eveneens in het maandblad worden opgenomen.

DR. C. SMITS en DR. J. SMITS.

1.

Memorie van degene die ofte hare huwelixe proclamatien gehadt hebben ofte getrouwt zijn in de kercke van Baerdwijck.

Geboden 't derde den 18en.7.1621

Lambert Ariensse jongm. van Doveren ende *lysken Pauwels* jonged. van Baerdwijc.

't derde den Ve.8.1621. Dese personen is attestatie verleent om tot Roey getrouwt te werden

Jan Jansse van Vucht weduenaer van *Janneken Stevens* met *Anneken Peters Roeden,* wonende tot Roey in Brabant.

't IIIe den 23en.1.1622

Dirc Jansse, jongman van Baerdwijc met *Cornelia Jans* jonged. van Baerdwijc.

't IIIe den 8en.5.1622

Teunis Heymansse Smit jongman van Baerdwijc met *Maeyken Jacobs* jongedochter van Baerdwijc. Dese personen is attestatie verleent om tot Heusden te trouwen.

't 3en den 12.2.1623

Jan Ariensse jongman van Baerdwijc met *Lijnfgen Jacobs* jongedochter van Doveren. Deze personen is attestatie verleent om tot Doveren te werden getrouwt.

't 3en den 19.2.1623

Cornelis Willemsse van Baerdwijc met *Adriaenfje Pefer Joossendr.*

't IIIe den 19.febmr.1623

Cornelis Claesse jongm. van Baerdwijc met *Lysken Henrix* jonged. van Druynen. Dese personen is attestatie gegeven om in Besoyen getrouwt te werden.

Het IIIe gebodt den 26en.2.1623

Teunis Ariensse weduenaer, geboren binnen Baerdwijc met *Willemken Pefers,* jongedochter van Loon.

Dese personen sijn alhier in de kercke getrouwt den 9.4.1623

Jan Jansse Cleermaecker, weduenaer van *Aenfgen Gillis* met *Jacquemijnfgen Everts* jonged. van Etten.

Getrouwt opten 17en.4.1623

Teunis Lamberfsse van Uynhout weduenaer van *Jannefgen Jans* met *Fijfgen Gysbrechfsdr.* van Baerdwyck wedue van *Jan Teunisse Geuystens.*

Getrouwt den 30en april 1623

Arien Wouterssen van Baerdwijc weduenaer van *Antheunisken Driesse* met *Maeyken Ariensdr.* jonged. van Sprangh.

Het 3en gebodt den 30en.4.1623

Jan Driesse Timmerman van Baerdwyc, weduenaer van *Cafelyn Jaspers* met *Geertgen Jans van Grevenbrouc* wed. van *Woufer Woufersse.*

Gertouwt den 7en mey 1623

Jan Heymansse jongm. van Baerdwijc met *Maeyken Basfiaens* jongedochter van Heusden.

Pouwels Aerfsse jongman uyt Brabant met *Peterken Jans* van Baerdwijc jongedochter.

't 3en den 14en 5.1623

Crijn Cornelisse van Besoyen weduenaer van *Marijfgen Adriaens* met *Marytgen* weduen van *Huyberf Pefersse.*

Getrouwt den 14en 5.1623

Wouter Symons van Baerwijc weduenaer van *Maeycken Jans* met *Adriaentgen Teunis* jongedochter van Baerdwijc.

't IIIen gebodt den 21en.5.1623

Arien Claesse Timmerman jongman van Baerdwijc wonende alhier met *Neelfgen Gijsberts* jonged. van Loon woonachtich tot Baerdwyc.

't IIIen den 25en.6.1623

Lenaerf Teunisse van Doveren jongman met *Adriaenfgen Jansdr.* van Baerdwijc jongedochter.

Getrouwt den 23en.7.1623

Aerf Adriaensse jongman van Baerdwijc met *Maeycken Driesse* mede van Baerdwijc wed. van *Dirc Woufersse.*

't IIIen den 16.7.1623

Dirc Corstiaensse van Baerdwijc weduenaer met *Elysabefh Dircxdr.* van Baerwijc.

Getrouwt den 23en july 1623

Gijsbert Gielisse van Baerdwijc weduenaer van *Annefgen Teeuwen* met *Jannefgen Goverfs* van Helvert in Brabant wed. van *Jan Peters.*

Opten 6en augusti 1623 sijn in de kercke van Baerdwijc getrouwt *Boudewijn Dirxzoon* weduenaer van *Anneken Jans* wonende tot Elshout met *Maeycken Joossendr.* wonende in de Vrijhoeven onder Cappel naer dat zij overgelevert hadden behoorlycke attestatie dat hare huwelixe proclamatien op beyde de plaetsen voorn. waren gegaen sonder verhinderingen.

Adriaen Jansse Boom ende *Aertgen Jans Decker* zijn alhier getrouwt opten 19en augusti 1623 naer dat zij attestatie van Heusden overgelevert hadden dat hare proclamatien daer sonder verhinderingen gegeven waren.

Getrouwt den 17en.9.1623

Gillis Jaspersse Pouwels van Helmont wonende tot Baerdwijc weduenaer van *Willemtgen Willems* met *Annefgen Heyndrix* van Druynen wed. van *Cornelis Marchelisse.*

Getrouwt den 9.11.1623

Teunis Andriesse jongman van Baerdwyc met *Neeltgen Corn.* jongedochter mede van Baerdwijc.

Getrouwt den 19.11.1623

Jan Claesz. jongman van Baerdwijc met *Cathelijn Peters* jonged. mede van Baerdwijc.

het 3en gebodt den 10.12.1623

Pefer Jansse jongm. van Waelwijc met *Lijsken Jansdr.* van Baerdwijc.

het 3en den 10.12.1623

Pefer Laurensse met *Ariaenfgen Jans Cupers* van Hilverenbeecq.

het 3en den 24.12.1623 ende sijn naderhand alhier getrouwt

Gerrif Ariensse jongm. van Baerdwijc met *Hester Jacobs* jonged. van Baerdwijc.

Getrouwt den 11.2.1624

Jan Jansse van Baerdwijc weduenaer van *Teunisken Jans* met *Anneken Pouwels* jonged. van Beecq in Brabant.

het 3en gebodt den 10.3.1624

Peter Heyndrixz jongm. van Baerdwijc met *Adriaenfgen Gillis* Jonged.

Getrouwt in de Capelle tot Elshout den 9.4.1624

Jan Joossen jongm. van Elshout met *Maritgen Jans* jonged. van Outheusden

't 3en den 12en.5.1624

Roeloff Jansse van Ort ende *Emmerens Adriaensdr.* van Baerdwijc.

't 3en den 19en.5.1624

Jan Willemse van Druynen jongm. ende *Janneken Adriaensdr.* van Baerdwijc jonged.

Getrouwt den 21 en.7.1624

Claes Peters jongm. van Meeuwen jegenwoordich wonachtich binnen Baerdwijc met *Maeycken Jans* jonged. van Baerdwijc.

Gerrit Petersz. ende *Barbara Gerrifs* sijn alhier getrouwt opten 30en april 1625.

Allert Laurensze van Gilsen ruyter onder den, H. Haultmet met *Maeycken Adriaens* van 's Gravenhage, sijn getrouwt alhier tot Baerdwijc nadat sij overgelevert hadden attestatie van de predicant tot Geertruydenberch opten 20en april 1625.

Getrouwt opten 1 len mey 1625

Andries Jansse van Oort van Waelwijc wed. van *Jannetgen Henrix* met *Adriaenfgen Corn.* jonged. van Loon.

Ondertrouwt opten 1 en.6.1625 't 3den 22en.6.1625

Jan Aernoufsse Brouwer jongm. van Brouwershaven met *Adriaentgen Jans* jong.edochter van Baerdwijc, hebben alhier hare drie huwelixe proclamatiën gehadt sonder verhinderinge.

Ondertrouwt opten 5.6.1625 't 3en den 22 daeranvolgende

Willem Graffaerf jongman van Londen in Engelant soldaet onder monsieur Haultain, gouverneur der stede Sluys in

Vlaenderen met *Maeycken Maertens* wed. van *Anthony Rombouls* en hebben alhier hare drie huwelyxe proclamatiën gehadt.

Getrouwt den 22en.6.1625

d'Ed. Heere *Philibert Cuinget,* ritmr. der H.M. Heeren Staten Generaal der geunieerde provincien met joncfrouw *Anna Maria Craysain* van 's Hartogenb.

Getrouwt den 1 en july 1625

Peter Joriaens jongm. van Brugge in Gelderlant, ruyter onder den ritmr. Eengen met *Jenneken van Oest* wed. van *Michiel van Aecken.*

Robert Sergent ende *Magdalene Monaert* zijn alhier getrouwt opten 9en juny 1625.

Getrouwt opten 11 en.6.1625

Willem Meertensz. jongman van Heycoop, soldaet onder capiteyn Thiemen ende *Maria Gouwij* jonged. van Bergen opten Zoom zijn alhier getrouwt nadat zij attestatie van de predicant tot Vianen overgelegt hadden.

Ondertrouwt opten 5en july 1625 ende nadat haren geboden sonder verhinderingen gegeven waren hebbe is haer attestatie verleent om op een ander plaetse te trouwen

Frans van Stockum joagm. uyt het lant van Luyc, ruyter onder zijn Gen. George Ernst, grave van Styrum ende *Aeltge Matheus* van Douveren uyt het lant van Gulic wed. van *Jan de Groot.*

Getrouwt den 20en july 1625

Franchoys Armandi jongm, uyt Vrancrijc, ruyter onder de marquis La Force met *Margriete du Bisen* jonged. van Luyc.

het 3en den 27en july 1625

Willem Govertsz. van der Graeff jongm. van Werckendam met *Maeycken Pouwels* jonged. van Baerdwijc.

het 3en den 3en 8.1625

Andries Mathijsse uyt het lant van Gulic weduenaer van *Dignum Jans,* ruyter onder de compagnie van wijlen zijn Gen. den grave van Styrum met *Aertgen Jacobs* jongedochter van Baerdwijc.

Getrouwt den 18en. jan.. 1626

Lambert Wouters, lindewever van Hees in Brabant weduenaer van *Neelken Leenders* ende *Willemken Ariens* van Helvoort in Brabant, wedue van *Dirc Henrix.*

't IIIen den 1en feb.ry 1626

Adriaen Henrixz. weduenaer van Baerdwijc met *Adriaentje Adriaensdr. van Waelwijc,* wedue.

Getrouwt den len febr. 1626 *Philips Gijsbertsz.* jongm. van Druynen met *Neeltge Theunis* wed. van Jan Jacobse van Baerdwijc.

Gulielmus Corfman, jongman van Leiden, dienaer des Goddeln. Woorts tot Baerdwijc en *Heyltgen Jorisdr.* jongedochter van Ziericxzee in Zeelant, zijn te samen in de H. echten staet bevesticht opten 2en febr. 1626.

11

Geboden

't Ien den 15en febr. 1626

't IIen den 22en daeran

't IIIen den len martij

Wouter Corn.z. weduenaer tot Baerdwijc ende *Anneken Driessen* jonged. van Besoyen.

Getrouwt opten len martij 1626

Adriaen Gerritse jongm. van Oosterwijc ende *Jenneken Adriaensdr.* van Rullen wed. van *Jan Willemssen.*

Gctrouwt opten len martij 1626

Aert Heymans van Baerdwijc weduenaer van *Heijltgen Jansdr.* met *Maritgen Huberts* van Elshout wed. van *Dirc Joossen.*

Jan Andriesse tot Baerdwijc met *Yken Jansdr.* van Druynen.

Ondertrouwt den 15en marty 1626:

het laetste gebodt den 29en marty ao 1626

Jan Aertse jongman van 's Hertogenbosch jegenwoordich wonende tot Elshout vergeselschapt met *Jan Goyert* zijn goede bekende met *Heyltgen Teunis* van Elshout wed. van *Jan Pieters* vergeselschapt met *Arij Teunisse* zijn suster.

het laatste gebodt den 29en marty 1626.

Getrouwt den 3den mey daeran

Gillis Jaspers van Helmont weduenaer van *Annetgen Heyndrix* met *Maritgen Marchelis* (wedu) wonende tot Druynen wedue van *Gijsbrecht Gillisse.*

Ondertrouwt den 18en april 1626:

't laetste gebodt den 3en mey 1626 ende ten selven daghe getrouwt

Jan Jansse van der Grynt van Baerdwijc weduenaer van *Maeycken Ariens* met *Fytgen Jacobsdr.* jongedochter van Baerdwijck.

Ondertrouwt den 6en mey 1626:

Getrouwt den 22en August 1626

Cornelis Aertsse van Waelwijc wonende tot Baerdwijc weduenaer van *Bastiaentgen Driesse* met *Jannetgen Jans* van Baerdwijc wed. van *Jan Woutersse.*

Den 14en juny 1626 sijn alhier, naer voorgaende drie huwelyxe proclamatiën in den H. echten, staet bevesticht *Dirc Dircxz. Hamel* met *Annetgen Laurens,* beiden van Baerdwijc.

Gijbrecht Jansse van Druynen ende *Maria Andriesdr.* van Baerdwijc hebben hare drie huwelixe proclamatiën gehadt in dese kercke, 't derde opten 21en juny 1626.

Cornelis Adriaensse de Witte ende *Jannetgen Henrix* hebben hare drie huwelixe proclamatiën gehadt in dese kercke 't derde opten 11 october 1626.

Ondertrouwt den 17en october 1626:

Getrouwt den 4en november 1626

Wouter Ariensse jongman van Baerdwijc, vergeselschapt met *Arien Gillisse* zijn vader met *Elysabeth Dirxdr.* jongedochter mede van Baerdwijck, vergeselschapt met *Dirc Arentsse,* haer vader.

Getrouwt den Ien november 1626

Jan Claesse van Baerdwijc weduenaer van *Lijntgen Petersdr.* met *Jennetgen Dirxdr.* jongedochter mede Van Baerdwijc.

Op den 10en jan. 1627 hebben haer derde proclamatiën gehadt *Gerrit Thonissen Loomans* wonende alhier ende *Cathelijntgen Anthonis* jonged. van Waelwijc.

Den 24en Jan. 1627 hebben haer derde proclamatiën gehadt *Anthonis Meeussen* jongm. van Baerdwijc met *Willemtgen Wouters* jonged. van Cappelle ende is haer attestatie medegegeven om tot Cappelle getrouwt te worden.

Den 14en jan. 1627 zijn alhier voor de gemeente getrouwt *Corn. Willemsse v. d. Heuvel* wed. van wijlen *Aertgen Peters* ende *Elijsabeth Aerts* jangedr. van Baerdwijc.

Henijnric Jansse Maes met *Josijntgen Ariens van Rullen* beijde van Baerdwijc, hebben haer derde huwelix proclamatiën gehadt den 21en. 3.1627 ende zijn getrouwt den 30en marty daer an volgende.

Adriaen Mathijsse ende *Marij Peters* hebben hare drie proclamatiën gehadt 't derde den tweeden mey 1627.

Jan Jacobsse en *Marij Adriaens* hebben haer 3en proclamatiën gehadt opten 9en mey 1627.

Andries Jansse van Oort met *Peterken Jans* zijn met den

anderen in den H. staet bevesticht opten 5en september 1627.

Jan Petersse jongman van Baerdwijc ende *Gijsbertgen Pouwels* jonged. mede van Baerdwijc zijn opten 12en september 1627 met den anderen in de huwelicks staet bevesticht.

Andries Jansse van Baerdwijc jongman ende *Willemtgen Teunis* zijn te samen getrouwt opten 23 september 1627.

Jan Goosse jongman van Druynen ende *Aeltgen Driesse de Bije* sijn met de anderen getrouwt den 24en octobris 1627.

Roeloff Thonisse jongman van Baerdwijc ende *Annetye Gillis* jongedochter zijn getrouwt den 4en november 1627.

Aert Ariensse Pijc van Doveren ende *Maeycken Huybrechts* van Baerdwijc hebben haer drie huwelixs proclamatiën gehadt 't derde den 26 december 1627 ende sullen te Doveren trouwen.

Dirc Jansse Hamel weduenaer van *Maeycken Gerrifs* ende *Geertye Ariensdr.* wed. van *Claes Adams* ende zijn te samen getrouwt den 18en febr. 1628.

Jan Damen jongm. van Etten ende *Geertgen Ariens Galisdr.* zijn getrouwt den 17 marty 1628.

Lenaer,t Gillissen j.m. van Besoyen ende *Geertgen Thonis* jonged. zijn met anderen getrouwt opten 7en marty 1628.

Reynier Goverts jongman van Hasselt ende *Lambrechtge Lambrechts* jonged. van Gorcum zijn tsamen getrouwt den 9den april 1628.

Den 5en november hebben hare 3e huwelixe proclamatie gehadt *Gerrit Claesse* jomgman met *Maeycken Jans* jongedochter, beijde van Baerdwijck. Dese twee personen zijn getrout den 20en november 1628.

Wouter Jansse van Baerdwijc ende *Willemtgen Gerrits* van Oosterwijck, getrouwt op den 5en otobris 1628.

Jacob Adam Wartelaers van 's Hertogenbosch ende *Catelijn Henrix* van Loon hebben haer 3en gebodt gehadt opten eersten octobris 1628.

Goyert Adriaensse van Baerdwijc ende *Lysbeth Wouters,* zijn getrouwt den 22en decembris 1628.

Jan Gerritsse jongman ende *Elysabefh Adriaensdr.* van Waelwijc hebben haer 3en gebodt gehadt den 14en jan. 1629.

Jan Ariensse jongman jegenwoordich wonende tot Elshout ende *Heyn. Ceele* wed. van *Peter Gerritsse* geboren en wonende tot Elshout, hebben haer 3en gebodt gehadt den 23en jan. 1629.

Adriaen Adriaensse van Oosterwijc en *Jennetgen Teunis* van Baerdwijc zijn getrouwt den 5en April 1629.

Henrick Gerritse jongman van Oosterwijc ende *Dignum Peters* jongedochter van Baerdwijc sijn getrouwt den 7 augusti 1629.

Corstiaen Ariens jongman van Baerdwijc ende *Dirxken Reijvertsdr.* jonged. mede van Baerdwijc zijn getrouwt den 9en september 1629.

Bastiaen Ariens jongman van Petershouc ende *Maecken Ariens* jonged. van Baerdwijc hebben haer 3en gebodt gehadt den 4en novemb. 1629. Den 23en dito: is hun attestatie gegeven om elders te trouwen.

Adriaen Pauwelsse Rademaker jongm. van Baerdwijc ende *Eelken Andriesdr.* j.d. van Sprangh, hebben hacr derde gebodt gehadt den 17en januari 1630.

Adriaen Aertsse jongm. van Baerdwijc ende *Peterken Gerrits* jonged. van Baerdwijc sijn getrout den len april 1630.

Anthonis Driesse van Baerdwijc weduenaer van *Neeltyen Cornelis* ende *Engeltgen Gerrits* j.d. van Baerdwijc, sijn getrouwt den 4en mey 1630.

Corn. Janisse, secretaris van Baerdwijck ende *Marie Goodtnissulc Heysdr.* hebben haer derde geboth gehadt den 19en mey 1630.

Jan Gijsbertsz. Doorn van Baerdwijc weduenaer van *Jenneken Ariens* ende *Peterken Willemsdr. de Pruysser* van Loon wd. van *Belthus Claesse de Wit,* zijn tesamen in den H. echten staet bevesticht den 27en october 1630.

Peter Petersse j.m. van Baerdwijc ende *Leuntgen Huybertsdr.* van Vlijmen hebben haer 3en gebodt gehadt opten 10en november 1630 en is haer attestatie mede gegeven om tot Vlymen te trouwen.

Wouter Jansse van Baerdwijc ende *Willemtgen Gerrits* van Oosterwijc, sijn getrouwt den 5en october 1628.

Jacob Adam Warfelaers van 's Hertogenbosch, soldaet onder den grave van Hoorn ende *Cathelijn Heyndrix,* hebben haer derde gebodt gehadt den len october 1628,

Frans Heymansse jongm. van Baerdwijc ende *Adriaentgen Jans van de Elshout* jongedochter, hebben haer drie huwelixe proclamatiën gehadt 't derde den 5en jan. 1631.

Jan Thonisz. ende *Henricyen Peters* hebben haer 3en gebodt gehadt den 16en maert 1631.

Henric Goyerts van Laer ende *Ant. Teunissen Jansdr.,* hebben haer 3en gebodt gehadt den 8en juny 1631.

Lieven Maertensse van Gent weduenaer van *Yken Doudeijns,* Corporael onder den E.heere Stakenbrouck ende *Martijntyen Ariens* jongedochter van Uynhout, sijn na drie huwelix proclamatiën getrouwt opten 6en augusti 1631.

Opten 17en july 1631 sijn alhier tesamen getrouwt *Cornelis Cornelisse,* weduenaer van *Leentgen Teuns* ende *Willemken Jaspers* wed. van *Job Woutersse;* na gesiene attestatie van predicant van Genderen dat hare 3 geboden aldaar onverhindert gegeven waren.

Dese is attestatie mede gegeven om tot ... te trouwen.

Actum den 19en october 1631.

Den 17en augusti 1631 hebben haer derde gebodt gehadt *Arien Jansse* jongm. van Baerdwijck ende *Geerken Maertens* jonged. van Babilonienbroeck.

het le gebodt den 17en aug. 1631, het 11 e den 24en daeran het 3e den 31en dito ende sijn daerna opten 24en decembris met malcanderen getrouwt.

Pieter Jansse van Elst jongman, ruyter onder de compagnie van Zijn Excie ende *Peterken Jans van Baerdwijc* wed. van *Lambert Teunisse.*

Op den 22en augusti 1631 zijn met de anderen alhier in den H. echten staet bevesticht *Thijs van Hall* ende *Lysbeth van Roermondt,* nadat zij hare drie huwelixe proclamatien onverhindert tot Nimwegen gehadt hadden volgens attestatie van de pred. *Schevelberch* van date den 15en juni ao 1631.

Aengeteyckent ende ondertrouwt den 3en september 1631: dese hebben haer 3e gebodt gehadt den 25en september 1631.

Engel van Wettenschen jongman, soldaet onder de vierroers van de Graeff Willem van Nassau, sijn garnisoen hebbende binnen Heusden met *Lysken Aerts* jongedochter van Cuyck vergeselschapt met *Aert Heymens* haer vader.

Op huyden den 4en september 1631 zijn alhier te samen in den H. echten staet bevesticht *Jan Poussen,* ruyter onder den ritmeester Qunet ende *Dirxken Reyers,* nadat zij overgelegt hadden attestatie van *Josnnes Breijer,* predicant tot Uytrecht in date den 13en augustus 1631 dat hare huwelixe proclamatiën sonder verhinderingen gegaen waren.

Arien Thomas van Waelwijck wonende tòt Sprangh wed. van *Lysken Pieters* ende *Annetgen Jans* van Loon, wonende

tot Sprangh wed. van *Willem Florisse,* sijn hier ondertrouwt op den 3en october 1631.

Dirck Meyers j.m. geboren van Breda, ruyter onder de ritmr. Haultmels ende *Willemken Jansdr. van Baerdwijc* j.d., hebben haer 3e gebodt gehadt den 5en october 1631 ende is hun attestatie mede gegeven om tot Geertrudenberch te trouwen.

Teunis van Tulderen ende *Grietgen Corn.dr.* hebben haer 3e gebodt gehadt den 18en jan. 1632.

Theunis Andriessen wed.naer van *Engeltgen Gerrits* ende *Janneken Ariens* jongedochter van Raemsdonc hebben haer 3e gebodt gehadt den 25en jan. 1632.

Henric Stevens uyt lant van Gulic weduenaer van *Claertgen Weltes* ende *Anneken Henrix* van Baerdwijc wed. van *Jan Ariensse,* hebben haer 3e huwelicx gebodt gehadt 't derde den IIen Mey 1632.

Philips Gijsbertsse, weduenaer van *Raeltgen Teunis* ende *Neeltgen Jans* jonged. van Helvoort, zijn getrout den 8en december 1632.

Matthijs Gerritsse j.m. van Baerdwijc ende *Maeycken Jans* j.d. mede van Baerdwijc, zijn getrouwt den 22en december 1632.

Teunis Gillis jongm. van Besoyen ende *Willemken Goverts* wed. van *Wouter Jansse,* sijn getroawt den 13en mey 1633.

Cornelis Peters jongm. van Baerdwijck ende *Maeycken Mathijs&.* van Hedichuyse, sijn te samen getrouwt den 16en mey 1633.

Jan Goossensse jongm. van Moergestel ende *Geertgen Driesse de Bije,* hebben haer 3e gebodt gehadt opten 15en juny 1633.

Henric Jansse ende *Ariaentgen Cornelis,* zijn getrouwt opten 17en november ao. 1633.

Gerrit Arentsse, ruyter onder de ritmr. Decker ende *Lysbeth Aelberts* wed. van *Pr. Jansse,* sijn alhier getrouwt op den 17en september 1634; nadat se overgelegt ende laten sien hadden een attestatie 'etc. bij *Joannes Conradus* opten 13en septembris voors. vermeldende, dat se binnen de stadt Grave daer de voors., *Gerrit* in garnisoen leyt waren ondertrout ende tot drie diversche Sondagen affgecondicht.

Goyert Pietersse jongman van Baerdwijc ende *Aeltgen Corsten* jonged. van Sprangh sijn getrouwt op den 21sten jan. 1635.

Dirc Jansse jongman van Vlijmen ende *Cathelijn Jaoobs* j.d. van Baerdwijc sijn getrouwt den 21en juny 1635.

Heynric Jansse van Baerdwijc weduenaer van *Adriaentgen Corn.* ende *Jenneken Claesdr.* zijn getrout den 26en september 1635.

Robbrecht Cornelisse van der Grient jongman van Baerdwijc ende *Lysbeth Willems* jonged. van Drongelen hebben haer 3e huwelix geboden gehadt opten 20en january 1636.

Hendrick Antonisse ende *'Willemken Peters* zijn getrout den 3en meerty ao. 1636.

Bartel Pauwelsse ende *Neelken Tonisdr.* **zijn** getrout den 3en marty 1636.

Dirck Roeloffsz weduenaer van *Heyltgen Joosten,* ruyter onder den E. Heere ritmeester St. Martijn, guarnisoen houdende binnen 's Hertogenbosch, is met *Claesken Gerrits* jongedochter van Baerdwijck ondertrouwt opten 5en februarij 1637.

Gijsbert Jansse Guysten jongman van Baerdwijc ende *Maeycken Laurensdr.* jongedochter van Berckel, sijn getrouwt **in de kercke tot Heusden den 21en april 1637.**

Frans Jacobsse jongman van Baerdwijck ende *Maeycken Heyndrix* van Tilburch wed. van *Henric Anthonisse,* sijn getrouwt binnen Heusden opten 16en juny 1637.

Cornelis Jansse ende *Janneken Fien* sijn binnen Heusden getrouwt den 10en augusti 1637.

Dirck Adriaensse van Cuyck jongman van Baerdwijck ende *Jenneken Andriesse de Wit* wed. van *Huybert Claesse,* sijn binnen Heusden getrouwt.

Jan Rochen jongm. van Aelborgh ende *Adriaentgen Gerrits* jonged. van Elshout hebben haer derde gebodt gehadt den 10en april 1639 ende zijn getrout den 1 en mey.

Een vondst te Akersloot,

door MR. J. BELONJE.

De Heer N. Blokker, firmant van Bloembollen Export Van 't Hof & Blokker, gevestigd te Limmen en wonende te Heiloo, toonde mij dezer dagen een onlangs door een zijner relaties gedane vondst van bijzonder geringe afmetingen weliswaar, welke daarom echter stellig niet minder interessant was. De vondst werd korte tijd geleden gedaan bij de uitvoering van baggerwerken aan de zogenaamde Rijksdam ook wel Rijzendam geheten, die gelegen is onder de gemeente Akersloot (Noordholland) als scheiding tussen de Alkmaarder- of Lange Meer en het Groot Noordhollands kanaal, ter hoogte van de Zuiddijk van de Schermer [1]).

Genoemde ontdekking bestond uit een plaatje van c o r n a 1 ij n ter dikte van circa 3 mm, zuiver vierkant van vorm: breedte en lengte 10 mm en met regelmatig afgeschuinde hoekjes. De onderzijde van het steentje was enigszins oneffen; de bovenzijde daarentegen glad gepolijst en zonder enige beschadiging. In het bovenvlak was een wapen gegraveerd, in negatieve zin, hetgeen het bescheiden kunstwerkje aanstonds liet identificeren als een onderdeel van een zegelstempel. Daar de randen evenmin als het ondervlak volkomen effen waren, was het duidelijk, dat het object in oorsprong ergens ingevat geweest moet zijn en daarom naar alle waarschijnlijkheid deel heeft uitgemaakt van een zegelring.

Het wapen was intussen door een meesterhand gegraveerd en het vertoont een gewoon schild, dat gevierendeeld is. In 1 en 4 staat een rij k s a pp e 1 afgebeeld; in 2 en 3 lijkt een schuin-rechts geplaatste gebladerde tak te zijn geplaatst en bovendien een schildhoofd, waarin drie naast elkaar gerangschikte bollen. Het schild is gedekt door een aanziend gestelde helm voorzien van een wrong, terwijl sierlijk gewonden dekkleden eromheen zijn 'aangebracht. Het helmteken bestaat uit een. geopende hand, de duim derhalve links, Eindelijk zijn op de zijden van het wapen, ter hoogte ongeveer van de wrong, twee hoofdletters geplaatst, Romeinse kapitalen: 1. S.

Het stuk-in-kwestie is naar zijn gehele allure zonder twijfel een kunstwerkje, dat uit de 17de eeuw, mogelijk uit het midden dier eeuw, dagtekent. Een rijksappel komt als wapenfiguur maar vrij zeldzaam voor. Omdat de geslachten der mensen in vroegere eeuwen hier te lande niet op een zo „nomadische" wijze leefden als die van onze generatie, ligt het voor de hand om, wanneer wij tot de identificering willen komen, éérst aan personen uit de directe omgeving van de vindplaats te denken. Dat dit vrij gecompliceerde wapen nu

[1]) Het schiereiland Saskerlei ligt hieraan vast: zie voor de situatie de „Chromo-Topografische Kaart van het Koninkrijk der Nederlanden", schaal 1. : 25.000, blad no. 2 9 5, De Rijp. De naam van de dam wordt hier evenwel niet genoemd. Zie voorts mijn „De Schermer 1633—1933", Wormerveer, z.j., blz. 68.

aan een regent uit het nogal boerse Akersloot toebehoord zou hebben, komt mij in verband ook met het precieuze voorkomen van het onderhavige kunstwerkje niet bepaald waarschijnlijk voor. Zo gezien heeft het er de schijn van, dat het wapenstempeltje beoogd zal zijn geweest om bijvoorbeeld te dienen tot het geven van contra-zegel (zoals men in die periode toegepast ziet door stedelijke schepenen), hoewel aan de andere kant zegelstempels van zó klein formaat als dit vooral juist in het midden der 17de eeuw typisch in de mode waren.

In de stad Alkmaar nu, die aan het dorp Akersloot grenst, heeft een geslacht gewoond, dat een rijksappel als wapen heeft gevoerd. Dat was de regentenfamilie ***Schagen.***

De naam ***Schagen*** komt te Alkmaar evenals in andere steden van het Noorderkwartier, ook onder de regentenfamilies, bij herhaling voor. Dit houdt inmiddels volstrekt niet in, dat alle, die deze naam droegen tot één enkel geslacht zouden hebben behoord. Dit laatste was zelfs niet eens het geval bij de groep geslachten, die het in het bestuur van de stad Alkmaar onder de naam ***Schagen*** in hun tijd te vertellen hadden. Immers, blijkens de collectie schepenzegels, die in het plaatselijke museum wordt bewaard, is ons bekend, dat er tenminste v ij f v e r s c h i 11 e n d e (!) regeringsgeslachten te Alkmaar geweest moeten zijn van die naam.

Maar — wat hiervan zijn moge — een wapen met een rijksappel werd daar ter stede in de 17de eeuw, naar ik kon opsporen, gevoerd door:

1. Mr. *Cornelis* ***Schagen,*** pensionaris van Alkmaar, overleden als gedeputeerde ter Dagvaart van de Staten te 's-Gravenhage 26 januari 1 6.6 5;
2. Mr. ***Adrisan Schagen,*** schepen van Alkmaar, 1649-1672, enz., overleden 8 april 1 6 9 9;
3. Mr. ***Andries Schagen Stein*** (hij voegde zijn tweede naam toe ter herinnering aan het na te noemen Alkmaarse regenten-geslacht ***Van Oudensteyn*** of ***Van Oudenstein),*** schepen van Alkmaar 1649-1650; enz.
4. Mr. *Antony* ***Schagen*** Mr. *Pieterszoon,* secretaris der stad, schepen aldaar 1703 en 1704, enz.

Deze vier vertegenwoordigers van eenzelfde geslacht ***Schagen*** waren afstammelingen van de op 30 november 1 6 2 7 benoemde plaatselijke schout van Alkmaar, ***Pieter*** *Jansz.,* die op ***28*** april 1 6 3 6 overleed, en *Maria van* ***Oudenstein. Over*** zijn famiiie (en de hare) kan men enige nadere bijzonderheden vinden in het artikel van wijlen mijn leermeester, de archivaris C. W. Bruinvis, getiteld „Het Geslacht Oudensteyn te Alkmaar", afgedrukt in het „Algemeen Nederlandsch Familieblad" XVI (1 9 0 3), blz. 317 evv., en ook in mijn „Genealogische en Heraldische Ged.enkwaardigheden in en uit de Kerken der Provincie Noord-Holland", deel 1, blz. 151/2 sub 502 en blz. 197 sub 774.

Van de hierboven onder 1 genoemde Mr. ***Cornelis Schagen*** nu is bekend door een fragment van diens grafzerk, aanwezig in de Grote- of St. Laurenskerk te Alkmaar (vgl. mijn „Gedenkwaardigheden" t.a.p. 1, blz. 151), dat hij als wapen voerde gevierendeeld: 1 en 4: een rijksappel: 2 en 3: d r i e b o l l e n, 2 e n 1, zijnde dit laatste het oorspronkelijke wapen van het geslacht waartoe zijn moeder behoorde, dat der *Van* ***Oudensteyn'en.*** Helaas komt op dat brokstuk der zerk géén helm of helmteken voor.

Van de sub 2 genoemde Mr. ***Adriaan Schagen*** kennen wij het volle wapen. Hij zegelde eveneens gevierendeeld met in 1 en 4 de rijksappel en in 2 en 3 de Oudensteynse drie bollen. Als helmteken voerde hij een figuur als een ossekop (?), tussen een gewone vlucht. Zijn contrazegel, uit de aard der zaak kleiner dan het zegel, vertoont een gelijk, vol wapen.

De onder 3 genoemde nu voerde als schepen hetzelfde wapen als zijn voorafgaand familielid, met dien verstande, dat hier op de rijksappels de hoofdletters T.I.S. zijn toegevcegd. Dit geldt ook voor het contra-zegel. Zijn helmteken — alweer een variant dus! — was de rijksappel uit het schild.

De laatstgencemde in deze reeks, Mr. ***Anthony Schagen,*** nu voerde als schepen evenzeer een gevierendeeld wapen. Daarop kwam voor in 1 en 4 de rijksappel en in 2 en 3 e e n s t a a n d a n k e r; helm met wrong en dekkleden; helmteken een uitkomend manneborstbeeld tussen een gewone vlucht. Het contra-zegel vertoont ook hier eenzelfde wapen, doch is, zoals ook in de andere vorige gevallen op een aanmerkelijk kleinere schaal uitgevoerd.

Al zijn deze heraldische gegevens betreffende de familie *Schagen* nog tamelijk spaarzaam, er valt uit het bovenstaande toch wel te concluderen, dat de leden van dit geslacht sterk individueel te werk zijn gegaan bij gebruik en toepassing van hun wapen. Weliswaar handhaafden allen hun h o o f d - w a p e n, bestaande uit de rijksappel [2]), doch daarnaast kwamen èn in het schild èn in het helmteken zoveel variaties voor als ik bij één enkele familie, zeker binnen zo'n kort tijdsbestek, nog nimmer heb aangetroffen.

Gelet op dit feit en ook, omdat in 2 en 3 van het wapen op de Akersloter cornalijnsteen de drie bollen van de ***Van*** *Oudensteyn'*en weer terugkomen (zij het i.c. dan ook naast elkaar en in een schildhoofd), meen ik, behoudens tegenbewijs wel te mogen aannemen, dat het op de Rijzendam gevonden fijne object voorzien is van het wapen van een vertegenwoordiger van het boven aangehaalde Alkmaarse geslacht van de schout Schagen, in het 'bijzonder wel, omdat dit in 1 en 4 met de zeldzaam voorkomende wapenfiguur van de rijksappel is voorzien. Ik word in deze veronderstelling nog gesterkt door de op het steentje voorkomende initialen: I. en S. Want na het bovenstaande in aanmerking genomen te hebben, ligt het voor de hand in deze „S" de afgekorte geslachtsnaam ***Schagen*** te lezen.

Er valt dan tenslotte nog te bewijzen, dat er een ***Jan,*** een ***Jacob,*** een *Jillis* of iemand, die een andere met een J aanvangende voornaam droeg ten tijde van onze Gouden Eeuw is voortgekomen uit het bewuste Alkmaarse regeringsgeslacht van de ***Schagen's.*** Helaas valt het uiterst moeilijk om hier een bepaalde keuze te maken, aangezien de verscheidenheid vrij groot is. De beste kans lijkt mij voorshands in dit geval te hebben ***Jan*** *Pietersz.* ***Schagen,*** op 8 april 1 5 9 8 te Alkmaar geboren als de oudste zoon van de schout. Hij was aanvankelijk ontvanger der Gemenelandsmiddelen te Steenbergen en is getrouwd geweest met de Utrechtse burgemeestersdochter ***Geertruid van der Lingen.*** Vermoedelijk is hij identiek met de man, die aan het einde van zijn leven over het tijdvak 1650-1666, in welk laatste jaar hij overleed, te Alkmaar de functie van kerkmeester heeft uitgeoefend. Op 21 januari 1 6 6 6 werd hij in het graf Zuidergang (Zuiderzijbeuk) no. 287 der Grote- of St. Laurenskerk te Alkmaar bijgezet, nadat er, zoals het grafboek het uitdrukt: „3 poesen geluydt" was.

Tot zover mijn verhaal over een na drie eeuwen teruggevonden en met een wapen voorzien sierlijk stukje cornalijnsteen.

2) De bovengenoemde Mr. *Adriaan Schagen zegelde een* brief, door hem gericht aan „mon cousin", de bekende commandeur der Oost-Indische retourvloot *Wollebrandt Geleynsz.* de *Jongh, dd. 2 2* december 1646 mot een wapenschild, a l l é é n b e l a d e n m e t e e n r ij k s *a p p e* 1. (Collectie W. Geleynsz. d. J., Gemeente-archief te Alkmaar).

KORTE MEDEDELINGEN*

Genealogische onderzoekingen rondom het Hofje van Mevrouw van Aarden.

(LXXIX, **kol.** 3, 236 en 427.)

Aanvullingen en verbeteringen:

Ned. Leeuw LXXIX (1962)

k. 7 : *Louys Leunis van Barfhem* en *Ingetje Gerrifs* werden in de Oude Kerk te Delft begraven, resp. 7 okt. 1678 en 2 nov. 1679. Bron voor de namen van haar ouders: testament dd. 30 april 1636, N.A. Delft 1667, f. 172.

k. 10: *Willem Jacob (van) Panhuys,* de echtgenoot van *Maria Catharina Grommé,* werd gedoopt Gouda 17 mei 1709, zoon van *Carlos* en *Francina Vosmaer.*

k. 12, vierde regel van onderen: R.A. 's-Gravenhage 66, moet zijn: N.A.

k. 13 : Zie in verband met *Neeltje de Milde* en *Maarfen de Bruyn* ook Weesk. arch. 's-Gravenhage 2523 en 2524.

k. 14 : *Joost Sfellaerf,* overleed vóór 20 juni 1769 (R.A. Leerdam 68 f. 1): hij heeft de bouw van het hofje niet meer meegemaakt. Zijn eerste echtgenote, *Lijsbefh de Bie,* was inderdaad een dochter van *Hendrik Aarfse de Bie* en *Pietertje Huiberfs Mierlo;* dit blijkt uit het testament van haar met *Jan van Pol* gehuwde zuster *Johanna de Bie* (R.A. Leerdam 43 f. 131 dd. 23 april 1743). Of deze *Lijsbeth-de* op 3 juni 1677 gedoopte dochter was blijft twijfelachtig: zij zou dan bijna 20 jaar ouder zijn geweest dan haar tweede echtgenoot. Zij trouwde 1° Leerdani 28 april 1715 *Dirk Hendrikse van Kooy* en 2° Leerdam 24 juni 1725 *Joosf Stellaert.*

k. 14, iunctok. 236: In het testament van *Lucia de Milde* wordt de echtgenoot van *Anna de Milde* aangeduid als *Pieter Schouten;* blijkbaar is hier een vergissing gemaakt.

k. 14: Als gevolg van het ontbreken der doopinschrijving van *Maria de Milde* was er tot dusverre geen direct bewijs voor het feit. dat zij een dochter was van *Cornelis de Milde* en *Emilia van Barfhem* (wel waren er de verklaringen van de familieleden, genoemd in de Resolutiën van de Staten van Holland, zie k. 15, noot 16 tweede alinea). In deze leemte kan thans worden voorzien: op 19 sept. 1749 testeerde te Leerdam *Elisabeth de Milde,* en wel ten huize van haar zuster *Maria de Milde,* weduwe *de Bie* (R.A. Leerdam 43 f. 204).

k. 14: *Aerf de Bie* was, evenals zijn vader *Huiberf,* gerechtsbode te Leerdam.

k. 15, noot 16: Blijkbaar is er onenigheid geweest tussen de erfgenamen over de plaats, waar het hofje zou worden gebouwd: de Leerdamse erfgenamen wilden het hofje in hun stad hebben, de elders wonende erfgenamen, alsmede de executeur-testamentair, *Godefridus Trouillé,* gaven de voorkeur aan 's-Gravenhage met perwijzing naar de wens van de testatrice. *Cornelis van Dam van Aerden* (die oorspronkelijk tégen Leerdam was) hakte de knoop door met de opstelling van een „insinuatie" — door hem ondertekend te Brielle op 10 nov. 1769 — aan alle erfgenamen, waarin gememoreerd wordt, dat de eerste executeur-testamentair, *Johannes van Dam,* reeds vóór de erflaatster was overleden, zodat *Godefridus Trouillé* als enige executeur overbleef. Deze had reeds een huis in 's-Gravenhage gekocht in verband met de stichting van het hofje, toen ook hij overleed op 29 mei 1769. Het proces dat de Leerdamse erfgenamen hadden aangespannen was inmiddels zo ver gevorderd, dat op 21 juli d.a.v. het octrooi van de Staten van Holland afkwam waarbij toestemming verleend werd het hofje in Leerdam te stichten „alwaar de vrienden die voordelen staan te jouisseren alle woonachtig zijn en waar de Prince van Orange en Nassau enz. gratis heeft gelieven te concederen een bekwaame plaats en grond tot den opbouw, en wijders aan die fundatie te verlenen exemtie en vrijdom van alle accijnsen en imposten". Het is nu nodig dat „drie regenten en drie regentinnen uit de famielje onderling worden genomineerd door de respectieve erfgenamen, conform de ordre van de testatrice". De ondertekenaar stelt voor op **15** november bijeen te komen in het logement „de Zeven kerken van Rome" te 's-Gravenhage om overleg te plegen en de regenten aan te stellen. Tot zover de akte die van de insinuatie werd opgemaakt ('N.A. 's-Gravenhage 3827 dd. 11 nov. 1769). De vergadering had inderdaad plaats, zoals voorgesteld: *Amilia de Bruyn* wed. *Sfellaerf* en *Paulus Drooglever* nom. ux. vaardigden *Huiberf de Bie* af en *Amilia de Bie* wed. *Sprongh* machtigde *Daniël Meinderf de Villeneuve* (procuraties R.A. Leerdam 68 f. 2 en 3 dd. 13 nov. 1769); *Cornelis van Dam van Aerden* kwam namens zijn moeder. *Willem Jacob van Panhuys* en *Maria Cafharina Grommé* verschenen niet, wel stuurden zij een advocaat, die verklaarde dat zijn opdrachtgevers het met de gang van zaken niet eens waren en een benoeming tot regent of regentes zouden weigeren. *Van Dam, De Bie* en *De Villeneuve* besloten vervolgens eenstemmig tot regenten van het hofje te verkiezen en aan te stellen *Cornelis van Dam van Aerden, Daniël Meindert de Villeneuve* en *Paulus Drooglever,* mitsgaders tot vierde regent *Huibert de Bie* „als van de bouwkunde kennis hebbende". Tot regentessen werden aangesteld *Maria Elisabeth van Aarden* wed. *van Dam, Amilia de Bie* wed. *Sprongh* en *Amilia de Bruyn* wed. *Sfellaerf. Cornelis van Dam van Aerden* werd eerste- of opperregent; hij zal de administratie overnemen van de erven *Trouillé,* het huis in 's-Gravenhage weer verkopen en voorts al het nodige voor de oprichting van het hofje verrichten. Bij het overlijden van een regent (behalve de eerste keer omdat hun aantal drie behoort te zijn) of van een regentes zal steeds binnen vier weken een ander moeten worden aangesteld met concurrentie of althans voorafgaande convocatie van twee der alsdan in leven zijnde naaste bloedverwanten van de fundatrice (N.A. 's-Gravenhage 3082 nr. 809 dd. 16 nov. 1769; verg. ook R.A. Leerdam 68 f. 3 vso. dd. 6 dec. 1769).

k. 428 : Zie over *Anna van Moessel* ook Weesk. arch. 's-Gravenhage 191.

k. 428, tweede regel van onder en: 1688 moet zijn. 1668.

k. 429 : *Anna Jonckers* werd op 13 aug. 1593 beleend met drie morgen land in de ban van Woudrichem, bij dode van haar tante *Alyf Adriaen Luenisz.dr. (van Persijn;* deze aanduiding later ertussen gevoegd in oud schrift). Deze laatste werd ermede beleend in augustus 1519, bij dode van haar vader *Adriaen Lyenisz.,* die het goed in 1515 overgedragen had gekregen van *Jacob Jansz. Zasse* (Arch. Leenkamer van Holland 138 f. 170vso., 124 f. lvso. tafel Asperen, Althena, Heukelem, 123 f.1 lro. en vso., alsmede 240 f. 26 e.v.).

MR. G. J. J. **VAN WIMERSMA GREIDANUS.**

Haga.

In het Jaarboek 1956 van het Centraal Bureau voor Genealogie publiceerde ons lid Mr. A. Haga een interessant artikel over „Het uitgestorven Hollandse regeringsgeslacht Haga".

Onlangs viel toevallig mijn oog, kort achtereen, op enkele akten van het Rotterdamse Gemeente-archief, welke voor de belangstellende een welkome aanvulling kunnen leveren op de door Mr. Haga gepubliceerde genealogie, zodat publicatie ook hiervan mij geboden leek. Gaarne had ik die taak overgelaten aan de auteur van de hoofdzaak, doch deze abandonneerde terzake, zodat men met het volgende genoegen zal moeten nemen.

Mr. Haga noemt als oudste generatie van voormeld geslacht *Lambrecht Jansz.*, die volgens hem niet met de naam *Haga* voorkomt, en van deze twee zoons, *Dirck* en *Jacob*, die wel reeds de naam *Haga* voeren. Deze mensen wonen in Schiedam en later in Delfshaven en Mr. Haga onderstelt reeds in zijn artikel, dat een door hem gevonden „*Lambrecht* die cuper" en een „*Lambrecht* die backer" mogelijk dezelfde persoon zijn.

Mijn vondsten sluiten bij een en ander zeer goed aan en versterken de onderstellingen van Mr. Haga; men oordele zelf:

In het Rotterdamse gifteboek 4 (Archief van Schepenen, inv. nr. 484, blz. 150) komt een akte voor van 26 januari 1566, luidende:

„*Pieter Harmansz.* cuper ende *Elysabeth dircx dr.*, zijn huysvrouw geven, *Wolphert Cornelisz.* ghifte van een huys ende erff, staende aen de zuytzijde van 't nyeuwe marctvelt binnen dese stede, belegen van *Lenert Hermansz. Kels* mette husinge genaemt „'t Swijnshooft" aende oestzijde en Mr. *Jan adriaensz.* aende westzijde, streckende voer vande straet tot achter ..... (enz.; het buurhuis heet verderop „swijnscop")"

Dit (getransporteerde) huis blijkt voor de helft leengoed te zijn van de graaf van Egmond.

De akte eindigt met een paar uitvoerige borgstellingen, dat het getransporteerde door de voorganger van verkoper en deze zelf niet (verder dan vermeld) is bezwaard, waaruit ik citeer:

„Compareerde mede *Jan aelbrechtsz.* backer, poirter deser stede Ende constitueerde hem waerborghe, dattet voors. huys, dair dese gifte af roert, bij wijlen *claes jansz.*, geseijtde gouwenaer, In sijn leven cuper, poorter deser stede, 't selve huys bewoent ende gebruyct hebbende, nyet beswaert en is voer date 't selve gecomen is aen *pieter hermansz.* voers., dan..... (etc.)"

„Compareerde mede *Quirijn pietersz.* cuyper, oick poorter alhier, Ende constitueerde hem waerborghe, dattet voors. huys en erve, bij tijde 't selve ghewecst heeft in handen ofte eygendom vande voors. *pieter hermansz.*, vorder oick nyet belast of beswaert is geweest, dan vooren geseyt is".

„Des hebben *lambrecht Jansz.* poorter der stede van Schiedamme, ende *daem jansz.*, poorter ter goude, gebroeders, als oomen en bloetvoechden vande nagelaten weeskinderen van wijlen de voorn. *Claes Jansz.*, heurl. overleden broeder, beijde alhier mede comparerende, bij consente van mijne heeren den burgemeesteren ende weesmeesteren deser stede, in goeder trouwen beloeft ende belouen mits desen inden naeme van denselven weeskinderen den voorn. *Jan aelbrechtsz.* backer van zijne voorn. waerborchtochte te vrijen, costeloos en schadeloos te garanderen".

Hierna volgt het transport door dezelfde verkopers van „de swijnscop" aan *Lenaert Hermansz. (van)* [illegible]

Met deze akten corresponderen die van dezelfde datum in schuldboek 8 (Schepenen, inv. nr. 766) fol. 48 en 48vso, waarbij *Wolphert Cornelisz.* en *Leendert Hermansz. Kels* respectievelijk 1016 en 1200 carolus guldens schuldig erkennen aan „de weeskinderen van wijlen *Claes Jansz.*, in zijn leven cuper binnen deser stede, mitsgaders *pieter Hermansz.* cuper en *lijsbeth dircx zijn* huysvrouw, tesamen".

Sluitsteen van deze vondsten vormt de akte in inv. nr. 582 van de weeskamer van Rotterdam, fol. 78 en 79 onderste helft, waarin de voogden van de weeskinderen van *Claes Jansz.* cuper, met namen *Lambert Jansz.* en *Daem Jansz.*, ooms van die kinderen, op 3 juli 1568 rekening afleggen van hun beheer over de nalatenschap van *Claes Janss.* en ook van de nalatenschap van *Jan Lambrechtsz.*, grootvader van de weeskinderen, in leven gewoond hebbende te Gouda, waar hij een huis had (De onlangs gereed gekomen index op de huizen van Gouda kan hierover misschien nog meer aan het licht brengen).

Als kinderen van *Claes Jansz.* worden genoemd:

Clara Claesdr., die op 29 juni 1570 — nu getrouwd met *Cornelis Cornelisz.* van Leijden — erkent voldaan te zijn van haar erfportie, en

Ariaentje Jans, die 24 augustus 1572 kwijting geeft aan haar voogden, waarbij thans „*Dirck Haga Lambrechtsz.*, als zoon van wijlen *Lambrecht Jansz.*, haer oom".

Hieruit laat zich het volgende schema construeren van het begin van de genealogie, waarin het gewoon gedrukte reeds bekend was uit de genealogie in het Jaarboek 1956 voormeld, het gespatieerd gedrukte uit het hier voorafgaande voortvloeit:

Schema:

Jan *Lambrechtsz.*,
te Gouda, heeft daar
eigen huis, dood Vóór 3 juli- 1568.

Claes Jansz.	*Lambrecht Jansz.*	*Daem Jansz.*
cuper, *te* Rotterdam, dood vóór 26 januari 1566	backer, *te* Schiedam, leeft nog 29 juni 1570 (?, zie weesk. 582/78, tr. *Geertje Dircx*	te Gouda.

Clara, Ariaentje Dirk Haga Jacob Haga

× vóór 29 juni 1570 c0rn. c0rn. v. *Leijden*

MR. O. A. VAN DER MEER.

De Frpske Rie foar Heraldyk.

Bovengenoemd college, dat in Friesland al een zekere bekendheid geniet, meent er goed aan te doen ook in breder kring enige bekendheid aan zijn werk te geven.

In 1952 werd op verzoek van het hoofdbestuur van de Fryske Akademy door het Genealogysk Wurkforbân een commissie ingesteld, die tot taak kreeg een onderzoek in te stellen naar de geschiedenis van de Friese vlag en te adviseren over een officiële vaststelling daarvan. Het merkwaardige feit deed zich n.l. voor dat, terwijl deze vlag onder de Nederlandse provincievlaggen op verreweg de oudste traditie kon bogen, zij nimmer [illegible] als provincievlag was vastgesteld [illegible] De

commissie bestond uit Drs. H. M. Mensonides, voorzitter, Dr. H. Bruch, secretaris, Drs. K. M. van der Kooi, Kl. Sierksma en Drs. J. Visser, In 1954 waren rapport en advies gereed; zij verschenen, als speciaal nummer van It Beaken [2]). **Zij werden** bij het Provinciaal Bestuur ingediend, met het gevolg dat op 9 juli 1957 de vlag, die al in 1897 door Gedeputeerde Staten was erkend, door de Staten werd vastgesteld [3]).

Omdat zich meermalen vragen over vlaggen en wapens voordeden en de behoefte aan een deskundige behandeling hiervan zich steeds meer deed gevoelen, besloot het bestuur der Akademy in 1956 de commissie te continueren met deze meer algemene taak. Daar twee leden Friesland hadden verlaten, werd de samenstelling gewijzigd. Ook later kwamen hier nog veranderingen in, zodat deze commissie, die de naam „Fryske Rie foar Heraldyk" kreeg en die een orgaan van de Fryske Akademy is, thans bestaat uit de heren D. J. van der Meer, voorzitter, Drs.. J. Visser, secretaris, W. Tsj. Vleer, 2de secretaris, A. B. Dull tot Backenha.gen, Dr. F. S. Sixma baron van Heemstra, Drs. K. M. van der Kooi en Jhr. Drs. M. J. van Lennep. Meermalen is overleg gepleegd met andere deskundigen, o.a. met de heer G. A. van Dieren te Formerum, in het bijzonder als specialist voor de Waddeneilanden.

Van de werkzaamheden. van de Rie wordt jaarlijks een verslag gegeven in het Genealogysk Jierboekje [4]). Tot de belangrijkste activiteiten behoorde het adviseren van gemeentebesturen bij het vaststellen van vlaggen. Bij het optreden van de Rie bezaten nog slechts negen Friese gemeenten een officiële vlag, terwijl er van enkele andere een historische vlag bekend was. In de acht en een half jaar van zijn bestaan is de Rie er thans in geslaagd de 44 gemeentevlaggen van Friesland compleet te krijgen. In het onderstaande staatje geeft een sterretje de vlaggen aan, die volgens ontwerp van leden van de Rie werden vastgesteld, een sterretje tussen haakjes de historische vlaggen, die op advies van de Rie officiëel werden vastgesteld.

1.	Harlingen	1857	(*) 23. Franeker	1962
2.	Vlieland	1938	(*) 24. Terschelling	1963
3.	Leeuwarden	1947	25. Dantumadeel	1963
4.	Dokkum	194s	* 26. Opsterland	1963
5.	Schiermonnikoog	1949	* 27. IJlst	1963
6.	Ameland	1950	* 28. Heerenveen	1963
7.	Wonseradeel	1955	* 29. Westdongeradcel	1963
8.	Bolsward	1955	* 30. Hennaarderadeel	1963
9.	Het Bildt	1955	* 31. Gaasterland	1963
10.	Tietjerksteradeel	1956	* 32. Wymbritseradeel	1963
* 11.	Sneek	1956	* 33. Menalclumadeel	1963
* 12.	Workum	1957	* 34. Leeuwarderadcel	1963
* 13	Sloten	1957	* 35. Barradcel	1963
* 14.	Utingeradeel	1958	(*) 36. Staveren	1963
* 16.	Achtkarspelen	1958	* 37. Doniawerstal	1963
16.	Hindelopen	1958	* 38. Rauwerderhem	1963
17.	Ferwerderadeel	1959	39. Ooststellingwerf	1963
18.	Kollumerland c.a.	1960	* 40. Oostdongeradeel	1963
* 19.	Lemsterland	1961	* 41. Smallingerland	1964
20.	Baardcradeel	1962	42. Idaarderadeel	1964
* 21.	Franekeradeel	1962	43. Weststellingwerf	1964
22.	Haskerland	1962	* 44. Hemelumer Oldeferd	1964

Het grote aantal in 1963 vastgestelde vlaggen hangt samen met de toen te Leeuwarden gehouden tentoonstelling Frisiana, die voor ons een welkome aanleiding vormde om te streven naar het thans bereikte doel. Het plan om voor de Friesland-hal alle gemeentevlaggen te laten wapperen, dreigde op het laatste ogenblik nog in het water te vallen, maar dank zij de energieke medewerking van de Dokkumer Vlaggencentrale werd dit succes weliswaar niet meer bij de opening der tentoonstelling, maar dan toch bij het bezoek van H.M. de Koningin twee dagen later bereikt, Enige gemeenten waren hierbij nog met een vlag in de wapenkleuren vertegenwoordigd.

In enkele gevallen werden gemeenten geadviseerd over wijziging van haar wapen, Bij Terschelling en Hemelumer Oldeferd had dit het gewenste resultaat; over wapen en vlag van eerstgenoemde gemeente publiceerde een onzer leden een uitvoerig rapport [5]). In enige andere gevallen was de Hoge Raad van Adel niet bereid tot wapenverbetering te adviseren of zag het gemeentebestuur zelf tegen de moeite op.

Incidenteel werden ook adviezen over wapens en vlaggen verstrekt betreffende dorpen, verenigingen enz. en particulieren.

Ook hield de Rie zich bezig met voorlichting in meer algemene zin in woord en geschrift. In de Leeuwarder Courant werd tweemaal een Sneon-en-Snein-pagina door de Rie verzorgd [6]); in het kader van het Genealogysk Wurkforbân werden enige heraldische middagen georganiseerd, terwijl in het reeds genoemde Jierboekje ook de heraldiek enige malen de aandacht kreeg [7]). In de Encyclopedie van Friesland werden diverse heraldische artikelen opgenomen [8]).

Met de Hoge Raad van Adel bestond nu en dan overleg, ook wel eens verschil van mening. Het belangrijkste resultaat van het contact was voor ons een collectie tekeningen van gemeentevlaggen uit de tien andere provincies van Nederland, door onze tweede secretaris aan de verzamelingen van de Hoge Raad van Adel 'ontleend. Gebleken is eohter wel, dat deze collectie lang niet volledig is: van de toen (1961) bestaande 18 gemeentevlaggen. in Friesland ontbraken er zes. Ook bleek in een geval, dat wij toevallig nader onderzochten (Oss, wegens gelijkheid met Franeker), de bij de Hoge Raad van Adel geregistreerde vlag af te wijken van de door de gemeenteraad vastgestelde. Dit vindt zonder twijfel zijn oor-

1) De andere Nederlandse provìncievlaggen werden alle in de jaren 1947-1959 vastgesteld; vgl. K. Sierksma, Nederlands vlaggeboek, 1962, 20—32.

2) It Beaken, XVIII, 1956, 35-86, met Nederlandse en Engelse samenvatting ; ook afzonderlijk verschenen als: De Fryske Flagge.

3) Provinciaal Blad van Friesland, 1958, nr 12.

4) Jierboekje fan it Genealogysk Wurkforbân, 1958, 12-13; id. 1959, 5-8; Genealogysk Jierboekje, 1960, 8—9; id. 1961, 6—7; id. 1962, 9; id. 1963, 7-9; id. 1964, 8—10; id. 1965, 4—5.

5) M. J. van Lennep, Wapen en vlag van Terschelling, De Vrije Fries, XLV, 1962. 122-129.

6) 27 april 1957, onder de titel „Dan omheech, dan omleech" (regel uit het „Frysk Flaggeliet") ; 4 jan. 1958, onder de titel „Met vreedzame wapens".

7) K. M. van der Kooi, In nijsgjirrich signet, Jierboekje fan it Genealogysk Wurkforbân, 1957, 88-89; H. G. van Slooten, Het Halbertsma-wapen, id. 1959. 14-21: D. J. van der Meer, It wapen fan Tytsjerksteradiel, ald., 32;' K. M. van der Kooi, Tsjerke en heraldyk, Genealogysk Jierboekje, 61-62; G. Dykstra Hsn. It wapenboerd fan Easterwierrum, id. 1961, 47—53; Visser; Wapen Heringa, id. 1963, 35-42; A. B. Dull tot Backenhagen, Iets over „overheids-heraldiek" in ons gewest, ald., 47-48; dez., Kronen, id. 1964, 89-96; reeds eerder verschenen: K. M. van der Kooi, It Rypster doarpswapen, Jierboekje fan it Genealogysk Wurkforbân, 1952, 40—41; T. Hoekema, In heraldyske flater yn de Noard-Fryske krusflagge, id. 1954, 32; Kl. Sierksma en B. J. Sierksma-Zeeff, Flaggen fan Fryslân, id. 1955, 11-22, terwijl natuurlijk ook in andere, genealogische artikelen heraldische gegevens voorkomen en daarbij meermalen afbeeldingen van wapens zijn opgenomen.

8) Encyclopedie van Friesland, 1958, trefwoorden: Adelaar; Dorpswapens (met 30 afb.) ; Eigenerfdenwapens ; Gemeentevlaggen ; Gemeentewapens; Grietenijwapens (met 30 afb.) ; Heraldiek; Kerkzegel; Kloosterzegels; Stadsvlaggen ; Stadswapens (met 12 afb.) ; Stadszegels: Vlag en wapen; Wapenboeken; Wapens en titels; Waterschapswapens; Zegel (met afb.) en de afbeeldingen bij Boezemwaterschappen (20); Veenpolders (10) ; Waddeneilanden (4) en Zeewerende waterschappen (18).

zaak hierin, dat ofschoon de minister van Binnenlandse Zaken de gemeentebesturen heeft verzocht voor het vaststellen van vlaggen het advies van de Hoge Raad van Adel in te roepen (wat inderdaad ongelukken kan voorkomen), vele gemeenten te rade gaan bij regionale deskundigen, die veelal ook over een betere documentatie beschikken.

Andere onderdelen van de documentatie zijn een collectie tekeningen van Friese familiewapens (meer dan 20.000 stuks) en een verzameling krantenknipsels op heraldisch gebied.

Een reeds eerder voorgenomen initiatief kon pas enige jaren geleden verwerkelijkt worden, nl. het publiceren van Friese familiewapens in het Genealogysk Jierboekje. Nadat een oproep om hiervoor wapens in te zenden (gedacht is natuurlijk in de eerste plaats aan wapens, die niet elders gepubliceerd zijn), langs verschillende wegen was verspreid, kwamen in 1963 een aantal verzoeken tot registratie binnen, zodat in het Jierboekje 1964 [9]) een eerste serie deels in kleuren, kon worden gepubliceerd. In 1965 werd deze publicatie op kleinere schaal en enkel in arcering voortgezet [10]).

Voor de toekomst staan nog diverse zaken op het programma. Allereerst bestaat het plan voor een genealogisch-heraldische tentoonstelling, in samenwerking met het Genealogysk Wurkforbân en gedacht als reizende tentoonstelling, met het doel sluimerende belangstelling te wekken en voorlichting te geven, vooral ook voor de jeugd. In de tweede plaats zou de Rie er graag toe willen bijdragen, dat aan de vormgeving en verzorging van overheids- en familiewapens meer aandacht werd besteed. Wat b.v. de kronen betreft, is het in ons land nog een tamelijke chaos. Van officiële zijde is hiervoor weinig belangstelling: men laat de zaak maar liefst, zoals deze in het begin der vorige eeuw beschreven en getekend is (waarbij zich somms kennelijke verschillen tussen blazoenering en tekening voordoen en de beschrijving ook meermalen tot verschillende interpretaties aanleiding kan geven), in een tijd toen de heraldiek zich op een dieptepunt bevand.

Een andere zaak waarvoor al enige malen een lans is gebroken, maar totnogtoe met weinig succes, is de vrijheid om de vlaggen van provincie en gemeente te bezigen. Deze hoogheidssymbolen van de lagere publiekrechtelijke lichamen worden niet ontworpen en vastgesteld om bij een enkele feestelijke gelegenheid als versiering te dienen en verder tot voer der motten. Het ligt wel voor de hand, dat juist in Friesland, waar een eigen ethnos met een oeroud hoogheidsteken leeft, het besef opkwam, dat deze vlaggen moeten wapperen van huis en schip, van toren en mast, wanneer hiervoor maar aanleiding bestaat. Vooral te water heerst in dit opzicht door het slaafs navolgen van de Marine een grote eentonigheid. Naar onze mening behoort van provinciale gebouwen en vaartuigen in de eerste plaats de provinciale vlag te waaien en niet de nationale, van gemeentelijke eigendommen de gemeentevlag (dat kan thans in Friesland overal !) en van particuliere huizen en schepen de vlag die de eigenaar het naast aan het hart ligt, die van de gemeenschap waarmee hij zich het nauwst verbonden voelt (of desgewenst de vlag van zijn familie, maar zulke zijn er niet veel). De nationale vlag is ons lief, maar men kan van het goede ook teveel krijgen.

Het secretariaat van de Fryske Rie foar Heraldyk is gevestigd Kwartellaan 47 te Leeuwarden,

A. B. DULL TOT BACKENHAGEN.
J. VISSER.

9) Genealogysk Jierboekje, 1964, 64—73.
10) id. 1965, 91-93.

BOEKBESPREKING

Nachkommen Gorms des Alten (König von Dänemark 936) I.-XVI. Generation, von S. Otto Brenner. Uitg.: Personalhistorisk Institut, Kopenhagen 1964.

Gorm de Oude is de eerste in de geschiedenis bekende koning van Denemarken: hij leefde #omstreeks het jaar 936 en moet vóór 950 gestorven zijn. Hij werd begraven in de z.g. Koningsheuvel te Jelling in Denemarken, waar zijn zoon *Harald* een reusachtig 243 cm hoog gedenkteken voor hem oprichtte, de zogenaamde Jellingsteen, waarin — behalve een inschrift in runeschrift — een Christusfiguur, een draak en Noorse slangenornamenten zijn uitgehakt.

De volledige nakomelingschap in zestien generaties van *Gorm de Oude*, in totaal 3063 personen, is in dit boekwerk behandeld. Deze nakomelingen verspreidden zich in de loop der tijden over een groot aantal Europese landen, zodat van de omstreeks 1450—1550 levende zestiende generatie 558 nakomdingen in Duitsland, 124 in Zweden, 119 in Denemarken en 26 in Noorwegen leefden, terwijl de overige 54 leden van die zestiende generatie tot in Italië, Polen en Cyprus woonden.

Onder deze nakomelingen, waarbij ook de onwettige afstammelingen zijn begrepen, en onder de aangehuwden treft men Duitse keizers,. koningen van *Bohemen, Cyprus, Denemarken, Engeland, Frankrijk* en *Polen* aan en komen de namen van zowel de bekende Scandinavische adellijke geslachten *Bielke, Bonde, Moltke, Oxenstierna, Ribbing* en *Sparre* als die van Duitse vorstelijke huizen als *Anhalt, Beieren, Hessen, Hohenzollern, Holstein, Lippe, Nassau, Mecklenburg, Stolberg, Wurttemberg* en van middeleeuwse Italiaanse geslachten als *Este, Gonzaga* en *Della Scala* voor.

Uit het huwelijk van de tot de dertiende generatie behorende *Anna van Saksen- Wittenberg* († in 1327) het *Hendrik II de Leeuw* vorst *van Mecklenburg (1267-1329)* stamt in rechte mannelijke lijn H.M. Koningin *Juliana;* van *Ermgard van Hoya* († na 1415), behorende tot de vijftiende generatie en gehuwd met *Simon III van Lippe* († in 1410) stamt Z.K.H. Prins *Bernhard* in de rechte mannelijke lijn af. Uit *Margaretha van Silezië-Liegnitz* († in 1386), behorende tot de vijftiende generatie en gehuwd met *Albrecht van Beieren,* graaf *van Holland* etc. (1336-1404) sproten de latere graven *van Holland* uit de Beierse, Bourgondische en Oostenrijkse huizen. Voorts wordt op bladz. 191 genoemd *Henrica van Heemskerck,* gehuwd met de ridder *Otto Snafs,* vermeld 1411-1436.

Op de 237 bladzijden beslaande eigenlijke parenteel volgen een uitvoerige bronnenvermelding met nadere toelichtingen en een aantal overzichtstabellen in verband met de vererving van de verschillende voornamen onder de nakomelingschap.

Een uitvoerig personenregister besluit dit bijna 500 bladzijden tellende boekwerk, dat verlucht is met ongeveer 100 wapentekeningen van de hand van de Zweedse heraldicus Jan Raneke.

De schrijver, directeur van het Personalhistorisk Institut îe Kopenhagen en van het Arkiv för Svensk Släktforskning te Malmö, heeft dit belangwekkende resultaat van zijn zeer omvangrijke arbeid vastgelegd in de Duitse taal. Het zeer goed uïtgegeven boekwerk is verkrijgbaar bij het Personalhistorisk Institut, Platanvej 30, Kopenhagen, Denemarken; de prijs in Zweedse valuta. bedraagt Zw. Kronen 240,—.

Joseph Valynseele. La descendance naturelle de Napoleon Ier. Paris (chez l'auteur, 10 rue des Deux Gares), 1964.

Schrijver reeds bekend door zijn belangwekkende eerdere publicaties heeft in deze studie zijn aandacht gewijd aan de natuurlijke nakomelingschap van de grote *Napoleon*, te weten de graven *Léon* en *Walewski* en hun beider nakomelingschap.

Van deze beide zonen waren de moeders niet „op straat gevonden". *Charles* comte *Léon* (1806-1881) had als moeder *Eléonore Denuelle de La Plaigne* (1787—1866), die haar opleiding had genoten in het beroemde pensionnaat van Madame Campan en haar leven eindigde als douairière van de Beierse graaf *von Luxburg*, Beiers gezant te Parijs van 1840 tot '47. De graaf *Walewski* had als moeder de beter als „gravin *Walewska*" bekende *Marie Laczynska* (1786—1817), behorende tot een adellijk Pools geslacht en echtgenote van de Poolse edelman *Athanase Colonna- Walewski*.

Hoewel de graaf *Léon* volgens de burgerlijke stand slechts, recht had op de naam *Léon* (als voornaam!) *Denuel* (of *Denuelle de la Plaigne) is* hij door het leven gegaan als *Charles* comte *Léon* en met deze familienaam en titel zijn ook zijn nakomelingen steeds bekend geweest. Hoewel de graaf *Léon* in uiterlijk zeer aan zijn beroemde vader deed denken was zijn maatschappelijke loopbaan heel wat minder succesvol dan die van *Napoleon I;* bij zijn overlijden liet hij dan ook zijn, uit zeer eenvoudige kringen afkomstige echtgenote en zijn kinderen in bekrompen omstandigheden achter. Zijn nakomelingschap, die thans voortleeft in de geslachten *Léon, Brisart, Santacreu, Charasse, Ménard, Repiquet* en *Tillie* is er sedertdien in geslaagd zijn maatschappelijke positie een weinig te verbeteren. Het valt op, dat geen van de thans levende mannelijke afstammelingen de voornaam Napoleon voert.

De positie van de andere natuurlijke zoon van *Napoleon, Alexandre Florian Joseph* comte *Colonna- Walewski* (18 1 0—1868) was van de aanvang af geheel anders. Geboren tijdens het huwelijk van zijn moeder met *Athanase Walewski* was hij voor de wet een wettig kind van echtelieden *Walewski- Laczynska;* bovendien verleende *Napoleon* hem bij Keizerlijk decreet van 5 mei 1812 de titel van comte de l'Empire. Ook in zijn huwelijken en zijn carrière onderscheidde hij zich zeer van zijn bovengenoemde halfbroeder. Hij huwde toch, als weduwnaar van een dochter van de zesde Britse Earl of *Sandwich*, in 1846 in tweede huwelijk met een jongedame van Toscaanse adel, uit welk huwelijk zijn thans nog voortlevende wettige nageslacht stamt. In het tweede keizerrijk trad hij op de voorgrond als Frans minister van Buitenlandse Zaken en als president van de Assemblée. Zijn wettig nageslacht, thans uitsluitend vertegenwoordigd door leden van het geslacht van de Pauselijke graven *Mathéus*, verkeert sedert de laatste halve eeuw in zeer 'bescheiden maatschappelijke omstandigheden.

Vervolgens komt aan de orde de nakomelingschap, spruitende uit de verhouding van de bovengenoemde graaf *Walewski* met de onder haar toneelnaam *Rachel* zeer bekende actrice *Elisabeth Rachel Félix* (1820—1858), dochter van een Joods colporteur en mede (bekend als maitresse van enige andere Franse 19de-eeuwse grootheden. Uit de uit haar liaison met *Walewski* geboren en door deze erkende zoon, *Alexandre Antoine Colonna- Walewski* (1844-1898), consul-generaal van Frankrijk, laatstelijk te Turijn, stamt een niet onaanzienlijk nageslacht, dat, voorzover het de naam Colonna-Walewski voert, zich ten onrechte met de grafelijke titel

siert en dat verder voortleeft in de geslachten *Rossi del Barbazzale, D'Ayala-Valva, Barry- Walsh* en *Riant*. Onder deze nakomelingen komen, behalve Fransen, ook Italianen en Britten voor.

Het valt op, dat het wettige nageslacht van deze twee zonen van *Napoleon* thans in bescheiden omstandigheden verkeert, terwijl de natuurlijke nakomelingschap van de graaf *Walewski* daarentegen tot de aanzienlijken moet worden gerekend.

Ten slotte behandelt schrijver de nakomelingen van beide geadopteerde kinderen van de laatste wettige nakomelinge in de mannelijke lijn van Napoleon's zoon graaf *Walewski, Catherine Isabelle Elise Colonna- Walewski* (1849-1927). Deze adopteerde namelijk een zoon en een dochter van haar zwager *de Bourqueney*, welke kinderen dus niet behoorden tot Napoleon's nakomelingschap.

Door tal van biografische gegevens en mededelingen over de aangehuwde geslachten verlevendigt schrijver deze belangwekkende parentelen.

Voor de prijs van 20 Frs. is dit werk, dat tevens de portretten en de wapens van deze beide zonen van Napoleon afbeeldt, te verkrijgen bij de schrijver, 10 rue des Deux Gares, Parijs-Xe.

Joseph Valynseele, Rainier III est-il le souverain légitime de Monaco? Paris (chez l'auteur, 10 rue de Deux Gares), 1964.

Toen in de jaren vóór de eerste wereldoorlog de verhouding tussen Frankrijk en het Duitse rijk steeds slechter werd, leidde een in de Franse pers gevoerde campagne er toe, dat de Franse publieke mening verontrust werd door de mogelijkheid, dat te zijner tijd Duitse hertogen *van Urach* zouden opvolgen als vorsten *van Monaco*. In verband hiermede werd in 1911 door de vorst *van Monaco* goedgekeurd en bevestigd de door de erfprins *van Monaco* gedane erkenning van zijn in 1898 geboren natuurlijke dochter *Charlotte Louise Juliette*. Vervolgens werd deze laatste in 1919 door haar vader geadopteerd en zodoende op grond van een vorstelijke „ordonnance" van 30 oktober 1918 gerechtigd tot de opvolging.

In 1924 deed de familie *Urach*, beseffende dat voorlopig de politieke verhoudingen haar bestijging van de Monegaskische troon verhinderden, afstand van haar opvolgingrecht ten behoeve van de markies *de Chabrillan* die na de *Urach's* de naaste opvolger was als afstammeling van prinses *Honorine van Monaco (1784-1879)*.

Sedertdien hebben bij verscheidene gelegenheden de markies *de Chabrillan* en zijn nakomelingen — de opvolgingsrechten van voornoemde geadopteerde dochter betwistende — bij de Franse regering de door hen gepretendeerde rechten naar voren gebracht en onderstreept, tot op heden echter zonder succes.

Het is aan deze kwestie, dat de heer Valynseele zijn „étude de droit dynastique" heeft gewijd. Na een „exposé des faits" volgen de „pièces justificatives", terwijl genealogische tabellen en de portretten van bovengenoemde prinses *Honorine van Monaco* en van de huidige pretendent *Jean* graaf de *Caument-La Force* zijn toegevoegd.

Het geheel vormt een belangwekkende studie, welke voor de prijs van 15 Frs. verkrijgbaar is bij de schrijver, 10 rue des Deux Gares, Paris-Xe.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

van der **Burgh-Egeling-van** Bommel. *Wijnant Egeling* tr. Utrecht 18 dec. 1691 *Deliana van der Burgh* „beyde op Munsterkerckhof, getuygen: vaders consent en *Margrietie Dame*".

Uit dit huwelijk geboren: 1692 *Christina*, 1695 *Lucas*, 1698 *Fredericus* en in 1701 *Gijsbert*.

Ten onrechte wordt in de genealogie *Egeling in* „Ned. Patriciaat" 1941 deze bruid als *Dieuwertje*, ged. Utrecht 16 febr. 1673, dochter van *Jan van den Burgh* en *Grietje Bruijnen* vermeld. Het contract van huwelijke voorwaarden voor nots. van Woudenbergh d.d. 26 nov. 1691 noemt haar namelijk *Deliana van der Burgh* „mundige dochter van za. *Frederick van der Burgh* ende *Christina Gijsberts van Bommel* haer overl. ouders".

Uit de zelfde acte blijkt dat de „toecomende bruydegom *Wijnant Egelingh* (hij tekende *Weylant Eglynck*) jongman" compareerde met consent van „*Werner Gerrits Eeglingh* synen vader, woonende tot Twello".

Tevergeefs is getracht de genealogie van dit echtpaar verder op te voeren. In het doopregister van Twello, aanvangende 1658 (met hiaat 1670—1685) is geen inschrijving gevonden van *Wijnant Egeling*, noch van kinderen van een *Werner Gerrits (Egeling)*.

In het nabijgelegen Deventer verwierf in 1679 de bombazijnwerker *Herman Egelinck*, uit Bredevoort, het burgerschap, evenals in 1729 de van Deventer afkomstige *Lucas Egeling*. Daarnaast vestigde zioh in 1684 te Deventer een *Hendrik Egelinck* uit Leiden. Mogelijk zijn dit familieleden van *Wijnant*, wiens oudste zoon ook de naam *Lucas* draagt.

Ten aanzien van de afkomst van de vrouw van *Wijnant Egeling* is, behalve de naam van haar ouders, slechts bekend dat „*Deliaentje van der Burg*, wonende in de Lange Nieuwstraet met attestatie van Breukelen" in januari 1688 als lidmaat der Ger. Kerk te Utrecht werd ingeschreven. De doop- en trouwregisters van Breukelen zijn echter eerst vanaf 1707 bewaard gebleven.

Gevraagd de voorouders van *Wijnant Egeling*, geboren omstreeks 1665, mogelijk afkomstig uit omstreken Deventer, Gelderse Achterhoek of — zoals in de 'hiervoor genoemde genealogie in „Ned. Patriciaat" wordt verondersteld — uit Amsterdam?

Eveneens de verdere gegeven over het echtpaar *Frederik van der Burgh* en *Christina Gijsberts van Bommel*, waarschijnlijk te Breukelen overleden vóór 1691.

Rijswijk (Z.-H.) **Drs. A.** G. Vosdingh Bessem.

Focker. Te Leiden trouwen voor schepenen op 31 december 1583 *Anthanis Joriss Focker*, schoenmaker, geass. met „syn bestevaer *Claes Pouwels*", en *Emmetgen Jansdr.*, van Wuerden, met haer gebracgt hebbende blijc van 't consent van haer voochen".

In mei 1635 wordt *Anthonis Focker* nog bij een transport vermeld. Van het echtpaar zijn dochters aangetroffen, geboortedata onbekend:

1. *Grietje*, † vóór 10 sept. 1635, gehuwd met *Adriaen Marijtje Antonis van Augsburg*.
2. *Marijtje*, waarschijnlijk ongehuwd, koopt tezamen met haar zwager *Adriaan van der Schilde* in 1631 een pannenbakkerij te Oudshoorn en is aldaar voorjaar 1666 overleden. In meer akten na 1642 komt zij ook voor als *Marijtje Antonis van Augsburg*.

Wie kan bovengenoemde gegevens aanvullen?

Rijswijk (Z.-H.) **Drs.. A. G. Vosdingh** Bessem.

van Foreest-van Hattem. Volgens Booth zou *Maria van Hattem* (dochter van *Albert van Hattem* en *Heylwich van Wijck van de Woerd?)* gehuwd zijn met *Nanninck van Foreest* (overl. 1592). Gezien Geneal. en Herald. Bladen 1907, blz. 146 zou dit huwelijk vóór 12 sept. 1576 gesloten moeten zijn: kinderen (vlg. Booth) *Jordaan*, med.; *Alert* S.V.L. en *Nanninck van Foreest* pensionaris van Alkmaar. Gevraagd nadere gegevens over *Maria van Hattem* voorn. en vooral akten waaruit haar familierelaties *Van Hattem* blijken, Van de kwartieren *Van Foreest-Van Hattem* in Ned. Leeuw 1924, kol. 351. en 1927, k. 538, ontbreekt mij iedere documentatie.

Utrecht. **W. A.** Wijburg **Jr.**

Men zie in dit verband ook „Het oude geslacht van Foreest" door Jhr. H. A. van Foreest, blz. 167, noot 2.

Redactie.

Graves-Dullen (Dull) **-Hogedoorn.** Van het echtpaar *Jacobus Graves-Josina Maria Dullen* (in latere jaren vnl. als *Dull* vermeld) werden te Benschop de volgende 'kinderen gedoopt: 1680 *Maria*, *1682 Aaltje* (get. *Aaltje Gerrits de Langh*), *1683 Andries* (get. als 1682), 1686 *Joris*, 1688 *Wilhelmus* (get.: *Christina Dull*), 1690 *Jacobus* en 1693 *Josina* (get.: als in 1688).

Bij de doopinschr. tot 1688 wordt de vader „chirurgyn" genoemd. De huwelijksinschrijving van dit echtpaar is niet in Benschop gevonden. Waarschijnlijk kwamen zij van elders -- de namen *Graues* en *Dul* werden voor 1680 niet te Benschop aangetroffen.

Van waar zijn zij afkomstig en waar getrouwd?

Bovengenoemde *Willem Graves*, ged. Benschop in 1688, schout van Benschop en Noord-Polsbroek, testeerde 1775, overl. ?, tr. Benschop 9 mei 1721 *Martijntje Hogedoorn* „j.d. won. tot Benschop geboren te Rotterdam (?)" („Rotterdam" is zeer onduidelijk geschreven, in die plaats werd haar doopinschrijving niet gevonden).

In de „lijst van ledematen" komt in oktober 1718, zonder nadere toelichting, voor een „*Mary Hoogendoorn*". Als getuige bij de doop van haar dochter *Helena* trad in 1725 een *Jannigje Hoogedoorn* op. (In 1718 werden *Dirk de Wit* en zijn vrouw *Jannigje Cornelis Hoogendoorn* als lidmaten vermeld); bij de doop van de andere kinderen, geb. 1722-1733 waren — mogelijk van haar familie — aanwezig *Jannigje Dirks Aarts* en *Lucretia de Smit*.

Waar en wanneer is *Martijntje Hogedoorn* geboren en 'overleden en wie waren haar ouders?

Rijswijk (Z.-H.) **Dir. A.** G. **Vosdingh Bessem.**

Hilling. Verzocht wordt om aanvullina c.a. verbetering van het navolgende genealogisch fragment;

I. *Hermann Anton Hilling*, geb. Niederlangen (op het landgoed „den Hilling") ..... 17.. ., † te ....., tr. te ..... *Margaretha Lampe*, geb. te ..... 17.. ., † te ....., dr. van ..... en .....

Uit dit huwelijk:

II. *Gerhard Hilling*, geb. te ..... 18 juni 1762, overl. Papenburg 13 juli 1821; tr. te ..... *Adelheide Kassens*, geb.

te ..... 6 sept. 1772, † te..... 24 nov. 1840, dr. van ..... en .....

Uit dit huwelijk:

111. *Wilhelm Hilling,* geb. Papenburg 23 aug. 1798, beroep: ....., † Salatiga 29 juni 1878; tr. te ..... *Johanna Charloffe Dezenfjé,* geb. te ..... 16 aug. 1815, † Ampel 9 april 1852, dr. van *Johannes Augustus Dezenfjé* en (zijn eerste vrouw) *Johanna Dorofhea Boode* [1]).

Uit dit huwelijk:

1. *Margarefha Adelheida Hilling,* geb. Ampel 3 dec. 1832, † Palembang 17 sept. 1855; tr. Soerakarta 22 april 1851 *Ewerhard Chrisfiaan Frederik Happé,* geb. Vilvoorde (B.) 13 april 1817, gen.-majoor, oud-resident en mil. commandant van Zuid- en Oost-afd. van Borneo, adjudant des Konings i.b.d., raad van Indië, † Batavia 8 dec. 1872, zn. van *Johann Friedrich (Johan Frederik) Happé* en *Cecilia Tijhoff.*
2. *Josephina Henrieffe Theodora Hilling,* geb. (Ampel??) 2 aug. 1839, † Bandjermasin 10 sept. 1865; tr. te ..... 24 april 1858 *Everhard Chrisfiaan Frederik Happé,* wedr. van haar zuster *Margarefha Adelheida.*
3. *Adolphine Hilling,* geb. te ..... 18..., overl. te ..... 18... ,tr. te ..... 18.. . *Pefrus van der Putt,* geb. Helmond 5 april 1824, luit. kolonel der cavalerie in Ned. Indië, † Ginneken . . . maart 1895, zn. van *Frederik Lodewijk* en *Johanna van Aardwijk.*

Vughf (N.-B.). MR. W. DE VRIES.

[1]) Joh. *Aug. Dezentjé* („*Tinus Dezentjé*"), geb. 12 april 1797 (als zoon van *Jan Caspar Dezentjé,* geb. Japara 13 juni 1765, luit. der dragonders van de lijfwacht van do sultan van Solo, overl. 2 dec. 1526, begr. op Pasar Kliwon, en *Johanna Magdalena Kops,* geb. 24 jan. 1776, overl. Solo 19 maart 1852, begr. op Pasar Kliwon) is de enige Europese senôpati van de Soenan *in* de Java-oorlog geweest. Hij was bijgenaamd „de Sergi van Ampel" en „de Zwijger", en overl. Ampel (waar hij een plantage bezat) 7 nov. 1839. Hij tr. 1°. *Johanna Dorothea Boode* (bovengenoemd, de grootmoeder van de „meisjes" *Hilling,* vermeld onder III, sub 1-3; of er meer kinderen waren weet ik niet) ; tr. 2°. in 1828 *Henriette van* Bergen (1804—1832), dia door haar huwelijk met *Jan Adam Kruseman* (1818-1864) de schoonmoeder werd van *Cornelis* Frederik *Willem Karel Happé* (1854—1928), zoon van E. Chr. *F. Happé* en zijn eerste vrouw *Marg. Ad. Hilling.*

van Hoogdalem-Wagenaar, Gezocht worden nadere gegevens over *Gerrit van Hoogdalem (Hoogdalen),* ged. 's-Gravenhage (Nieuwe K.) 24 nov. 1771, zoon van *Gerrit van Hoogdalem* en *Chrisfiana Bos.* Hij verloor zijn vader op 1-jarige leeftijd en zijn moeder op 7-jarige leeftijd. Vermoedelijk is hij verder te Amsterdam opgevoed in het Weeshuis. Uit zijn huwelijk met *Sesinfje (Gesina) Wagenaar* (waar en wanneer onbekend) wordt op 22 febr. 1804 te Amsterdam een zoon gedoopt: *Jan Hendrik Volkerfs.*

Gevraagd: plaats en datum van dit huwelijk en eventuele geboortedata of doopdata van andere kinderen. Nazaten van *Jan Hendrik Volkerfs,* blijven, de naam *Volkerfs van Hoogendaalen* voeren. Het zijn hoofdzakelijk marinemensen en Oost-Indië-vaarders. Moest de vader wellicht in zijn jeugd als weesjongen al of niet vrijwillig naar de Oost vertrekken? Wie zet mij op het goede spoor?

Gorinchem. H. VAN HOOGDALEM HZN.

Van Koolbergen (Van Koolberg, Koolbergen), Gezocht worden de gegevens over de voorouders van de te Zoelmond geboren *Jan van Koolbergen,* die op 23 november 1766, 28 jaar oud, te Sloterdijk huwde met *Jacoba Schuymerf, 24* jaar oud, van Nw.-Loosdrecht.

Aangezien de doop- en trouwboeken van Zoelmond vóór 1749 spoorloos zijn, houdt de ondergetekende zich aanbevolen voor ieder gegeven vóór 1749 van welke persoon dan ook met de naam *Van Koolbergen.*

Voorburg. J. A. RIEL.

C(K)opper(t)(s). Voor het completeren van een verzameling van portretten van personen van de naam *C(K)opper(f) (s)* met echtgenoten wordt opgave gevraagd van vindplaatsen in musea en (of) particulier bezit.

Bilfhoven, Obrechflaan 5. L. A. M. KOPPERT.

van Leeuwen van Wely-van Hattem. Ons medelid Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg was zo vriendelijk n.a.v. mijn vraag welke dochter van *Alberf Janszn. van Haffem* de echtgenote is geweest van een *Jan van Leeuwen* (zie Ned. Leeuw 1965 k. 96) mede te delen: „De bekende graveur *Michiel le Blon* heeft een titelblad gegraveerd voor het huwelijksalbum *(1609)* van *Willem. van Wely* en *Maria van Valkenburg* waarop hun wapens. Hij voert: gevierendeeld 1 en 4 een keper beladen met 3 St. Jacobsschelpen *(van Leeuwen van Wely); 2 zes* lelies (3, 2, 1) *(van Bijlaer), 3* een schaapscheerdersschaar *(van Haffem).* Helmteken: een gekroonde leeuw tussen twee waaiers. Nu was deze *Willem van Wely* een zoon van *Jan van Leeuwen van Wely Janszn.* en *Geerfruidf van Bijlaer* en een kleinzoon van een andere *Jan van Leeuwen van Wely Janszn.,* die volgens een mededeling van wijlen Dr. J. A. Bierens de Haan tot vrouw had *Dirkje van Hattem.....*"

Deze *Dirkje van Hattem* zal m.i. ca. 1520 geboren zijn en kan tijdrekenkundige zeer wel een dochter zijn van *Albert Janszn. van Haffem* en *Heylwich van Wijck,* daar dit echtpaar ook een dochter *Maria* had, die 1533 geboren zou zijn en in 1566 tr. met *Nanninck van Foreesf* (Jhr. H. A. van Foreest: Het oude geslacht van Foreest bl. 167).

Zeer op prijs zal ik het stellen te vernemen in welke bron het echtpaar *Jan van Leeuwen — Dirkje van Haffem* voorkomt, evenals gegevens over haar tante *Maria Jansdr. van Hattem,* die met *Jorden Millinck* gehuwd geweest zou zijn, welk echtpaar ruw geschat omstr. 1540 geleefd moet hebben. Deze twee dames *van Hattem* zijn de enige te vage figuren in een vrij grote groep van schaar-van Hattems waarin ik inmiddels dank zij de hulp van welwillende rapporteurs orde heb kunnen scheppen.

Ufrechf. W. A. WIJBURG JR.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — In memoriam Mr. J. P. J. Gewin, door J. Ph. de Monté ver Loren. — De afstamming van Dr. Engelbert Hoevel, secretaris van Borculo, door J. J. Hooft van Huysduynen. — Familieaantekeningen Leers (Laars), medegedeeld door D. W. van Leeuwen. — Trouwregisters van de Hervormde Gemeente van Baardwijk (N.B.) (1621—1637), bewerkt door J. de Kuijper en ingeleid door Dr. C. Smits en Dr. J. Smits. — Een vondst te Akersloot. door Mr. J. Belonje. — Korte mededelingen: Genealogische onderzoekingen rondom het Hofje van Mevrouw van Aarden: Haga; De Fryske Rie foar Heraldvk. — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden:

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN. PRINS VAN LIPPE BIESTERFELD

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegenlaan* 70, *Wassenaar.*

De jaarlijkse contributie (abonnemen t) ad *f* 25,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap tc 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaria JONKHEER MR. H. E. VAN WEEDE, *Bleijenburg* 5, 's-Gravenhage.

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5,* 's-Gravenhage.

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 457073 ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 8 **LXXXII e Jaargang** **augustus 1965**

De familie Noyen uit Gennep,

door MR. A. P. VAN SCHILFGAARDE.

1. *Dirk Noyen,* tr. N.N.

Uit dit huweliik:

1. Zsaac, volgt sub IIA [1]).
2. *Abraham,* volgt sub IIB [1]).
3. *Metje,* tr. Tiel *2 5* maart 1632 *Dirck Antonisz.,* j.m. van Tiel, † vóór 1640.
4. *Gerrit,* genoemd in 1634 [1]), lidmaat te Gennep in 1654 [2]).
5. *Jacob,* doopgetuige in 1629.

? 6. Hendrik, tr. (ondertr. Bemmel 30 sept. 1638, als j.m. van Ottersum onder Gennep) *Catlin Hertnansdr.,* j.d. van Bemmel.

IIA. Isaac *Noyen,* in 1649 lidmaat te Gennep, in 1652 ouderling ald. [2]), † ald. 3 aug. 1680, tr, N.N. [3]).

Uit dit huwelijk:

Theodorus, volgt sub IIIA.

IIIA. Ds. *Theodorus Noyen,* geb. Gennep circa 1645, student te Utrecht als „Gennepa Clivensis", beroepen te Erichem (gem. Buren) in 1671, † aldaar in 1703, tr. (ondertr. Buren 13 mei 1677) *Margaretha Ploegh,* ged. Nijmegen 2 juli 1647, † na 1729 [4]), dr. van *Peter Ploegh* en *Mechteld van Woudenberch.*

Uit dit huwelijk:

1. *Zsaac,* ged. Erichem 25 sept. 1678, † na 1713 [5]).
2. *Mechteld,* ged. Erichem 8 febr. 1680, † na 1729 [4]).
3. *Hillegonda,* ged. Erichem 4 dec. 1681, begr. Asch, gem. Buren, 3 sept. 1761, tr. Erichem 25 juli 1708 *Willem van Rossum,* begr. Asch 24 febr. 1750, zn, van. *Cornelis van Rossum* en *Hendrickje Vonck.*
4. *Petrus,* volgt sub IVA.
5. *Margareta,* ged. Erichem 13 mei 1686, tr. Erichem 25 mei 1722 Ds. *Theodorus Post,* predikant te Erichem als opvolger van zijn schoonvader in 1704, † in 1747.
6. *Susanna,* ged. Erichem 24 juni 1688, † na 1713 [5]).

1) In 1634 geeft Abraham Noyen aan zijn broeder *Gerit* volmacht om een stuk land op Vesfelt in het land van Cleve aan zijn broeder Isaac te verkopen (Gericht. *Sign.* van Santwijck, 1618—'42, fol. 161).

2) Kerkenboek van Gennep, n. 1 (Kerkeraadshandelingen)

3) De familieverwantschap blijkt uit de volgende acten:

1702 sept. 14, *Abraham Noyen voor* 1/4, zijn (zwager *Berent Nobbe voor* 1/4, als erfgenamen van hun grootouders Abraham Noyen en *Dircksken Tonisse, van hun* moeder *Geertruyt Phalius,* vrouw van *Dirck Noyen,* van *Segerius Phalius eerste* man van *Jenneken,* mede dochter van wijlen *Abraham* Noyen, *Cornelis van* de *Graaff,* wedr. van vnd. *Jenneke Noyen,* verkopen een schuldbekentenis ten behoeve van *Dircksken Tonisse* in 1665 gepasseerd (Vol. Signaat van Tiel 1701—'14, fol. 7.).

1677 okt. 31. Ds. *Johannes Phalius,* predikant te Geldermalsen, als grootvader, en Ds. *Theodorus* Noyen, predikant te Erichem, als gemachtigde van zijn vader *Isaac Noyen,* die oudoom is van de onmondige kinderen van wijlen *Dirck* Noyen en *Geertruydt Phalius,* geven volmacht om *ten* behoeve van deze kinderen, als mede-erfgenamen van *Abraham Noyen, een* schuldvordering te innen (Register procuratiën Buren 1649—'82, fol. 210verso.

4) 1729 maart ll. Testament van *Margaretha Ploegh,* weduwe *Noyen.* Zij bevoordeelt haar jongste zoou *Gerrit Frederik* Noyen, haar oudste dochter is *Magtilda* Noyen (Protocol van testamenten van Buren 1727—1756, fol. 21).

5) 1713 maart 30. Opdracht door *Margareta Ploegh,* weduwe van Ds. *Theodorus Noyen,* voor de helft, *Willem van Rossum* en zijn vrouw *Hillegonda Noyen,* Pier Noyen, predikant te Rhenoy, mede namens monsr. *Isaacq Noyen,* juffr. *Macheteld Noyen en* juffr. *Margareta* Noyen, meerderjarige zoon en dochters, mitsgaders voor de onmondige *Susanna* en *Gerrit Noyen, voor* de wederhelft (protocol van opdrachten van Buren, 1708—1715, f. 215).

7. *Gerard Frederik,* ged. Erichem 12 juni 1692, † na 1729 [4]).

IVA. Ds. *Petrus Noueŋ.* aed, Erichem 16 maart 1684. eerst legerpredikant. sedert 1714 predikant te Gellicum en Rhenoy, † in 1752, tr. Rhenoy 6 juni 1728 *Johanna Margareta Boekwout,* weduwe van *Johannes van Rhenen.*

Uit dit huwelijk:

1. *Hendrietta,* geb. en ged. Rhenoy 17 sept. 1730, lidmate te Rhenoy in 1750.
2. *Margarita,* geb. 12 nov. en ged. Rhenoy 18 nov. 1731, lidmate te Rhenoy in 1750.
3. *Johanna,* geb. Rhenoy 30 juli en ged. aldaar 2 aug. 1733,
4. *Diederick, volgt* subVA.
5. *Petronella Margarita,* geb. Rhenoy 26 nov. en ged. aldaar 1 dec. 1737, kreeg in 1771 acte van indemniteit.
6. *Maghteld,* ged. Rhenoy 24 juli 1740,

IIB. *Abraham Noyen,* geb. te Gennep, poorter te Tiel in 1628, korenkoper ald., ouderling 1655, diaken in 1637, † vóór 1665, tr. Tiel 7 sept. 1628 *Dirrickske Teunisdr.,* j.d. van Tiel, † na 1665,

Uit dit huwelijk:

1. *(Anna) Lijsbeth,* ged. Tiel 22 nov. 1629, begr. Uedem 4 mei 1703, tr. Tiel 7 febr. 1658 *Wolterus Retser,* ged, Wesel 18 januari 1632, Brandenburgs richter te Uedem, begr. aldaar 3 april 1692, zoon van *Johannes Retser* en *Johanna van Hasselt.*
2. *Derick,* volgt sub IIIB.
3. *Arien,* ged. Tiel 9 maart 1634.
4. *Jenniken,* ged. Tiel 24 april 1636, overluid Tiel 9 sept. 1699, tr. 1° Geldermalsen (ondertr. Tiel 7 aug. 16'63) *Segerius Johannes Phalius,* j.m. van Geldermalsen, † vóór 1673, zn. van Ds. *Johannes Phalius;* tr. 2° Tiel 31 jan. 1675 *Cornelis Willemsz. van de Graaff,* j.m. van Tiel, gemeensman en weeshuismr. aldaar, overluid Tiel 28 juni 1712.

IIIB. *Derick Noyen,* ged. Tiel 4 dec. 1631, † vóór 1674, tr. te Geldermalsen (ondertr. Tiel 8 okt. 1664) *Geertruidt Phalius,* j.d. van Geldermalsen, † vóór 1677, dr. van Ds, *Johannes Phalius.*

Uit dit huwelijk:

1. *Lijsbeth,* ged. Tiel 27 aug. 1665, † na 1712, tr. Erichem 13 nov. 1692 *Bernard Petersz. Nobbe,* j.m. van Wesel, † na 1712.
2. *Janneken,* ged. Tiel 5 maart 1668.
3. *Abraham,* volgt sub IVB.

IVB. *Abraham Noyen,* ged. Tiel 1 juni 1670, diaken te Tiel 1697, overluid Tiel 29 dec. 1712, tr. Erichem 11 maart 1694 *Hermina van Soelen,* ged. Tiel 29 juni 1665, overluid Tiel 24 juni 173 1, dr. van *Tonis Stevensz. van Soelen* en *Elisabeth Hermensdr. Olislagers.*

Uit dit huwelijk: [6])

1. *Geertruyd,* ged. Tiel 18 okt. 1694, † vóór 1726.
2. *Elisabeth,* ged. Tiel 3 sept. 1696, † na 1729 [6]).
3. *Anthonetta,* ged. Tiel 29 nov. 1698, † vóór 1726.
4. *Johanna,* tweelinge met de voorafgaande, † jong.
5. *Dirk,* ged. Tiel 21 maart 1700, † jong.
6. *Johanna,* ged. Tiel 13 okt. 1701.
7. *Dirk,* ged, Tiel 11 maart 1703, † jong.
8. *Dirk,* ged. Tiel 25 juli 1706, in 1729 vaandrig te Venlo [6]).

Op 4 mei 1700, 22 nov. 1701 en 29 jan. 1705 werden kinderen van *Abraham Noyen* te Tiel overluid en op 21 okt. 1710 een dochter.

VA. *Dirk Noyen,* geb. 1 en ged. 2 maart 1735 te Rhenoy, kreeg in 1767 acte van indemniteit naar 's-Gravenhage, koopman in 'granen, in 1786 was zijn boedel insolvent, † (aangegeven 's-Gravenhage, pro deo 23 aug.) 1796, begr, aldaar (Grote Kerk), tr. 's-Gravenhage (Kloosterkerk) 10 mei 1767 *Helena van Riet,* geb. te Asten.

Uit dit huwelijk:

1. *Petrus Johannes,* ged. 's-Gravenhage (Grote Kerk) 3 okt. 1770, van wie mij verder niets bekend is.
2. *Gerrit Johannes,* ged. 's-Gravenhage (Grote Kerk) 30 mei 1773, † (aangegeven ald. 16 okt.) 1775, begraven te Rijswijk [7]).

6) Magescheid tussen *Hermina van Soelen, weduwe* van *Abraham Noyen, en* haar kinderen *Elisabeth* en *Dirk* Noyen (vaandrig te Venlo), 1729 maart 11 (Signaat Avesaet 1660-1740, fol. 235 verso).

7) Deze gegevens ontving ik in dank van het Gemeente-archief te 's-Gravenhage.

Enige gegevens over een tak van het geslacht Hamel te 's-Hertogenbosch,

door JHR. F. G. L. O. VAN KRETSCHMAR en J. L. HAMEL.

I.

In het familie-archief Backer, berustend op het Gemeente-Archief te Amsterdam, in portefeuille 42, bevindt zich het volgende fragment *Hamel:*

Johan Hamel, † aan de pest te 's-Hertogenbosch 23 juli 1636, tr. 1° N.N.; tr. 2° *Anna Bom,* † na haar man, aan de pest.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Gerrit Hamel.*
2. dochter gehuwd met *Van der Meye.*

Uit het tweede huwelijk:

3. *Johan Hamel* de Jonge, rekenmeester, geb. in febr. 1632, tr. 1 ° in 1656 *Catharina Vloots,* † 1 april 1663; tr. 2° 23 nov. 1664 *Maria Hamel* (zijn nicht en zuster van de huisvrouw van de Commies *Ruysch).* Dit tweede huwelijk was kinderloos.

Uit het eerste huwelijk:

a. *Anna Hamel,* geb. 3 juni 1656, † in juni 1681, ondertrouwd zijnde met de Heer *Pin et Vin.*
b. *Rempje Hamel.*
c. *Johanna Hamel.*
d. *Catharina Hamel,* † 's-Hertogenbosch 29 juli 1711.

Tot zover het manuscript.

De hierin aangegeven geboortedatum (1632) van *Johan Hamel* is te rijmen met de opgave, dat zijn moeder *Anna Bom* geweest zou zijn, die immers te Dordrecht op 26 april 1630 gehuwd was., echter niet met een *Johan Hamel,* doch met *Gijsbert Hamel.* Daar de bruidegom van *Anna Bom* inderdaad weduwnaar was, zoals ook het ms. mededeelt, mag

worden aangenomen dat in het ms. op het punt van de voornamen van de vader van *Johan Hamel* een verwisseling *Gijsbert/Johan* heeft plaats gevonden.

Aangevuld met gegevens uit het artikel *Hamel* in de Brabantse Leeuw 1959, blz. 5-8 en 46-48, uit de archieven van Heusden en Dordrecht en het Album Studiosorum der Leidse Universiteit, krijgen wij dus:

Gijsberf Hamel (zoon van *Dirck Hamel* d e J o n g e, schepen en hoofdman van het O.L.Vr. Gilde te Heusden), † aan de pest te 's-'Hertogenbosch 23 juli 1636, ontvanger aldaar van de Generale Middelen van de Meijerij van 's-Hertogenbosch, tr. 1° Heusden in 1615 (zonder verdere vermelding van de datum) *Chrisfina Bruynincx*, † in of vóór 1629, dochter van *Gerard Bruynincx* en *Jenne D'Oorschot* (welke laatste volgens een zerk in de kerk te Heusden op 5 aug. 1610 overleed); tr. 2° Dordrecht (Augustijnenkerk) 16 april 1630 *Anna Bom van Cranenburgh*, ged. Dordrecht in dec. 1604, † na haar man te 's-Hertogenbosch aan de pest, dochter van *Johan Bom van Cranenburgh Pietersz.* (geboortig van Delft, brouwer in het Vlies te Dordrecht) en van *Elisabeth Lamers Jansdr.* (geboortig van Nijmegen, eerder weduwe van *Jan Stockman*, geboortig van Antwerpen, brouwer in het Vlies te Dordrecht: over de familie *Stockman* loopt de connectie met de bescheiden in het Familie-Archief Backer).

Met zekerheid werden uit het eerste huwelijk de volgende kinderen geboren:

1. *Gerard Hamel* gezegd *Hamel Bruyninx*, geb. in 1616, ingeschreven als iur. stud. te Leiden 28 april 1638 — als geboortig van Heusden, oud 22 jaar —; heer van Nieuwenrood, schepen en raad van 's-Hertogenbosch, resident vanwege de Staten-Generaal bij de Keizer te Wenen, † in 1692, tr. Sara *Sweerfs*, oudste kind van de in 1626 gehuwde *Jacob Sweerfs* en *Johanna Lopez de Villanova.*

   Volgens Ferwerda zouden uit dit huwelijk zes kinderen geboren zijn, van wie mij bekend:

   a. *Jacobus Johannes* als *Hamelbrunincks* op 9 febr. 1683 als student te Leiden ingeschreven — geboortig van Keulen, oud 22 jaar -; secretaris van de Ambassade der Verenigde Nederlanden te Wenen, later gezant aldaar.
   b. *Gijsberf Chrisfiaan*, als *Hamelbrunnincks* op 9 febr. 1683 als student te Leiden ingeschreven — geboortig van Keulen, oud 21 jaar.
   c. *Ferdinand Marfen*, in 1695 vermeld als kapitein.
   d. *Grafiana Louise*, die mede namens haar broers 24 okt. 1695 het landgoed Haanwijk onder Michielsgestel verkoopt aan hun oom *Maarten Chrisfiaan Sweerfs de Landas.*

2. *Margaretha Hamel*, ged. Heusden 5 febr. 1621.
   Maximiliaan Hamel, ged. Heusden 18 maart 1622.
4: *Jan Hamel*, ged. Heusden, 7 juli 1627; waarschijnlijk jong gestorven, tenzij het ms. in het Archief Backer ook hier de plank mis slaat en de latere man van *Maria Hamel* (zie Ned. Leeuw 1964, kol. 421) identiek is met deze bewijsbare *Jan Hamel*, en niet met een nog niet bewijsbare zoon van die naam uit het tweede huwelijk van *Gijsberf Hamel* met *Anna Bom.* Voor de filiatie *Hamel-Bom* pleit de aanwezigheid van het fragment *Hamel* in het Archief Backer via de connectie *Van der Voorf-Sfockman-Bom van Cranenburgh.*
5. *Maria Hamel*, ged. Heusden 22 dec. 1628.

F. G. L. 0. 'VAN KRETSCHMAR.

11.

Het doopboek van Heusden vermeldt op 5 februari 1621 *Margareta*, op 18 maart 1622 *Maximiliaan* en op 7 juli 1624 *Jan* als kinderen van *Gijsberf Hamel* en *Chrisfina Bruynincks.*

In verband met deze laatste doop kan het kind *Maria*, dat op 22 december 1624 wordt gedoopt als kind van *Gijsberf Hamel* en een niet genoemde moeder, moeilijk van dezelfde ouders zijn. Het meisje *Maria*, dat in 1628 wordt gedoopt, heeft ook een *Gijsberf Hamel tot* vader, maar deze is ruiter en afkomstig uit Gorcum. De moeder wordt ook hier niet genoemd.

Gijsberf Hamel is inderdaad in 1615 (zonder nadere aanduiding) te Heusden gehuwd met *Chrisfina Bruninx.*

Uit deze tijd is mij uit Heusden nog bekend de grafzerk van het echtpaar *Gerard Bruynincx* en *Jenne d'Oirschot* [1]), door Jhr. van Kretschmar al genoemd, en het 'huwelijk in 1630 te Heusden van Jonker *Adriaen Doablefh*, luytenant van den grave van Horn, en Joffr. *Cafharina Bruynincks*, beyden wonende tot Heusden (getr. 22-9 te Veen) [2]).

In „Bossche Bijdragen tot de geschiedenis van het bisdom 's Hertogenbosch", deel 19 staat in het artikel van Beermann [3]) op pagina 105 het volgende. „De ontvanger *Hamel*, die belast was met de inning der door de Meijerij van 's-Hertogenbosch op te brengen contributie en die te Heusden woonde, kreeg last enz". In deel 10 van dezelfde Bijdragen wordt uit 1635 gerapporteerd, dat de ontvanger *Hamel* de deken van het kapittel en zijn kanunnik bijna een jaar gevangen heeft gezet in „De Zwaan" [4]).

W Igger Meindersma vermeldt terloops één keer een *Hamel* in zijn academisch proefschrift, n.l. in de lijst van ouderlingen van 1633 „*Johan van Hamel* (geëxcust.)" en „Jan Martense, loco hr *van Hamel*" [5]).

Gijsberf Hamel komt met zijn broer *Woufer* verder nog voor in 1626 als zij tezamen een borgtocht geven. *Gijsberf Hamel* is dan ontvanger der contributiën over de Meijerij van

1) Mr. P. G. Bloys van Treslong Prins „Geneal. en herald. gedenkwaardigheden in en uit de kerken der provincie Noord-Brabant" (Utrecht, 1924) pagina 8 no. 40. *Zie* ook de Nederl. Leeuw 1899 kol. 130 no. 40.

2) Nederl. Leeuw 1899, kol. 191. In het Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage bevindt zich een fiche uit de Heusdense trouwboeken betreffende een huwelijk op 1 oktober 1617 van *Gerard Bruyninx*, out-borgemeester en rentmr van Nieuwenaer, met *Catharina van Esch*, j.d. In Heusden R 458 fol. 9 is er sprake van *Gijsbert Hamel* gehuwd met *Christina Bruyninx*, die in 1625 optreden als erfgenamen van *Goossen Antonie Doorschot*. Volgens Heusden R 31.7 (ongefolieerd) treedt *Gijsbert Hamel* in 1630 op als bloedvoogd van de minderjarige kinderen van zijn overleden zuster *Elleken Hamel* en haar eveneens overleden man *Adriaen Joosten van Hedickhuysen*. In het gemeentearchief te Tilburg bevindt zich een door auteur nog niet geraadpleegde akte van 1635 waarin sprake is van *Gijsbert (van) Hamel* en *Christina Gerart Bruynink* (R 355 fol. 253, 254).

3) Dr. V. Beermann „Caspar van Eyck, Staatsch hoogschout over de Meijerij van 's-Hertogenbosch vóór 1629." Het citaat speelt in november 1626.

4) pag. 61 v.v.

5) De Gereformeerde Gemeente te 's Hertogenbosch 1629—1635, ae. pr. Utrecht, 1909 Zaltbommel. Hier is echter waarschijnlijk sprake van *Johan van Hamel*. Vooruitlopend op een later artikel kan medegedeeld worden, dat deze *Johan van Hamel een zoon* is van *Elisabeth Capoens* en *Frank van Hamel*, die weer een *zoon* was van Johan *van Hamel*, oud-burgemeester van Diest in België en *Theodorica van Empel*. *Van* deze grootouders liggen de grafzerken in de St. Jan te 's Hertogenbosch. Dit niet verwante geslacht *Van Hamel* speelt in dezelfde tijd als de *Hamel's* zonder *van* een vooraanstaande rol in 's Hertogenbosch. Zo vermeldt de Naamlijst en wapenkaart der leden van de Regering enz. van 's Hertogenbosch enz. in 1644 als benoemd door Frederik Hendrik: Mr. *Gijsbert van Hamel* met een wapen van 5 rode vertikale geren of smalle ruiten op een veld van zilver, overleden 1695.

's-Hertogenbosch [6]). Dat *Maria van Meerwijck, weduwe* van de Utrechtse Mr. *Gerrit Hamel,* in 1634 over *Gijsberf Hamel* spreekt als van „haar neve" is reeds eerder vermeld [6]).

In de collectie Wakker bevindt zich een door auteur niet geraadpleegde vindplaats over *Gijsbert Hamel,* ontvanger van de aontributiën [7]).

Van de vijf door Jhr. van Kretschmar genoemde kinderen uit het echtpaar *Hamel-Bruyninx* lijken mij *Margareta, Maximiliaan* en *Jan* dus buiten kijf. Aan *Maria* twijfel ik. Omtrent *Gerard* is er nauwelijks twijfel mogelijk. Hij moet wel de 22-jarige jur. stud. zijn, die op 28 maart 1638 als Heusdanus te Leiden wordt ingeschreven. Hij heet dan *Gerardus Hamel dictus Brunieck.*

Volgens het attestatieboek der Geref. Kerk te Leiden, deel 6, pag. 24, vertrekt *Gerardus Hamel,* student in de rechten op 21 april 1644 naar Utrecht. Op 13 juni 1647 vertrekt D. *Gerardus Hamel,* doctor in de rechten, naar Den Hage. Ik vermeld deze vondsten, hoewel het onwaarschijnlijk is dat hier sprake is van *Gerard Hamel Bruyninx,* Er studeert n.l. in dezelfde tijd te Leiden in de rechten een *Gerardus Hamel,* Amstelodamensis. Deze is een zoon van de koopman en bewindhebber van de West-Indische Compagnie, *Hendrik Hamel,* en *Aaltje Drijvers.*

De vader *Gijsbert* of *Gijsbrecht Hamel* komt nog voor in twee Haagse notarisakten:

In de eerste akte, van 13 juni 1634, geeft hij voor notaris J.A. van Warmenhuizen als „ontfanger van de generale middelen over de Meijerij van den Bosch en a l s v a d e r e n v o o g t v a n z i j n e d r i e o n m o n d i g e k i n d e r e n, geprocureert (!) bij Joffrouw *Christine Bruyninx* zijne eerste huysvrouwe zal." procuratie aan de welgeboren Heere Adolff heer van Locres Angeest enz. Grootvader van de weeskinderen was toen *Gerard Bruyninx* zal,.

In de tweede akte, van 9 december 1645, die verderop ter sprake komt, wordt gerept van het sterfhuis van *Gijsbert Hamel* zal.

Uit de eerste akte blijkt, dat er in 1634, dus 19 jaar na *Gijsbert's* huwelijk, nog drie minderjarige kinderen in leven waren. De oudste zoon *Gerard* moet in dat jaar 18 jaar geweest zijn. Als iemand van die leeftijd in die tijd meerderjarig werd genoemd, leefden er buiten hem drie, anders slechts twee, kinderen.

Het tweede huwelijk van *Gijsbert Hamel* met *Anna Bom van Cranenburgh* in 1630 is reeds vermeld door Jhr. van Kretschmar en in De Brabantse Leeuw [8]) en wordt — zij het dan met de verkeerde naam *Johan* — bevestigd door het familie-archief Backer [9]).

Van een dochter van *Gijsbert Hamel,* die gehuwd zou zijn geweest met *Van der Meije* is mij tot nu toe niet gebleken. In de fiches op de ondertrouw te Heusden tussen 1590—1810 komen zij niet voor.

Een Amsterdamse ondertrouw op 3 april 1655 van *Joanna Vloots* (van Den Bosch) en *Arnout van der Meije* (wonende te Amsterdam) wekt echter twijfel, tenzij er in de familie getrouwd zou zijn.

Het is zeer goed mogelijk, dat er uit het tweede huwelijk van *Gijsbert Hamel* met *Anna Bom van Cranenburgh* kinderen, onder wie een tweede *Johan Hamel,* geboren zijn, maar ik ben deze nog niet expliciet tegengekomen. Deze veronderstelling zou echter een goede verklaring geven voor het voeren van de dubbele naam *Hamel Bruyninx* door de kinderen uit het eerste huwelijk en begrijpelijk maken waarom er in het familie-archief Backer gesproken wordt van *Johan Hamel* d e J o n g e. De eerder genoemde Haagse notarisakte van 9 december 1645 [10]) deelt mee, dat compareerde d'heere *Adriaen Woubleth* woonachtig tot Noortwijck als voogd van *Johan Hamel* (welke ?), minderjarige soon van *Gijsbert Hamel* in sijn leven ontfanger van de redemptiën over de Meijerij van 's Hertogenbosch. Comparant geeft volmacht aan Mr. *Gerard Hamel,* advt. voor den Hove van Hollant, meerderjarige soon van wijlen d'voornoemde *Gijsbert Hamel* zalr om met de medevoogden nopens de zaken van het sterfhuys van den meergenoemden *Gijsberf Hamel te* regelen en comparant te representeren.

Ik ben *Gijsbert Hamel* na 1635 nergens tegengekomen, zodat ik zijn dood aan de pest op 23 juli 1636 te 's Hertogenbosch niet kan betwisten, maar het valt dan wel op, dat zijn erfenis in 1645 nog geregeld moet worden, Er zou heel wat meer klaarheid kunnen ontstaan als iemand ergens akten van scheiding en deling zou weten te vinden.

Samenlezing van een Haagse notarisakte van 25 mei 1662 (inv. no. 114 fo. 78), De Nederlandsche Leeuw van 1893, kol. 72, en enkele andere plaatsen leert het volgende:

Jonker *Phillips Doubleth* heeft waarschijnlijk acht kinderen gehad, onder wie *Adriaen Doublefh,* capiteyn (mogelijk dezelfde als de luitenant die in 1617 te Veen huwt met *Catharina Bruynincks, zie* hiervoor) en *Maria Doubleth,* die op 4 februari 1607 te 's-Gravenhage, als jongedochter wonend te 's-Gravenhage in ondertrouw gaat met Jonker *Willem van Outshoorn,* bailliu ende schoudt van 's-Gravenhage, jongeman, in dat jaar wonend te 's-Gravenhage. De staak van *Maria Doubleth* erft in 1662 één achtste van Jonker *Phillips Doublefh.* Van die staak worden in dat jaar genoemd *Jacomina van Oudshoorn,* gehuwd met *Henricus Willekes, Maria van Oudshoorn* en *Anna van Oudshoorn,* gehuwd met *Johan Hamel.*

Volgens, De Nederl. leeuw (zie hierboven) zijn er uit de echtelieden *Willem van Oudshoorn* en *Maria Doubleth* echter zes kinderen geboren, te weten de eerder genoemde *Jacomina, Maria* en *Anna* en verder *Andries, Engelica* en *Wilhelmina.* In 1654 leven zij allen nog, want dan treden zij op 18 mei in 's-Gravenhage op bij een transport. Er wordt dan gesproken van *Hendriak Willekens,* gehuwd met *Jacomina van Outshoorn,* voor henzelf en met procuratie van *Andries van Outshoorn, Maria van Oufshoorn, Johan Hamel* gehuwd met *Anna van Outshoorn, Engelina van Outshoorn,* voor henzelf en als vervangende *Gerard Hamel* gehuwd met *Wilhelmina van Outshoorn,* allen kinderen en erfgenamen van *Willem van Outshoorn* [11]).

In 1662 worden van dezelfde staak alleen nog *Jacomina, Maria* en *Anna van Oudshoorn* genoemd, hoewel *Andries* in ieder geval nog leeft (zie verderop). *Wilhelmina van Oudshoorn* wordt ook niet genoemd; haar man Mr. *Gerard Hamel Bruyninx* is namelijk in 1660 hertrouwd met *Sara Sweerts,* zodat *Wilhelmina van Oudshoorn* zelf dan al (kinderloos?) overleden moet zijn.

6) Nederl. Leeuw 1919, kol. 414, en Brabantse Leeuw 1959, blz. 46—48, door de heer van Kretschmar reeds genoemd.

7) Reg. Commissieboek A.R.A. 1625, opgave van de bibliothecaresse van het Kon. Ned. Genootschap voor geslacht- en wapenkunde.

8) J r g. 1959, blz. 46—48.

9) De Dordtse notarisakten reg. 37 fol. 188 en 189 zouden nog eens nagelezen moeten worden.

10) Inv. no. 20 (notaris van Warmenhuyzen), folio 288.

11) Transportregisters 1650—1660 no. 11, no. 400, fol. 264. Gemeentearchief 's Gravenhage.

Wilhelmina van Oudshoorn huwt dus met *Gerard Hamel* en *Anna van Oudshoorn* met *Johan Hamel.* Het huwelijk van *Gerard* met *Wilhelmina is* nog niet gevanden, dat van *Anna van Oudshoorn* met *Johan Hamel* echter wel. Ze gaan n.l. op 8 april 1651 te Rotterdam in ondertrouw (laatste gebod op 23 april) als! *Johan Hamel,* j.m. van Heusden, en *Anna van Oufshoorn,* j.d. van Noordwijck. In de huwelijksproclamatiën van Noordwijk 1646-1709 (in het gemeentearchief te Leiden) is het huwelijk zelf niet gevonden. Deze *Johan Hamel* kan uit Gijsbert's eerste huwelijk zijn en is dan van 1624, maar even gaed uit het tweede.

In 1666 compareert n.l. voor de Haagse notaris Martin Bukman [12]) de Heere *Gerard Hamel Bruyninx* Gecommitt. wegens de Ho Mo in 't Roomse rijck, in qualité als erffgenaem van wijlen sijn broeder de Heer *Johan Hamel* zaelr gewoont hebbende en overleden zijnde binnen Noortwijck. Hij machtigt zijn zwagers *Hendrik Wilkes* en *Andries van Oufshoorn* om het meubilair van deze broer *Johan* te verkopen.

Comparant bezit dan hoeven en landen te Enschot en een huis met goed van 13 morgen in de ban van Oudheusden.

Het merkwaardige is, dat achter *Johan*'s naam de toevoegmg *Bruijninx eerst is* geschreven en daarna doorgehaald, terwijl dezelfde toevoeging bij *Gerard* is gehandhaafd ! Dit kan een aanwijzing zijn, dat wij hier te doen hebben met een jongere halfbroer, een kind van *Anna Bom* dus,

Deze *Johan Hamel* (of hij nu uit het eerste of uit het tweede huwelijk is) is in 1651 gehuwd en tussen 1662 en 1666 overleden en kan dus niet de rekenmeester zijn, die volgens het familiearchief Backer eerst trouwt met *Cafharina Vloofs* en daarna met *Maria Hamel,* Deze *Maria Hamel* en *Johan Hamel* ondertrouwden immers (zowel volgens het familie-archief Backer als volgens de Haagse ondertrouwakten) te 's-Gravenhage op 16 november 1664, een tijdstip waarop de Noordwijkse *Johan Hamel* al is overleden.

De in noot 5 genoemde kaart van Bossche regenten vermeldt in 1648 de benoeming van Mr. *Gerard Hamelbruininx* en in 1659 van *Johan Hamelbruyninx,* overleden 1679 [12a]). De eerste voert een gevierendeeld wapen met tweemaal een zwarte springende leeuw op een achtergrond van zilver met twee hangende zwarte blokjes en tweemaal een springende hamel van zilver op een achtergrond van groen. De tweede voert uitsluitend een springende zilveren hamel op een achtergrond van groen. Verwarring met het geslacht *Van Hamel is* in beide gevallen dus uitgesloten.

In Oudenhoven's Beschrijving van 's-Hertogenbosch wordt tweemaal een Bossche schepen *Johan Hamel* genoemd en wel in 1659 en 1660 [13]). Is het deze man, die eerst met *Cafharina Vloofs* en daarna met *Maria Hamel is* getrouwd ?

Het huwelijk met *Cafharina Vloofs is* alleen bekend uit het familiearchief' Backer, het huwelijk met *Maria Hamel* staat ook langs allerlei andere wegen buiten kijf. Zie Nederl. Leeuw 1964 kol. 421 en 422. Een vondst van de heer A. J. L. van Bokhoven te Schijndel in het rechterlijk archief van Heusden [14]) leert, dat *Johanna* en *Cafharina Hamel* in 1697 zusters, meerderjarige dochteren en enige erfgenamen zijn van wijlen de heer *Johan Hamel,* in leven president en raad van 's-Hertogenbosch. En *Maria Hamel* was immers gehuwd met de president van 's-Hertogenbosch ! Het door de heer van Bokhoven gevonden sterfjaar van *Johan Hamel* klopt met het feit dat *Maria* in 1698 weduwe is (Nederl. Leeuw 1961, kol. 421) en de ervende voorkinderen *Johanna* en *Catharina* kloppen met de mededeling van het familiearchief Backer !

Voorlopig neem ik aan, dat *Johan* een volle broer is van *Gerard* en zich net als hij met de naam *Hamel Bruyninx* had kunnen sieren, maar dit blijkens allerlei akten en het gekozen wapen bij voorkeur niet heeft gedaan en dat hij met die naam Slechts één keer voorkomt, n.l. op de genoemde wapenkaart van 's-Hertogenbosch. Er is dan ogenschijnlijk geen aanleiding hem „de Jonge" te noemen zoals het familie-archief Backer doet en evenmin daardoor om aan te nemen, dat hij in 1632 geboren zou zijn. Het toevoegsel „de Jonge" zou eerder passen bij de Noordwijkse *Johan Hamel,* die tussen 1662 en 1666 is overleden. Er is echter nog wel wat aanvullend bewijs nodig.

1e Sterft *Gijsberf Hamel* werkelijk op 23 juli 1636 te 's-Hertogenbosch en *Anna Bom* kort daarna aan de pest?

2e Is zijn dochter *Margarefha* werkelijk gehuwd met *Van der Meije? Maria* lijkt niet in aanmerking te komen.

3e Is *Johan Hamel* met *Cafharina Vloofs* gehuwd geweest en zijn de vier kinderen, die het familie-archief Backer noemt, uit dit huwelijk ?

Verder volgen nog wat aantekeningen over Mr. *Gerard Hamel Bruyninx* en zijn nakomelingen:

In de eerder genoemde akte van 1645 is Mr. *Gerard Hamel* advocaat voor den Hove van Holland, In 1648 solliciteert hij naar het ambt van ontvanger der geestelijke goederen, gemene middelen en verpondingen in de Meijerij van 's-Hertogenbosch [15]).

Het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschap-

12) Not. arch. 's Gravenhage, inv. no. *2'78 fol. 4.*

12a) Dit jaartal staat er inderdaad, al zou men liever 1697 lezen i.v.m. de vondst van de heer van Bokhoven.

13) Deel 3 van „De voorname huizen en gebouwen van 's-Hertogenbosch alsmede hunne eigenaars of bewoners in vroegere eeuwen" van Jhr. Mr. A. F. 0. van Sasse van Ysselt vermeldt op pagina 127 in 1672 *Johan van Hamel* ontvanger-generaal der beurzen en op pagina 148 op 10 oktober 1671 *Johan Hamel* als ontvanger-generaal der beurzen en andere beneficiën in de stad en Meijerij van Den Bosch.

In het gemeentearchief te 's-Gravenhage zijn de volgende notariële akten gevonden :

Inv. no. 465 fol. 254. Op 22 september 3.661 maakt *Maria Hamel,* jongedochter. ziek te bed liggend haar testament. Zij bevoordeelt haar zuster *Christina,* gehuwd met *Floris Ruysch.*

Inv. no. 225 fol. 302. Op 21 januari 1665 machtigt *Johan Hamel,* ontvanger van de beurzen binnen de stad en Meijerij van 's-Hertogenbosch, zijn zwager *Floris Ruysch* om van professor *Schuyl* te Leiden alle documenten betreffende het ambt op te vorderen.

Inv. no. 405 fol. 158. Op 13 mei 1665 is sprake van *Johan Hamel,* gehuwd met *Maria Hamel.*

Inv. no. 725 fol. 279. Op 6 juni 1669 verklaren *Johan Hamel* oud-president van 's-Hertogenbosch en ontvanger-generaal van de beurzen en beneficiën aldaar en zijn vrouw *Maria Hamel* een erfenis ontvangen te hebben.

Inv. no. 712 fol. 25. Op 6 maart 1670 treedt *Floris Ruysch* o.a. op namens *Johan Hamel* schepen van de stad 's-Hertogenbosch gehuwd met *Maria Hamel.*

In het. gemeentearchief te Utrecht zijn de volgende notariële akten gevonden :

Not. van Vechoven. Op 15 februari 1666 is sprake van de ontvanger *Johan Hemel* gehuwd met *Maria Hamel.*

Not. J. van Paddenburgh. Op 13 juli 1674 maken enige familieleden, onder wie *Johan Hamel,* oud-president van 's-Hertogenbosch, gehuwd met *Maria Hamel,* een akkoord over een erfenis.

Not. Hendrik van Hees. Op 3 februari 1698 spreekt *Christina van der Straten* in haar testament van *Maria Hamel,* weduwe van *Johan Hamel,* in zijn leven president van 's-Hertogenbosch.

14) Rijksarchief te 's-Hertogenbosch. Heusden R 527 fol. 55, akte van 1.4 februari 1697 en 's-Hertogenbosch Not. 2750 fol. 419, akte van 30 januari 1697.

15) Alg. Rijksarchief. Missiven aan de Staten Generaal, lias 4838.

pen te 's-Hertogenbosch bezit een zilveren schepenstempel van *Gerardus Hamel dictus Bruyninx* uit 1648 (no. 430) [16]).

Op 17 juni 1650 benoemt de Raad van State Mr. *Gerard Hamel* licentiaat in de rechten en schepen der stad 's-Hertogenbosch tot ordinaris leenman in de tol- en leencamer van 's-Hertogenbosch als opvolger van Lazarus van Sonst. Hij is aanbevolen door Jonker *Gijsbert Pieck van Thienhoven,* raet ende rentmr.generael van de domeynen der stadt ende meijerije van 's Hertogenbosch [17]).

In 1652 machtigt Jhr. Dirk van Grevenbroeck Mr. *Gerard Hamel geseyt Bruninghs,* doctor in de rechten, tot verheffing van een leen [18]).

Uit een verkoopakte van 22 juni 1658 verleden voor schepenen van 's-Hertogenbosch blijkt, dat *Gerard Hamel Bruyninx* toentertijd „gecommitteerde der stad ten Bosch" was [19]).

Hij wordt op 2 oktober 1659 als leenman opgevolgd en gaat dan zelf als agent naar Keulen [20]).

Volgens Oudenhoven's Beschrijving van 's-Hertogenbosch komt onder de Bossche schepenen voor:

1648/9 *Geraert Hamel*

1653 *Geraert Hamel geseyt Bruyninx*

1654 *Geraert van Hamel Bruyninx*

1657/8 *Geraert van Hamel Bruyninx*

Op *8* mei 1660 gaat d'heer *Gerart Hamel Bruyninx,* weduwer van Jouffrouw *Wilhelmina van Outshoorn, te* 's-Hertogenbosch in ondertrouw met Jouffrouw Sara *Zweerts,* j.d., wonende alhier.

De „Weensche gezantschapsberichten van 1670 tot 1720"[21]), deel 1, inleiding pagina XI vermeldt:

„Thans, in 1669, maakte de politieke constellatie de zending noodzakelijk. Om rangtwisten te voorkomen, waarvoor men te Weenen bevreesd was, werd besloten een minder voornaam persoon in lageren rang te zenden. Den 26en Mei keurden de Staten-Generaal de resolutie goed, waarbij werd goedgevonden, dat een bekwaam persoon in kwaliteit van commissaris zou gaan, terwijl de Gedeputeerden tot de Zaken van de Triple-Alliantie opdracht kregen, om zijne instructie vast te stellen. Den 13en Juni werd als zodanig aangewezen *Gerard Hamel Bruyninx,* heer van Nieuwyrode" [22]).

„Onder Oudt-Heusden legt Nieuwenroy, waer van dat de oude mueren en de vervalle fondamenten uytwijsen dat het eertijds een groot ende schoon slot geweest is, dat nu in eygendom besit Mr. *Gerard Hamel,* schepen van 's Hertogenbosch, cum suis," [23]).

16) Er is. ook een eveneens niet gecontroleerd schepenstempel *van Joan Hamelium* uit 1659 (no. 445).

17) Commissieboek Raad van State 1649-1665, folio 25, in het Rijksarchief te 's-Gravenhage.

18) Gem. arch. 's-Gravenhage, not. arch. inv. no. 22 folio 102, akte van '10 juni 1652.

19) Brief uit 1954 'van het Rijksarchief te 's-Hertogenbosch aan Dr. J. C. de Pater.

20) Opgave van de bibliothecaresse van het Kon. Ned. Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde met als bron de Collectie Wakker en het' Commissieboek Alg. R.A.

21) Twee delen (1929 en 1934).

22) T.a.p. pagina XII „De gezant was van huis uit overtuigd Calvinist. Geboortig uit het land van Heusden, waar zijne bezittingen lagen, had hij zijn eerste onderricht in den Christelijken godsdienst ontvangen op de catechisatie van den strengen Voetius, die toen in Heusden predikant was."

23) C. R. Hermans in Bijdragen tot de Geschiedenis, Oudheden, Letteren, Statistiek en Beeldende Kunsten der Provincie Noord-Brabant, deel 2, pag. 222 met citaat uit Jacob van Oudenhoven „Beschrijvinghe van het Landt van Heusden.>'

Zijn vrouw *Sara Sweerts* maakt in 1676 in 's-Gravenhage haar testament [24]) en bepaalt daarin dat de gezamenlijke kinderen de enige erfgenamen zullen zijn. Haar twee dochterkens *Gratiana Louise* en *Henriette Marguarita* krijgen een prelegaat van 3000 car. guldens. Haar man dient dit geld te beleggen.

Mr. *Gerard Hamel Bruyninx* sterft in 1691 (en niet in 1692) te 's-Gravenhage. Dit blijkt uit een Haagse notarisakte van 19 sept. 1691 [25]), waarin compareren *Gijsbert Christiaen Hamel Bruyninx, Willem Vogel* als man en voogd van *Chrisfina Hamel Bruyninx, Grassiana Louisa Hamel Bruyninx,* beide eveneens present, die de notaris vragen een kabinet te verzegelen op de slaapkamer van *Grassiana Louisa* en een kabinet op de slaapkamer van wijlen *Gerrart Hamel Bruninx* salr gewesen envoy van desen staat in zijn sterfhuis' staende en gelegen aen noort westsijde van Groote Kerck.

Gijsbertus Chrisfianus Hamel Bruininx wordt op 16 mei 1688 als J. cand. ingeschreven aan de Illustere school te Harderwijk [26]).

Chrisfine Hamel Bruynink komt op 12 mei 1700 voor in de fiches op de begraafregisters in het Gemeentearchief te 's-Gravenhage (blz. 34vs).

Ferdinand Martinus Hamel Bruiyninck ondertrouwt op 5 mei 1695 te Everdingen met *Maria Fligerius* [27]). Hij komt voor in de Extra ordinaire Staat van Oorlog 1693-1697 [28]).

Over *Jacob Jan Hamel Bruyninx* deelt het „Archief van Anthonie Heinsius" [29]) mede: 1662-1738.

1692-1695 Secretaris van het gezantschap te Weenen.

1698-1699 Secretaris C. van Heemskerck, extra-ordinaris ambassadeur te Parijs.

1699-1700 Secretaris van J. van Wassenaer-Obdam, extra-ordinaris envoyé te Berlijn.

1700-1738 Extra ordinaris envoyé te Weenen.

Toen Coenraad van Heemskerck van 1692-1694 gevangen zat in Turkije werd de correspondentie met de Republiek onderhouden door zijn secretaris *J. J. Hamel Bruyninx,* de zoon van de vroegere gezant [30]). Hij wordt dan ook in een niet geraadpleegde verkoopakte, d.d. 24 oktober 1695, verleden voor schepenen van 's-Hertogenbosch, secretaris van de ambassade der Staten-Generaal der Verenigde Nederlanden te Wenen genoemd [31]).

De eerder aangehaalde „Weensche gezantschapsberichten van 1670 tot 1720" vermelden in deel 11 pag VII:

„Na zijn (Hop's) vertrek besloten de Staten-Generaal te Weenen weer een vasten gezant aan te stellen. Bij resolutie van 13 november 1700 benoemden zij daartoe *Jacob Jan Hamel Bruyninx,* den zoon van den vroegeren gezant te Weenen, die reeds onder van Heemskerck als gezantschapssecretaris was opgetreden en dezen gedurende zijn verblijf in Turkije, van 1692 tot 1695, had vervangen.

Hij ontving zijne benoeming te Berlijn, waar hij eerst als secretaris van Van Wassenaer van Obdam was opgetreden en

24) Gemeentearchief 's Gravenhage Not. arch. 208 fol. 170, akte van 22 september 1.676.

25) Not. arch. inv. no. 422 pag. 191.

26) Album studiosorum Aesdemiae Gelro-Zutphanicae MDCXLVIII—MDCCCXVIII door D. G. van Epen, 's-Gravenhage. 1904,

27) Getuigen *Simon Fligerius* en *Catharine Gijze.* Opgave van Mej. L. Molhuysen te 's Gravenhage uit de retro-aeta van de D.T.B. te Everdingen.

28) opgave als noot 20.

29) door Mr. B. van 't Hoff, 1950 Min. van O.K. en W., pag. 207.

30) Werk van noot 21, pag. XXVIII.

31) opgave als noot 19.

na diens vertrek, op 18 September 1700, als zaakgelastigde de Republiek had vertegenwoordigd.

Den 29en November 1700 kwam hij te Weenen aan. **Tot** zijn dood, in 1738, heeft hij den gezantschapspost bekleed."

Deel 11 pag. XI: „*Hamel Bruyninx* stierf te Weenen op *27* Februari 1738 in den ouderdom van 76 jaar, 5 maanden en 24 dagen".

Verder zijn er nog wat losse gegevens.

Op 17 februari 1699 wordt te Delft begraven *Willem ... Hamel Bruyninx* [32]).

Op *24* juni 1673 gaat te Amsterdam op akte van Weenen in ondertrouw *Abraham Geestevelt* van A (msterdam) geassisteerd door *Burchurt Geestevelt* zijn vader en *Idila Hamel Bruyninx*, beiden wonende te Weenen. Uit de akte blijkt het consent van haar vader [33]).

Deze *Idila kan* — hoewel zij te Weenen woont — geen dochter zijn van *Sara Sweerts,* want die trouwt pas in 1660. *Jan Jacob Hamel* — die ook in Weenen geleefd heeft — komt als vader niet in aanmerking omdat hijzelf pas in 1661 is geboren. Wij zullen dus moeten aannemen, dat wij hier te doen hebben met een dochter uit het eerste huwelijk van *Gerard Hamel Bruyninx* met *Wilhelmina van Oudshoorn,* een kind overigens waarvan tot nu toe nergens anders is gebleken.

Aan de auteur is niet bekend met wie *Jan Jacob Hamel is* gehuwd geweest en evenmin of de *Willem Hamel Bruyninx,* die te Delft sterft, van hem of van zijn vader kan afstammen.

Deze *Willem zou* wellicht ook geboren kunnen zijn uit het huwelijk van *Johan Hamel* en *Catharina Vloots,* al rept het familie-archief Backer niet van zonen.

Er is omtrent deze interessante familie nog veel onderzoek, vooral in 's-Hertogenbosch, te verrichten.

J. L. HAMEL.

32) Gemeentearchief Delft (begraafboeken 46, B.O.R.).
33) Gemeentearchief Amsterdam D.T.B. Nr. 499 p. 166.

BOEKBESPREKING

Uit Amsterdamse dagboeken. De jeugd van Netje en Eduard Asser 1819-1833, verteld door Dr. 1. H. van Eegh en. Uitg. Scheltema en Holkema, Amsterdam 1964.

De geschiedenis van onze joodse geslachten — tot voor kort door de Nederlandse genealogische litteratuur stiefmoederlijk behandeld — krijgt de laatste tijd meer de aandacht. Vooral het geslacht *Asser* heeft van deze vergrote belangstelling de vruchten geplukt; Nederland's Patriciaat nam dit belangwekkende geslacht in zijn jaarboek 1962 op en de autobiografie van *Moses Salomon Asser* (1754—1826), met wie het geslacht op de voorgrond begon te treden, werd gepubliceerd in het Jaarboek Amstelodamum 1963.

Thans, in het onderhavige boek, spelen de kleinkinderen van laatstgenoemde de hoofdrollen. Van „*Netje*", volgens de burgerlijke stand *Anna Gratia Mariana Asser* (1807—1893), en van haar broeder *Eduand Zsaac Asser* (1809—1894) zijn dagboeken bewaard gebleven, welke lopen over 1819-1832 resp. 1827-1833, en uitgaande van deze dagboeken heeft de schrijfster dit boek over het gezin *Asser* samengesteld, waarin niet alleen een aanzienlijk joods gezin, doch tevens Amsterdam uit de tijd van Koning Willem 1 voor ons tot leven komt.

Tobias Asser (1783-1847) en diens echtgenote *Caroline Itzig* (1786—1854), de ouders van Netje en *Eduard,* bewoonden het tijdens de laatste oorlog verdwenen, in 1639 door de architect Vingboons voor de Amsterdamse burgemeester Huydecoper gebouwde, aanzienlijke huis aan het Singel 548. Hun kennissenkring beperkte zich niet tot de aanzienlijkere Amsterdamse joden, ook de namen van vele niet-joodse Amsterdammers treft men onder de in de 'dagboeken optredende bekenden aan. Hoewel in het niet-orthodoxe gezin de joodse gebruiken vrijwel niet in stand werden gehouden en b.v. Netje pas op haar 13de jaar, tijdens een logeerpartij te "s-Gravenhage, voor het eerst een synagoge betrad, voelden de *Asser's* zich toch joden en hadden zij weinig sympathie voor de van het joodse geloof afvalligen, Niet-joodse huwelijkspartners waren voor de kinderen dan ook uitgesloten en de wijze, waarop zowel *Netje* als *Eduard* ten slotte een echtgenoot krijgen, is voor de huidige generatie welhaast onvoorstelbaar.

Mejuffrouw Dr. van Eeghen heeft de stof op overzichtelijke en boeiende wijze verdeeld over een 25-tal hoofdstukken. Portretten van Netje en *Eduard,* een afbeelding van het huis Singel 548 en een genealogisch overzicht van het geslacht *Asser* zijn mede opgenomen en bovendien — dank zij het feit dat *Eduard Asser* zich tot een begaafd amateur-fotograaf ontwikkelde — een twaalftal door hem in de vijftiger en "zestiger jaren van de vorige eeuw gefotografeerde en bijzon- "der fraaie stadsgezichten van Amsterdam. In het register treft men menige bekende joodse en niet-joodse naam aan.

Een ieder zal dit alleraardigste, 276 bladzijden tellende boek met het grootste genoegen lezen.

Ostfriesische Familienkunde. Beiträge zur Genealogie und Heraldik. Heft 2. Johannes C. Stracke: Die Wappen und Grabschriften der ehemaligen Gasthauskirche in Emden. Verlag Ostfriesische Landschaft Aurich 1963.

De banden van Nederland met Emden zijn altijd talrijk geweest en daarom is het niet verwonderlijk, dat men in deze aan de wapens en de grafschriften in de voormalige „Gasthauskirche" aldaar gewijde publicatie vele in ons land bekende namen aantreft. Behalve op de namen van een groot aantal Friese geslachten, waaronder *Aylva, Alting, Polman* "en van enige Nederlandse adellijke geslachten, als *Bentinck, Von Inn- und Kniphausen,* willen wij wijzen op de gegevens *Wermelskirchen.* Van belang zijn ook de op blz. 38 vermelde gegevens over *Franco van der Hoeven,* kap. der mariniers, † 28 okt. 1727, die blijkens zijn wapen behoorde tot het later tot de Nederlandse adel behorende geslacht, doch die niet te 'plaatsen valt in de in Nederl. Patriciaat jrg. 1926 opgenomen genealogie van dat geslacht+

Aandacht verdient voorts de grafsteen van *Peter van Deinse* „de so (on) van Joncker *Bernardt van Deinsen* heer tho Hertselaer" en 26 december 1620 overleden „sines olders 39 jaren"

De in de kerk aangetroffen 108 wapens en 28 merken zijn op de blz. 41 t.e.m. 58 afgebeeld. Na het register op de persoonsnamen is nog opgenomen een register op de persoonsnamen, voorkomende in het „Stoelteboeck", een in 1614 aangevangen register van de zitplaatsen in de „Gasthauskirche".

Het 80 bladzijden tellende boekje is voor de prijs van 6 DM. verkrijgbaar.

Jaarboek Twente 1962, 1963 en 1964. Uitgave Stichting Jaarboek voor Twente, resp. 1962, 1963 en 1964.

Wij willen de aandacht vestigen op deze serie jaarboeken Twente, waarvan ons het eerste (1962), tweede (1963) en derde (1964) jaarboek ter bespreking werden toegezonden.

In de redactie van deze jaarboeken hebben Mr. B. H. A. M. Plegt als hoofdredacteur en Joh. Buursink als eindredacteur zitting.

Voor de genealoog is van belang in het jaarboek 1962 de studie van H. M. Corwin „Over oude Joodse begraafplaatsen in Twente", waarin men gegevens over joodse geslachten — onder andere *Van den Berg, Goedhart, Frank, Lievenboom, Schaap* en *Van Wenen* — aantreft. „Het Weytenhuis en z'n bewoners," door H. Jansen verschaft gegevens over leden van de geslachten, *Weyteman* en *Dijkhuis,* terwijl het artikel van Dr. J. Belonje en Drs. A. L. Hulshoff „De schouw uit het Stift Weerselo" gegevens *Van Oldenhuis* en *Van Monnich* bevat.

Bij het tweede jaarboek (1963) willen wij wijzen op B. H. Hommen „Werd Stork uit Oldenzaal verdreven?"; Dr. J. H. E. Reeskamp „De Amersfoortse bombazijnindustrie als voorloper van Twente"; Dr. G. J. M. Bartelink „Een greep uit de geschiedenis van de Twentse tollen in de vonige eeuw" en A. C. Meyling „De reis van de Bornse „oudste" *Hendrik Berents (Hulshoff)* naar de Doopsgezinde Gemeenten der Oude Vlamingen in Pruisen en Polen in den jare 1719".

Van de in het jaarboek 1964 voorkomende bijdragen wijzen wij op „Oude niendeuropschriften in Twente" door H. Hagens, handelende over op Twentse boerderijen aangetroffen stichtingsdata en namen en/of huismerken van de stichters.

Een beperkt aantal exemplaren van deze jaarboeken 1962, 1963 en 1964 zijn nog verkrijgbaar; bij de boekhandel is de prijs *f* 4,75 per exemplaar.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bagman-de Bosch-de Jongh-Riemsnijder, Te Amsterdam werd 18 april 1760 de ondertrouw ingeschreven van:

„ *Jan Hendrik Bagman,* van Archangel, gereformeert, oud 30 jaar, op de Leydse straat, syn vader *Christjaen Bagman te* Archangel (en) *Maria de Bosch,* van Archangel, gereformeert, oud 27 jaar, op de Agterburgwal, haer moeder *Catharina de Jongh,* niet present". ('haar vader was *Coenraad de Bosch).*

Van het echtpaar *Bagman-de Bosch* zijn de volgende kinderen te Amsterdam geboren:

1761: *Christiaan Coenraad;* doopgetuigen: de Wed. *Coenraad de Bosch, Christiaan Bagman,* in plaats van de laatste Cosmus *de Bosch Coenraads. (Cosmus de Bosch Coenraads,* van Archangel, koopman wordt, „als getrout hebbende *Wilhelmina Elisabeth Gravia* dogter van *Jan Hendrik Gravia,* koopman" in 1759 poorter van Amsterdam.)

1763: Gijsbert Matthijs; doopgetuigen: *Gijsbert van der Hoop en Annason Constantia Romswinkel* (echtelieden, gehuwd 1748, zie Elias 11, 974).

1766: *Catharina Elisabeth,* (doopgetuigen: *Cosmus de Bosch, Coenraads, Wilhelmina Elisabeth de Bosch,* geb. *Gravia),* zij tr. in 1793 *Abraham Willem van Vloten.*

1769: *Jannette Maria Henriëtte,* (doopgetuigen: Den Wel. Ed. Gestr. Heer *Hendrik Rietveld* en Vrouwe *I. Rietveld* geb. *Meyer,* echtelieden, zie Elias 1, 376), zij tr. in 1791 *Adriaan Holtzman.*

1771: *Jan Willem,* (doopgetuigen: de Heer *Willem Vermeulen,* Vrouwe *J. H. Rietveld* geb. *Meyer* in plaats van vrouwe *Dorothea de Jongh,* geb. *Riemsnijder),* hij tr. in 1801 *Ida Aleyda Haack.*

1773: Gijsbert Matthijs (doopgetuigen: *Cosmus de Bosch Coenraads, Catharina de Jongh*), hij tr. in 1796 *Johanna Margaretha van Kooywijk.*

Jan Hendrik Bagman werd in 1760 'poorter van Amsterdam („coopman van Archangel en heeft niets betaald") en is overleden te Amsterdam (begraafregister Nieuwe Kerk 3 aug. 1808 „uytgevoerd naar Muijderberg"). Zijn vrouw *Maria de Bosch* was reeds, op *14* juni 1773, kort na de geboorte van haar zoon *Gijsbert Matthijs,* in de Nieuwe Kerk begraven, alwaar haar moeder *Catharina de Jongh,* weduwe *Coenraad de Bosch,* op *7* februari 1780 eveneens begraven werd.

Blijkens de „attestatie van buiten" — Archief Kerkeraad Herv. Gemeente d.d. 2 nov. 1752 — is omstreeks die tijd *Catharina de Bosch* geboren *de Jongh,* met haar kinderen *Cosmus* en *Maria,* wonende op de Hoogstraat, „van Archangel" gekomen; in deze registers werd in die jaren de naam *Bagman* niet aangetroffen,

Nadere gegevens gevraagd van:

Christiaan Bagman te Archangel, de vader van de omstreeks 1730 geboren *Jan Hendrik.* Hij werd in 1761 als getuige genoemd bij de doop van zijn kleinzoon, doch is niet aanwezig: omdat hij toen in Archangel verbleef? Zijn overlijden is niet te Amsterdam aangetroffen. Met wie was hij gehuwd?

Coenraad de Bosch, overleden vóór maart 1761, en zijn vrouw *Catharina de Jongh,* wonende vóór 1752 te Archangel, uit welk echtpaar omstreeks 1733 een dochter *Maria* is geboren en voorts een zoon *Cosmus* bekend is. Is *Catharina de Jongh* mogelijk verwant aan N.N. *de Jongh,* wiens vrouw *Dorothea Riemsnijder* in 1771 als doopgetuige is vermeld? Waar is dit echtpaar gehuwd; te Amsterdam werd van hen geen huwelijk gevonden.

Is het bekend of er een doopregister van Archangel bestaat en op welke wijze eventueel hieruit gegevens kunnen worden verkregen?

Rijswijk (Z.-H.) DRS. A. G. VOSDINGH BESSEM.

Briët. Gevraagd:

A. de namen van de ouders en eventueel de geboortedatum en -plaats van de volgende personen met de naam *Briët,* van wie slechts het hier opgegevene bekend is:

1. *Johanna Elisabeth Briët,* geboren te Makassar 16 maart 1878, † aldaar 15 juli 1878.
2. *Leonard Etienne Richard Briët,* † *te* Djokjakarta *23* dec. 1914.
3. *Louise Jeanette Charlotte Briët,* erkend Djokjakarta 14 juni 1897, † te Pasoeroean 19 nov. 1918.
4. *Willem Eduard Briët,* † *te* Soerabaja 6 dec. 1880.

B. nadere inlichtingen over de hiervolgende personen met de naam *Briët,* die voorkomen in het Nieuw Adresboek van geheel Nederlandsch-Indië, achter wier namen wij tevens

vermelden resp. de woonplaats, de periode waarin zij in het adresboek voorkomen en het beroep:

1. Weduwe *W. Briët,* geb. *Hugo,* Soerabaja, 1903-1923, geen beroep opgegeven.
2. Weduwe *J.C. Briët,* Djokjakarta, 1903-1907, woont op de Onderneming Randoe Goenting.
3. G. *Briët,* Patie, 1904-1908, employé suikerfabriek Trankil.
4. S. *Briët,* Weltevreden, 1914-1923, employé bij L. E. Salomons en later bij Neuman & Co.
5. *J. Briët,* Balikpapan. 1920-1923, employé bij?
6. *M. Briët,* Medan, 1923, employé bij de Onderneming Patoembah.
7. Mej. *M. Briët.*. Weltevreden, 1923, employé bij de Nillmij.

Leiden. MR. C. P. BRIËT.

van Branckharst-van **Noort.** Mr. *Nicolaas de Craen van Haeften* tr. Utrecht 8 juni 1674 *Geertruyd van Bronckhorst,* dr. van *Johan van Bronckhorst* en *Leonora van Noort.* (Vgl. Ned. Adelsboek, jg. 1942, blz. 249.)

Volgens een oude kwartierstaat behoorde deze *Johan van Bronckhorst tot* het geslacht van die naam, dat als wapen voerde: in rood een gouden keper, beladen met een blauwe lelie en vergezeld van 3 zilveren rozen, goud geknopt.

Gevraagd de kwartieren van *Johan van Bronckhorsc* en van *Leonora van Noort.*

Naarden. MR. A. J. KRONENBERG.

van den Dries (LXXXII 94).

1. N.N. *van den Dries,* tr. *Anna Petit.*

Uit dit 'huwelijk:

11. *Nicasius van den Dries,* geb. Ranst bij Antwerpen omstr. 1600, kleermaker, tr. Roosendaal (N.B.) 2 mei 1621 (afkondiging 18 april 1621 te Leur en te Roosendaal) *Adriaantje Jans,* van Etten.

Uit dit huwelijk minstens vier kinderen, t.w.:

1. *Jan (Joannes), volgt* sub 111,
2. *Nicasius van den Dries,* ged. Grave 29 januari 1627, tr. (huwelijksafkondiging 8 mei 1649 Etten) *Jenneken Jacobs,* van Rijsbergen.

Uit dit huwelijk:

a. *Jenneken,* ged. Etten 10 april 1650, † jong.

b. *Jenneken,* ged. Etten 4 juni 1651, tr. Etten 28 januari 1674 (afkondiging Etten 11 januari 1674) *Johannes Anthonisse van Steen,* ged. Leur 3 april 1650, zn. van *Anthonius Adriaansen van Steen* en *Tanneken Adriaans.*

3. *Jacob van den Dries,* ged. Etten 20 dec. 1634, tr. Etten 8 maart 1656 (afkondiging Etten 19 febr. 1656) *Mayken Huybrechts van Reusel.* Uit dit huwelijk sproten minstens 7 kinderen.
4. *Anna van den Dries.*

111. *Jan (Joannes) van den Dries,* geb. te Etten, vorster aldaar, tr. 1° Etten 6 april 1643 (afkondiging Etten 11 maart 1643) *Sara Claessen van Bremen,* van Utrecht: tr. 2° in 1655 *Maria Cornelis Pelt.*

Kinderen uit het eerste huwelijk:

1. *Nicolaus,* ged. Etten 17 mei 1643.
2. *Anneken,* ged. Etten 29 juni 1644.
3. *Joannes,* ged. Etten 27 aug. 1645,
4. *Martinus,* ged. Etten 13 dec. 1646,
5. *Nicasius,* volgt sub IV.
6. *Henrick,* geb. omstr. 1650.
7. *Joannes,* ged. Etten 19 jan. 1653.

Kinderen, uit het tweede huwelijk (minstens 2):

8. een kin d, verdere gegegevens onbekend.
9. *Sara,* tr. Leur 7 juni 1682 (afkondiging Leur 22 mei 1682) *Willem Jansen de Boter,* weduwnaar van *Cornelia Jans Cleynes.*

IV. *Nicasius van den Dries,* geb. in 1648, tr. 1° in 1669 (afkondiging Leur 14 sept. 1669 en te 's-Gravemoer op .....) *Adriaantje Robberts Pharao,* van 's-Gravemoer; tr. 2° Leur 24 nov. 1677 (afkondiging Leur 4 nov. 1677) *Antonetta Lambrechts van Steen,* weduwe van *Cornelis Goorts van Baarle.*

Kinderen uit het eerste huwelijk:

1. *Joannes,* ged. Leur 8 dec. 1669.
2. *Sara,* ged. Leur 7 febr. 1671.
3. *Jacomina,* ged. Leur 12 juni 1672.
4. *Jacomina,* ged. Leur 18 juni 1673.
5. *Johan,* ged. Leur 5 aug. 1674.
6. *Johan,* ged. Leur 7 juli 1675, zie Ned. Leeuw LXXXII, kol. 94.
7. *Adriaantje,* ged. Leur 17 juni 1676.

Rijsbergen. IR. A. F. H. BLAAUW.

Faucannier-Mantanier. Blijkens De Ned. Leeuw, jrg. 1956, kol. 349, werd *Geertruyda Margaretha Goossens* — die achtereenvolgens huwde met *Michiel Westpalm, Frederik Julius Coyett* en *Johannes Thedens* en wier dochter *Geertruida Johanna Westpalm* de echtgenote werd van Mr. *Johan Hendrik van Panhuys* — gedoopt te Batavia op 9 okt. 1696 als dochter van *Johannes Goossens* en *Sophia Fauconnier.*

Naar mij onlangs door het Arsip Nasional Republik Indonesia, het voormalige Landsarchief, te Djakarta zeer bereidwillig werd medegedeeld, was *Sophia Fauconnier* een dochter van *Joan Fauconnier* en *Margaretha Montanier, Sophia Fauconnier* huwde tweemaal; in eerste echt met *Johannes Goossens* en in tweede echt met *Jasper Mansdale,* geëligeerd raad extra-ordinaris van Indië.

Joan Fauconnier vertrok in 1676 naar Indië op last van de Kamer van Amsterdam der V.O.C. en werd opperkoopman en opperhoofd van Masulipatnam. Van het echtpaar *Fauconnier-Montanier* werden mij door het Arsip Nasional drie kinderen opgegeven, te weten:

1. *Isabellà Margrita,* geb. 6 maart 1667.
2. *Petrus Johannes,* geb. 11 okt. 1668.
3. *Judith, geb. 20* nov. 1670;

terwijl ik zelf te Amsterdam vond:

4. *Isabella Maria,* ged. Amsterdam (Z.K.) 14 dec. 1672 (get. *Zsaac Oyens, Margaretha Coymans* en *Hester Gillis*).

5. *Sophia,* ged. Amsterdam (W.K.)1 jan. 1676 (get. Dr. med. *Jacobus le Candele* en *Sophia Coymans,* echtgenote van burgemeester *Joan Huydecoper)* .

Margaretha Montanier was een dochter van *François Montanier* en *Isabeau Coymans,* welk echtpaar huwde te Amsterdam op 12 april 1633 (ondertr. Amsterdam 17 maart 1633; DTB 440/200). *François Montanier* heette bij zijn ondertrouw j.m. van Marseille, was 22 jaar oud en van beroep sydereder: hij werd geassisteerd door zijn voogden *Coenraad Coymans* en *David Jansz. IJpelaer.*

Van het echtpaar *Montanier-Coymans* zijn mij drie kinderen bekend:

1. *Clara,* ged. Amsterdam (O.K.) 15 maart 1635 (get. *Coenraad Coymans, Anna van Lemens* en *Margrieta de Keyser).*
2. *Jacobus,* ged. Amsterdam (O.K.) 15 mei 1636 *(get. Margrieta de Keyser, Pieter de Keyser* en *Jacques Staes).*
3. *Margaretha,* ged. Amsterdam (O.K.) 22 aug. 1638 (get. *Margrieta de Keyser en* Ds. *Tuerhart).*

Zsabeau Coymans is overleden vóór 11 aug. 1649, daar op die dag *Constantia Coymans* compareert voor de Weeskamer te Amsterdam (Weesk. Inb. 27/328 verso) als moei van de twee nagelaten kinderen, *Clara,* out 14 jaar, en *Margaretha,* out 11 jaar, van *Isabella Coymans* daar vader af was *François Montanier,* in Brasiliën overleden.

Zsabeau Coymans werd op 9 mei 1613 in de Oude Kerk te Amsterdam gedoopt als *Lijsbeth,* dochter van *Caspar Coymans* en *Margaretha de Keyser.* De ouders van *Caspar* waren *Caspar Coymans* en *Isabella van Lemens* ,vgl. MS. Coymans door Berewout in Gem. Archief te Amsterdam).

De hierboven genoemde *Coenraad Coymans* was gehuwd met *Maria Schuyl,* dr. van *Willem Schuyl* en *Anna van Panhuysen,* en ook een zoon van *Caspar Coymans* en *Isabella van Lemens,*

Het lijkt zeer waarschijnlijk, dat *Franyois Montanier* na de dood van *Isabeau Coymans* huwde met *Dorothea Chatvelt (vgl.* De Ned. Leeuw, jrg. 1963, kol, 164). Als zijn ouders komen in aanmerking *Jakes Montingny* en *Clara van Lemens,* die 8 juni 1614 te Amsterdam (O.K.) een kind *Anneken* laten dopen (get. *Jaspar Jansz. IJpelaar* en *Anna van Lemens).*

Zijn iemand nadere gegevens bekend omtrent het voorgeslacht van *François Montanier?*

Terugkerende tot *Joan Fauconnier* nog het volgende: De doopgetuige bij zijn vierde kind, *Hester Gillis,* is vermoedelijk de op 26 april 1633 te Amsterdam (N.K.) als *Ester* gedoopte dochter van *Jacob Gielisz.* en *Marie Fauconnier,* welk echtpaar op 10 maart 1618 te Amsterdam in ondertrouw ging; *Marie was* 22 jaar oud, afkomstig uit Middelburg en haas ouders waren overleden, terwijl elders blijkt, dat haar vader *Roland Fauconnier* was. In de collectie fiches van de Bibliothèque Wallonne komen voor als kinderen van *Roland Fauconnier: Roland,* ged. Middelburg 16 sept. 1590; *Pierre,* ged. Middelburg 11 okt. 1592, en *Jacques,* ged. Middelburg 28 dec. 1593. De naam 'van de moeder wordt nergens vermeld. Wellicht is een aanwijzing, dat *Roland Fauconnier* intekent op het kapitaal van de V.O.C. voos zichzelf en voor *Maria* en *Susanna de Lobel (vgl,* Dr. W. S. Unger, in Econ. Hist. Jaarb. XXIV: Inschrijvingen Kamer Zeeland der V.O.C.).

Zouden wij nu in *Hester Gillis* een volle nicht en dus in haar moeder, *Marie Fauconnier,* een tante van *Joan Fauconnier* mogen zien, dan zou hij een kleinzoon zijn van *Roland Fauconnier.*

De enige *Joan Fauconnier,* die ik echter kon vinden werd op 13 mei 1640 te Amsterdam (Walenk.) gedoopt als zoon van *Abraham Fauconnier* en *Sibilla Poockx.* Dit echtpaar ging op 5 nov. 1626 te Amsterdam in ondertrouw, waarbij *Abraham* afkomstig heette te zijn uit Keulen en 30 jaar oud was, terwijl *Sibilla* uit Antwerpen kwam en 26 jaar oud was.

Kan een onzer leden enige klaarheid verschaffen omtrent de voorouders van *Joan Fauconnier ?*

Naarden. MR. A. J. KRONENBERG.

Hilling (LXXXII '246). In de aantekening (noot 1) in kol. 247 dienen de gegevens over *Henriette van Bergen,* de tweede echtgenote van *Johannes Augustus Dezentjé,* in de derde en de vierde regel van onderen als volgt te worden gelezen: „tr. 2° in 1828 *Henriette van Bergen* (1804-1832). Uit dit laatste huwelijk een dochter *Helena Susanna Dezentjé* (1831—1897), die door haar huwelijk met *Jan Adam Kruseman"*

Vught (N.B.). MR. W. DE VRIES.

van Lansbergen (van **Lansberch).** De „vendrich *Ludolf van Lansberch,* jongen, deel uitmakende van de compagnie van capiteyn Caluardt" wordt in 1605 te Bergen op Zoom vermeld (rekening van de servitiegelden) .

Blijkens een artikel in Algem. Nederl. Familieblad, jrg. 1901, getiteld „Pensionarissen van Brielle" is *Ludolf van Lansbergen* in 1616 en 1621 luitenant, respectievelijk „commandeur ende capiteyn", † vóór juli 1625, tr. *Barbara Bollekool;* zij hertr. in 1629 (als „weduwe van Joncheer *Ludolf van L.,* in leven capiteyn van een, compagnie voetknechten") met *Adriaan de Valee,* weduwnaar, „vóór desen capiteyn van syne Majesteyt van Sweden".

Kinderen *van Lansbergen,* volgorde onbekend, zijn:

1. *Geertruida,* ged. Bergen op Zoom 13 januari 1610 (getuigen: *Reynier de Wou, Kathrijne Wolffs, Margriet Janss),* in 1627 lidmaat te Brielle, tr. 's-Gravenhage in 1632 *Hendrik Smout.*
2. *Sibilla,* geb.?, tr. 's-Gravenhage in 1643 *Salomon Jans de Hondt.*
3. *Joost,* geb. ?, te 's-Gravenhage van 1646 tot 1661 in diverse acten optredend als gemachtigde voor David van Marlot, heer van Bavoy (de gouverneur van Prins Willem 11) en als rentmeester van Philips van Steeland, heer van Essenburg; voorts baljuw, schout en secretaris van Giessen-Nieuwkerk en heemraad van Overwoert. Blijkens de processtukken voor het Hof van Holland heeft hij bij testament van 29 jan. 1662 — verleden te ? — zijn drie zusters tot erfgenamen benoemd en tot executeur *Jacob Blusse te* Klundert.
   Mogelijk is hij identiek met *Joost van Lansbergen,* die tussen 1640 en '50 als notaris te 's-Gravenhage voorkomt.
4. *Susanna,* ged. Brielle 31 juli 1620 (getuige: *Margriet Bollekool),* tr. 's-Gravenhage in 1639 *Abraham van Wijngaerden de Valckenburgh,* „mr. Cock en pastijbacker".

Een onderzoek naar een mogelijke aansluiting van bovengenoemde *Ludolf van Lansbergen* aan het gelijknamige uit Kortrijk stammende geslacht (Nederl. Patriciaat, jrg. 1951) ,

waarvan in die tijd enkele leden ook in Zeeland gevestigd waren, had geen resultaat.

Een later gevonden notariële acte uit 1651 te 's-Gravenhage bleek echter te wijzen op een afstamming uit Westfalen. Immers *Salomon de Hondt* cedeerde toen aan zijn zwager *Joost van Lansbergen* zijn 1/5 part in een som van 1.000 daelders, „als hij neffens de voorss. *Lansbergen* en syn andere susters tot laste van erffgenaemen van wijlen zal. de Heere *Joost van Lansbergen*, in syn leven Landtdrost des Stifts Paderborn spreeckende hebben volgens den contracte in dato de feestdach Episcopy 1619 daervan synde".

Een te Paderborn ingesteld onderzoek leverde geen resultaten. ook de bewuste acte van 1619 werd aldaar niet gevonden. In „Geschichte der Kölnischen ..... Geschlechter", deel 11 ao. 1858, geeft Fahne een aantal fragment-genealogieën van verschillende geslachten *Van Landsberg*. Aangevuld met gegevens, die ik dank aan mededelingen van het Staatsarchief te Munster en van het Landsbergscher Familienverband te Drensteinfurt kan het volgende overzicht worden opgesteld:

1. *Jodocus (Jobsf) von Lansberg*, Herr zu Erwitter, vermeld als Obrister (= kolonel) van 1525 tot 1561, tr. *Ursula Angela von Wrede*.
   Uit dit huwelijk 2 dochters en:

II. *Ludolf von Lansberg*, geb. ca. *1540*, Herr zu Erwitte 1556-1610, tr. in 1565 *Ursula von Hoerde*.
   Uit dit huwelijk: *Wilhelm (geb.* in 1569), twee dochters en

III. *Jodocus (Jobsf) von Lansberg*, Herr zu Erwitte, geb. ca. 1567, landdrost, Obrister, † in 1622, tr. in 1596 *Dorofhea von Erwiffe zu Welchenbeck*.
   Uit dit huwelijk: zes dochters, *Daniël Diefrich* (geb. in 1618) en:

IV. *Ludolf: Josf von Lansberg*, geb. ca. 1598, † in 1623 („als Brautigam der *Felicifas von Warendorp")*.

De regelmatige afwisseling van de namen *Joosf* en *Ludolf* en de verwijzing naar een contract in 1619 te Paderborn van de landdrost *Joost van Lansbergen* (111), maken het niet onwaarschijnlijk, dat er een familierelatie bestaat met voornoemde *Ludolf v. L.* „commandeur en capiteyn" te Brielle, wiens zoon ook weer Joost is genaamd. Mogelijk is de „Briellenaar", die omstreeks 1580 geboren kan zijn, een broer van de landdrost *Joost* v. *L.;* een aanwijzing hiervoor werd in de geraadpleegde bronnen echter niet gevonden.

Gevraagd: 1. nadere gegevens over de afstamming van *Ludolf van Lansbergen*, „commandeur" te Brielle, † vóór juli 1625; 2. wanneer vond het huwelijk plaats van deze *Ludolf v. Lansbergen* met *Barbara Bollekool* en waar zijn hun kinderen *Sibilla* en *Joost* geboren: 3. wie waren de ouders van *Barbara Bollekool ?*

Rijswijk (Z.H.). **Drs. A. G. Vosdingh Bessem.**

Pelkoor(Pellecoor)-van der Helm, *Bernard Pelkoor (Pellecoor)* geb. vóór ca. **1640,** zoon van ? (blijkens de Amsterdamse poorterinschrijving van zijn zoon „in syn leven deurwaerder en poorter"; de inschrijving van *Bernard Pelkoor* als poorter echter niet aangetroffen), † tussen 1676 en 1686. tr. (waar en wanneer !) *Sara Gerritsdr. (van der Helm,* aldus genoemd bij de doopinschrijving van haar dochter in 1669), geb. vóór ca. 1645, † tussen 1687 en 1696, dochter van ...

Uit dit huwelijk werden gedoopt te Amsterdam:

1. *Hendrik,* geb. in 1665 (doopget.: *Dirck van der Helm* en *Elysebet Schrijvers).*

2. *Gerrif,* geb. in 1666 (doopget.: *Harmfje Alberfs).*
3. *Sara,* geb. in 1667 (doopget.: *Annefje Hendrix).*
4. *Maria,* geb. in 1669 (doopget.: *Jan Willem de Vries en Cafharina Blauwenhelm).*
5. *Magdalena,* geb. in 1670 (doopget.: *Jan Flion, Annefje Hendrix* en *Aalfje Dirx ven Lier).*
6. *Anna, geb,* in 1672 (doopget.: *Jan Pieters Slachter* en *Maria Mennes*).
7. *Sara,* geb. in 1674 (doopget.: *Jan Koore* en *Annetje Hendrix*).
8. *Bernard,* geb. in 1676 (doopget.: *Joan Brugman, Johannes Backer* en *Margriet Igers*).

De naam komt als regel voor in diverse variaties van *Pelkoor,* soms van *Pelkoarn.*

In de periode 1650-1660 huwden te Amsterdam verschillende naamdragers *Pelkoorn (Pellicorne),* die onderling nauw verwant zijn, n.l. *Francisco Pellicorn X Johanna Paren, Maria P.* **X** *Abraham van Nichelen, Susanna X Johannes van Teylingen, Anna P. X Jan van Villeckens* en *Guilliam P. X Magdalena Coerfen.* De namen der getuigen bij de doop van de uit deze echtparen ontsproten kinderen wijst echter niet op familierelaties met de hiervoor genoemde *Bernard Pellecoor.*

Gevraagd aanvullende gegevens over de echtelieden *Pelkoor (Pellecoor)-van der Helm* en hun voorouders.

Rijswijk (Z.H.). **Drs. A. G. Vosdingh** Bessem.

de Reus-van Rijswijk (LXXXII 95, 215). Gens Nostra, jrg. VII (1952), blz. 200 verschaft nadere gevens over het echtpaar *Jacobus de Reus-Johanna van Rijswijk* en geeft tevens de namen,, alsmede de plaatsen en data van de huwelijken van beider ouders.

Redactie.

Ross-Kooy. *Johannes Ross,* begr. Kralingen 14 febr. 1801, tr. *Elisabeth Kooy,* begr. Kralingen 4 nov. 1800.

Uit dit huwelijk:

1. *Maria Johanna* ged. Kralingen 3 jan. 1790, get. *Johanna Donkersloot.*
2. *Wouferfje,* ged. Kralingen 18 dec. 1791, get. *Wouferfje Kooy.*
3. *Elisabeth,* ged. Kralingen 16 jan. 1793, get. *Adriana Kooy.*
4. *Johannes,* ged. Kralingen 11 nov. 1796, get. *Johanna Donkersloot,*
5. *Adriana,* ged. Kralingen 20 febr. 1799, get. *Adriana Kooy.*

Gevraagd nadere gegevens en kwartieren van dit echtpaar.

Amsferdam. *S.* A. C. **Dudok van Heel.**

De naam van de in 1790 en in 1796 optredende doopgetuige *Johanna Donkersloof* wijst op verwantschap met de met *Johanna Donkersloof* (1756-1821) te Gorinchem in 1776 gehuwde *David Ross,* ged. Gorinchem 5 jan. 1753, † Rotterdam 7 maart 1821, zn. van *Huibert Ross,* sergeant, en *Maria de Moor* (zie „Stamboom van het geslacht Donkersloot" door H. Donkersloot, blz. 53/54).

Redactie.

Pan der Schilde. *Adriaan Marfensz van der Schilde,* geb. ?, in 1621 poorter te Leiden (afkomstig van Maasland, beroep

timmerman) „op de getuychenisse van *Anthonis Joriss Focker* en *Jan Patronis*".

Blijkens zijn in nov. 1629 voor not. A. Paets verleden testament was hij gehuwd met *Griefje Anthonis Focker*. Als weduwnaar en van beroep „steencoper" testeerde hij 10 okt. 1635 voor not. A. C. de Man „zieckelijk te bedde leggende" in zijn woning „op de Oude Maren" en benoemde tot voogden over zijn twee minderjarige kinderen *(Abraham* en *Grietje)* de notaris *Adriaan Paedts* en de „deeckentrapier" *Cornelis Matthijs;* zijn broer *Cornelis Martens van der Schilde* wordt gemachtigd het onroerend goed te verkopen (waar onder in ieder geval een pannenbakkerij te Oudshoorn behoorde, die *Adriaan van der Schilde* tezamen met zijn vrouws zuster *Marietje Anthonis Focker* in eigendom had), terwijl voorts zijn „neve" *Jan Barents van Sonnevelt* de vorderingen moest incasseren.

De eventuele familierelaties tussen de testateur en de naast zijn broer *Cornelis* genoemde personen zijn niet bekend; een *Cornelis Pieterszn Paedts* trouwde in 1589 met *Aechje Martensdr. van Sonnevelt* terwijl in *1660 Marijtje Anthonisdr. Focker* optrad voor haar neef *Gerrit van Sonnevelt,* bakker te Leiden.

De ondertrouwinschrijving van *Adriaen van der Schilde* en *Grietje Focker* werd niet te Leiden aangetroffen — evenmin de doopinschrijving van hun zoon *Abraham* (tr. 1659 te Alphen met *Barbartje van Rhijn*), hun dochter *Grietje* (tr. tussen 1656 en 1661 met *Marten Pieters van der Burch*) of van eventuele andere kinderen.

In de grafboeken van de Pieterskerk werd in de periode van 23 sept. tot 11 oktober 1635 het begraven aangetekend van drie kinderen en de huisvrouw van „*Aryan Martens op* Maren", terwijl op 19 nov. van dat jaar „*Ary Martens* op Maren" volgt, zodat ik, gezien de datum van zijn laatste testament, veronderstel dat dit overlijden op 5 van 7 leden van het huisgezin van *Adriaan van der Schilde* betrekking heeft,

Gevraagd: Wie waren de ouders van *Adriaan Martens van der Schilde,* waar vond zijn. huwelijk met *Grietje Anthonis Focker* plaats, en wanneer zijn hun kinderen *Abraham* en *Grietje* geboren?

Rijswijk (Z.H.). **Drs.** A. G. Vosdingh Bessem.

Sollekas (Solckes). *Arnoldus Sollekas* „schuijermaker, als getrout met *Maria van der Maas,* dogter van *Jurriaan van der Maas,* zijdereder" verkreeg 1720 het poorterschap van Amsterdam; blijkens zijn ondertrouwinschrijving in 1715 aldaar met *Maria van der Maas* was hij „van Amsterdam" en geboren omstreeks 1689. Zijn ouders waren toen overleden en hij werd geassisteerd met *Carsten Voogt,* eventuele familierelaties onbekend.

Zijn vrouw, *Maria van der Maas,* „kraam- en huysvrou van *Arnoldus Sollekas"* is augustus 1722 te Amsterdam begraven en liet volgens een acte van „moedersbewijs" (nots. Noblet 9 juli 1723) twee kinderen na n.l. *Juriaan,* ged. Amsterdam (Amstelkerk) 13 nov. 1720 (waarbij als getuigen optraden haar vader *Juriaan van der Maas* en haar stiefmoeder *Maria van der 'Velde), en Magdalena* (vernoemd naar haar moeder *Magdalena Doomer;* deze dochter moet omstreeks augustus 1722 geboren zijn, doch haar doop werd niet gevonden).

Naar de doopinschrijving van *Arnoldus Sollekas* is vergeefs gezocht; ook komt deze familienaam in de periode 1670—1700 niet voor in de klapper op de Amsterdamse doop- en trouwboeken. Wel werden tussen 1650-1670 huwelijksinschrijvingen aangetroffen van *Meijndert Solckes (Sollekas)* en zijn

zusters *Jannetje* en *Nelletje,* afkomstig uit Langweer, zonder dat van een familierelatie met de gezochte *Arnold Sollekas is* gebleken.

Gevraagd: De voorouders van voornoemde *Arnoldus Sollekas* „van Amsterdam", geboren ca. 1689,

Rijswijk (Z.H.). Drs. A. G. Vosdingh Bessem.

von Stralendorff. In het „Genealogisches Taschenbuch der Uradeligen Häuser" (19de jg. 1918) wordt, op de bladz. 823-826, het tot de Mecklenburgse oeradel behorend geslacht *Von Stralendorff* in een tweetal linies beschreven. De eerste linie is uitgestorven. De tweede linie plantte zich ten slotte in het voormalige Nederlands-Indië voort.

Friedrich Christoph von Stralendorff, geb. 12 sept. 1720, † Soerakarta 12 febr. 1784, stond in dienst van de V.O.I.C. en werd in 1779 tot opperkoopman aangesteld. In datzelfde jaar verkreeg hij van de Gouverneur-Generaal wettiging voor zijn acht kinderen, onder wie vijf zonen, verwekt bij een tweetal inheemse dames. Volgens het „Genealogisches Taschenbuch" voormeld, was *Friedrich Christoph von Stralendorff* gehuwd met *Ida von Hülsten,* van welke laatste geen nadere gegevens worden medegedeeld.

Eén van de zoons van *Friedrich Christoph* was *Joachim Dietrich (Friedrich) Abraham von Stralendorff,* geb. 6 febr. 1774. Was dit een der gewettigde zoons, of was dit een zoon uit het huwelijk met *Ida von Hülsten ?* Hij huwde met ene ..... „Baronin *van Goor",* (zie voormeld Taschenbuch, bladz. 826), van welke laatste slechts wordt vermeld, dat zij vóór 1816 in Holland overleed.

In 1795 werd uit het huwelijk *Von Stralendorff-Van Goor* een zoon geboren die, volgens het Gen. Taschenbuch, de naam *Johann Friedrich* ontving, later resident van Bantam werd en aldaar in 1860 overleed.

Nu is het opvallend, dat Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins in zijn „De Indo-Europeesche Families in Nederlandsch-Indië" een zekere *Frédéric Jean von Stralendorff* vermeldt, kleinzoon van voornoemde *Friedrich Christoph von Stralendorff,* die op 26 maart 1860 te Bantam overleed!

Is deze persoon identiek met voornoemde *Johann Friedrich von Stralendorff,* de resident van Bantam?

Zierikzee. **Dr. Mr.** H. P. Schaap.

van der Swalme **(Swaluwe)-van Rhijn.** *Fries Jacobsz van der Swaluwe,* geb. ca. 1640 ? te ?, werd 1677/'78 burger te Utrecht, hij was commies over de werken van de Staten van Utrecht, † Utrecht in 1714, tr. (waar en wanneer?) *Metje Harmens van Rhijn,* geb. ?, † Utrecht in 1706.

Van dit echtpaar zijn twee dochters bekend n.l. *Geertruid van der Swalme,* geb. ?, tr. Utrecht in 1696 *Jan van der Schilde,* en *Elsje van der Swalme,* gehuwd met *Johan van Baack.*

Gevraagd de voorouders van het echtpaar *van der Swalme* of *van der Swaluwe-van Rhijn.*

Rijswijk (Z.H.). **Drs.** A. G. Vosdingh Bessem.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

De familie Noyen uit Gennep, door Mr. A. P. van Schilfgaarde. — Enige gegevens over een tak van het geslacht Hamel te 's-Hertogenbosch, door Jhr. F. G. L. O. van Kretschmar en J. L. Hamel. — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, PRINS VAN LIPPE BIESTERFELD

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede"*, *Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad **ƒ 25,—** gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap tc **'s-Gravenhage.**

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, *Jacob de Graefflaan 17, 's-Gravenhage.*

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op post reken in g no. 4870?3 ten name van de Bibliotheek van het Genootschap tc 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken

No. 9 **LXXXII e Jaargang** **september 1965**

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Dr. A. B. van Deinse, sedert 1941 gewoon lid van het Genootschap.

Adreswijzigingen:

Mr. F. DE TOURTON BRUYNS,	*'s-Gravenhage,* Danckertsstraat 19.
A. J. A. M. CORTEN,	Heerlen, Euterpelaan 50.
Mr. M. H. GELINCK,	*Amsterdam-Zd.,* Diepenbrockstraat 21.
Mevrouw E. J. L. RUTGERS VAN ROZENBURG geb. LANTSHEER,	*23 München (Dld.)* p/a. Christengemeinschaft, Leopoldstrasse 46 B.
Prof. A. A. M. STOLS,	*Tarragona (Spanje),* Apartado Postal 275.

De secretaris van het genootschap, Jhr. Mr. H. E. van Weede, heeft aan het bestuur mededeling gedaan, dat zijn werkzaamheden, #tengevolge van zijn 'benoeming tot kamerheer i.b.d. van Hare Majesteit de Koningin, dermate zullen toenemen, dat hij zich genoodzaakt ziet, het secretariaat neer te leggen.

Terwijl het bestuur de heer van Weede geluk wenst met zijn benoeming, betreurt het, dat een einde, komt aan zijn vervulling van de functie van secretaris. Het bestuur aanvaardt het verzoek' om ontheffing en dankt de heer van Weede voor hetgeen hij als secretaris tal van jaren voor het 'genootschap heeft gedaan.

De heer van Weede blijft (bestuurslid. Het bestuurslid Ir. C. M. R. Davidson is bereid gevonden als secretaris op te treden.

Van Fern(e)ij,

door **MR. O.** SCHUTTE.

Inleiding+

Het wapen der familie *Van Fernij* is: gedeeld; rechts van goud met een halve adelaar van sabel, komende uit de deellijn; links van lazuur met drie zespuntige sterren van goud, paalsgewijs geplaatst: over de deellijn een zwaard van zilver, de punt omhoog, met gouden gevest; een naar rechts gewende helm met wrong: dekkleden; helmteken: het zwaard. Met dit wapen zegelden *Nicolaas van Fernij* (VI) op 18 febr. 1706 (lakafdruk bewaard in het Archief van de Commissie van Breda, protef. 1102) en *Catharina van Fernij* (Vx, **3)** op **22** april 1784 (haar testament, genoemd in noot 304, k). Nagtglas (vide zijn Aantekeningen, pag. 272, in de Provinciale Bibliotheek te Middelburg) vermeldt de wapenafbeelding in een huis op de Romaanse Kaai te Middelburg, met als bijschrift:

„Die mij brengt die siet op hen.
„En laat mij blijken dat ik ben —
„—— (onder hout verborgen) ——
„Dat van alle sonden spant de' kroon.",

en het wapen (ibid. pag. 484, nr. 61): gedeeld door een

staand zwaard van zilver+„rechts" 3 sterren verguld in azuur; „linkerz." een halve gouden adelaar. Verder kwam dit wapen voor in het Gildeboek van het Roumantels- en Pellehoudersgilde te Middelburg (vroeger G.A. ald.) waarvan *Daniel Kornelis van Fernij* (VIIIo) in 1778 beleder was (het zwaard is hier van lazuur). Rietstap vermeldt in zijn Armorial Général een soortgelijk wapen (parti: au 1 d'or à la demi-aigle de sa., moav. du parti; au 2 de gu. (sic!) à une épée d'arg., garnie d'or, posée en pal, à dextre, et trois étoiles d'or, rangées en pal, à sen. . C.: l'épée.) met de naam *Fernia*, Frise. Voorts is in het bezit van de heer J. Meuleman te Holten (Ov.) een ingelijste tekening (14 x 10,5 cm) van het wapen (gedeeld; rechts van goud met een halve adelaar van sabel; links drie gouden sterren: over de deellijn moeilijk onderscheidbaar een zilveren zwaard; een naar rechts gewende helm; wrong en dekkleden: goud en sabel; 'helmteken: het zwaard) met als onderschrift: „stamvader *Jean de Ferneij* Anno 1634"; hoewel deze tekening niet uit de 17de eeuw kan zijn, is wel aan te nemen, dat het jaartal slaat op de geboorte van *Adriaen Jans van Fernij* (IVx), zoon van *Jan Fransen van Fernij* (IIIk) en dat genoemde tekening door overerving in het bezit van de heer Meuleman is gekomen.

Het feit dat in het wapen een halve adelaar van sabel op gouden grond voorkomt en het feit dat in Friesland een geslacht *Van Fernia* voorkwam, heeft bij sommigen de opvatting doen postvatten, dat de familie *Van Fernij* afkomstig zou zijn uit Friesland en verwant zou, zijn met de familie *Van Fernia* (cf. Nagtglas, pag. 272). Aangezien dit niet het geval is, zoals ik hieronder hoop aannemelijk te maken, betwijfel ik ten zeerste of Rietstap het door hem beschreven wapen ooit als door de familie *Van Fernia* gevoerd, gevonden heeft.

Tot nadere ontkenning van eventuele verwantschap, deel ik het weinige, wat mij bekend is omtrent de familie *Van Fernia* (de naam *Fernia* = *Ferringa, zou* afgeleid kunnen zijn van de voornaam *Ferre* of *Fere*, in het fries *Faro*) hier mede; het is, gedeeltelijk op mededeling van de Rijksarchivaris in Friesland, 'ontleend aan: J. W. te Water, Historie van het Verbond der Edelen, Middelburg, 1776-96, deel 11, pag. 396: Jhr. Mr. H. Baerdt van Sminia, Nieuwe Naamlijst van Grietmannen tot 1795, Leeuwarden 1837, pag. 243: M. de Haan Hettema en A. van Halmael Jr., Stamboek van den Frieschen vroegeren en lateren Adel, Leeuwarden, 1846 [a]); A. J. Andreae, Nalezing op de Nieuwe Naamlijst van Grietmannen [b]); A. J. Andreae, Opstel over Minnertsga in Nieuwe Friesche Volks-almanak 1897, pag. 187 [c]).

a) *Atte van Fernya woonde op* Fernya-state bij Minnertsga en was gehuwd met *His Dotinga*. Hij behoorde in 1515 tot de zestig Edelen, werd in 1533 grietman van Hennaarderadeel en overleed 1559 (cf. Van Sminia)

Atte van Fernya, zoon of kleinzoon van de voorgaande, behoorde tot de verbonden Edelen in 1566, en werd door Alva opgeëist ter verantwoording. Hij was gehuwd met *Ansk*, dochter van *Ruird Roorda* van Hennaard, welke in 1572 zijn weduwe genoemd wordt (cf. Te Water en Van Sminia).

Trijn van Roorda, leefde nog in 1562, tr. 1° *Douwe Sickes van Gratinga*, † vóór 1562, tr. 2° *Ate von Fernia*.

Ansck van *Roorda* tr. *Ate van Fernia*, dien zij overleefde (cf. Te Water). Is het vermoeden van Jhr. Mr. H. B. van Sminia juist, dan zou men *Ate van Fernia*, de tweede man van *Trijn Riencksdr.* wan *Roorda*, die *ene His Dotinga* tot tweede vrouw 'kan hebben gehad, voor de Grietman van Hennaarderaded, in 1533 mogen houden.

Auck van Fernia tr. *Hans van Offenhuizen* of *Offingahuizen*.

Hans Douwes van Offenhuysen tr. *Auck Fernya*.

b) (Hennaarderadeel) 1529. *Thoenis van Fernya*, ook genoemd: „*Anthonis wan Minnersgaa*"; ook in 1537. Hij bleef waarschijnlijk grietman

Twee broers:

Ia. *Atte van Fernya*, op Ferniastate te Minnertsga, behoorde in 1515 tot de 60 edelen, tr. *His Dotinga*.

Uit dit huwelijk:

1. *Ofcke van Fernya*.
2. *Thoenis (Theunis van Fernya (Anthonis van Minnetsga)*, op Ferniastate te Minnertsga, grietman van Hennaarderaded 1529, 33, 37—†, † vóór 1540.
3. *Auck van Fernia*, tr. *Hans Douwes van Offen(ga)huizen*, grietman van Franekeradeel.

Ib. *Ofcke van Fernya*, tr. N.N.

Uit dit huwelijk:

1. *Atte van Fernya*, verbonden edele 1566, door Alva opgeëist ter verantwoording en veabannen 26 juni 1568, † vóór 1573, tr. 1° *Trijn Riencksdr. van Roorda*, † na 1562, dr. van *Rienck van Roorda* en *Rixt Ritsckesdr. van Juckama* en wede. van *Douwe Sickes van Gratinga;* tr. 2° *Ansck van Roorda*, † na 1572, dr. van *Ruurd van Roorda* de oude, van Hennaard en, *Doutzen Hansdr. van Sassinga*.
2. *Ofcke van Fernya*.
3. *Ath van Fernya*, tr. *Joucke Oenenza*.

De heer *J. F. D. C. van Ferneij* deelde mij mede, dat volgens familieoverlevering zijn voorgeslacht afkomstig is uit Frankrijk en dat vandaar, misschien via Antwerpen, in de 16de of 17de eeuw drie broers om geloofsredenen uitweken: één naar Engeland, één naar Duitsland en één, *Jean de Ferney*, naar Nederland: deze laatste zou zich te Middelburg gevestigd hebben en de stamvader geworden zijn van de Nederlandse tak. Dat van deze overlevering niet al te veel waar kan zijn, blijkt uit de hiernavolgende genealogie. Dat de familie uit Frankrijk afkomstig is, is echter wel zeer waarschijnlijk: naast de familieoverlevering het feit dat de naam in de eerste helft der 17de eeuw in Bergen op Zoom vaak als *Van Farni* en *Van Frani* voorkomt, de Franse voornamen in de oudste generaties en voorts het feit dat zich in Bergen op Zoom zelden emigranten uit het noorden hebben gevestigd.

tot zijn overlijden, dat in of kort vóór 1539 moet hebben plaats gehad. *Zoon* van *Atte en His Dotinga en zeer zeker* geboren op Fernia-state te Minnertsga.

Hierbij noot 1 op pag. 83: Rentmeestersrekeningen 1528—'29 en 1536—'37; Kloosterpapieren van 't Hospitaal te Sneek: 23 maart 1530 en die van Thabor : 6 Aug. 1533 ; Aaut. van E. M. v. B(urmania). — Te Water (Verb. der Edelen, 11, 397) vermeldt, dat hij in 1559 stierf (ook Van Sminia), maar men zal daarvoor 1539 moeten lezen, daar *Sjoerd Andla* vóór 1541 stierf, terwijl bovendien ook uit Beneficiaalboek 321 (Capelle-leen onder Miunertsga) ook blijkt, dat hij althans vóór 1543 overleed. Van Sminia noemt hem verkeerdelijk *Atte*, want in de oude Naamlijst van Grietmannen van E. M. v. B(urmania) en in de Rentmeestersrekeningen wordt hij *Anthony* genoemd. Zie zijn opstel over Minnertsga in N. Fr. Volks-alm. 1897, pag. 187 (zie noot c).

c) Ferniastate lag tussen Minnertsga en de state Haytsma en dus mede ten westen van het dorp. In de aanvang der 16de eeuw werd zij zeer zeker bewoond door *Atte Fernia en His Dotinga*, die drie kinderen hadden: *Ofcke, Teunis en Auck*, van welke Laatstgenoemde huwde met *Hans van Offenhuizen*. Zijn broeder *Ofcke* had drie kinderen van welke er één *Atte was* geheten, die o.a. *Ansck van Roorda* tot gade nam. Hij werd met velen zijner landgenoten van 26 juni 1568 verbannen, omdat hij de Hervormde leer was toegedaan. Reeds vier jaren later komt *Ansck* als zijn weduwe voor. *Atte* had een broeder *Ofcke* en een zuster *Ath*, welke laatste de vrouw werd van *Joucke Oenema*.'t Schijnt dat daarna het huis in het geslacht *Van der Nitzen* is gekomen.

maar dat deze stad in de 16de eeuw vooral een doorgangscentrum was van personen,, die uit Noord-Frankrijk en België naar het noorden uitweken. Een naamsontlening aan het dorp Ferney, tegenwoordig Ferney-Voltaire geheten, op Frans grondgebied aan de Zwitserse zijde van de Jura, dicht bij Genève, dat in de 18de eeuw belastingvrijdom had en bekendheid verwierf door het verblijf van *Voltaire,* of aan de heerlijkheid Verny bij Metz (cf. Ned. Leeuw 1962, 169 sq), is daarom niet onmogelijk; men treft echter ook elders de naam aan (b.v. Ferney-Hall in Engeland, cf. de genealogie ***Van Braam*** *Morris* in Ned. Patr. 21, 307).

De naam wordt op veel verschillende manieren gespeld: ***Van Fernij, Van Ferni, Van Farni, Van Frani, Van Vern(e)ij, Van Fernij, etc.,*** etc.: in Holland het meest met een v. Pas na 1700 komt de huidige spelwijze ***Van Ferneij*** meer voor. Slechts zeer zelden heet de familie De *Fernij*. De spelling van de naam is in de hieronder volgende genealogie geuniformeerd, in de noten niet.

Een aantal personen, van wie ik denk of vermoed, dat zij tot de familie behoren, maar die ik niet heb kunnen aansluiten, vermeld ik in een bijlage. Wegens het feit dat de naam op vele manieren gespeld wordt en vooral in Holland talloze personen met op de naam ***Fernij*** gelijkende namen voorkomen, heb ik slechts die personen, van wie afstamming van de in de onderstaande genealogie vermelde stamvader waarschijnlijk is, opgenomen.

Het zij mij vergeven, dat ik het materiaal, dat voor de samenstelling van de genealogie nodig was, bijna volledig in de noten weergeef; aangezien het mij echter onmogelijk was om alle bronnen, waaruit met enige waarschijnlijkheid gegevens geput zouden kunnen worden, waaronder de archieven van een aantal Hollandse steden over een groot aantal jaren, door te nemen, lijkt het mij echter gewenst op deze wijze eventuele verdere onderzoekers op de hoogte te stellen van de door mij wel geraadpleegde archivalia. Veel gegevens uit het R.A. van Bergen op Zoom van 1550—1650 werden mij verstrekt door Mr. W. W. van Valkenburg, waarvoor ik hem hier mijn hartelijke dank wil betuigen.

Genealogie,

1. ***Franchois*** *Geerbrants* [1], poorter van Bergen op Zoom 11 april 1542 [2], † vóór 3 juli 1564 [3], tr. ***Janneken*** *Frans* [4], † tussen 23 mei 1595 [5] en 26 jan. 1596 [6].

   Uit dit huwelijk (volgorde niet zeker):

   1. ***Geert (Gerardt) Franss van Fernij*** [7], pasteibakker, † na 3 okt. 1597 [8], tr. 1° *N.N.*; tr. 2° Bergen op Zoom 15 okt. 1593 ***Maeyken*** *Lenaerts* [9], † na 14 juli 1603 [10], wede. van ***Lawreys Franss; zij*** hertr. St.

1) 27 nov. 1551 (R.A. B.o.Z. R 221, 182) : Opdracht van een huis door *Franchois Geerbrants.*
2) Poortersboek B.o.Z.
3) Vide noot 4, a.
4) a. 3 juli 1564 (R.A. B.o.Z. R 397, 79) : *Janneken Frans* wede. van *Franchois Geerbrants.*
b. 12 juni 1567 (R.A. B.o.Z. R 359): idem.
c. 8 sept. 1569 (R.A. B.o.Z. R 360) : Schuldbekentenis van Godevaert van den *Berghe aan Janneken* Frans, wede. van *Franchois* Geerbrants. In margine: 23 mei 1586: *Franchois Franss*, nastiibakker auiteert uit naam van Janneken *Geerbrants*, zijn moeder.
d. 18 mei 1571 (R.A. B.o.Z. R 225, 108 vo.): Opdracht aan *Janneken Frans,* wede. van *Franchois* **Geerbrants van** het huis De Balance.
e. 18 maart 1591 (R.A. B.o.Z.) : *Janneken Frans*, moeder van *Franchois Franss*. heeft het huis De Balans.
f. 17 **sept. 1591,** vide noot 7, b.
g. 23 mei 1595, vide noot 7, d.
5) Vide noot 7, d.
6) Vide noot 7, f.
7) a. 10 febr. 1574 (R.A. B.o.Z. R 363) : *Gheerdt Fransz* pastijbakker in De Balance.
b. 17 sept. 1591 (R.A. B.o.Z.): ***Gerardt*** Franss van *Fernij* heeft bij zijn vertrek op 7 maart 1577 een schuld aan zijn broeder *Franchois Franss* van *Fernij* wethouder; hun moeder *Janneken Geerbrants* heeft het huis De Balance.
c. 11 jan. 1593 (R.A. B.o.Z. R 360; 6697): *Gerardt Franss van Fernij* komt voor.
d. 23 mei 1595 (R.A. B.o.Z. R, 2e deel) : *Franchois,* wethouder, en *Gerardt Franss van Fernij* treden' op hun 'hun moeder *Janneken Geerbrants.*
e. 30 okt. 1595 (R.A. B.o.Z. R, le deel) : *Gerardt* en *Franchois Franns* van *Fernij,* de laatste wethouder, hebben een zuster *Margriete van. Fernij.*
f. 26 jan. 1596 (B.A. B.o.Z. R 227, 181 sqq.): *Gerardt Franss* van *Fernij* verkoopt zijn derde deel in het huis De Swane aan *Franchois* van *Fernij.*
g. 3 okt. 1597 (R.A. B.o.Z. R 227) : Namens *Geert Franss van Fernij* pastijbakker worden twee naast elkaar gelegen huizen in de Steenbergsestraat, De Ancker en Mattenburgh, verkocht (proc. gegeven voor not. Van Dordt 2 okt. 1597).
h. 11 sept. 1598 (Schepenarchief B.o.Z., requesten, reg. bl. 163) : *Geert Franss van Fernij* **verzoekt** subsidie voor de opbouw van zijn huis in de Molstraat.
j. 14 juni 1603, vide noot 9.
8) Vide noot 7, g.
9) 14 juli 1603 (R.A. B.o.Z. R): *Jan Wels* koopman te Dordrecht heeft als legaat gekregen een rente op het huis De Balans, van t *Gerardt Franss van, Fernij* en *Maeyken Lenaerts,* volgens hun testament voor nots. van de Perre; zij, hertrouwd met *Dingenis Cornelis,* verkoopt het huis.
10) Vide noot 9.
11) a. 25 febr. 1592 (R.A. B.o.Z. W 1): Franchois van *Fernij* als voogd en *Frederik van Navarre* als toeziend voogd over de weeskinderen van † *Barthout* van *Nuyssenburg* en *Margriete van Fernij.*
b. *30* okt. 1595, vide noot 7,e.
c. 26 jan. 1596 (R.A. B.o.Z. R 227, 181 sqq.): *Margriete* Frans van *Fernij,* weduwe van *Barthout van Nuyssenbroeck,* geassisteerd met *Frederik van Ouerne,* haar behuwd zoon, verkoopt aan *Franchois van Fernij,* wethouder, haar broeder, haar derde pacht van de pacht van het huis De Swane op de Grote Markt, zoals haar is aanbestorven bij aflijvigheid van Janneken Geerbrants. In margine: 9 juni 1598: *Adriaen Lawreyssen* timmerman, getrouwd met *Margriete* Franss van *Fernij,* dechargeert; id. op 12 maart 1604 en 28 febr. 1606.
12) Doopgetuige bij de doop van *Henrick Matsed.*
13) *Zie* over het geslacht Pan *Nuyssenburg* : M. Balen, Beschrijving van Dordrecht, 1677, pag. 1169; zij heet daar Margareta de *Ferny.*
14) Vide noot 11, a.
15) a. 9 juni 1598, vide noot 11, c.
b. 12 maart 1604, vide noot 11, c.
c. 25 febr. 1606, vide noot 11, c.
16) 1 maart. 1608, vide noot 158. e.
17) 28 maart 1608, vide noot 158, d.
18) 18 juli 1608, vide noot 50. b.
19) Doopgetuige bij de doop van *Steven Peters* van der *Heijs.*
20.) *a.* 1 april 1850 (R.A. B.o.Z. R 226, 162) : *Peeter Peeters* apothecaris, draagt aan Franchois *Franss* pastijbakker, zijn zwager, zijn derde part in het huis De Crane op de Grote Markt op.
b. Dec. 1580/jan. 1581 (R.A. B.o.Z.): Opdracht door *Jacob Jacobs* deken van het gilde van de oude kruisbogen aan Frans *Fransen* pastijbakker.
c. 27 jan. 1581 (R.A. B.o.Z. R 226, pag. 312) : *Franchois* Franss verkoopt aan zijn zwager *Peeter Peetcrs* het huis De Crane.
cl. 14 nov. 1581 (R.A. B.o.Z. R 400) : Frans Frans pastijbakker, oud 25 jaar.
e. 23 mei 1586, vide noot 4, c.
f. 5 jan. 1590 (R.A. B.o.Z. R 368) : Franchois *van Fernij* pastijbakker, tegenwoordig accijnsmr.
g. 18 febr. 1591 (B.A. B.o.Z. R 360, 6697): *Franchois* Franss *van Fernij* als man en momber van *Cecilia Adriaens,* dochter uit het eerste huwelijk van † *Adriaen Corneliss* leermaker.
h. 17 sept. 1591, vide noot 7, b.
j. 11 okt. 1591 (R.A. B.o.Z. R 360, 6697) : *Franchois* Franss van *Fernij,* rentmr. der huisarmen.
k. 25 febr. 1592, vide noot 11, a.
1. 14 febr. 1594 (B.o.Z. requesten, reg. bl. 96) : Franchois van ***Fernij*** rentmr. der huisarmen verzoekt beloning, van zijn dienst.

Maartensdijk (att. van Bergen op Zoom 26 juni 1599) *Dingenis (Dignus) Corneliss,* wedr.

2. *Margriete Franss van Fernij* [11]), † na 12 april 1615 [12]), tr. 1° *Barthout van Nuyssenburg* [13]), kapitein van een compagnie voetknechten, † vóór 25 febr. 1592 [14]), zn. van *Willem van Nuyssenburg,* op eigen kosten met tien ruiters in dienst van Karel V gedurende 16 maanden en daarvoor beleend met het land „Nuyssenburg" onder Papendrecht, en *Wilhelmina Visscher* (uit het geslacht *Van Kalkar*); ondertr. 2° Bergen op Zoom 27 dec. 1597 *Adriaen Laureyss* [15]), [16]), [17]), [18]), timmerman, † na 13 nov. 1608 [58]).
3. *Franchois,* volgt IIa.

Mogelijk was ook een dochter:

4. *Susanneken (= Aanneken?,* † na *7* april 1591 [37]) *Franss,* † na 11 febr. 1617 [19]).

IIa. *Franchois Franss van Fernij* [20]), geb. 1552/3, pasteibakker, lid van de raad en schepen 1591, '93, '95, '96, 1600, '02 [21]), '04 van Bergen Op Zoom, accijnsmr. 1590, rentmr. der huisarmen 1591, '94, diaken [22]), † na 11 nov. 1605 [23]), tr. 1° *Lijnken Suytlants* [24]), dr. van *Pieter;* tr. 2° Bergen op Zoom 31 dec. 1589 *Cecilia (Celike) Adriaens* [25]), dr. van *Adriaen Corneliss,* leermaker, en zijn eerste vrouw: tr. 3° Tholen (ondertr. Bergen op Zoom 3 sept. 1605) *Luitken Michiels,* geb. Tholen; zij hertr. Bergen op Zoom 1 maart 1606 *Cornelis Crijnss Vermont,* wedr. van 1° N.N. en 2° *Barbeke Cornelis.*

Uit het eerste huwelijk (volgorde niet zeker):

1. *Catalijne (Lynken, Luitken) Franss van Fernij* [26]), † vóór 30 aug. 1630 [27]), tr. 1° Bergen op Zoom 1 okt. 1600 *Herman Stevens van der Heijs* [28]), beenhakker, † na 25 aug. 1620 [29]); tr. 2° Bergen op Zoom 21 juni 1623 *Adriaen Vincents van der Weel(en),* lid van de raad en schepen 1630, '32, '34, '36, '38, '41 van Bergen op Zoom, wedr. van *Willemijntje Pieters (de) Keijser (s).*
2. *Cornelia (Neeltken) Franss van Fernij* [30]), † na 8 maart 1656 [31]), tr. Bergen op Zoom 22 mei 1605 *Peter la Cluse* [32]), geb. Antwerpen 1572/4, zwaardveger, busmaker, † tussen 17 febr. 1637 [85]) en 8 jan. 1638 [33]), wedr.
3. *Franchois,* volgt IIIa.
4. *Pieter,* volgt IIIb.
5. *David,* volgt IIIc.
6. *Elisabet (Lisken) 'Franss van Fernij* [34]), † na 15 okt. 1662 [290]), tr. 1° na 3 juni 1606 [35]) *Marinus Janss,*

m. 22 maart 1595 (R.A. B.o.Z. Rentebr. en Rec. 1594—'96): *Franchois van Fernij,* eerst gehuwd met *Lijnken Suytlants.*

n. 23 mei 1595, vide noot 7, cl.

o. 30 okt. 1595, vide noot 7, e.

p. 18 dec. 1595 (R.A. Steenbergen, Reg. 1590—'99, cf. G.H.Bl. 1911, 174): Wy Jan *Ghysbrechtsz.* ende *Adriaen Pietersz.,* schepenen in Steenbergen, kennen dat voer ons, gocomen is Mr. *Adriaen* von *Stapele* als gerechtigt ende daertoe speciale procuratie hebbende van *Franchois Ferny* gepasseert voer schepenen van Bergen opten Zoom in date den 27 nov. 1595, ons schepenen gebleken; ende bekende wel ende wettelijck overgedragen te hebben mitsdesen aen Mr. *Niclaes Pijl* raet etca., voer sijn vrij ende eijgen eenen schepenen rentbrieff inhoudende 6 Karolus gulden erff elijck.

q. 26 jan. 1596, vide noot 7, f en noot 31, e.

r. 25 jan. 1597 (R.A. B.o.Z. W 10): *Franchois van Fernij* wethouder als voogd over de kinderen *Cornelis* en *Tanneken* van † Jan *Corneliss* leermaker en † *Maayken Geeris.*

s. 28 sept. 1601 (R.A. B.o.Z. W 10): *Francois van Fernij* voogd en Mr. *Thobias Vuytenhove oom* en toeziende voogd over de drie onbejaarde kinderen van *Pieter Zuytlants* burger en apotheker ex matre *Anthonia Utenhove.*

t. 29 febr. 1602, vide noot 55, a.

21) Vide noot 20, t.

22) Vide noot 326, g.

23) Doopgetuige bij de doop van *Bartholomeus* van *Navarre (Auvergne).*

24) Vide noot 20, m.

25) Vide noot 20, g.

26) a. 3 juni 1606, vide noot 50, a.
b. 9 maart 1607, vide noot 73, c.
c. 18 juli 1608, vide noot 50, b.

27) 30 aug. 1630 (B.A. B.o.Z. R 379): Van † *Catalina van Fernij,* echtgenote van de schepen *Adriaen Vincents van der Weel is* medeërfgenaam Steven van der *Heijs vanwege* zijn moeder *Elisabeth* van *Fernij.*

28) a. 3 juni 1606, vide noot 50, a.
b. 9 maart 1607, vide noot 73, c.
c. 18 juli 1608, vide noot 50, b.
d. 25 aug. 1620, vide noot 326, f.

29) Vide noot 326, f.

30) a. 3 juni 1606, vide noot 50, a.
b. 9 maart 1607, vide noot 73, c.
c. 18 juli 1608, vide noot 50, h.
d. 8 jan. 1638 (R.A. B.o.Z. Reg. v. Opdr. 157, 167 vo.): *Franchois* la *Cluse bussemaker, Pauwels* la *Cluse* mede bussemaker, *Catharina en Maeyken la Cluse* jonge dochteren, geassisteerd met *David van Fernij* haren oom en gekoren voogd, in dezen alle kinderen en erfgenamen van † *Pieter la Cluse* hun vader dragen gezamelijk op aan en tot behoeve van *Neelken van Fernij* haar moeder, de helft van een huis en erve, gestaen en gelegen aan de Grote Markt, genaamd De Crane, daar af de andere helft de koperesse is aankomende, voor *f* 2000. Car. In margine: 11 juni 1641: *Henrick Pieters* N., man en voogd van *Maeyken* la *Cluse* bekent voldaen te zijn; 13 april 1645: *Francois la Cluse* bekent voldaan te zijn; 14 juli 1649: *Franchois du Croy, man* van *Cathalijne la Cluse,* bekent voldaan te zijn; 8 maart 1656: *Pauwels la Cluse* bekent voldaan te zijn.

31) Vide noot 30, d.

32) a. 3 jan. 1600 (R.A. B.o.Z. R 400): *Pieter la Cluse,* zwaardveger, 26 jaar, getuigt.
b. 3 juni 1606, vide noot 50, a.
c. 9 maart 1607, vide noot 73, c.
cl. 18 juli 1608, vide noot 50, b.
e. 2 nov. 1627 (R.A. B.o.Z. R 409): *Pieter la Cluse* busmaker, 54 jaar, 12 okt. 1629, vide noot 73, o.

33) Vide noot 30, d.

34) a. 3 juni 1606, vide noot 50, a.
b. 9 maart 1607, vide noot 73, c.
c. 18 juli 1.608, vide noot 50, b.
d. 30 aug. 1630, vide noot 27.

35) Vide noot 50, a.

36) Vide noot 73, c.

37) Doopgetuigen: *Reynier Pierrs,* Barbet *Carnelisd., Aanneken Frans*

38) Vide noot 50, a.

39) a. 3 juni 1606, vide noot 50, a.
b. 9 maart 1607, vide noot 73, c.
c. 1 maart 1608, vide noot 158, c.
d. 28 maart 1608, vide noot 155. d.
e. 18 juli 1608, vide noot 50, b.
f. 3 *nov.* 1618 (R.A. B.o.Z. W 13): Het testament van *Cornelis Janss Bolcole* en † *Maijken Franss van Fernij,* gemaakt voor not. Cornelis Valken in 1614?, wordt ingeschreven.

40) Vide noot 50, a.

41) Doopgetuigen: *Geeraert* Flansen, *Mayke Stoffels, Christijne Pieters.*

42) Doopgetuige bij de doop van *Johannes Pieters* van der *Heijs.*

43) Vide noot 39, f.

44) a. 3 nov. 1618, vide noot 39, f.
b. 25 aug. 1620, vide noot 326, f.
c. 11 aug. 1621, vide noot 73, g.
d. 11 aug. 1621 (R.A. B.o.Z. R 375, 2): *Cornelis* Janss *Bolcole* koopt zijn kind Cecilia uit zijn eerste huwelijk uit.

45) Vide noot 168, f.

46) 22 sept. 1603 (R.A. B.o.Z. R): Jan *Bolcool,* schoenmaker, en *Maijken Hendriks* komen voor.

47) Doopgetuigen: *Adrien Laureyss, Frederick* van *Owernen (Navarre), Maryke Adm., Lisken Prs.*

48) Doopgetuigen: *Matie Meteuss, Notteken Joachims,* de huysvrou van *Willem, Meeuss.*

kleermaker, † vóór 9 maart 1607 [36]); tr. 2° Bergen op Zoom 5 juni 1611 ***Pieter Stevens van der Heijs,*** beenhakker, † na 28 mei 1627 [170]).

Uit het tweede huwelijk:

7. ***Aanneken Franss van Fernij,*** ged. Bergen op Zoom 7 april 1591 [37]), † vóór 3 juni 1606 [38]).
8. ***Maijken Franss van Fernij*** [39]), geb. Bergen op Zoom 15 jan. [40]), ged. ald. 14 febr. 1593 [41]), † tussen 16 mei 1618 [42]) en 3 nov. 1618 [43]), tr. Bergen op Zoom 28 sept. 1608 *Cornelis Janss Bolcole* [44]), kleermaker (1609), landmeter (1621), † vóór 25 sept. 1635 [45]), waarschijnlijk zn. van ***Jan Bolcomle,*** schoenmaker, en ***Mayken Hendriks*** [46]); hij hertr. Bergen op Zoom 4 maart 1620 ***Sara Servaes,*** wede. van ***Cornelis Adriaens.***
9. ***Adriaen,*** volgt IIIj.
10. ***Jan,*** volgt IIIk.
11. ***Cornelis Franss van Fernij,*** ged. Bergen op Zoom 24 nov. 1599 [47]).
12. ***Janneken Franss van Fernij,*** ged. Bergen op Zoom 28 juli 1600 [48]).
13. *Cornelis,* volgt 1112.
14. ***Janneken Franss van Fernij,*** ged. Bergen op Zoom 19 okt. -1603 [48a]), † vóór 3 juni 1606 [49]).

IIIa. ***Franchois Fransen van Fernij*** [50]), pasteibakker te Middelburg (1613), † na 20 jan. 1619 [51]), tr. Middelburg 6 april 1603 *Janneken* ***le Fevere (le Febure),*** geb. ald., † na 7 febr. 1607 [71]; tr. waarsch. 2° Middelburg 15 mei 1624 *Catharina* ***de Vilauvijn.***

Uit dit (eerste) huwelijk:

1. *François,* volgt IVa.
2. *Catalijne* ***Franss van Fernij,*** te Middelburg in 1626 [165]), † na 17 febr. 1637 [85]) (na 19 okt. 1649? [93]), na 17 sept. 1651? [52]), tr. Middelburg 30 mei 1629 ***Johannes de Clercq.***

IVa. ***François van Fernij*** [53]), geb. Middelburg, waard (1638), pasteibakker (1651) te Bergen op Zoom, † na 22 maart 1657 [54]), tr. Bergen op Zoom 7 april 1630 ***Maria Adriaens, geb.*** ald.

Mogelijk uit dit huwelijk:

1. ***Janneken van Fernij,*** ondertr. Vlissingen 10 juni 1656 *François* ***Clement.***

IIIb. *Pieter* ***Fransen van Fernij*** [55]), geb. Bergen op Zoom

---

48a) Doopgetuigen : *Lowijs Cool, Margriete Frans, Janneken Stevens.*

49) Vide noot 50, a.

50) a. 3 juni 1606 (R.A. B.o.Z. 6700): *Herman Stevens,* beenhakker, en *Lijnken* van *Fernij, Pieter la Cluse* en *Neelken* van *Fernij,* ook voor *Franchois* Fransen *van Fernij, Pieter van, Fernij en Elisabeth van Fernij, jonge* dochter, met haar gekoren voogd *Pieter Heijbeeck,* ook voor *David van Fernij,* haar broeder, voorkinderen van *Franchois van Fernij; en* de kinderen van *Franchois* van *Fernij en Cecilie* Adriaens met hun voogden: *Mayken,* geb. 15 jan. 1593, *Adriaen,* geb. 4 okt. 1594, *Hansken,* geb. 23 dec. 1596 en *Cornelis,* geb. 10 okt. 1601.

b. 18 juli 1608 (R.A. B.o.Z. R 228, 28): *Herman* Stevensen, beenhouwer, man van *Lijntken van Fernij, Pieter la Cluse, man* van *Neelken van Fernij, Franchois, Pieter* en *Davidt van Fernij* met *Elisabeth* van *Fernij,* weduwe van *Marinus* Jans, kleermaker geassisteerd met de voorz. *Herman Stevens, haar* gekoren voogd tesamen voorkinderen en erven van † *Franchois* van *Fernij,* hun vader; Adriaen *Laureyssen,* timmerman, voogd, en *Adriaen Heynricssz Kyla,* toeziende voogd over de vier nakinderen van voorz. *Franchois van Fernij* en Cecilia Adriaens, zijn tweede vrouw, dragen op enz.

c. 10 mei 1613 : *Franchois van Fernij* vervaardigt voor £ 41.10.- gebak van venesoen voor de ontvangst van de Winterkoning te Middelburg.

51) Doopgetuige bij de doop van *Maeyken la Cluse.*

52) Doopgetuige bij de doop van *Willem Hermans* van *der Heijs.*

53) *a. 14* maart 1635 (R.A. 's-Grav. not. Pieter van Groenevelt, 94) : *Willem Pieters van Powck* en *Pieter van Groenevelt* nots. als arbiters in de zaak tussen *Anthonij Leemans* tegen de wede. van *Thomas de Coninck:* soo zijn wij arbiters voornt. op ten 13den meert daer aanvolgende in de herberg van *Frans Fernij* waart in Bergen op Zoom gecompareerd, enz.

b. 1640 (vide De Kroniek van het Geslacht *Backs: (Bax, Bacx, Bakx en Bak),* een Episode uit de strijd tegen Spanje, door Th. A. Boeree, Wageningen, 1943, pag. 468). Boedelschuld van Anna *Marie Berck,* weduwe van *Philippe de Levin,* seigneur de Famars, eerder weduwe van *Marcelis Bacx,* knight, aan de pastijbakker *Ferny,* groot *f 26.*

c. 19 febr. 1651 (B.A. B.o.Z. Cert. en proc. 1656—60, R. 415, 1): Verklaring van *Franchois* van *Fernij,* pastijbakker, dat hij om de zware last van zijn ongelegenheid genootzaakt is naar Middelburg te vertrekken ter sustenentie *van* vrouw *en* kinderen.

d. 22 maart 1657 (R.A. 's-Grav. not. Josua de Putter, 322, 377) : Machtiging van *Jacob van Hoogeland,* biersteker, aan *Frans van Fernij, te* Middelburg.

54) Vide noot 53, c.

55) a. 24 febr. 1602 (R.A. B.o.Z. R 405) : *Franchois van Fernij,* wethouder, heeft een zoon *Pieter,* schoenmaker, geboren te Bergen op Zoom, 18 jaar oud.

b. 3 juni 1606, vide noot 50, a.

c. 9 maart 1607, vide noot 73, c.

d. 18 juli 1608, vide noot 50, b.

e. 4 febr. 1609 (R.A. B.o.Z. R 406): *Pieter Fransen van Fernij,* schoenmaker.

f. 18 dec. 1609 (R.A. B.o.Z. R 228) : *Pieter Fransen* van *Fernij* draagt aan *Wouter Niclaesen* het. huis Sint Omcommer in de Steenbergsestraat op.

g. 29 maart 1621 (R.A. B.o.Z.): *Pieter van Fernij,* makelaar alhier.

h. 24 juni 1625 (R.A. B.o.Z. R 408) : *Pieter* Frans *van Fernij* oud *43* jaar.

56) Vide noot 70, b.

57) Doopgetuigen : *Adriaen* van *der Meer, Adriaen Lauresz, Lijnken Closbeugels.*

58) Doopgetuige bij de doop van *Pieter van Croesbeeck.*

59) Doopgetuigen : *Adriaen Laureyss, Derick Bervoets, Barbara* van *Sake?, Maeyke Bullens.*

60) Vide noot 70, b.

61) a. 3 okt. 1628, vide noot 70, a.

b. 21 okt. 1628, vide noot 70, b.

62) Doopgetuigen : *Cornelis Jans Bolcole, Lintken Frans.*

63) Vide noot 70, b.

64) a. 3 okt. 1628, vide noot 70, a.

b. 21 okt. 1638, vide noot 70, b.

65) Ouders bij de doop van Pieter *van Croesbeeck.*

66) Doopgetuige bij de doop van *Willem Hermans* van *der Heijs.*

67) Doopgetuigen: *David Franss van* Fernij, *Jan Adriaenss, ban Goerts, Tanneken Everts.*

68) Vide noot 70, b.

69) Doopgetuigen: *David Franss* van *Farnij, Neeltke Frans.*

70) a. 3 okt. 1628 (R.A. B.o.Z. W 14) : *François* 21 jaar, *Pieter* 17 jaar en *Catalijna* van *Fernij 15* jaar komen voor.

b. 21 okt. 1628 (R.A. B.o.Z. W 14) : *David Fransen van Fernij,* pastijbakker: oom en voogd over de drie kinderen van t *Pieter Franss van Fernij* en *Catalyna Marcelis.*

c. Okt. 1638 (R.A. 's-Grav. not. Pieter van Groenevelt, 94, 43) : peiling bij *Frans Fernij.*

d. 8 okt. 1638 (id., 94, 173) : Frans *Fernij,* wijntapper en wijnherbergier te 's-Gravenhage („aen vrouw gedaen en salt haer man aenseggen").

e. 21 okt. 1638 (id., 94, 180 vo.) : Frans *Fernij* („aen de vrouw en s a l t haer man seggen").

f. 15 jan. 1641 (R.A. 's-Grav. not. G. A. van Warmenhuysen, 19, 25) : *Franchois Vernij* (tekent: Pan, *Ferny*) als getuige.

g. 19 juni 1643 (R.A. 's-Grav. transportreg. 1150, 468) : Sr. *Wilhem Brugman* c.s. transporteert aan *Pieter Bock* en *François Fernij,* gehuwd met *Margarieta Boumans* wede. *Nicolaes van Nieuwenaerde* een tuin aan de west zijde ran de Stalpartslaan voor *f* 1366.13.6 en een schuldbrief van *f* 2633.6.10.

h. 20 juli 1643 (R.A. 's-Grav. not. P. van Groenevelt, 73, 286) : schuldbekentenis van *Franchois van Fernij,* waard.

j. 20 nov. 1643 (id., 97, 461) : *Nicolaes van* de *Leeuw* als administrateur van de goederen van *Nicolaes Splinter c.s.* verkoopt aan *Franchois van Fernij en Pieter Bock* mede notaris de eigendom van grond van de gerechterhelft van de Herderstraat „soo deselve tegenwoordich opraeyt en affgepaelt is, beginnendc uyt de oostsijde van de sloot van de Stalperts-

158 1/2, schoenmaker (1602), tavenier (1621) , makelaar (1621), † vóór 21 okt. 1628 [56]), tr. Bergen op Zoom 9 april 1606 *Catalijne (Luifken) Marcelis*, ged. ald. 21 maart 1590 [57]), † na 18 dec. 1635 [58]), dr. van Ceel *van Driel* en *Barbel Cangieters.*

Uit dit huwelijk:

1. *François,* volgt IVb.
2. *Cornelia Piefers van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 18 nov. 1608 [59]), † vóór 21 okt. 1628 [60]).
3. *Pefrus Piefers van Fernij* [61]), ged. Bergen op Zoom 26 'okt. 1610 [62]), † na 21 okt. 1628 [63]).
4. *Cafalyna Piefers van Fernij* [64]), ged. Bergen op Zoom 3 okt. 1612, † na 18 dec. 1635 [65]) (na 19 okt. 1649? [93]), na 17 sept. 1651? [66]), tr. Bergen op Zoom 17 juli 1630 *Nicolaes Huijbrechtsen van Croesbeeck*, geb. 's-Gravenhage, piquemr. van Mons. du Metz (1630), † na 18 dec. 1635 [65]).
5. *Barbara Piefers van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 29 aug. 1614 [67]).
6. *Marcelis Piefers van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 29 aug. 1615, † vóór 21 okt. 1628 [68]).
7. *Barbara Piefers van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 31 jan. 1617 [69]), † vóór 21 okt. 1628 [68]).

IVb. *François Piefers van Fernij* [70]), ged. Bergen op Zoom 7 febr. 1607 [71]), waard in De Doelen te 's-Gravenhage, burger ald. 27 mei 1632, † (imp. bet.) 's-Gravenhage 9 sept. 1645, tr. 1° ald. (Gr. K.)) 22 juni 1631 *Maria Huijbrechts van Croesbeeck,* geb. 's-Gravenhage: tr. 2° ald. (Loosd. K.) 14 juni 1643 *Margarefha Boumans* [72]), wede. van *Nicolaes van Nieuwenaerde;* zij hertr. 's-Gravenhage 21 aug. 1647 *Isaacq Geroulf.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Baijken van Fernij*, ged, 's-Gravenhage (Gr. K.) 14 febr. 1635.

IIIc. *David Fransen van Fernij* [73]), geb. 1583/4, pasteibakker, diaken, † na 16 febr. 1649 [153]), tr. 1° Bergen op Zoom 23 april 1606 *Mayke Anfhonis Bullens* [74]), † tussen 5 sept. 1621 [163]) en 29 maart 1625 [74a]), dr. van *Anthoni Bullens* en wede. van *Hans Aerts de Vooghf:* tr. 2° Bergen op Zoom 25 juni 1628 *Mayke Domis,* geb. ald., † tussen Pingsteren [74b]) en 13 jan. 1640 [74b]), dr. van *Huybrechf Domis,* cramer, en *Janneke Willems,* en wede. van *Adriaen Jacobs de Vriese.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Franchoys Davids van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 24 jan. 1607 [75]).

---

laen, rayendo liny linierrechte tot do eynde van de thuynsloot van Nicolaes Splinter" voor *f* 930.— Car.

k. 1 juni 1644 (R.A. 's-Grav. transportreg. 1424, 149 vo.) : *François van Fernij* en *Pieter Bock* not. alh. transporteren aan Jan *Isaacksz.* de *Bus* metselaar: *een* ledigh erff no. 11 aan de noordzijde van de Herderstraat voor *f* 200 en een rentebrief van *f* 260.

1. 2 juni 1644 (id., 1428, 154) : Dezelfden transporteren aan *Engel Ebeynsdricasz. Westerwout* alh. 2 erven annex den anderen geteeckend no. 2 en 3 aan de oostzijde van de Bredestraat voor *f* 600 en een rentebrief van *f* 820; voorn. erven hebben het gebruik van een gemene gang uitkomende in de Herderstraat.

m. 2 juni 1644 (id., 1429, 155) : Dezelfden transporteren aan *Arie Leendertszoon Rotteveel* het ledigh erff no. 4 aan de westzijde van de Breestraat voor *f* 300 en een rentebrief van *f* 450; het erf heeft het gebruik van een gemene gang.

n. 3 juni 1644 (id., 1431, 156 vo.) : Dezelfden transporteren aan *Pieter van Straelen* het erf no. 9 aan de noordzijde van de Herderstraat voor *f* 200 en een rentebrief van *f* 220.

o. 3 juni 1644 (id., 1432, 157 vo.) : Dezelfden transporteren aan *Egbert Thonisz. Olterspoor* alh. een erf aan de noordzijde van de Nieuwe Herderstraat voor *f* 298.

p. 4 juni 1644 (id., 1435, 159) : Dezelfde transporteren aan *Aert Janszoon van Eynthoven* het ledigh erff no. 10 aan de noordzijde van de Herderstraat voor *f* 200 en een rentebrief van *f* 250.

q. 23 juni 1644 (id., 1462, 152 vo.) : Dezelfden transporteren aan *Johan Swyvendael* van Wouw *2* ledighe erven aan de noordzijde van de Herderstraat no. 7 en 8 voor *f* 950.

r. 22 juli 1644 (R.A. 's-Grav. not. Johan van der Lisse, 27, 28) : Verklaring ten behoeve van *Franchois Fernij* en *Pieter Bock* not. over een gekocht huis.

s. *22* juli *1644* (R.A. 's-Grav. not. Samucl Keun 191, 93): Aanmaning ten behoeve van *Fransois van* Fernij en *Pr. Bock* mede not. aan Sr. *Willem Brughman om* te betalen.

t. 17 aug. 1644 (R.A. 's-Grav. transportreg. 1499, 207 vo.) : *François van Fernij* en *Pieter Bock* not. alh. transporteren aan *Abraham van Mil* het erf no. 1 aan de 'oostzijde van de Breestraat voor *f* 300 en een rentebrief van *f* 410; het erf heeft het gebruik van een gemene gang uitkomende in de Herderstraat.

u. 24 aug. 1644 (id., 1502, 209 vo.) : Dezelfden transporteren aan *Willem Jacobsz.* van, *Groenevelt* metselaar alh. het erf no. 12 aan de noordzijde van. de nieuw geconcipëerde Herderstraat voor *f* 200 en een rentebrief van *f* 310; het erf heeft het gebruik van een gang, die door de koper mag overtimmerd worden.

v. 2 maart 1645 (id., 1752, 274) : Dezelfden transporteren aan *Tobyas van* der Veer en Jan *Ysbrantss Houcka 2* erven met gemene gang no. 5 en 6 voor *f* 800 en een rentebrief van *f* 985.

71) Doopgetuigen: *Claes Laryss, Herman Stevens, Margriete Frans,* Janneken *Le Fevre.*

72) *25* april 1646 (R.A. 's-Grav. not. Anthony van der Drift 56, 149) : Schuldbekentenis *van Margurefha Boumans* wede. *Franchoys Ferny.*

73) a. Juni 1606 (R.A. B.o.Z.) : *David Franss van Fernij* en *Mayke Bullens,* echtelieden.

b. 3 juni 1606, vide noot 50, a.

c. 9 maart 1607 (R.A. B.o.Z. R) : *Liesbeth Fransen van Fernij, wede.* van *Marinus Jans* kleermaker en haar broer *David van Fernij* (doorgehaald: *Pieter van Fernij,* en hun zwagers, *Herman Stevens,* gehuwd met *Lijnken van Fernij, Pieter la Cluse, gehuwd* met *Neelken van Fernij*) en *Adriaen Hendriks Kyla,* voogd in de plaats van *Reinier Pieters Kuiper over* de vier nagelaten kinderen van *Franchois van Fernij,* transporteren 4/6 deel van rentebrieven.

d. 18 juli 1608, vide noot 50, b.

e. 1 maart 1613 (R.A. B.o.Z. R 229) : *David Fransen van Fernij* draagt zijn helft in het huis De Diamant in de Hoogstraat op aan Mr. *Merten van Cleve,* gehuwd met *Maria* de *Ugarthe,* die de andere helft bezit.

f. 15 aug. 1620 (R.A. B.o.Z. W 13) : David Fransen van *Fernij* voogd over de kinderen (het kind?) van *Cornelis Jansen Bolcole en † Mayken Fransen* van *Fernij.*

g. 11 aug. 1621 (R.A. B.o.Z.) : *Cornelis* Jansen *Bolcole* landmeter te Bergen op Zoom als vader en *David Franss van Fernij als* voogd over de kinderen (het kind?) van † *Mayken Fransen van Fernij.*

h. *29* febr. 162.3, vide noot 295, g.

j. 29 maart 1625 (R.A. B.o.Z.) : Het testament van *David Franss* van *Fernij* en *Mayke Bullens* d.d. 13 febr. 1625 wordt ingeschreven.

k. 24 juni 1625 (R.A. B.o.Z. R 405) : *David Frans* van *Fernij,* pastijbakker, oud 41 jaar.

1. 30 maart 1627 (R.A. B.o.Z. 49, not. Van Wesel) : testament van *David* Fransen van *Fernij,* wedr. van *Mayke Bullens;* zijn kinderen zijn: *Catelijne, Franchois, Antonius, Pieter, Jan* en *Nicolaes Davids* van. *Fernij.*

m. 19 mei 1628 (id.) : Testament van *David Fransen van Fernij;* Mayke *Bullens* had een stuk bos onder Moerstraten, 4 gemeten groot, gekomen van *Pieter Aertsen van Pagy* , olieslager.

n. 21 okt. 1628, vide noot 70, b.

o. 12 okt. 1629 (R.A. B.o.Z. R 410, 11): *David van Fernij* pastijbakker, oud 45 jaar, en *Pieter la Cluse* 'busmaker, oud 55 jaar.

p. 25 sept. 1635, vide noot 168, f.

q. 8 jan. 1638, vide noot 30, d.

r. 5 nov. 1639 (R.A. B.o.Z. not. Van Wesel 51) : Testament van David Fransen van *Fernij;* erfgenamen zijn zijn kinderen uit het eerste huwelijk.

74) a. 10 mei 1605 (R.A. B.o.Z. R) : *Mayke Bullens,* wede. van *Hans Aerts de Voogd;* hun testament voor not. Van de Perre 6 juli 1603.

b. Juni 1606, vide noot 73, a.

c. 19 mei 1628, vide noot 73, m.

74a) Vide noot 73, j.

74b) 13 jan. 1640 (R.A. B.o.Z. R 411) : Verklaring dat † *Maeyken Domis* in de week na pingsteren 1639 iets heeft gedaan.

2. *Catelijna Davids van Fernij* [76]), ged. Bergen op Zoom 4 maart 1609 [77]), † ald.? 25 jan.. 1640, tr. Bergen op Zoom, 21 juli 1635 *Johannes de Poffere* [78]), geb. Bergen op Zoom 18 april, ged. ald. 3 mei 1613, schout-ingeland van, de polder Ossendrecht, † Bergen op Zoom? 6 april 1671, zn. van *Jan de Poffere* en *Clara Michiels;* hij hertr. Bergen op, Zoom 7 aug. 1640 *Maffhea de Neve.*
3. *Franchoys,* volgt IVc.
4. *Anthoinetta Davids van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 18 juli 1612 [79]), † vóór 30 maart 1627 [80]).
5. *Anfhonis,* volgt IVe.
6. *Petrus,* volgt IVf.
7. *Johannes,* volgt IVg.
8. *Marie Davids van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 1 maart, 1619 [81]), † vóór, 30 maart 1627 [82]).
9. *Nicolaes,* volgt IVh.

IVc. *François van Fernij* [83]), ged. Bergen op Zoom 22 juni 1610 [84]), deken en gezworene van het St. Lucasgilde, lid van de brede? raad van Bergen op Zoom 1656, burger van Gouda 17 mei 1657, † na, 23 aug. 1676 [84a]), tr. Bergen op Zoom 27 april 1636 *Petronella van der Weelen,* geb. ald., † na 24 jan. 1687 [127]), dr. van *Adriaen Vincents van der Weelen,* lid van de raad en, schepen 1630. '32, '34, "36, '38, 41 van Bergen op Zoom,, en *Willemijntje P i e f e r s (de) Keijser(s).*

Uit dit huwelijk:

1. *David van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 17 febr. 1637 [85]).
2. *Adriaen' van Fernij,* tweel. met voorg., ged. Bergen op Zoom 17 febr. 1637 [85]).
3. *Maria- van Fernij;* ged. Bergen op. Zoom 17 nov. 1638 [86]), † na 31 mei 1679 [86a]), tr. Gouda 12 okt. 1664 *Hendrick van der Elburgh,* van Gorinchem, † na 24 jan. 1687 [127]).
4. *Willemyntje van Fernij,* gèd. Bergen op Zoom 20 juli 1640 [87]).
5. *David van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 4 sept. 1641. [88]).
6. *Willemina van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 21 jan. 1643 [89]), † na 31 mei 1679 [89a]), tr. Gorinchem 16 maart 1666 *Hercules van Solingen,* van Gorinchem, † na 31 mei 1679 [89a]).
7. *Adriana van Fernij* [90]), ged. Bergen op Zoom 13 juli 1644 [91]), † na 23 aug. 1676 [91a]), tr. Gorinchem 16

---

75) Doopge tuigen : *Herman Stevens, Adriaen Laureyss, Kathlijn Wittens, Janneken van Frani.*

76) a. 30 maart 1627, vide noot 73, 1.
b. 5 nov. 1639, vide noot 73, r.

77) Doopgetuigen: *Daniel Cordiers, Neeltken Frans.*

78) Vide over het geslacht *De Pottere,* Taxandria 1897, 301—303; cf. Ned. Leeuw 1949, 439 e.v.

79) Doopgetuigen: *Cornelis Bolcole,* Anthons *Verbach?*

80) Vide noot 73 1.

81) Doopgotuigen: Pr. *Franss* van *Ferny, Maeyke Jobs.*

82) Vide noot 73, 1.

83) a. 30 maart 1627, vide noot 73; 1.
b. 5 nov. 1639, vide noot 73, r.
c. 23 mei 1656 (R.A. B.o.Z., Cert., en. proc. 1656—60, R 415, I): *Franchois* van *Fernij,* ingeboorne en poorter dezer stede, is wettelijk geboren en meermalen geweest deken en gesworene van het St. Lucasgilde en is benevens *dien* bij ons drossaert vercoren *tot.* raatsman.

84) Doopgetuigen: *Franchois van Frani, Kathlyn van Frani, Kathlijn Marcelis.*

84a) Doopgetuige bij de doop van *Catharina van Solingen.*

85) Doopgetuigen: *Jasper Schalck, Pieter de l'Escluse, Catelyne Franss van Ferny, Mayken Domis.*

86) Doopgetuigen: *Jan* de *Potter, Elisabeth* **van** *Farny, Hermannus Jochems.*

86a) Doopgetuige bij de doop van *Antonij van Solingen.*

87) Doopgetuigen: *Adriaen van der Weelen, Anthony van Farnij, Maria Becx, Margriet van der Weelen.*

88) Doopgetuigen; David *van Ferny, Jacob, Belandus,* Steven *Pieters, Petronella van Dalen, Catelyne van der Weele.*

89) Doopgetuigen: *Franchois* van *Farnij, Paulus Cornelisse, Metteken de Neve.*

89a) Ouders bij de doop van *Antonij van Solingen.*

90) *Adriana van Fernij* woonde bij kaar huwelijk in de Dubbele Buurt te Gouda.

91) Doopgetuigen: *Pieter van Farnij, Johannes van Farny.*

91a) Ouders bij de doop van *Francois Nolst.*

92) Doopgetuigen : *Grietien Jans, Anthony Gysberts, Enneken Hendricks.*

93) Doopgetuigen: *Catrijn van Fernij, Aerts Petersen van* Page, *Maria Crulaert, Johan Wolphaerts.*

93a) Ouders' hii de doop van *Johannes van Dongere.*

93b) Doopgetuigen: *Daniel van Drongelen, Abraham van Drongelen, Geertie Beernts.*

94) Doopgetuigen: *Vincent Beecmans, Maria Huijbrecht, Dina van der Weele.*

95) a. *David van Fernij* woonde bij zijn 'eerste huwelijk op de Hoogstraat.
b. 6 april 1684 (R.A. Rott. not. Van Weel, 1127, 13) : Huwelijkse voorwaarden van *David van Fernij* pastijbakker, wedr. van *Maeyken Rijshoeck,* en *Sibilla* **van** *der Vorst,* meerderjarige dochter.
c. *David van Fernij* woonde bij zijn tweede huwelijk op de Hoogstraat.
d. 26 febr. 1688 (R.A. Rott. not. Van Weel, 1131, 109) : Testament van *David van Fernij* pastijbakker en *Sibilla van* del- *Vorst,* waarin voorkomt comparants broeder *François van Fernij* te Gouda.
e. 29 juli 1688 (R.A. Rott. not. Van der Brugge, 840, 35) : Schuldbekentenis van *David Fernij* brader en koker, groot *f* 16.19:.
f. (R.A. Rott. not. Basteels, 959, 90)": Schuldbekentenis van *David Ferneij* pastijbakker, groot *f* 2.11.—.
g. *David Verneij* woonde bij zijn overlijden op de Hoogstraat,

96) Doopgetuigen: *Pieter van Eeck, Catharina Bollaerts.*

97) a. *Mayke Rijshoeck* woonde bij haar huwelijk in de Sántstraat.'
b. *Maeijcke Rijtshoek* woonde bij haar overlijden op de Hoogstraat.

98) a. 6 april 1684, vide noot 95, b.
b. *Sibilla* van *der Volst* woonde bij haar huwelijk aan de Houttuijn.
c. 28 nov. 1684 (R.A. Rptt. qot. Van der "Brugge, 831, 113) : *Sibilla van der Vorst,* oud -omtrent 30 jaren, huisvrouw van *David Ferreij.*
d. 26 febr. 1688, vide noot 95, d.
e. *Sibilla van der Vorst* woonde bij haar 'overlijden aan de Houttuijn.

99) Doopgetuigen: *Francoys Fernij en Pieternella van der Weel.*

100) Doopgetuigen: *Willem Reijshoeck* en *Trijntje Pieters.*

101) a. 15 jan. 1688 (R.A. Rott. not. Van' Gesel 976, 679) : Testament van *Willem Rijshoeck,* waarin hii tot ziin universele erfgenaam aanstelt zijn zusters zoon *Francois van Fernij* of, bij diens vooroverlijden, *Willem* en *Hendrina van Fernij.*
b. Jan. 1688 (R.A. Rott. not., 983, 8) : De boedel 'van *Willem* van *Rijshoeck* komt aan zijn neef *François van Fernij* en bestaat uit: roerend goed *f* 719.11, goud en zilver *f* 410.—, linnen *f* 7.—, contanten *f* 1346.1, verkochte goederen *f* 37.19, winkelwaren *f* 119.8, enz.
c. 19 maart 1697: *François van Fernij* krijgt van de Staten van Holland venia aetatis.
d. 23 april 1688 (R.A. Rott. not.): *Francois van Fernij* huurt van *Gerard van Eijk* diens pondgaarders- of makelaersambt voor 6 jaren tegen *f* 250.— 's jaars of *f* 2000.— in eens.
e. *Fransoys Vernij* woonde bij zijn overlijden op de Hoogstraat.

102) Doopgetuigen: *Pieternella van* der *Weel* en *Francis van Vernij.*

103) 15 jan. 1688, vide noot 101, a.

104) Doopgetuige bij de doop van *David Pellecaan.*

105) Doopgetuigen: *Willem Rijshouck* en *Pieternella van der Weel.*

106) Doopgetuigen: *Jochem wan der Vost, Grietje Rumers* en *Lijsbet van der Vost.*

107) Doopgetuigen: *Evert van der Vorst* en *Leibet van* der *Vorst.*

108) a. 4 nov. 1714 (R.A. Rott. not. Jean du Clou, 1870, 71) : Huwelijkse voorwaarden van *Jan Pellecaan* en *Helena van Fernij.*
b. *Lena van Ferneij* woonde bij haar huwelijk op de Hooghstraat.
c. *Helena van Fernij* woonde bij haar overlijden aan de Houttuijn.

109) Doopgetuigen: *Jan* en *Elisabeth van der Vorst.*

nov. 1673 *Hendrick Nolst,* ged. ald. 21 febr. 1651 [92]), zn. van ***Jan Hendricks Nolst*** en ***Teuntien Elyas.***

8. ***David,*** volgt Vc.

9. ***François, volgt*** Vd.

10. *Catarina van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 19 okt. 1649 [93]), † na 24 okt. 1674 [93a]), tr. ***Johannes van Dongere (Drongelen),*** ged. Gorinchem 20 maart 1648 [93b]), † na 24 okt. 1674 [93a]), zn. van ***Andries van Drongelen*** en *Ida* ***Evers.***

11. ***Vincent van Fernij,*** ged. Bergen op Zoom 26 maart 1,651 [94]).

Vc. ***David van Fernij*** [95]), ged. Bergen op Zoom 24 sept. 1645 [96]), pasteibakker te Rotterdam, begr. ald. 3-9 ian. 1694, tr. 1° Hillegersberg 2 dec. 1668 ***Maeyke Rijshoeck*** [97]), geb. Rotterdam, begr. ald. 21 april-1 mei 1683, dr. van ***Willem Rijshoeck*** en ***Hendrikje Leenderts van Heessel;*** tr. 2° Rotterdam 25 april 1684 ***Sibilla van der Vorst*** [98]), geb. Cleef ± 1654, begr. Rotterdam 20-26 'febr. 1735, dr. van ***Adolph van der Vorst.***

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Willem,*** volgt, VIc.

2. *Marijtje van Fernij,* ged. Rotterdam, 27 mei 1670 [99]), begr. ald. 31 aug.-6 sept. 1670.

3. ***Hendrickje van Fernij,*** ged. Rotterdam 17 nov. 1671 [100]), begr. ald. 11-17 april 1677.

4. ***François van Fernij*** [101]), ged. Rotterdam 21 aug. 1674 [102]), makelaar, begr. te Rotterdam 5-12 juli 1716.

5. ***Heijndrina van Fernij*** [103]), ged. Rotterdam 21 maart 1680[100]), † na 13 nov. 1729 [104]), tr. Rotterdam 13 jan. 1704 ***Jacobus Voormeer,*** geb. ald., begr. Rotterdam 16-22 aug. 1711.

6. *Pieternelletje van Fernij,* ged. Rotterdam 30 maart 1683 [105]), begr. ald. 9-15 juli 1684.

Uit het tweede huwelijk:

7. ***Adolf van Fernij,*** ged. Rotterdam 4 maart 1685 [106]), begr. ald. 20-26 jan. 1686.

8. ***Lena van Fernij,*** ged. Rotterdam 25 juni 1686 [107]), begr. ald. 9-15 nov. 1687.

9. ***Helena van Fernij*** [108]), ged. Rotterdam 7 maart 1688 [109]), begr. ald. 24-30 juli 1740, tr. Rotterdam 27 febr. 1715 ***Jan Pellecaan*** [110]), ged. ald. 5 mei 1683, pondgaarder, begr. Rotterdam 11-17 aug. 1771, zn. van ***Huybert Pieters Aellecaan,*** brandewijnbrander, en ***Dieverke Jans (van Wageningen?).***

VIc. ***Willem van Fernij*** [111]), geb. Rotterdam, begr. ald. 10-16 okt. 1717, tr. Rotterdam 2 april 1702 ***Elselina Bur-***

---

110) a. Vide over hem en zijn geslacht: Genealogische Aantekeningen betreffende het Geslacht *Pellekaan,* Pon *Holst Pellekaan, Pellicaan, Pellikaan, meer* in het bijzonder de Geschiedenis voor 1700, door A. K. Vink, Bussum, 1960. pag. 62, 65, 107.

b. 4 nov. 1714, vide noot 108, a.

c. Johannes *Pellicaan* woonde bij zijn huwelijk aan het Stadhuis.

d. *Jan Pellekaan* woonde bij zijn overlijden op de Z. Blaak.

111) a. 15 jan. 1688: vide noot 101, a.

b. *Willem van Ferneij* woonde bij zijn huwelijk op de-Hoogstraat.

112) a. *Elselina Burgaert* woonde bij haar huwelijk op de Vismarkt.

b. *Elselina Burgaar* woonde bij haar overlijden achter' de Hal.

113) Doopgetuigen: *Pieter* en *Sara Burgaer.*

114) Doopgetuigen: *Sibilla van der Vorst en François van Fernij.*

115) Doopgetuigen: *Johannis Burgaar* en vrouw.

116) a. *François van Fernij* woonde bij zijn huwelijk in de Dubbele Buurt te Gouda.

b. 10 nov. 1674 (R.A. Gouda, not. Van Meeuwen) : Testament van *François van Fernij* en *Beatrix Nolst.*

c. 26 febr. 1688, vide noot 95, d.

117) Doopgetuigen: *Francois van der Heijs,* Annelcen *Maertens,* Helena *Roovers.*

118) 10 nov. *1674,* vide noot 116, b.

119) Doopgetuigen : *Johannys* Nolst, *Annychye Nolst, Maejke.*

120) *Pieternella* van *Fernij* woonde bij haar huwelijk in de Dubbele Buurt te Gouda.

121) Doopgetuige: *Pieternella van der Week.*

122) *Nicolaas Wijaart* woonde bij zijn huwelijk op de Gouwe te Gouda.

122a) Doopgetuige: *Anthonette de Lange.*

123) Doopgetuigen: *Johannes Nolst* en *Anneysse Nolst.*

124) Doopgetuige: *Pieternelletje van* der *Weel.*

125) Doopgetuigen: Anna *Nools, Pieterneltie Vernij.*

126) Doopgetuige: *Pieternella van Fernij;* de moeder heet hier *Bejateris de Pater.*

127) Doopgetuigen: *Henderick van.* der *Elburgh* en *Pieternella* van *Fernij.*

128) Doopgetuige: *Pieternella van Solinghe.*

129) a. 30 maart 1627, vide noot 73, 1.

b. 20 maart 1636 (R.A. 's-Grav. not. Pieter van Groenevelt, 115, 181): *Anthonie van Fernij* als getuige.

c. 5 nov. 1639, vide noot 73, r.

d. 4 maart 1652, vide noot 140, v.

130) Doopgetuige: *Peter Stevens.*

131) Vide noot 132.

132) 24 april 1682 (Ondertroawreg. Amsterdam) : *Jasper Helt, van* Amsterdam, knoopmaker, 21 jaar, op de Lojergracht, geassisteerd met zijn 'moeder *Susanna Verbeek,* en *Catrina van Ferneij,* van Rotterdam, 23 jaar, op de Elantsgracht, ouders beiden overleden, geassisteerd met haar oom en voogd Jan *van der Lip.*

133) Doopgetuige: *Johannes van Verneij.*

134) a. 23 juli 1689 (Ondertrouwreg. Amsterdam) : *Anthoni van Fernij,* van Rotterdam, knoopmaker, 27 jaar in de Jan Roopoortstoornsteeg, ouders dood, geassisteerd met *Jasper Helt,* zijn zwager, en *Pieternella van* den *Tempel,* van Amsterdam, 28 jaar, in de Reestraat, ouders dood, geassisteerd met haar zuster *Aaghie* van den Tempel. (7 aug. 1689: att. naar Buiksloot afgegeven en ald. getrouwd.)

b. 25 jan. 1692 (id.) : *Anthoni van Fernij,* van Rotterdam, winkelier, wedr. van *Pieternella van den Tempel,* in de Molsteeg, en *Agata Emans,* van Amsterdam, 22 jaar, in de Blomdwarsstraat, geassisteerd met haar vader *Eman Emansz.* In margine: Also Anthony *van Ferny,* bij de Hr. Committ. Burg. Bikker en Geelvink gecondemneerd was om aan *Jannetie Dupré* te betalen honderd gulden eer sijn derde gebod voortgaan moght, en also *De Vlieger,* als assignatie hebbende van *Jannetie Dupré* in iudicio bekend heeft voldaen te sijn van bovenstaande 100 gl. volgens qt. in dato 8 may 1692, so gaet het volgende gebod voord op den 10 mey.

135) Doopgetuigen: *Franooys van Fernij* en *Arentje Roos;* de moeder heet hier *Elisabeth van der Lip.*

136) Vide noot 134, a.

137) Vide noot 134, b.

138) 22 april 1718 (Ondertrouwreg. Amsterdam): *Anthony Burggraaff,* van Amsterdam, 22 jaar, in de Elantstraat, geassisteerd met zijn vader *Willem Burggraeff, en Geertruij* van *Ferne,* van Amsterdam, 24 jaar, in de Maddelivestraat, geassisteerd met haar moeder *Agie Niemans. (Zij* tekent met Van *Ferneij.*)

139) 5 april 1715 (Ondertrouwreg. Amsterdam) : *Alardus* van *Aloken,* van Amsterdam, cleermaker, 26 jaar, in de Angeliersraat, geassisteerd met zijn moeder *Catrina Faber, en Susanna Ferneij,* van Amsterdam, 20 jaar, mede in de Angelierstraat, geassisteerd met haar moeder *Aagie Eeman.*

140) a. 30 maart 1627, vide noot 73, 1.

b. 15 juli 1638 (R.A. 's-Grav. not. D. G. van Schoonderwoert, 131, 81) : *Pieter van Fernee* (tekent als Van *Fernij*) als getuige.

c. 5 nov. 1639, vide noot 73, r.

d. 22 okt. 1641 (R.A. (s-Grav. not. Pieter van Groenevelt, 96, 293) : *Dirck Janss van* Ligtenberg mr. schoenmaker verkoopt aan *Pr. van Fernij* sijdecramer alh. een huysinge op de hoek van de Papestraat voor *f* 5350.

e. 28 april 1642 (R.A. 's-Grav. transportreg. 712, 75 vo.) : *Dirck Jansz. van Lichtenberch* mr. schoenmaker alh. transporteert aan Pieter *van Fernij* zijde cramer een huis en erff op de hoek van de Papestraat voor *f* 5350, belast met enige kapitalen bij losbare of onlosbare, benevens enige recognitiën of hofpenningen voor het stellen van een pothuis, glinting, secreet en regenbak.

f. 30 mei 164.5 (R.A. 's-Grav. not. Pieter van Groenevelt, 98, 208) : Boedelschuld van † *Gilleken Gramans* aan *Pieter Fermij,* cramer, oock volgens cedillen en quitantiën van £11.18.-.

g. 11 dec. 1647 (id., 100, 412) : *Pieter van Saenen* en Maria 'Sas,

gaar [112]), ged. ald. 5 febr. 1679 [113]), begr. Rotterdam 27 dec. 1705-2 jan. 1706, dr. van ***Johannes Burgaar*** en ***Agatha de Ridder.***

Uit dit huwelijk:

1. ***David van Fernij,*** ged. Rotterdam 9 febr. 1703 [114]), begr. ald. 24-30 juni 1708,
2. ***Agatha van Fernij,*** ged. Rotterdam 22 nov. 1705 [115]), begr. ald. 21-27 febr. 1706.

Vd. ***François van Fernij*** [116]), ged. Bergen op Zoom 16 okt. 1647 [117]), begr. Gouda 25 jan. 1698, tr. Gorinchem in febr. 1674 ***Beatrix Nolst*** [118]), van Gorinchem, begr. Gouda 7 mei 1701.

Uit dit huwelijk:

1. ***Antenette van Fernij,*** ged. Gouda 17 april 1676 [119]).
2. ***Pieternella van Fernij*** [120]), ***ged.*** Gouda 21 maart 1679 [121]), begr. ald. 17 aug. 1741, tr. Gouda 11 april 1702 ***Nicolaan Wijaart,*** ged. Gorinchem 10 maart 1680 [122a]), begr. Gouda 26 april 1728, zn. van ***Nicolaes Wiart*** en ***Lijsbeth Joosten.***
3. ***A nfoneffe van Fernij,*** ged. Gouda 2 okt. 1680 [123]).
4. ***Fransoeijs van Fernij,*** ged. Gouda 15 mei 1682 [124]).
5. ***Anna Maria van Fernij,*** ged. Gouda 12 mei 1684 [125]).
6. ***Francoeys van Fernij,*** ged. Gouda 16 dec. 1685 [126]).
7. ***Anna Maria van Fernij,*** ged. Gouda 24 jan. 1687 [127]).
8. ***Francooijs van Fernij,*** ged. Gouda 23 juni 1688 [128]).

IVe. ***Antonij van Fernij*** [129]), ged. Bergen op Zoom 9 aug. 1613 [130]), koopman te Rotterdam, † vóór 24 april 1682[131]), tr. ***Susanna van der Lip (Lijp),*** † vóór 24 april 1682 [131]).

Uit dit 'huwelijk:

1. ***Cafharina van Fernij*** [132]), geb. Rotterdam 1658/59, ondertr. Amsterdam 24 april 1682 (acte verl. mei 1682) ***Jasper Helt*** [132]), geb. ald. 1660/61, knoopmaker, zn. van ***Jacob Jacobse Helt en Susanna Jaspers Verbeeck.***
2. ***Rachel van Fernij,*** ged. Rotterdam 31 juli 1661 [133]).
3. ***Antonij,*** volgt Ve.

Ve. ***Antonie van Fernij*** [134]), ged. Rotterdam 19 dec. 1662 [135]), knoopmaker (1689), winkelier (1692), † vóór 30 mei 1739, tr. 1° Buiksloot 7 aug. 1689 ***Pieternella van den Tempel*** [136]), geb. Amsterdam 1660/61; tr. 2° Amsterdam in mei 1692 ***Agatha Emans (Iemans, Niemans)*** [137]), geb. ald. 1669/70, begr. ald. (K. Kh.) 30 mei 1739, dr. van ***Eman Emans*** en ***Geertruijd Willems.***

Uit het tweede huwelijk:

1. ***Susanna van Fernij,*** ged. Amsterdam (Rem.) 4 sept. 1692.

---

cchtel.. wonende te Gorcum bekennen voldaan te zijn van *Pieter van Fernij* haar schoonbroeder te Den Hage van *f* 2000.

h. 30 mei 1648 (R.A. 's-Grav. not. Lambert Rietraet, 43, 413): Bekentenis van *Pieter van Ferny.*

j. 19 jan. 1650 (R.A. 's-Grav. not. Anthong van der Drift, 60, 24) : Sesuldbekentenis *van Pieter van Ferrij* winkelier en burger alh. groot *f* 1500.

k. 26 jan. 1650 (R.A. 's-Grav. not. Pieter van Groenevelt, 103, 52) : Schuldbekentenis van Johan *Rota* en *Maria van* der Meer aan *Pieter van* Fernij franse cramer groot *f* 208.4.—.

1. 30 maart 1650 (R.A. 's-Grav. not. Johan Boutesteyn, 241, 91) : Lasten van de boedel van Mr. *Johan Burlon:* aan *Pieter van Fernij* romt over leveransie van hoeden en lampers *f* 39.18.-.

m. 3 mei 1650 (R.A. 's-Grav. not. Pieter van Groenevelt, 80, 149) *: Pieter van Fernij* bekent geld ontvangen te hebben.

n. 26 mei 1651 (R.A. 's-Grav. not. Samuel Keun 193, 61) : *Pr. van Fernij* winckelier alh. transporteert aan *Salemon Brabas* frans coopman alle 't recht en actie dat hij compt. is hebbende ten somme van f 147 over geleverde winkelwaren ten laste van Johan *Sponger* volgens sententie van schepenen dd. 24 maart 1654.

o. 2 juni 1651 (id., 193, 67) : Schuldbekentenis van *Pieter van Fernij* winkelier.

p. 7 juli 1651 (id., 193, 75) : Schuldbekentenis van *Pieter van Fernij* winkelier groot *f* 178 Car.

q. 12 okt. 1651 (R.A. 's-Grav. not. Johannes Keun, 247, 374): Aanmaning van *Pieter van* Fernij aan *Salemon Brabas* om te betalen.

r. 27 okt. 1651 (R.A. 's-Grav. not. Pieter van Groenevelt, 104, 494) : *Pieter van Fernij* franse cramer transporteert aan *Gerardt Reijgers* coopman tot Amsterdam een obligatie ten laste van Johan *Rota* en Maria *van der Meer* groot *f* 200 Car.

s. 28 dec. 1651 (R.A. 's-Grav. not. Lambert Rietraet, 45, 159) : *Pieter van Fernij* marchant demeurant à la Haye enz.

t. 8 febr. 1652 (RA. 's-Grav. not. Johannes Keun, 248, 9) *: Susanna* wede. van *Hijndrick Jants Outhuys, Geertryt Outhuis* j.d., *Maria Outhuys huisvrouw* van *Jan la Ferve* schoenmaker, *Aeghjen de Weede* huisvrouw ran Mons. *Thomas van Swieten* verklaren ten behoeve *van Pieter van Fernij* dat de grootmoeder *Annetje Pieters Rook* ziek te bedde lag en heeft verklaard,. dat het schoolgeld voor *Maria van Fernij* zou worden betaald uit het van haar te erven kapitaal.

u. 10 febr. 1652 (R.A. 's-Grav. not. Samuel Keun, 193, 97) : *Pieter van Fernij* bekent iets ontvangen te hebben.

v. 4 maart 1652 (R.A. 's-Grav. not. Martin Beeckman, 264, 82) : *Pieter Fernij* coopman geeft te kennen dat Sr. *Anthony van Fernij* te Rotterdam en Sr. *Pieter van Saenen,* alh. borgen zijn voor de som van *f 800,* opgenomen bij Mr. *Willem van der Werve* en *Jacob van Gracht* als voogden over het nagelaten goed van *Annetje Prs. Box,* wede. van *Albrecht Baptista* van *Daelen* en aanbestorven aan *Maria Fernij* zijns comps. dochter op 27 juli 1651 (de obligatie gepasseerd voor not. Nic. Bolgesteijn) ; beide eerstgenoemden zouden de schuld eventueel vereffenen.

w. 18 juni 1652, vide noot 144, e.

x. 16 juli 1652 (R.A. 's-Grav. not. J. P. Timmers, 161, 91): *Pieter Ferny* winkelier alh. transporteert aan *Matijs Ayrl* coopman te Amsterdam c.s. winkelwaere voor *f 666* en *f* 1100.

ij. 8 nov. 1652 (R.A. 's-Grav. not. Johan Hanneman 292, 335): Verhuur aan *Pieter Fernij,* van een huizinge en erve aan de noordzijde van de Vlamingstraat.

z. 17 jan. 1653 (R.A. 's-Grav. not. Samuel Keun, 193, 168) : *Dirck, Maerten* en *Pieter van Saenen* en *Wouter van Steenbergen* curators over de boedel en de goederen van Pr. van *Fernij* verkopen aan *Symon de Putter* boekverkoper een huizinge en erve aan de noordzijde van de hoek van de Papenstraat of Noordeinde voor *f 4000.*

aa. 7 nov. 1653 (R.A. 's-Grav. not. Pieter van Groenevelt, 106, 446) : Machtiging van *Jacob van Kouwenhove* om van *Pieter* van *Ferny f* 300 te innen.

bb. 14 maart 1654 (id., 83, 49) : *Dirck* en *Maerten van* Saenen, ontrangeren en de rato caverende voor haren broeder *Pieter van Saenen* wonende te 's Hage, als curators van de boedel van *Pieter van Fernij,* machtigen *Abraham van Hoochbrughe* procureur voor den Hove van Hollandt om le vervolghen 't versouck van mutatie van 't onwillig decreet geïnterponeert op het huijs van de voorz. *Vernij* op de houck van de Papenstraat in willieh decreet ende vercopinge daervan gedaen aan Simon *de Putter* bouckvercooper dh. enz.

cc. 29 okt. 1654 (id., 83. 194) : Verklaring van Sr. *Pieter van Fernij.*

dd. 5 dec. 1654 (RA. 's-Grav. not. Johan Hanneman, 292) : Verhuur aan *Pieter van Fernij* van een huizinge en erve aan de noordzijde van de Vlamingstraat.

ee. 5 dec. 1654 (R.A. 's-Grav. not. Josua do Putter 322, 102) : Voor *Dirck van Sanen, Maerten van Saenen* en *Pieter van Saenen* curators van de boedel en goederen van za. *Pieter van. Fernij* in zijn leven franse cramer mede gewoond hebbende alhier wordt een consignatie gepasseerd.

ff. 19 maart 1655 (RA. 's-Grav. not. Johan Hanneman, 293, 241): Verhuur aan *Pieter Fernij* van een huis en erve in de Vlamingstraat voor de tijd van een jaar.

gg. 5 nov. 1655 (R.A. 's-Grav. not. Pieter van Groenevelt, 108, 375): *Maerten van Saenen,* ook voor zijn broer *Pieter van* Saenen, als voogd over het nagelaten weeskind van *Yda van Saenen* bij *Pieter van Fernij,* en *Pieter van Fernij* en *Aechgen van* Saenen moeie transporteren en dragen op aan de erfgenamen van *Johan Smout* president-schepen dezer stede voor *f* 414.

hh. 12 okt. 1657 (R.A. 's-Grav. not. D. C. Annocque, 183, 307): *Anna Marya* van *Wijngaerden* wede, van Jhr. *Hector* van *Uchtenbrouck* bekent schuldig te zijn aan *Pieter van Fernij* ter zake van geleverde wijnen *f* 30.

2. *Geertruydt van Fernij* [138]), ged. Amsterdam (Rem.) 11 nov. 1693, tr. ald. 8 mei 1718 *Anthony Burggraaff* [138]), ged. Amsterdam (W. K.) 22 jan. 1696, begr. ald. (W. Kh.) 14 nov. 1779, zn. van *Willem Burggraaf* en *Anna Teunis*.

3. *Susanna van Fernij* [139]), ged. Amsterdam (Rem.) 27 juni 1695, begr. ald. 4 jan. 1753, tr. Amsterdam 21 1715 *Allardus van, Alcken* [139]), geb. ald. 1688/89, kleermaker, † na 4 jan. 1753, zn.. van *Reinier van Alcken* en *Catharina Faber*.

Vf. *Pieter van Fernij* [140]), ged. Bergen op Zoom 17 nov. 1615 [141]), koopman en winkelier van Franse-zijden lakenen te 's-Gravenhage tot 1653, schoolmeester (1669, '74) en schutter (tot 1664, '68) ald., burger van 's-Gravenhage 22 maart 1638, † na 6 febr. 1675 [142]), tr. 1° 's-Gravenhage (stadh.) 19 april' 1637 *Petronella van Daelen*, geb. ald., † na 4 sept. 1.641 [88]), dr. van *Aelbrecht Baptista van Daelen*, clerc ter griffie van den Hove van Holland, en *Anna Pieters Bock;* tr. 2° 's-Gravenhage (stadh.) 2 juli 1645 *Yda van Saenen* [143]), geb. ald., † (imp. bet.) 's-Gravenhage 10 nov. 1651, dr. van *Jacob van Saenen*.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Maria van' Fernij* [144]), geb. 's-Gravenhage 1636/37,

tr. 's-Gravenhage (stadh., ondertr. ald. 28 dec. 1658) *Hendrik de Bruijn* [145]), geb. ald.

Uit het tweede huwelijk:

2. *Petronella van Fernij*, ondertr. waarsch. 's-Gravenhage 7 mei 1673 *Adriaan de, Louw*, geb. Brussel.

Vg. *Johannes van Fernij* [146]), ged. 'Bergen op Zoom 31 okt. 1617 [147]), apotheker, diaken?, † na 11' juni 1665 [147a]), na 15 juli 1675 [147b]), tr. 1° Bergen op Zoom 27 jan. 1643 *Petronella Jans*, geb. ald.; tr. 2° Bergen op Zoom 6 sept. 1644 *Mayken Hubrechts*, geb. ald.

Uit het eerste huwelijk:

1. Ds. *David van Fernij* [148]), geb. Bergen' op Zoom 7 nov. 1643 [149]), geschreven als student in de philosophie te Leiden 13 febr. 1662, proponent 1671, als predikant uit Nederland in Batavia 6 aug. 1674 van de classis Walcheren, beroepen naar Ceylon 15 okt. 1675, geplaatst te Colombo, † 15 okt. 1681, tr. Bergen op Zoom 15 febr. '1671,. *Anna de Roode van Heeckeren*, geb. ald., waarsch. dr. van *Hendrik de Roode van Heeckeren*, vaandrig (1639) en diens tweede vrouw *Cornelia van Navarre*.

Vh. *Nicolaes van Fernij* [150]), ged. Bergen op Zoom 28 maart 1621 [151]), pastijbakker, † na 6 jan. 1664 [152]), tr. Bergen

---

ii. 7 maart 1638 (R.A. 's-Grav. not. Adriaen van Sterrevelt 410, 325) : *Aeltge Pieters van Spijck wede. van Lodewijck van Boschuysen* beenhakker van Z.H. de Hrer prince *van Orangien* transporteert en draagt over ten laste van *Pr.* van *Fernij f* 130.— Car.

kk. 30 dec. 1658, vide noot 144, h.

ll. 16 juli 1659 (R.A. 's-Grav. not. Samuel Keun, 193, 416) : *Pr. van Saenen* wijncoper en burger alh. transporteert;' *Pieter van Fernij* als getuige.

mm. 20 jan. 1662 (R.A. 's-Grav. not. Frederick van 'der Meijde, 636, 3 vo.): *Pieter van, Verni* (tekent *Van Fernij*) als getuige.

nn. 26 jan. 1.662 (id., 636, 7) : idem.

oo. 22 april 1662 (R.A. 's-Grav. not. Johan Vos,' 343, 71) : Verhuur aan *Pieter van Fernij* van een huis aan de oostzijde van het. Noordeinde door *Jacob Leenderts de Ruijter mr.* bakker ald.

pp.' 11 aug. 1662 (R.A. 's-Grav. not. D. C. Annocque, 185, 269) : Mr. *Pieter van, Fernij* burger alh. en Juffr. *Agata van Saene* bejaerde dochter als borgen voor de persoon van *Pieter van* Saenen voor zijn bodeambt voor *f* 1000.

qq. 30 jan. 1664 (requerten 's-Grav., 66 vo.) : *Pieter Fernij* verzoekt ontslag van alle tochten en wachten hem als schutter opgelegd : toegestaan.

rr. 1 febr. 1664 (R.A. 's-Grav. not. Johan Vos, 345, 22, 48) : *Pieter van Fernij als* getuige.

ss. 5 juni 1668 (R.A. 's-Grav. not. P. P. Groeneweghen, 90, 109) : *Pieter van Fernij* attesteert ten behoeve van *Maerten van Saenen:* dat hij gekend heeft *Jacob van Saenen in de* Vlamingstraat; vader van de requirant. *Cornelis* van *Saenen* in 'de Gloeiende Oven op de hoek. 'vader van *Jacob van Saenen* en grootvader van de requirant. *Pieter van* Saenen, diens overgrootvader: *Pieter* van *Saenen* heeft gehad als' jonge zoon een *Pieter van Saenen* Jr. bakker op de Spuij, die een dochter heeft *Roockje Pieters van Saenen,* getrouwd met *Kibenburg,* waaruit een zoon *Cornelis Kibenburg*.

tt. 4 dec. 1668 (R.A. 's-Grav. not. Alexander Ennis, 519, 414 vo.): *Pieter* van *Fernij,* burger en schutter alh.

uu. 5 nov. 1669 (id., 520, 432): *Pieter van Fernij,* schoolmr. als getuige.

vv. 1 dec. 1670 (B.A. 's-Grav. not. P. P. Groeneweghen, 91, 207) : *Pr.* van *Fernij,* burger, oud omtrent 55 jaar getuigt ten behoeve van *Maerten* van *Saenen* dat op 14 sept. 1610 is overleden *Cornelis van Saenen* en op 14 okt. 1638 diens zoon *Jacob; van Saenen,* van wie requirant de oudste zoon is.

ww. 1 juni 1671 "(id., 91, 345): *Pieter Wan Fernij,* 56 jaar; burger alh. getuigt ten verzoeke van *Maerten* van *Saenen*.

xx. 24 febr. 1673 (R.A. 's-Grav. not. François van Sprangen, 775, 156) : *Pieter van Fernij* als getuige.

yyy. 6 juli 1673 (id.,' 775, 193): idem.

zzz. 24 juli 1674' (R.A. 's-Grav. not. Gabriel Valette, 450, 249) : *Pieter van Fernij* schoolmr., ± 59 jaar, attesteert ten behoeve van *Gillis Claessen Calckman en Elisabeth* van der Tessen tegenwoordig wonende te Purmerend.

aaa. 10 jan. 1675 (R.A. 's-Grav. not. Gijsbert de Cretser, 652, 15' vo.) : *Pieter van Fernij* als getuige,

bbb. 6 febr. 1675 (R.A. 's-Grav. not. Pieter van Medemblick, 260, 179) : *Pieter van Fernij* burger alh. en *Dirck Ariens Sleddens,* beiden van competente ouderdom, getuigen ten verzoeke van *Heultie Teunis*.

141) Doopgetuigen:' *Hans Wittens, Pierre,* la *Cluse, Kathlijn* Stevens.

142) Vide noot 140, bbb.

143) a. 29 sept. 1651' (R.A.'s-Grav. not. Pieter van Groenevelt. 119, 447) : Testament van *Ida van Saenen,* huisvrouw van *Pieter* van *Fernij,* ziek te bedde liggende; eerder testament van 22 dec. 3.645 voor not. Corn. Vosmer; haer man sal blijven in het besith ende gebruyck van haer goederen *en* moet de dochter *Petronella* van *Fernij* opvoeden.

b. *Yda van* Saenen woonde bij haar overlijden op het Noordeinde; impost *f* 9.5:; graf in de Grote Kerk *f* 12.

144) a. 10 juli 1650 (R.A. 's-Grav. not. Johan Hanneman, 237, 72) : *Annitgen Pieters Bock* wede. van *Aelbrecht Baptista van Daelen* heeft als voogd gesteld over *Maria Fernij* haar neeft de advocaat Mr. *Willem* van *de Werve* bij acte voor not. Heribert Vosmer d.d. 25 sept. 1647.

b. 10 juli 1650 (id., 237, 72) : *Magdaleentgen Pieters Bock* j.d. testeert en stelt tot haar universele erfgenaam aan haar zuster *Annitgen Pieter* wede. van t *Aelbrecht Baptista van Dalen* en bij haar vooroverlijden haar nicht *Maria* van *Fernij,* dochter van Sr. *Pieter van Fernij,* gewonnen bij *Petronella* van Dalen: aan haar broer *Aryen Pieters Bock f* 300; aan de kinderen en kindskinderen bij representatie van haar broer *Claes Pieters Bock f 300;* aan haar halve zuster *Annetgen Pieters Bock* een obligatie van *f* 50.

c. 29 maart 1651 (id., 237, 89) : *Annitgen Pietersdochter, wede. van Aelbrecht Baptista* van Daelen approbeert de acte van voogdijschap bij haar op 10 juli 1650 voor mij gepasseerd op de heere *Willem* van de *Werve* over *Maria Fernij,* haer dochters naergelaten kindt: ook *Jacob* van *der Graft* als voogd.

d. 13 aug. 1651 (R.A. 's-Grav. not. Pieter van Groenevelt. 119, 415) : Testament van *Maria van Fernij,* oud omtrent 14 jaren.

e. 18 juni 1652 (R.A.'s-Grav. pot. P.. P. Groeneweghen, 81, 145): *Magdalena Pieters Bocq cut* omtrent 68 jaren verklaerde ter, requisitie ende versoeke pan' *Pleuntgen Leenderts* wede. van † *Jacob Jacobse* van der *Driff* in sijn leven timmerman alh., te sijn dat de attestatie in desen door orde van *Magdalena Pieters Bocq* op Saterdach lestleden is gesonden ten huijse van *Pieter Fernij* sijde laeckencooper alh. omme aldaer den voorsz. *Fernijs* dochter te nodigen op, Bouckweyde koucken te comen eeten by haer op Sondaechs middaeghs: daer oo dat sii *Fernijs* dochter jegens haer deposante seyde 'te sullen comen ende in plaets van smiddaechs op de maeltijt te comen, soo is Srs. *Fernijs* dochter aldaer gecomen mergens ten seven vuijren. Waer op gevolcht is dat eenen *Hendrick Boscoop* schilder' mede aldaer gecomen sijnde, eenigen tijt daer naer,

op Zoom 11 sept. 1647 '*Maria Crullaers*, geb. Zwaluwe, waarsch. dr. van *Cornelis Crullaers*.

Uit dit huwelijk:

1. *David van Fernij*, ged. Bergen op, Zoom 16 febr. 1649 [153]).
2. *Cornelis van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 22 maart 1651 [154]).
3. *Cornelis van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 29 mei 1652 [155]).
4. *Maria, van Fernij*, ,ged. Bergen op Zoom 16 jan. 1654 [156]).
5. *Lijsbeth van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 3 okt. 1660 [157]).

IIIj. *Adriaen Franss van Fernij* [158]), *geb.* Bergen op Zoom 4 okt. 1594 [159]). kuiper. tr. Bergen op Zoom 17 dec. 1617 *Maijken Jobs*,' ged. ald. 17 sept. 1590 [160]), dr. van *Jop Anthoniss* en *Sijken Gillis*.

Uit dit huwelijk:

1. *Celyke Adriaens van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 23 okt. 1618 [161]).
2. *Marie Adriaens van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 25 aug. 1620 [162]).

ende sij attestante met geven eenige discoursen hebbende, zijn met den anderen daer van daen gegaen ende is den gezegde **Bosooop** met de voorsz. dochter van *Fernij* daer vuijten huijse gescheijden sonder dat de requirante eenigen kennisse daer van heeft gehadt, maer is geschiet met kennis der en toestaen van de attestante in desen, die alle 't gene hyer vuyt soude mogen volgen op haer is nemende.

f. 5 nov. 1655, vide noot 140, gg.

g. 10 mei 1657 (R.A. 's-Grav. not. Pieter van Groenevelt, 122, 197): Testament van *Maria* **van** *Fernij*, dochter van *Pieter* **van** *Fernij* en **Petronella van Dalen.**: universeel erfgenaam haar vader of diens descendenten; aan haar nichten *Clara* en **Anna van** *Werve*, dochters van *Johan* **van Werve** *f* **400;** aan de kindskinderen van haar neef de adv. Mr. *Willem van Werve f* 600; vorig test. van 13 aug. 1651.

h. 30 dec. 1658 (R.R. 's-Grav. not. Herman van Alen, 299, 309): *Gerrard* **de** *Bruijn* goudsmid alh. en Juffr. *Alida van Winde* zijn huisvrouw, voor deze wede. van **Jacob van** *der Gracht*, mr. schilder alh., bij hen hebbende *Maria* **van** *Fernij* jongedochter van **Pieter** *van* **Fernij** en t *Petronella* **van** *Daelen*, mede comparerende, geven te kennen dat t Mr. *Willem* van de *Werve* adv. voor den Hove neffens de voorsz. Van *der* **Graft bij** ook † Anna *Pieters Bock* wede. van t *Aelbrecht Baptista* van *Daelen* in zijn leven clercq in de griffie van den Hove als voogden over **Maria** *van Fernij* gestelt zijn; dat, nu heide voogden overleden zijn en de toekomende huwlijk gesloten was tussen *Maria van Fernij* en Hendrik de *Bruijn* j.m. broeder van *Gerrard* de *Bruijn* voorn., daar van al de grboden op gisteren van 'de puie van 't stadhuis van Den Hage zijn gegaan, zij een obligatie van *f* 100 bij *Johanna* wan **Dobbe** wede. en boedelhoudster van † Mr. *Willem van* de *Werve* hebben gelicht.

g. 6 mei 1659 (id.): *Hendrick* de *Bruijn* **en** *Maria* **van** *Fernij*, echtelieden te Rotterdam bekennen voldaan te zijn van deze obligatie.

145) a. 30 dec. 1658, vide noot 144, h.

h. 6 mei 1659, vide noot 144, j.

146) a. 30 maart 1627, vide noot 73 1.

b. 5 nov. 1639, vide noot 73, r.

c. 26 okt. 1655 (R.A. B.o.Z. W 16): **Johannes** *van Fernij*, apothecaris.

d. 11 juli 1665 (R.A. B.o.Z. R 417): **Johan van** Fernij, 47 jaar oud.

e. 13 juli 1675 (R.A. B.o.Z. R 418, 11): **Jan** *van Fernij* diaken. Het is onzeker of dit op IVg of op IVk slaat.

147) Doopgetuigen: **Lysbet** *van Fernij*, **Maeyken** *van Fernij*.

147a) Vide noot 146, d.

147b) Vide noot 146, c.

148) Vide over hem: C. A. L. van Troostenburg de Bruyn, Biogr. Woordenboek van O.-I. Predikanten, Nijmegen, 1893, pag. 129, die hem **David** *Farnij*, de *Farney*, ds *Fernij*, **Van** *Ferneij* noemt en hem als geboortejaar 1641 geeft, blijkbaar afgaande op zijn inschrijving aan de Universiteit van Leiden; dit kan niet juist zijn, want, hoewel uit het huwelijk van *François van Fernij* en *Pietronella van* **der** *Weelen* een zoon David op 4 sept. 1641. te Bergen op Zoom gedoopt werd (vide IVc, 5), is deze zoon jong overleden.

3. *Franchyntken Adriaens van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 5 sept. 1621 [163]).
4. *Jobken Adriaens van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 24 maart 1624 [164]).
5. *Celike Adriaens van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 9 okt. 1626 [165]), † na 30. juli 1677 [166]), na 13 april 1681? [297]), tr. 1° Bergen op Zoom 3 juli 1667 *Christiaen War(m)moet*, geb. Huis te Gennep; tr. 2° Bergen op Zoom 14 jan. 1674 *Jean. Petit*, geb. Bergen (Henegouwen), wedr.
6. *Maeyken Adriaens van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 9 aug. 1628 [167]), † na 13 april 1681? [297]).

IIk. *Jan Fransen van Fernij* [168]), geb. Bergen op Zoom 23 dec. 1596 [169]), beenhakker, † vóór 18 mei 1652 [170]), tr. Bergen op Zoom 24 mei 1620 *Maeyke Jans van den Steen(e)* [171]), ged. ald. 15 dec. 1593 [172]), † na 16 sept. 1661 [289]), dr. van *Hans van den Steene* en *Margriet Bogaerts*.

Uit dit huwelijk:

1. *Celyken Jans van Fernij*, ged. Bergen' Op Zoom 16 juli 1623 [173]), † na 28 maart 1'670 [322]), na 17 juni 1670? [174]), na 13 april 168 1 [297]), tr. Bergen op Zoom 7 mei 1658 *Andries Callaert*, geb. Middelburg, † na 8 april 1671 [294]).

149) Doopgetuigen: **David** van *Farny*, *Petronella* **Jans** *Verweert*, *Peternelle* van der *Weelen*.

150) a. 30 maart 1627, vide noot 73, 1.

b. 5 nov. 1639, vide noot 73, r.

c. 20 juni 1652 (R.A. B.o.Z.): Sr. *Nicolaes* wan *Fernij*, pastijbakker.

151) Doopgetuigen: **Tanneken** Anthoni *Bullens*, Maeyken **Jans** van *den* **Steene.**

152) Doopgetuige bij de doop van *Gerrit* **Gerrit** *Hendrickssz.z.*

153) Doopgetuigen: **David** van *Farnij*, *Catalina van* **der Weelen, Petronella van** *Farnij*.

154) Doopgetuigen: *Digman Mathijssen*, **Johannes** van *Farnij*, *Neelttien van Farnij*, **Lysben van** *Farnij*.

155) Doopgetuigen: *Digman* **Mattyssen,** *Jaspar Schalck*, *Elisabeth* **van** *Fernij*.

156) Doopgetuigen: **Mathijs** *Crullaerts*, *Cornelis Hendarksen*, *Cornelia Willems*.

157) Doopgetuigen: **Pieter van der** *Verken*, **Lysbeth** *Corneliss Crullaerts*, **Anneke Hovichs; Maeyke** *Tyssen*.

158) a. 3 juni 1606, vide noot 50, a.

b. 9 maart 1607, vide noot 73, c.

c. 1 maart 1608 (R.A. B.o.Z. W 12): *Adriaen Hendriks Kyla* en *Adriaen Lawrijs* voogden over de kinderen van † *Franchois* **van** *Fernij* en t Cecilia **Adriaens.**

d. **28** maart 1608 (R.A. B.o.Z. R 228, 8): Adriaen *Laureyss* timmerman en *Adriaen Henricxs Kyla*, voogden over de vier nagelaten' weeskinderen van † *Franchois* **van** *Fernij*, daar moeder af was *Cecilia* Adriaens, met consent van de heren weesmeesters alhier (doorgehaald: *Cornelis Jacobs* olieslager als geordonneerd curateur over de nagelaten dochter van *Cornelis* **Adriaens,** wonende te Rouane), *Jan Hendricks* wagenmaker als vader en voogd over zijn drie 'weeskinderen bij *Mayken Matthaeuss*, *Jan Willems Honck* als gevolmachtigde van *Cornelis Jacobsz* te Goes (volgens procuratie van burgemrs. en schepenen van Goes d.d. 5 aug. 1603), erfgenamen van *Mayken Adriaens* **huisvrouw** van *Reynier Pieters*.

e. 18 juli 1608, vide noot 50, b.

f. 29 febr. 1628, vide noot 326, g.

g. 24 juni 1625 (R.A. B.o.Z. R 408): *Adriaen* **Frans van'** *Fernij*, kuiper, oud 31 jaar.

159) Vide noot 50, a.

160) Doopgetuigen: **Hans** *Rogiers*, **Andries'** *Nicolae*, **Joou van** *Maske*, (doorgehaald: **Hans Penny&, Rolandt** *van Hoorne*), **Margriet' Jans,** *Bayken* van. **Dele.**

161) Doopgetuigen: *Herman Stevens*, *Marinus* van *Dale*, Jan Franss van **Ferny,** *Neeltken Laureys*.

162) Doopgetuigen: **Job Leynss, Jaques Adriaens** *Wolle*, *Kathelijne* **Marcelis.**

2. ***Jan Jansen van Fernij,*** geb. Bergen op Zoom 1 juni 1625[175]).
3. ***Jan,*** volgt **IVk.**
4. ***Frans Jansen van Frenij, ged.*** Bergen op Zoom 11 juli 1629[176]).
5. ***François Jansen van Fernij,*** ged. Bergen op Zoom 11 sept. 1630[177]), † (aang.) 3 aug. 1710?.
6. ***Adriaen,*** volgt **IVx.**
7. ***Hendryck,*** tweel. met voorg., volgt **IVij.**

IVk. ***Jan Jansen van Fernij***[178]), ged. Bergen op Zoom 28 mei 1627[179]), beenhakker, deken van het **Beenhakkers**-ambacht (1659). diaken?, † tussen 30 april [179a]) en 17 sept. 1694 [179b]), tr. Bergen op Zoom 29 juli 1653 ***Adriaena van Wesel*** [179b]), geb. ald. 20 nov. 1633 [180]), † na 9 aug. 1699 [258]), dr. van ***Nicolaes van Wesel*** en ***Lucia Machiels.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Johannes,*** volgt Vk.
2. ***Nicolaas,*** volgt V 1.
3. ***Franschoys,*** volgt Vn.
4. ***Lucia van Fernij*** [181]), ged. Bergen op Zoom 4 maart 1661 [182]), † (aang.) ald. 23 juni 1739. tr. Halsteren 11 april 1683 ***Simon le Blond,*** geb. te 's-Hertogenbosch, vaandrig in de compagnie van kapitein Vos, in garnizoen op het fort Rovere (1683), luitenant 1686), † na 28 april 1686 [183]), mogelijk ged. 's-Hertogenbosch 14 april 1650, als zoon van ***Lourens delle pont en Parina Simons Mouria.***
5. ***Maria van Fernij,*** ged. Bergen op Zoom 9 jan. 1663 [184]).
6. ***Coenraedt,*** volgt Vv.
7. ***Hendrick,*** volgt Vw.
8. ***Lambrecht van Fernij,*** ged. Bergen op Zoom 25 sept. 1699 [185]).
9. ***Maria van Fernij,*** ged. Bergen op Zoom 15 mei 1671 [186]).
10. ***Michiel van Fernij,*** ged. Bergen op Zoom 16 nov. 1673 [187]), † (aang.) ald. 7 nov. 1711.

Vk. ***Johannes van Fernij*** [188]), ged. Bergen op Zoom 9 juni 1654 [189]), vleeshouwer te (Rotterdam, tr. ald. 30 maart 1681 ***Cornelia van Wijk*** [190]), ged. Schipluiden 27 nov. 1661, begr. Rotterdam 5-11 okt. 1732, dr. van ***Cornelis van Wijk*** en ***Judith Balbiaen; zij*** hertr. Rotterdam 4 maart 1692 ***Andries de With.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Johanna van Fernij,*** ged. Rotterdam 2 juli 1682 [191]), begr. ald. 6-12 juni 1683.
2. ***Maria van Fernij*** [192]), ged. Rotterdam 14 dec. 1683 [193]), begr. ald. 12-18 febr. 1736, tr. Rotterdam 18 mei 1712 ***Tousijn van Beijnen*** [194]), ged. Bergen op Zoom 29 maart 1689 [195]), begr. Rotterdam 27 okt.-2 nov. 1754, zn. van ***Antoni van Beijnen*** en ***Magdalena Petijt.***

(Slot volgt.)

---

163) Doopgetuigen: ***Pr. la Cluse, Maeyken Anthonis Bullens.***
164) Doopgetuigen: *Adriaen* Silo (*Kila?*), ***Pr. Stevens, Maryken dans.***
165) Doopgetuigen: ***Aeriaen Vincent, Geleyn Jobs, Fort Prs. Verborght, Kathlijne van Fernij*** wonende tot **Middelburg.**
166) Doopgetuige bij de doop van ***Cornelis Nicolaesz.*** van Wou.
167) Doopgetuigen: *Claes* Janss, ***Maeyken Domis.***
168) ***it.*** 3 juni 1606, vide noot 50, a.
b. 9 maart 1607, vide noot 73, c.
c. 1 maart 1608, vide noot 158, c.
d. 28 maart 1608, vide noot 158, d.
e. 18 juli 1608, vide noot 50, b.
f. 25 sept. 1635 (R.A. B.o.Z. R 381): ***Jan Fransen van Fernij*** beenhakker en ***David*** Fransen ***van Fernij*** pastijbakker, voogden over ***Cecilia*** Cornelis ***Bolcole,*** dochter van † ***Cornelis Bolcole,*** hertrouwd met Sara ***Servaas,*** en † ***Maaijken*** von ***Fernij,*** transporteren voor *f* 61 aan ***Geeraert Moermans.***
169) Vide noot 50, a.
170) Vide noot 171.
171) 18 mei 1652 (R.A. B.o.Z. 687) : ***Mayken Jans*** wede. van ***Jan Fransen*** van ***Fernij*** beenhakker en poorter alh. machtigt haar zoon ***Jan Jansen van Fernij*** beenhakker en poorter te Bergen. op Zoom.
172) Doopgetuigen: ***Adriaen Jans, Claes Compere, Hans Boon, Rochus Jasperse, Digna Jans,*** Anna ***Jacobs, Lincken Lawrens, Janneken Adriaans.***
173) Doopgetuigen : ***Adriaen Vincents, Adriaen Janss de Brassere, Maeyken Henrix van*** der ***Beber, Iweer? Hablet.***
174) Doopgetuige bij de doop van ***Ruth Jooss Kock.***
175) Doopgetuigen: ***Pieter la Cluse, Maeyken Jobs, Celyken Jans van der Steene.***
176) Doopgetuigen: ***Foort Pieterss Verbercht, Pieter Corneliss Voscau, Maeyken Domis, Barbelken Morael.***
177) Doopgetuigen: ***Poort Pietersen Verberght, Catalina Fransen van Farnij, Neelken Fransen van Farnij.***
178) a. 18 mei 1652, vide noot 171.
b. 18 juli 1656, vide noot 332, a.
c. 14 aug. 1657 (RA. B.o. Z.): ***Johan Jans van Fernij*** beenhakker.
d. 30 aug. 1659 (B.o.Z. requesten): Dekens en gezworenen van het Beenhackersambacht 'verzoeken zodanige aanvulling van hun keur, dat alleen zij, die drie volle jaren hij een vrij meester het ambacht hebben geleerd, in het Ambacht "mogen worden opgenomen., Was o.a. getekend door ***Jan Janss van Fernij*** deken.
e. 1664 (R.A. B.o.Z. not. De Rouck, R 747) : ***Jan Jansen*** van ***Fernij*** beenhakker.
f. 15 juii 1675, vide noot 146, e.
g. 30 april 1688 (R.A. B.o.Z.R 419) : Sr. ***Johan*** van *Fernij* beenhouwer alh.
179) Doopgetuigen: ***Pieter Stevens, Celyken Jans van der Steene.***
179a) Vide noot 178, g.
179b) 17 sept. ***1694*** (R.A. B.o.Z.R 419) : *Adriaentie* van *Wesel* weduwe ***Johan van Fernij*** mr. beenhakker en poorter.
180) Doopgetuigen: ***Adriaentgen Gillis Hendricx, Janus van der Creetijne, Lisken van Fernij.***
181) Doopgetuige hij de doop van *Adriana* le **Blond.**
182) Doopgetuigen : ***Andries Collat,*** Janneken ***Bommaers.***
183) Vader hij de doop van *Adriana* Ze **Blond.**
184) Doopgetuigen: Coenraedt van Wesel, ***Elisabeth de Dalck, Digna Pieters.***
185) Doopgetuigen: Michiel van ***Wesep, Maria van Uffelen.***
186) Doopgetuigen: ***Michiel van Wesel,*** Juffr. ***Johanna Kievidts.***
187) Doopgetuigen: ***Michiel van Wesel, Margrieta Deijnoot.***
188) ***a. Johannes van Fernij*** woonde bij zijn huwelijk in de Lombertstraat.
b. 1684 (R.A. Rott. not. 1456, 64): ***Johannes van Ferney*** vleeshouwer.
c. 21 febr. 1685 (R.A. Rott. not. Maas, 1326, 26) : idem.
189) Doopgetuigen : ***Nicolaess*** van ***Wesel, Maeyken Hendricks van Beeck, Maeyken Jans van der Steen.***
190) a. ***Cornelia van Wijk*** wooade hij haar eerste huwelijk op de Nieuwe Vogelensangh.
b. ***Cornelia van Wijk*** woonde bij haar tweede huwelijk in de Lommersestraat.
c. ***Cornelia*** van ***Wijk*** woonde hij haar overlijden aan de Botersloot.
191) Doopgetuigen: ***Johannes van*** Ferny en ***Adriana van Wesel.***
192) a. Maria van ***Ferneij*** woonde hij haar huwelijk aan de Botersloot.
b. ***Maria van Ferneij*** woonde hij haar overlijden aan de **Botersloot.**
193) Doopgetuige : ***Maartje Pieters.***
194) a. ***Tousijn van Beijne*** woonde hij zijn huwelijk aan de **Houttuijn.**
b. ***Toesijn van Beyne*** woonde bij zijn overlijden aen de **Blommersedijk.**
195) Doopgetuigen: ***Toseijn Petijt, Kaije van Beijnen.***

KORTE MEDEDELINGEN.

Hamel.

Over het geslacht ***Hamel,*** dat in de 16de en de 17de eeuw talrijke magistraten heeft opgeleverd, is de laatste jaren veel gepubliceerd. In een interessant artikel in het augustusnummer van dit jaar (Ned. Leeuw LXXXII, kol. 52) delen onze medeleden Jhr. F. G. L. 0. van Kratschmar en de Heer J. L. Hamel mede hetgeen hun bekend is geworden over de nakomelingen van *Gijsbert* ***Hamel*** tr. 1° in 1615 ***Chrisfina Gerardsdr. Bruynincx;*** tr. **2°** in 1630 ***Anna Jansdr. Bom van Cranenburgh.***

Uit de door de auteurs vermelde gegevens valt op te 'maken, dat uit ieder van deze beide huwelijken een zoon ***Johan*** is geboren, doch dat geen rechtstreeks bewijs is te vinden uit welk van beide huwelijken deze Johan's zijn geboren.

De beide ***Johan's*** kunnen als volgt onderscheiden worden:

a) ***Johan Hamel,*** **geb.** te Heusden, wooat te Noordwijk, alwaar hij overlijdt 1662—'66, tr. in 1651 ***Anna van Oudshoorn.*** Kinderloos.

b) ***Johan*** *Hamel,* o.a. schepen en ontvanger-generaal van de beurzen en beneficiën te 's-Hertogenbosch, † in 1679, tr. (1° in 1656 ***Cafharina*** *Vloots;* tr. 2°) in 1664 zijn nicht ***Maria*** *Hamel.* ***-(Het*** eerste huwelijk is tot dusverre slechts vermeld gevonden in een fragment-genea-'logie *Hamel* in het 'familie-archief" Backér.)

De Heer J. L. Hamel wijst in het bovenaangehaald artikel erop, dat de onder b genoemde ***Jacob Hamel*** op een wapenkaart van de Vroedschap van 's-Hertogenbosch voorkomt als ***Johan*** *Hamelbruynincx,* evenals een ***Gerard Hamelbruynincx,*** die een oudere broeder c.q. halfbroeder van beide ***Johan's*** was. Hij veronderstelt op deze grond, dat de onder b genoemde ***Johan*** — evenals, ***Gerard,*** van wie dit vaststaat — uit het eerste huwelijk van *Gijsbert* ***Hamel*** met ***Chrisfina*** *Bruynincx* is geboren. Deze mening, die op het eerste gezicht plausibel lijkt, deel ik niet.

De hierboven 'onder a genoemde ***Johan Hamel,*** die volgens deze opvatting uit het tweede huwelijk gesproten en in februari 1632 geboren zou zijn, moet dan reeds op nauwelijks negentienjarige leeftijd ***zijn*** getrouwd. Het is mogelijk, maar niet waarschijnlijk temeer niet waar de bruid ***Anna van Oudshoorn*** reeds 39 jaar of ouder was [1]). In de ondertrouwacte wordt hij genoemd j.m. van Heusden. Aldaar zijn de kinderen uit het eerste 'huwelijk van *Gijsbert Hamel* geboren! Enkele jaren na het in 1630 gesloten tweede huwelijk sterven ***Gijsbert Hamel*** en zijn tweede vrouw ***Anna Bom*** te 's-Hertogenbosch, waar hij ontvanger van de gemene middelen van de Meijerij was. De waarschijnlijkheid, dat de te Heusden geboren ***Johan*** **(a)** een kind uit het tweede huwelijk was, is dus niet groot.

Blijkens de eerder genoemde wapenkaart voert ***Johan Hamel*** — hierboven onder b genoemd — uitsluitend het wapen ***Hamel*** in tegenstelling tot zijn broeder of halfbroeder ***Gerard Hamel Bruynincx,*** die dit heeft gevierendeeld met ***Bruynincx.*** In de 17de eeuw is een wapen een betere leidsman dan een naam. Indien ***Johan*** (b) een kwartier ***Bruynincx*** had en die naam bij de zijne voerde, zou hij dit kwartier evenals zijn broeder ***Gerard*** zeker wel in zijn wapen hebben opgenomen. Dat hij op de later vervaardigde 'wapenkaart als *Hamelbruynincx* wordt vermeld, is ongetwijfeld een slordigheid van de samensteller van deze kaart, ontstaan doordat hij zijn aldus genaamde broeder ***Gerard Hamel*** *Bruynincx* in de regering is opgevolgd. In de stukken komt ***Johan*** (b) niet voor als ***Hamelbruynincx,*** doch uitsluitend als ***Hamel.*** Wanneer in 1666 ***Gerard Hamelbruynincx*** als zijn broeder en erfgenaam compareert vermeldt de notaris de overledene als ***Johan Hamelbruynincx.*** Dit ***Bruynincx*** haalt hij echter direct weer door (zie kolom 257) ; de toevoeging *Bruynincx* werd immers alleen door ***Gerard*** gevoerd, die met (voor)naam en toenaam naar ***Gerard Bruynincx,*** zijn grootvader van moederszijde, was genoemd. Deze overwegingen brengen mij er toe in ***Johan*** (a) een zoon uit het eerste huwelijk te zien. In de acte van 1666 wordt tevens **vermeld dat de erflater** *Johan Hamel* (a) woonde en overleed te Noordwijk. Vermoedelijk verbleef hij daar reeds sinds het overlijden van zijn ouders en wel ten huize van zijn oom en voogd ***Adriaan*** *Doubleth,* die blijkens een acte van 1645 (kolom 256) te Noordwijk woonde. Het lijkt niet onmogelijk dat ooh zijn zuster, die met een ***Van der Meye*** gehuwd zou zijn, daar is opgevoed en getrouwd.

In het bovenstaande 'heb ik opzettelijk de. door Jhr. van Kretschmar ter sprake gebracht m.s. genealogie ***Hamel*** in het familie-archief Backer buiten besohouwing gelaten. Deze fragment-genealogie is samengesteld door Mr. ***Willem*** *Backer* (1656-173 1) , wiens grootmoeder *Magdalena* ***Stockmans*** een halfzuster was van de met ***Johan*** (lees, *Gijsbert*) ***Hamel*** gehuwde ***Anna Bom.*** Met dit echtpaar vangen de genealogische aantekeningen aan. Het fragment geeft enkele data en bijzonderheden over hun zoon ***Johan*** *Hamel* de Jonge, zijn beide vrouwen ***(Cafharina*** *Vloots* en ***Maria Hamel),*** alsmede over wier kinderen uit zijn eerste huwelijk. ***Johan Hamel*** de Jonge komt in de correspondentie in het familie-archief Backer inderdaad met deze toevoeging voor. Mr. Willem Backer heeft ten onrechte aangenomen dat ***Johan Hamel*** de Jonge (6) aldus werd genoemd om hem te onderscheiden van zijn vader, wiens voornaam *Gijsbert* aan Backer niet bekend was. Hij voerde deze toevoeging evenwel om zich te onderscheiden van zijn gelijknamige kinderloos gestorven oudere halfbroer (a) van wiens bestaan Backer gelijk uit de aantekeningen blijkt in het geheel niet op de hoogte is geweest. Dit geeft een verklaring voor de onjuiste voornaam ***Johan*** in plaats van *Gijsbert,* welke voornaam Jhr. van Kretschmar in het besproken artikel reeds, heeft gerectificeerd.

Ook langs deze weg kom ik dus tot de overtuiging dat ***Johan*** **(a)** uit het eerste en ***Johan*** (b) uit het tweede huwelijk was. Het genealogisch fragment is onvolledig maar maakt ondanks de bovenvermelde dwaling, een betrouwbare indruk; alle overige daarin vermelde gegevens die tot dusverre geverifieerd konden worden bleken te kloppen; Dat Mr. Willem Backer over *Gijsbert's* eerste vrouw en haar afstammelingen practisch niets wist is verklaarbaar, waar het hier gaat over de voorkinderen van een drie-kwart eeuw eerder overleden aangetrouwde oudoom. Ten aanzien van de zoon uit het tweede huwelijk en de zijnen was Backer uiteraard beter ingelicht. Ik twijfel er niet aan dat. *Johan Hamel* de Jonge zoals het stuk zegt in eerste huwelijk was getrouwd 'met

---

1) In het besproken artikel wordt medegedeeld (kolom 256) dat uit het huwelijk van ***Willem wan Oudshoorn*** en Maria ***Doubleth zes kinderen*** zijn geboren. Dit berust op verkeerde 'lezing van Ned. Leeuw jrg. 1893, k. ***72. waar*** vermeld is, dat uit het. in 1607 gesloten huwelijk met ***Maria Doubleth zijn*** geboren:' ***Jacomina, Maria*** en Anaa (tr. ***Johan Hamel) en*** uit ***Willem van Oudshoorn's*** tweede in 1613 met ***Ida Wyllekens*** gesloten huwelijk: ***Andries, Engelica*** en ***Wilhelmina*** ***(tr. Gerard Hamelbruynincx).*** De beide in kolom 256 geciteerde akten worden hierdoor duidelijk; die van 1654 had betrekking op *Van Oudshoorn*-bezit, die van 1662 op een *Doubleth*-erfenis.

Catharina Vloots. Het geslacht *Vloots* leefde destijds in dezelfde kring en dezelfde omgeving als de *Hamel*'s.

Wanneer ik het bovenstaande samenvat dan ben ik dus van mening, dat *Johan Hamel (a)* die in 1651 als j.m. van Heusden trouwt met *Anna van Oudshoorn* identiek is met de op 7 juli 1624 [2]) te- Heusden gedoopte *Johan*, zoon van *Gijsbert Hamel* en *Christina Bruynincx* en dat de *Johan Hamel* de Jonge (b). die in 1664 zijn' nicht *Maria Hamel* huwt, conform de aantekeningen van Mr. Willem Backer in februari 1632 is geboren uit *Gijsbert*'s tweede huwelijk met *Anna Bom*. Naar zijn grootvader *Jan Bom van Cranenburgh* werd hij *Jan* genoemd, doch hij werd aangeduid als *Johan Hamel* de, Jonge, daar er reeds, een gelijknamige oudere halfbroeder was.

JHR. MR. C. C. VAN VALKENBURG.

2) Aldus in kolom 254; kolom 253 geeft echter 1627.

Hamel,

(LXXXII, kol. 252).

Het volgende is mij alsnog gebleken:

In de registers van ondertrouw 'van de gereformeerde" kerk te 's-Hertogenbosch staan op 1 nov. 1664 ingeschreven (coll. DTB, inv. nr. 88):

Johan Hamel, wedr., van *Catharina Magdalena Vloots*, wonende alhier, met *Maria Hamel*, j.d. wonende in 's-Gravenhage.

Te 's-Hertogenbosch ontbreken de gereformeerde trouwregisters over do periode vóór 1672. Er zijn wel ondertrouwregisters en trouwregisters wan het stadhuis, maar daarin komt het echtpaar Johan *Hamel-Catharina Vloots* niet voor.

Uit het eerste huwelijk zijn in 's-Hertogenbosch zowel gereformeerd als katholiek gedoopt:

1. *Johanna Hamel*, ged. 29/30 dec. 1659, op 24 mei 1681 in ondertrouw gegaan met kapitein *Lambert Pain et Vin*. jongeman van Maastricht.

   De directeur van het Stadsarchief en - biliotheek van Maastricht deelde mij mede, dat de Ondertrouw *Pain* et *Vin-Hamel* ***niet te*** Maastricht is afgekondigd en dat ook het overlijden van de bruid in de registers niet voorkomt. Hij bericht verder. dat *Lambert Pain* et *Vin* op 23 februari 1653 in de Frans-Hervormde kerk 'aldaar is gedoopt als zoon van *Moyses Pain et Vin*, „colonel, quartiermeester generaal van het leger ten dienste van Haare Moo" en *Anna Maria Rietraet*, van wie het huwelijk eveneens te Maastricht plaatsvond op 16 juni 1652.

2. *Johannes Hamel*, ged. 29/30 mei 1661 (met als getuige *Anna van Oudshoorn*, vrouw van *Johan Hamel* den oude n);

3. *Catharina Johanna Hamel*, ged. 11/12 febr. 1663.

Bij deze dopen wordt de vader genoemd *Johan Hamel* of *Johan van Hamel* de jonge. Zijn beriep wordt in de betrokken akten niet vermeld,.

Catharina Magdalena Vloots zal dus gestorven zijn tussen 1.2 febr. 1663 en 1 nov. 1664, hetgeen klopt met, de gegevens van het familiearchief Backer. Ook de andere gegevens wijzen erop, dat de inlichtingen van dit archief bevestigd, worden, vooral t.a.v. de onderscheiding tussen *Johan Hamel* de Oude en *Johan Hamel* de Jonge.

Het wachten is nu op een bron, die de geboorte of doop van *Johan Hamel* de Jonge en van eventuele andere kinderen van *Gijsbert Hamel* en *Anna Bom van Cranenburgh* kan , staven, hoewel ik hieraan niet meer twijfel. Er is dus alle: aanleiding het bovenstaande betoog van Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg te onderschrijven.

J. L. HAMEL.

Hamel.

(LXXXII, kol. 252).

Te 's-Hertogenbosch werd op 3 maart 1632 gereformeerd gedoopt: *Johan*, zoon van *Gijsbert Hamel*, ontvanger. De naam van de moeder is niet vermeld. Getuigen waren: *Johan de Wits, Gerrit Noeyen* en *Petronella Bom*. *fohan* zal dus inderdaad in feb. 1632 geboren iijn, zoals het, fragment *Hamel* in het familie-archief Backer vermeldt. Op 19 april 1638 werd cp request naast de testamentaire mombers over de nagelaten onmondige kinderen van *Gijsbrecht Hamel*, in Zijn leven ontvanger van de gemene middelen van de Meijerij, tot -medemomber aangesteld *Adriaen van Meerwijck*, secretaris te Vlijmen (Rijksarohief te "s-Hertogenbosch, 's-Hertogenbosch R 1925 (momberboek)).

Op 7 maart 1670 gaf *Johan Hamel*, oud-president en tegenwoordig schepen te 's-Hertogenbosch, ontvanger-generaal der Beursen, man van *Maria Hamel*, erfgename van wijlen *Jacob Hamel*, haar broeder, procuratie aan Mr. *Gerardt Hamel*, advocaat te Amsterdam (R.A. 's-Hertogenbosch, not. arch. nr. '2744, notaris Daniël Boons; in nr. 2743, 24 febr. 1668 een testament van dit echtpaar.)

W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.

Herzien gemeentewapen en vlag van Hemdumer Oldeferd,

Bij brief van 11' maart 1964 vroeg het Gemeentebestuur van Hemelumer Oldeferd aan ondergetekende zijn zienswijze te mogen vernemén over een plan tot vaststelling van een gemeentevlag en een nieuw te 'ontwerpen gemeentewapen.

'Reeds stond op 18 september 1963 in Leeuwarden bij het bezoek van 'H.M. de Koningin aan de „Frisiana" onder de 44 (met enkele uitzonderingen officiële) gemeentevlaggen een vlag van Hemelumer 'Oldeferd: groen-blauw-zwart met over alles heen een zwaan in natuurlijke kleur. Deze vlag werd later vérvangen door een nieuwe bij raadsbesluit dier gemeente' dd. 24 oktober 1964 no. 6.

Het gemeentewapen, vastgesteld in 1818, bestond uit drie gelijke stukken groen-blauw-zwart. Een kleurencombinatie verre van fraai en zeer onheraldisch. Ook de heer W. Tsj. Vleér' was reeds in 1962 bezig geweest 'met' dit wapen en diende het gemeentebestuur als 2de secretaris van 'de Raad voor de Wapenkunde in Friesland (Fryske Rie foar Heraldyk) met een degelijk,, uitgewerkt rapport. Vóór 1818 waren de wapenkleuren van deze' oude grietenij, onderdeel van het vroegere graafschap Staveren in Westergó, goud en rood ('Staveren). Herstel' van dat "fraaie eenvoudige wapen was aan te bevelen, doch werd teveel gelijkend geoördeeld aan het huidige wapen van de' gemeente Staveren. Bijna even oud als ons thans 150-jarige koninkrijk was echter hét wapen, dat dus al door vijf generaties met ere was gevoerd. Daàròm was het wel zo zinvol en tevens qua kleurwerking meer 'verantwoord om het alleroudste 'met' het-, nieuwe wapen te combineren door een hartschild van goud-rood te plaatsen in het schild van 1818,

De voor Friesland zo karakteristieke grietenijkroon werd, zoals historisch en heraldisch verantwoord was, ook weer in ere hersteld. Dit is een kroon met drie fleurons en twee drievoudige pareltrossen.

Aan de Fryske Rie foar Heraldyk werd dit plan voorgelegd en bij advies van 4 april 1964 verklaarde dit college zich' met 'bedoelde oplossing accoord."

De gemeenteraad besloot 24 oktober 1964 een verzoek tot de Kroon te richten tot wijziging van het wapen als bovenomschreven en een gemeentevlag vast te stellen van drie gelijke banen groen-blauw-zwart met aan de broekzijde een kanton van geel en rood.



Bij Koninklijk Besluit no. 24, d.d. 26 november 1964, werd aan de gemeente Hemelumer Oldeferd een nieuw wapen verleend overeenkomstig het ontwerp: „Doorsneden in drieën van sinopel, azuur en sabel; over alles heen een hartschiid doorsneden van goud en keel. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en tweemaal drie paarlen."

A. B. **Dull tot Backenhagen.**

Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften,

W. Leesch, Schrifttum zur westfälischen Geschichte. Ein bibliographischer Überblick. Münster [, z.j.]

Een geschikt boekje voor hen, die een onderzoek in het Westfaalse gebied willen instellen en zich eerst willen oriënteren omtsent hetgeen er is verschenen op het terrein van de „landes-" en „heimatgeschichtliche" publicaties. De auteur heeft bij de samenstelling van dit repertorium in het algemeen niet naar volledigheid gestreefd, doch zich beperkt tot vermelding van de naar zijn mening belangrijkste boeken en artikels. In de hoofdstukken 11 en 111, die een overzicht geven van resp. „Selbständige landes- und heimatgeschichtliche Zeitschriften und Heimatkalender" en „Heimatgeschichtliche Beilagen zu Tageszeitungen" wordt daarentegen getracht een volledig beeld van wat er in hoofdzaak in de 20ste eeuw is verschenen te geven.

Eigen Schoon en de Brabander, jrg. XLVIII (1965), afl. 3/4.

G. Renson, Wetenswaardigheden betreffende de goederen van *Lamoraal* graaf *van Egmont*, na zijn decapitatie. — R. Enckels, Benoemingen gedaan door Prinsen *van Oranje-Nassau* in hun hoedanigheid van Heer van Diest. Betreft 6 oorkonden, waarbij leden van het geslacht *Cox* tot verschillende ambten in het land van Diest worden benoemd. De acten zijn in het bezit van de familie De *Pierpont* te Herk-de-Stad. Aan het slot wordt een genealogie Cox gegeven. Leden van dit geslacht o.a. in Maastricht met allianties *Lenaerts, Lousbergs* en *Loyens*. — A. Meulemans vervolgt: Leuvense ambachten en behandelt in dit stuk de vettewariers.

Eigen Schoon en de Brabander, jrg. XLVIII (1965), afl. 5/6.

A. Meulemans vervolgt: Leuvense ambachten. De vettewariers. — G. Renson, Beknopte geschiedenis van Gaasbeek. De heerlijkheid heeft toebehoord o.a. aan graven *van Hoorn-Abcoude*, graven *van Hoorn-Beaucignies*, graven *van Egmont-Hoorn*. — P. Leynen, De bevolking van Tildonk in 1795. Met naamlijst van notabelen en ambachtslieden.

Handelingen van het Genootschap voor Geschiedenis ..te Brugge, dl. C (1963), afl. 1/3.

P. Declerck, De priesteropleiding in het bisdom Ieper (1565-1626). Bevat aan het slot een „Lijst van seminaristen uit de periode van bisschop *Rythovius* (1565—1580)" en een „Lijst van seminaristen uit de jaren 1606—1618." — J. De Smet, De evolutie van het Brugse stadsgebied. — A. Janssens de Bisthoven, Drie portretten van *Filips Dominicle*. Betreft *Filips Dominicle, 1547* schepen van Brugge, en zijn vrouw *Barbara Ommejaegher*. — B. Janssens de Bisthoven, Het fonds van het bisdom Ieper op het bisschoppelijk archief te Brugge. De inventaris behelst: I. Algemeenheden; 11, Rekeningen; 111. Landboeken; IV. Handeliagen van de bisschoppen van Ieper; V. Seminarie: VI. Kapittel en katedraal en VII. Kloosters. — J. Marechal, De betrekkingen tussen Karmelieten en Hanzeaten te Brugge van 1347 tot 1523. — A. Schouteet, Inventaris van het achief van het voormalige gild van librariërs en van de vereniging schoolmeesters te Brugge. Voorafgegaan door een lezenswaardige inleiding volgt de inventaris van het archief, dat stukken bevat uit het Stadsarchief en het Rijksarchief te Brugge. Onder librariërs worden personen verstaan, wier bedrijf/beroep in verband met het boek staat: calligrafen, miniaturisten, boekverkopers, boekbinders, drukkers en schoolmeesters. Noemt o.a. *Hobbema, Plasschaert, Van Praat, Van de Putte*.

Jaarboek van Kon. Hoogstratens Oudheidkundige Kring, 1964.

J. Lauwerys opent dit deel, dat zeer de moeite waard is er kennis van te nemen, met een verhandeling, gestaafd met vele bewijsplaatsen, over „De St. Jorisgilde van Hoogstraten vóór 1358—1964". Naast illustraties w.o. portretten *Salm-Salm* zijn er lijsten van gildebroeders en dekens opgenomen. -- J. Lauwerys, De Kon. St. Sebastiaansgilde, 500 jaar oud. Deze bijdrage sluit aan bij de studiee „De Koninklijke Sint Sebastiaansgilde van Hoogstraten, 1533—1933", gepubliceerd in H.O.K., 1933, 81-160. — J. A. Coldeweij, Een 'onbekende Heer van Hoogstraten? Handelt over *Hendrik van Kuyc*, heer van Hoogstraten in 1425 blijkens leenactenboek. Schrijver stelt de vraag: wie was deze *Hendrik van Kuyc* en hoe konden er in 1425 t w e e 'heren van Hoogstraten zijn? *Jan* IV *van Kuyc* immers was heer van Hoogstraten van 1382-1442. — J. A. Coldeweij, *Jan* 11 *van Kuyc*, Heer van Hoogstraten, in 1363 te Kleef gedood. — B. W. van Schijndel. Bastaard *Geert van Kuik* en zijn nageslacht. Geeft drie generaties nakomelingen van *Geert van Kuik* (de oude), „bastaert van joncker *Jan* here *van Cuyck*," overl. omstreeks 1427, getr. met jonkvrouwe *Aleyt Scocx*. Afstammelingen van deze *Van Kuiks* wonen thans nog te Antwerpen. — J. Ernalsteen, Hoogstraten. De zegels van het Kapittel. Met afbn.

Het Oude Land van Loon, dl. XIX (1964).

H. J. Geerkens, D. Snijders o.s.c., Acht generaties te Ophoven van de familie *Reynders*. De genealogie vangt aan met *Johannes Reynders*, gehuwd te Maaseik 13 okt. 1643 met *Catharina Leysen*. Met allianties *Haex en Pieters* uit Heerlen. *Petrus Godefridus Reynders* (111, 8), geb. 17 okt. 1728 was pastoor te Horn (L.) tussen 1758 *en* 1782. — H. Bailhen, Gegevens over het Sint-Jacobsgasthuis van Tongeren uit verdwenen archiefbronnen. Met twee bijlagen: 1. Lijst van de tussen 1442 en 1604 door de stadsraad aangestelde broeders en 2. Lijst van de tussen 1441 en 1608 door de stadsraad aangestelde zusters. — A. Remans, Bijdragen tot de geschie-

denis van het land van Grevenbroek (17de eeuw). — J. Grauwels, De samenvoeging van gemeenten in Limburg (1800—1829). — M. Bussels, Persoonlijke eigendom van de kloosterlingen der abdij Herkenrode. — J. Grauwels, Limburgse soldaten van Napoleon in Spanje. De 12 hier afgedrukte brieven, die alle door de auteur van een korte inleiding zijn voorzien, berusten in het Rijksarchief te Maastricht. Zij bevatten geen beschrijving van militaire operaties, doch geven in hoofdzaak een beeld van het soldatenleven in dien tijd in Spanje. Onder deze brieven zijn er van 1. *Jan Hendrik Boijens*, zoon van *Pieter* en *Anna Mewis*, uit het gehucht Krawinckel onder Geleen. Hij noemt zijn zuster *Maria Christina*, getr. Geleen *27* nov. 1809 met *Hendrik Bagge* en *Jan Vleugels*, getr. Geleen 30 nov. 1809 met *Maria Sibilla Ida Hermans; 2. Gerard Hermans*, geb. Aken 15 dec. 1787 als zoon van *Willem* en *Jeanne Wouters*. Noemt zijn wapenmakkers *Jan Bruns* en „eenen goeden cammeraet *van Alken* gevonden onder de soldaeten van Holland" Schrijver geeft als bijlage een „Lijst der gesneuvelden in Spanje.". De gegevens daarvoor zijn ontleend aan op het Rijksarchief in Maastricht berustende registers. Er komen op die lijst de namen *Blommen, Bosmans, Campo, Chastillon de Guichenon, Creta, Cuypers, Daemen, Dehue, Dubois, Hartman, Koppen, Kurvers, Mevissen, Opdecamp, Rahier, Schyven, Tewissen* voor. — M. Mullens, De kommissarissen van het kanton Millen tijdens het Directoire (1796-1800). — M. Bussels, Over de Hasseltse Twaalfmannen.

De Middelaar tussen de genealogische navorsers, maart 1965.

F. de Cacamp, H. C. van Parijs, De *Sweder d'Abcoude*, seigneur de Gaesbeek († 1400) à *Jacques Pipenpoy*, échevin de Bruxelles († 1681). Geeft een gedocumenteerd overzicht van de *Pipenpoy's*, afstammende van *Clementine van Gaesbeek* (15de eeuw), getrouwd met *Jan van de Voorde*. *Clementine van Gaesbeek is* een natuurlijke dochter van *Sweder van Abcoude*, heer van Gaesbeek, Putten en Strijen enz. — De rubriek „Chronique de nos provinces" bevat o.a.: „Recherches sur les *Rubens*." — In de rubriek „Questions" is opgenomen een vraag omtrent de kwartieren van *Claerken de Braemacker (Braeymaecker)*, geb. Brussel als dr. van *Jan de Braemacker*, getr. Dordrecht 21 nov. 1599 met *Willem Adriaensz. van Wijngaerden* en begr. aldaar 21 mei 1642.

De Middelaar tussen de genealogische navorsers, juli 1965.

G. Samsoen de Gérard, Une famille liégeoise partiellement emigrée en Rhénanie, les *Gérard*. In de jongste tak te Aschendorf/Ems komt een huwelijk *Samsoen x Gérard* voor. Deze *Herman Fernand Samsoen* (1884-1918) is de zoon van *Guillaume Alexandre* en *Joanna (Anna) Engelina Gertrude Schuiten*, die is geb. Amsterdam 4 sept. 1855, overl. Doornik 15 aug. 1940 en van moederszijde de kleinzoon van *Herman Philip Jacques Schuiten*, geb. Groningen 2 jan. 1820, overl. Achterbroek-Kalmthout 2 juli 1912 en *Debora Wilhelmine Joanna Pont*, geb. Medemblik 19 aug. 1820, overl. Antwerpen 22 maart 1886. ('N.B. De gegevens over het echtpaar *Schuiten x Pont* zijn een goede aanvulling op het in N.P. 1921/22, blz. 113, sub 1 J, 10 gepubliceerde.)

Le Parchemin, maart/april 1965.

J. Squilbeck vervolgt in „Pièces armoriées aux Musées Royaux d'Art et d'Histoire de Bruxelles" de ontwikkeling van het wapen *Oranje Nassau*. Met ill. — F. de Decker behandelt „Adoption et légitimation adoptive."

Le Parchemin, mei-juni 1965.

F. de D., Une branche de la famille *Rubens à* Bergen-op-Zoom. Betreft een zilveren lepel, begin 17de eeuw, met Bergen-op-Zoomse merken en wapen, dat overeenkomst vertoont met dat van de familie van *P. P. Rubens*. Het Centr. Bur. voor Gen. meent, dat deze lepel aan *Gillis Rubbens*, schepen van Bergen-op-Zoom, overl. vóór 25 april 1625, heeft toebehoord.

De Schakel, jrg. XX (1965), afl. 1.

G. de Chaffoy de Courcelles behandelt in „Présence savoisienne en Belgique sous le Consulat et l'Epire" Dr. *Jean Marie Baud*, geb. Rumilly 16 juli 1776, hoogleraar te Leuven, over. aldaar 11 maart 1852. Met 4 afbn. (3 portretten en 1 borstbeeld.) — R. van Passen, Oude testamenten en legaten van Edegem. Bedoelde bundels testamenten, bewaard op de pastorie te Edegem, bestrijken de jaren 1588-1768 en 1678-1738. — D. Reyniers-Defourny vraagt aandacht voor „De genealoog en het stadsarchief van Antwerpen." — Chev. de Decker publiceert de genealogie *Hellincx*, die aanvangt met *Gerard Hellincx*, geb. Maastricht pl. 1500.

Taxandria, n.r. dl. XXXV (1963), afl. 1-4.

Wordt geopend met een uitvoerige studie over „De vroegste gescheidenis van de Onze Lieve Vrouw Priorij te Korsendank 1393-1432" door R. van Uytven.

Annalen van de Oudheidkundige Kring van het Land van Waas, dl. LXVIII (1965), afl. 1/2.

L. van Goethem vervolgt „Toponymie van Stekene'." — A. van Geertsom, pr.,, De hoofdcijnsboeken van de St. Baafsabdij te Gent (1462 en 1472). [Wordt vervolgd.] — A. Buvé en N. Nauts, Oude Wase bedevaartvaantjes en bedevaartgebruiken.

Genealogie, jrg. XIV (1965), afl. 3.

H. W. Eben-Ebenau, W. Mauer, E. Oertel en G. Wunder, E. Wagner geven „Nachträge zur Ahnenliste der Fürstin *Grace Patricia von Monaco* geb. *Kelly*.

Hessische Familienkunde, bd. VII (1965), afl. 5.

W. Beuleke behandelt mede met betrekking tot Dreusicke's werk „Die französischen Gemeinden in Kassel, 1687-1867": Hugenottenforschung im Gebiet der ehemaligen Landgrafschaft Hessen-Kassel en vestigt aan de hand van voorbeelden de aandacht op het gevaar, dat gelegen is in het geven van vertalingen van in acten voorkomende uitdrukkingen, beroepen enz.

Oldenburgische Familienkunde, jrg. VII (1965), afl. 2/3.

Het gehele nummer is gewijd aan „Oldenburger aus den Niederwesergebieten auf Robbenschlag und Walfang" door H. Weichmann. Voorafgegaan door een verhandeling over de walvisvangst en „Groenlandvaarders" geeft Schrijver een overzicht van „Robbenschläger und Walfänger aus den Gemeinden Altenesch und Ganderkesee." Deze lijsten bevatten

behalve de namen van de schepen die van de bemanning met vermelding van hun rang en het „Fangjahr". Genoemd worden o.m. *Fennekohl, Hardenberg, Horrmann, Horsfmann, Mohrmann* en *Schîphorst.*

Pfälzische Familien- und Wappenkunde, jrg. XIV (1965), afl. 5.

A. Cappel publiceert ia zijn artikel „Vor 500 Jahren Übergabe Pfedderheims an Kurpfalz" behalve een „Verzeichnis derjenigen Fürsten, 'Graven, Herren, und vom Adel, welche mit Pfalzgrafen Fridrichen Kurfürsten Anno 1460 in der Niederlag vor Pfeddarsheim auch wie stark ein jeder gewesen" een „Verzeichnis derer in der Pfeddersheimer Schlacht am 4. Juli 1460 von den Pfälzern gefangenen Graven und Edeln. Diese nachgeschrieben Edeln sind von den egenanten niedergeworffen uff Frytag Udalrici Anno M.CCCC.LX (1469) ." Op deze laatste lijst worden vermeld: Grave *Johann von Nassa w, Adolff von Limburg, Walrab von Mettenrich* en *Bernhart von Rassaw* („= *von Nassau?"*). Aan het slot komt bij „Adduntur in alio Codice" nog voor: „*Thoman von Nassau* Basthart."

Pfälzische Familien- und Wapppenkunde, jrg. XIV (1965), afl. 6.

K. Egenberger, Fremde Soldaten im katholischen Kirchenbuch Deidesheim 1714-1735. Noemt: „1734 25. Dezember † *Adrîan Rosse,* ein Hollander aus Herrn *Schwarzhausen* Compagnie."

The New York genealogical and biographical record, vol. XCVI (1965), afl. 1.

De aflevering vangt aan met het artikel „Genealogical data fnom Zenger's New York Weekly Journal, 1733-1751" door K. Scott. Het weekblad in quaestie is 5 nov. 1733 opgericht en gedrukt door *John Peter Zenger.* Na overlijden van de stichter op 28 juli 1746 werd de uitgave door zijn weduwe en na haar overlijden door haar stiefzoon *John Zenger* tot diens dood 18 juni 1751 voorgeaet. Het bevat voor de genealogische onderzoeker waardevolle gegevens als huwelijken, overlijden enz. in de VS. De namen *Byvanck, Dalrymple, Van Dam, Duykinck, Fresneau, Van Geldet-, Koster, Moen* („Dr. *Jacob,* late of Curacao, dec'd - estate of") [1742], *Peek, Rutgers, Scherp, Van Sluyck, Van der Spiegel* en *Tienhoven.* — Baptisms of the Dutch Reformed Church of Rhinebeck, Dutches County, New York. (Vervolg.) Bij de dopelingen, waarvan velen Nederlandse voornamen dragen, ouders en doopgetuigen verschijnen in de periode van 11 maart 1750 tot 25 sept. 1757 de namen *Benthuisen, Bonesteel, Buis, Fynhout, Ham, Neher, Oosterhout, Tromphouwer, Vonk* en *Van de Water.* — Marriages of the Dutch Reformed Churches of Helderbergh, Jerusalem, New Salem, and Princetown, New York, 1795-1829. (Slot.) Van 31 okt. 1818-30 mei 1829 treft men bij deze huwelijksinschrijvingen de geslachtsnamen *Van der Hyden, Van Netten, Van Petten, Slingerland, Spoor, Van Zandt* en *Van der Zee* aan.

The New York genealogical and biographical record, vol. XCVI (1965), afl. 2.

J. Spell, *Cornel* family of French descent. De genealogie, die gedeeltelijk tot ± 1860 is uitgewerkt, vangt aan met *Guilliam (Willem) Cornelis,* geboren 'omstreeks 1600 als zoon van een Frans koopman te Rotterdam. Tezamen met zijn oudste zoon *Willem* emigreerde *Guillîam* in 1640 naar Nieuw Amsterdam, gevolgd in 1642 door de jongere zoon *Pierre Guilliamse.* Onder de aanverwanten komen voor: *Ammerman, Van der Bilt, Hegeman, Van Nortwyck, Van Nuys, Polhemus, Stoothoff, Van de Veer, Verschuur* (o.a. uit Barneveld). -K. Scott, Genealogical data Erom The New-York Mercury. (Wordt vervolgd.) De hier jaarsgewijs afgedrukte genealogische wetenswaardigheden zijn ontleend aan evengenoemde krant, die opgericht in aug. 1752 is voortgezet tot 25 jan. 1768. In dit gedeelte, dat tot 1755 gaat, vindt men het een en ander over: *Van Aken* (*Cornelius* en *Van Camp, Guizebert* „and 15 of their families" dec. 1755 door Indianen „at the Minisinks" gedood), *Brink,* (*Lambert* in dec. 1755 door Indianen „at the Minisinks" gedood), *Hamanin (Maria Sharlotta,* Nederlandse dienstbode, ongeveer 20 jaren, in 1755 weggelopen van *William Bradford* van Phila.), *Hoeth* (*Frederick,* zijn vrouw en kind van ca. 10 jaar 10 dec. 1755 door Indianen in Northampton Co., Pa., gedood), Mrs. *Malcolm,* van Brunswick, overleed 20 juli 1753 nadat daags te voren haar huis was verbrand), *Van Nest (Jacob,* werd huiswaarts kerende 13 dec. 1753 door zijn bediende gedood), *Teneyck (Coenrad,* stuurman van de sloep Jenny van N.Y., overleed tengevolge van koude aan boord nabij Ocracock 18 maart 1755).

Basler Zeitschrift, bd. LXIV (1965).

Bevat o.a. een artikel over „*Arlenius* in Basel" door B. R. Jenny. Handelt over de humanist *Arnout van Eyndhouts,* geb. omstreeks 1510 te Aarle bij Helmond als zoon van *Arndt* en *Sophia van Bruheze.*

THA. J. VAN ALFF.

BOEKBESPREKING

Genealogisches Handbuch des Adels, Band 33. Fürstliche Häuser, Band V 11. C. A. Starke Verlag, Limburg a.d. Lahn 1964.

Voor de Nederlandse lezer is dit zevende deel van de opvolger van de „Almanach de Gotha" bijzonder belangwekkend, men treft immers in de eerste afdeling onder het hoofd *Nederland* een uitvoerige stamreeks van het geslacht *Nassau* aan, waarin bijzondere aandacht is gewijd aan de Nederlandse connecties van dat geslacht. Aldus zijn mede daarin vermeld de heren van Breda, *Engelbert II* graaf *van Nassau* (1451-1504), *Hendrik III* graaf *van Nassau (1483-1538)* en *René van Châlon,* prins *van Oranje* (1519—1544), en is, uitgaande van *Willem I de Zwijger en* van de Friese stadhouder *Ernst Casimir* (1573—1632), de genealogie volledig uitgewerkt. De hierbij voor de dochters en kleindochters van *Willem de Zwijger* gekozen titulatuur „prinses *van Oranje,* gravin *van Nassau" is* echter onjuist. De titel van prins *van Oranje* werd gevoerd bij eerstgeboorte, zodat de zonen en kleinzonen, vóórdat zij in die titel opvolgden, en hun zusters alleen maar waren graaf, resp. gravin *van Nassau.* Eerst de nakomelingen van de Friese stadhouder *Jan Willem Friso* voerden de titel van prins of prinses *van Oranje-Nassau,* doch deden zulks op grond van de in 1652 aan diens grootvader, de Friese stadhouder *Willem Frederik (1613-1664*), verleende verheffing tot rijksvorst.

Verder treft men achterin, onder de „Ahnenreihen", aan een kwartierstaat, teruggaande tot en met de 256 kwartieren, van de prinsessen *Beatrix, Irene, Margriet* en *Christina der*

Nederlanden. Uit deze kwartieren blijkt, dat de overgrootouders allen behoorden tot adellijke — waaronder vijf vorstelijke — geslachten, doch dat in de verder' teruggaande generaties het aantal niet-adellijke kwartieren snel toeneemt, zodat men onder de 256 kwartieren 21 niet-adellijke personen aantreft en bovendien 9 kwartieren, waarvan de geslachtsnamen oabekend zijn.

De kwartieren van moederszijde genieten reeds bekendheid door de publicatie, in de Jaarboeken van het Centraal Bureau voor Genealogie van 1962, 1963 en 1964, van de kwartieren van H.M. koningin *Juliana;* minder bekend zijn echter de oudere kwartieren van Z.H.K. de prins *der Nederlanden*.

Vaa de aan diens zijde in de kwartierstaat voorkomende geslachten *Von Goltstein, Rabe von Pappenheim, Von Bülow, Riedesel zu Eisenbach* en *Quadt von Landscron* hebben takken deel uitgemaakt van de Nederlandse adel. De kwartieren *Bohlen (Boelen)* (nr. 38) en *Jaeger* (nr. 307) treft men aan in Nederland's Patricaat 27 jrg. (1941), blz. 38, respectievelijk 8e jrg. (1917), blz. 177.

Hiermede is de inhoud van dit Handbuch natuurlijk nog lang niet uitgeput. Behalve de gebruikelijke états-present bevat de eerste afdeling nog een volledige genealogie van het Belgische koningshuis, aanvangende met *Leopold I* prins *van Saksen-Coburg-Gotha*, sedert 1831 de eerste koning *der Belgen*.

De tweede afdeling bevat o.m. een stamreeks — na 1600 een volledige genealogie — van het geslacht *zu Löwenstein-Wertheim*, dat — stammende uit de in 1471 door huwelijk gewettigde verbintenis van *Friedrich I* keurvorst *van de Palts (1425-1476)* met *Klara Tott* († in 1520) — eigenlijk een tak vormt van het aloude huis *Wittelsbach*.

De derde afdeling geeft o.m. de stamreeksen en genealogieën van het geslacht *Carafa* (een tak van het zeer uitgebreide Zuid-Italiaanse geslacht *Caracciolo*), van het Poolse geslacht *Czartoryski* (verwant aan de regerende huizen *Bourbon, Oostenrijk, Poniatowski* en *Wurttemberg)* en van het zeer uitgebreide, oude Engelse geslacht *Howard*, waartoe o.m. behoorde de in 1542 onthoofde *Catherine Howard*, gemalin van de Engelse koning *Hendrik VIII*, en welk geslacht thans in het Britse Hogerhuis vertegenwoordigd wordt door de volgende vijf Peers: duke of *Norfolk*, baron *Howard of Glossop*, baron *Howard of Penrith*, de earl of *Suffolk and Berkshire* en de earl *of Carlisle*.

Van de beide als slot volgende „Ahnenreihen" wezen wij reeds op die van de Nederlandse prinsessen. De andere is gewijd aan de 128 kwartieren van de in 1945 geboren Vorst *von Schönburg-Hartenstein*.

Blijkens bladzijde 185 huwde in 1963 *Alexandra* Prinzessin *von Croy* met *Carl Alexander* Graf *von Bismarck-Schönhausen;* bet-betovergrootvader van de bruid was de beroemde Oostenrijkse kanselier *Clemens* Fürst *von Metternich* terwijl de (bruidegom een achterkleinzoon is van de Duitse kanselier *Otto* Fürst *von Bismarck*.

Voor Nederland zijn nog van belang de volgende huwelijken:

blz. 153: *C. F.* Graf *zu Castell-Castell* tr. in 1933 *L.* gravin *van Rechteren Limpurg*, zie Ned. Adelsboek 1963, blz. 419 (hun dochter *Odylia* tr. in 1964 te Utrecht *Heinrich III* Prinz *Reuss)*.

blz. *408: C. M. J. J. A. H.* Graf *zu Stolberg-Stolberg* tr. in 1954 *E. R. van Gogh. Zij* komt niet voor in de genealogie *Van Gogh* in Nederl. Patriciaat 1964; volgens Neder]. Patriciaat 1927, blz. 290, waren haar grootouders van vaderszijde genaamd: *Johannes Marinus van Gogh* en *Alida Theodora Johanna van Os*.

blz. *431: H. L. N.* Prinz *von Thurn und Taxis* tr. in 1961 *Dorothea Elisabeth Berthe Henriette van der Elst*, vermeld in Nederl. Patriciaat 1935/'36, blz. 112.

blz. 442: *F. M.* Graf *von und zu Trauttmansdorff-Weinsberg* tr. in 1958 *M. F. I. Star Busmann*, wier ouders men kan vinden in Ned. Patriciaat 1916, blz. 81 en Ned. Adelsboek 1964, blz. 12.

Enige 'kleine correcties mogen hier volgen:

blz. 19: Men diene m.i. de namen van de ouders van de huidige Belgische koningin te lezen als volgt: Don *Gonzalo Mora y Fernandez*, Conde *de Mora*, Marqués *de Casa Riera*, en Doña *Blanca de Aragon y Carillo de Albornoz*.

blz. *137*: In plaats van *E. V.* Marquis *Chaumont de Eluitry leze* men *E. V.* Marquis *Chaumont de Quitry*.

blz. *153: L.* gravin *van Rechteren Limpurg* is vrouwe van Beverweerd en Odijck.

blz. 259: In plaats van *B. Ph.* Graf *von Gronsfeld-Diepenbroick-Limpurg*, auf Wyngnarden u. Stehbroeck etc. leze men: *B. Ph.* Graf *von Gronsfeld-Diepenbroick-Limpurg*, Herr auf Wijng aar den u. Ruygbroeck.

blz. 506: In plaats van *Edith* Countess of *Loudon* leze men *Edith Rawdon-Hastings*, countess *of Loudon*.

Het meer dan 600 bladzijden tellende boek is voorzien van een groot aantal afbeeldingen, waaronder één van H.M. de Koningin der Nederlanden en één van het Nederlandse koninklijke gezin, en munt uit door zijn zeer verzorgde uitvoering.

Deutsches Geschlechterbuch, Band 138. Hessisches Geschlechterbuch, Sechzehnter Band. Verlag von C. A. Starke, Limburg a.d. Lahn 1964.

Dit aan Hessische geslachten gewijde deel is „bearbeitet" door Kirchenrat D. Eduard Grimmel te Marburg en verschaft in de 'bladzijden XXI tot en met XXXVII een alfabetische lijst van de in de 138 delen van het „Deutsches Geschlechterbuch" voorkomende gegevens over geslachten, waarvan ten minste drie generaties in Hessen gevestigd zijn geweest. Hierna volgen genealogieën van de gesdachten *Eckhardt* (waaruit stammen de Freiherren *von Eckhardtstein*), *Fries*, *May* (met „Anhang" *Sames*), *Schorlemmer*, *Schuppener*, *Sturt*, *Vietor* (een ander geslacht dan het in Nederl. Patriciaat Ao. 1955 opgenomen geslacht *Viëtor*), *Wacker* (twee gelijknamige en vermoedelijke samenhangende geslachten), *Zickendraht* (met „Anhang" *Hauck* en *Braun)* en *Knodt*.

Bij verscheidene van deze genealogieën zijn, behalve talrijke illustraties, kwartierstaten en/of parentelen opgenomen. Belangwekkend is de kwartierstaat *Sturt*, waarin zowel Engelse als Duitse en Russische (o.a. *Galitzin* en *Naryschkin)* kwartieren voorkomen.

Bij de op de bladzijden 365 tot en met 562 behandelde kwartieren van het echtpaar *Knodt-Lucius* valt. het zeer grote aantal predikanten op. In deze zeer ver teruggaande en uitvoerige kwartierstaat treft men talrijke namen van ook in Nederland niet onbekende geslachten aan.

De gegevens op blz. 482 omtrent als kwartieren nrs. 6564

en 6565 opgegeven echtelieden *Johann Orfh-Margarefhe Bender* en hun voorouders geven enige aanvullingen op de eerste drie generaties van de stamreeks *Orff* in Nederland's Adelsboek 1949, blz. 317, hetzelfde geld voor de gegevens op blz. 519 over het echtpaar *Reuchlin-Eek,* waardoor de eerste generatie van de stamseeks *Reuchlin* in Nederl. Adelsboek 1950 iets kan worden aangevuld.

Belangwekkend zijn ook de mededelingen over de in 1699 met de predikant *Johann Justus Pauli* (1670-1737) gehuwde *Magdalene Braun* (zie blz. 389, onder nr. 205) en haar voorouders; zij blijkt immers te stammen uit *Johann Braun,* in 1580 te Frankfort aan de Main overleden, zoon van *Jacob Jan Bruynsz. van der Smaling,* burgemeester van Delft en stamvader van het later in de Nederlandse adel opgenomen geslacht *Van der Dussen (zie* Nederl. Adelsboek 1941, blz. 272/273). De in „De Nederlandsche Leeuw" XXXVI (1918), kol. 22 e.v. en XLIX (1931), kol. 250, opgenomen mededelingen over deze *Johann Braun* en zijn afstammelingen worden hierdoor in zeer belangrijke mate aangevuld.

Van belang in deze kwartierstaat zijn voosts de op blz. 440 bij het kwartier *Callefisse* (nr. 1476) opgegeven gegevens *Calefils* of *Callenfels* en de op blz. 503 opgenomen mededelingen over het geslacht (*Von) Scheibler,* waarvan onlangs een lid in de Nederlandse adel is ingelijfd.

Voor de prijs van 44,— DM. is dit zeer goed verzorgde, bijna 600 bladzijden en vele illustraties tellende boek in de handel.

De Nederlandse Munten, door Dr. H. Enno van Gelder. Uitg. Het Spectrum N.V., Utrecht/ Antwerpen 1965.

In dit Aulaboek nr. 213 beschrijft de directeur van het Koninklijk Penningkabinet de lotgevallen van de Nederlandse munten in de loop der 'tijden. Uit het „Historisch overzicht" blijkt een voortdurend en met afwisselend succes bekroond streven naar unificatie, welke eenheid eerst met het koninkrijk der Nederlanden werd bereikt,

De genealoog zal echter vooral belangstellen in het „Systematisch gedeelte", waar in hoofdstuk IX de „Muntheren en muntplaatsen in Nederland" worden behandeld en waarin o.m. als muntheren worden genoemd de graven *van den Bergh* en *van Horne en* de heren *van Arkel-Heukelom, van Brederode-Vianen, van Bronckhorsf-Bafenburg, van Coevorden, van Culemborg, van Cuyck, van Egmond, van Kuinre* en *van Valkenburg.*

Met „Koerstabellen", een „Beknopte bibliografie", een lijst van „Openbare verzamelingen" en tenslotte een „Verklaring van mcntnamen, tevens register" wordt dit 272 bladzijden tellende boek besloten. Voorts moet nog gewezen worden op de bijna 200 zeer duidelijke afbeeldingen op ware grootte van munten, door P. Brouwers gefotografeerd naar exemplaren in de verzamelingen van het Koninklijk Penningkabinet.

Het boek is voor de prijs van ƒ 3,90 in de handel.

W. W. VAN VALKENBURG.

VRAGEN E-N ANTWOORDEN.

Essink. Nadere inlichtingen gevraagd over de ouders en voorouders van *Femmigje Essink.* ged. Meppel 13 november 1758 als dochter van *Willem Essink,* gehuwd te Meppel in 1756, als j.m. van Aalten, met Johanna Dop.

Amsferdam. MR. E. H. IJ. VAN HEES.

Kaan-van der Well. Op 11 nov. 1725 huwden te Breukelen geref. (ondertr. 21 okt.) *Gijsbert Kaan,* geb. 1695/'96, en *Cornelia van der Well,* geb. 1701/'02. Getuige is *Jakobus Kaan,* vader van de bruidegom; de bruid toont een acte van consent van haar moeder, *Willemijntje van der Well* (sic). Vermoedelijk zijn de ouders van *Gijsbert* de echtelieden *Jakobus Kaan* en *Eytje Ehouf* (sleoht leesbaar), van wie op 27 augustus 1713 een zoon *Dirk* wordt gedoopt. Bij deze doop was getuige: *Geertje Dirks,* moeder van *Jakobus Kaan.* Op 21 oktober 1719 wordt „*Gertigje,* in haar leven weduwe van *Dirk Kaan,* van Amsterdam (naar Breukelen) gebracht" en aldaar in de kerk begraven. Waarschijnlijk is deze *Dirk Kaan* de vader van *Jakobus.*

Opgemerkt zij nog, dat op 4 aug. 1726 *Gijsberf Kaan* zijn eerste kind *Yda* te Breukelen liet dopen, waarna nog volgden *Jakobus 2* juli 1728, en *Rutger 3* juni 1731 (get. *Willemfje van der Wel).*

Het geslacht *Kaan* was kennelijk te Breukelen en omgeving woonachtig. Vele personen met deze familienaam werden in de kerk te Breukelen begraven.

Gevraagd nadere gegeven over en kwartieren van het echtpaar *Kaan-van der Well.*

Amsferdam. B. F. VAN WALLENE.

Kooyman-Verdoes. Gegevens gevraagd omtrent de echtelieden *Arrien Gerrifsz. Kooyman-Fijgje Willemsdr. Verdoes* en omtrent hun beider ouders. Hun dochter *Jannigje Kooyman* werd 6 mei 1723 te Strijen gedoopt.

Lunferen. F. VAN HOOGSTRATEN.

van Oldenborgh-Maes. *Cornelis van Oldenborgh,* uit Dussen bij Geertruidenberg, † vóór 1758, tr. Breda 19 nov. 1724 *Anfhonia Maes, Zij* worden vermeld als: Generatie 1 in de genealogie *Van Oldenborgh* in Nederland's Patriciaat 26e jrg. (1940). blz. 258, echter zonder verdere bijzonderheden.

Gevraagd nadere gegevens over bovengenoemde echtelieden *van Oldenborgh-Maes* en hun voorouders.

Lunferen. F. VAN HOOGSTRATEN.

Vosch van Roelinxweert (XXIV 49; L 191, 288; LII 96). In verband met vragen, die mij bereikten ter aanvulling en vooral ter documentatie van de antwoorden *Vosch- Wffewaell* in Ned. Leeuw 1965, k. 95 en 216, en de interessante aantekeningen *Vosch* in Ned. Leeuw 1906, k. 49, — die kennelijk geschreven zijn door Mr. Arn. van Buchel — het volgende:

I. *Peter Vosch* verwekte bij joffr. *Chrisfina van Rolinxweert* anno 1512 een onechte zoon *Balthasar* (volgt 11). Deze juffr. *Christina* was de moeder van jor. *Melchior van Rolinxweerde* te Colen en jor. Jan van *Rolinxweerde* te Nederwesel (aldus Dr. C. Booth in zijn H.S .nr. 380, fol. 59 R.A. Utrecht). De attestaties over voornoemde verhouding in bundel H.S. nr. 385.

11. *Balthasar Vosch,* wijnkoper en herbergier in de Hulck, tr. 1° *Beertgen,* bij wie hij een dochter *Chrisfina* had, overleden in 1535. Hij tr. 2° ca. 21 maart 1538 *Cornelia Wouters* (dat zij een *Verboorf* was vond ik niet bevestigd, doch is zeer wel mogelijk).

Frederick de Voocht van Rijnevelt, Jacob Lam en *Gijsbert van* **der** *Voort,* huwelijksgetuigen **bij het huwelijk** van *Balthasar Vosch en Cornelia Wouters (Oud* reg. **21 maart 1538 Booth H.S. 380; zie ook Gem.** Arch. **Utrecht 1 nr. 704, 11 juni 1551).**

Kinderen uit het 2de huwelijk:

1. ***Pefer,*** volgt 111 A.
2. *Bertha,* overleden 28 april 1622 (Dom-overluiding), tr. vóór '1 la pril 1593 (nots. J. van Herwaarden, Utrecht) ***Pefec*** *Janszn. van Sijpenes,* weduwnaar van ***Elisabefh van der*** *Horst,* wijntapper, raad van Utrecht 1576—1580 (Ned. Leeuw, 1913, k. 150 en 1959, k. 246). Hij 'overleed 3 nov. 1621 (Dom-overluiding).

   Johan van *Zijpenes* canonik van St. Marie, oud over 20 jaren, verklaart voldaan te zijn door zijn vader *Peter Jansz van Sijpenes* en diens tegenwoordige huisvrouw *Barthra Posschen van* zijn moederlijk erfdeel, hem aanbestorven door dood van *Elisabeth* van der Horst, 11 april 1593 nots. J. van Herwaarden.

3. ***Emerenfia,*** overl. ***9*** sept. 1604 (Dom-overluiding).
4. *Christina,* overl. ***24*** mei 1632 (Dom-overluiding).
5. ***Cornelia,*** overl. 13 sept. 1634 (Dom-overluiding).

   Deze drie gezusters bezaten het huis de „Hollandsche Tuin" op het Oudkerkhof te Utrecht, welk huis 7 maart 1643 gekocht werd door *Jan Noest* en *Beatrix van Hattem,* echtelieden, wonende te Maurik, van Jan Jans *Rogge en Cornelia Segers de Hert; zie over* dit huis ook transp.reg. Utrecht 18 sept. 1.655.

III. ***Pefer Vosch,*** † in nov. 1602, herbergier in de Hulck te Utrecht, tr. *Alijdt Wttewaell,* † ***19*** nov. 1610, dr. van ***Jan*** en ***Maria van de Poll. Zij*** noemt in haar testament van 12 okt. 1610 (nots. J. A. Wttewaell te Utrecht) haar zuster ***Elysabefh*** *Wttewael* en haar kinderen ***Balfhasar, Bruyning, Cornelia*** en ***Anna Vosch.***

Kinderen:

1. *Bruno,* volgt IV A.
2. ***Jan,*** volgt IV B.
3. ***Anna,*** overl. 29 aug. 1618 (Dom), tr. Utrecht 27 jan. 1605 ***Philips*** *Ram,* overl. 17 dec. 1632, wijnkoper, in 1622 lid van de Broederschap van het Bartholomeus-Gasthuis, huismeester van dit Gasthuis 1627-1628. Hij hertr. Utrecht (geref.) 23 mei 1619 ***Anna Sfrick,*** overl. 4 dec. 1637. Uit het 1 ste huwelijk o.a. (?) een dochter ***Margaretha Ram,*** die 8 maart 1648 huw. voorw. aangaat met Mr. ***Willem van Baerle,*** getuigen haar broeder ***Johan Ram*** en haar behuwdoom ***Jacob van*** *Sevender* (nots. C. Verduyn, Utrecht)[1]).
4. ***Cornelia,*** overl. 23 mei 1671, tr. 1° Utrecht 27 okt. 1601 ***Alberf*** *ten Haghe,* overl. ***28*** jan. 1614; zij tr. 2° Utrecht (voor schepenen) 11 dec. 1619 *Jacob* ***van Sevender,*** zn. van *Jan* en ***Jannichje van*** *Zijll,* remonstrant (Jaarboek Oud-Utrecht 1940, blz. 119). In de akte van hun huw.voorw. d.d. 25 nov. 1619 (noîs. C. Verduyn) worden als getuigen genoemd o.m. haar broeders *Bruno* ***Vosch*** en *Balthasar* ***Vosch,*** drost van Hagestein, en haar neef ***Cornelis van Sijpenesse. Jacob van Sevender*** overl. 1 nov. 1656.

   8 jan. 1657 *Cornelia Vossen,* wed. Jacob *van Sevender,* legateert aan haar twee zoons *Peter en Henrick* ten *Hagen* en de kinderen van haar overleden dochter *Elisabeth* ten *Hagen,* gehuwd met *Gerard Harscamp,* alsmede aan de kinderen van haar overleden zoou Johan *van Zevender,* gehuwd met *Judith van Marck* (nots. G. Vastert, Utrecht) 1).
5. ***Balfhasar,*** volgt IV C.

1) Zie over de. kinderen *Ram,* ten *Hagen,* ,van Sevender met echtgenoten en verwanten; transp.akten Utrecht 20 febr. 1636 en 10 mei 1672 (medegedeeld in Stichtse Heraut 1958, blz. 393 e.v.)

IV A. ***Bruno Vosch.,*** herbergier in „Antwerpen" te Utrecht, borgerhopman, raad van Utrecht 1601, 1604, 1610, brouwer in „De Vosch" (transp. reg. Utrecht 4 nov. 1609), tr. 1° Utrecht (voor schepenen) 7 juli 1593 *Catharina* ***van*** *Asch* ***Jacobsdr.,*** overl. 10 maart 1595 (Dom-over+ luiding). Hij tr. 2° (niet te Wijck en niet te Utrecht) ***Maria de Moolre Cornelisdr.,*** van Wijck. Mogelijk was haar moeder *Huberta* ***de Wifh,*** die als wed. van ***Cornelis de Moelre 2*** mei 1603 overleed (Dom-overluiding).

Zie over hem en zijn kinderen Jaarboek Centr. Bur. v. Genealogie 1951, blz. 63. De reden, dat hii naar Tiel vertrok, kan zijn dat hij betrokken was bij het oproer van 1610 in Utrecht. In 1623 krijgt hij van Heemraden in de Tielerwaard als burger van" Tiel verlof te bouwen op 4 hond land aan de Rijndijk onder Wadenoyen (Domarchief R.A. Utrecht, nr. 4065).

IV B. ***Jan Vosch,*** † okt. 1604, tr. (1597) ***Cafharina Pierlincx. Zij*** hertr. Utrecht (geref.) 30 april 1609 ***Thiman Plaos,*** rentmeester van de St. Paulus Abdij te Utrecht. Zij † 1 juni 1648 (Wapenheraut 1910, bl. 435).

Kinderen:

1. *Balthasar,* volgt V.
2. ***Catharina,*** † ***14*** sept. ***1639,*** tr. Utrecht (geref.) 13 sept. 1622 *Hendrick* ***van Wijckersloof*** (1598—1678), zn. van *Johan* ***en Sophia Cornelia van Voorst.*** **Hij** hertr. 22 aug. 1641 ***Johanna*** *van Drielenburg* (Wapenheraut 1902, bl. 501), geduwe van ***Chrisfiaan le Pefif*** (Ned. Leeuw, 1954, k. 227).

V. ***Balfhasar Vosch,*** tr. Utrecht (geref.) 13 nov. 1642 ***Wilhelmina ten*** *Stall,* dr. van ***Gerard*** en ***Maria van*** *Battum* (huw.voorw. 27 okt. 1642 nots. C. Verduyn, Utrecht), enz.

IV C. ***Balfhasar Vosch,*** † na 16 juni 1651, drost van Hagestein o.a. 24 sept. 1613 (r.a. Wijk bij Duurstede, nr. 580), tr. Utrecht/Wijk bij Duurstede (geref.) april 1611 ***Anna van*** *Hollandt,* overl. Utrecht 16 juni 1651, dr. van *Jorriaen* en *Alarda* ***van Leeuwen. Zij*** waren erfgenamen van *Anna* ***van*** *Hollandt,* weduwe van ***Anfhony Henricks van*** *Meerlant* ***12*** maart 1630 (r.a. Wijk bij Duurstede nr. 580).

Kinderen, o.a.:

1. ***Aleida,*** geb. in 1613, tr. Wijk bij Duurstede (voor schepenen) 1 maart 1633 ***Anfhony van*** *Kuijck.*
2. ***Jorriaen*** tr. ***Helena van Sfavenisse,*** weduwe van ***Anfhony van Bronckhorsf,*** uit welk huwelijk de in Ned. Leèuw 1965, k. 95 en 216 genoemde zoon *Balthasar* ***Vosch*** (nots. **P.** Leechburch te Utrecht 15 juli 1690).

Utrecht. **W. A.** WIJBURG JR.

Onbekend wapen (LXXXII 96). Dit is het wapen van het Spaanse geslacht *Amigant* (zie Rietstap 1, 43).

Amsterdam. K. A. CITROEN.

INHOUD VAN DTT NUMMER.

Bestuursberichten. — Van Fernij, 'door Mr. O. Schutte. — Korte mededelingen : Hamel, Herzien gemeentewapen en vlag van Hemelumer Oldeferd. — Inhoud van buitenlandse boeken 'en tijdschriften. — Boekbespreking. — -Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN. PRINS VAN LIPPE BIESTERFELD

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad **f 25,—** gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, Jacob de *Graefflaan* 17, 's-Gravenhage.

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven ***van*** adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073 ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 10 **LXXXII e Jaargang** **oktober 1965**

BESTUURSBERICHTEN.

Het bestuur geeft met leedwezen, kennis van het overlijden van Jhr. F. Teding van Berkhout, H. Ch. G. baron van Lawick, Mevrouw A. M. D. van Linden Tol geb. Sieger en Drs. A. A. Vrijlandt, respectievelijk sedert **1927, 1951, 1949** en **1959** gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:	**Voorgesteld door:**
V. A. M. VAN DER BURG, *Kersbergenlaan* 35, ***Zeist.***	A. N. DUYNISVELD, Schiedam.
W. J. KEEHNEN, *Fokkerstraat* 13, Badhoevedorp.	H. T. SCHOONDERWOERD, *Amsterdam.*
J. H. KLEBER, *Emmalaan 12,* ***Utrecht.***	Dr. R. A. HOOGLAND, *Utrecht.*
Mr. A. P. H. DE LANGE, ***„De Polberg",*** Wapenveld (Gld.).	Mr. A. M. DE LANGE, ***Amsterdam.***
Mevrouw J. J. PONTIER geb. NEIJENHUIJS, *'s Gravenwetering 14, Rotterdam-16.*	C. ROODENBURG, ***Haarlem.***
Mr. J. VAN DER SCHEER, *Koninginneweg 42* Bv., *Amsterdam-Z.*	Mr. J. BELONJE, *Alkmaar.*
Ir. H. A. E. DE VOS TOT NEDERVEEN CAPPEL, ***Laan*** van *Rijnwijk* ***1, Plat A*** 45, ***Zeist.***	G. HAITSMA MULIER, ***Zeist.***
Drs. P. H. J. K. VRIJLANDT, Laan van *Nieuw* Oost ***Einde*** *161, Voorburg.*	Ir. P. M. VRIJLANDT, *Drachten.*

Adreswijzigingen:

J. A. F. S. VAN ALPHEN,	Montreal *25, Quebec (Canada),* 3495 Mountain Street.
A. baron CALKOEN,	*'s-Gravenhage,* Riouwstraat 97 A.
G. W. baron VAN DEDEM,	***Boskoop,*** Valkenburgerlaan 1.
L. J. VAN HATTEM,	8 *München 55,* Chrysanthemenstrasse 5.
Prof. Ir. J. F. INGEN HOUSZ,	***Enschede,*** Drienerbrakenweg 12.
J. P. W. F. LAKKE,	*Zeist,* Ernst Casimirlaan 42.
D. W. VAN LEEUWEN,	*Utrecht,* Prinsenstraat 22 bis.
J. W. LUGARD,	*Den* ***Helder,*** Deurlostraat 78.
Mr. E. J. MAC GILLAVRY,	Wassenaar, Teylingerhorstlaan 9.
J. R. H. ROESSINGH,	*Amsterdam-Z.,* Olympiaplein 57.
Mr. E. SCHOKKER,	*Nijmegen,* Peter Scheersstraat 14.
Mr. W. C. baron SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG,	*'s-Gravenhage,* Louis Couperusplein 58.
H. J. v. d. WAAG,	*Rotterdam-6,* Nozemanstraat 10.
Mr. A. M. A. H. VAN TETERING,	Vijf *huizen,* d'Yserinckweg 37.

Verslag van de Algemene Ledenvergadering, gehouden op zaterdag 26 juni 1965 in het Stadhuis van Venlo.

Aanwezig zijn, volgens de presentielijst, de bestuursleden: J. K. H. de Roo van Alderwerelt, voorzitter, Jhr. Mr. H. E. van Weede, secretaris, Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg, Mr. J. H. de Vey Mestdagh, Drs. L. A. C. A. M. van Rijckevorsel, het ere-lid Jhr. H. Trip en de leden: K. P. Ackema, W. N. Arntzenius, L. Q. Bakker, Mejuffrouw F. A. van Beemen, 1. van Beemen, Mejuffrouw P. Beydals, J. J. Bolomey, B. J. Buma, D. J. G. Buurman, Jhr. J. J. van Raab van Canstein, Prof. Dr. W. Ph. Coolhaas, A. J. A, M. Corten, A. Corts, Mevrouw A. H. E. Creutzberg, Mr. P. Ch. L. Eschauzier, Mr. J. M. F. Eskens, B. van der Feen de Lille, Drs. G. Fransen, Mejuffrouw G. Frowein, Mr. Dr. L. de Gou, H. 's Graeuwen, Mr. J. K. van der Haagen, J. L. Hamel, Mr. J. C. Wilhelmy van Hasselt, G. C. Helbers, J. P. C. van Hest, C. Hoek, Mr. L. P. A. M. Hofstee, Mr. F. A. Holleman, R. A. van Holthoon, Mr. H. L. L. van Hoogenhuyze, Mr. R. J. Chr. Houben, Th. F. Hoijer, Mevrouw M. G. Kempers geb. van Hoboken, Mevrouw E. S. Kok geb. Dijkhuis, H. R. Koobs de Hartog, Mr. H. A. de Bruyn Kops, Mr. J. J. Korndörffer, Mevrouw L. C. Korndörffer geb. Dull, W. Kroon, Mr. M. J. van 't Kruys, Mevrouw M. H. de Lange geb. Kronenberg, Mr. N. H. de Lange, Mevrouw Mr. E. C. M. Leemans geb. Prins, Dr. W. F. Leemans, Mevrouw C. S. van der Meer geb. de Langen, Mr. 0. A. van der Meer, Mevrouw C. H. van Limborch van der Meersch geb. Schippers, Ir. W. F. van Limborch van der Meersch, G. Haitsma Mulier, M. Neeb, Mevrouw A. S. Noë, geb. Röthel, P. J. van Oosterom, N. van Oosterzee, W. van den Ouwelant, Dr. H. J. Pabbruwe, Mevrouw C. M. L. Pardede geb. baronesse van Boetzelaer, Prof. Mr. W. F. Prins, C. Roodenburg, J. R. W. Sinninghe, G. J. Vermaat Hzn., Ir. R. Ch. Visser, P. R. Th. Zander ter Maat.

De voorzitter opent te 12 uur de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

Hij betuigt, namens het Genootschap, dank aan Burgemeester en Wethouders van Venlo voor de ontvangst ten stadhuize en de gelegenheid, welke wordt geboden, de algemene vergadering van het Genootschap in de raadzaal van het Stadhuis te houden. Bijzondere dank gaat uit naar de burgemeester, Mr. Dr. L. de Gou, lid van het Genootschap, die zo geholpen heeft om deze vergadering en excursie voor te bereiden.

Een bijzonder woord van welkom richt de voorzitter tot Jonkheer H. Trip als ere-lid en tot de Heren W. N. Arntzenius en G. Haitsma Mulier, die resp. sedert 1906 en 1907 lid van het Genootschap zijn.

De notulen van de algemene ledenvergadering van 21 november 1964, afgedrukt in de Nederlandsche Leeuw van februari 1965, worden goedgekeurd.

De secretaris leest het jaarverslag over 1964 voor.

De voorzitter betuigt de 'dank van het Genootschap aan Mr. W. W. van Valkenburg, die ook weer in 1964 het maandblad zo uitnemend verzorgd heeft.

De voorzitter geeft uiting aan de erkentelijkheid van het bestuur voor de mede door personeelsgebrek zeer omvangrijke werkzaamheden, welke de leden van de staf in het afgelopen jaar verricht hebben.

De voorzitter licht, namens de penningmeester, die in het buitenland vertoeft, de staat van baten en lasten over 1964 en de balans per ultimo 1964 toe en beantwoordt vragen van leden.

Mr. P. Ch. L. Eschauzier leest het verslag van de kascommissie tot nazien van de rekening van de penningmeester voor, waarin deze commissie zich verenigt met het beheer van de penningmeester en voorstelt deze voor zijn werkzaamheden over 1964 te dechargeren. Tevens brengt hij hulde aan het bestuur voor het beleid in het afgelopen jaar.

Met applaus worden het jaarverslag 1964, en de rekening en verantwoording goedgekeurd en wordt de penningmeester gedechargeerd.

De voorzitter deelt mede, dat Mr. A. P. van Schilfgaarde, onder-voorzitter van het Genootschap, en de Heer W. F. del Campo Hartman de wens te kennen hebben gegeven als bestuurslid af te treden en zich niet herkiesbaar te stellen.

Hij dankt namens het Genootschap beide Heren voor al hetgeen zij in de afgelopen jaren voor het Genootschap hebben gedaan en nicht zich tot de Heer van Schilfgaarde met een persoonlijk woord van dank en afscheid als bestuurslid en stelt voor hem, wegens zijn verdiensten voor het Genootschap, te benoemen tot ere-lid, hetgeen met applaus wordt begroet.

Hierop vraagt de Heer van Schilfgaarde het woord om de voorzitter te danken voor zijn woorden en voor de benoeming tot ere-lid,

De voorzitter deelt hierop mede, dat het bestuur voorstelt, in de vacatures ontstaan door het bedanken van de Heren van Schilfgaarde en del Campo Hartman, te benoemen de Heren Ir. C. M. R. Davidson en B. van der Feen de Lille. Tevens deelt hij mede, dat aan de beurt van aftreden zijn: Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg, Mr. E. Idema Greidanus en Mr. J. H. de Vey Mestdagh, die zich herkiesbaar stellen.

Bij acclamatie worden, beide eerstgenoemde heren gekozen en laatstgenoemde drie heren herkozen.

Bij de rondvraag dringt de heer C. Hoek bij het bestuur aan op activiteit ten 'opzichte van een algemene beschrijving van oude zegels,

De voorzitter deelt hierop mede, dat tot nu toe door het Genootschap in deze geen initiatief genomen is kunnen worden, 'doch dat het bestuur hoopt in de 'toekomst activiteit te kunnen ontwikkelen.

Tegen het eind van de vergadering begroet de voorzitter Mevrouw de Gou en de Heer de Gou Jr., die zich, bij de vergadering gevoegd hebben.

De secretaris leest een intussen ontvangen telegram voor van de Heer J. R. Krudop van Ruwiell, waarbij hij de leden van het Genootschap een goede vergadering en prettige excursie toewenst.

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter, na de burgemeester en het gemeentebestuur van Venlo nogmaals voor hun gastvrijheid te hebben bedankt te 12.30 uur de vergadering.

Excursie:

Vóór de vergadering werden de deelnemers ontvangen en rondgeleid op het kasteel Heijen door de eigenaar, de Heer Roovers, en werd vervolgens onder leiding van de gemeentearchivaris van Venlo, de Heer W, Th. M. Hendriks, het kasteel Well bezichtigd.

Na de vergadering wordt, onder leiding van de burgemeester, het raadhuis bezichtigd, waarna de burgemeester, na het aanbieden van de ere-wijn, een interessant exposé geeft over de geschiedenis van het gebouw en over de bekende Venlose geslachten, welke in de loop der eeuwen een rol in de stad hebben gespeeld.

Vervolgens verenigen zich de deelnemers aan een lunch op het stadhuis.

Na de lunch begeeft het gezelschap zich naar de ruïne van Kessel aan de Maas, waar onder leiding van de Burgemeester van Kessel wordt rondgewandeld. Hierop wordt bij het kasteel Horn uitgestapt, alwaar de binnenplaats en de ridderzaal worden bezichtigd. Vervolgens worden de deelnemers ontvangen cp het Kasteel Hillenraad bij Swalmen door Gravin Wolff Metternich, die de prachtige vertrekken van het kasteel toont. Hierna begeeft helt gezelschap zich naar Roermond, alwaar de gemeentearchivaris J. G. F. M. G. Baron van Hövell tot Westerflier een interessante historische explicatie geeft van het 13de-eeuws graf van Graaf Gerard 111 van Gelre en zijn gemalin Margareta van Brabant in de Munsterkerk aldaar.

Tenslotte biedt het Gemeentebestuur van Roermond een thee aan.

Jaarverslag 1964.

Het totaal aantal der leden van het Genootschap vertoonde aan het eind van 1964 een kleine aanwinst, aangezien 32 leden werden afgevoerd wegens' bedanken en overlijden en 60 nieuwe leden werden ingeschreven.

De samenstelling van het bestuur bleef ongewijzigd nl.:

J. K. H. de Rco van Alderwerelt, voorzitter,
Mr. A. P. van Schilfgaarde, onder-voorzitter,
Jhr. Mr. H. E. van Weede, secretaris,
Mr. E. Idema Greidanus, penningmeester,
Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg,
W. F. del Campo Hartman,
Mr. J. H. de Vey Mestdagh.
Drs. L. A. C. A. M. van Rijckevorsel.

De algemene vergadering werd op zaterdag 11 juli 1964 gehouden in het Raadhuis te Maarssen, alwaar de deelnemers door het gemeentebestuur werden ontvangen en rondgeleid. Vervolgens werd het gezelschap 'ontvangen en rondgeleid door de directie van de Stichting N.O.I.B. op het Kasteel Nijenrode te Breukelen, alwaar door het Stichtingsbestuur de lunch aangeboden werd, nadat de directeur een interessante lezing had gehouden over het kasteel en zijn bewoners. Hierna werd het Kasteel Gunterstein te Breukelen bezichtigd, alwaar het gezelschap werd ontvangen en rondgeleid door de eigenaar Jhr. Mr. L. A. Quarles van Ufford en ten slotte werd het Slot Zuylen aan de Vecht bezichtigd, alwaar de thee gebruikt werd, Tot slot van de dag verenigde zich een gedeelte der deelnemers aan een borrel en diner in het hotel Terminus te Utrecht.

De najaarsvergadering vond plaats, 21 november 1964 in de Bibliothèque Wallonne te Leiden.

Na afloop van de vergadering hield Ds. J. M. Chareusol, Waals predikant te Leiden, een korte lezing over de inrichting en verzamelingen van de bibliotheek, waarna een rondleiding plaats vond. Ten slotte verenigden zich enige leden aan een gezamenlijke borrel en diner in het Restaurant „Doelen".

De groepen Noord-Holland te Amsterdam en Gelderland te Arnhem, evenals de Genealogische Sociëteit te Zeist waren in het afgelopen jaar wederom zeer actief.

Aan de staf van het Genootschap was in het afgelopen jaar behalve Mejuffrouw van Alff en Mevrouw Beyen voor de afdeling handschriften en familie-archieven en de inlichtingendienst verbonden Mejuffrouw Koks, die wegens haar a.s. huwelijk ontslag vroeg en werd opgevolgd door Mejuffrouw Kapma. Eveneens was tijdelijk in de bibliotheek van het Genootschap werkzaam tot 1 januari 1965 Mevrouw

Janssen van Raay, die Mejuffrouw van Alff assisteerde. Mevrouw van Leeuwen was tijdelijk werkzaam voor het opzetten van een inventaris van de zegelverzameling. Wegens vertrek naar het buitenland werd zij in oktober 1964 opgevolgd door Mevrouw van Lith. De Heer B. J. van Tilburg verliet na ruim 50 jaren de dienst bij het Genootschap. In zijn opvolging is nog niet definitief voorzien kunnen worden.

De inkomsten uit abonnementen en contributies bedroegen in het verslagjaar ƒ 26.278,89 derhalve ƒ 972,93 meer dan in het vooraf gaande jaar.

In verband met het feit, dat de detachering van een chartermeester van het Algemeen Rijksarchief in 1964 niet werd gecontinueerd, is de Rijkssubsidie met ƒ 11 .OOO,- verhoogd. Het totaal van de baten uit verkoop van maandbladen, overdrukken, boeken, ledenlijsten en banden en het verstrekken van inlichtingen verminderde met ƒ 87,49.

De lasten gaven nagenoeg alle een stijging te zien, speciaal de post Salarissen en Sociale lasten, wegens het salaris van een betaalde conservatrice. Dank zij het feit, dat in 1963 een reserve van ƒ 250,— voor achtersallig onderhoud werd gekweekt, kon in 1964 ƒ 481,70 aan vernieuwing van het meubilair worden besteed. Niettemin zijn op dit gebied nog lang niet alle noodzakelijke voorzieningen getroffen. De toename van het bedrag der lasten is groter dan die der baten, hierdoor is een nadelig saldo van ƒ 301,18 ontstaan, resulterende in een negatief vermogen van ƒ 294,43.

Aankoop, schenking, zowel door leden als door niet-leden, en van de zijde van het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, rijks- en gemeente-archieven en gemeente* besturen en ter recensie in het maandblad verworven boeken deden de boekerij ook dit jaar wederom toenemen. Tengevolge van de voortdurend beperkte personeelsbezetting, waarbij zich ook het gemis aan een bode doet gelden, heeft de bibliothecaresse niet die aandacht aan de werkzaamheden ten behoeve van de bibliotheek kunnen geven, welke zij voordien daaraan placht te besteden!

Het ficheren van de ingekomen boeken en, tijdschrift-afleveringen heeft geregeld voortgang kunnen vinden.

Het aantal aan de bibliotheek en andere afdelingen gebrachte bezoeken heeft zich, evenals het aantal uitleningon, vrijwel niet gewijzigd. Ook dit verenigingsjaar zijn, zoals voorheen, aan rijks- en gemeentearchieven en aan openbare bibliotheken gedrukte werken en, handschrift- (fragment-) genealogieën ter leen afgestaan. Hierdoor is het mogelijk geweest, dat ook niet-leden van stukken uit onze verzamelingen hebben kunnen kennis nemen.

De bij de Inlichtingendienst ingekomen verzoeken om genealogische en/of heraldische inlichtingen zijn belangrijk in aantal gestegen. De vragen betroffen o.a. de geslachten *Audier, Bt-aem (Braem dit Vilais, Braems), Briseteste, De Chalmot, Changuion, Düker, Duvenage, Dunlop, Ehnhuus, Hinlopen, Houtman, Van Sweeden, Huurman, Kleyweg, Kuyken, Muntinga, Van Padevoort, Spaen, Vas Visser, Vennekohl, (De) Winter* en *Wirix*.

De vertraging in de afdoening bij de verschillende afdelingen van het Genootschap, welke in 1963 zich zo duidelijk aftekende, is in 1964 niet overwonnen kunnen worden. De publicatie van de aanwinsten van de bibliotheek is in bewerking.

Het maandblad „De Nederlandsche Leeuw" verscheen ook dit jaar met belangrijke bijdragen 'onder de bekwame leiding van de hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg. Aan de vele medewerkers betuigt het bestuur zijn dank. Bijzondere dank gaat uit naar Mr. W. W. van Valkenburg voor de zo deskundige en omvangrijke arbeid die hij zo geheel belange-

loos verricht. Mejuffrouw Drs. Smelt heeft ook dit jaar de correctie-werkzaamheden verricht en het register samengesteld.

De beperkte personeelsbezetting en de toeneming van de werkzaamheden heeft van de staf inspannende arbeid geëist. Het bestuur dankt de staf voor de arbeid en toewijding, in het verslagjaar betoond,

Van Fern(e)ij,

door MR. *O.* SCHUTTE.

(vervolg en slot van LXXXII, kol. 296).

VI. *Nicolaas van Fernij* [196]), ged. Bergen op Zoom 27 juni 1656 [197]), mr. beenhouwer (1687, '92), deurwaarder van de Raad van State en de Raden van Brabant (1694—†), † vóór 27 aug. 1749 [198]), tr. Bergen op Zoom 24 maart 1682 *Janneke Vervoeren* [199]), ged. ald. 11 mei 1655 [200]), † (aang.) ald. 29 okt. 1719, dr. van *Jacob Vervoeren* en *Helena Diricx*, wede. van *Jan Cornelissen de Witte*.

Uit dit (huwelijk:

1. Johannes, volgt VI 1.
2. *Adriana van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 28 april 1684 [201]).
3. *Jacoba van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 10 juni 1685 [202]).
4. *Jacoba van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 15 april 1687 [203]).
5. *Johanna Martina van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 23 maart 1688 [204]).
6. *Jacoba van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 5 april 1689 [205]).
7. *Jacoba van Fernij* [206]), ged. Bergen op Zoom 26 jan. 1691 [207]), † na 27 juni 1743 [208]), tr. Bergen op Zoom 12 aug. 1710 *Philippus van Velfhoven*, ged. Steenbergen 1 juli 1684, grutter en koopman te Bergen op Zoom, † (aang.) ald. 28 dec. 1735, zn. van *Anthony Huybregtsen van Velthoven* en *Sycken Philips Rappeliers*.
8. *Adriana van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 8 jan. 1692 [209]).

VI 1. *Johannes van Fernij* [210]), ged, Bergen op Zoom 22 sept. 1682 [211]), beenhouwer, † vóór 22 april 1749 [212]), tr. Bergen op Zoom 2 juni 1705 *Elisabeth Lameteren*, ged. ald. 27 maart 1682 [213]), † (aang.) Bergen op Zoom 1 maart 1745, dr. van *Jasper Lameteren (La Maitre)* en *Maria van der Hagen*.

Uit dit huwelijk:

1. *Nicolaes, volgt* VII 1.
2. *Maria van Fernij* [214]), ged. Bergen op Zoom 7 aug. 1707 [215]), † (aang.) ald. 20 febr. 1784.
3. *Johanna van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 9 aug. 1709 [216]), † (aang.) ald. 23 juni 1712.
4. *Jacoba van Fernij* [217]), ged. Bergen op Zoom 6 febr. 1711 [218]), † (aang.) ald. 19 april 1765.
5. *Jasper*, volgt VIIm.
6. *Cornelis van Fernij* [219]), ged. Bergen op Zoom 10 febr. 1715 [220]), † (aang.) Bergen op Zoom 22 jan. 1750
7. *Johannes van Fernij* [221]), ged. Bergen op Zoom 7 mei 1717 [222]), mr. vleeshouwer, lid van de brede raad van Bergen op Zoom 1762, gezworene van het Vleeshouwersambacht 1752, pachter van het bestiaal van stadswege 1736, pachter van de impost op brandewijn 1752, '53, pachter van het bestiaal van 's landswege 1752, '54, † (aang.) Bergen op Zoom 13 maart 1764, tr. ald. 24 mei 1744 *Jakoba Wessels*, ged. Bergen op Zoom 10 nov. 1724 [223]), dr. van *Jacobus Wessels* en *Catharina Allekaan*.

196) a. 6 maart 1652 (B.o.Z. Ondertrouwreg.) : Hoewel de bruydegom meerderjarig is, soo heeft hij nochtans geen attest van sijn ouders, dog door D. Aelstium de koster gesonden zijnde naer de ouders, heeft de, koster rapport gebracht dat de vader gesecht heeft: Hij magh trouwen,. hij magh doen dat hem behaeght, ick moeij mij daer niet mede.

b. 18 febr. 1687 (R.A. B.o.Z. R 419, 1) : *Nicolaes van Fernij* mr. beenhouwea en poorter.

c. 4 okt. 1689 (B.o.Z. requesten) : *Nicolacs van Fernij* mr beenhacker, gehuwd met *Janneken* Vervoeren, eerder weduwe van *Jan Corn. de Witte, vermeld* het genot van do inkomsten der goederen, afkomstig uit de boedel van t *Cornelis Willems Hellemans*. toekomende aan do voorkinderen zijner echtgenote, genaamd *Cornelis* en Helena.

d. 15 febr. 1691/2 (id., 4, 14) : *Nicolaes van Fernij* mr. beenhakker, echtgenoot van Janneken *Vervoeren,* eerder weduwe van *Jan Corn.* de Witte, van wie zij twee kinderen heeft, verzoekt de voogden dezer kin-, deren te bevelen de uitspraak van 7 dec. 1689 hem enige revenuen uit de erfenis der kinderen uit te keren, uit te voeren.

e. 29 sept. 1694 (R.A. B.o.Z. R 419) : *Nicolaes van Fernij* deurwaarder van de Raad van State.

f. 27 nov. 1.707 (id.) : Verzoekschrift aan de Markies van *Nicolaes van Fernij* deurwaarder van de Heren Raad van State en van de Raden van Brabant.

g. 15 nov. 1749 (R.A. B.o.Z. not. Adriaan Baks, 977) : Kinderen en kindskinderen van Sr. Nicolaes van *Fernij*'s Lands deurwaarder, verkapen een huisinge, beschadigd en geruïneerd, Het Lammeken Op de Grote Markt over de vleeshalle aan *J. van Henneveld voor f 350* Car.; *er* rust een hypotheek op van *f 300.*

197) Doopgetuigen: *Hendrick Janss van Ferny, Sara* van *Dammen, Janneken van Wesel.*

198) Vide noot 239, c.

199) a. 4 okt. 1689, vide noot 196, c.

b. 15 febr. 1691/2, vide noot 196, d.

200) Doopgetuigen: *Joannes Mostman, Janneken Jacobs, Josyne Vervoeren.*

201) Doopgetuigen: *Johannes* aan *Balcom, Adriana van Wesel.*

202) Doopgetuigen: *Simon* le *Blond, Margrita Elisabeth Vervoeren.*

203) Doopgetuigen : *Jacobus Vervoeren. Lissia van Fernij.*

204) Doopgetuigen : *Servaes Doelders, Martiintien* van *Nieuwervaert.*

205) Doopgetuigen: *François* van *Fernij, Elisabet* van *der* Hagen.

206) a.5 nov. 1737 (R.A. B.o.Z. not. P. Aelmans, 553) : Testament van Jacoba van *Fernij* wede. van *Philippus* van ***Pelthoven;*** aan de armen *f* 6 ; erfgenamen zijn haar gezamelijke kinderen *Anthonia,* Johanna, *Lucia* Adriana, *Anthony* en *Clasia van Velthoven;* aan haar ongetrouwde zonen de coopmanschappen en grutterij.

b. 27 juni 1743 (id., 433) : Juffr. Jacoba *van Fernij* wede. van *Philip van Velthoven* draagt aan haar zoon *Anthony van Velthoven* over een huis, stallinge, grutterij, hof en erve gelegen in het Molstraatje op de hoek van de Potterstraat voor *f* 1600.

c. 15 nov. 1749, vide noot 196, g.

207) Doopgetuigen: *Adriaen Janssen van Fernij* oom, *Margriete Elisabet Vervoeren.*

208) Vide noot 206, b.

209) Doopgetuigen: *Servaes Doelders, Tanneken Vervoeren.*

210) *10* jan. 1739 (B.o.Z. requesten). Johan *van Fernii* beenhouwer en poorter verzoekt zijn zoon *Cornelis* aan te stellen als weger in de stadskorenwaag. 12 jan. 1739 (resolutie) : Het verzoek wordt afgewezen.

211) Doopgetuigen: *Jan 'Janssen* 'van *Fernij* en *Catalina Vervoeren.*

212) Vide noot 231, d.

213) Doopgetuigen: *Johannes Lameteren* en *Elysabeth* van *der* Hagen.

214) a. 12 april 1.745, vide noot 219, b.

b. 22 april 1749, vide noot 231, d.

c. 27 aug. 1749, vide noot 239, c.

d. 15 nov. 1749, vide noot 196, g.

e. 30 jan. 1750 (R.A. B.o.Z. not. C. J. Aelmans, 3) : Testament van *Maria en Jacoba* van *Fernij* ongehuwde bejaarde dochters: elkaar als erfgenaam, aan de diaconie der armen *f* 6.

f. 22 juli 1761 (R.A. B.o.Z. not. B. van der Hagen, 763, 37) : Openbare

Uit dit huwelijk een ongedoopte zoon, † (aang.) Bergen op Zoom 3 april 1745.

8. *Anna Lucia (Lesya) van Fernij* [224]), ged. Bergen op Zoom 15 maart 1719 [225]), † (aang.) ald. 21 nov. 1796, tr. Bergen op Zoom 25 febr. 1742 *Jonas van der Wolden* [226]), ged. ald. 27 maart 1722 [227]), stoeldraaier, † (aang.) Bergen op Zoom 24 sept. 1797, zn. van *Adolphus van der Wolden,* meubelmaker en doodboekhouder, en *Fransyna Brouwers.*

9. *Catharina van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 7 okt. 1722 [228]), † vóór 22 april 1749 [229]).

10. *Adriana van* Fernij, ged. Bergen op Zoom 19 jan. 1727 [230]), † vóór 22 april 1749 [229]).

VIIl. *Nicolaas van Fernij* [231]), ged. Bergen op Zoom 10 maart 1706 [232]), mr. vleeshouwer, pachter van het bestiaal van 's landswege 1736, '72, van stadswege 1738, pachter van de impost op bieren 1764 en op wijnen 1768, † (aang.) Bergen op Zoom 13 sept. 1773, tr. ald. 17 mei 1733 *Cornelia Heckmans (Eeckmans),* ged. Bergen op Zoom 14 april 1697 [233]), † (aang.) ald. 21 dec. 1778, dr. van *Cornelis Heckmans* en *Maria van der Elssen.*

Uit dit 'huwelijk:

1. *Johannes van Fernij,* ped. Bergen op Zoom 17 sept. 1734 [234]), † (aang.) ald. 29 sept. 1734.

2. *Maria van Fernij* [235]), ged. Bergen op Zoom 13 febr. 1737 [236]), † vóór 3 sept. 1784 [237]), tr. Bergen op Zoom 5 juni 1759 *Kornelis Kroon,* ged. ald. 12 okt. 1728 [238]), lid van de brede raad van Bergen op Zoom 1768, '70, '74, † (aang.) Bergen op Zoom 25 mei 1783, zn. van *Gerrit Gerritzen Kroon,* schipper, lid van de brede raad van Bergen op Zoom 1735, en *Maria van Dort.*

VIIm. *Jasper van Fernij* [239]), ged. Bergen op Zoom 24 febr. 1713 [240]), mr. vleeshouwer, lid van de brede raad van Bergen op Zoom 1757, gezworene van het Vleeshouwersambacht 1752, † (aang.) Bergen op Zoom 10 sept. 1762, tr. ald. 29 mei 1746 *Johanna van Ginkel,* ged. Fijnaard 31 okt. 1723, † (aang.) Bergen op Zoom 17 juni 1791, dr. van *Dirk van Ginkel* en *Catharina Vissers; zij* hertr. *Cornelis van (den) Nes.*

Uit dit huwelijk:

1. *Johannes van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 30 april 1747 [241]), † (aang.) ald. 24 juli 1776.

2. *Cafharina van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 8 nov. 1752 [242]), tr. 1° ald. 13 juli 1777 *Adrianus Stapels* [243]), ged. Breda (R.K.) 10 april 1752 [244]), vleeshouwer, † (aang.) Bergen op Zoom 19 jan. 1787, zn. van *Walther Stapels* en *Petronella Balckener;* tr. 2° Bergen op Zoom 3 nov. 1793 *Lauwrens van Iterson,* ged. ald. 22 juni 1753 [245]), lid van de brede raad van Bergen op Zoom 1792, † (aang.) ald. 24 maart 1804, zn. van *Govert van Iterson (Ittersum)* en *Kornelia Dina Gastelaar.*

Vn. *François van Fernij* [246]), ged. Bergen op Zoom 7 jan. 1659 [247]), tr. ald. 7 dec. 1681 *Elizabeth de Mageron* [248]), ged. Bergen op Zoom 24 nov. 1662 [249]), † na 24 nov. 1709 [275]), dr. van *Jan de Mageron* en *Catharina Wijmers (Wemmers);* zij hertr. Fijnaard 7 aug. 1701 *Cornelis Dirksze Schouwenaar,* wedr. van *Elisabeth Jacobs Boelhouwer.*

Uit dit huwelijk:

1. *Catarina van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 16 dec. 1682 [250]).

2. *Johannes,* volgt VIn.

3. *Benjamin,* volgt VIu.

4. *Cafharina van Fernij,* ged. Willemstad 27 febr. 1687 [251]).

5. *Adriana van Fernij,* ged. Willemstad 24 sept. 1 690 [252]),

verkoop door *Maria* en *Jacoba van Fernij* van *een* huizinge en erve De Ossenhuyd in de Korte Meestraat voor *f* 1333,9.8.

g. 20 sept. 1768 (R.A. B.o.Z. not. G. A. Stouters, 853, 22): *Maria van Fernij* verkoopt in het openbaar 3/14 deel van bosland, 3 gemeten, 250 pij, gelegen onder de heerlijkheid Wouw op het noordeinde van .....(?).

215) Doopgetuigen: *Cornelis* de Wit grootvader en *Janneke Vervoeren* grootmoeder.

216) Doopgetuigen: *Jasper Lameteren, Anna Lemeteren.*

217) a. 12 april 1745, vide noot 219, b.

b. 22 april 1749, vide noot 231, cl.

c. 27 aug. 1749, vide noot 239, c.

cl. 15 nov. 1749, vide noot 196, g.

e. 30 jan. 1750, vide noot 214, e.

f. 22 juli 1761, vide noot 214, f.

218) Doopgetuigen.: *Cornelis van* der *Heijs, Jacoba van Fernij.*

219) a. *10* jan. 1739, vide noot 210.

b. 12 april 1.745 (R.A. B.o.Z. not. P. Aelmans, 1089) : Mutueel testament van *Cornelis van Fernij, Maria van Fernij* en *Jacoba van Fernij,* broer en zusters.

c. 22 april 1749, vide noot 231, d.

d. 27 aug. 1749, vide noot 239, e.

e. 15 nov. 1749., vide noot 196, g.

220) Doopgetuigen : *Cornelis van der Heijs, Catharina Lameteren.*

221) a. *29* juni 1736, vide noot 231, a.

b. 7 juni 1738, vide noot 231, b.

c. 19 okt. 1745 (B.o.Z. requesten) : Onder andere *Jan van Fernij* Jr., *Nicolaas van Fernij, Jasper van Fernij* rundslagers verzoeken de magistraat gedurende de tijd van koeiensterfte ook schapen en lammeren te mogen slachten.

d. 22 april 1749, vide noot 231, d.

e. 27 aug. 1749, vide noot 239, c.

f. 15 nov. 1749, vide noot 196, g.

g. 22 juni 1750 (B.o.Z. requesten): *Cornelis de Witt* beenhakker, pachter van het bestiaal van 's landswegen verzoekt de magistraat hem ook het bestiaal van stadswegen te verpachten onder borgtocht van *Jan van Fernij* en *Hendrik Rosmalen.*

h. 4 april 1752, vide noot 239, e.

j. 30 juni 1752, *vide* noot 239, f.

k. 1 juli 1752 (R.A. B.o.Z. not. J. H. van Overstraten, 597, 55) : Vondpeilinge ten verzoeke van *Johannis van Fernij* pagter van den impost van de brandewijn.

1. 27 juni 1733 (id., 598, 62): iclem.

m. 2 juli 1754 (R.A. B.O.Z. not. B. van der Hagen, 756, 36) : *Jasper van Fernij* en *Cornelis* de *Witt* borgen voor *f* 4407.10.. voor het bestiaal, dat *Jan van Fernij* heeft overgenomen.

n. 17 dec. 1754 (B.o.Z. requesten) : *Jan van Fernij* vleeschhouwer pachter van 's landswegen van het beestiaal verzoekt de magistraat hem ook het bestiaal van 's stadswegen te verpachten om redenen.

o. 1796: Hr. *Johan van Fernij* heeft het graf no. 1.13 in de Grote Kerk te Bergen op Zoom (Ned. Leeuw 1883, 39, sqq., cf. noot 322, d.).

222) Doopgetuigen: *Philipps van Velthoven, Maria Faese.*

223) Doopgetuigen: *Joseph Belier, Joos Allekaen.*

224) a. 22 april 1749, vide noot 231, d.

b. 27 aug. 1749. vide noot 239. c.

c. 15 nov. 1749, vide noot 196, g.

d. 1796 Juffr. *Lucia van Fernij* heeft het graf no. 144 in de Grote Kerk te Bergen op Zoom (Ned. Leeuw 1883, 39, sqq.).

225) Doopgetuigen : *Philippus van Velthoven, Lesya van Fernij.*

226) a. 22 april 1749, vide noot 231, d.

b. 2i aug. 1749, vide *noot 239, c.*

c. 15 nov. 1749, vide noot 196, g.

227) Doopgetuigen : *Pieter Moore en Lysbeth Hallewas,* echtel.

228) Doopgetuigen : *Pieter van Fernij, Catharina Lameteren.*

229) Vide noot 231, cl.

230) Doopgetuigen: *Coenraad van Fernij, Adriana* le *Blond.*

231) a. 29 juni 1736 (B.o.Z. requesten) : *Nicolaas van Fernij* de jonge,

† na 3 maart 1717 [253]), tr. Willemstad 1 nov. 1716 *Johannes de Mageron,* ged, Bergen op Zoom 24 febr. 1686 [254]), † na 3 maart 1717 [253]), zn. van *Dierck de Mageron* en *Martina van Pagee.*

6. *Hendrik van Fernij,* ged. Willemstad 13 april 1692.
7. *Francois van Fernij,* ged. Willemstad 4 jan. 1694 [255]).
8. *Jacobus van Fernij,* ged. Willemstad 30 sept. 1695 [256]).
9. *Nicolaas van Fernij,* ged. Willemstad 17 febr. 1697 [257]).
10. *Jacobus van Fernij,* ged. Willemstad 9 aug. 1699 [258]).
11. *Catharina van Fernij,* tweel. met voorg., ged. Willemstad 9 aug. 1699 [258]).

VIn. *Johan van Fernij* [259]), ged. Bergen op Zoom 5 nov. 1683 [260]), diaken (burseman) te Middelburg 1714, '18, † na 21 april 1737 [259]), tr. Middelburg 21 april 1712 *Debora Willekens* [259]), † na 21 april 1737 [259]), mogelijk dr. van *Jacob Willekens,* diaken (burseman) te Middelburg 1699, 1704, '08.

Uit dit huwelijk (4 kinderen in leven 21 april 1737 [259]):

1. *Melchior,* volgt VIIn.

VIIn. *Melchior van Fernij,* tr. 1° Middelburg 12 mei 1745 *Katharijna Oliviers;* tr. 2° Middelburg 17 okt. 1746 *Anna Hosdé,* mogelijk dr. van *David Hosdé,* diaken (bunseman) 1726, (vader van de weesscholen) 1730, '34, ouderling 1738, '42, '46, '52 te Middelburg.

Uit het eerste 'of tweede huwelijk:

1. *Debora Cornelia van Fernij,* geb. 1745/6, † Middel.-burg 10 dec. 1834, tr. ald. 26 maart 1776 *Johannes Sohier,* geb. Middelburg? 1746/7, lid der municipaliteit 1795, diaken (burseman) 1782, (vader der weesscholen) 1786, '90 en ouderling 1795 te Middelburg, † ald. 25 dec. 1795, zn. van *Pieter Sohier,* schoolmr. en voorzanger te Aardenburg, en diens eerste vrouw *Johanna Zeeuw.*

Uit het tweede huwelijk:

2. *Johannes Hosdé,* volgt VIIIn.
3. *Daniel Kornelis,* volgt VIIIo.

VIIIn. *Johannes Hosdé van Fernij,* tr. Middelburg 3 sept. 1766 *Lucretia Johanna van Niekerk* [261]), geb. 1747/8, † Middelburg 14 febr. 1799, mogelijk dr. van *Hendrik van Niekerk,* diaken (burseman) 1745, '49, (volgman) 1753, ouderling 1763, '71, '74, '78, '82, '86 te Middelburg of van *Dirk van Niekerk* Jr., diaken (burseman) 1744 te Middelburg; zij hertr. vóór 24 juli 1798 *P. Vermeulen.*

Uit dit huwelijk:

1. *Anna Susanna van Fernij,* geb. Middelburg 28 nov. 1766, † Angeren (Gld.) 4 juli 1823, tr. Middelburg 19 nov. 1788 *Johannes Andreas Backer,* geb. in 1753, vaandrig regt. Van Brakel, gepens. als majoor 1795, † Huissen (Gld.) 30 aug. 1828, zn. van Mr. *Jacobus Backer,* advocaat te Nijmegen, en *Theodora Cornelia van Es.*

VIIIo. *Daniel Kornelis van Fernij* [262]), geb. 1752/3, beleder van het Roumantels- en Pellehoudersgilde te Middelburg 1778, diaken (burseman) 1779, '83, '87 en ouderling 1795 ald., † Middelburg 4 juli 1798, tr. 1° ald. 9 aug. 1774 *Johanna Elizabeth Drouart,* waarcch. dr. van *Abraham Drouart* en *Johanna Elisabeth ten Noord:* tr. 2° Middelburg 21 dec. 1784 *Jacoba Siohier* [263]), geb. Aardenburg 1757/8, † Middelburg 21 jan. 1810, dr. van *Pieter Sohier,* schoolmr. en voorzanger te Aardenburg, en diens tweede vrouw *Jacoba Dumon;* zij herondertr.

---

beenhouwer en poorter, pachter van 's landswegen Van 't bestiaal verzoekt de magistraat hem ook het bestiaal van stadswege toe te wijzen om redenen en onder borgtocht van *Jan van Fernij* en *Andries Ekmans.* 30 juni 1736 (resolutie) : Het bestiaal gelaten aan *Jan wan. Fernij* voor *f* 1720.

b. 7 juni 1738 (B.o.Z. requesten) : *Nicolaas van Fernij,* beenhouwer en poorter, Verzoekt onder borgstelling van *Jan van Fernij en Andries Ekmans* hem de stadspacht van 't bestiaal om redenen te gunnen. 12 juni 1738 (resolutie) : *Nicolaes van Fernij* vleyshouwer is de stadspacht van het beestiaal gclaten voor *f* 1537.5:.

c. 19 okt. 1745, vide noot 221, c.

d. 22 april 1749 (R.A. B.o.Z. not. C. J. Aelmans, 23): Mons. Nicolaas *van Fernij, Jasper Fernij, Johannis Fernij, Cornelis Fernij,* Maria van *Fernij, Jacoba van Fernij,* Anna *van Fernij,* geassisteerd met haar man *Jonas van der Wolde,* kinderen en erfgenamen van Mon. Johan *Fernij* verdelen *zijn* nalatenschap: het huis De Ossehuit, *f* 1200 aan *Cornelis,* Maria en *Jacoba van Fernij;* huis in de Lange Meestraat, *f* 1100 aan *Jasper van Fernij;* huisje in de Claaverstraat, *f* 200 aan *Nicolaas van Fernij;* gemeenschappelijk blijven: een bos onder Heesel, de huizinge en erve De Swaan in de Wontsestrant, door bombardasy een puinhoop, do huizinge De Oude Capelmolen in de Santmoolestraat, in puijn.

e. 27 aug. 1749, vide noot 239, c.

f. 15 nov. 1749, vide noot 196, g.

g. 2 juli 1764 (BA. B.o.Z. not. P. Gastelaar, 915, 26) : peilinge voor *Nicolaas* van *Fernij* pagter van impost op bieren.

h. 16 juli 1768 (R.A. B.o.Z. not. Pieter de Geep, 922, 16) : Peilinge voor Nicolaas *van Fernij* pagter van de impost op de wijnen.

j. 1 juli 1772 (B.o.Z. requesten) : Nicolaas van, *Fernij* slager, pachter van het bestiaal van 's landswegen verzoekt de magistraat hem ook het bestiaal van 's stadswegen te verpachten onder voorwaarden.

232) Doopgetuigen: *Nicalaes* **van** *Ferny, Maria van der Hagen.*

233) Doopgetuigen: *Johan van der Elssen en Jacquemina Heckmans.*

234) Doopgetuigen: *Johannes van Fernij, Elisabeth* Lameteren.

235) 3 sept. 1784 (R.A. B.o.Z. not. Pieter de Geep, 938, 22) : Testament van *Maria* van *Fernij,* wede. van *Cornelis Kroon* wordt ingeschreven; de kinderen en erfgenamen treden op. In het testament worden haar drie kinderen als erfgenamen benoemd en verder genoemd : 1) perceel wijland in de Linie onder de buitenpoorterije dezer stad mag niet publiek verkocht worden, 2) aan zoon *Gerrit* het door hem bewoonde huis De Drie Granaatappels in de Kremerstraat, 3) aan de overige twee kinderen het huis door haar zelf bewoond De Smakke aan de noord zijde van de Haven, 4) de minderjarige *Cornelis* en *Marijnus f* 300 en 12 nieuwe hemden, 5) linnen, goud en zilver, enz. verdelen.

236) Doopgetuigen: *Andrias Hekmans.* Maria van Elfen.

237) Vide noot 235.

238) Doopgetuigen: *Marinus Kornelisz. van Dort,* Maria de *Bont.*

239) a. 19 okt. 1745, vide noot 221, c.

b. 22 april 1749, vide noot 231, d.

c. 27 aug. 1749 (R.A. B.o.Z. not. C. J. Aelmans, 48) : *Jasper Fernij, Cornelis Fernij, Johannes Fernij, Maria van Fernij, Jacoba van Fernij* en Anna van *Fernij* huisvrouw Van *Jonas van der Wolden,* ook voor *Nicolaas Fernij,* kinderen van † *Johan Fernij,* doen afstand van de nalatenschap van hun grootvader Nicolaas *van Fernij* ten behoeve van hun tante *Jacoba van Fernij,* wede. van *Philippus van Veldhoven.*

d. 15 nov. 1749, vide noot 196, g.

e. 4 april 1752 (B.o.Z. requesten) : Het Vleeshouwersambacht verzoekt naar aanleiding van de nieuwe resolutie van 27 maart 1752 aan de leden van het Ambacht te verbieden om tijdens het gebruik van de vleeshal bij de klanten te gaan vragen of vlees brengen, om redenen. Getekend onder andere door *Jasper van Fernij* gezworene en Jan van *Fernij* gezworene.

f. 30 juni 1752 (R.A. B.o.Z. not. B. van der Hagen, 754, 38): *Jasper van Fernij en Jan van Fernij* mr. vleyshouwers, poorters en burgers alh. als borgen voor de pacht van het bestiaal voor *f* 3967.10:.

g. 26 maart 1754 (R.A. B.o.Z. not. J. H. van Overstraten, 599, 25) : Schuldbekentenis van *Jasper van Fernij* mr. vlyshouwer, poorter en burger groot *f* 300 Car.

h. 2 juli 1754, vide noot 221, m.

Middelburg 19 juni 1803 *Huijbrecht Piepers*, wedr. van *Jacoba Appollonia de, Graaff*.

Uit het eerste huwelijk:

1. *David Lambertus van Fernij* [264]), geb. Middelburg in jan. 1776, ontvangér der convooien en licenten, ontvangér van 's Rijks directe belastingen te IJsselmuiden, Wilsum, Grafhorst en Schokland (1825), † Hasselt, 8 dec. 1852, tr. ald. 13 maart 1796 *Wendelina van Dingstee* [265]), ged. Hasselt 1 okt. 1769, † Kampen 10 okt. 1825, dr. van *Hendrik Lucas van Dingstee*, schipper, gemeensman 1772, provisor 1773—'78, broodweqer, visitator van ellen, maten, en gewichten 1775, "77, '78, heemraad Hasseler Markschouw 1776, '77, en regent van het Armenhuis te Hasselt (1817). en *Margrita Johanna Stelbrink*.
2. *Anna Hosdé van Fernij*, geb. te Middelburg, tr. Hasselt 12 aug. 1798 *Dirk Smit*, ged. Amsterdam (R.K. Duifje Kerk) 28 mei 1774 [265a]), 2de luitenant inf, (o.a. lijfgarde van de Raadpensionaris) 17 jan. 1800, kapitein 'inf., zn. van *Gerrit Smit* en *Alegonda van den Berg*.

Uit het tweede 'huwelijk:

3. *Johannes Kornelis*, volgt IXo.

IXo. *Johannes Kornelis van Ferney* [266]), geb. Middelburg 14 juli 1790, traducteur légal 1812, tijd. griffier 1813, griffier van het vredegerecht 1814, vrederechter 1832 en lid Plaatselijk Toezigt (op de Scholen) (1833) te Hasselt, kantonrechter te Ootmarsum 1839, lid van de Raad ald. 1849-1863, † Ootmarsum 14 okt. 1867, tr. Hasselt 6 aug, 1812 *Martha Maria Freislich*, geb. Amsterdam 28 sept., ged. ald. (0. K.) 4 okt. 1793, † Ootmarsum 2 mei 1868, dr. van *Coenraad Jurgen Freislich*,

240) Doopgetuigen : *Philippus van Velthoven, Catharina Lameteren.*
241) Doopgetuigen: *Jan* en *Maria van Fernij.*
242) Doopgetuigen: *Dirk van Ginkel* en *Catharina Vissers.*
243) *10* nov. *1779* (B.o.Z. requesten) : *Adrianus Stapels* poorter, geboren te Breda, vleeshouwer, gehuwd **met** de dochter van *Jasper van Fernij*, eerst gewerkt hebbende bij † de vleeshouwer *Cornelis Hekmans* en daarna bij *Jacobus* de *Witt* te Bergen op Zoom, verzoekt de magistraat om als vrijmeester in het Vleeshouwersambacht te morden opgenomen.
244) Doopgetuigen: *Joannes Stapels en Anna Maria Backx.*
245) Doopgetuigen: *Adrianus Kamhof* en *Janna Gastelaar.*
246) 30 april 1698 (R.A. Willemstad, not. Johan van Hartel, 8790, 91) : *Franscoijs van Ferney*, treedt op als getuige.
247) Doopgetuigen : *Antonij Coenraets, Mayken Jans, Catalijn van Wesel.*
248) 27 aug. 1701 (R.A. Willemstad, not. Johan van Hartel, 5791, 79) : Testament van *Cornelis Dircks Schouwenaar en Elisabeth Mageron*, waarin zij haar vorige testament van 7 april 1691, voor dezelfde notaris gemaakt, herroept.
249) Doopgetuigen: *Pieter Doemeu, Grietien Adams.*
250) Doopgetuigen : *Jan van Fernij, Catarijn Wijmers.*
251) Doopgetuigen : *Coenraed van Fernij, Catarijna de Mageron.*
252) Doopgetuigen: *Jan Antoniss, Cornelia van der Poel.*
253) Ouders bij de doop van *Diederik de Mageron.*
254) Doopgetuigen : *Johannes Kollee en Petronella de Broeck.*
255) Doopgetuigen. *Willem Pieterse Danen, Elysabeth van der Wouwer.*
256) Doopgetuigen: *Jan de Haan en Sara Gouds.*
257) Doopgetuigen : *Hendrik van Ferny, Abram Janszen Pot, Geertruij van Aken.*
258) Doopgetuigen : *Adriana van Wesel grootmoeder, Catharina van Wemmers* grootmoeder, *Coenraat van Ferny* en *Martijna van Nieuwervaardt* sijn huisvr., *Andries Peijlardi* en *Lijsbet Krijnen van Pietershoek.*
259) Ter ere van het zilveren huwelijk van Johan *van Fernij* en *Debora Willekens* werd een zilveren penning geslagen (cf. Mr. J. Dirks, Penningkundig Repertorium, 111, pag. 1.44, no. 604; De Groot-Kooiman, febr.

maire, burgemr. en notaris te Hasselt, en *Anna Geertruid ten Hoopen*.

Uit dit huwelijk:

1. *Theodora Jacoba van Ferney*, geb. Hasselt 25 juni 1813, † na 1835, tr. Hasselt 1 febr. 1832 *Berent Jansen*, geb. Zwolle 21 mei, ged. ald. '28 mei 1809, grutter, † na 1835, zn. van *Jan Jansen* en *Everdina Velsink*.
2. *Anna Geertruida van Ferney*, geb. Hasselt 7 maart 1815, † ald. 14 mei 1815.
3. *Jacoba Sohier van Ferney*, geb. Hasselt 27 febr. 1816, † na 1868, tr. Wierden 29 maart 1855 Ds. *Berend Hagedoorn*, ged. Almelo 8 maart 1810, Ned. Herv. predikant te Wierden 1839, † ald. 23 aug. 1868, zn. van *Arend Hagedoorn*, koopman te Almelo, en *Aleida Elisabeth van Riemsdijk* en wedr. van *Johanna Scheurleer*.
4. *Coenraad George*, volgt Xo.
5. *Daniël Kornelis van Ferney*, geb. Hasselt 23 febr. 1820, opperstuurman, † Hartlepool (Engeland) a.b. van de „Albrecht Beyling" 30 sept. 1850.
6. *Anna Geerfruida Hosdé van Ferney* [267]), geb. Hasselt 16 jan. 1822, † Ootmarsum 11 jan. 1863, tr. ald. 4 dec. 1845 *Gerrit Oosterwijk*, geb. Ootmarsum 9 juni 1821, † ald. 22 okt. 1854, zn. van *Hendrik Oosterwijk*, griffier kantongerecht en lid van de Raad te Ootmarsum, *en Maria Elizabeth Meijer*.
7. *Johannes Martinus*, volgt Xp.
8. *Christina Gerardina van Ferney*, geb. Hasselt 21 jan. 1826, † Ootmarsum 3 nov. 1865.
9. *Wendelina van Ferney*, geb. Hasselt 10 jan. 1827, † na 1832.
10. *Debora Cornelia Francina van Ferney*, geb. Hasselt 31 dec. 1828, gouvernante, † na 1861.

1888, no. 1132 ; Rethaan Macaré, no. *1035* ; Posthumus. no. 901 ; J. Schulman,' cat. XI, 'no. 1009 ; aanwezig in het Koninklijk Kabinet van Penningen en in mijn eigen collectie, vroeger ook in het Stedelijk Museum te Middelburg) :

Voorzijde : Een algemene huwelijkspenning van M. Holtzey met het omschrift: „DUS BLOEIT DE TROU VAN MAN EN VROU".

Keerzijde : gestempeld; omschrift op een lint : „IOHAN van FERNY met DEBORA WILLEKENS"; bovenaan het alziend oog, wolken, hemellicht, vier sterren (i.s. de vier loten), bestralende een banderol, waarop:

„Getroud *den 21* npr: 1712"; daaronder:
„Een vierde Eeuw
duurde d'Huwlyksband
Van FERNY en zyn liefstepand
Vrouw WILLEKENS.
Vier Sehoone Looten
De Vreugd hier over zeer vergrooten
GODT zy hun GODT en eeuwig goed!
GODT neeme hen alle in zyn behoed!"

beneden: twee brandende huwelijks-fakkels, kruisgewijze geplaatst onstrengeld door rozen en verenigd door twee nevens elkander geplaatste brandende harten; onderaan: „Middelburg 1737".

260) Doopgetuigen: *Philips Aerdnoud Beij, Adriana van Wesel; volgens* aantekeningen, berustende op het Centraal Bureau voor Genealogie, werd op 18 juli 1688 te Bergen op Zoom gedoopt *Jean, zoon* van *François van Fernij* en *Elisabeth* de *Mageron*. Deze mededeling werd niet bevestigd en de verhuizing naar Willemstad maakt een en ander onaannemelijk.
261) *Lucretia Johanna van Niekerk* woonde bij haar overlijden in de Lange Gortstraat.
262) *Daniel Kornelis van Fernij* woonde bij zijn overlijden *in* de Langendelft.
263) *Jacoba Sohier* woonde bij haar overlijden in de Langendelft.
264) a. De beschrijving van *David Lambertus van Ferney* op zijn paspoort is: 1,65 mètre, cheveux blonds, sourcils id., nez ord., barbe blonde, visage ovale, front haut, yeux bleus, bouche moyenne, menton rond, teint pâle.

11. *Gerrit van Fernij,* geb. Hasselt 8 dec. 1830, † ald. 19 maart 1832.
12. *Pieter Jacobus van Ferney,* geb. Hasselt 6 maart 1834, † ald. 21 mei 1834.
13. *Sara Petronella van Ferney,* geb. Hasselt 25 juli 1835, † ald. 8 okt. 1836.
14. *Sara Petronella van Ferney,* geb. Hasselt 10 sept. 1837, † Baarle-Nassau 15 juni 1911, tr. Ootmarsum 6 dec. 1867 *Jan Kooij,* geb. Wognum 22 febr. 1842, hulponderwijzer, muziekmr. en organist te Ootmarsum, † 's-Gravenhage 30 jan. 1918, zn. van *Abraham Kooij,* landbouwer, en *Lijsbeth Buis.*

Xo. *Coenraad George van Ferneij,* geb. Hasselt 28 febr. 1818, tekenaar bij de Overijsselsche Spoorwegmij., † 's-Gravenhage 5 mei 1850, tr, Zutphen 24 sept. 1846 *Gesina Petronella Pannekoek,* geb. ald, 14 april 1816, † Utrecht 25 febr. 1865, dr. van *Ernst Frederik Pannekoek,* kantoorbediende, en *Sara Johanna van der Linden.*

Uit dit huwelijk:

1. *Martha Maf-ia Theodora van Eerneij,* geb. Zwolle 18 okt. 1847, hoofdonderwijzeres, † Amsterdam 3 okt. 1919,
2. *Sara Johanna Henriette van Ferneij,* geb. 's-Gravenhage 10 sept. 1849, † Utrecht 26 mei 1930, tr. ald. 28 april 1881 *Johannes Godefridus Andriessen,* geb. Utrecht 27 april 1834, commissionnair, † Utrecht 8 maart 1898, zn. van *Jacob Gerrit Andriessen,* boekdrukker, en *Cornelia Verheul,* en wedr. van *Maria Johanna Fasse.*

Xp. *Johannes Martinus van Ferney,* geb. Hasselt 21 jan. 1824, eerste stuurman Rotterdamse Lloyd, † (in het water gevallen van het S.S. „Orion" voor Bordeaux en verdronken) 7 maart 1870, begr. 8 april 1870, tr. Kralingen 18 febr. 1852 *Teuntje Schell,* geb. ald. 11 jan. 1827, † Rotterdam 19 aug. 1878, dr. van *Christiaan Frederik Schell,* vleeshouwer, en *Johanna Francisca Pelgrim.*

Uit dit huwelijk:

1. *Jan,* volgt XIp.
2. *Johannes Franciscus Daniel Cornelis van Ferney,* geb. Ootmarsum 2 febr. 1853, winkelier, later chef kledingmagazijn, † Amsterdam 7 jan. 1913, tr. Rotterdam 16 okt. 1878 *Elisabeth van Randwijk,* geb. Arnhem 20 juli 1850, † Amsterdam 12 juli 1917, dr. van *Machiel van Randwijk* en *Johanna van Es.*
3. *Gerardus Leonard,* volgt XIs.
4. Doodgeboren dochter, Rotterdam 16 april 1866.
5. Doodgeboren dochter, Rotterdam 11 mei 1867.

XIp. *Jan van Ferney,* geb. Kralingen 8 dec. 1850, vleeshouwer, † Rotterdam 3 april 1900, tr. 1° ald. 3 juli 1879 *Maria Hermina Francisca de Bruyn,* geb. Rotterdam 10 okt. 1853, † Delft 25 dec. 1884, dr. van *Louis Simon de Bruyn,* grutter, en *Johanna Willemina de Weij;* tr. 2° Oud Beijerland 28 maant 1888 *Johanna Molegraaf,* geb. ald. 11 okt. 1855, † Rotterdam 4 sept. 1937, dr. van *Arie Molegraaf* en *Neeltje Kraak.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Johannes Martinus,* volgt XIIp.
2. *Louis Simon van Ferney,* geb. Rotterdam 25 april 1881, † ald. 28 juli 1881.
3. *Johanna Willemina van Ferney,* geb. Rotterdam 8 maart 1882, † ald. 22 aug. 1882.
4. *Johanna Willemina van Ferney,* geb. Rotterdam 24 febr. 1883, † Dordrecht 11 febr. 1884.

Uit het tweede huwelijk:

5. *Neeltje van Ferney,* geb. Rotterdam 4 febr., 1890, †

---

b. 3 mei 1811: „Aan mijn Heer de Maire van de Gemeente te Hasselt, dep. Monden van den IJssel.

Mijn Heer de Maire.

Hoe ongaarne ik Uwe werkzaamheden door klagten wensch te vermeerderen, zo vinde ik mij echter heden genoodzaakt zulks te moeten doen, door U, Mijn Heer de Mnire! bij dezen kennis te geven, dat ik heden nademiddag met levensgevaar ben komen rijden over de brug van de Enkpoort alhier, alwaar over de gehele leuning aan de linkerzijde bij het inkomen in de stad, even zoals meermalen gewoon een groot net of zeege was uitgespreid, de wind daartegen spelende, verwekte zulks op eenmaal schrik in het paard, dut aan die zijde bespannen was voor de fourgon, waarmede ik kwam binnen rijden, zodat het zelve niet voort wilde, maar zodanig het andere paard zijwaarts drukte, dat hij met de beugel reeds tegen een der houten raakte zodat bijna het uiterste ogenblik daar was, om met de leuning der brug, die zelfs niet, zo sterk is, en met de fourgon en paarden van de brug af in de buitengraft te vallen. Het geluk heeft slechts gewild dat door gevoelige zweepslagen de paarden doorschoten en toen op den hevige draf ja bijna in galop de brug verder over en de stad binnen jaagden. Ik twijffel niet,, Mijnheer de Maire, of dat gevaar, waarover men te voren meermalen door anderen heeft horen klagen, zoude voor 't vervolg door gepaste maatregelen kunnen voorgekomen worden.

Ik heb de eer met verschuldigde Hoogachting te zijn, Mijnheer de Maire! De ontvanger van de Vereenigde regten te Hasselt

(w.g.) D. L. van Ferney

Hasselt, de 3 Meij 1811."

265) Vide over haar geslacht Ned. Leeuw 1960, 48.

265a) Doopgetuigen: *Dirk van* der *Heyden* en *Catharina Holeveld.*

266) a. *Johannes Kornelis van Ferney* komt voor in De Familie Serlé, van Mr. W. C. Wendelaar, 1945, pag. 107. In mijn bezit is een boekje (16 pag.) met zeven gezangen ter gelegenheid van de zilveren bruiloft van het echtpaar *Van Ferney-Freislich;* do tekst ervan is nogal onpersoonlijk, waarom het hier niet gepubliceerd wordt.

b. 2 aug. 1818 (Gemeentearchief Hasselt, portef. 1818, 11).

„Aan den Heer Burgemeester der Stad Hasselt.

Geeft met verschuldigde eerbied te kennen. *J. K. van Ferney,* wonende binnen deze stad, dat hij gister avond (1 Aug. 1815) kwartier na zeven uuren is gekomen aan de overzijde van het veer voor deze stad en aldaar dadelijk heeft geroepen ten einde door de veerlieden te worden overgehaald; dat echter geen derzelve is voor den dag gekomen en hij requirant aldaar, bij tussenpozen schreeuwende, is verbleven tot kwartier voor agt uuren en dus gedurnde een half uur.

Dat eindelijk op den oever is gekomen de zoon van *Lucas Buter,* wonende aan de Hasselerdijk, dewelke door hem requirant is gewonken om maar over te varen, dat deze zulks willende doen, nog twee personen, genaamd *Derk Schram* en *Rutger Rigter,* beide wonende te Zwolle, uit het huis van *Frederik Schelandt* zijn gekomen en met gemelden *Buter* overgevaren, hebbende naar mening des rekwirants *Rutger Rigter* overgeroeid.

Dat, gemelde personen eindelijk aan de overzijde komende, gesamentlijk door hem rekwirant zijn gevraagd: „of zij de veerman niet gezien hadden". Dat *Rutger Rigter* daarop heeft geantwoord: „Ja, wij hebben hem reeds eenigen tijd geleden gevraagd over te varen, dan hij zeide, hij zulks niet wagten konde, maar naar het spel moest gaan *zien,* zijnde ene marionettenkast.

Dat dusdanige behandeling van den veerman of zijn bedienden in genen gevalle is passende en hij **rekwirant** buitendien is getuige geweest der door UEdg. gegeven ordes aan den zelven, te weten: „dat er altoos iemand op hei; veer moet present zijn", dewolke egter ook niet worden naargekomen. — Redenen, welke den rekwirant hebben doen besluiten het gedrag van den veerman of bedienden aan U mijnheer den Burgemeester kennelijk te maken en eerbiedig te solliciteren, dat door UEd. Gestr. zodanige serieuze manregelen mogen worden genomen, waardoor in het vervolg worde voorkomen, dat gemelden veerman gene lieden een half uur aan de passage van het veer voor deze stad doe wagten; maar integendeel worde geconstringeert dezelve dadelijk over te voeren.

't welk doende

(w.g.) *J. K. van Ferney*

Hasselt den 2 Augustus 1818.

ald. 1 sept. 1928, tr. Rotterdam 9 dec. 1914 *Cornelis Hubertus van Wingerden,* geb. IJsselmonde 19 aug. 1886, brugwachter bij de Ned. Spoorw., zn. van *Pieter van Wingerden* en *Cornelia van der Kuil.* [Rotterdam]

6. *Johannes Kornelis van Ferney,* geb. Rotterdam 28 dec. 1891, veearts. [Scotland, South Dacota, U.S.A.]
7. *Arie Daniel van Ferney, geb.* Rotterdam 14 febr. 1893, † Oud-Beijerland 20 febr. 1895.
8. *Maria Adriana van Ferney,* geb. Rotterdam 14 febr. 1894, † ald. 25 okt. 1895.
9. *Arie Daniel van Ferney,* geb. Rotterdam 23 febr. 1895, † ald. 4 sept. 1895.
10. *Arie Jan van Ferney,* geb. Rotterdam 29 okt. 1896, † ald. 26 maart 1941.
11. *Teuntje Johanna van Ferney,* geb. Rotterdam 16 febr. 1898. [Pcortugaal]

XIIp. *Johannes Martinus van Ferney,* geb. Rotterdam 10 maart 1880, portier, † Rotterdam 31 jan. 1953, tr. 1° ald. 12 april 1905 *Anna Catharina Guelmina Gevers,* geb. Hellevoetsluis 14 nov. 1881, † Rotterdam 18 dec. 1918, dr. van *Cornelis Adrianus Gevers,* ziekenoppasser bij de Marine, en *Hendrika Jacoba van der Pluijm;* tr. 2° Rotterdam 4 juni 1919 *Wilhelmina Berdiena Haksteen,* geb. ald. 21 juli 1878, dr. van *Johannes Haksteen,* bakker, en *Alida Sam.* [Hillegersberg]

Uit het eerste huwelijk:

1. *Jan,* volgt XIIIp.
2. *Cornelis Adrianus,* volgt XIIIq.
3. *Louis Simon,* volgt XIIIr.

XIIIp. *Jan van Ferney,* geb. Rotterdam 17 aug. 1906, vertegenwoordiger fa. Coebergh en De Bruyn C.V., distilleerderij, likeurstokerij en wijnhandel, tr. Rotterdam 27 febr. 1935 *Neeltje Bastiaantje van den Broek,* geb. ald. 4 juni 1911, dr. van *Pieter van den Broek,* sleepbootkapitein, en *Cornelia van Burg.* [Zwolle]

Uit dit huwelijk:

1. *Johannes Martinus van Ferney,* geb. Rotterdam 25 sept. 1936, filiaalchef, tr. Zwolle 10 okt. 1962 *Alida Kiekebelt,* geb. ald. 7 febr. 1940, dr. van *Johannes Kiekebelt,* vertegenwoordiger, en *Luberta Eijhusen.* [Zwollerkerspel]
2. *Pieter van Ferney,* geb. Rotterdam 29 juni 1938, vertegenwoordiger, tr. Hengelo (O.) 31 mei 1963 *Ruurdina Lemmen,* geb. ald. 6 febr. 1941, dr. van *Koenraad Lemmen,* bureauchef, en *Berendina de Koning.* [Kaatsheuvel]

x11Iq. *Cornelis Adrianus van Ferney,* geb. Hellevoetsluis 3 mei 1912, hoofdinspecteur bouw- en woningtoezicht, tr. Rotterdam 22 maart 1939 *Elberta Johanna de Geus,* geb. Amsterdam 17 nov. 1914, dr. van *Paulus Arnoldus de Geus,* spekslager-reiziger, en *Johanna Catharina Vaz Dias. [Rotterdam]*

Uit dit huwelijk:

1. *Paulus Arnoldus van Ferney,* geb. Rotterdam 12 mei 1941.
2. *Irene van Ferney,* geb. Rotterdam 20 juni 1945, winkelbediende.
3. *Shirley van Ferney,* geb. Rotterdam 28 okt. 1954.

XIIIr. *Louis Simon van Ferney,* geb. Rotterdam 15 jan. 1917, commies belastingdienst, tr. Rotterdam 31 mei 1950 *Johanna Matje Cornelia van Zetten,* geb. Capelle-aan-den-IJsel 7 juli 1914, dr. van *Cornelis Remmert Evert van Zetten,* plaatwerker, en *Catharina Maria Rook.* [Rotterdam]

---

c. In 1833 wordt een *Verneij* vermeld als lid van het Plaatselijk Toezigt op de scholen; dit zal wel op *Johannes Kornelis* slaan en niet op zijn broeder. (Vide: Het Onderwijs in Overijssel tussen 1830 en 1850 volgens de rapporten van de Inspecteur Wijnbeek, medegedeeld door Dr. R.. Reinsma in Verslagen en Mededelingen van de Vereniging tot Beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis, 79e stuk, 1964, in het bijzonder pag 109).

267) a. Waarschijnlijk een kleindochter uit het huwelijk van *Anna Geertruida Hosdé van Ferney* en *Gerrit Oosterwijk* is *Anna Geertruida Hosdé Oosterwijk,* gehuwd met *Frederik Laurens ten Cate,* cf. Ned. Patr. **1960,** 188.

b. Natuurlijke dochter: *Johanna Antonia (Hosdé) van Ferney, geb.* Kralingen 16 sept. 1856, † Rotterdam 3 nov. 1857.

268) a. 15 sept. 1707 (R.A. Willemstad, 386, 96): Testament van Sr. *Benjamin van Fernij* grutter binnen deze stede en *Johanna van Bergen*: elkaar als universeel erfgenaam; de langstlevende moet de kinderen opvoeden en bij meerderjarigheid 100 zilveren ducatons uitkeren.

b. 3 okt. 1715 (R.A. Willemstad, 356, 142): Huwelijkse voorwaarden van Sr. Benjamin *van Fernij* out schepen en wedr. van Jnffr. *Johanna van Bergen,* toekomende bruidegom, en Juffr. *Neeltie van den Haack* wede. van Sr. *Corstiaen van* den *Does* in zijn leven ouderling; zij brengen beiden hun goederen en effecten geene uytgesondert in, zijn niet aansprakelijk voor elkaars schulden, ook niet die zij gedurende haar huwelijk maken; de helft van ieders erfenis evolveert op ieders eigen kinderen.

Neeltje van der Haak brengt in 1) een huysinge en erve aan de oostzijde van de Voorstraat De Grooten Oliphant, 2) een dito aan de oostzijde van de Voorstraat De Kleynen Oliphant, waarop een hypotheek van *f* 500, 3) een boomgaart achter De Groote Oliphant, 4) inboedel; *Benjamin van Fernij* brengt zijn inboedel in, waaronder oostindisch porcelein.

c. 20 maart 1717 (R.A. Willemstad, 386, 155): Testament van Sr. *Benjamijn* van *Fernij* oud-schepen, waarin hij tot voogd over zijn kinderen benoemt zijn zwager Sr. Jan *Neering* en tot toeziende voogden zijn zwagers Cornelis de *Wit* en *Cornelis van Asperen,* allen wonende binnen Dordrecht.

269) Doopgetuigen : *Pieter de Mageron, Janneken van Wesel.*

270) 15 sept. *1707,* vide noot 268, a.

271) Vide noot 268, b.

272) 3 okt. 1715, vide noot 268, b.

273) Haar doop werd volgens de gemeentearchivaris niet gevonden

274) Doopgetuigen : *Koenraat van Fernij, Lijda van Asperen.*

275) Doopgetuigen: *Johannis* van *Fernij, Elisabeth* de *Mageron.*

276) Doopgetuigen : *Koenraat van Ferny, Katrijna van Bergen.*

277) Doopgetuigen: *Pieter de Mageron, Catharina van Bergen.*

278) Doopgetuige: *Debora Willekes.*

279) a. 18 juni 1686 (Not. Arch. Dordrecht, not. Jacobus van Heusboom, 314, 169) : *Meesje Meesse* van, *Steijn wede. van* † *Clement van Loon in zijn* leven bakker, verkoopt aan *Coenraet van Fernij* bakker en borger dezer stad een geheel huijs en erve met sijnen toebehooren staende ende gelegen op de Gevolde Graft voor *f* 1500; mede verkoopt zij alle het backersgereetschap tut de backneringe behoorende mitsgaders ook enige meubelen en andere goederen onder staet van inventaris.

b. 13 mei 1688 (O.R.A. Dordrecht, Reg. van Opdrachten voor Schepenen en Custingsbrieven, 795, 100) : *Meesje Mees van Steijn,* wede. van † Clement *van* Loon verkoopt aan *Coenraet van Ferneij* een geheel huijs en erve enz. (vide sub a, behalve dat als eigenaar van een van de belendende percelen een ander genoemd wordt), bekennende zij gecommitt. daer van voldaen te sijn van *f* 500 contant, als dat de kooper verclaert tot sijnen laste te nemen seeckere *f* 900 cap. die *Cornelis van Sorgen* daer op spreeckende heeft.

c. 24 maart 1692 (Not. Arch. Dordrecht, not. Mr. Adrijaan Besemer, 584, 180): Testament van *Petronella Jans van der Vlught wede. van Jan Engelen,* waarin zij tot voogden over do goederen van de minderjarigen, die *in* haar boedel gerechtigd mochten zijn, aanstelt *Gijsbert van Wageningen* smit en *Coenraat Ferneij* bakker.

d. 11 dec. 1698 (R.A. Willemstad, not. Johan van Hartel, 5790, 128) : *Koenraet van Fernij* treedt op als getuige.

e. 2 april 1701 (id., 8791, 64): Id. bij het testament van *Cornelis Dircksz Schouwenaar* en *Elisabeth Jacobs Boelhouwer.*

Uit dit huwelijk:

Johannes Martinus van Ferney, geb. Rotterdam 1 febr. 1952.

XIs. *Gerardus Leonard van Ferneij*, geb. Rotterdam 3 dec. 1855, vleeshouwer, † Amsterdam 29 dec. 1943, tr. 1° Amsterdam 14 aug. 1884 *Elisabeth Dorothea Ingenhof, geb.* ald. 22 dec. 1853, † Amsterdam 13 april 1908, dr. van *Pieter Coetiraad Ingenhof*, schuitenvoerder, en *Cornelia Alberta van Tinteren;* tr. 2° Amsterdam 9 juni 1910 *Hendrika Wilhelmina Elsebos*, geb. ald. 28 febr. 1870, † Amsterdam 7 april 1956, dr. van *Cornelis Elsebos*, houtbewerker, en *Alida Maria van Vollenhoven.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Catharina Johanna Martina van Ferneij*, geb. Amsterdam 30 mei 1885, oud-huishoudster. [Amsterdam]
2. *Pieter Coenraad van Ferneij*, geb. Amsterdam 4 dec. 1886, † ald. 12 okt. 1897.
3. *Dorothea Elisabeth van Ferneij*, geb. Amsterdam 24 april 1889. [Castricum]
4. *Johannes Franciscus Daniel Cornelis*, volgt XIIs.
5. *Cornelia Dorothea Alberta van Ferneij*, geb. Amsterdam 22 juni 1893, † ald. 30 okt. 1893.
6. *Gerardus Leonard van Ferneij*, geb. Amsterdam 22 juni 1893. [Castricum]

Uit het tweede huwelijk:

7. *Cornelis van Ferneij*, geb. Amsterdam 18 mei 1911, kantoorbediende, tr. Amsterdam 29 aug. 1946 *Maria Mersmann*, geb. Amsterdam 7 okt. 1905, † waarschijnlijk te Pretoria in 1961, dr. van *Henricus Hermanus Mersmann*, diamantslijper, en *Catharina Charlotta Scheick.* [Sunnyside-Pretoria, Zuid-Afrika]
8. *Hendrikus' Wilhelmus*, volgt XIIt.

XIIs. *Johannes Franciscus Daniel Cornelis van Ferneij*, geb. Amsterdam 20 dec. 1890, oud-organisator-controleur bij het bankwezen, tr. Amsterdam 24 febr. 1916 *Catharina Adriana van Dodeweerd,* geb. ald. 25 juni 1893, dr. van *Sander Dirk van Dodeweerd*, bakker, en *Elisabeth Antonetta Ringeling.* [Amsterdam]

Uit dit huwelijk:

1. *Elisabeth Catharina van Ferneij*, geb. Haarlem 3 dec. 1916 [Arnhem], tr. 1° Amsterdam 6 nov. 1940 (door echtsch. ontb. Arr.-Rb. ald., ingeschr. ald. 10 nov. 1943) *Julius Josef Sieben*, geb. Mannheim 6 dec. 1903, technisch employé, zn. van *Frans Josef Sieben*, wegenbouwkundige, en *Anna Katharina Ebelein:* hij hertr. Lorch am Rhein 22 nov. 1961 *Katharina Beatrixe Glassner* [San Francisco, Cal., U.S.A.]); tr. 2° Amsterdam 6 april 1944 (door echtsch. ontb. Arr.-Rb. ald., ingeschr. ald. 4 nov. 1949) *Marinus Rademaker,* geb. Middelburg 28 okt. 1921, onderdir. verzekeringsmij. Mora, zn. van *Adam Rademaker,* dir. kweekschool, en *Antoinetta Cornelia van de Perel;* tr. 3° Amsterdam 28 okt. 1952 (door echtsch. ontb. Arr.-Rb. Arnhem, ingeschr. Zelhem 9 febr. 1954) *Marinus Rademaker*, haar voormelde tweede echtgenoot. [Halle]
2. *Johanna Gerardina Adriana van Ferneij*, geb. Amsterdam 8 jan. 1920, tr. Wiesbaden 28 dec. 1943 *Wilhelm August Karl Cron,* geb. ald. 26 maart 1908, drogist, zn. van *Carl Moritz Cron*, juwelier, *en Margarete Weingärtner.* [Wiesbaden]
3. *Sander Dirk van Ferneij*, geb. Amsterdam 25 dec. 1920, † in Pommeren 2 febr. 1945.

XIIt. *Hendrikus Wilhelmus van Ferneij,* geb. Amsterdam 27 juni 1912, afdelingschef, tr. 1° Amsterdam 30 juni 1937 (door echtsch. ontb. Arr.-Rb. ald., ingeschr. ald. 12 juli 1952) *Julia Maria Rammelt*, geb. Amsterdam 4 juni 1916,

---

280) Doopgetuigen: *Coenraedt van Wesel, Marinus Abels, Martina Wolphaerts.*

281) 1709/10 (R.A. Willemstad, 386, 114) : Testament van *Marike* Ariense *van Nieuwervaart* wede. van *Ary Cornelisse Grootswager,* waarin zij tot haar erfgename benoemt *Martientje Ariense vun Nieuwervaart,* haar zuster.

281a) 28 juli 1740 (Z.E. 5944, Not. Verkouteren, Stavenisse 1737—'40) : Mons. *Johannis van Vessem,* schoolmr. te Stavenisse, voor ½ part erfgenaam van zijn moeder *Pietronella van Lieshoud,* weduwe van *Thomas van Vessem,* machtigt om te compareren te Rosendael; hij noemt *Willem* van. *Ravensbergh,* mr. broodbakker binnen Willemstad, q.q., voogd over het minderjarige weeskind van zijn zuster, † *Mecheline van* Vessem, gehuwd met † *Jan van Fernij,* genaamd *Martijntje van Fernij.*

282) Doopgetuigen: *Koenraat van Fernij, Martijntie van Nierva art.*

283) *Ouders* bij de doop van *Machelijna van Emraat.*

284) Doopgetuigen : *Jacob Meijers, Celia van Fernij,* Joannu de *Valck.*

285) Doopgetuigen : *Aarnout Helsekam, Janna van Ferneij.*

286) Doopgetuigen: *Martinus de Maetleijn, Maria Francois; de* vader heet hier Jan *Heyndricksen van Fernij.*

287) 1666 (R.A. B.o.Z. not. De Rouck, R 747) : *Adriaen Jansen* van *Fernij* mr. stoeldraaier.

288) Doopgetuigen: *David van Farnij, Elisabeth Franss* vun *Farnij, Mayken Boudewijn* vckn *den* **Steen.**

289) Doopgetuigen: *Cornelis van* Hensbergen, *Maeyken van* der Steen.

290) Doopgetuigen: *Jan* Janssen van *Farnij, Elisabet van Farnij, Elsken* **van** *Farnij, Margriet Bommers.*

291) Doopgetuigen: *Adriaan Fernij, Hendryck Janszen Fernij,* Andries *Callaert, Anneken Boomaers, Maike Adriaens.*

292) Doopgetuigen: Jan *van Dulmen, Jacob Jacobs, Adriaentgen van Wesel, Corstriaentgen Smolders.*

293) Doopgetuigen: *Pieter van Dulmen, Johannes Knips, Celiken van Ferny, Petronelle van Reijn.*

294) Doopgetuigen: *Andries Callaert,* Jan, *Janneken Pieters* van *Dulmen.*

295) Doopgetuigen: *Jan Saver, Maria van Uffelen.*

296) Doopgetuigen : *Hendrick van Fernij, Anneken Bouwers, Elisabeth* Anthonis.

297) Doopgetuigen: *Hendrick* van *Fernij, Sijken* en Maria *van Fernij.*

298) Doopgetuigen: *Pieter Brassaert, Cornelia Thomas* van *der Stel.*

299) *a. 29 jan. 1722* (R.A. B.o.Z. not. François Bolcool, 4): Mutueel testament van *Pieter van Fernij* mr. stoeldraaier en poorter dezer stad en zijne echtgenote *Maria la Maitre.*

b. 16 aug. 1729 (B.o.Z. requesten) : *Pieter van Fernij* richt als deken van het Timmer- en Metselambacht een verzoek aan de magistraat.

e. 18 nov. 1749 (R.A. B.o.Z. not. S. P. Stouters, 62) : Testament van Mons. Pieter *van Fernij* mr. stoeldraijer en burger dezer stad; vorig testament bij not. A. Middelton d.d. 28 mei 1747; aan de diaconie der armen *f* 2.10.-; aan zijn knecht *Jun Peel,* uit consideratie dat deselve in en na het beleg van dese stad in den jaare 1747 voorgevalle, altijt bij den testateur heeft geweest en gebleven en hem overal in geholpen en geassisteerd: het werkgereetschap van sijn winkel en tot de draaierij behorende, also draybank en schroeven, werkblocken, bijtels en welke meer bij des testateurs overlijden ten sijnen hnyse sullen bevonden werden eenigsints behorende tot sijn voors. ambagt en geen uytgesondert, mits nogtants dat den voorz. *Jnn Peel* ten overlijden van de testateur in sijn dienst op des testateurs' winkel als knegt werkt; aan zijn zoon *Adrianus van Fernij* **de** blote legitieme portie, minus diens schuld groot *f* 1487.8.-; praelegateert aan zijn dochter *Catharina f* 1487.8.- en penningen voor rouwkleren, een spiegel, twee schilderije, een bedt met toebehoren, een kast, een nieuwe groote hangtafel, een nieuwe theetafel, een theerek van acht stijlen, een theeblat, twee dubbele achtkantige teeblatjens en tien stoelen; erfgenamen zijn verder *Catharina van Fernij* voor ½ en de kleinkinderen *Pieter* en *Evert van Fernij* tcsamen voor ½.

d. 5 juli 1750 (id., 33) : Gelijkluidend testament, behalve dat andere voogden benoemd worden.

e. 27 febr. 1751 (R.A. B.o.Z. not. J. H. van Overstraten, 596, 21): Mr. Pieter van *Fernij* mr. stoeldraijer verkoopt aan *F. Kersemans* een erve, waarop voor de belegering gestaan heeft een huisje in de Coremarktstraat voor *f* 52.

dr. van *Frederik Christiaan Rammelt* en *Jannetje Esterhoudt* ['s-Gravenhage] ; tr. 2° Zutphen 6 mei 1959 *Annechien Haitsma*, geb. Assen 8 april 1935, dr. van *Lubertus Haitsma* en *Annechien Zandvoort*. ['s-Gravenhage]

Uit het eerste huwelijk:

Hendrika Francisca van Ferneij, geb. 's-Gravenhage 15 sept. 1945. ['s-Gravenhage]

VIu *Benjamin van Fernij*[268]), ged. Bergen op Zoom 25 febr. 1685[269]), grutter te Willemstad, schepen ald. 1708, tr. 1° *Johanna van Bergen*[270]), † vóór 3 okt. 1715[271]); tr. 2° Willemstad 27 okt. 1715 *Neeltie van der Haack*[272]), wede. van *Kristiaan van der Does;* tr. 3° Willemstad 19 jan. 1721 *Elisabeth Povie*, geb. *te* Rotterdam[273]), weduwe van *Reynier Alphonse Mijsbergh.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Josijna van Fernij;* ged. Willemstad 24 juli 1707[274]).
2. *Fransooijs van Fernij*, ged. Willemstad 24 nov. 1709[275]).
3. *Johanna van Fernij*, ged. Willemstad 25 mei 1711[276]).
4. *Johannes van Fernij*, ged. Willemstad 21 aug. 1712[277]).
5. *Elisabeth van Fernij*, ged. Willemstad 22 april 1714[278]).

vv. *Koenraet van Fernij*[279]), ged-. Bergen op Zoom 3 aug. 1664[280]), bakker te Dordrecht, burger ald. 5 okt. 1686, schepen van Willemstad 1706, '27, tr. Dordrecht 6 okt. 1686 *Martijntje Ariaens van Nieuwervaert*[281]), ged. ald. 28 juni 1656, † na 23 aug. 1722[282]), dr. van *Ariaen Jacobs* en *Anneken Ariaens.*

Uit dit huwelijk:

1. *Johannes*, volgt VIv.
2. *Anna van Fernij*, ged. Dordrecht 9 maart 1689.
3. *Hendrick van Fernij*, ged. Dordrecht 15 okt. 1690, begr. ald. (Gr. K.) 10 nov. 1690.
4. *Anna Adriana van Fernij*, ged. Dordrecht 9 nov. 1691, begr. ald. (Gr. K.) 10 jan. 1692.
5. *Adrijana van Fernij*, ged. Dordrecht 3 mei 1693, begr. ald. (Gr. K.) 18 juni 1693.
6. *Anna Adriana van Fernij*, ged. Dordrecht 1 sept. 1694.

VIv. *Johannes van Fernij*, ged. Dordrecht 20 aug. 1687, † vóór 28 juli 1740[281a]), tr. (ondertr, Roosendaal 21 april, att. naar elders 7 mei) 1719 *Machelina van Vessem*, geb. te Leur, ged. Etten 7 mei 1679, † vóór 28 juli 1740[281a]), dr. van *Tomas van Vessem* en *Petronella van Lieshout.*

Uit dit huwelijk:

1. *Martijntje van Fernij*, ged. Willemstad 23 aug. 1722[282]), † na 4 febr. 1748[283]), ondertr. ald. 14 april 1747 *Matthijs van Emraat,* van Krefelt in het graafschap Meurs, † na 4 febr. 1748[283]).

Vw. *Hendrik van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 20 juli 1667[284]), tr. *Elisabet Smits.*

Uit dit huwelijk:

1. *Abraham van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 25 aug. 1706[285]).
2. *Martinus François van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 5 aug. 1708[286]).

IVx. *Adriaen Jans van Fernij*[287]), ged. Bergen op Zoom 26 febr. 1634[288]), mr. stoeldraaier, † (aang.) Bergen op Zoom 8 juni 1704 of 21 mei 1707, tr. 1° Bergen op Zoom 25 mei 1660 *Janneken Boomaerts*, geb. ald., dr. van *Christiaen Boomaerts*, bakker, en *Catelijn Aernouts;* tr. 2° Bergen op Zoom 23 april 1669 *Catelijntgen van Dulmen*, geb. ald., dr. van *Pieter van Dulmen.*

---

f. 29 juni 1756 (R.A. B.o.Z. not. B. van der Hagen, 758, 53) : Testament. van *Pieter van Fernij* mr. stoeldraijer; aan *Hendrik Jan Peel* als in het testament van IS nov. 1749; aan *Catharina van Fernij* f 1487.5:; als efgenamen *Catharina* en *Pieter* en *Evert van Fernij* tesamen, ieder voor de helft.

g. 18 maart 1757 (id., 759, 9) : Testament van *Pieter van Fernij: Pieter en Evert van Fernij* tesamen *f 1.000 en verder* niets; verder dezelfde inhoud.

h. 15 sept. 1759 (id., 761, 63) : Schuldbekentenis van *Nicolaas Wittermans* coopman aan Pieter *van Fernij* groot *f* 600 (afgelost 17 sept. 1763).

j. 15 mei 1762 (R.A. B.o.Z. not. J. H. van Overstraten, 607, 47) : Testament van *Pieter van Fernij* mr. stoeldrayer, poorter en burger; hij herroept het testament van 14 juni 1760 voor not. B. van der Hagen; aan de armen *f* 2.6.-; universeel erfgename is zijn dochter *Catharina van Fernij,* die moet uitkeren aan *Evert van Fernij,* zoon van *Adriaen van Fernij,* † in 1752 op Sourabaja, geprocreëerd bij *Johanna Sinsum f* 1000 plus mat gegeven is bij het aangaan van het huwelijk van voorn. *Adriaen van Fernij met Johanna Sinsum* (volgen de meubels, ook genoemd in het testament van 15 nov. 1749) plus *f* 1487.8.-, uit te keren bij zijn 25ste jaar; bij zijn vooroverlijden gaat dit alles naar *Catharina van Fernij.*

300) Doopgetuigen: *Jan en Janneken* van *Dulmen.*

301) 29 jan. 1722, vide noot 299, a.

302) Doopgetuigen : *Johannes Philip, Maria van* Hal.

303) Doopgetuigen: *Johannes van Fernij, Anna Lameteren.*

304) a. *18* nov. 1749, vide noot 299, c.
b. 5 juli 1750, vide noot 299, d.
c. 29 juni 1756, vide noot 299, f.
d. 18 maart 1757, vide noot 299, g.
e. 15 mei 1762, vide noot 299, j.
f. 8 nov. 1774 (R.A. B.o.Z. not. J. H. van Overstraten, 619, 58) : Verzegeling van het huis, door † *Willem Palmer* bewoond, in opdracht van *Catharina van Fernij en de* minderjarige *David Palmer.*
g. 12 jan. 1775 (id., 620, 4) : *Catharina* van *Fernij,* mede. van Willem *Palmer* verkoopt aan C. *Meeuwis* voor *f* 552 contant: 1) huizinge en erve Het Roode Hart aan de noordzijde van de Korte Wijgertstraat, 2) 1/3 deel van een huizinge en erve "Brugge of Het Canon boven de Vismarkt. 3) 1/3 deel van een huizinge en erve De Munte aan do noordzijde van d'e Engelsestraat, 4) 1/3 deel van een huizinge Kamer van Marotte aan de zuidzijde van de Lange Dnbbelstraat.

h. 28 jan. 1775 (id., 620, 8, 9, 10, 11) : Verkoopcondities van de openbare verkoop van huizen etc. door *Catharina van Fernij* mede. van *Willem Palmer* coopman, waarbij verkocht worden, alles aan *M. van der Stuys:* 1) huizinge en erve 't Gulden Vlies of Schippershuis aan de oostzijde van de Cremer- of Ziloersmitstraat voor *f* 1442; 2) huizinge en erve Klijne St. Geertruid in de Potterstraat voor *f* 320.15; 3) 3 huisjes en erven in de Minderbroederstraat voor *f* 520; 4) hoff land groot een gemet onder de vrije heerlijkheid Borgvliet voor *f* 157.

j. 2 sept. 1790 (R.A. B.o.Z. not. B. van der Hagen, 792, 37): Testament van *Catharina van Fernij* wede. van *Willem Palmer:* aan de armen *f* 50; universele erfgenamen Sr. *Sander Heij* en zijn huisvrouw *Magdalena van Henneveld* voor 3/4 en haar neeft *Evert van Fernij* voor 1/4.

k. 10 dec. 1793 (R.A. B.o.Z. not. S. H. Stouters. 1003. 83) : *Evert van Fernij* te Haarlem is present bij de opening van het testament van *Catharina van Fernij,* dat gezegeld is met 4 zegels van haar en 5 van de not., gemaakt voor not. G. A. Stouters d.d. 22 april 1784 (sic!); inkoud van het testament: aan de diaconie der armen *f* 150; aan *Alexander Hau* en ziin huisvrouw *Maqdalena van Henneveld f* 300: universeel erfgenaam *Evert van Fernij.*

1. 9 jan. 1796 (R.A. B.o.Z. not. Pieter de Geen, 950, 2) : Memorie ofte Lyste van alle effecten nagelaten door *Catharina van Fernij* wede. *Palmer:* obligatie ten laste van Bergen op Zoom *f* 1000, 2½% per jaar; schuldbekentenis ten laste van *Johannes Baptist Lips* groot *f* 800.

305) Doopgetuigen: *Pieter Lemeteren, Maria van Fernij.*

306) Vide noot 316, m.

307) Doopgetuigen: *Wilhelmus* en Anna *Maxwel.*

308) a. 18 nov. 1749, vide noot 299, c.
b. 5 juli 1750, vide noot 299, cl.
c. 30 aug. 1752, vide noot 311.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Maria van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 16 sept. 1661 [289]).
2. *Catalina van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 15 okt. 1662 [290]).
3. *Joannes van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 18 nov. 1663 [291]).
4. *Corstiaen van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 30 jan. 1665 [292]).
5. *Celia van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 28 maart 1666 [293]).

Uit het tweede huwelijk:

6. *Johannes van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 8 april 1671 [294]).
7. *Johannes van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 28 okt. 1672 [295]).
8. *Pieter van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 15 maart 1675 [296]).
9. *Pieternel van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 13 april 1681 [297]), † na 12 jan. 1721 [309]).
10. *Pieter,* volgt Vx.
11. *Maria van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 28 febr. 1687 [298]), † (aang.) ald. 19 dec. 1727.

Vx. *Pieter van Fernij* [299]), ged. Bergen op Zoom 13 juni 1684 [300]), mr. stoeldraaier, lid van de brede raad van Bergen op Zoom 1735, '37, '39, deken van Timmer- en Metselambacht 1729, † (aang.) Bergen op Zoom 14 febr. 1767, tr. ald. 25 febr. 1720 *Maria Lameteren* [301]), ged. Bergen op Zoom 9 juni 1686 [302]), † (aang.) ald. 1 febr. 1722, dr. van *Jasper Lameteren (La Maitre)* en *Maria van der Hagen.*

Uit dit huwelijk:

1. *Adrianus,* volgt VIx.
2. *Jasper van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 21 jan. 1722 [303]).
3. *Catharina van Fernij* [304]), tweel. met voorg., ged. Bergen op Zoom 23 jan. 1722 [305]), † ald. 27 nov. 1795 [306]), tr. Bergen op Zoom 15 sept. 1768 *Willem Palmet;* ged. ald. 8 juli 1735 [307]), koopman, lid van de brede raad van Bergen op Zoom 1770, '74, diaken, † (aeng.) Bergen op Zoom 17 nov. 1774, zn. van *David Palmer,* sergeant, en *Johanna Maria Koningswout,* wedr. van *Johanna Gray.*

VIx. *Adrianus van Fernij* [308]), ged. Bergen op Zoom 12 jan. 1721 [309]), † Soerabaja in 1752 [310]), tr. Bergen op Zoom 25 febr. 1742 *Johanna Sinsum* [311]), ged. ald. 20 maart 1720 [312]), † na 1 sept. 1752 [311]), dr. van *Evert Sinsum (Simson) er, Willemina Brouwers.*

Uit dit huwelijk:

1. *Pieter van Fernij* [313]), ged. Bergen op Zoom 2 dec. 1742 [314]), † Batavia 28 april 1757 [315]).
2. *Evert,* volgt VIIx.

VIIx. *Evert van Fernij* [316]), ged. Bergen op Zoom 20 okt. 1745 [317]), mr. timmerman te Haarlem, gildebroeder van het St. Josephs- of Timmerliedengilde ald. 7 dec. 1782, † Haarlem 29 sept. 1822, tr. 1° ald. 10 nov. 1771 *Christina van der Lichte,* geb. Haarlem 7 mei, ged. ald. 13 mei 1742, begr. ald. (Gr. K.) 4 maart 1774 [318]), dr. van *Johannes van der Lichte (Ligten),* koperslager en *Josina Spaander;* tr. 2° Haarlem 4 sept. 1774 *Trijntje Voortman* [319]), ged. Ambt-Delden 29 jan. 1741, begr. Haarlem (Z. Begr. pl.) 23 sept. 1776, dr. van *Gerrit Voortman* en *Fenneken N.*

---

309) Doopgetuigen: *Cornelis* van der *Heys, Pieternella van Fernij.*

310) Vide noot 299, j.

311) *30* aug. *1752* (B.o.Z. requesten) : *Cornelis Wilhelmus Sinsum, Zacharias* van *Dalen* en *Govert Wittermans* resp. broers van *Johanna Sinsum* huisvrouw van *Adrianus van Fernij,* die sinds enige jaren in Oost-Indiën is, verzoeken de magistraat de twee kinderen van *Johanna Sinsum* voorn., *Pieter 8 jaar en Evert 6 jaar,* in het wees- en armkinderhuis op te nemen en hun toe te staan de moeder in een gesticht te Dordrecht of elders onder te brengen, aangezien zij zich slecht gecomporteerd heeft. 11 sept. 1752 (resolutie) : Het verzoek is in handen gesteld van het Wees- en Armkinderhuis om advies. Op 28 sept. 1752 wordt het verzoek afgewezen.

312) Doopgetuigen : *Willem Catshoeck, Maria Slot.*

313) a. 18 nov. 1749, vide noot 299, e.
b. 5 juli 1750, vide noot 299, d.
c. 30 aug. 1752, vide noot 313..
d. 29 juni *1756;* vide noot 299, f.
e. 18 maart 1757, vide noot 299, g.

314) Doopgetuigen: *Pieter van Ferneij* en *Wilhelmina Brouwers.*

315) Vide noot 316, i.

316) a. 18 nov. 1749, vide noot 299, c.
b. 5 juli *1750,* vide noot 299, d.
c. 30 aug. 1752, vide noot 311.
d. 29 juni 1756, vide noot 299, f.
e. 18 maart 1757, vide noot 299, g.
f. 4 nov. 1771 (R.A. Haarlem not. Jac. Elout): Evert *van Ferneij* machtigt zijn oom *Govert Wittermans te* Bergen op Zoom om van zijn aangehuwde oom *Willem Palmer f 1000* te ontvangen.
g. Vide noot *320.* b.
h. 1776 (R.A. Haarlem, not. G. Kok) : Testament van Evert van *Fernij e n Trijntje Voortman;* zijn voordochter *Josina Elisabeth van Fernij* krijgt een" kindsdeel; tot voogden over haar worden benoemd de grootvader Johannes van der *Lichten* en haar moeders neef *Hendrick Slagregen.*
j. 23 dec. 1778 (id.) : *Evert* van *Fernij* ond omtrent 33 jaren machtigt *Joannis Kokelaar* te Middelburg voor alles, speciallijk voor de nalatenschap van zijn broer *Pieter van Fernij,* † Batavia 28 april 1757, waaronder de gage van *f* 104.5.-.
k. 2 seat. 1790. vide noot 304, j.
l. 10 dec. 1795, vide noot 304, k.
m. *13 dec. 1795* (B.A. B.o.Z. not. Pieter de Geep, 949, 5): *Evert van Fernij te* Haarlem, present binnen deze stad treedt op als erfgenaam voor 1/4 deel van *Catharina van Fernij,* † 27 nov. 1795.
n. 20 juli 1803 (R.A. 's-Grav. not.): Onbetaaldc rekening in de boedel van Jkvr. *Joanna Maria Hooft:* aan de timmerlieden *Lanekamp* en *Van Ferney* te Haarlem *f* 15.5.-.

317) Doopgetuigen: *Evert Sinsum en Sibilla Foorhans.*

315) Overleden aan de tering.

319) 1776, vide noot 316, h.

320) a. Uit haar huwelijk een talrijk nageslacht, cf. Kwartierstatenboek Ned. Leeuw, 1955, pag. 256 en Gens Nostra 1958, pag. 219-220, nr. 26.
b. (R.A. Haarlem. not. H. van Heimenberg Reuvens): Sr. *Johannes van der Ligten po* se *en* met proc. van *Josina Spaander en Evert* van *Ferney* pro *Josina Elisabei* van. *Ferney* en Sr. *Johannes van der Ligten,* transporteren een huis en erve in de Jacobijnenstraat, hoek Nobelstraat en een huis on erve aan de westzijde van de Nobelstraat voor *f* 1000, een stijl- en koperslagerswinkel voor *f* 3000.
c. 1776. vide noot 316, h.
d. 3 mei 1777 (R.A. Haarlem not. Jac. Elout): Testament van Johannes van *der Lichten.* wedr. van Josina *Spaander,* die aan zijn kleindochter *Josina Elisabeth van Ferney* f 1500 vermaakt; het overige (minder dan f 2500) komt aan zijn zoon *Johannes van der Lichten* Jr.
e. 28 april 1780—22 dec. 1785 (R.A. Haarlem Weeskamer, 26, 5, 204) : Capitaal van Josina *Elisabeth Fernij,* geb. 7 febr. 1774, dochter van *Evert Fernij* en *Christina* van *der Lichten,* nit de nalatenschap van *Willem Boelhouwer* en *Geertruij* Spaander, haar oudoom en -tante, groot in totaal. *f* 2210.6:; uitgekeerd wordt aan rente op 28 april 1781 *f* 46.16.- en vervolgens tot en met 22 dec. 1785 6 maal *f* 52.10.-; hierbij behorende boedelpapieren zijn het testament van *Willem Boelhouwer* en *Geertruijd Spaander* d.d. 12 juli 1767.
f. 13 nov. 1781 (R.A. Haarlem not. Jac. Elout): Testament van *Jo-*

Uit het eerste huwelijk:

1. Johannes *van Fernij*, geb. Haarlem 30 aug.. ged. ald. 2 sept. 1772.
2. *Josina Elizabeth van Ferneij* [320]), geb. Haarlem 7 febr., ged. ald. 13 febr. 1774, † Zwolle 18 jan. 1843, tr. ald. 16 aug. 1795 *Hendrik Meuleman,* ged. Zwolle 2 mei 1773, mr. koperslager, † ald. 12 sept. 1832, zn. van *Jan Meuleman*, mr. koperslager, en *Elisebé Strick.*

Uit het tweede huwelijk:

3. *Gerrit van Fernij*, geb. Haarlem 4 dec., ged. ald. 10 dec. 1774, begr. Haarlem (Z. Begr. pl.) 29 jan. 1776.

IVij. *Hendrick van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 26 febr. 1634 [288]), † (aang.) ald. 14 mei 1704, tr. Halsteren 16 okt. 1667 *Maria van Uffelen*, ged. Bergen op Zoom 17 dec. 1634 [321]), dr. van *Pieter van Uffelen* en *Catelijn de Wieck.*

Uit dit huwelijk:

1. *Maria van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 28 maart 1670 [322]), tr. 1° Rcosendaal 12 febr. 1690 *Abraham van Grevenbroeck*, ged. Doetinchem 10 aug. 1659 [323]), vaandrig in het regiment van de Heer Torseij in garnisoen te Maastricht (1690), zn. van *Jacob van Grevenbroeck;* tr. 2° Bergen op Zoom 28 febr. 1694 *Storrius van Loo* [324]), geb. Gendringen 30 dec. 1681, sergeant majoor (wachtmr.) op het fort Moermont, † na 1729, wedr. van *Josina de Rouck;* hij hertr. Halsteren 1 juli 1703 *Wilhelmina Catrina van der Mast.*
2. *Catharina van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 7 dec. 1677 [325]).

IIIz. *Cornelis Fransen van Fernij* [326]), geb. Bergen op Zoom 10 aug. [327]), ged. ald. 10 sept. 1601 [328]), in garnisoen te Heerenveen (1623), zilversmid, † vóór 18 juli 1656 [329]), tr. 1° *Tetken (Tennken) Abels (Heebelijs);* tr. 2° Bergen op Zoom 3 febr. 1638 *Cornelia Willems,* wede. van *Nicolaes Gertbouw.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Pieter Cornelissen van Fernij* [330]), ged. Bergen op Zoom 13 aug. 1634 [331]).
2. *Adriaen,* volgt IVz.

IVz. *Adriaen Cornelissen van Fernij* [332]), geb. Bergen op Zoom?, soldaat onder de Heer Van Odijck (1655), mr. zilversmid, † (aang.) Bergen op Zoom 8 juni 1704 of 21 mei 1707, tr. ald. 26 jan. 1656 *Elisabeth Davids Doré* [333]), † na 6 sept. 1687 [333a]), dr. van *David Doré (Doorsué, du Rieu)* en *Ingentjen Jacobs.*

Uit dit huwelijk:

1. *Cornelia van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 16 febr. 1657 [334]).
2. *David,* volgt vz.
3. *Cornelis,* volgt Vaa.
4. *Titia van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 14 sept. 1662 [335]), † na 2 1 febr. 1694 [316]), tr. Halsteren (att. van Bergen op Zoom 24 sept. 1687) *Lodewijck van Briessen*, van Gorinchem, † na 17 dec. 1688? [346]), mogelijk ged. Gorinchem 25 mei 1655 als zoon van *Huijbert Lodewijcksen* en *Catelijntie Gieles* of *Boudewijns.*
5. *Johannes van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 16 mei 1664 [336]), † na 12 dec. 1685? [344]).
6. *Dina van Fernij*, ged. Bergen op Zoom 27 maart 1667 [337]), † (aang.) ald. 17 nov. 1723, ondertr. 1° Bergen op Zoom 20 sept. 1689 *Johannes Busman (Biesman),* geb. ald., † na 21 febr. 1694 [348]), waarsch. zn. van *Jan Busman* en *Cornelia Mareschalck:* tr. 2° Bergen op Zoom 18 jan. 1702 *Charel S(t)atelijn*

---

hannes van der Lichten, die aan zijn zoon *Johannes vun der Lichten* Jr. en aan zijn kleindochter *Jozina Elizabet van Ferney ieder de* helft van zijn nalatenschap vermaakt en tot voogden over haar aanstelt *Goedschalk Kops* en zijn zusters zoon *Hendrik Slagregen.*

321) Doopgetuigen: *William Charolio, Anthonette Olifant, Maximiliaen Bontemps. Anthonet de Wash.*

322) Doopgetuigen: *Pieter van Uffelen, Selken van Ferrij.*

323) Op de plaats van de doopgetuigen staat, vermeld: „Selver Mede".

324) Cf. Nav. 1876, 489; Ned. Leeuw 1947, 375; voorzover mij bekend waren er geen kinderen uit het huwelijk *Van Loo-Van Fernij.*

325) Doopgetuigen: *Servaes* van *Uffelen*, de wede. van *Petrus Uffelen.*

326) a. 3 juni 1606, vide noot *50*, a.
b. 9 maart 1607, vide noot *73*, *c.*
c. 1 maart 1608, vide noot *158*, e.
d. 28 maart 1608, vide noot 158, cl.
e. 18 juli 1608, vide noot 50, b.
f. 25 aug. 1620 (R.A. B.o.Z. W 13) : *Herman* Stevens en *Cornelis Jans Bolcole* voogden over Cornelis, kind van *Franchois* van *Fernij* en *Celiken Adriaens.*
g. 29 febr. 1623 (R.A. B.o.Z. R 407) : *David Fransen van Fernij* pastijbakker en oud-diaken en *Adriaen Fransen* vun *Fernij* kuiper, medepoorters, getuigen ten behoeve van *Cornelis Fransen* van *Fernij*, geb. te Bergen op Zoom, tegenwoordig in garnisoen te 's Heerenveen in Friesland, zoon van † *Franchois van Fernij* burger, wethouder en diaken en *van † Cecilia Adriaens,* zijn vrouw.

327) Vide noot 50, a.

328) Doopgetuigen: Thomas *Dawrkaels, Jay Henricx, Grietke Gillis.*

329) Vide noot 332, a.

330) 18 juli 1656, vide noot 332, a.

331) Doopgetuigen: *David* Fransen van *Farnij, Pieter la Cluse, Lynneken Fransen* vun *Farnij, Cateline Marselis.*

332) a. 18 juli 1656 (R.A. B.o.Z. W 17): *Jan Jansen van Fernij* beenhouwer, couzijn van vaderszijde en toeziend voogd over de twee kinderen, nu uitlandig zijnde, van † *Cornelis van Fernij* zilversmid en *Tetken Abels.*
b. 19 mei 1657 (R.A. B.o.Z. not. de Rouck. T 134) : Testament van *Adriaen* vun *Fernij* zilversmid en poorter en *Elisabeth Davids Doré.*
c. 18 febr. 1678 (R.A. B.o.Z. R 418, 11): *Adriaen* van *Fernij* mr. zilversmid te Bergen op Zoom.

333) 19 mei 1657. vide noot 332. b.

333a) *Elisabeth Doré* verleent consent bij het huwelijk van IVz, 4.

334) Doopgetuigen: *Paulus la Cluyse, Christiaen Davids Doore, Neeltien Lacluys, Celyken van Farnij, Jacomijne Davidts van Doore.*

335) Doopgetuigen: *Jan Jansen van Fernij, Maria Jans, Adriaentgen van Soest.*

336) Doopgetuigen: *Corstiaen en Jacomijntge Dorjue, Johanna Akers.*

337) Doopgetuigen: *Heyndrick Wills, Margarieta Smits, Maria Weller.*

338) Doopgetuigen: *Hendrick* Jacobsen, *Lysbet van Fernij, Janneken Jans.*

339) Trouwgetuigen: *Janneken Hertals* en *Margareta Raswel.*

340) 2 april 1721 werd te 's-Gravenhage gedoopt (R.K.) : *Bartholomeus Erasmus „van Fernij"*, „illegitimus" ; doopgetuigen : *Joannes Bartels* en *Dina van Fernij.*

340a) 6 jan. 1690 (R.A. B.o.Z. R 419): Schuld aan *Cornelis van Fernij*, mr. zilversmid ; in margine : 24 jan. 1701 toebedeeld aan Juffr. *Louise Salée*, wier erven de schuld aflossen.

341) Doopgetuigen : *Jan Barentsz* van *der Valck, Josina Eekers, Jacomyntge Doorsue.*

342) Vide noot 359, a.

343) Doopgetuigen: *Jan Schuerer, Lynkee Brueckers* en *Rutger Poelmans.*

344) Doopgetuigen: *Adriaen van Fernij, Elysebeth Dorys, Frans van Fernij.*

345) Doopgetuigen: Johannes van *Ferny*, Andries vun *Kerckhoven, Titia van Ferny. Dina van Ferny.*

346) Doopgetuigen: *Lodewijck van Beysiyk, Frans Verheijden, Anna van Kerkhoven. Dina van Ferny. Maria Puts.*

347) Doopgetuigen: *David van Ferny, Jaquemina Dore.*

348) Met wie getrouwd te Tholen 18 sept. 1715.

(Sandelijn), geb. Condé, † (aang.) Bergen op Zoom 20 aug. 1712.

Vz. *David van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 10 febr. 1658 [338]), soldaat (1679), † na, 8 aug. 1691 [347]), tr. 's-Gravenhage (R.K. Nobelstr.kerk) 11 april 1679 [339]) *Glaudina Ferman,* geb. ald., mogelijk dr. van *Pierre Ferman* en *Françoise de Robillac.*

Uit dit huwelijk:

1. *Elisabeth van Fernij* [340]), geb. 's-Gravenhage, † (imp. bet.) ald. 8 aug. 1735, tr. 1° 's-Gravenhage *(Gr* K.) 23 dec. 1703 *Laurens Wijnenaer (Wenenaar),* geb. Brussel: tr. 2° 's-Gravenhage (Hoogd. K.) 27 maart 1718 *Jerasmus Bartels,* ged. in de Meijerij van 's-Hertogenbosch, corporaal (1718), † (imp. bet.) 's-Gravenhage 15 juli 1733.

Vaa. *Cornelis van Fernij* [340a]), ged. Bergen op Zoom 26 dec. 1659 [341]), mr. zilversmid te Bergen op Zoom, burger van Tholen 7 juni 1710, mr. zilversmid ald. (1711), † vóór 27 jaa. 1717 [342]), tr. Bergen op Zoom, 17 aug. 1683 *Anna van Kerckhoven,* ged. Aardenburg 18 april 1661 [343]), † vóór 27 jan. 1717 [342]), dr. van *Jan van Kerkhove* en *Janeke Herlue.*

Uit dit huwelijk:

1. *Elysabeth van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 23 febr. 1685 [344]), † na 16 sept. 1705 [356]).
2. *Johanna van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 12 dec. 1685 [345]).
3. *Adriana van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 17 dec. 1688 [346]).
4. *Cornelia van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 8 aug. 1691 [347]), tr. Tholen 3 juli 1743 *Johannis Face,* wedr. van *Cornelia Polderman* [348]).

5. *Titia van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 21 febr. 1694 [349]).
6. *Johannes, volgt* VIaa.
7. *Dina van Fernij* [350]), ged. Bergen op Zoom 6 dec. 1697 [351]), † na 27 jan. 1717 [352]).
8. *Adriaen van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 4 dec. 1699 [353]).
9. *Catrina van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 16 okt. 1701 [354]), † (aang.) ald. 14 nov. 1701.
10. *Adriaen van Fernij* [350]), ged. Bergen op Zoom 18 febr. 1703 [355]), † na 27 jan. 1717 [352]).
11. *Jacoba Wilhelmina van Fernij* [350]), ged. Bergen op Zoom 16 sept. 1705 [356]), tr. Tholen 17 jan. 1738 *Commer van der Rhee* [357]), mr. timmerman te Middelburg, † na 17 juni 1756 [358]).

VIaa. *Johan van Fernij* [359]), ged. Bergen op Zoom 5 juni 1695 [360]), controleur der convooien en licenten ald. 1745 --'47, † na 17 juni 1756 [361]), tr. 1° Middelburg 15 juli 1721 *Susanna Perduin,* † (aang.) Bergen op Zoom 19 okt. 1744: tr. 2° Halsteren 6 sept. 1745 *Johanna van Alleplas* [362]), ged. Bergen op Zoom 25 mei 1714 [363]), † Amsterdam 31 dec. 1798, begr. ald. (N. K.) 4 jan. 1799, dr. van *Adrianus van Alleplas* en *Jacomijna Verbrugge.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Jan Jacob van Fe&,* ged. Tholen 24 dec. 1719 (?).
2. *Sara Levina van Fernij,* ged. Tholen 19 sept. 1723.
3. *Anna Elisabeth van Fernij* [364]), ged. Tholen 18 okt. 1724, † na 17 juni 1756 [361]), tr. Bergen op Zoom 22 dec. 1755 *Willem van Heulen* [365]), ged. Haarlem 30 maart 1727, diaken (vader van de weesscholen) 1766, '70, (broeder-opziener van het Armziekenhuis) 1771.

---

349) Doopgetuigen : *Johannes Busman, Titia van Ferny.*
350) *27 jan. 1717,* vide noot 359, a.
351) Doopgetuigen: *Joos de Pauw, Cornelia van Dort.*
352) Vide uoot 359, a.
353) Doopgetuigen: Torn-as *Hendricks, Catalyna Hoogerheijden.*
354) Doopgetuigen : *Thomas Heyndrix, Catrina* Caressen *van Hoogerheijden.*
355) Doopgetuigen: *Charles Sattelyn, Dina van Fernij.*
356) Doopgetuigen: *Jacobus* en *Willem van Spoor, Charles Sijndelijn, Dina Lysterbosch, Elisabet van Fernij.*
357) a. 10 maart 1755, vide noot 359, c.
b. 17 juni 1756, vide noot 359, d.
358) Vide noot 359, d.
359) a. 27 jan. 1717 (Tholen, Weeskamerarchief, nr. 17) : Staet en inventaris van de goederen en effecten, nagelaten bij *Cornelis van Fernij* en *Anna van Kerckhoven,* beyde eghtelieden, ten behoeve van hare onmondige kinderen, met namen *Jan van Fernij* out 24 jaren, *Dina* out 19 jaren, *Adriaen* out 14 jaren en *Jacoba* out 11½ jaren, overgebraght in handen van de Ed. Heren Weesmrs. van Tholen by en ten overstaen van de vooght *Adriaen Biesmont,* gestelt in ponden, schellingen, grooten Vlaems.

b. 19 ang. 1745 (R.A. B.o.Z. not. P. Aelmans, 1125): Huwelijkse voorwaarden van *Johan van Fernij* controlleur der convoyen en licenten alh., wedr. van *Susanna Pardwyn,* en *Johanna* van *Alleplas:* uitsluiting van iedere gemeenschap.

c. 10 maart 1755 (R.A. B.o.Z. not. G. A. Stouters, 840, 12): Testament van *Johan van Fernij en Johanna van Alplas:* hij legateert aan haar het beste cabinet, een diamanten boot met daaraanzijnde parel, drie diamanten ringen, een boek met gouden sloten; aan zijn voorkinderen *Anna Elisabet, Cornelis* en *Sara Levina van Fernij,* met hem als voogd, *f* 2400; tot voogd over de minderjarigen gesteld *Commer van der Ree* mr. timmerman te Middelburg 'en tot toeziend voogd *Cornelis* van *der Kreek* koopman alh.

d. 17 juni 1756 (id., 841, 6) : Testament van *Jan van Fernij* en *Johanna van Alplas;* zijn eigen linnen aan zijn kinderen *Abraham* en *Johan van Fernij;* zijn erfgenamen zijn Anna *Elisabet van Fernij* huisvrouw van *Willem van Heulen* te Middelburg, *Cornelis van Fernij* en *Sara* Levina *van Fernij;* tot voogd over de onmondige kinderen gesteld *Commer* van der *Ree* mr. timmerman te Middelburg en tot toeziend voogd *Willem van Heulen.*

e. 1796: Hr. *Johan* van *Fernij* heeft het eraf no. 113 in de Grote Kerk te Bergen op Zoom? (Ned. Leeuw 1583, 29, sqq., 'cf. noot 221, o).

360) Doopgetuigen: *Andries Oesere?, Catalyn Ferlis.*
361) Vide noot 359, d.
362) a. 19 aug. 1745, vide noot 359, b.
b. 10 maart 1755, vide noot 359, c.
c. 17 juni 1756. vide noot 359, d.
363) Doopgetuigen : *Hendrick van Alleplas, Catalyna Hogerheyden.*
364) *a. 10 maart 1755.* vide noot 359. c.
b. 17 juni 1756, vide noot 359, d.
365) 17 juni 1756, vide noot 359, d.
366) Vide noot 359. c.
367) a. Uit haar huwelijk nageslacht, waaronder generaal b.d. *Cornelis Jacobus Snijders* 1852-1939, cf. Gens Nostra 14, 267.
b. 10 maart 1755, vide noot 359, c.
c. 17 juni 1756, vide noot 359, d.
368) In juli 1836 worden de erfgenamen van *Sara Levina van Fernij* per advertentie opgeroepen zich bekend to maken bij boekverkoper *J. Aarinksen,* Utrechtschestraat 46, Amsterdam.
369) Vide over zijn geslacht: Een oud Bergsch Geslacht: Oorkonden en Stamtafels betreffende de Familie *Augustijn,* door P. M. H. Welker, Numansdorp, 1906.
370) Doopgetuigen: *Marinus* de *Pauw* en *Grietie Augustijn.*
371) Doopgetuigen: *Nicolaes van der Kreek* en *Catharina Beijsijge.*
372) Doopgetuigen: *Johannes Biesman en Maria Verbrugge.*
373) a. 10 maart 1755. vide noot 359, c.
b. '17 juni 1756, vide 'noot 359, cl.
c. 20 dec. 1787 (Ondertrouwreg. Amsterdam) : De Heer *Johan Jacob* van *Fernij,* van Haarlem, gereformeerd, 38 jaar, op de Reguliersgracht, geassisteerd met zijn Ed. moeder *Johanna van Alplas,* wonende als boven,

(burseman) 1774, ouderling 1780, '84 te Middelburg, zn, van *Jan van Heule* en, *Willemijntje Schuurman.*

4. *Levina Katerina van Fernij,* ged. Tholen 18 dec. 1725.
5. *Abram Perduin van Fernij,* ged. Tholen 19 jan. 1729, † vóór 10 maart 1755 [366]).
6. *Levina Catharina van Fernij,* ged. Tholen 17 mei 1730, begr. ald. 17 aug. 1730.
7. *Cornelis van Fernij* [364]), ged. Tholen 11 mei 1732, † na 17 juni 1756 [361]).
8. *Levina Katrina van Fernij,* ged. Tholen 20 sept. 1733, begr. ald. 11 dec. 1733.
9. *Sara Levina van Fernij* [367]), ged. Tholen 4 april 1736, † (aang.) Bergen op Zoom 11 nov. 1793 [368]), tr. ald. 9 jan. 1764 *Marinus Augustijn* [369]), ged, Bergen op Zoom 4 april 1738 [370]), vleeshouwer, lid van de brede raad van Bergen op Zoom 1771, † (aang.) Bergen op Zoom 3 1 aug. 1801, zn. van *Govert Jansen Augustijn,* pottenbakker, en *Cornelia de Pauw* en wedr. van *Johanna Hemmekam.*

Uit het tweede huwelijk:

10. *Cornelia Catharina Elizabeth van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 20 april 1746 [371]), † (aang.) ald. 21 maart 1747.
11. *Abraham Johannes van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 23 april 1747 [372]), † na 17 juni 1756 [361]).
12. *Johan Jacob van Fernij* [373]), geb. Haarlem 11 mei, ged. ald. 14 mei 1749, † Amsterdam 27 juni, begr. ald. 2 juli 1803, tr. Amsterdam 8 jan. 1788 *Alida Rosiersz* [374]), ged. ald. 5 dec. 1756, † Amsterdam 5 juli 1837, dr. van *Joannes Rosiersz* en *Abigael Delbeek.*

Bijlage,

a. *Adriaan van Fernij,* tr. Middelburg 7 mei 1733 *Anna Sanders.*
b. *Adriaan van Fernij,* tr. Middelburg 14 nov. 1752 *Jakoba Wondergem.*
c. *Adriaan van Fernij,* geb. Middelburg 20 sept. 1747, schilder,' † ald. 18 dec. 1813, tr. Axel 19 juni 1776 *Elisabeth Eekman,* geb. ald. 1750/1, † Middelburg 7 sept. 1810.

en Mejufvrouw *Alida Rosiersz,* van Amsterdam, gereformeerd, 32 jaar, op de Reguliersgracht, geassisteerd met haar vader *Joannes Rosiersz.* Recht op trouwen *f* 60.

d. 5 april 1793: waarschijnlijk is Jan *van Fernij* zoon van *Jacob,* die begraven wordt de Amsterdam in de N. K., zijn zoon.

374) a. 20 dec. 1787, vide noot 373, c.

b. *Alida Rosiersz* heeft een broer *Rosier Rosiersz,* ged. Amsterdam (N.Z. Kapel) 30 maart 1759, † Batavia 3 jan. 1792, tr. Amsterdam (O.K.) 25 april 1786 Ma rg*aretha Cornelia Volkmar,* ged. ald. (N.K.) 9 sept. 1761, begr. Amsterdam (N.Z. Kapel) 28 jan. 1789, dr. van *Pieter Volkmar* en. *Clara Margaretha Sobbe.*

Uit dit huwelijk:

Joannes (van *Fernij) Rosiersz,* geb. Amsterdam 25 april, ged. ald. (Z.K.) 29 april 1787, t Amsterdam 26 april 1829. tr. 1" 's-Gravenhage (stadh.) *22* febr. 1807 *Carolina Frederika Knaap,* geb. Zwolle 4 okt., ged. ald. 6 okt. 1783, † Amsterdam 22 okt. 1.827, dr. van *Berent Knaap* en *Wilmina Pelle; tr. 2*" Amsterdam 6 aug. 1828 *Hendrika Maria* de *Vries,* geb. Amersfoort, ged. ald. 22 nov. 1787, dr. van Jan *(Wouterus)* de *Vries* en *Jannetje Janse, wede.* van *Jacobus du Sart.*

Uil het eerste huwelijk:

1. *Alida Wilhelmina van Fernij Rosiersz,* geb. 's-Gravenhage *27* juli, ged. ald. (Gr. K.) 5 aug. 1807 *), † Amsterdam 17 mei 1545, tr. ald. 25 april 1827 *Julien Claude Nicolas Lambert,* geb. Amsterdam, ged. ald. (R.K. Franse Kerk) 1 aug. 1504, goudsmid, bijoutier, zn.

d. *Adriaan van Fernij* Jr., geb. Middelburg 23 mei 1773, kruidenier ald. (1811), ondertr. ald. 17 april 1803 *Jacoba Janse,* geb. Middelburg.
e. *Elisabeth Fernij* [375]), ondertr. Tholen 12 maart 1721 *Pieter Crijger.*
f. *Elizabeth van Fernij,* tr. Middelburg 22 juli 1739 *Joan Voutjé,* diaken (vader der weesscholen) 1751, '55, '59 te Middelburg.
g. *Elizabeth de Fernij,* tr. Middelburg 22 nov. 1742 *Frans de Keukelaar.*
h. *Elisabeth van Fernij,* tr. Middelburg 24 april 1764 *Pieter du Flo.*
j. *François van Fernij* [376]), koopman te Calais (1680), tr. vóór 18 okt. 1680 *Tannetie van Pantegem* [376]), dr. van *Pieter van Pantegem* en *Adriana de Maulpar.*
k. *Francijntien de Vernij,* tr. Middelburg 26 okt. 1658 *Engelaer Jaaabs.*
l. *Hendrik van Fernij,* geb. Bergen op Zoom, tr. Rotterdam 15 febr. 1708 [377]) *Cornelia van Thiel,* wede. van *Johannes Ernst.*
m. *Jacoba Fernie,* tr. Middelburg 2 nov. 1762 *Jan van der Brugge,*
n. *Jacobus Fernie: 19* sept. 1688 met *Susanneken Pieters* doopgetuige bij de doop van *Johannes,* zn. van *Jacobus Quartier* en *Maria Eduaerts te* Steenbergen.
o. *Jacob (US) van Fernij* [378]), koopman en wijnkoper te Middelburg, diaken (burseman) 1742, (bouwmr.) 1746, '50, te Middelburg, tr. Middelburg 11 sept. 1741 *Elisabeth Cornelia' Plevier* [379]), geb. ald. 1 okt. 1721, † 11 jan. 1793, dr. van Ds. *Johannes Plevier,* predikant te Serooskerke (S.) en Middelburg, en *Adriana Plasschaert;* dit huwelijk was kinderloos.
p. *Janneken de Vernij,* tr. Middelburg 9 juli 1667 *David van der Leij.*
q. *Johan van Fernij,* tr. Middelburg 21 febr. 1719 *Maria le Gouche,* waarsch. dr. van *Johan le Gouche* en *Agnes Gravins.*
r. *Johannes van Fernij,* van Middelburg, ingeschreven als student in A., L. en Med. te Groningen 7 okt. 1747.

van *Jean Baptiste Lambert en Marie Joseph Baudelet;* hij hertr. Amsterdam 5 nov. 1846 *Jacoba Wilhelmina Spinhoven, wede.* van *Johannes David van der Lingen.*

2. *Johanna Jacoba van Fernij Rosiersz.* geb. Amsterdam in 1808, † ald. 10 aug., begr. ald. 13 aug. 1811.

*) Doopgetuige: *Alida* van *Fernij,* geb. *Rosiersz.*

375) Mogelijk dezelfde als Vaa, 1.

376) 18 okt. 1680 (R.A. 's-Gravenhage not.) : *Tannetie van Pantegem,* huisvrouw van *Francois Fernij,* coopvrouwe tot Calis in Vranckrijk, *Adriaene van Pantegem. wede. Joannes Cornelis* te Vlissingen, dochters van *Pieter van Pantegem en Adriana* de *Maulpar,* zusterskinderen van *Hester de Maulpar,* ende *Christina Gillis wede.* van *Mathijs Maulpar.* die een zoon was van *Dominicus de Maulpar,* broeder van *Hester Magdalena de Maulpar* en nu getrouwd met *Jacques Conneau,* medeërfgenamen van *Hester de Maulpar.*

377) *Hendrik van Fernij* en *Cornelia van Thiel* wonen bij hun huwelijk in de Leeuwestraat te Rot' erdam.

378) Vide over hem: Nagtglas., Aantekeningen, pag. 1191: 1764: *Jacobus van Fernau.* een invloedrijk koopman te Middelburg wordt van tegennatuurlijke zo& beschuldigd, doch vrij gelaten; eene nieuwe verdenking geeft aanleiding dat hij de ducht neemt. Cf. Ned. Leeuw 1906, 81 en Verzameling De Vos (R.A Middelburg), sub *Plevier.*

379) Cf. Ned. Leeuw 1906, 81; Verzameling De Vos, sub *Plevier;* P. D. de Vos, De Vroedschap van Zierikzee van de tweede Helft der 16e eeuw tot 1795, Middelburg, 1931, pag. 531.

s. *Joannes van Fernij,* van Middelburg, *20* jaar, ingeschreven als student in de medicijnen te Leiden 5 sept. 1748.

t. *Josine van Fernij,* tr. waarsch. in 1736 N. *Palli.*

u. *Katrina van Fernij,* tr. Middelburg 28 april 1677 *Jan Verschuijre.*

v. *Kornelis de Fernij,* tr. West-Souburg 10 maart 1678 *Kornelia Kanemans.*

w. *Cornelis van Fernij,* uit Tholen, tr. *Elisabeth Bekker,* dr. van *David Bekker* († *1784*) [380]).

x. *Maria van Ferneij* [381]), geb. Rotterdam, ondertr. Culemborg 13 jan. 1678 *Willem Leenderts van Vollenhove,* ged. ald. 2 nov. 1652, zn. van *Leendert Willems van Vollenhove.*

ij. *Maria Verney,* tr. Middelburg 25 mei 1773 *Jacobus de Kluijsenaar.*

z. *Maria Ferni,* tr. Middelburg 19 aug. 1777 *Jochem Koevelt.*

aa. *Nicolaas van Fernij,* tr. Middelburg 7 jan. 1728 *Baren-, dina Verschoor.*

bb. *Prina Ferny,* geb. 1741/2, † Middelburg 4 mei 1808, tr. *D. Belle,* † vóór 4 mei 1808.

Addenda en corrigenda:

Inleiding: le alinea, 7e regel: lees *Nicolaas van Fernij* (V 1).

Noot b: lees N. Fr. Volks-alm. 1892, pag. 187,

In het staatje *Van Fernya:* Ia, 3: *Hans Doawes van Offen-(ga) huizen:* mogelijk wedr. van of 'hertrouwd met *Saek Pop-, ma.* (Cf. Jierboekje fan it Genealogysk Wurkforbân 1958, pag. 47).

Naamsovereenkomst is er ook nog met: de bankier *Joseph Paris dit du Verney* 1684-1770 (vide Saint-Simon, Mémoires, éd. de la Pléiade, tome 111, page 88, note 8) en de Geneefse genealoog *R. Dufour-Verney.*

Genealogie:

Noot 2 aanvullen met: *Frans Geerbrants* gebruikt hier een merk ter ondertekening in de vorm van een Latijns. kruis, waarvan de top verbonden is met het rechter uiteinde van de dwarsarm door een streepje; het linker deel van de dwarsarm is voorzien van een verticaal1 streepje: van de voet gaan drie streepjes uit: een verticaal, een naar links met een hoek van 45°, een naar rechts met een hoek van 45°, alle drie doorlopend tot één grondvlak.

Noot 7, a: lees 10 febr. 1579.

Noot 7, d: lees voor hun moeder.

Noot 7, j: lees, 14 juli 1603,

Noot 20, a: 'lees 1 april 1580.

Noot 32, e: lees i.p.v. † 12 okt. 1629: f. 12 okt. 1629.

11a, 6: *Pieter Stevens van der Heijs,* † na 28 maart 1627 [179]).

11a, 8: lees waarschijnlijk zoon van *Jan Bolcole.*

111 a, 2: *Catalijne Franss van Fernij,* † tussen 17 febr. 1637 [85]) en 25 jan. 1651 [51a]).

Invoegen noot 53, b: 25 jan. 1651: *François van Fernij* treedt op als oom en voogd bij het huwelijk van *Pieter de Clercq* met *Maria Clement* (Middelburgse Huwelijken in de Collectie Van der Poest Clement op het Centraal Bureau voor Genealogie).

IV a, 1: *Janneken van Fernij,* geb. Middelburg, tr. ald. [54a]) (ondertr. Vlissingen 10 juni 1656) *François Clement,* geb. Middelburg.

Noot 54a: Vide Middelburgse Huwelijken in de Collectie Van der Poest Clement op het Centraal Bureau voor Genealogie.

111b, 6: *Marcelis Pieters van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 25 aug. 1615.

IVc, 7: *Hendrick Nolst,* † na 23 aug. 1676 [91a]).

Vc: *Maeyke Rijshoeck,* begr. Rotterdam 25 april-1 mei 1683.

Vc, 5: *Heijndrina van Fernij,* † *na 13* nov. 1727 [104]).

Vd: *François van Fernij,* begr. Gouda 28 jan. 1698.

Vd, 2: lees *Nicolaas Wijaart* [122]).

IVe, 1: lees (acte verl. 10 mei 1682).

Vf: lees 1 V f. *Pieter van Fernij.*

Noot 144, e, 4e regel: lees attestante i.p.v. attestatie.

Id., 7e regel: lees Bouckweyde Houcken.

Noot 144 f, 1e regel: lees R.A. i.p.v. R.R.

Vg: lees 1 V g. *Johannes van Fernij,* en: † na 11 juli 1665 [147a]), na 15 juli 1675? [147b]).

Vh: lees 1 V h. *Nicolaes van Fernij,*

IIIk, 1: *Celyken Jans van Fernij,* † na 13 april 1681? [297]).

1Vk: *Jan Jansen van Fernij,* † tussen 30 april 1688 [179a]) 17 sept. 1694 [179b]).

1Vk, 4: *Lucia van Fernij;* noot 181 vervalt.

1Vk, 8: *Lambrecht van Fernij,* ged. Bergen op Zoom 25 sept. 1669.

380) Cf. Nagtglas, Aantekeningen, pag. 1543: daarom mogelijk de, zelfde als VIaa, 7.

381) Mogelijk een dochter van IVe, aangezien de geboden ook te Amsterdam gingen.

KORTE MEDEDELINGEN,

Het wapen van het waterschap „Het Koningsdiep",

Bij Koninklijk Besluit van 25 juni 1965, No. 9 is aan het Friese waterschap „Het Koningsdiep" een wapen verleend, waarvan de beschrijving luidt als volgt:



„In sabel een golvende paal van zilver, in het schildhoofd overdekt door een gouden kroon van drie bladeren: het schild voorzien van flanken: ter rechterzijde golvend gedwarsbalkt van zes stukken van zilver en azuur, ter linkerzijde golvend gedwarsbalkt van zes stukken van zilver en keel. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen."

Het waterschap, dat vrijwel geheel op gebied der gemeente Opsterland ligt, heeft zijn naam ontleend aan het riviertje „Het Koningsdiep", dat ontspringt in het Fries-Drentse grensgebied. Oudtijds mondde dit „cleyn waterken", zoals Winsemius het noemde, uit in de Middelzee. Wanneer in die zeeboezem het water bij storm en springtij hoog opliep drong het zeewater langs het Koningsdiep ver het binnenland in en veroorzaakte overlast in het westelijk deel van het waterschap. Vanuit de Middelzee voeren ook zeevarenden diep het binnenland in langs ditzelfde riviertje. Een muntvondst bij Terwispel, bestaande uit Angelsaksische munten, lijkt voor

die stelling een bewijs te zijn. Het Koningsdiep werd, stellig mede daarom, in de Middeleeuwen gerangschikt onder de Koninklijke rivieren, de „rivulos regales". De meest normale funktie van de rivier was overigens 'uiteraard de afvoer van het overtollige water uit het veengebied op de grens tussen Drenthe en Friesland.

De golvende paal in het wapen is het symbool voor het Koningsdiep. Het kroontje in het schildhoofd daar overheen herinnert aan de rangschikking der rivier onder de „rivulos regales". De golvend gedwarsbalkte flanken brengen in beeld de vanuit West en Oost dreigende wateroverlast. Het zeewater is met blauw aangegeven, het bruine venwater met rood.

De kroon dient uitsluitend ter versiering.

MR. G. A. BONTEKOE.

Het wapen van het waterschap „Bezuiden de Vecht".

Bij Koninklijk Besluit van 21 mei 1964, No. 22 is aan het Overijsselse „Waterschap bezuiden de Vecht" een wapen verleend, waarvan de beschrijving luidt als volgt:



„Gedeeld: 1. doorsneden: a. In goud een kruis van keel; b. In sabel een golvende rechterschuinbalk van azuur, gezoomd van zilver, waaroverheen een abtsstaf van goud, overdekt met een opengeslagen bijbel van zilver, goud op snede, bedrukt met de Griekse hoofdletters alpha en. omega van sabel, op elke bladzijde één. 11. In keel drie rechter-schuinbalken, geruit van zilver en azuur door middel van vier verticale lijnen en een schuinrechtse lij,, evenwijdig aan de zij.-kanten van de balk.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen".

Het rode kruis op gouden veld is het wapen van het invloedrijke geslacht *Van Rechteren,* dat eeuwen lang (en ook nu nog) grote bezittingen in het gebiesd van het waterschap had en heeft.

De golvende schuinbalk met zilveren rand herinnert aan de rivier de Vecht, die ook in de naam van het waterschap voorkomt. De abtsstaf met de bijbel is opgenomen als herinnering aan het beroemde klooster op de St. Agnietenberg, waar o.m. *Thomas à Kempis* een der kloosterlingen is geweest.

Het rode veld met de drie geruite schuinbalken tenslotte is het wapen van het geslacht *Van Dedem.* Het kasteel „De Berg", waar deze familie haar hoofdzetel had, ligt op territoir van het waterschap. Mr. *A.* Baron *van Dedem* maakt sinds 46 jaren deel uit van het bestuur van het waterschap.

De kroon is alleen toegevoegd ter versiering.

MR. G. 4. BQNTEKOE.

Hoevel.

(LXXXII, kol. 219 e.v.)

Met bijzondere belangstelling nam ik kenis van het artikel van de heer J. J. Hooft van Huysduynen, in „De Nederlandsche Leeuw" van juli 1965, getiteld: De afstamming van Dr. Engelbert Hoevel, secretaris van Borculo.

Deze belangstelling geldt zeer zeker ook de passus', waarbij de schrijver opmerkt dat de voornaam *Engelbert* bij dragers van de familienaam Hoeve2 (e.d.) reeds zeer vroeg voorkomt. Ik kan er aan toevoegen, dat de voornaam *Engelbert* in het oosten des lands zelfs een modenaam geweest is.

Misschien heeft schrijver het niet bedoeld, maar uit zijn artikel lijkt de suggestie naar voren te komen, dat het geslacht *Van Ho(e)vell,* waarin inderdaad de voornaam *Engelberf* ook veelvuldig wordt aangetroffen, daarom zou samenhangen met het geslacht *Hoevel.* Daar *Engelbert* een modenaam is, behoeft dit niet. Ook de gelijkenis van familienaam mag niet tot conclusies voteren. Terwijl de *Hoevel's* een ambtelijk bestaan 'leidden, zijn de *Van Ho(e) vell's* riddermatig. Wel was het in de 19de eeuw zó, dat beide geslachten hetzelfde wapen voerden (drie heuvels, 2, 1.) maar het stond toen ook vast, dat dit als een usurpatie werd opgevat.

Belangrijk zijn de resultaten, die het speurwerk van de heer Hooft van Huysduynen heeft opgeleverd. Hij bracht, dank zij het Engelbert-onderzoek, geheel nieuwe gegevens aan het licht. Met deze gegevens kan de tweede generatie, voorkomende in: „Genealogie van het geslacht van *Van Höevell* of *Van Hövell",* Deventer 1869, aanwezig bij ons Genootschap en het Centraal Bureau voor Genealogie, belangrijk worden aangevuld, terwijl nu ook meer licht schijnt op de familie *Hoevel,* waarover weinig bekend was en de samen-*hang fragmentarisch.

J. G. F. M. G. baron VAN HÖVELL TOT WESTERFLIER.

BOEKBESPREKING

J. Spanhove, m. s. c. De grafstenen binnen de kerk van Asse. Ascania-Bibliotheek, Asse, 1964.

Uitgaande van een (beschrijving van de zerken in de kerk te Asse in de Belgische provincie Brabant, verschaft de schrijver ons een zeer groot aantal gegevens over de aldaar gevestigd 'geweest zijnde personen en geslachten. Onder meer over de geslachten *De Cofereau, Crick, De Heze, Van Innichoven, Van Innis, Lahoese, Van der Slagmolen* en *Verspecht* bevat deze uitgave veel gegevens.

Het aardige boekje telt 204 bladzijden en 57 illustraties (grafstenen, huizen, oude documenten etc.) en kan voor de prijs van 120 B elgische franken besteld worden bij Ascania, Mollestraat 5 te Asse (België).

Elisabeth Esterhues, Die Seidenhändlerfamilie Zurmühlen in Münsteri. W. Herausgegeben vom Rheinisch-Westfälischen Wirtschaftsarchiv zu Köln, Köln 1960.

Deze studie, Band 4 (Neue Folge) van „Schriften zur rheinisch-westfälischen Wirtschaftsgeschichte" voert als ondertitel „Ein Beitrag zur Handelsgeschichte Westfalens im 17./18. Jahrhundert".

De 'oudst bekende voorvader van deze „Seidenhändlerfamilie *Zurmiihlen (Zurmollen)* is *Hinrich thor Mollen,* „Sattelmacher" te Munster in Westfalen, gehuwd met *Anna Olffen,* levende in het begin van de 17de eeuw. Zijn zoon *Hinrich zur Mollen* († in 1669), koopman te Munster, was zeer waarschijnlijk de stichter van de in dit boekje besproken handelsonderneming, die na de dood in 1749 van *Anna Elisabefh Pohlmann,* weduwe van *Pieter Zurmollen* (1675—1723), werd opgeheven. Het archief der onderneming kwam in handen van een gelijknamig geslecht *Von zur Mühlen,* stammende uit het eohtpaar *Johann Anfon Theodor Joseph Zurmühlen* (1742-1791)*-Maria Margarefha Elisabefh Buchholfz* († in 1781), welke laatste een tantezegster was van *Anna Maria*

Coermann, echtgenote van Dr. *Johann Henrich Zurmiihlen* (of *Zurmollen*) (1719—1764), en aldus een volle nicht van de Hofrat Dr. iur. *Peter Mauritz Zurmühlen*, met wie de „Seidenhändlerfamilie" *Zurmühlen* in 1805 uitstierf [1].

Dit thans, in het Haus Ruhr aanwezige archief was de basis voor deze studie, die zich aan de hand daarvan verdiept in de bedrijfsvoering van een dergelijk handelshuis in de 17de en 18de eeuw met de daaraan verbonden economische facetten. Voor de Nederlandse genealoog zijn van belang de op de bladzijden 44-46 vermelde namen van Nederlandse connecties, o.m. *Isaack Verheick en Hermann Ketelack te* Amsterdam en talrijke leden van een geslacht *Van Dorsten*.

Bovendien treft men onder de vijf losse bijlagen aan — behalve o.m. een geslachtslijst van de „Seidenhändlerfamilie" en een overzicht van de banden tussen haar en het voormelde gelijknamige geslacht — een „Verzeichnis der holländischen Lieferanten, mit denen langjährige Geschäftsverbindungen bestanden", waarop deze uitsluitend te Haarlem en Amsterdam gevestigde leveranciers met naam, soort geleverde goederen en tijdperk worden vermeld: het betref 'hier onder meer leden van de geslachten *Apostool, Van Breda, De Haan, Hanlo, Heshuysen, Van Lennep, Roeters, Verhamme* en *Willink*.

Het ruim zeventig, bladzijden tellende boekje vormt een interessante bijdrage tolt de economische geschiedenis van West-Duitsland in de 17de en 18de eeuw.

Fritz Geisthardt, Wirtschaft in Mittelnassau. Hundert Jahre Industrie- und Handelskammer Limburg 1864-1964. Herausgeber Industrie- und Handelskammer Limburg, Limburg an der Lahn, 1964.

Ter herdenking van de oprichting van de „Handelskammer" te Limburg an der Lahn kwam deze uitgave tot stand. Zij geeft een overzicht van de ontwikkeling van handel en bedrijf in de „Landschaft Mittelnassau" gedurende de laatste honderd jaren. In het begin van deze periode maakte Limburg an der Lahn deel uit van het onafhankelijke Hertogdom Nassau, dat in 1866 bij Pruissen werd ingelijfd. Na het betrekkelijk rustige en voorspoedige tijdperk tot 1914 worden besproken de bewogen jaren van en na de Eerste Wereldoorlog, de economische crisis, de nationaal-socialistische periode, de Tweede Wereldoorlog en gevolgen en tenslotte de in 1948 met de „Währungsreform" aangevangen economische opleving.

Een litteratuuropgave, een lijst van voorzitters en secretarissen van de Handelskammer Limburg sedert 1865 en registers besluiten dit goed verzorgde, 198 bladzijden tellende boekje, dat verlucht is met een tiental afbeeldingen van plaatselijke industriële ondernemingen.

Stamboom van de familie Buringh, door Eltjo Buringh (1965).

Het geslacht *Buringh* stamt in de mannelijke lijn af van *Eppo Hiltiens*, landbouwer en kerkvoogd, te Zuidbroek, die in het begin van de 17de eeuw was gehuwd met *Epke Elties*.

De geslachtsnaam *Buringh* werd aangenomen door de kinderen van zijn betachterkleinzoon *Hommo Eltjes* (geb. in 1727), landbouwer te Noordbroek. In andere takken van het geslacht werden later de geslachtnamen *Hommes, Renken, Ten Have, Gastman, Poppens, Det(h)mers* en *Edzes* aangenomen, doch deze takken zijn in dit boek niet verder uitgewerkt,

Een zoon van de stamvader was Ds. *Hillenius Eppens*, predikant te Blijham 1652-1684, en ook diens zoon *Poppo Hillenius* werd in 1692 als student te Groningen ingeschreven. Toch lag en ligt het zwaartepunt van dit geslacht in de agrarische sector, zodat men thans onder de gezinshoofden aantreft een drietal landbouwers en een hoogleraar in de tropische bodemkunde aan de Landbouwhogeschool te Wageningen.

Over aangehuwde geslachten bevat het boek vele mededelingen. In de jongere generaties worden ook gegevens over de kinderen van de vrouwelijke leden van het geslacht verstrekt.

Het boek, dat 120 bladzijden en een staat van de 16 kwartieren van *Eltjo Buringh* (1891-1961) omvat, is te verkrijgen tegen storting van ƒ10,— per exemplaar op de girorekening nr. 932810 van P. Buringh, Marterlaan 20, Wageningen-Hoog, post Bennekom.

Die Nachkommen der Victoria, Königin v. Grossbritannien u. Irland, Kaiserin v. Indien. Sonderdr'uck aus dem Archiv für Sippenforschung, Heft 18. C. A. Starke Verlag, Limburg a./d. Lahn 1965.

Het bezoek van de Britse vorstin aan Duitsland was voor de redactie van het bekende Duitse genealogische tijdschrift „Archiv für Sippenforschung" aanleiding om enige artikelen in dat blad te wijden aan het Britse vorstenhuis en deze bijdragen zijn thans in deze „Sonderdruck" gebundeld.

Van de bijna 40 'bladzijden van deze overdruk worden ongeveer 30 pagina's in beslag genomen door de „Nachkommentafel Queen Victoria" door Gisela Kretschmer, in welke parenteel de volledige nakomelingschap van de Britse koningin *Victoria* (*18* 19—190 1) is opgenomen.

Deze zeer uitgebreide nakomelingschap omvat, behalve de thans levende koningin van *Engeland*, de koningen van *Noorwegen* en van *Griekenland*, de koningin van *Denemarken*, de ex-konigin van *Spanje*, de ex-koningen van *Joegoslavië* en *Roemenië*, ook vele mindere goden. Omdat in vrijwel alle vorstelijke huizen na de Tweede Wereldoorlog gebroken is met de voordien vrij streng gehandhaafde eisen van „Ebenbürtigkeit" treft men thans onder de nakomelingen van deze Britse koningin en keizerin van Indië vele niet-adellijke „commoners" aan. Wij noemen van de Britse namen: *Ambler, Hicks, Brandram, Abel-Smith, Liddell-Grainger, Huntington-Whiteley;* van de Noord-Amerikaanse: *Bryan, Harris, Patterson;* van de Noorse: *Ferner, Lorentzen* en van de Duitse: *Nielsen*. Zowaar ook een afstammeling met een 'Nederlandse naam treft men in deze parenteel aan en wel *Helen Sophia van Eyck*, geboren te Londen 25 oktober 1963, dochter van de te 's-Gravenhage op 3 mei 1916 geboren *Robert van Eyck* en diens echtgenote *Christina Margarethe* prinses *van Hessen*.

Behalve de portretten van *Victoria*, haar gemaal en haar negen kinderen met hun echtgenoten bevat deze overdruk nog vele andere afbeeldingen.

Dr. W. F. Lichtenauer, Rotterdam in november en december 18 13 tussen Den Haag en Gorcum. N.V. Uitg. Nijgh en Van Ditmar, Rotterdam/'s-Gravenhage 1964.

Met deze uitgave heeft het Historisch Genootschap 'Rote-

1) Tussen de beide hier vermelde geslachten is geen Verwantschap in de mannelijke lijn gebleken. Evenmin blijkt van enige verwantschap met het Nederlandse geslacht *Zur Mühlen*, afkomstig uit Narwa (Estland), waarvan de niet-Nederlandse takken tot de adel van het H.R. Rijk behoren en onder de naam *Von zur Mühlen* thans nog in Duitsland en elders in Europa, Amerika en Afrika voortleven.

rodamum' zijn bijdrage willen leveren aan de herdenking te Rotterdam van Nederlands bevrijding in het najaar van 1813.

Schrijver heeft er naar gestreefd om hierbij een zo objectief mogelijk standpunt in te nemen tussen de elkaar bestrijdende machten, t.w. het herrijzende Nederland, dat zetelde te 's-Gravenhage, en de Fransen, die Gorinchem nog bezet hielden. De positie van Rotterdam als aanvankelijk een hiertussen liggend niemandsland is daarbij scherp belicht.

Na een inleiding en hoofdstukken over resp. „Nederland na Leipzig" en „De Franse autoriteiten tegenover het opkomende Nederlandse onweer" volgt een nauwkeurig verslag over hetgeen te Rotterdam van dag tot dag is voorgevallen tussen maandag 8 november en zaterdag 11 december 1813, toen Rotterdam wederom zeehaven werd.

Het personenregister vermeldt menige thans nog bekende Rotterdamse naam.

Vele aantrekkelijke illustraties, de talrijke „Aantekeningen" en de „Lijst van aangehaalde uitgaven" verhogen de waarde van dit 150 bladzijden tellende boek, dat voor de prijs van ƒ12,50 (gebonden) in de (handel is.

Klokken en klokkengieters. Bijdragen tot de campanologie, door de Historische Commissie van de Nederlandse Klokkenspel-Vereniging. 1963.

Dit belangrijke boekwerk wordt ingeleid door een voorwoord van Mr. Romke de Waard, voorzitter van de Nederlandse Klokkenspel-Vereniging. In het eerste deel behandelt André Lehr op diepgaande wijze de „Middeleeuwse klokkengietkunst".

Door het hierop volgende tweede deel zal de genealoog in het bijzonder geboeid worden. Dit deel, getiteld „De Utrechtse klokgieters en hun verwanten" door Drs. C. N. Fehrmann met medewerking van J. W. C. Besemer, bevat immers uitvoerige gegeven over de Utrechtse klokgieters-geslachten De *Borch, Both, Butendiic, Van Meurs, Van Wou*, e.a. in de 15de, 16de en 17de eeuw,

Met een derde deel over „De werkstukken van de Utrechtse klokgieters" wordt dit ruim 300 bladzijden tellende en van illustraties voorziene boek besloten.

Deze bundel is verkrijgbaar bij het secretariaat van de Nederlandse Klokkenspel-Vereniging, Burg. Keestrasingel 14 te Culemborg.

P. Forbes Wels, De Nederlandse cavalerie. Uitgeversmij. C. A. J. van Dishoeck, Bussum 1963.

Dit boekje, aanvangende met een „Inleiding, met een vergelijking tussen 'oude' en 'nieuwe' cavalerie", vervolgt met een hoofdstuk over „Het Staatse Leger", waarin behalve een historisch overzicht ook de „genealogie" wordt verstrekt van de cavalerieregimenten, die in het begin van 1795 nog bestonden. Het hierop volgende hoofdstuk behandelt de tijdperken van de Bataafse Republiek, het koninkrijk Holland en het Franse keizerrijk. Hoofdstuk 111, getiteld „Het Koninkrijk der Nederlanden" is gesplitst in A. Historische aantekeningen betreffende de oprichting van de stammen der tegenwoordige regimenten huzaren; B. Genealogie der regimenten; C. Uniformen.

Als besluit enige bijlagen, waaronder van groot belang is de bijlage 1, vermeldende alle kolonels, die de regimenten cavalerie van *1594* tot *1795* hebben gecommandeerd.

Het boekje telt bijna 140 bladzijden en bevat een groot aantal zowel gekleurde als ongekleurde afbeeldingen. Het is voor de prijs van ƒ5,90 in de handel.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

de Bruyn van Berendrecht. Op *25* april 1659 tekenden te Amsterdam (Puy) aan Dr. (med.) *Gerardus Cornelisz. de Bruyn van Berendrechf,* oud 25 jaar, en *Susanna Piefers Meerhouf,* oud 18 jaar, dr. van *Pieter Meyndertszn.*

Gevraagd dopen (mogelijk R.K.), alsmede voorouders van dit bruidspaar.

Was zijn vader wellicht identiek met *Cornelis,* zn. van *Gerrit Janszn. de Bruyn van Berendrecht* en *Maria van Diemen* (zie Ned. Leeuw 1938, kol. 44)?

Is het mogelijk dat dit geslacht afstamt van *Gherif die Bruyn Gherit Lamszn. (van Berendrechf),* † circa 1500 (zie Ned Leeuw 1915, k. 103) ? Merkwaardig is, dat — blijkens het wapenbord in de regentenkamer van het R.K. Jongensweeshuis te Amsterdam — Dr. *Gerard de Bruyn van Berendrechf* (zoon van *Gerard* en *Susanna Meerhouf)* voerde: in goud drie rode eendjes, 2 en 1.

Wassenaar. MR. H. W. B. WEFERS BETTINK.

van Loon. *Mechteld van Loon,* † *16* febr. 1700, tr. 1° Mr. *Reynier van Oosterhouf,* † vóór *1695;* tr. 2° Utrecht 13 mei 1695 *Johan de Wijs,* geb. *22* nov. 1663, secretaris van de kleine rol 's lands van Utrecht, † 30 aug. 1723.

Gevraagd: gegevens over de ouders, groot- en overgrootouders van *Mechteld van Loon,*

Newlands, Cape (Z.-Afrika). H. W. C. MEERBURG.

man der Mije. Reeds verschillende malen werd in dit maandblad aandacht besteed aan het geslaoht *Van der Mije,* voerende in zilver drie zwarte palen. Een blad perkament, berustende in het Museum „Amstelkring", geeft de volgende stamboom van de bekende pastoor van het Amsterdamse Begijnhof, *David van der Mije.*

(I) *Joan van der Mije* schiltknape woonde op 't huys en Ridderlijke Hoffstede van der Mije is vermalt A° 1362, 1375, 1379 en 1387 met *Joan* sijnen soone. Hij trout .....

(II) *Joan van der Mije* is vermelt A° 1387, 1395, 1398 en werd A° 1405 gestelt onder schiltbortighe ende Ridderschap tentijde van Hartoge Willem van Beijeren siet Gouthoven fol. 422 trout .....

(III) *Hendrick van der Mije* wort vermelt A° 1420, 1434, 1437, 1439 ende A° 1444 als schiltknape. Hij trout *Cafharine van Zaenen* [1]).

(IV) *Joan van der Mije* Raetsheer van 't Hoff van Hollandt A° 1430. Siet Gouthoven fol. 104. Hij trout *Anna van der Aa* [2]).

(V) *Hendrick van der Mije* Raetstheer van 't Hoff van Hollandt A° 1472. Siet Gouthoven fol. 472. Hij trout 1° *Maria van der Moer van Barendrecht.* 2° ..... *van Swiefen* [3]).

(VI) *Gerit van der Mije* tweeden Soone van *Hendrick.* Hij was A°1528 22 jaeren out sijnde getrout met ..... [4]). Sij out sijnde 18 jaeren.

1) wapen : in zilver een rood kruis.
2) wapen: gedwarsbalkt van goud en zwart van zeven stukken.
3) wapen: in rood drie zilveren violen, 2 en 1.
4) wapen: in goud (?) een smalle dwarsbalk vergezeld van drie meerbladeren (?), 2 en 1.

(VII) *Joan van* der *Mije* Ridder van Jerusalem. Hij trout ..... *Storm van Wena* [5]).

(VIII) *David van der Mije* trout *Margareta van der Burgh* [6]). Ende laeten naer . . . kinderen.

(IX) *Wouter van der Mije* trout *Joanna van Naerden* [7]). Ende laeten naer ... kinderen.

(X) *Joan van der Mije* trout *Machtildis Spigels* [8]). Hij sterft den 29 Jan, 1669. Ende laeten naer *Pieter Arnout Cornelis* ende *David van der Mije*.

(IX) *David van der Mije* 1 U L Pastoer der Stadt Ende Begijnhoff van Amsterdam Ende Lantsdeecken aldaer.

Bij zijn ondertrouw te Amsterdam (Uuy 7 nov. 1618) met *Machteltje Pieters Spiegels* [9]) wordt *Jan van der Mije* (gen. X) vergezeld van zijn vader *Wouter Davidszn. van der Mije*.

Gevraagd wordt of bovenomschreven stamreeks kan worden bevestigd en/of aangevuld.

De onder gen. X vermelde zoon *Arnout van der Mije* [10]) ondertrouwt te Amsterdam (Puy 3 april 1655) *Johanna Vloots*, „van 's Bosch". Bijzonderheden gevraagd omtrent haar en haar voorouders.

Wassenaar. MR. H. W. B. WEFERS BETTINK.

Pijl-Mattheus-van der Steen, Gevraagd nadere bijzonderheden over en kwartieren van *Claes Cornelisz. Pijl* (*Peijl, Pijll*) en *Neeltgen* (*Nellichje*) *Mattheus (Mathees)*, gehuwd te Utrecht (St. Jacobskerk) 14 mei 1638 (ondertr. 29 april); hij als j.g. van Utreoht en wonende in de Jossteeg bij de Viersenhoeck; zij als j.d. van Utrecht en wonende in de Goestraat.

De volgende kinderen zijn bekend, allen gedoopt in de Geertekerk te Utrecht: 1. *Willemyna*, ged. 30 maart 1641; 2. *Joannes*, ged. 25 november 1649; 3. *Jasperijntje*, ged. 24 augustus' 1651.

Een kind van *Claes Cornelisz. Pijl1* wend telkens als overleden aangegeven op: 29 sept. 1651; 8 april 1656; 7 sept. 1657; 27 okt. 1662; 19 sept. 1670.

Claes Pijl was getuige bij het huwelijk van zijn zoon *Joannes* met *Cecilia van der Steen* op 20 oktober 1675 (ondertr. 3 okt.) te Utrecht (St. Janskerk). *Joannes Pijl* woonde toen in de Korte Viesteeg, *Cecilia van der Steen* woonde in de Hoog Jacobinstraat en werd geassisteerd door *Adriana van Driel*, haar „anghouder moij". Bij dit huwelijk gingen de geboden „mede tot Jutphaes".

Joannes Pijl wordt 28 mei 1677 als overleden aangegeven.

Op 3 mei 1693 wordt een *Claes Pijl* als overleden aangegeven.

Tevens gevraagd gegevens over het voorgeslacht van *Cecilia van der Steen.*

Amsterdam. B. F. VAN WALLENE.

Renoy, Op 16 december 1668 testeerden voor notaris van Medemblick te 's-Gravenhage de echtelieden *Lodewijk Renoy*, koetsier van Jonker Jacob van Reygersbergen, heer van Cou-

5) wapen: in goud een blauwe dwarsbalk.
6) wapen: in goud een gebogen rode schuinbalk.
7) wapen: in goud een rode hoekige dwarsbalk vergezeld van drie sterren, 2 en 1.
8) wapen: *doorsneden* 1 in zilver drie naar rechts gewende rode hertenkoppen, 2 en 1, 11 in rood een zilveren roos.
9) dr. van *Pieter Lawrenszn. Spiegel en Griete Pietersdr.* (Elias, De vroedschap van Amsterdam, pag. 89).
10) Een der „Staalmeesters" (Jaarboek Amstelodamum 1957, pag. 65).

werve en Krabbendijke, en *Adriaantje Theunisdr. Keyser* ten behoeve van hun zonen, *Antonie, Rutger* en *Adriaan.*

Het lijkt niet waarschijnlijk, dat *Lodewijk Renoy* uit Middelburg, alwaar Jonker Jacob van Reygersbergen woonachtig was, afkomstig is, aangezien het oudste fiche van de Bibliothèque Wallonne te Leiden over het geslacht *Renoy* dateert van 1698.

Gevraagd nadere gegevens van het echtpaar *Renoy-Keyser.*

Amsterdam. **DR. H. J. PABBRUWE.**

van Royen. Aan de portretten-collectie van oud-burgemeesters van de gemeente Nijeveen, aangelegd ten behoeve van de raadzaal1 aldaar, ontbreekt alleen nog het portret van *Jan Warmolt van Roijen* (1844—1890), burgemeester van Nijeveen 1869—'78.

Hij was 30 juli 1844 geboren te Vledder als zoon van *Marinus Adrianus van Royen (1807-1888)* en *Suzanna Geertruida Kreeft* (1819-1897). Hij vertrok uit Nijeveen in verband met zijn benoeming tot notaris te Borger. Hij overleed aldaar, ongehuwd, 11 februari 1890. Hij behoorde tot het uit Berlicum afkomstige geslacht *Van Roijen,* behandeld in Ned. Patriciaat Ao. 1912 (zie aldaar blz. 343 en Algem. Nederl. Familieblad 16e jrg. (1903), kol. 125).

Navraag bij o.m. familieleden heeft geen succes gehad. Met toezending ter reproductie, of eventuele gegevens over een afbeelding van voornoemde *J. W. van Royen c.q.* een groepsfoto, waarop hij mocht voorkomen, zou men ondergetekende zeer verplichten (tel. 05229 - 212).

Nijeveen. DE **BURGEMEESTER** VAN NIJEVEEN.

Teengs. Waar en wanneer overleed *Jacob Teengs*, luitenant ter zee, raad en burgemeester van Monnikendam, lid der Staten van Holland, geb. Edam 15 nov. 1748 als zoon van Mr. *Claes Teengs* en *Willemoet Pont (zie* Nederl. Patriciaat 1921/'22, blz. 297) .

's-Gravenhage. P. R. TH. ZANDER TER MAAT.

van der Voort-Turly. *Abraham van der Voort,* makelaar te Amsterdam huwde aldaar 3 januari 1696 *Catharina Turly.* In 1702/'03 is hij als makelaar geroyeerd, Waar en wanneer hij is 'overleden- is mij niet bekend. Zij waren de ouders o.a. van Ds, *Jan van der Voort,* predikant te Zuilen 1731, te Montfoort 1741, emeritus 1752, † 24 februari 1765, oud 61 jaar. Deze *Jan van der Voort* huwde 1° Utrecht (Catharijnekerk) 4 juni 1731 *Jacoba Cornelia van Wachendorff,* ged. Utrecht 18 oktober 1705, † aldaar 6 maart 1734, dr. van Dr. *Alexander Carel Philip van Wachendorff,* hospitaalmeester Jahanniter- en Maltezer-Convent St. Cath., en *Gerarda van Sypesteyn. Zij* zijn getrouwd met gesloten deuren terwijl als zijn aanwezig zijnde ouders worden genoemd *Christiaan Wentzel en Catharina Turly.* Het is mogelijk dat deze *Christiaan Wentzel* de tweede echtgenoot was van *Catharina Turly.*

Gevraagd de doop van Ds. *Jan van der Voort,* alsmede doop en overlijden van zijn ouders; wie was verder *Christiaan Wentzel?*

's-Gravenhage. N. VAN OOSTERZEE.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — verslag van de Algemene Ledenvergadering, gehouden op zaterdag 26 juni 1965 in het Stadhuis van Venlo. — Jaarverslag 1964. — van Fern(e)ij, door Mr. 0. Schutte (slot). — Korte mededelingen: Het wapen van het waterschap „Het Koningsdiep"; Het wapen van het waterschap „Bezuiden de vecht"; Haevel. — Boekbespreking. — vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN. PRINS VAN LIPPE BIESTERFELD

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegenlaan* 70, wassenaar.

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 25,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap tc 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris IR. C. M.R. DAVIDSON, *Jacob de Graefflaan* 17, 's-Gravenhage.

Alle overige correspondentie (niet bestemd *voor* Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* 5, 's-Gravenhage.

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073 ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken

No. 11 **LXXXII e Jaargang** **november 1965**

BESTUURSBERICHTEN.

Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heren B. H. Boissevain, J.C. J. M. van Groeningen, Prof. Mr. P. W. A. Immink, Mr. R. van Rees en Ir. W. F. Westenenk, respectievelijk sedert 1916, 1962, 1955, 1953 en 1951 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:	**Voorgesteld door:**
A. J. KALIS, *Rijnlaan 104bis A, Utrecht.*	D. W. VAN LEEUWEN, *Utrecht.*
Mevrouw Ch. G. HOYTEMA VAN KONIJNENBURG geb. ROMSWINCKEL, *Huize „Hondenbosch"*, Heino (Ov.).	Jhr. Drs. M. J. VAN LENNEP, *Leeuwarden.*

Adreswijzigingen:

Jhr. P. BEELAERTS VAN BLOKLAND,	Tabora (Tanzania), *c/o Regional Agricultural Office, P.O. Box 72.*
A. B. DULL TOT BACKENHAGEN,	Leeuwarden-W., *„Liuwherne," Berliozstraat 26 B.*
M. C. DE HAAN,	Veldhoven (N.-Br.), *Provincialeweg 61.*
H. J. METHORST,	Arnhem, *Amsterdamseweg 122.*
G. H. M. REYMER,	Rotterdam-14, Jacob *van Akenstraat 134.*
R. A. ROELOFS,	Leiden, *Hogewoerd 140.*
J. W. F. BARON VAN WASSENAER,	Groningen, *Mauritsstraat 41.*

Het Genootschap is in ruil getreden met: Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, p.a. de heer J. Hendrickx, Ommeganckstraat 2a, Antwerpen (België); tijdschrift: „Vlaamse Stam."

In het Verslag van Algemene Ledenvergadering van 26 juni 1965 (kol. 315 e.v.) dient onder de namen van de aanwezige leden nog te worden vermeld die van Mejuffrouw Dr. A. J. Maris.

De oudste generaties van het huis Nassau,

door H. F. J. HESSELFELT.

Ofschoon er in de loop der jaren heel wat gepubliceerd is geworden over de oorsprong van ons vorstenhuis, bestaat er nog steeds geen zekerheid omtrent de genealogische samenhang van de generaties, die vóór 1200 geleefd hebben. Enkele lacunes in het mozaïek van oorkonden zijn oorzaak, dat een aantal waarschijnlijkheden juist geen bewezen -feiten kunnen worden, met als gevolg een verscheidenheid aan hypothesen. Nog steeds is de opstelhing der oudste generaties het strijdtoneel der meester-genealogen.

Ter verklaring van die stand van zaken moge hier een beknopt historisch overzicht volgen:

In de middeleeuwen bestonden er aanvankelijk drie verschillende lezingen over de legendarische oorsprong, waarbij men als stamvader noemde: een veldheer van Julius Caesar, een Vorst der Sueven ***Nasua*** genaamd, of een zekere Romein *Theodulphus,* die ten tijde van de regering van Keizer Severus de bouwer zou zijn geweest van een sterkte aan de Lahn, die

Tabel A.

Hypothese:
Wagner/Isenburg/v. d. Venne-Stols;
1920-1937-1960

9. *Hendrik/Dudo/Rupert* Graaf van *Lawrenburg,* † vóór 1124;
x Irmgard (P) van *Arnstein.*

- 10. *Rupert I* Graaf van *Laurenburg,* 1123-1152 ; × *Beatrix van Limburg.*
  - 13. *Arnold II* Graaf van *Laurenburg,* 1151-1158.
  - 14. *Rupert II* Graaf van Laurenburg, 1137-1158.
  - *16. Walram I* Graaf van *Laurenburg* en van Nassau, 1146-1198; X *Kunigunde N.*
- 12. *Demudis;* × *Embricho* van *Dietz.*
- 11. *Arnold I* Graaf van *Lawrenburg,* 1124-1148 ; x **Na.** N.
  - 17. *Hendrik I* Graaf van Nassau, 1160-1167.
  - 18. *Rupert III* Graaf van Nassau, 1158—1190; X *Elisabeth* van Leiningen.
    - 19. *Herman* Graaf van *Nassau,* 1192-1206.
    - 20. *Lutgardis,* x 1° *Gebhard* van *Querfurt;* X 2" *Herman* van *Virneburg.*

Tabel B.

Hypothese: Möller; 1954

3. *Drutwin* (1) Graaf in de *Kunigessundra,* 991-1009.

4. *Drutwin* (11) Graaf *in* de *Kunigessundra,* 1017-1034.

- 6. *Udalrich 1,* 1052-1074.
  - 8. *Udalrich* 11 Graaf van *Idstein,* 1090-1121, x *Mechthild* N., 1124.
- 7. *Dudo I,* 1052—1076.
  - Na.; × *Sigebert* Graaf in de *Saargouw,* 1080-1105.
  - *Drutwin,* 1076-1081.
  - 9. *Dudo II* Graaf van *Lawrenburg,* 1076—1117, X 1" Na. N.; X 2" Na. van *Arnstein.*

- 1: Na, X **N.N.**
  - *Salomé* N. × *Willem v. Gleiberg,* 1129-1177; *1185* !!
    - Mathilde v. *Gleiberg,* X 1180 *Rudolf,* Paltsgr. van *Tübingen; 1185* !!
- 1: Na, X N. *van Sayn.*
  - *Everhard v. Sayn,* 1139-1176, x Na. van *Isenburg.*
    - *Hendrik, 1185* !! 1172—1206; X *Agnes* van *Saffenberg.*
    - Everhard, 1185 !! 1172-1205.
- 1: Na, X Hendrik *I,* *v.* Molsberg, 1116-1152.
  - *Hendrik II* *v.* Molsberg, 1170, X Na. van *Freusburg.*
    - *Anselm III,* 1185 !! 1206 ; *X Na. aan Eempenich.*
- 1: *Dudo,* Domproost Mainz, 1124.
- *10.* 11: *Rupert I* Graaf van Laurenburg, 1124-1152.
  - 16. *Walram* Graaf van *Nassau,* 1167-1198; 1185 !!
- 11. II: Arnold *I* Graaf van *Lawrenburg,* 1123-1148.
  - 18. *Rupert III* *Graaf van Nassau,* 1158-1191 *1185* !!
- 12. 11: *Demudis,* X *Embricho* van *Dietz.*

Vererving van METTERNICH: *1185* ! !

later Lipporn werd genoemd en als mogelijk stamslot wordt beschouwd.

Nog tot na de middeleeuwen trachtten dynastieke historieschrijvers hun broodheren met dergelijke mooipraterij welgevallig te zijn. Dit blijkt o.a. uit een manuscript, dat in Trier bewaard wordt, waarin Raadsheer Knuttel in 1544 de „Anfang und Ursprung des Edeln Stammes der Grafen von Nassauw" heeft beschreven.

In 1616 verscheen in Leiden Jan Orlers' „Geslachtboom der Graven van Nassau" en een jaar later in Herborn de „Nassauische Chronik" van Johann Textor von Haiger. Beide gedrukte overzichten lieten eveneens nog te wensen over. Pas in 1753 maakte Hagelgans korte metten met alle fantasie, zoals uit het voorbericht van zijn „Nassauische Geschlechtstafel" blijkt, al was daarmede zijn geslachtrekenkundig resultaat nog niet feilloos, naar wij thans weten.

Het is begrijpelijk, dat, na het verwerpen van de legendarische oorsprong van het Huis *Nassau*, getracht werd de werkelijke hoge afkomst aan te tonen, deze bij voorbaat aannemende, omdat een rond 1100 reeds aanzienlijk geslacht stellig geruime tijd voordien tot de prominenten behoord moet hebben. Zo poogde Kremer in 1799 in zijn „Origines Nassoicae" een afstamming uit de Saliërs aannemelijk te maken. Anderen streefden het bewijs na van een wel is waar minder hoge, maar meer vaderlandse herkomst uit de Graven *van Gelre* of *Zutphen*. Sommige van deze onbewijsbare veronderstellingen wisten zich met grote hardnekkigheid te handhaven en doken jaren later onverwacht in veel jongere publicaties weer op.

Beter aanvaardbaar leken de conclusies van C. D. Vogel, uit 1843, die in zijn „Beschreibung des Herzogthums Nassau" een tabel opnam, waarin de oudste generaties voornamelijk gebaseerd waren op de zogenoemde „tradities" van het klooster Bleidenstadt. Vogel vond dan ook vele navolgers. Met behulp van de uit deze Bleidenstadter en andere oorkonden scherpzinnig gereconstrueerde vererving van Lipporn en Metternich leidde men gedurende de gehele tweede helft van de vorige eeuw de afstamming algemeen af van de Graven *Drutwin* van de Königs-sundern-gouw, in de overtuiging goede vorderingen te hebben gemaakt bij het hoger opvoeren van de bewezen stamreeks.

Wreed was daarom de ontgoocheling, toen in jaargang 1904 van het „Neues Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichte" een bijdrage van H. Wiebel verscheen: „Die Urkundenfälschungen G. F. Schotts", waaruit bleek, dat de Salm-Kirburgse archivaris Schott de Bleidenstadter teksten had vervalst, die als basis hadden gediend voor Vogel's interpretatie, wiens werk dientengevolge op losse schroeven kwam te staan. Betekende dit ook achteruitgang voor het hoger opvoeren van de Genealogie-Nassau, op de zo moeizame weg naar de waarheid was het een duidelijke stap voorwaarts.

Deze gewijzigde situatie noodde Gustav Freiherr Schenck zu Schweinsberg tot het opstellen van een nieuwe hypothese: „Die Abstammung des Hauses Nassau", die in jaargang 1909 van het „Archiv für hessische Geschichte und Altertumskunde" werd opgenomen. Zij bracht veler pennen in beweging, o.a. die van Mr. E. J. Thomassen à Thuessink van der Hoop in jaargang 1923 van „De Nederlandsche Leeuw". Zij had vele merites, maar bleek toch nog voor verbetering vatbaar.

Nu was reeds in 1899 door Arthur Wyss voor Band 111 van het „Hessisches Urkundenbuch" de „Deutschordensballei in Hessen" behandeld. Met zijn publicaties had Wyss de weg

gewezen voor het vinden van een nog betere hypothese, die ten slotte door Dr. Paul Wagner in jaargang 1920/1925 van „Nassauische Annalen" openbaar werd gemaakt. Zijn „Untersuchungen zur älteren Geschichte Nassaus und des nassauischen Grafenhauses" toonden o.a. aan, dat de door Generaal F. D. de Bas in zijn „Gedenkboek 1898-1923" vermelde oudste generaties niet geheel juist konden zijn.

Vandaar dat in de dertiger jaren, toen twee nieuwe complete overzichten van het Huis *Nassau* het licht zagen, voor de opstelling der oudste generaties naar de conclusies van Dr. Wagner verwezen werd (zie tabel A). De gegevens voor de overige generaties waren, waar nodig, verbeterd en aangevuld, ontleend aan „Genealogie der in Europa regierenden Fürstenhäuser", samengesteld door K. von Behr en uitgegeven in 1870, met supplementen uit 1890, aan „Het Vorstenhuis Oranje-Nassau" door A. A. Vorsterman van Oyen, daterende uit 1882, en aan „Stamboom van het Huis, Nassau, Nederlandscha Tak" door Mr. E. J. Thomassen à Thuessink van der Hoop, uit 1923.

Het eerste van die twee volledige overzichten verscheen in 1936 in tabelvorm, als onderdeel van de „Stammtafeln zur Geschichte der europäischen Staaten", het bekende standaardwerk van Dr. Wilhelm Karl Prinz von Isenburg en daarin te vinden op Tafel 107 tot en met 118 van Band I en op Tafel 1 van Band 11. Beide banden beleefden in 1960 hun tweede, gecombineerde, verbeterde herdruk, verzorgd door Frank Baron Freytag van Loringhofen. Tafel 107: „Die Grafen von Laurenburg und Nassau bis zur Teilung, 1285" bleef daarbij ongewijzigd en was ergo nog steeds ontleend aan de hypothese van Dr. Wagner.

Het tweede standaardwerk: „Het Vorstenhuis Nassau" verscheen in 1937 als resultaat van de vruchtbare samenwerking tussen de Heren J. M. van de Venne en A. A. M. Stols. Het bracht een uitvoerige samenvatting van alles, wat tot op dat ogenblik in genealogisch opzicht over het geslacht bekend was (Een verbeterde en aangevulde herdruk wordt langzamerhand met ongeduld verbeid).

Géén der auteurs uit de dertiger jaren waagde het de stamreeks hoger op te voeren dan tot en met de ouders van Graaf *Rupert I van Laurenburg*, al waren zij het over de voornamen dier ouders niet eens. Deze status-quo duurde voort tot 1954.

In dat jaar poogde de vermaarde genealoog Walther Möller, uitgaande van de veronderstelling, dat er in als vervalst gequalificeerde oorkonden toch een kern van waarheid aanwezig kan zijn, in zijn artikel: „Der Ursprung des Hauses Nassau" voor de derde jaargang van „Familie und Volk", andermaal de vererving van Metternich als uitgangspunt te kiezen voor een nieuwe hypothese over het hoger opvoeren van de stamreeks (zie tabel B). Deze hypothese, in februari 1956 door „Gens Nostra" afgedrukt, werd nog in 1959 overgenomen door de auteurs J. C. Lissenberg en M. C. Hörter van het gedenkboek „Wilhelm von Nassau", (Willem de Rijke), uitgegeven door de Nederlandse Historische Vereniging.

Möller's poging ontlokte aan de niet minder befaamde genealoog Hellmuth Gensicke scherpe kritiek, die onder de titel: „Untersuchungen über die Anfänge des Hauses Laurenburg-Nassau", reeds in 1955 in „Nassauische Annalen" werd opgenomen. Daarin werd de wetenschappelijke onhoudbaarheid van Möller's hypothese beredeneerd en werd aansluitend getracht, mede op grond van de reeds lang vermoede samenhang tussen de Huizen *Spanheim (Sponheim)* en *Nassau*, een nieuwe hypothese uit te stippelen (zie tabel C). De

Tabel C. Hypothese: Gensicke; 1955 - 1958

1. *Drutwin;* ***881.*** (L).

2. *Drutwin;* ***959.*** (L).

3. *Drutwin;* ***991.*** (K).

Reginhard; 1015/1017. (K).

Siegfried; 1040. (K).

Reginhard; 1068. (S).

Uta; 1068. (S).

Siegfried; Aartsb. v. Mainz; 1060-1084. (A).

N.N. ***X*** Na. N.

Herman; Aartsb. v. Keulen; 1089-1099. (H).

Gerard *v. Hochstaden;* 1074-1097. (L).

(4.) N.N. (?)

Siegfried van, *Sponheim;* 1022-1065.

5. *Adelhart;* 104s; (W).

Hartwig; Aartsb. v. Maagdenburg; 1079-1102.

Herman v. *Sponheim-Freckleben;* † 1118.

Richardis; x *Rudolf, v. Stade;* 1082-1124. (K).

6. N.N. (?)

Ba. N. (?)

Gerlaoh; 1062.

Stephan; v. Sponheim; 1069-1075. (W).

Marcwart; 1069.

7. *Rupert;* 1079-1082.

Gozewijn; v. Sponheim; 1097-1124. (L).

Stephan; v. Sponheim; 1090-111s.

9. *Dudo v. Laurenburg;* 1093-1117. (L).

Nu. N. × *Anselm v. Molsberg;* 1117; (M).

Na. **N.** x *Everhard* v. *Freusburg;* 1131 †. (M).

Adalbert; Bissch. v. Worms 1069-1107.

s. *Udalrich;* 1102-1122. (A) (K).

Koenraad 1102.

Na. ***x*** ***Sigebert*** Graaf in de *Saargouw;* 1080.

Gerlaoh; 1124—1145.

Emicho; 1124-1139.

Meinhart; 1124. (L).

10. *Rupert;* 1124. (A) (L) (M).

11. *Arnold;* 11.24. (W).

Frederik; Graaf van *Saarbrücken;* 1118—1135. (W).

Adalbert I, Aartsbisschop van Mainz. (A) (S).

(A) = Verwant met Adalbert 1, Aartsbisschop van Mainz.
(H) = Verwant met Hartwig, Aartsbisschop van Maagdenburg.
(K) = Graaf in de Königssundern-gouw.
(L) = Bezitter van gedeelten van het Lipporns-Laurenburgse erfgoed.
(M) = Mede-erfgenaam van Metternich.
(S) = Verwant met Siegfried I, Aartsbisschop van Mainz.
(W) = Voogd van de Hoge Abdij van Worms.

auteur kwam daarbij tot de slotsom, dat, zolang er geen nieuwe bewijzen beschikbaar komen, het opvoeren van de bewezen stamreeks tot aan de grootvader van Graaf *Rupert I van Laurenburg* de uiterste grens van het bereikbare zal blijven.

Dat laatste werd kort daarna nog eens duidelijk bevestigd door het drietal artikelen, dat onder het gemeenschappelijk opschrift: „Zur Frühgeschichte des Hauses Laurenburg-Nassau" in 1958 in „Nassauische Annalen" werd gepubliceerd. In het eerste gaf Hermann Heck „Kritische Bemerkungen zum Stande der Forschung". Het tweede artikel bevatte „Ergänzende Betrachtungen zur Frage des Laurenburger Erbes", een bijdrage van Hellmuth Gensicke. In het derde artikel omlijnde Karl Hermann May vrij scherp de „Grenzen und Möglichkeiten neuer Ergebnisse". Daarmede leek voorlopig het laatste woord gezegd, althans voor wat betreft het hoger opvoeren van de stamreeks.

Want tot op dat moment hadden de heren genealogen

Tabel D.

Hypothese: Heck; 1961

9. *Tuto (Dudo)* Graaf van *Laurenburg;* 1093-1117;
× Na. Gravin van *Arnstein.*

10. *Rupert I* Graaf van *Laurenburg*; 1124—1152/53; ×*Beatrix* Gravin van *Limburg;* 1135-1165.

11. *Arnold I* Graaf van *Laurenburg*; 1124-1148.

12. *Demudis* Gravin van *Laurenburg,* X *Embricho* Graaf *van Dietz,* 1133.

13. *Arnold II* Graaf van *Laurenburg,* 1151-1154.

14. *Rupert II Graaf* van *Laurenburg,* 1154—1158.

15. *Gerard van Laurenburg,* 1148.

18. *Rupert 111 Graaf* van Nassau, 1159-1191; ×*Elisabeth* Gravin *van Leiningen;* 1197, 1217 †.

17. *Hendrik I* Graaf van Nassau, 1160-1167.

16. *Walram I* Graaf van *Nassau,* X *Kunigunde* N., 1176-1198, 1198.

19. *Herman* Graaf van Nassau, 1192-1206 †.

20. *Lukardis* Gravin van *Nassau,* X 1" *Gebhard van Querfurt,* burggraaf v. Maagdenburg, *X 2" Herman* Graaf *van Virneburg, 1217-123s.*

Na, X Hendrik *III* Graaf van *Diets- Weilnau,* 1198-1226:

Na, x *Siegfried II* Heer v. *Runkel-Westerburg,* 1191-1226.

zich voornamelijk bezig gehouden met de generaties, die vóór de 12de eeuw geleefd moeten hebben. Spoedig zou blijken, dat de nazaten van Graaf *Rupert I* evenzeer aandacht behoefden. Bij bestudering van de eerste vijf, bewezen geachte, generaties was het namelijk reeds meermalen opgevallen, dat er bij de daarin opgevoerde personen jaartallen stonden vermeld, die vraagtekens opriepen, ofschoon zij aan onverdachte oorkonden waren ontleend.

Deze vraagtekens gaven Hermann Heck aanleiding tot „Genealogische Betrachtungen zur Geschichte des Hauses Laurenburg-Nassau", opgenomen in jaargang 1961 van „Nassauische Annalen". In deze beschouwingen. werd Wagner's interpretatie, weergegeven in Tabel A, aan een kritisch onderzoek onderworpen en vervolgens op goede gronden aangevochten.

Weliswaar stond onomstotelijk vast, dat die opgevoerde personen inderdaad tolt de eerste vijf generaties behoorden, maar over hun oaderlinge familieverhoudingen bestond minder zekerheid, dan de standaardwerken uit de dertiger jaren wilden dolen voorkomen. Die familieverhoudingen waren namelijk niet uitsluitend aan oorkonden ontleend. Voor een gedeelte waren zij gebaseerd op de tekst van de „Vita Ludowici", die als bron min of meer de rol van een oorkonde had vervuld, doch dat in feite niet was.

Deze „Vita Ludowici" is de levensbeschrijving van Graaf *Lodewijk III van Arnstein,* 1135-1185, die in het begin van de 13de eeuw door een Arnsteinse monnik op schrift werd gesteld. Naast de wetenswaardigheden omtrent de hoofdpersoon waren daarbij tevens diens bloedverwanten vermeld, waaronder zijn voorzaat *Lodewijk I van Arnstein.* Diens vierde dochter zou, volgens de monnik, de moeder zijn geweest van Graaf *Rupert I.*

Naar de mening van de Heer Heck was het bepaald onjuist dit manuscript de zelfde waarde toe te kennen als een oorkonde.

Allereerst betrof het hier immers een ode, die tot vooropgesteld doel had, de hoofdpersoon in een zo gunstig mogelijk licht te plaatsen. Ten tweede kon, tijdens het schrijven van die ode, menig feit slechts bij overlevering, althans door mondelinge informatie, bekend zijn geweest. En ten slotte was het niet de bedoeling speiaal een genealogie te schrijven, zelfs niet van het geslacht van de hoofdpersoon, nog minder van een aangehuwd geslacht als, dat der Graven *van Laurenburg.*

Naast andere onnauwkeurigheden beging de monnik de aperte vergissingen, dat hij de Graven *van Laucenburg* reeds Graven *van Nassau* noemde en dat hij de gebroeders *Rupert I* en *Arnold I* vereenzelvigde met *Rupert 11* en *Arnold II* uit de volgende generatie. Vooral dit laatste plaatst de geloofwaardigheid van de genealogische gegevens uit de „Vita Ludowici" in een bedenkelijk licht.

Dit bracht de Heer Heck ertoe uitsluitend af te gaan op in oorkonden vermelde feiten. Helaas bleken die niet geheel toereikend voor het aanwijzen van de juiste plaats aan àlle opgevoerde personen en moest Heck s eindresultaat toch weer op enkele punten hypothese blijven. Het logisch betoog leverde echter een opstelling, waarin de jaartallen beter aanvaardbaar zijn gewerden. (Zie tabel D). Tot zo ver het historisch overzicht.

De belangrijkste opgevoerde personen dragen in alle vier de tabellen het zelfde nummer, dat naar de lijst verwijst met nadere bijzonderheden, die aan het einde van het artikel volgt.

Daarmede is dan het merkwaardige feit geïllustreerd, dat, naarmate er meer over de beginperiode van het Huis *Laurenburg-Nassau* gepubliceerd werd, men des te minder zekerheid verkreeg omtrent het ware verband tussen de oudste gene-

raties. Het zal bij een eventuele herdruk van een volledige genealogie bijzonder moeilijk zijn om de beslissing te nemen, aan welke personen men generatie-nummer één zal geven.

Lijst met nadere biografische bijzonderheden:

1. *Drutwin;* vermeld te Prüm als grondbezitter aldaar, 881; bezit delen van de erflanden Lipporn/Laurenburg; oudst bekende mogelijke stamvader; mogelijk voorvader van Nr. 2, waarover echter niet meer bekend is, dan dat beiden de zelfde voornaam droegen, die een weinig algemeen gangbare was.
2. *Drufwin;* Heer van Lipporn, (een sterkte) aan de Lahn: vertrouweling van Hertog Herman van Zwaben, (927-949); bezit delen van de erflanden Lipporn/Laurenburg; mogelijk Heer van Esten, (Holzappel) ; mogelijk Graaf (?) in de Einrichgouw; als *Drodvinus* eerstvermelde getuige bij de stichting van de kerk te Humbach (Montabaur), 959; stellig erflater van de voorouders van Nr. 9, mogelijk diens voorvader, misschien zelfs, in mannelijke lijn,
3. *Drufwin (I);* genoemd als Graaf in de Kunigessundra, (= Kunigeshundrete, = Königs-sundern-gouw, de streek rondom Wiesbaden), 991; wordt nog vermeld in 1009; misschien verwant met Nr. 2, waarvoor de gelijke voornaam echter vrijwel de enige aanwijzing is; weinig waarschijnlijk zoon van Nr. 2.
4. *Drufwin (II);* wordt vermeld 1017-1034; genoemd als Graaf in de Kunigessundra, 1023; waarschijnlijk zoon van Nr. 3; er bestaat geen duidelijke aanwijzing, dat hij voorvader van Nr, 9 zou zijn.
5. *Adelhart* (?); vermeld als Voogd te Haiger, (Weilbusg) , van de Abdij te Worms, 1048; waarschijnlijk bezitter van dellen van de erflanden Lipporn/Laurenburg; als zodanig rechtsvoorganger der Laurenburgers en daarom mogelijk voorvader, misschien in mannelijke lijn, van Nr. 9; waarschijnlijk geen zoon van Nr. 4.
6. *N.N./Udalrich (I);* vermeld 1052—1074; mogelij k oom van vaderszijde van Nr. 9; vader van Nr. 8.
7. *Rupert;* (veel waarschijnlijker dan Dudo 1); vermeld te Siegen als bezitter van delen van de erflanden Lipporn/Laurenburg, 1079-1082; waarschijnlijk leenman van het Aartsbisdom Keulen; mogelijk reeds Graaf van Laurenburg, al 'blijft onduidelijk, welk gebied dit dan omvatte: niet als Graaf van Laurenburg vermeld: vermoedelijk vader van Nr. 9; misschien zoon van Nr. 5.
8. *Udalrich (II);* vermeld 1090—1121; † 1122/1124; i s Graaf in de Kunigessundra; is ook bekend als Graaf *van Idsfein-Epp(en)sfein; tr. Mechfild N.*
9. *Dudo (II); 1124* †; vermeld, als *Tuto de Lurinburg,* 1093—1117; wordt na zijn dood als Graaf *van Laurenburg* vermeld, 1134; sticht het klooster te Lipporn, 1117; is Heer of Voogd van Lipporn, Miahlen an Welterod en bezit daarmede grote delen van de erflanden Lipporn/Laurenburg; is vrijwel zeker de vader van de Nrs. 10, 11 en 12; tr. volgens de Vita Ludowici, de vierde van de zeven dochters van *Lodewijk (1)* Graaf *van Arnsfein,* Graaf in de Einrichgouw, 1067-1095; mogelijk was haar voornaam *Irmgardis* of *Demudis.*
10. *Ruperf I;* 13 mei 1154 †; Graaf *van Laurenburg* 1123/1124—1152; Heer van Miehlen, 1132; sticht de oudere lijn te Laurenbnrg; bouwt, mogelijk samen met zijn broer *Arnold I,* (en met zijn vader?), de burcht Nassau, ± 1120; (als bouwjaren van de burcht worden wel genoemd: 1 101—1 124); sticht het klooster Schönau-Lipporn, kort na 1125; draagt dit klooster op aan het Aartsbisdom Mainz, 1132; is mede-erfgenaam van Metricha (Metternich); neemt (de burcht?) Nassau wederrechtelijk in bezit en sterft tijdens strijd daarover onder Pauselijke ban; tr. vóór 1135, mogelijk omstreeks 1125, *Beatrix van Limburg,* † op 12 juli na 1164; wordt nog vermeld in 1165; is dochter van *Walram III Paganus,* Graaf *van Limburg* en *Hertog van Neder-Lotharingen,* en van *Jutta van Wassenberg,* dochter van *Gerard I* Graaf *van Gelre.*
11. *Arnold I;* 1154 †; Graaf *van Laurenburg,* 1123/1124—1148; jongere broer van *Ruperf I,* mogelijk samen met hem bezitter van de erflanden; sticht de jongere lijn te Nassau; is vermoedelijk de eerste bewoner geweest van de burcht Nassau; is mede-erfgenaam van Metternich; van hem wordt geen huwelijk vermeld; hij lijkt te oud, cm vader te kunnen zijn van de door Wagner aan hem toegeschreven kinderen *Hendrik I* en *Ruperf III;* in de Vita Ludowici vermeld als één van de drie kinderen van de Gravin *van Arnsfein,* zie Nr. 9.
12. *Demudis;* jongere of oudere zuster van *Arnold I;* in de Vita Ludowici vermeld als gehuwd met *Embricho* Graaf *van Dietz,* die ook elders vermeld voorkomt, en dus waarschijnlijk zwager is van *Ruperf I* en *Arnold I;* vermeld 1133; zoon van *Hendrik I* Graaf *van Dietz* (1101 -1107).
13. *Arnold II;* † 1158/1159; Graaf *van Laurenburg,* 1151—1154, het laatst nog vermeld op 1 april 1158, vermoedelijk oudste zoon van Nr. 10; van hem wordt geen huwelijk vermeld; zou vader van *Ruperf III* moeten zijn, die, via *Arnold II* als vader, in de rechten treedt van zijn grootvader (?) *Rupert I.*
14. *Ruperf II;* † 1159/1166; Graaf *van Laurenburg,* 1154-1 159; het laatst nog vermeld op 1 april 1158, samen met zijn broer *Arnold* 11 en met zijn moeder *Beatrix,* doch zonder vermelding van *Walram I* als broer, (zie Nr. 16) ; misschien heette zijn vrouw eveneens *Beatrix,* van hem is echter geen huwelijk vermeld; zou volgens Heck, als oom van *Ruperf III* heel goed de vader kunnen zijn van *Walram I,* die dan neef, rechtsnavolger en opvolger zou zijn van *Ruperf III,* toen diens zoon *Herman* geestelijke werd.
15. *Gerard;* als *van Laurenburg* vermeld, 1148: zeer wel mogelijk jongere zoon van *Ruperf I;* zijn bloedverwantschap blijkt uit geen enkele oorkonde; van hem is geen huwelijk vermeld.
16. *Walram I;* † 1 febr. 1198; Graaf van *Laurenburg, 1176* -1191; Graaf *van Nassau, 1193;* maakt onder Keizer Frederik 1 een kruistocht naar het Heilige Land mee; komt, (mede door zijn huwelijk?), in het bezit van aanzienlijke goederen: overlijdt in de kracht van zijn leven, (± 45 jaar oud?), volgens de Vita Ludowici, en heet daarin „zoon van *Ruperf";* mogelijk heette zijn moeder *Beatrix,* onzeker blijft of dit niet „grootmoeder" had moeten zijn, (:*Beatrix van Limburg)* ; tr. omstreeks 1160/1170 *Kunigunde;* vermoedelijk is zij toch niet een dochter van *Poppo* Graaf *van Ziegenhain,* eerder is zij ene *van Spanheim (Sponheim),* en door een enkeling wordt zij als ene *van Laurenburg* verondersteld; zij † op 8 nov. in of na 1198; als weduwe begiftigde zij het klooster te Arnstein, 1198; het laatst vermeld op 20 maart 1198.

N.B.: *Walram I* is de oudste Nassauer wiens stamvaderschap, teruggaande van zoon op vader, volstrekt bewijsbaar is.

17. *Hendrik I;* † ... aug, 1167, te Rome aan de pest: is de eerste Laurenburger die zich Graaf *van Nassau* noemt, 1160; leenman van het Aartsbisdom Trier; is in 1161 in het lager van Keizer Frederik 1; het laatst vermeld in 1167; wordt in de Vita Ludowici niet genoemd; vermoedelijk niet zoon van *Arnold Z, Nr.* 11, doch van *Rupert II,* Nr. 14; van hem is geen huwelijk vermeld, waarschijnlijk is hij ook niet gehuwd geweest.
18. *Rupert III Bellicosus;* † 23/28 dec. 1191, waarschijnlijk tijdens een kruistocht; Graaf *van Nassau,* 1160-1190; verwerft volgens de Vita Ludowici de bijnaam de Krijgshaftige, 1158/1159; wordt als rechtsnavolger van Graaf *Ruperf I, Nr.* 10, voogd van Lipporn-Schönau, 1170; daarom waarschijnlijker zoon van *Arnold II* dan van *Arnold I;* volgens de Vita Ludowici: ,,zoon van *Arnold":* tr. (1") mogelijk eerst een dochter van *Willem van Gleiberg,* Graaf *van Giessen;* tr. (2°) in of voor 1169 *Elisabefh* Erfgravin *van oud-Leiningen,* rechts van de Rijn; wordt als weduwe Gravin *van Schowenbury* genoemd; zij is dochter van *Emico III,* Graaf *van* (oud-) *Leiningen,* 1172-1188 († 1189).
19. *Herman;* 1206 † (volgens sommigen) na 3 maart 1240?; Graaf *van Nassau,* 1190—1192; Domheer van St. Pieter te Mainz, 1192; samen met *Walram I* vermeld, 1198; zonder nageslacht overleden en waarschijnlijk niet gehuwd geweest.
20. *Lutgardis,* of *Lucardis; 1222* †; vermeld in 1204; tr. 1°, vermoedelijk kort na 1200, *Gebhard ZV* Heer *van Querfurt,* 1182, en Burggraaf van Maagdenburg, 1191—1209; † Querfurt 1213; zoon van *Burchard III;* tr. 2° in 1214 *Herman V* Graaf *van Virneburg, ± 1210;* monnik te Himmenrode, 1238; † na 1254; zoon van *Godfried.*

Enige gevallen van wapen-wijziging,

door **Mr. H. W. B. Wefers Bettink.**

Ten aanzien van de artikelen in de genealogische tijdschriften en jaarboeken realiseert men zich zelden dat, hoewel de genealogieën of stamreeksen zo ver mogelijk teruggaan, de wapenbeschrijving meestal een ,,momentopname" is, die soms niet toepasselijk is op alle generaties, takken of individuële leden van een geslacht. Zo geven de heraldische bijzonderheden in Nederland's Adelsboek slechts weer hetgeen bij de Hoge Raad van Adel, derhalve na 1813, is geregistreerd, Daardoor dreigen ons talloze gevallen van wapenwijziging en -vermeerdering, die in de loop der tijden voorkwamen, te ontgaan. De volgende voorbeelden, resultaat-van een oppervlakkig onderzoek, hoofdzakelijk in de bij het Centraal Bureau voor Genealogie berustende collectie-Muschart, bedoelen meer belangstelling te wekken voor het verschijnsel, dat vele onzer voorouders een wapen voerden, dat afwijkt van het huidige wapen van hun geslacht. Wij hebben ons daarbij beperkt tot een greep uit enkele geslachten, die opgenomen zijn in de adel van het Koninkrijk: vanzelfsprekend is het onderwerpelijke terrein daarbuiten nog vele malen groter!

Van Aylva. H.M. van Aylva, in 1637 kolonel-commandant op Lieroort, voerde: gedeeld, 1 een roos vergezeld van boven van een ster en van onderen van een lelie *(Van Aylva).* II een verticaal geplaatst zwaard met de punt naar boven, vergezeld van boven, rechts en links van een vijfbladige bloem *(Van Meckema).*

De Beaufort. De jongste tak voerde nog aan het einde van de 18de eeuw: de burcht met vensters en valluik, getopt met een meermin

Benfinck. W. G. F. des H.R. Rijksgraaf *Benfinck van Rhoon (1762-1835)* voerde niet de gouden wassenaars als breuk. Evenmin vinden wij deze breuk in de opzweringen van zijn nakomelingen bij de Ridderlijke Duitsche Orde, Balije van Utrecht.

Van Boefzelaer. Dirc van den Boetzelaer, heer van den Boetzelaer, voerde: gedeeld, 1 drie weerhaken *(Van Boetzelaer),* 11 drie leeuwen, *2* en 1 *(Van, der Schulenborch).*

Branfsen. Mr. *Aenneus Brantsen,* advocaat-fiscaal van Gelderland in de eerste helft der 17de eeuw, voerde: gedeeld, I in zilver boven drie zwarte ,,seinlichten", beneden drie gouden leliën *(Branfsen).* 11 in rood een gouden geënte dwarsbalk, vergezeld van boven van twee gouden zespuntige sterren *(Van den Sande).*

Van Broeckhuysen. Het wapen komt afwisselend gedeeld en met schildhoofd voor, een enkele keer zelfs met schildvoet. De gebroeders *Wilf* en *Diederik van Broeckhuysen,* heren van Eck en Wiel in de tweede helft van de 17de eeuw, voerden: gevierendeeld, 1 en 4 doorsneden, de bovenhelft beladen met negen hermelijnstaartjes, vijf en vier *(Van Broeckhuysen), 2* en *3* drie vairpalen en, in een schildhoofd een opkomende leeuw *(De Cocq van Opijnen). L. W. van Broeckhuysen tof Wolfhuys en Lathmer* (1668-1748) voerde: gevierendeeld: 1 en 4 van groen met de negen hermelijnstaartjes in een zilveren schildhoofd, 2 en 3 een zwarte schuinbalk beladen met drie gouden ruiten, in de richting van de schuinbalk geplaatst *(Van Essen).*

Van der Capellen tot Hagen (1627-1685) voerde: gevierendeeld, 1 en 4 een ankerkruis, op de rechterarm een kapelletje rustend *(Van der Capellen), 2* en *3* drie zuilen, twee en een *(Van Zuylen). A. van der Capellen tof Hagen* (1668-1730) voerde: gevierendeeld, 1 en 4: het bovenbeschreven wapen *Van der Capellen, 2* en *3:* tagengedwarsbalkt van drie stukken *(Van der Schuiren).*

De Casembroot. Johan de Casembroof, heer van ter Moer en Rijnesteyn, (1625—1681), voerde: gevierendeeld, 1 en 4: een keper beladen met drie rozen en vergezeld van drie korenaren *(De Casembroof); 2* en *3:* een keper vergezeld van drie sterren *(Romeyns?).*

Van Dedem. C. W. van Dedem tot de Gelder (1644-1714) voerde: gevierendeeld, 1 en 4 drie geruite schuinbalken *(Van Dedem), 2* en *3* weder gevierendeeld a en d drie zuilen, twee en een, b en c een leeuw *(Coppier van Cuylenburg).*

Van Delen. J. J. van Delen (1656-1708) voerde: doorsneden: A. een dwarsbalk beladen met twee ramskoppen *(Van Delen),* B. een dubbelstaartige leeuw *(Van Bronckhorsf).* Zijn echtgenote *A. E. van Delen* († 1725) voerde: doorsneden, A. het wapen *Van Delen,* B. het wapen *Van Broeckhuysen* met schildvoet.

Gansneb genaamd Tenynayel. Vóór de 19de eeuw komt dit wapen uitsluitend voor zonder schildrand, t.w. in blauw drie afgewende gouden wassenaars, twee en één. *Otto Gansneb gend. Tenynayel († 1637)* voerde: gedeeld, 1. in zilver drie afgewende rode vleugels, de benedeneinden

waarvan eindigen in klaverbladen(?), 11. in blauw drie afgewende gouden wassenaars.

De Graeff. Dirck Janssen (1529-1589) en *Maria († 1579) Graeff* voerden: gedeeld, I. in rood een verticaal geplaatste zilveren schop met het ijzer omhoog *(De Graeff):* 11. in blauw een roodgekapte zilveren valk. *Jacob Janszn Graeff* (tr. ± *1570 Geerte Claes van Ouder Amstel)* voerde alsvoren, de schop evenwel rechts, links en beneden vergezeld van een gouden klok.

Van Heeckeren. Sweder van Heeckeren (1464) voerde: gevierendeeld, 1 en 4: een kruis *(Van Heeckeren), 2* en 3: drie kepers *(Van Voorst?). A. J. H. van Heeckeren tot Nettelhorst* (1715-1765) en zijn zoon Jhr. *E. C. C. W. van Heeckeren* (1744— 18 16) voerden: gevierendeeld, 1 en 4 een kruis' (Van *Heeckeren), 2* en 3 een geschakeerd kruis (?).

Van Isselmuden. De broeders *Lucas Willem († 1672)* en *Hendrik († 1691) van Isselmuden* voerden: gevierendeeld, 1 en 4 in rood een, zilveren keper vergezeld van drie zilveren merletten *(Van Isselmuden), 2* en 3 een zwarte schuinbalk, beladen met drie gouden ruiten, in de richting van de schuinbalk geplaatst *(Van Essen).*

Van Lawick. Goossen van Lawick voerde ca. 1600: gevierendeeld, 1 en 4 een geënte dwarsbalk *(Van Lawick), 2* en 3 twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken *(Van Asperen van Vuren). Thomas van Lawick* voerde ditzelfde wapen.

Van Lynden. Anthonis van Lynden tot Cronenburch voerde in 1650: gevierendeeld, 1 en 4 een kruis *(Van Lynden), 2* en 3 een geschakeerd schuinkruis op een van acht stukken gedwarsbalkt veld *(Van Amstel van Mijnden). Diederik Wolter van Lynden,* vrijheer van Hemmen (1659—1712), voerde: gevierendeeld, 1 en 4 in rood een gouden kruis *(Van Lynden), 2* van zilver met een getand rood schildhoofd (Blitterswijk), 3 geschaakt van goud en blauw met een hermelijnen vrijkwartier (Hemmen), over alles heen een hartschild, gedeeld van blauw en rood en daaroverheen een zilveren adelaar, gebekt en gepoot van goud (Aspremont). Zijn zoon Mr. *Frans Godard* en diens zoon *Willem* voerden: gevierendeeld, 1 en 4 *Van Lynden, 2* en 3 Aspremont en een gedeeld hartschild 1 Hemmen en 11 Blitterswijk.

De Perponcher. Mr. *Willem Cornelis de Perponcher,* heer van Maisonneuve (1707—1744) voerde: gevierendeeld, 1 in rood drie zilveren Toscaanse kolommen en een blauw schildhoofd, beladen met drie zespuntige gouden sterren *(De Perponcher), 2* en 3 van zwart met een zilveren schildhoofd beladen, met drie schuinrechts geplaatste zwarte hamers *(Van den Steen)* en 4 in zilver' drie bijen van natuurlijke kleur (De Bye]. Het wapen *De Perponcher* met kolommen zonder voetstuk en zespuntige- in plaats van vijfpuntige sterren vindt men steeds vóór de verlening van het huidige wapen door de Hoge Raad van Adel.

Quarles. Mr. *Petrus Quarles* (1677-1744) voerde: in zilver een hoekige dwarsbalk van hermelijn, vergezeld van drie groene valken, twee bomen en één beneden [1]). Mr. *Willem* des H.R. Rijksbaron *Quarles de Quarles* voerde, krachtens een diploma dd. 3 juli 1767 van de Koning van Wapenen te Edinburgh: gevierendeeld, 1 in zilver drie roodgebekte groene valken, twee en een *(Quarles-oud),* 2 in zilver een hoekige dwarsbalk van hermelijn, vergezeld van drie groene valken, twee boven en een beneden *(Quarles-nieuw), 3* in zwart een losstaand uitgeschulpt gouden kruis (*Ufford*) , 4 gedwarsbalkt van zilver en rood van tien stukken en daaroverheen drie zwarte vogels, twee *en* een *(Chaworth).* Zijn zoon *P. W. L.* baron *Quarles de Quarles* (1758—1826) voerde reeds bij het bezegelen der acte van zijn huwelijkse voorwaarden d.d. 5 juni 1800 het huidige, door de Hoge Raad van Adel bevestigde, wapen *Quarles (Quarles de Quarles* en *Quarles van Ufford).*

Van Raesfelt. Reinier van Raesfelt, heer van Middachten († 1650) voerde: gevierendeeld, 1 en 4 een dwarsbalk *(Van Raesfelt), 2* en 3 een uitgeschulpt kruis, vergezeld van vier droogscheerdersscharen in de kwartieren *(Van Middachten).*

Van Rechteren. Sweder van Rechteren tot Voorst en Keppel (1453) en *Johan van Rechteren gend. Voorst* (1485) voerden: gevierendeeld, 1 en 4 een kruis *(Van Rechteren), 2* en 3 drie kepers *(Van Voorst). Joachim Adolf van Rechteren tof Rechteren* voerde: gevierendeeld, 1 en 4 het wapen *Van Rechteren, 2* en 3 een gekroonde halve leeuw *(Van Wijhe van Hernen). Johan van Rechteren* (1629), *Adolf Hendrik van Rechteren* (1715) en *Adolf Philip Zeyger van Rechteren* (1760), alle heren van Almelo en Vriezenveen, voerden: gevierendeeld, 1 en 4 het wapen *Van Rechteren, 2* en 3 drie dwarsbalken beladen met respect. vijf, vier en drie ruiten (Almelo).

Torck. Assueer Jan (1733-1793) en *Reinhard Jan Christiaan (1775-1810) Torck,* heren van Rosendael, voerden: gevierendeeld, 1 en 4 doorsneden, de benedenhelft beladen met zeven ruiten, vier en. drie *(Torck), 2* en 3 een roos (Rosendael). *Willem Torck,* in 1578 heer tot Aelst, voerde: gevierendeeld, 1 en 4 *Torck, 2 en 3* een kruis (Aelst). *Johan Torck,* in 1621 heer tot Nederhemert, voerde: gevierendeeld, 1 en 4 *Torck, 2* en 3 een keper vergezeld van een ring *(Van Steenhuys).*

Van Westerholt. Johan Frederik van Westerholt tot Hackfort (1697-1751) voerde: gevierendeeld, 1 en 4 gedwarsbalkt en tegengedwarsbalkt van zwart en zilver, van drie stukken *(Van Westerholt), 2* en 3 in zilver een rode schuinbalk (*Van Oer).*

[1]) Het in verschillende gedrukte bronnen hem toegeschreven wapen Quarles, gevierendeeld met *Splinter van Loenersloot* hebben wij nergens bevestigd gevonden. Uit alle acten blijkt overigens, dat zijn vrouw eenvoudig *Cornelia Splinter* heet en voortkomt uit een 'Utrechts lakenkopersgeslacht. Haar wapen vertoont: in rood drie zilveren rozen, twee en een, en een gouden schildhoofd beladen met drie zwarte merletten (derhalve zonder gouden St. Andrieskruisje in het midden). Dit wapen behoort oorspronkelijk aan het geslacht *Van Noort* en werd aangenomen door de kinderen van *Yda Cornelisdr. van Noort,* huisvrouw van ***Jan*** *Splinter.* Zij waren de bet-betovergrootouders van *Cornelia Quarles,* geb. Splinter.

KORTE MEDEDELINGEN,

Eindelijk de aansluiting in de genealogie De Gijselaar bewezen.

In ,,De Nederlandsche Leeuw" LX 1958, kolom 446 en volgende, heb ik onder de titel ,,Een verkeerde aansluiting in de genealogie de Gijselaar" aangetoond, dat in Nederland's Adelsboek en in Nederland's Patriciaat in de genealogie *De Gijselaar* ten onrechte *Jacob de Gijselaar* (generatie VI) de zoon wordt genoemd van *Cornelis Jacobsz. de Gijselaar, en* in hetzelfde artikel heb ik mijn best gedaan om aan te tonen, dat bedoelde *Jacob* de zoon geweest is van *Adriaan Jacobsz. de Gijselaar,* broer van genoemde *Cornelis Jacobsz.,* zonder dit streng te kunnen bewijzen. Wel vermeldde ik nog, dat in het Dordtse weeskamerarchief onder inventaris-nummer 612 een testament van *Adriaan Jacobsz. de Gijselaar* geregistreerd

zou zijn, dat ik echter niet had kunnen raadplegen wegens werkzaam'heden in het depot van dat archief.

Dit Inventarisnummer 612 heb ik onlangs in handen gehad. Het bleek niet te bevatten een testament van *Adriaen Jacobsz. de Gijselaar,* doch o.a. een „Staetken Int corte bij forme van Rekeninghe 'Roerende de drye Jongste kinderen van *Adriaen Jacobss. Gijselaer,* met namen *Aryen* d e J o n g e n. Cornelis en *Dirck de Gijselaers kinderen*". Dit „Staetken" is een dubbel foliovel, dragende het geciteerde als opschrift en voor ruim anderhalve bladzijde beschreven in twee kolommen, n.l. ontfang en vuytgeeff.

De eerste post van ontvangst begint als volgt:

„In den eersten opten 22 July a° 1606 Is ter weescamer In Dordt gecomen aen handen van mijn ondergesn. de somme van negenhondert k.gl. volgende het accoort bij den heeren weesmrs. metten vs. *Adriaen Jacobss,* gemaeckt opten XXIJe octob(ris) 1605, rackende de restitutie, dye de vs. *Aryen Jacobss.* gehouden was te doen aen alle sijne kinderen vande goederen eñ erffenisse van *Maryken Ariens,* huysvrouwe was van *Reyer Jacobss* olyslager, van welcke IXc gl. den voors. *Adriaen* de J o n g e *Gijselaer* met last van weesmrs. heeft gelicht sijne dryehondert gl. opten 29 Augustij 1606 vsn" etc.

Onderaan de eerste bladzijde wordt gesproken over vertrek van *Dirck de Gijselaar* „soo eñ gelijcke *Jacob de Gijselaer,* coopman tot Amsterdam seyt" (is 'deze nu de voormelde „ondergeschrevene" of is dat Frans van Beaumont, de clercq van de Weeskamer?) en over „de boel bij de vsn *Adriaen Jacobss de Gijselaer* achtergelaten tot Leyden".

Boven aan de tweede bladzijde blijkt, dat „de vsn *Cornelis de Gijselaer* gecomen is in frenesie" (wanneer blijkt niet precies).

Onder aan bladzijde 2 begint aldus, een verklaring:

„Ick *Jacob arienss. de Gijselaer,* coopman van wijnen, woonende tot Amsterdam, verclare ende Bekenne op mijn versouck op gisteren aeñ Heeren Weesmrs. In Dordrecht gedaen eñ volgende t consent bij de vsn. E. Heeren gedragen, Ghelicht te hebben vuyt de weescamer der vsn Stede deur handen frans van Beaumont, Clerck vande vsn. Weescamer, Eerst de twee Rentebrieffuen, elcx van xviij gl xv sts siaers sprekende opt gemeen lant van Hollant eñ West Vrieslant, te *lossen* ...., den eenen ten behouffue van *Cornelis de gijselaer* ende den anderen ten behouffue van *Dirck de gijselaer,* mijn Broeders. .. (etc.) Toirconde bij mij geteijckent desen xxvjen Januarij āō xvjc en vijftyen.

(getekend) *Jacob de gijselaer* (met slotkrul)"

Vergelijking van deze ondertekening met b.v. die onder de Amsterdamse akte, not. archief, inv. nr. 39, fol. 440 vso. (Nots. Ghijsberts) leidt tot de onafwijsbare conclusie, dat beide ondertekeningen van dezelfde persoon afkomstig zijn. De *Jacob de Gijselaar,* die achtereenvolgens gehuwd is geweest met *Reympje Nanningsdr.* en met *Margriete Kruydenier, is* dus inderdaad de zoon van *Adriaen Jacobsz. de Gijselaar,* die in Leiden overleed.

Tevens weten we nu ook, dat deze *Adriaen Jacobss de* Gijselaar tenminste heeft nagelaten als kinderen: *Jacob,* koopman in wijnen. te Amsterdam, *Adriana,* getrouwd met *Alewijn van der A,* j *on g e Adriaen, Cornelis* en *Dirck* (zie ook Vianen, R.A. inv. nr. 5, fol. 156 vso.).

MR. 0. A. VAN DER MEER.

De Zevenaarse Vermeer's,

(LXXX 399).

De t.a.p. gedane aanwijzing, dat de stamvader der Zevenaarse Vermeer's, *Nicolaas Vermeer* te Bahr en Lathum, identiek is met *Nicolaas Vermeer H u b e r t s* (= Vc, 5b in „Proeve tot samenvatting der Overbetuwsche Vermeer's", Ned. Leeuw 1952) wordt bewezen door

1° L e e n k a m e r C u l e m b o r g reg. molenijzer fol. 57: Mauryck, „vierdehalff mergen int Nieuwslach, geheeten de Geeren", beleend volgens het manuaal

26 januari 1675 *Willem Vermeer* voor zichzelf en de gezamenlijke erfgenamen van *Willem Willems van Hattem* ingevolge diens testament (octrooi verleend door leenmannen 17 januari 1658),

6 juli 1691 *Claes H u y b e r t s e n Vermeer* na doode van zijn broer *Willem.*

.... *1700 Geertruyt Vermeer* (in de klapper: „is de huysvrouw van *Huybert Brand* tot Bar en Latem boven Arnhem").

2° L e e n k a m e r C u l e m b o r g reg. molenijzer fol. 366: Mauryck, „die halffsc'hy dinge van seven mergen landts", beleend volgens het manuaal

7 okt. 1683 *Nicolaas Vermeer* na opdracht door *Anna Geurts (van de Weteringh);* in de klapper: na doode 1700 *„Geertruyd Vermeer s ij n e* docht er, woont tot Bar Latem int graeffschap Zutphen een, uyr gaans boven Arnhem".

In voormelde genealogie *Vermeer* in de jaarg. 1952 van de Ned. Leeuw vervalt Vla *Nicolaas Vermeer.* Voorts wordt Vc, 5b *Nicolaas Vermeer* gewijzigd, als volgt:

Vc, 5b *Nicolaas Vermeer,* geb. Elst circa 1630, † Lathum circa 1695, gegoed te Lakemond, Elst, Maurik, Bahr en Lathum, ontv. der verpondingen 1661—'65, gerichtsman 1664—'79 en kerkmr. 1671—'87 van Bahr en Lathum, tr. 1° (ondertr. als zoon van *Hubert Vermeer* en, geboren te Elst, wonende te Elden, 12 mei 1659; getuige *Willem van Hattum,* avunculus sponsi) Elst 12 juni 1659 *Belia van Estveld,* wonende te Elst, geb. te Ingen, † omstr. 1660, dr. van *Willem* en *Adriana van Hattem:* tr. 2° 1661/62 *Johanna Noordinck.* Uit het tweede huwelijk stammen de Zevenaarse *Vermeer's: zie* — onder inachtneming van bovenstaande wijzigingen — Maris „Een Honderdtal Nederlandsche Families" uitgave 1946, blz. 168 en vlg.

MR. DR. J. C. MARK.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bout-Mels. *Jan Bout* (zie Rotterd. Jaarboekje 1940, pag. 116), geb. te Amsterdam? ± 1677, boekhouder van de Maatschappij van Assurantie, Disconteering en Beleening der Stad Rotterdam, † Rotterdam (aangeg. 12 okt. 1747, begr. Dordrecht (bet. 10 okt. 1747), tr. Abcoude-Proosdij 31 aug. 1702 (ondertr. Amsterdam 10 aug. 1702) *Adriana Mels,* geb. te Amsterdam ? ± 1680, † Rotterdam (aangeg. 18 aug.) 1757, begr. te Dordrecht, dr. van *Dirok Mels* (en vermoedelijk *Matta van der Vult).*

Uit dit huwelijk:

1. *Matta Cornelia Bout,* ged. Amsterdam (Rem.) 23 dec. 1703, † Rotterdam (aangeg. 15 okt.) 1738, begr. te Dordrecht, tr. Rotterdam 12 maart 1728 *Cornelis van Heel,* geb. Rotterdam 15 dec. 1704, † aldaar 2 april 1777, zn. van *Job van Heel* en *Maria Vroombrouck.*
2. *Jan Bout,* ged. Amsterdam (Rem.) 23 juli 1705, † Rotterdam (aangeg. 5 juli) 1721, begr. te Dordrecht.

3. *Agatha Hillegonda Bout,* ged. Amsterdam (Rem.) 22 mei 1708.
4. *Maria Jacoba Bout,* ged. Amsterdam (Rem.) 21 okt. 1710.
5. *Adrîanus Bout,* ged. Amsterdam (Rem.) 12 mei 1712.
6. *Agatha Hillegonda Bout,* ged. Amsterdam (Rem.) 20 juni 1713.
7. *Johanna Adriana Bout,* ged. Amsterdam (Rem.) 14 nov. 1718, † aldaar (aangeg. 12 febr.) 1737, begr. te Dordrecht.
8. *Maria Elisabeth Bout,* ged. Rotterdam (Rem.) 8 nov. 1722.

Volgens de ondertrouw-acte (Amsterdam 534/320) van bovengenoemde *Jan Bout* met *Adriana Mels* waren zijn ouders toen dood en woonde hij als koopman op het Singel te Amsterdam.

Wie kan mij nadere gegevens omtrent zijn ouders verstrekken?

Amsterdam. S. A. E. DUDOK **VAN HEEL.**

Elsevier. *Abraham Mijtens (zn.* van *Maerten Mijtens en Anneke Pietersdr. Clement),* zadelmaker van Zijne Hoogheid te 's-Gravenhage, begr. aldaar 28 maart 1670, tr. 's-Gravenhage (ondertr. 's-Gravenhage 25 dec. 1622 en Leiden 27 dec. 1622) *Sara Elsevîer.*

Wie waren de ouders van voornoemde *Sara Elsevier?*

Amsterdam. S. A. **E. DUDOK VAN HEEL.**

van de Graeff-van Neercassel. *Dirck Willemsz. van de Graeff,* tr. 1° *Maria van Neercassel;* tr. 2° (ondertr. Amsterdam 30 okt. 1630) *Cornelia van Deuren,* ged. Amsterdam 30 juli 1601, dr. van *Evert* en *Helena Oliviers.*

Uit het eerste huwelijk:

li, *Willem van de Graeff,* ged. Amsterdam 22 juli 1614, tr, (ondertr. Amsterdam 16 januari) 1642 *Maria van Sloten, ged.* Amsterdam 8 febr. 1622, dr. van *Maximiliaan* en *Maria van Deuren.*
2. *Elisabeth,* ged. Amsterdam 28 maart 1617.
3. *Cornelis,* ged. Amsterdam 22 mei 1618.
4. *Cornelis,* ged. Amsterdam 13 sept. 1620.
5. *Cornelis,* ged. Amsterdam 21 sept. 1621.
6. *Elisabeth,* ged, Amsterdam 25 okt. 1622, † na 1695, tr. *Theodorus Hodshon* (zie Elias 11, pag. 1022).
7. *Maria,* gad. Amsterdam 27 aug. 1624.

Zijn *Dirck Willemsz. van de Graeff* en *Maria van Neercassel* misschien broer en zuster van het echtpaar *Hendrik Willemsz. van der Graeff* (1582—1647)-*Anna van Neercassel* (1591—1657)? (zie Ned. Leeuw 1965, kol. 112)

Zo ja, met welke familie *Van der Graeff* hebben wij hier dan te doen, en hoe was haar wapen?

Amsterdam. S. A. E. **DUDOK VAN HEEL.**

van Loon (LXXXII 350). *Mechteld van Loon* behoort vermoedelijk tot het Utrechtse geslacht van die naam, waarvan mij het volgende bekend is:

1. *Johan van Loon,* tr. *Metje van Velthuysen,* dr. van *Cornelis Wernartsz.* en *Aaltie Winters* en weduwe van *Dirk van Borculoo.*

Uit dit huwelijk (zie Nav. 1854, 44):

1. *Jacobus van Loon,* † ongehuwd.
2. Ds. *Cornelis van Loon,* predikant te Schalkwijk, tr. *Geertie van Swoll,* waaruit drie kinderen.
3. *Dirk van Loon, tr.* weduwe *van Borculoo,* kinderloos.
4. *Isaac van Loon,* † ongehuwd in 1660.
5. *Abraham,* volgt 11.
6. *Margreta van Loon,* † ongehuwd in 1664.

11. *Abraham van Loon,* ged. Utrecht 23 juli 1644, † 22 mei 1687, tr. Utrecht 5 aug. 1675 *Angela van Hoboken,* ged. Utrecht 16 aug. 1638, dr. van *Adriaen en Ariaentie Tynagels,* en weduwe van N.N.

Uit dit huwelijk:

1. N.N. *van Loon.*
2. *Johan Nicolaes,* volgt III.

III. *Johan Nicolaas van Loon,* ged. Utrecht 4 maart 1677, begr. ald. 14 mei 1736, tr. Utrecht 21 nov. 1719 *Debora Sabina Hooft,* ged. Bennebroek 7 jan. 1703, begr. Utrecht 17 jan. 1732, dr. van Mr. *Jacobus* en *Adriana de Waajer,* vrouwe van Maelstede.

Uit dit huwelijk:

1. *Angela Adriana van Loon,* ged. Utrecht 24 mei 1728, † op weg naar Indië 25 maart 1759, tr, Utrecht 7 mei 1744 Mr. *Jacobus Gobius,* ged. Semarang 14 april 1721, † Batavia 28 jan. 1765, zn, van *Johannes Fredericus* en *Margaretha Elisabeth Heynen.*

Aerdenhout. **JHR. MR. C. C. VAN VALKENBURG.**

De kinderen van *Johan Nicolaas van Loon,* kapitein en ord. ingenieur in Statendienst (gen. 111) en *Debora Sabina Hooft* worden, vermeld in een acte van 20 mei 1754, voorkomende in het register van transporten van Westkerke 1733-1787 (inv. Zeeuwse Eilanden van Lasonder, nr. 5956). Aan de hand daarvan en op grond van familie-aantekeningen en gedrukte bronnen kan het bovenstaande fragment met het onderstaande vervolgd worden:

Kinderen van het voormelde echtpaar *Van Loon-Hooft* (generatie 111):

1. *Angela Adriana van Loon,* tr. *Mr. Jacobus Gobius,* advocaat voor den Hove van Utrecht, hierboven reeds vermeld.
2. *Jacob Adriaan,* volgt IV.
3. *Debora Johanna van Loon,* nog minderjarig op 20 mei 1754.
4. *Abraham van Loon,* eveneens minderjarig op 20 mei 1754.

IV. *Jacob Adriaan van Loon,* tr. *Cornelia Johanna de Wijs,* geb. Batavia 13 febr. 1727, dr. van *Cornelis* en *Johanna Jacoba Lastdrager,* zie Nederl, Leeuw LXXX (1963). kol. 232.

Uit dit huwelijk:

1. *Cornelis van Loon,* geb. in 1754.
2. *Debora Sabina van Loon,* geb. in 1755.
3. *Abraham Johan Albert, volgt* V.
4. *Jacobus Cornelis Antony van Loon* (1766/'67—1839), tr. *Johanna Dolphina van Troostwijk* (1774—1835): zie nader Jaarboek Centraal Bureau Genealogie, deel XVI (1962), blz. 210.

V. *Abraham Johan Albert van Loon* (1764—1842), koopman te Amsterdam, tr. in *1799 Catharina Rueb (1773-1854)* ; zie voor nadere gegevens Ned. Patriciaat 48e jrg. (1962), blz. 305.

Uit dit huwelijk.

Johanna Maria van Loon (1806—1876), tr. in 1833 *Jan Rueb* (1807-1871) , makelaar in suiker te Rotterdam; zie nader Ned. Patriciaat 48e jrg. (1962), blz. 310.

REDACTIE.

Menolda, Gevraagd de verblijfplaats van de huwelijkspenning van: *Jan Eeckes Menolda 1683* en ..... Deze penning staat vermeld in „De Navorscher" jaarg. 10 (1860), blz. 186, als aanwezig in de Cat. Brouwer 1859 onder Nr. 774.

Rotterdam. A. I. **MENALDA- VAN DER HOEVEN.**

van der **Mije** (LXXXII 350). In Leenkamer Holland, inv. nr. 229 (Repertorium D) fol. 923 is te vinden:

Die huysinge en hofstede van der Mye mit omtrent 100 mergen lants daer aen gelegen, streckende langs der Mye in de ambochte van Nieucoop.

(eerste gifte libro IIIJ, fol. 27, geconfirmeert lib. IX, fol. 78, 79).

Verlijt *Jan van der Mye* bij doode zijns vaders 1385, pat. lib. IX, fol. 55, Repert. A, fol. 182.

Verlijt *Jan van der Mye* 1428, pat. lib. IX, fol. 100, id. 78, 79, ten erfleen.

Verlijt *Jan van der Mye* bij doode van *Jan van der Mye,* zijn vader, 1436, pat. lib. Philippus A, fol. 49.

Lib. E.L. 2, fol. 68 verso: *Jan van der Mye* lijftocht zijn huysvrouw met 40 mergen, 1330, Rep. A, uts.

eodem, fol. 83, seggen tussen de abt van Egmond en *Jan van der Mye* 1333, Rep. A, uts.

Verlijt Mr. *Heynrick van der Mye* bij overlijden van *Jan van der Mye,* zijn neve, 1469, pat. lib. Karolus A, cap. N.H., fol. 13.

Verlijt Joncvr. *Agnese van der Mye* bij overlijden van Mr. *Heynrick van der Mye,* haer vader, 1491, pat. lib. Maximilianus et Philippus, cap. Noord Holl., fol. LXI.

Verlijt Mr. *Gerrit van der Mye* bij doode van Jkvr. *Agnese van der Mye,* zijn nichte, 1522, pat. lib. 't Swarte ruyge register, cap. N.H., fol. 47.

Vide duwary *Alijt Claes de Woufers dr.,* zijn huysvrouw.

Verlijt *Jan van der Mye* bij doode van Mr. *Gerrit van der Mye,* zijn neve, 1528, pat. lib. Karoli Imperatoris cap. N.H., fol. 14, 15.

Verlijt *Thiman van der Mye* bij doode van *Jan van der Mye,* zijn vader, 1531, pat. lib. Karoli Imp., cap. N.H., fol. 36, 37.

Verlijt *Clara van der Mye* bij doode van *Thyman van der Mye,* haer vader, 1558, pat. Lib. Confoederatio, cap. N.H. fol. 53, 54.

Verlijt juffr. *Thymen van Wassenaer en Duvenvoorde,* ten behoeve van zich en haer susters *Clara* en *Anna Maria,* bij doode van *Clara vs.* heurl. grootmoeder, 1624, pat. lib. Hoge Overicheyt G, cap. N.H. fol. 19.

etc.

Deze aantekening is, evenals de volgende, als voor mij weinig belangrijk, door mij niet gecollationeerd.

Leenkamer Holland inv. nr. 226 geeft nog:

Een huysinge en erve, staende in den Hage aen de plaetse wijleneer genaemt St. Joris ende nu genaemt de Draeck, daer nu uythangt de Zwaen:

Verlijt *Jan van der Mije* bij overgifte van *Wouter Jan Baleijans zn.* anno 1436. patet libro Philippus A, fol. 47 en Repert, A. fol. 22 vso.

Verlijt Mr. *Heijndrick van der Mije* bij doode van *Jan van der Mije,* sijn broeder, anno 1458, patat lib. Principium, caput Arckel, fol. 24 et Repert. uts.

Verlijt *Jan Duyk Gillisz.* bij overgifte 1460 etc.

Deze twee citaten uit de leenregisters lijken reeds met elkander in strijd. Uitvoeriger onderzoek lijkt dus geboden.

In het eerste aitaat komt na *Heynrick* zijn dochter Jkvr. *Agnese* en daarna Mr. *Gerrit,* die jonkvr. *Agnese* zijn nichte noemt. Dat klopt weer niet met de Amsterdamse stamboom, die *Gerrit* tweede zoon van *Hendrik* noemt.

Verder noemt de leenkamer in 1528 *Jan* weer neef van *Gerrit* en niet zijn zoon.

Mogelijk echter kan bestudering van de eigenlijke belenings-akten licht brengen in het vraagstuk.

Santpoorf. **MR. O. A. 'VAN DER MEER.**

van Riel. Gevraagd nadere gegevens over het voorgeslacht van *Simon van Riel,* geb. ± 1757, zoon van *Jan van Riel* en *Maria Wever,* welke ouders beide vóór 1816 zijn overleden.

Doorn. A. **NOOT.**

Rietberg. Uit fragmenten in Ned. Leeuw 1923, kol. 50, en 1928, kol. 159 en 191, en uit archiefvondsten kan ik het navolgende fragment *Rietberg* samenstellen.

1. *Jan Hermen Rietberg,* geb. te Kampen in 1644 (zijn doop is echter niet aldaar te vinden!), tr. *Woltera Beeldsnijder,* dr. van *Gerrit Jacobsz.* en *Wyna (Winolda) Jansdr. Steenbergen.*

   Uit dit huwelijk:

   1. *Hermen Rietberg,* † 30 mei 1691, tr. *Willemina van Marle.*
   2. *Gerrit Rietberg,* geb. Wijhe in 1648, custos van de Broederkerk en de Buitenkerk te Kampen, † Kampen 16 maart 1717, begr. **19** maart 1717, tr. 1° Zwolle *Joanna Fabius,* dr. van *Wybrand* en *Fennegien Karsten;* tr. 2° *Louise Eppenhoff,* † **12** febr. 1691: tr. 3° *Jannetje Voerman* (zie Ned. Patriciaat 1930, blz. 31) .
   3. *Hendrik Rietberg,* tr. *Geertruida Lamberts.*
   4. *Jacob Rietberg,* geb. te Wijhe, tr. (ondertr. Kampen 26 januari) 1678 *Helena Rinckhouwer,* ged. Kampen 14 aug. 1659, dr. van *Gerrit Jansz.* en *Janneke Hiddingh;* zij hertr. Kampen 28 febr. 1692 *Johannes van Berkum.*

      Uit dit huwelijk:

      a. *Jan Rietberg.*
      b. *Gerrit Rietberg.*
      c. Lambertus Rietberg.
   5. *Evert Rietberg,* geb. te Wijhe ± 1656, tinnegieter en koopman te Zwolle, gemeensman en provisor van het Buitengasthuis te Zwolle, † Zwolle 19 febr. 1742, tr. Zwolle 25 april 1680 *Margaretha van Noorle,* ged. Zwolle 17 okt. 1658, † Zwolle 20 sept. 1724, dr. van *Jan Dercksz. en Albertien Hiddink.*

Welke bronnen stonden Mejuffrouw H. Mijnssen ter beschikking tot bewijs, dat dit allen kinderen waren van het echtpaar *Rietberg-Beeldsnijder?* In het bijzonder interesseert

het mij of *Evert Rietberg* een zoon van dit echtpaar is. Kan iemand hiervoor het bewijs leveren?

Amsterdam. S. A. E. DUDOK VAN HEEL.

Teengs (LXXXVII 352). Volgens mijn gegevens overleed *Jacob Teengs*, geboren Edam 15 nov. 1748, luitenant ter zee, raad en burgemeester van Monnikendam, te Monnikendam op 6 mei 1820.

Lunteren. C. W. L. BARON VAN BOETZELAER.

Terwe. Gezocht wordt, zo mogelijk met bronvermelding, de ouders, familieverband of aanvullende gegevens van de volgende leden van de familie *Terwe:*

1. *Abram Terwe,* tr. *Teuntje Pieters,* **uit** welk huwelijk: *Steven Terwe,* ged. Dordrecht in 1697.
2. *Aert Terwe,* wiens weduwe in 1604 te Dordrecht wordt genoemd:
3. *Cornelia Terwe,* j.d. van Dordrecht, tr. ald. in 1708 *Cornelis Gabrielse Borstlappe,* weduwnaar van Tholen.
4. *Cornelis Terwe,* tr. 1° (waar en wanneer?) *Jannetje Jacobs; tr.* 2° Leiden 1701 *Aeltge Elsgeest.*
5. *Jacob Terwe,* tr. *Jannetje Roelofs,* uit welk huwelijk: *Machteltje Terwe,* ged. Amsterdam in 1662 (Ned. Herv.).
6. *Jacob Terwe,* van Dordrecht, tr. 's-Gravendeel in 1671 *Anna Tilemans,* weduwe van *Aert Fransz. Laros.*
7. *Jacob Terwe,* j.m. van Dordrecht, tr. Rotterdam in 1745 *Grietje van Savoyen,* uit welk huwelijk: *Jacob Terwe,* **ged.** ald. in 1746.
8. *Johannes Terwe,* j.m. van Dordrecht, tr. 's-Gravenhage in 1736 *Christina van Cleef.*
9. *Judick Terwe,* tr. *Philip Veelmans,* uit welk huwelijk: *Janneken Veelmans,* ged. Amsterdam in 1607 (Ned. Herv.).
10. *Lambert Terwe,* ged. te Eysden, noemt in 1646 zijn broers *Claes* en *Willem,* zijn overleden broer *Dirk* en zijn zuster *Mayke,* vrouw van *Gerrit Vriens.*
11. *Lijntgen Terwe,* in 1610 te Dordrecht genoemd als weduwe van *Damas Hendriksz.,* clapper.
12. *Pieter Terwe,* tr. *Maritie Jansdr. Cleynschol,* uit welk huwelijk: *Grietje Terwe,* geb. omstr. 1666.

Nieuwkoop. L. J. MALHERBE.

Verwout Noiret-de Fervacques (LXXV 80, 119). De eerste echtgenoot van *Elizabeth de Fervacques, Jeremias Verwout Noiret,* werd 15 april 1642 in de Nieuwe Kerk te Amsterdam gedoopt als zoon van *Jacob Verwout* en *Margriet Noiret. Jacob Verwout,* wedr. van *Jannetje Gerrits Dootshooft,* huwde, (ondertr. Amsterdam 2 maart) 1640 *Margriet Noiret.*

Te Amsterdam (Nieuwe Kerk) werd gedoopt op 7 juni 1619 *Maijke,* dochter van *Jeremias Noiret* en *Adriana Brenart.* Te Amsterdam ondertrouwden 16 juli 1616 *Jeremias Noiret,* makelaar, 26 jaar, moeder *Margriete Poictiers,* en *Adriaantje Brenarts,* **van** Willemstad, oud 27 jaar.

Wassenaar. MR. H. W. B. WEFERS BETTINK.

de Vries-Schaap. Het **„Stam- en Wapenboek"** van Vorsterman van Oyen, deel 111, blz. 304 vermeldt:

„Mr. *Arnoldus de Vries,* **geb.** in 1702, president-schepen en raad van Enkhuizen, getr. (zonder datum te noemen) met *Meynoutje Schaep,* van Amsterdam, bij wie hij o.a. verwekte:

1. *Theodora Elisabeth de Vries,* aeb. 1 april 1738, gehuwd met *Anthony Block;*
2. *Wilhelmina Eva de Vries,* geb. in 1740, gehuwd met *Pieter Dobben".*

In het testament van het echtpaar *de Vries-Schaap.* d.d. 1 nov. 1739 voor notaris Agricola te Eknhuizen benoemde hij tot universeel erfgename zijn „dochter *Theodora Elisabeth,* nevens de andere kinderen dewelke hij nog sal komen te procreeren", terwijl de vrouw aan haar moeder *Magteltje Cornelis* legateerde.

De doopinschrijving van bovengenoemde *Theodora Elisabeth de Vries* is in Enkhuizen niet aangetroffen: van het echtpaar *Block-de Vries* werden de volgende kinderen aldaar gedoopt:

1. *Elia Geertruid Block,* ged. 23 dec. 1739 (get. *Sara Ursinus*).
2. *Willemina Eva Block,* ged. 5 januari 1742 (get. *Eva Willemina de Vries* en *Maria van Wullen),* zij huwde in 1759 met *Pieter Robbé* (niet *Dobben*).
3. *Arent Diderik Block,* ged. 3 januari 1744 (get. *Elia Willemina de Vries* en *Maria van Wullen,* wede. van *Anthony van der Hart).*

Na het overlijden van notaris *Arnold de Vries* is zijn weduwe te Enkhuizen op 30 juli 1747 'hertrouwd met *Abraham Fries,* „beyde voor dese getrout" waaruit *Cornelia Margareta Fries,* ged. Enkhuizen 10 juli 1748, en *Meinoutje Elia Fries,* ged. Enkhuizen 18 nov. 1750.

Megnoutje Schaap is te Enkhuizen gedoopt 28 aug. 1708, als dochter van *Klaas Pieters* en, *Machteltje Cornelis.* Haar ouders trouwden' aldaar 20 nov. 1707 als „*Klaas Pieters* voor dese getrout, by de 3 groene 'hekels ende *Machteltje Cornelis,* jd. in de Vieselstraat".

Uit het eerste huwelijk (intekening 18 nov.) 1703 van „*Claas Pieters* j m. bij de drie groene hekels ende *Geesje Alberts* jd. in de boeckebindersstraat", was 19 sept. 1704 eveneens een dochter *Meynoutje* gedoopt met *Wopjen Hendriks* als getuige. Verdere gegevens over de voorouders van *Meynoutje Schaap* ontbreken.

Gevraagd: voorouders van het voornoemde echtpaar *Claas Pieters (Schaap)* en *Machteltje Cornelis.*

Is *Theodora Elisabet de Vries* inderdaad op 1 april 1738 geboren, waar is zijn gedoopt en was *Meynoutje Schaap,* gelijk Vorsterman van Oyen opgeeft, inderdaad haar moeder?

Bestond er een familierelatie tussen *Arnold de Vries* en *Abraham de Fries,* de eerste en tweede man van *Meynoutje Schaap?*

Rijswijk (Z.-H.) DRS. A. G. VOSDINGH BESSEM.

Onbekend wapen (LXXV 491). Dit het het wapen van de Brabantse familie *Van der Vre(e)cken (zie* Rietstap 11, 1027).

Amsterdam. K. A. CITROEN.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — De oudste generaties van het huis Nassau, door H. F. J. Hesselfelt. — Enige gevallen van wapen-wijziging, door Mr. H. W. B. Wefers Bettink. — Korte mededelingen: Eindelijk de aansluiting in de genealogie De Gijselaar bewezen; De Zevenaarse Vermeer's. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN. PRINS VAN LIPPE BIESTERFELD

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegen-*7aan 70, *Wassenaar.*

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad **f 25,—** gelieve men steeds ***vóór 1*** februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap to 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, *Jacob de Graefflaan 17, 's-Gravenhage.*

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* **5,** 's-Gravenhage.

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073 ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 12 LXXXII e Jaargang **december 1965**

BESTLILIRSBERICHTEN.

Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heer J. C. J. M. van Groeningen en Ir. S. Hingst, respectievelijk sedert **1962** en 1958 gewoon lid van het Genootschap,

Adreswijzigingen:

Mevrouw J. N. E. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP geb. KNOTTENBELT,	Harfsen-post Joppe (Gld.), *Wilhelminalaan 3.*
H. L. KRUIMEL,	's-Gravenhage, *Pellenaerstraat* **9.**
J. V. VAN MARKEN,	Velp **(Glcl.),** ***Atlanta Plat, Stationsplein*** 110.
Ir. C. E. P. M. **RAEDTS,**	**Heerlen,** *Euterpelaan* 12-18.
J. W. RAVESTEIN,	Voorburg, *Reuvenslaan* 19.
Ir. R. Ch. VISSER,	's-Gravenhage, *Juffrouw Idastraat 13.*

Maris uit Marien (Land van Waes-Oost Vlaanderen),

door MR. DR. J. C. MARIS VAN **SANDELINGENAMRACHT.**

§ 1, Het onderzoek+

Bij de Herziening Historische Hoofdstukken van „Een Honderdtal Nederlandsche Families" („Nederl. Leeuw" 1963 k. 125) schreven wij, dat wij de naam *Maris* — hoewel deze in de „Annalen van de Oudheidkundige Kring in het Land van Waes" (dl. 60, 2e afl. 1955, blz. 316) genoemd wordt als inheemse familienaam — niet vóór 1570 in enige bron waren tegengekomen+ Deze fatale grens kon nadien iets verlegd worden. In het fonds „Raad van State en Audientie" (A.R.A. Brussel) berusten namelijk kohieren van de 100e penning van Bazel a° 1569 en van Rupelmonde a° 1568. Op deze kohieren verschijnt onze stamvader *Jan Mark, wonende te Rupelmonde,* als eigenaar van de behuisde hofstede in de wijk „het poortgoed" aldaar en als eigenaar van cauterland onder Bazel. Zijn broer *Pieter* was alleen in Bazel gegoed en bewoonde aldaar een hofstede van *Jan*'s schoonvader *Christiaan Coufhals.* Maar overigens bleef de voorgeschiedenis van *Pieter* en *Jan* in het duister.

In voormeld kohier van Bazel was een geheel nieuwe verschijning voor ons zekere *Jan Maris Cornelisz* uit Rupelmonde, die eveneens grondeigenaar was in Bazel. Bij vergelijking bleek hij in de kohieren van Bazel a° 1571 en a° 1577 (Stadsarchief Gent) en van Rupelmonde a° 1568 (A.R.A. Brussel), a° 1571 en a° 1577 (Stadsarchief Gent) niet *Maris,* maar *Marien* genaamd te zijn. Deze is zijn leven doorgegaan met de varianten *Marien* en *Maris:* op 17 februari 1580, schepen van Rupelmonde, ondertekende hij een akte met de naam *Jan Marien* („Annalen.. ." dl. 57, 2e afl., blz. 114), en op 9 maart 1585 compareerde hij als *Jan Maris* bij een accoord tussen schepenen van Rupelmonde en die van Bazel (R.A. Gent, Bazel n° 122, fol. 118).

Een derde naamgenoot, gehuwd met *Johanna van Aelsf,* liet op 7 juni 1587 te Bazel een dochter *Elisabeth* dopen en

op 17 januari 1593 een dochter *Anna;* de vader heet in de *eerste* akte: *Jan Marien,* in de volgende: *Jan Maris.* Dezelfde varianten dus!

Gedekt door deze voorbeelden schoten wij voor onze stamvader *Jan Maris* filius *Joos* midden in de roos. Ter beschikking stond een lakte van 18 september 1583 (R.A. Gent, Bazel n° 139, fol. 74 vo):

„*Geertruyt Maris* met haar wettighen man *Andries van* „*Eynde,* dewelcke comparanten bekenden wettelick uytghe- „leit uytg'hedeelt te zyne by *Chatelyne Maeris* haer suster „van zulcke actie ende vierde part als ze comparanten com- „peteerende ende verstorven is in zeker hofstedeken metter „gronden groot 2 bunders gheleghen binnen Baersele in de „Cleystrate . . . bij den overlijden van *Amel Maris* des com- „paranten ende uytlegghers moeder ende dit voor de somma „van acht ponden grooten . . .".

In de toen nog recente belastingkohieren van Bazel komen de aanslagen voor van eigenaren-gebruikers en van pachters, niet van eigenaren-verpachters. Een aanslag terzake gemeld hofstedeken ten name van *Amel Maris* of haar kinderen vindt men daarin niet. Wel viel de aandacht op een aanslag ten laste van *Amelle Caps* eigenares-gebruikster van een ander hofstedeken met land in 1571 en 1577 (d.i., naar later bleek, huis met erf vermeld in § 3 slot). Op het kohier van 1569 zijn hofstedeken en land in verschillende rubrieken geboekt, onderscheidenlijk ten name van de weduwe *Joes Marien en* van *Amelberghe Caps.* De identiteit van laatstgenoemde en de weduwe *Joes Marien* volgt uit een aanslag in het kohier van de 100e penning van Rupelmonde, a° 1568:

„*Anthonis Cappe* d'oude ende *Amelberghe Caps.* wed. van „*Joos Marien* houden in pachte . . . drie ghemeten."

In het gezin *Marien-Cappe* konden wij, naast voormelde gezusters *Geertruyt* en *Chatelyne Maris,* ook bovengenoemde *Pieter* alsmede onze stamvader *Jan* filius *Joos* † 1579 'onderbrengen, die wij bij nader #onderzoek wel eens onder de naam *Marien* ontmoeten (zie § 2, de aantekeningen onder Vc en VIc).

Joos Marien is ons bekend uit de lijst van weerbare mannen tussen 18 en 70 jaren te Bazel in het jaar 1552. De vondst van het Bazelse ouderpaar *Joos Marien-Amelberghe Cappe* strookt ook met het gegeven, dat de broers *Pieter* en *Jan Maris* Es. *Joos,* uit hoofde van hun gegoedheid in Bazel, juist daar ter plaatse een voorgeschiedenis gehad moesten hebben.

De filiatie *Marien* heeft ons op het spoor gezet van de familie *Marien,* die in de 16de eeuw onder Rupelmonde en Bazel gegoed was. Reeds in de late middeleeuwen bloeide Rupelmonde door de geprivilegeerde markt, de bierstapel en de lakenweverij; een belangrijke Schelde-tol was er gevestigd. De poorters genoten tolvrijdom in geheel Vlaanderen (n.b. in de volledig 'bewaard gebleven tolrekeningen van Rupelmonde vindt men dan ook geen *Marien*). De magistraat, die van de landsheer een beperkt recht van coöptatie verkregen had, mocht een zetel innemen in de Staten-Generaal, maar heeft volstaan met zich, tot de handhaving van recht, ter vergadering te laten beschrijven zonder acte de présence te geven (De Schoutheete de Tervarent „Les anciennes magistratures au Pays de Waes" in „Annalen Oudheidkundige Kring van Waes" dl. 111 a° 1867). *Jan Marien* † vóór 1524 en diens achterkleinzoon *Jan Marien (Maris) Cornelisz* † 1586 hebben op liet schepenkussen gezeten, Van laatstgenoemde vermeldden wij reeds twee bronnen, eerstgenoemde vindt men in deze hoedanigheid in een akte a° 1493 op een los blad in het oud-archief van Rupelmonde (n° 340bis); bij

gebreke van volledige lijsten van de magistraat zijn wij omtrent de beklede ambten niet nauwkeurig ingelicht, al behoorde de familie, mede blijkens aanhuwelijking, tot de regentenkring van de stad. Rupelmonde prijkte „als het schoonste pronkjuweel in de kroon van het Land van Waes", totdat de Vlamingen ter wille van hun gemeente-vrijheden de wapens opvatten tegen Philips de Goede. Deze beveiligde het kasteel van Rupelmonde door. op 14 mei 1452, alle omliggende huizen en wel vierhonderd hoeven plat te laten branden. In 1521 eist het beleg van Doornik opnieuw vele slachtoffers onder de manschappen uit de stad Rupelmonde. Het herstel van deze ruïne was nog maar moeizaam op gang — moeizaam -vanwege de onweerstaanbare zuigkracht van Antwerpen — toen Alva in 1566 het Land van Waes, waar de reformatie de overhand gekregen had, met Spaanse troepen bezette. Aanvankelijk bleef de (Tachtigjarige) oorlog hier woeden met wisselend succes, tot de overgave in 1583 van het kasteel *van* Rupelmonde aan Parma, en daarmede kreeg Rupelmonde de genadeslag (Frans de Potter en Jan Broeckaert „Geschiedenis van de gemeenten in Oost-Vlaanderen", 3e reeks dl. 111 a° 1879 sub voce Rupelmonde) . Onder deze zware beproevingen hebben de vijf generaties *Marien* geleefd, die wij boven de tegenwoordige stamvader in „Nederland's Patriciaat" XXI a°1933—'34, *Jan Maris Joosz,* schepen van Bazel † 1579, vonden.

Hoewel in die tijd nog geen bevolkingsboekhouding bestond, beschikt men over een vrij nauwkeurig overzicht van de inwoners van Rupelmonde-Bazel omstreeks het midden van de 16de eeuw en kort daarna, in de vorm. *a.* van lijsten van alle weerbare mannen tussen 18-70 jaar in het Land van Waes „die moeten toerusten tot huerlider coste naer 't generael enrollement" 1000 man uit hun midden, a° 1552, en *b.* van belastingkohieren uit de jaren 1568—'77, welke een volledig kadaster inhouden, Weerbare mannen in 1552 waren *Merten, Cornelis* de jonge, alsmede *Bertel Marien te* Rupelmonde, en *Joos Marien* te Bazel. *Merten* en *Gornelis* werden beschreven in de kohieren van 1568—'71, *Bertel* in het kohier van 1568, terwijl de weduwe *Joos Marien* in de kohieren van 1568—'77 voorkomt. Bij een voorlopig onderzoek in het onvolledig oud-arc'hief van Rupelmonde (n.b. het archief van Bazel reikt niet zover) deden zich als stamouders voor: de echtelieden *Jan Marien* (ca. 1450—ca. *1522) -Marie Voghelaere, in een* uitvoerige akte van uitkoop tussen de weduwe en haar kinderen en kleinkinderen d.d. 25 januari 1524. Aan de hand van deze gegevens stelden wij een schema op, dat door een o.i. uitputtend onderzoek bevestigd kon worden en aangevuld tot een sluitende genealogie.

Buiten het gezin van bovengenoemde *Jan Marien-Marie Voghelaere* kwam onze naam in Rupelmonde-Bazel destijds niet voor. De *Voghelaere* behoorde al vóór 1500 tot de hoofdcijnsplichtigen van de St. Baafsabdij-Gent in Bazel („Annalen" van Waes dl. 67, p. 112; zie ook het renteboek van Waes a° 1398 folio 228 vo, sub Bazel en folio 236/8 vo. sub Rupelmonde, A.R.A. Brussel, Rekenkamer n°. 45228). *Jan Marien,* gehuwd ca. 1475, is kenlijk van elders hier „ingetrouwd". De plaatselijke archieven van Rupelmonde en Bazel zijn 'ontoereikend om uitsluitsel te verkrijgen omtrent 's mans herkomst, maar de mogelijkheden voor verder onderzoek zijn hiermede niet uitgeput. De bevolking, immers, van het Land van Waes vormde in de late middeleeuwen een demografische gemeenschap over de parochie-grenzen heen; men leze F. J. de Castro „Chronycke van den Lande van Waes" over de jaren 660-1477 („Annalen" van Waes afl. 9). Aldus be-

staat er voor de genealoog gerede kans, de mutaties van de families te achterhalen in de streekarchieven, die het gehele Land van Waes bestrijken.

Van het tijdperk vóór ca,. 1500 staan ter beschikking o.m.: baljuwrekeningen van Waes (A.R.A. Brussel, fonds Rekenkamer) ; renteboeken van Waes (A.R.A. Brussel, fonds Rekenkamer en R. A. Gent, Land van Waes) ; Hoofdcollege van Waes, civiele processen (R.A. Gent) ; Hoofdcijnsboeken van Waes' (R.A. Gent. hoofdcijnsboeken van St. Baafsabdij a° 1462/'75, en G. A. Beveren „Gemickboek" 1) ; Leenregisters (De Schoutheete de Tervarent „Livre des feudataires des comtes de Flandres au Pays de Waes", gedrukt St. Nicolas a° 1572) ; Lijsten van weerbare mannen van Waes a° 1480 (uitgave C.P. Serrure, gedrukt bij C. Annoot-Braeckman te Gent a° 1561). Dit alles min of meer fragmentarisch. Wij staan allerminst in voor volledigheid van deze bronnen. opgave.

Langs deze lange weg bevonden wij in de tweede helft van de 15de eeuw slechts één nederzetting *Marien* aanwezig in deze streek, namelijk *Jan, Robbrecht* en Hendrik filius *Laurens Marien* te Waesmunster aan de Ducme een twintigtal kilometers stroomopwaarts boven Rupelmonde. Aldaar bezat *Jan Marien* in 1470 een stede. *Hendrik* en *Robbrecht Marien* staan beschreven bij het contingent Waesmunster van de weerbare mannen van Waes a° 1480; *Jan* was hier niet meer bij, zodat zijn vestiging in Rupelmonde gesteld kan worden tussen 1470 en 1480. In dit tijdvak is, zoals wij hierboven vermeldden, onze *Jan Marien* getrouwd met *Marie Voghelaere.*

De maatschappelijke positie toentertijd van onze familie kan men bepalen, doordat *Laurens'* vrouw behoorde tot een „hoofdcijns" in het Land van Waes.

Over de *hoofdcijns* in Vlaanderen verscheen in 1936 een Nijmeegs proefschrift van P. C. Boeren, „Etude sur les Tributaires de l'Eglise dans le comté de Flandre du IS au XIV siècle". Onder „hoofdcijns" in ruime zin begreep men het geheel van plichten en rechten van de „tributaires" aan (de patroon van) een kerk, die door Vlaamse rechtshistorici „vrijgewijde dienstmannen" genoemd worden. In het Land van Waes behoorden deze in de schakeringen van „bene nati", „boni homines", „homines bene opinionis", tot de gegoede landelijke bevolking, die ook de schepenen opleverde. Een representatief voorbeeld in onze genealogie : *Heinric 's Hertoghen,* de schoonvader van 11 *Laurens Marien,* bezat a° 1445 de omwalde hofstede „ter Wouwe" te Waasmunster, en was schepen aldaar a° 1458. Alleen „vrije" personen werden aangenomen. De kerk waarborgde aan haar hoofdcijnspliehtigen deze status van vrij persoon. Langzamerhand vervaagde dit sociale voorrecht, maar de hoofdcijns werd pas afgeschaft bij de Franse revolutie 1795.

Er zijn nog hoofdcijnsboeken of gemickboeken reikende tot in de 13de eeuw bewaard gebleven. De Eerwaarde Heer A. van Geertsom heeft hiervan gepubliceerd o.m. in de „Annalen van Waes" dl. 66, 2de afl. 1963. De verervingen van de hoofdcijns werden nauwkeurig (maar in moeilijk te ontwarren termen) bijgehouden, zodat de gemickboeken belangrijk en zeer oud genealogisch materiaal bevatten. Krachten: het in Vlaanderen op dit stuk geldend rechtsbeginsel van „de ventre natus", werden de huwelijken en alle kinderen geboekt, en ging de erfopvolging uitsluitend langs vrouwelijke lijn. In onze genealogie komt meermalen een hoofdcijns voor; zie §2 hieronder.

Voor de verdere opbouw van de stamreeks *Marien* zouden wij het plaatselijk archief van Waesmunster moeten raadplegen. Uit de 15de eeuw is daarvan echter niets bewaard gebleven. A. van Lokeren „Chartes et Documents de l'Abbaye de St. Pierre du Mont Blandin à Gand", a° 1871, vermeldt in deel 111 (p. 389) een authentieke opgave van 23 mei 1549: „Int Land van Waes ... heeft voorts de voorn. kercke sekere particuliere heerelijckheden als ter cause Waesmunster, Belsele, Sinay ende Sillebeke ...", maar in het archief dezer abdij, dat berust in het rijksarchief-depot te Gent, is niets

omtrent die heerlijkheden te vinden, omdat deze niet behoorden tot de eigenlijke administratie der abdij. Uiteindelijk kwam uit het archief van de abdij Roosenberg te Waesmunster nog een oudere generatie te voorschijn: de echtelieden *Jan Marien* en *Beatrijs Loot* ca. 1440, thans de stamouders van het geslacht „*Maris* uit *Marien*".

Nu de ontwikkeling van de naam *Marien* > *Maris* vaststaat, rijst de vraag, of men *Marien* met of zonder trema boven de „e" moet lezen, d.w.z. of deze naam afgeleid is van *Marie* dan wel van *Marinus.* Ook al omdat metronymica vrij zeldzaam zijn, komt *Marinus* allereerst in aanmerking. De overgang *Marie* > *Mariën* > *Maris* lijkt en klinkt minder waarschijnlijk, maar dit geldt niet, althans in mindere mate, voor *Marinus* > *Marien* > *Maris;* immers als nevenvorm van *Marinus* bestaat *Rinus* of *Ries,* waarbij zich het verschijnsel voordoet van uitstoting van de letter „n".

Bij de keuze tussen *Marinus* en *Marie* beschikken wij echter nog over een belangrijk gegeven, namelijk Bet voorvoegsel „v e r", dat in de oudere akten een enkele maal aan de naam *Marien* voorafgaat. Volgens Verdam, „Middel-Nederlandsch Woordenboek" betekent „v e r" in verband met een vrouwsnaam: v r o u w e, en het toeval wilde, dat wij t.a.p. als het ware prompt bediend werden met het voorbeeld „*ver Marien*" kint", „kind van *vrouwe Marie*".

Aan een voormoeder „M a r i e" herinnert de benaming de *Marie,* waarmede de ontvanger van het spijker te Rupelmonde in 1566 de neven *Cornelis Marien* en *Merten Marien* onder verschillende posten boekte. De varianten *ver Marien* > *de Marie* > *Marien* voor Marie's kind, 'liggen ook in het gehoor. Klaarblijkelijk zijn de verschillende vormen in onze familie al vanouds naast elkander in gebruik geweest: *Laurens,* 11 in de stamreeks, vonden wij in akten van 1462, 1468 en 1470 respectievelijk genaamd ver *Marien, Marijs* en *Marien.*

Wij mogen nu aannemen, dat eertijds een zoon N. nader vernoemd werd naar zijn moeder vrouwe *Marie,* waaruit onze geslachtsnaam *Marien,* later *Maris,* 'overgeleverd is, Deze overlevering past zeer wel in de middeleeuwse maatschappelijke sfeer van de „hoofdcijns", een matriarchaal instituut — hierboven besproken — waarbij juist een vrouw, die in het patronaat van de kerk was aangenomen, de positie van de familie bepaalde. In de lijsten der hoofdcijnsen in het Land van Waes a° 1295 vindt men éénmaal een zodanige naamgevende vrouwe *Marie: Tonys Ma r i e n* filius *M a r i e* gehuwd met *Kafhlyne,* geboren te Verrebrouck, in de hoofdcijns te Haesdonk („Annalen" van Waes dl. 62, le afl. 1957, p. 44).

Het is wel zeker, dat deze oorsprong van de naam *Maris* geen algemene gelding heeft. Op de Veluwe ontstond *Maris* uit *Maurits,* de bekende schilders *Willem, Jacob* en *Mathijs Maris* hadden een Boheemse grootvader *Marrish,* de Griekse minister van financiën *Maris* in de twintiger jaren dezer eeuw reikt met de geschiedenis van zijn naam tot de „Ilias" van Homerus. En, tenslotte, zou de familie *Viruly „Maris"* genaamd kunnen zijn, indien de stamvader *Charles Manneken,* deken van de faculteit der kunsten te Leuven a° 1454 („Nederlandsche Leeuw" 1935, k. 148), een *Man* geweest was! (*Manneken,* latijn: *virulus,* genitief *viruli; Man,* latijn: *mas,* genitief *rnaris).*

Ten aanzien van het familiewapen, met typisch Vlaamse kenmerken, zij verwezen naar de analyse in het maandblad „De Nederlandsche Leeuw" 1963, k. 126.

§ 2, De genealogie.

1. *Jan Marien,* geb. ca. 1390, gegoed te Waasmunster, landeigenaar van „de Trebbruuc" ald., † vóór 1448, tr. *Beatrijs Loot,* † na. 1448.

A° 1448 Erfelijke rente ad 20 denarii van de abdij Roosenberg te Waasmunster ten laste van:

„*Jan* marien oerije (= erfgenamen) op een stic „lants gheheeten de trebbruuc" (archief abdij Roosenberg, reg. 11 fo. 34 vo.). Boven deze brief is later bijgevoegd :

„d horie van *Heijric marien* s(olvi)t *beatryse look*".

N.B. Nadat *Beatrijs Loot* „solvit", d.w.z. van haar hoofdelijke verplichting ontslagen was, voldeed *Heyndrick Marien (zie* hieronder 11 3) de jaarrente nog zelf o.a. in 1481 (archief alsv. reg. n° 19/29 rekening a° 1481. fol. 5 vo). Aangezien de bijvoeging boven de grondtekst van 1448 na *Hendrik*'s dood en nog in 15de eeuws handschrift gesteld werd, kan men deze dateren op omstreeks 1490. De mutaties der rente in het tijdvak 1448—1490 zijn niet nader aangetekend? maar het lijkt ons duidelijk, dat in dit tijdvak de rente, bij boedelscheiding tussen de erfgenamen van 1 Jan *Marien,* is overgeschreven ten laste van (diens weduwe) *Beatrijs Loot en Hendrik*'s vader 11 *Laurens Marien,*' gezamenlijk. Vermoedelijk identiek met deze rente is de rente in het volgend renteboek a° 1548 „gekomen uut de hoirs van *Heindrick Maryen*" (archief alsv. reg. 12 fol. 41).

Van de familie *Loot* noteerden wij drie „weerbare mannen" te Waasmunster op de lijst van 1450 (C. P. Serrure, Gent a° 1881).

Uit dit huwelijk:

1. *Laurens,* volgt 11.

2? *Beatrijs Marien.,* bezat a° 1479 leengoed van St. Baafsabdij-Gent te Waasmunster.

'Tienden betaald uit landen gehouden van de fermerie van St. Baafs „*Beatrijs Mariendochter* van kerkem 50 roeden bider kerke" (R.A. Gent, archief St. Baafs-abdij, legger van renten te Waasmunster enz. a° 1479, no. K 1454).

II. *Laurens Marien,* geb. ca. 1420, gegoed in Waasmunster, landeigenaar van de „Trebbruuc" ald., † ca. 1470, tr. *Margriete s Hertogen,* in de hoofdcijns ald. van St. Baafsabdij-Gent, dr. van *Heinric,* schepen van Waasmunster 1458, en *Kathelina van Puvelde; zij* hertr. *Franco van Heze.*

a° 1468 *Lauwereis Marijs* heeft afbetaelt dese jare ende van de voerleden jare. Pieter Sturtenwaeghenc heeft betaelt syn rente over *Lauwereys Marijs* een viertale rogs ende surplus in ghelde (R.A. Gent, archief St. Baafsabdij, legger van renten te Waasmunster enz. a° 1468, no. K 1453). N.B. *Lauwerys M.* komt in de volgende legger a° 1479 niet meer voor.

a° 1462/'75 Hoofdcijns in Waasmunster van moeder op dochter vererfd, als volgt: 1 *Elysabeth* fa. *Katharina Woyts,* tr. *Gillis van* den *Berghe;* 11 *Margriete van den Berghe* tr. *Jan van Puvelde;* 111 *Kathelyne* van i *Puvelde* tr. *Heynric s Ertoghen;* IV *Margriete s Ertoghen* tr. 1" *Laureins ver Marien: Rubbrecht* en *Heynric* (betaald 1461/'79), en 2" *Franco van Hese* („Annalen van Waes" dl. 66, 2de afl. Hoofdcijnsboek St. **Baafsabdij-Gent)** .

a° 1470 Rente „*Heindrick s marien f. Lauwerens over Jan s marien* een inslach 36 roeden lanc en 50 roeden breet voor s voorseits Jans stede, was de oost-ende an Matheus lant van der Scocbeke, 11 scell." (R.A. Gent, Land van Waes no. 642, renteboek p. 120 sub voce Waasmunster); later bijgeschreven op *Heindrick*'s dochter *Zoete.* In het renteboek a° 1433 (A.R.A. Brussel, Rekenkamer n° 45230) komt deze rente nog niet voor, zodat die later gevestigd moet zijn, vermoedelijk terzake scheiding van Laurens' nalatenschap.

20 okt. 1458 *Loewijs Coolmans* en *Hendr. de Hertoghe* schepenen van Waesmunster (Frans de Potter en Jan Broeckaart „Geschiedenis... Oost Vlaanderen" 4e reeks, 2e dl., Waasmunster, p. 137 noot 1).

Do familie *De Hertoghe* te Waesmunster heeft hoge ambten bekleed in het Land van Waes; adelsverheffing tot „chevalier" in 1618 (De Herckenrode „Nobiliaire des Pays Bas...", dl. 11), wapen: in goud een aanziende hertekop van rood („Le Blason", 2e jrg. 1947, p. 63).

Uit dit huwelijk:

1. *Jan, volgt* III.
2. *Robbrecht Marien,* in de hoofdcijns te Waasmunster van St. Baafsabdij-Gent, op de lijst van weerbare mannen tussen 18—70 jaren te Waasmunster a° 1480, tr. *Elisabeth van Bogaerde,* in de hoofdcijns te Lokeren van St. Laurens, ald., dr. van *Jan* en *Laurine van Heede; zij* hertr. *Jan Verbeke.*

Hoofdcijns St. Laurens-Lokeren van moeder op op dochter vererfd, alsvolgt: 1 *Lysbette Heyndricx tr. ca. 1400 Jan van Heede* alias *Hoebrincke:* 11 *Laurine van Heede* tr. *Jan* van *Bogaerde;* 111 *Elisabeth* van, *Bogaerde* (enig kind) tr. 1" *Robrecht Marien* (zonder nageslacht), 2" *Jan Verbeke.*

3. *Hendrik Marien,* in de hoofdcijns te Waasmunster van St. Baafsabdij-Gent, op de lijst van weerbare mannen tussen 18-70 jaren te Waasmunster a° 1480, landeigenaar van de „Trebbruuc" ald., tr. ca. 1479 *Margriet Coelmans,* geb. ca. 1460, in de hoofdcijns te Waasmunster van St. Baafsabdij-Gent, dr. van *Christiaen* en *Amelberghe van den Dale. Zij* hadden drie dochters, 'hieronder vermeld.

a° 1462/'75 Hoofdcijns te Waasmunster vererfd van moeder op dochter, alsvolgt: 1 *Elisabeth* tr. *Brixius van den Bossche;* 11 *Margriete* van den, *Bossche* tr. *Zegel- Speelmans;* 111 Agnes *Speelmans* tr. *Laureis s Haertoghen;* IVb *Kateline* s *Hertoghen tr. Gwbode van den* Dale; V *Amelberghe van* den *Dale* t r . *Christiaen Coelmans;* VIb *Margriete Coelmans* (geb.) 1460, tr. (1479) *Heynric* ver Marien, *f Laureis* („Annalen van Waes" dl:. 66, 2e afl. 1963, p. 204) ; VII a *Katerina ver* Marien tr. 1" *Joh. van Bochoute,* en 2" *Joh. van Hese;* b. *Elisabeth ver* Marien tr. *Frans Brijssincs;* c. *Zoete ver Marien* tr. 1° *Pieter Bueyens,* en 2" *Melchior van Driesche* (alsv. App. 9).

III. *Jan Marien,* schepen, der poorte en stede van Rupelmonde 1493, eigenaar van een stede te Waasmunster en van „alle" huizen en hofsteden, genaamd 't Callestraetken te Rupelmonde, gegoed te Bazel, † vóór 1524, tr. ca. 1475 *Marie Voghelaere,* gegoed te Bazel; zij hertr. *Gillis van Wynacker.*

a° 1470 stede van Jan *Marien* in Waesmunster (zie de aant. bij II *Laurens*).

a° 1509 ...huys en erve toebehoorende der hoorijen van *Bertelmeus van Dale* ende *Marycken t s Voghelcren* d'wijff *van Marien,* gecomen van *Gillis* de *Voghelcer,* gheleghen zuytoost aan der eapelryen van Barsele · zuytwest t s heerenstraet ... noortwest aen Zoete Cautalsbeke ende noortoost aan her Willems coutere, 8 scellinghe erffelic cheins aen de kercke van Rupelmonde vuer diaerghetide heer Phs. de Bal wijlen cureyt van Rupelmonde, syn vader, moeder, broeders en susters (R.A. Gent, Rupelmonde no. 585bis, slaper der kercke a° 1509). N.B. Huis met erf bleef ruim vier eeuwen — tot kort na 1920 — in de familie *Maris,* tak van *Daniel,* zie § 3 slot.

25 januari 1524 akte van uitkoop: „*Cornelis Marien voor* hem selven, *Cornelys Marien* en Claes *van Raemsdonck,* mitsgaders *Marten Cappe* deelvoochden van *Merten Cap*'s kinderen, *Adriaen Vercluysen* en *Cornelis Marien* als voochden van Phaes *Marien* kinderen, *Adriaen Vermeer* ende *Cornelis Marien ds*

voochden van *Pieter Marien* kinderen ende *Adriaen Staets* met *Cornelis Corn.* ds voochden van de jongksten kinde die *Phaes Marien*, hadde by *Catelina Vijdts* gheheten *Hanneken*,

als hoyrs ende erfveghenamen van *Jan Marien* saligher ghed. van t ene zijde,

Jan de Backer, Gillis de Backer, Hendric de Biscop brouwer, Bouwen de Maere (schepen en stadsontvanger, vermeld in „Annuaire de la Noblesse de Belgique" a° 1579, p. 248 sub VII) en *Marrycken 's Voghelaren als* wed. ende hoyr vuer haer zelve ter andere,

dewelcke wed. ende hoyrs van den voorn. *Jan Marien* hebben jeghens malcanderen ghedeelt en uytghecocht zoodat de voorn. wed. behoudt alle de huysen ende lioffsteden alsoe die ghestaen ende gheleghen bionen de poort van Rupelmonde gheheten t callestraetken..." (N.B. in deze akte wordt o.m. nog vermeld land in de parochie Bazel op den Schondries; de vrouw had in huis haar zuster *Josyne*. R.A. Gent, Rupelmonde *no. 10).*

27 okt. *1524 Gillis van Wynacker en Marie 's Vogelaren* (volgens een nadere akte van 15 nov. 1524 weduwe van Jan *Marien*) verklaren ontvangen te hebben cijnsland in 's-Gravenbrouck (Rupelmonde, alsv.).

Uit dit huwelijk:

1. Cornelis, volgt IVa.
2. een dochter, † vóór 1524, tr. *Marten Cappe,* † na 1538, poorter van Rupelmonde, in de hoofdcijns te Haesdonk van St. Baafsabdij-Gent, zn. van *Nicolaas* en *Katelyna Jans van Raemsdonck.*
3. *Phaes, volgt* IVb.
4. *Pieter, volgt* IVc.

IVa. *Cornelis Marien,* aeb. vóór 1480, poorter van Rupelmonde, gegoed ald. en onder Bazel, a° 1524 voogd over de kinderen van zijn overleden zuster en broers, †1524/'28, tr, *Catelyna van Zype;* zij hertr. *Gillis Verstraeten,* schepen van Rupelmonde, en † na 1549.

1513. De baillieu es noch anghewijst over boete op *Neel Marien; Cornelis Marien* moet hiervan de poort ghenomen doen (Rupelmonde, stadsrekening a° 1513).

1515. *Neel Marien* heeft t zyne laste ghenomen en overcomene mette ontf (anger) ter cause van eender boete Cornelis Rooman ghewijst (Rupelmonde, stadsrekening a° 1515).

1522. Ontvangen van *Cornelis Marien* van kosten van een ghewijsde boete bij scepenen ghecompenseert 11 scell. (Rupelmonde, stadsrekening a° 1522).

25 januari 1524, zie de akte van uitkoop vermeld sub III.

19 febr. 1549 „Staedt van goede van *Neelken Marien* fs *Jan* die hij hadde bij *Catelynen van Zijpe* syne ghesellinne, overgebracht hy *Merten Marien en Corn. Goeyvaerts"* ; de weduwe was hertrouwd met *Gillis Verstraeten* (Rupelmonde, no. 340bis). Tot de boedel behoorde o.m. een huis te Rupelmonde. Er was één zoon, die bij de dood van zijn vader nog geen 15 j. oud was en destijds door de moeder uitgekocht werd.

Uit dit huwelijk:

Cornelis, volgt Va.

Va. *Cornelis Marien,* de jonge, geb. 1510/'14, poorter van Rupelmonde, op de lijst van weerbare mannen tussen 18-70 jaar ald. a° 1552, gegoed onder Rupelmonde, Haesdonck en Bazel, † 1553, tr. 1° *Kathelyna Maes,* in de hoofdcijns te Rupelmonde van St. Marie-Wissekerke, dr. van *Judocus* en *Johanna Verchem;* tr. 2° vóór 1540 *Josyna Hillegheers, in* de hoofdcijns te Haesdonk van St. Baafsabdij-Gent, gegoed te Bazel en te Rupelmonde, † 1571, dr. van *Jan Jacob Gillisz* en *Elisabeth Varen+ donck;* zij hertr. vóór 1566 *Pieter van Cuelene.*

11 febr. 1538 De magistraat vnn Rupelmonde met

36 poorters, o.m. *Cornelis Maryen,* stellen een ordonnantie vast op de belastingen (alluwen) (Rupelmonde no. 340bis).

Gemickboek Land van Waes a° 1544. Hoofdcijns te Rupelmonde van St. Marie-Wissekerke, vererfd van moeder op dochter, alsvolgt: 1 *Amelberghe* Peters tr. *H. Weygers,* 11 *Marg. Weygers* tr. *Judocus Verchem,* 111 *Johanna Verchem* tr. *Judocus Maes,* IV *Katharina Maes* tr. *Cornelis ver* Marien, kind: *Cornelis* (G.A. Beveren-Waes) .

Alsvoren. Hoofdcijns te Haesdonk van St. Baafsabdij-Gent, vererfd van moeder op dochter, alsvolgt: IV *Elisabeth Varendonck* tr. *Johannes Hillegheer Jacobi Gillis,* V *Josina Hillegheers tr. Cornelis de Marc,* VI in margine: 1571 *Joh. Mare* en *Catharina;* cijns volledig afbetaald (G.A. Beveren-Waes).

3 apr. 1540 Cornelis *Marien* en *Josyna Hillegeers,* dochter van wijlen *Lysbet Varendonck* ruilen met Bertel van Dale *een* hofstede aan de Cleystraat te Bazel tegen land aan de Burbuurbeke west 's Heerenstraat ald. *Cornelis* had uit zijn eerder huwelijk met *Katelyna Maes een* zoon *Cornelis Marien* (Rupelmonde no. 340bis).

1 apr. 1531 Comp. *Cornelis Marien* en *Jozyne Hillegers,* poorters van Rupelmonde; de vrouw had land verkocht onder Temsche, de man had land gekocht 4 gemet op den Schondriesch te Bazel (Rupelmonde no. 34Obis).

27 okt. 1553 *Jozyne Hillegheers* wed. Cornelis Marien vuer een zijde, *Franchoys Maes* vuer hem zelve ende als voochd van de kinderen *Jan Meermans* vervangende syn gestorven oers van *Cornelis Marien* fs *Cornelis* verklaren, dat *Cornelis Marien* man was van *Jozyne Hillegheers* had uitgecocht de voorn. erfgenamen, oers ende successeurs van *Cornelis Marien* zijnen zone. Volgt uitkoop door *Jozyne Hillegheers* van haar kinderen bij *Corn. Marien,* te weten *Hanneken, Lyncken,* en *Syntken Marien* over mie voogden waren *Pieter de Lampere* en *Gillis Hillegheer* (Rupelmonde no. 340bis).

1566. *Josyne Hillegheerten* fa *Jans* wed. van *Corn.* de *Marie* metgaderen *hanneken, lyncken* ende *jozynken* de *Marie f. Corn.* dc patre (een rente) bij coope van *Lysbette s clercx uyt* een ghemet landts gheleghen aan t calle straetken op Repelmonde cauter, VIII vaten (A.R.A. Brussel, Rekenkamer no. 45292, Spijker van Rupelmonde fol. 7 vo).

Josyne Hillegheerts uxor *pieter van Cuelene* metge *Hanneken,* Lynken, en *Jozynken de Mayer (!) f. Corn.* bij coope uyt een ghemet landts gheleghen ande Schondriesch, 11 vaten (alsv. fol. 12 vo).

De kinderen van *Corn.* de *Marie* belenders (alsv. fol. 13 vo).

1568—'71 *Josyne Marien-Hillegheers* beschreven op de kohieren van de 100e en de 20e penning van Rupelmonde en Bazel (A.R.A. Brussel, Raad van State en Audientie no 618; Stadsarchief Gent, Rupelmonde no. 45/243 en Bazel no. 7/34) o.m. terzake een behuisde hofstede op 't quaetkerkhof te Rupelmonde.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Cornelis,* † jong.
2. *Johannes, volgt* VIa.
3. *Cathelgna Marien,* in de hoofdcijns te Haesdonk van St. Baafsabdij-Gent.
4. *Josyna Marien,* gegoed te Bazel op Schondries, † vóór 1590, tr. *Adriaen de Lansheere,* † vóór 1590.

20 mei 1590 Copie staat van goede toebehooren de weese van *Adriaen de Lansheere* encle *Jnsyne Marien fa Cornelis* overgebracht bij Gillis van Esbrouck fs Jans en Pieter de Lampe; w.g. Pieter de Lampere (R.A. Gent, Bazel weeseboek); tot de boedel behoorde een (verwoeste) behuisde hofstede c.a. op de Schondries te Bazel.

VIa. *Jan Cornelisz Marien/Maris,* schepen der poorte en stede van Rupelmonde 1580—'85, in de hoofdcijns te

Haesdonk van St. Baafsabdij-Gent, gegoed te Rupelmonde en te Bazel, † Rupelmonde 1586, tr. *Claesine Buytaerts,* in de hoofdcijns te Crubeke van St. Bertini-St. Omaers, † Rupelmonde 1585, dr. van *Jan* en *Elisabet Smet.*

Gemickboek Land van Waes a° 1544. Hoofdcijns te Crubeke van St. Bertini-abdij-St. Omaers, vererfd van moeder op dochter als volgt..., later bijgeschreven: V *Elisabet Smet* tr. *Johannes Boytars;* VI *Claesine Boytars tr.* Jan *Maris;* VII *Maris* ex *Claesine* Boytars: *Elisabet* tr. *Jacob Vergouwen, en Jozine* tr. *Ingelbert Momarenci* (G.A. Beveren).

Jan Marien/Maris Cornelisz 1568—'77 beschreven op de kohieren van de 100e, de 20e en de 5e penning van Rupelmonde en Bazel (A.R.A. Brussel, Raad van State en Audientie no. 618; Stadsarchief Gent no. 45/243 en no. 7/34; R.A. Gent, Rupelmonde, kohier 5e' penning a° 1577).

27 januari 1568 *Laureys de Haene* geeft kwijting aan *Jan Marien* zijn zwager voor de koop van de helft van een hofstede bij voorn. *Marien* gekocht (Rupelmonde no. 340bis).

22 dec. 1583 *Jan Marien* en *Pieter de Lampere* schepenen der poordt ende stede van Rupelmonde (Rupelmonde no. 340bis, p. 244).

9 mrt. 1585 Accoord tussen de schepenen van Ruelmonde o.w. Jan *Maris en* die van Bazel (Bazel no. 122, p. 118).

17 febr. 1585 Ten sterfhuize van *Cleysine Buytaers* fa *Jans,* overleden huisvr. van Jan *Marien* fs *Cornelis,* verbindt *Jan Marien* zijn steenen huis op quaetkerkhof terzake uitkoop van zijn kinderen, te weten *Betken* oud 16 j. en *Synken* oud 5 j.; voogden Jacob *Buytaert* en *Pieter de Lampere* (Rupelmonde no. 340bis).

1586 Aanslag ten laste van het sterfhuis *Jan Maryen* te Rupelmonde (R.A. Gent, Land van Waes no. 2485).

31 mei 1586 Staat van goederen van † *Jan Marien* f. *Cornelis* en † *Claesyne Buytaers* (Rupelmonde no. 340bis).

Uit dit huwelijk:

1. *Elisabeth Maris,* geb. Rupelmonde 1568, in de hoofdcijns te Crubeke van St. Marie-Wissekerke, tr. Bazel 28 januari 1588 *Jacob Vergouwen,* notabele en vrachtondernemer ald., zn. van *Joos Jansz.,* schepen 1579 en vrachtondernemer te Bazel, en diens eerste vrouw *N.*

   8 mrt. 1588 *Pieter de Lampere* (schepen 1583, griffier 1555 van Rupelmonde, afgezet 1589) voogd over de weeskinderen van *Jan Marien,* die hij had bij *Claessine Butaerts,* verzoekt om vervanging door *Jacob Vergouwen* fs *Joos* als in huwelijk hebbende *Elisabeth Marien Jansdr.;* medevoogd was *Jacob Buytaert* (Rupelmonde no. 358bis, p. 14 vo.).

   Vergouwen, famille patricienne du Pays de Waes, adeisdiploma a° 1871 („Annuaire de la Noblesse de Belgique" a° 1573).

2. *Josyna Maris,* geb. Rupelmonde 1579, in de hoofdcijns te Crubeke van St. Marie-Wissekerke, tr, 1° Bazel 2 febr. 1598 *Johannes van Swaerveld,* brievenpost- en vrachtondernemer ald., tr. 2° Bazel 8 januari 1604 *Engelbertus Peters Momerenchy,* † vóór 1618.

   De vader van *Engelbertus Momerenchy, Peter,* en diens broers *Jacob en Remark* waren erkende natuurlijke zoons van jonker *Pieter van Montmorency;* hun voogd was Jacob *van* den Pelde (Rupelmonde no. 340bis, akten d.d. 6 sept. 1547 en 26 juli 1565).

   23 januari 1618 *Jacob Vgouwen* als voogd van de weesen van *Engel Momorenchy, Pieter Momorenchy* en verdere consorten comp. ten sterfhuize van *Pieter Momorenchy* za. de oude (Bazel no. 139).

IVb. *Phaes Marien,* geb. vóór 1480, poorter van Rupelmonde, a° 1509 eigenaar van huis en erf ald., † vóór 1524, tr. 1° N.N.; tr, 2° *Catlina Vijdts Reiniersdr.*

a° 1509 „huys en erve toebehoorende Phaes *Marien* komende uyt de dochteren van janne van ackere wijlen Jan Rooman gheheeten Diericx gheleghen zuytoost aen de Baerselstrate, noortwest Rupelmonder eoutere ... 18 scellinghe tsiaers erffelic eheins aen de kercke van Rupelmonde" (Rupelmonde, no. 585bis, slaper der kercke a° 1509).

a° 1509 „cijns staende op twee erve d'een van *Katheline Vijdts* fa *Reyniers* en dander van *Adriaen Staes* ende sine kinderen.. ." (Rupelmonde, alsv.).

25 januari 1524, zie voor de weeskinderen de akte van uitkoop vermeld sub 111. Voogden waren, van de kinderen uit het eerste huwelijk: *Cornelis Marien* en *Adriaen Verduynsen* (provisor der kerk 1509, schepen 1513 en stadsontvanger 1517 van Rupelmonde, zegelde als leenman te Bazel a° 1527 met *een* weegschaal, tr. *Marie van Kerckhove,* † 1513), van het kind uit het tweede huwelijk: *Adriaen Staes* (schepen 1522 van Rupelmonde) en *Cornelis Cornelisz.;* 12 juli 1524 maakten *Cornelis* Marien en Jan *Haessaert,* voogden van de eerste kinderen van Phaes *Marien,* met *Jan Vijdt* te Temse, *Pieter Vijdt Joosz.* c.s. als erfgenamen van hun nicht *Amelberge Vijdt* fa *Gillis* boedelscheiding (Rupelmoncle no. 10) ; vermoedelijk was dus de eerste vrouw van Phaes Marien eveneens *Vijdt* genaamd, vermoedelijk een dr. van *Joos Jansz.* (broer van *Gillis Jansz Vijdt,* beide te Bazel a° 1.480).

Uit het eerste huwelijk:

1. *Merten,* volgt Vb.
2. *Bertel Marien,* geb. vóór 1516, nog minderj. 1524, poorter van Rupelmonde, op de lijst van weerbare mannen tussen 18-70 jaar ald. a° 1552, eigenaar van huis en erf ald. a° 1546, † 1553/'59, tr. vóór juli 1541 *Nelleken Meys* wed. *Paulus van Dale Philipsz.* Uit dit huwelijk twee dochters, hieronder vermeld.

   3 febr. 1539, 2 nov. en 14 dec. 1.546 obligaties ten laste van *Bertel* Marien onder verband van zijn huis en erf aan de Hueckelstraat (Rupelmonde no. 387).

   3 juli 1541 *Nelleken* huisvr. van *Bertel Marien* moeder van de wesen van *Paulus van* Dale (Rupelmonde no. 340bis).

   10 okt. 1559 *Merten* en Pieter Marien voogden van de weeskinderen van *Bertel Marien* en *Nelleken Meys, te* weten *Lyne en Goedele Marien* (Rupelmoncle no. 340bis). N.B. Wij noteerden uit het renteboek van Kruibeke a° 1567 (R.A. Gent) een *Cathelyna* Marien huisvr. van *Passchier Vijdt* fs. *Cornelii.*

3. *Josyna Marien,* † 1560, tr. *Machiel Ogiers* wedr. van *Kathelyna van Wouwe* (wed. van *Coenraad van de Velde);* hij tr. 3° *Lauryne Spaede,* en † 1569.

   16 apr. 1560 Jan de Meye en *Jan Ogiers* voochden van de weeskinderen van *Josyne Marien* en *Machiel Ogiers* maken akte van uitkoop met laatstgenoemde ter presentie van *Pieter Clijs* en *Merten Marien* (Rupelmonde no. 340bis) .

   13 nov. 1563 *Machiel Ogiers* koopt huis e.a. „De Barge" in de Neerstraat te Rupelmonde (Rupelmonde no. 340bis).

   18 nov. 1569 Accoord tussen de voogden van de weeskinderen van *Machiel Ogiers* za. uit diens huwelijken met *Josyna* Marien en *Lauryne Spaede* (Rupelmonde no. 340bis).

Uit het tweede huwelijk:

4. *Jan,* nog minderj. 1524.

Vb. *Merten Marien/Maris,* geb. vóór 1516, nog minderj. 1524, poorter van Rupelmonde, op de lijst van weerbare mannen tussen 18-70 jaar ald. a° 1552, eigenaar van een behuisde hofstede aan de Bazelstraat te Rupelmonde a° 1568 en gegoed te Bazel, † 1571, tr. vóór 1535 *Amelberge Smet,* in de hoofdcijns te Waesmunster van St. Baafsabdij-Gent, dr. van *Dierick* en *Katharina Smet.*

29 apr. 7539, 15 mei 1541, 24 mrt. 1545 obligaties ten laste van *Merten Marien* (Rupelmonde no. 387).

Gemickboelr Land van Waes a° 1544. Hoofdcijns te Waosmnnster van St. Baa.fsabdij-Gent vererfd van moeder op dochter,, alsvolgt: 1 *Margriete* van *Myegheem* tr. *Johannes Zegers,* 11 *Amelberge Zegers* tr. *Pieter Smet coorens,* 111 *Katharina Smet* tr. *Dierik Smet,* IV *Amelberghe Smet tr. Martyn Mares,* V in margine, *Mares ex Amelberghe Smet: Marie, Pieter, Johannes, Catharina* (G.A. Beveren-Waes).

14 januari 1550 Staat van goeden van de kinderen *Pauwels van Dale* overgebracht bij de voogden *Marten Marien en Anthonis* Cappe (Rupelmonde no. 340bis).

10 okt. 1559 *Merten Marien* en *Adriaen Loocxe voogden van de* kindeaen van *Willem van Ende* en *Elis. Beddegenoots* (Rupelmonde alsv.).

1566 *Marten de Marie* fs *Phaes* een rente bij coope van *Joos Raes* uut een ghemet landts gheleghen neffens Ravels Acker oost Gillis de Coeq bogaard, zuyt de kinderen van Jan van der Banc, west de voorn. *Maden, de Marie* ende noodt s herenstrate, VI vaten (A.R.A. Brussel, Rekenkamer, spijker van Rupelmonde, fol. 6).

1568—'71 *Merten Marien* beschreven op de kohieren van de 100e en de 20e penning van Rupelmonde en van de 20e penning van Bazel (A.R.A. Brussel, Raad van State en Audientic no. 618, Stadsarchief Gent, Rupelmonde no. 45/243 en Bazel *no.* 7/34).

Uit dit huwelijk:

1. *Marie Marien,* in de hoofdcijns te Waesmunster van St. Baafsabdij-Gent.
2. *Pieter Marien,* meerderj. in 1559, eigenaar van huis en erf te Rupelmonde en gegoed te Bazel, in de hoofdcijns te Waesmunster van St. Baafsabdij-Gent.

   A° 1571—77 kohieren van de 20e en van de 5e penning van Rupelmonde en van Bazel, aanslagen ten laste van *Pieter Marien* o.m. voor huis en erf groot een halve bunder te Rupelmonde (Stadsarchief Gent). N.B. Mogelijk was een zoon: *Pieter Maris* fs *Pieters,* die 9 mrt. 1609 een halve bunder lands verkocht genaamd Meerten Gans boomgaert te Rupelmonde (R.A. Gent, Rupelmonde no. 1.2).
3. *Jan,* volgt VIb.
4. *Catharina Marien,* in de hoofdcijns te Waesmunster van St. Baafsabdij-Gent, tr. *Jooris Rottiers † 1567.*

   22 sept. 1567 *Pieter Marien* en *Joos Rottiers* voogden van de kinderen van *Jooris Rottiers* za. *en Katalyna Marien* maken akte van uitkoop met laatstgenoemde (Rupelmondo no. 340bis).

VIb. *Jan Marien/Maris,* in de hoofdcijns te Waesmunster van St. Baafsabdij-Gent, gegoed te Bazel,, post- en vrachtondernemer ald., † 1601, tr. *Johanna van Aelst,* dr. van *Jan* en *Catelyna Zoefmans.*

Wij noemden. dit echtpaar reeds in § 1. *Jan* Marien was de enige van de familie, die voorkomt op de lijst a° 1595 van ds 56 manlijke en vrouwelijke communicanten in Bazel, opgemaakt door Ludovicus, sacellanus van de heer van Wissekerke (Origineel doop- en trouwboek van Bazel, fol. 15; niet overgenomen in het copie-boek; het aantal 56 is een maatstaf voor het moeizaam herstel van de r.k. kerkorde in deze streek).

26 januari 1600 *Jan Maryen* ontvangt 30 st. „van bij nachte met briefen vurtgetrocken geweest hebbende naar Tielrodc en Lokeren, volgende sehriftel. ordonnantie" (R.A. Gent, Bazel no. 424, fol. 177 vo. parochierekening) ; a° 1602 „betaelt de weduwe *Jan Maryen* twee guld. 10 st. *ter* cause van kerre gevoert t hebben van capt. Pedro Reke tot op t veer vuer Antwerpen" (Bazel, alsv.).

31 mrt. 1604 *Janneken van Aelst* wed. *Jan Marien* verkoopt een gemet land te Bazel (R.A. Gent, Bazel no. 169).

12 okt. 1574 mr. Jan van de Velde de jonge doet eed in plaats van zijn vader als voogd over de kinderen van *Jan van Aelst* en t *Catelyne Zoetmans* (Bazel no. 138).

Uit dit huwelijk:

1. *Elisabeth Maris,* ged. Bazel 7 juni 1587, † ald, 18 dec. 1645. Doopgetuigen waren Paschasius de Jonge en Amelberga Bruyninck.
2. *Anna Maris,* ged. Bazel 17 januari 1593. Doopgetuigen Roslandus Lyssens en Anna van Aelst.

IVc *Pieter Marien,* geb. vóór 1480, poorter van Rupelmonde, a° 1509 eigenaar van één der twee hofsteden in de wijk „het poortgoed" ald., † vóór 1524, tr. *Elisabeth van Hulse,* geb. in 1468, in de hoofdcijns te Lokeren van St. Baafsabdij-Gent, dr. van *Wouter* en *Katelyne Pups,* en weduwe van *Jan Buelins* te Exaerde, daarna van *Heynric Strubols; zij* hertr. *Jan Daens.*

a° 1509 „... de kercke van Rupelmonde heeft 20 scellinghe tsiaers erffelick up eenen bogaert ende eene hofstede ligghende d een neven d andere. Den bogaert toebehoorendo de dochteren van Jan van Ackere ende de hofstede toebehoorende *Pieter Maryen,* comende uyt Jan van Eeckeren wijlen Kathelina s Beyers gheleghen noortwest de Baerselstrate ende noortoost s moyenstrate (Rupelmoncle no. 585bis, slaper der kerk a° 1509).

a° 1511 „betaelt aen Caesen de Deckere, Gillis Hillgheer en *Pieter Maryen van* beyde goeten te makene in de „gans meerten" (Rupelmonde, stadsrekening a° 1511).

25 januari 1524. Zie voor de weeskinderen de akte van uitkoop vermeld sub 111. Voogden waren *Cornelis Marien* en *Adriaen Vermeer* (schepen 1510 en stadsontvanger 1515 van Rupelmonde) .

Hoofdcijns te Lokeren van St. Baafsabdij-Gent vererfd van moeder op dochter, alsvolgt: ..... 111 *Kateline* Zegers *van der Zwalmen,* tr. *Jan Pups, de* langhe; IV *Kateline Pups,* tr. *Wouter van Hulse;* V *Lysbette van Hulse,* tr. 1" Jan *Buelins* te Exaerde, 2" *Heynric Strubols; 3" Pieter ver Marien;* 4° *Jan Daens* („Annalen... van Waes" dl. 66, 2e afl. a° 1963 blz. 231). N.B. Bij *Lysbette* van *Hulse staat* aangetekend: + r; „r" beduidt de eerste betaling voor haar in 1466 (kenlijk over haas geboorte) ; „+" betekent de volledige aflossing van de hoofdcijns bij haar leven. of overlijden (relden waarom haar kinderen niet ingeschreven werden).

Op de lijsten van „weerbare mannen" in het Land van Waes komt de naam Pan *Hulse in* 1480 alleen voor te Waesmunster (Jan. en *Lippijn*). De Schoutheete de Tervarent „Livre des feudataires . . . au Pays de Waes" vermeldt de naam in de varianten *Van Hulsen, Van der* (den) *Hulst, Verhulst,* o.m. op de in 1473 voortgezette leenrol: *Jan,* die *een* hof met geding te Temse in leen bezat groot 18 bunders, waarvan *Lysbet* een achterleen competeerde. Bij J. Bosman „Armorial de la Belgique" vindt men — zonder documentatie — van. *Hulse* (Flandre) : d'or à l'arbre terrassé do sinople.

Uit dit huwelijk:

1. *Joos,* volgt vc.

vc. *Joos Marien, nog* minderjarig in januari 1524, poorter van Rupelmonde, vestigde zich te Bazel, op de lijst van weerbare mannen tussen 18—70 jaren ald. a° 1552, gegoed te Bazel en in de wijk „het poortgoed" te Rupelmonde, † Bazel 1553/'58, tr. ca. 1535 *Amelberghe Cappe,* in de hoofdcijns te Haesdonk van St. Lambertus-Luik, gegoed te Bazel, † ald. 1578/'82, dr. van *Jan Jans* en *Johanna Cornelisdr. Varebeke.*

Gemickboek Land van Waes a° 1544. Hoofdcijns te Haesdonk van St. Lambertus-Luik vererfd van moeder op dochter, alsvolgt: 1 *Katharina Souts* tr.

Cornelis Varebeke; 11 *Johanna Varebeke* tr. Jan **Cappe; 111** in margine: *Joh.a Cappe tr. Antony Cappe, Anthonis Cuppe, Amelberghe Cappe* tr. *Judocus Marien te* Bazele, *Elisabeth Cappe* tr. Johannes *Lantheere* te Crubeke, *Catherina Cappe* tr. 1" *Jacobus* ..... *en 2" Judocus van* den *Bossche;* **IV** *in* margine, 28 augustus .... *Marien ex Amelberghe Cappe: Joh.a* tr. *Peter Smet, Peter, Johannes, Katherina. Amelbergha* **tr.** *Walterus Duerinck, Gertrudis* tr. (onleesbaar). G.A. Beveren-Waes).

De filiatie in onze stamreeks *Pieter* IV c >*Joos* Vc steunt, na eliminatie, op de navolgende gronden: *a.* De zoon van *Boos, Jan,* die volgt VIc, bezat a° 1568 de behuisde hofstede op „het poortgoed" te Rupelmonde, welke a° 1509 toebehoorde aan *Pieter* IVc; *b. boos Marien* Vc had twee zoons: *Pieter en Jan. Jan* is kenlijk vernoemd naar grootvader *Jan Cappe,* en *Pieter,* die de oudste zoon was, naar de grootvader van vaderszijde.

14 apr. 1550 *Joos Marien* heeft in pacht 4 gemet land aan de Galgbergmolen en nog 5 gemet land binnen Bazel van † Bouwen de Maere (Rupelmonde no. 340bis). Dit land was later eigendom van *Jan Jooq Maris.*

a°, 1552 Ontvangen van *Joos Marien,* en *Anthonys Cappe* cijns van 3 gemet 62 roeden (dit cijnsgoed lag in de wijk „het poortgoed" te Rupelmonde en behoorde in 1527 aan Jan Smedt alias Reyns, in 1544 aan Jacob Gillis, in 1559 aan de weduwe van *Joos Marien* en *Anthony Cappe;* Rupelmonde, stadsrekeningen).

a° 1568-77 *Amelberahe Canne* wed. *Joos Marien* beschreven op dc kohieren van de 100e, de *20e en* de 5e penning van Bazel en van Rupelmonde (A.R.A. Brussel, Raad *van* State en Audientie no. 618, Stadsarchief Gent no. 451243 en 7/34).

18 sept. 1583 *Geertruyt Maris* gehuwd met *Andries van Eynde* en haar zuster *Chatlyna Maeris* inzake haar aandelen in een hofstedeken van wijlen haar moeder *Amel Maris* (R.A. Gent, Bazel no. 139).

a° 1522 Ontvangen van *Jan Cappe van* zijn vertrek uit Rupelmonde 6 schell. (Rupelmonde, stadsrekening a° 3522).

a° 1528 *Janne Neels* uxor *Jan Cappe* belendster in Bazel; Jan *Cappe* houdt in leen van jonckvr. Barbel Spruyt een vierendeel bunders binnen Bazel („Livre des feudataires des Comtes de Flandres au Pays de Waes" blz. 373).

5 juni 1552 *Jan Janse Cappe* geeft obligatie (Bazel no. 137).

Jan Cappe behoorde tot de hoofdcijns in Bazel van St. Baafsabdij-Gent vanwege zijn moeder *Amelberghe van Raemsdonck* huisvrouw (getr. 1482) van *Jan Jansz Cappe* („Annalen" van Waes dl. 67). De vader van laats'genoemde, *Jan Cappe,* t 1479, behoorde tot de hoofdcijns Themsche Bavonis parochie St. Nikolaas vanwege zijn moeder *Katalina van Scaverbeke* huisvrouw van *Adam* Cappe. Het familiewapen is bekend van *Lieven Cappe,* leenman van Dendermonde, die a° 1541. zegelde met een dwarsbalk, vergezeld boven van een schelp aan weerszijden geflankeerd door; een mossel, en beneden, in de voet van het schild, van een mossel (De Raadt „Sceaux armoriés dl. II). Volgens Rietstap zijn de mossels naar rechts gewende, zittende, vogels.

Uit dit huwelijk:

1. *Johanna Marien,* in de hoofdcijns te Haesdonk van St. Lambertus-Luik, tr. *Peter Smet* † Rupelmonde 1579.

   1 dec. 1579 *Pieter Marien en Peeter Smets* doen eed als voogden van de weesen van wijlen Peter *Smets* en *Johanna* Marien (Rupelmonde no. 358bis).

2. *Pieter Marien/Maris,* geb. ca. 1538, † Bazel 1582, in de hoofdcijns te Haesdonk van St. Lambertus-Luik, gegoed te Bazel, aannemer, tr. *Janneke.* Hun nageslacht in manlijke lijn stierf uit met de zoon *Judocus Maris (zie* Maris „Een Honderdtal Nederlandsche Families" uitgave 1946, blz. 24 sub I 2).

   a" 1581 Omslag van 20 schell. ten laste van *Pieter Maris* (R.A. Gent, Bazel no. 423).

   a° 1585 Aanslag van de kinderen van *Pieter Maris* terzake eigendom van hofstede met land te Bazel (R.A. Gent, Land van Waes, no. 2488).

   a° 1586 Aanslag van de weduwe van *Pieter Maris,* genaamd *Janneke,* te Bazel (R.A. Gent, alsv.).

3. *Jan,* volgt VIc.

4. *Katharina Maris,* in de hoofdcijns te Haesdonk van St. Lambertus-Luik, gegoed te Bazel.

5. *Amelberghe Marien,* in de hoofdcijns te Haesdonk van St. Lambertus-Luik, tr. *Walterus Duerinck.*

6. *Gertrudis Maris,* in de hoofdcijns te Haesdonk van St. Lambertus-Luik, gegoed te Bazel, tr. *Andries van Eynde,* eigenaar van een wagenwerf te Stekene a° 1586 (Bazel, parochierekening no. 423 p. 198).

VIc. *Jan Joosz. Maris* (= 1 in „Nederland's Patriciaat" XXI a° 1933—'34) geb. ca. 1540, poorter van Rupelmonde, in de hoofdcijns te Haesdonk van St. Lambertus-Luik, eigenaar van behuisde hofstede in de wijk „het poortgoed" te Rupelmonde a° 1568, gegoed te Bazel, vestigde zich a° 1570 te Bazel, molenaar op de Galgbergmolen ald., 's gravenman in de leenhof en schepen in de vierschaar te Bazel, † 1579, tr. vóór 1570 *Cornelia Coathals,* gegoed te Bazel, dr. van *Christiaen Jans* en *Josyne Bock.*

a° 1568 kohier 100e penning Rupelmonde: „*Jan Maris* heeft in proprietevt een (behuisde) hofstede ghestaen op poortgoed" (A.R.A. Brussel, Raad van State en Audientie no. 618). Blijkens het kohier van de 20e penning a° 1571 (Stadsarchief Gent) was deze hofstede overgegaan op zijn zwager *Adriaen Houman* (getr. 1" met *Kathlina Couthals,* en 2" — vóór 1577 — met *Amelberghe van* den *Broek),* die deze vernacht had aan Joos van de Velde. Het „poortgoed" was een der acht kwartieren van Rupelmonde nabij de Krake onder Bazel; de eigengeërfde opgezetenen genoten het. volledig poorterschap der stad (Frans de Potter en Jan Broeckaert „Geschiedenis van de gemeenten der provincie Oost-Vlaanderen" 3e reeks, arrondissement St. Nicolaas dl. 111 a° 1879, sub voce Rupelmonde).

20 dec. 1568 *Jan Marien* wonende op „poortgoed" is aan Jan de Witte een rente verschuldigd van 2 ponden pr. vlaemsche munt 's jaars (Rupelmonde no. 340bis, p. 182).

a° 1569 kohier 100e penning Bazel: „Hier naer volghen alle die ouroerlycke goedinghen die bij den inwoonders van de poorte ende stede van Rupelmoncle bezeten worden aenghaende de prochie van Bazele..." p. VIII „*Jan Maris* bezit in properteyt een half vierendeel bunders carterland". Op het kohier van de 20e penning van Bazel a° 1571 (Stadsarchief Gent) werd *Jan Maris* terzake dit bezit beschreven onder inwoners van Bazel. Hij heeft zich dus aldaar gevestigd in 1570 na de dood van zijn schoonvader (zie boedelscheiding d.d. 14 okt. 1570 R.A. Gent, Bazel no. 139).

a° 1570 *Cornelia Couthals* fa *Christiaens* uxor Jan *Marissens* transporteert op haar zuster *Kathelina Couthals* uxor *Adriaen Houman* haar helft in een rente van 16 sehell. (R.A. Gent, Land van Waes no. 2881; renteboek Rupelmonde). N.B. Deze rente op de Deurne onder Bazel hadden zij geërfd van hun vader *Christiaen fs. Jans,* maar deze rente ontbreekt evenals één van diens behuisde hofsteden in de scheidingsakte vau 14 okt. 1570, die dus blijkbaar partieel geweest is.

12 dec. 1580 „*Cornelia Couthals,* geassisteerd met *Joes Rottiers* (haar zwager) haeren voocht", verkoopt een vierendeel bunders land binnen Bazel aan de Galgbergmolen (R.A. Gent, Bazel no. 169). N.B. De Galgbergmolen, waarop Jan *Maris* molenaar geweest

is, was op 26 juni 1563 door Jan van Egmond gekocht van messire Janne van Mengherfruyt c.s., en word op 18 mei 1585 door Gillis van Egmond c.s. verkocht aan jonker Servaas van Steelandt. heer van Wissekerke te Bazel (R.A. Gent, Bazel no. 169). Pater Janssens „Bazel in 't Boete Waesland" duidt Jan van Egmond aan als „Graaf", maar in de vele akten, die wij betreffende hem vonden, blijkt niet van enige adellijke kwaliteit. De molen werd in 1918 (niet in 1908, zoals voormelde schr. meedeelt) gesloopt, een afbeelding ten tijde van de laatste molenaar is in bezit van schrijver dezes).

'Zie voor het echtpaar Jan *Maris-Cornelia Couthals* uitvoerig „De Nederlandsche Leeuw" 1963, k. 125 en vlg. De afstamming van *Cornelia Couthals* konden wij alsnog nader vaststellen:

1. *Frank Couthals,* geb. ca. 1.460, tr. 1" N.N.; tr. 2° *Elisabeth Jans van Roden,* in de hoofdcijns te Haesdonk van St. Baafs-Gent, dr. van *Jan, schepen* van Bazel 1450.

Uit het eerste huwelijk:

II. *Jan Couthals,* geb. ca. 1490. bezat o.m. een hofstede op de Wyenakker te Bazel ao. 1528, tr. *Johanna Vijdt, dr.* van *Peter de jonge Simonis en Amelberghe Jans van Roden,* in de hoofdcijns te Haesdonk van St. Bsafs-Gent a° 1544.

111. *Christiaen* Jans *Couthals,* † *1569.* gegoed te Rupelmonde en Bazel, tr. *Josyne Bock,* † 1559; zie hierboven.

IV. *Cornelia Couthals.*

Bovengenoemde *Frank* was vermoedelijk een zoon van *Jacob Couthals,* die a° 1474 een achterleen bezat van ter Elst te Bazel en een zoon was van *Pieter Gillisz. Couthals,* schildknaap, heer van ter Elst † 1462, en *Margriete Cools* † 1473.

Bronnen: akte 7 juli 1550 j° 27 dec. 1571 (Bazel no. 139); hoofdcijnsboek St. Baafsabdij-Gent (R.A. Gent); Gemickboek Land van Waes (G.A. Beveren); zie voorts Ned. Leeuw 1963, k. 125 en vlg.; „Livre des feudataires des Comtes de Flandre au Pays de Waes" p. 373; en Renteboek van Rupelmonde a° 1550 Justaes p V (RA. Gent, Land van Waes no. 2881).

Uit dit huwelijk:

1. *Joos,* volgt VII.

VII. *Joos Maris,* geb. ca. 1570, poorter van Rupelmonde, gegoed ald. in de wijk „het poortgoed", bezat leengoed van Wissekerke in Bazel, † Rupelmonde 1604/5, tr. vóór 1597 *Elisabeth Weyn,* in de hoofdcijns te Temsche van St. Baafsabdij-Gent, gegoed te Rupelmonde, dr. van *Daniel,* schepen van Rupelmonde 1585--1601, en *Adriana Peters Houman.*

a° 1590 „De ontfanger van Bazel betaelt aen *Joos Maris* vuer zijnen dienst dat hij met de parochiepoerden uytgheweest hadde ten tyt van 9 dagen, boven vuer gelt darop van te voren ontf. 25 sch. gr." (Bazel, no. 423 p. 265 vo.).

a° 1603 *Joos Mark* houdt een volgleen van de heerlijkheid Wissekerke groot een gemet in Bazelbroeck belend oost de Heerenstraat (R.A. Gent, Land van Waes no. 2485, Leenboek van Wissekerke).

12 okt. 1603 *Gillis Weyn* fs *Daniel* verkoopt aan *Joos Maris fs. Jans* „alsulcke drye deelen in anderhalf quart bunders lands als hem *Gillis Weyn* daerin is competeerende (n.b. *Elisabeth Weyn* de vrouw van *boos Maris* bezat voor haar moeders erfdeel reeds het overige vierde deel) gheleghen op t poertgoet beneffens de hoffstede, die eertyts plach toebehooren Jacob Dagaert, voor 20 ponden gr. vlms boven den last van poorterschyns; dit is aldus gedaen 19 dec. 1601". (Rupelmonde no. 12).

18 apr. 1606 „*Adriaen Rottier* en *Gillis* Wewn fs *Daniel* voochden 'dan de weeskinderen van *Joos Maris fs Jczws* bij *Elisabeth Weyns Danielsdochter* maken uitkoop van haerlieder vaderlicke have met voornoemde *Elisabeth Weyn* als hauweringe ende moeder van voornoemde kinderen". Het jongste kind is nu oud

5 jaeren „wesende *een* knechtken van naeme *Neelken*" (Rupelmonde no. 12).

21 januari 1585 *Daniel Weyn* maakt uitkoop met ziin kinderen bii wiilen *Kateluna Abbeeb* za.. te weten *Daneel* 7 j. en *Lyncken* 3 j. De voogden over zijn voorkinderen (o.w. *Gillis* en *Elisabeth:* schr.) waren Olivier de *Haene* en *Adriaen Houman* (Rupelmonde no. 340bis).

27 dec. 1585 *Daneel Weyn,* schepen van Rupelmonde; op 3 sept. 1589 maakte de pastoor van Rupelmonde, Jan de Wilde carmeliet in Gent, bezwaar tegen continuering van z.i. „suspecte" wethouders, met name mr. Nicolaes de Buedele, Pieter de Lampere, Joes Coele en Guilliam de Scernais. De baljuw van Waes bracht de kwestie in de „Secreten Raedt" van Zijne Majesteit, waarbij alleen mr. Nicolaes de Buedele in genade aangenomen werd. Verder werden schepen: Rijcaert Moenis, Jan van Hourick. Henrick Zwijnens, Joos van Langhenhove en *Daniel Weyn, met* recht tezamen een zevende schepen te verkiezen (Rupelmonde no. 11, p. 73).

De groot ouders *van Elisabeth Weyn* waren:

1. *Jan Janse Weyn,* a° 1528 houder van een leen in Bazel, a° 1568 verpachter van een behuisde hofstede in Rupelmonde. Jan *Weyn* en *Andries Smet* „mannen van de Beverschen" als getuige gedagvaard 3 febr. 1567 (Bazel no. 138).

Bij F. J. H. Banningh „Stamboek Weyn" p. 18 is het zegel afgebeeld van Jan *Weyn,* schepen van St. Nicolaas 1459, vertonend een staande hamer. De familie *Weyn* was zeer verbreid in het Land van Waes.

2. *Elisabet van Royen* was dochter van *Pieter Pieters* aan *Royen,* schepen van Rupelmonde 1550, † 1563, en *Adriana de Maere.*

Voor *Pieter sen* ior, gehuwd met *Kathelina* de *Beuckel* vrouwe van ter Elst, zie De Herckenrode „Nobiliaire des Pays Bas..." dl. III p. 1684, genealogie *Van* Royen sub III. Voorts renteboek van Rupelmonde (R.A. Gent, Land van Waes no. 2851) a. een rente ten name van *Michiel* de *Maere* f. Ant., daarna, *Adriana fa Michiels* uxor *Pieter van Royen* bij versterf van *Francina Leeuwarts fa Jans* wed. *Michiel de Maere; b.* renten ten name van *Pieter van Royen f. Pieters,* daarna op *Adriana s maers* fa. *Michiels* wed. *Pieter van Royen,* daarna bij leven op *Lysbet van Royen* fa. *Pieter* uxor *Jaa Weyn.*

3. *Peter Houman* † ca. 1565 was zoon van *Gillis* (zoon van Peter, schepen te Bazel 1480) en *Amel Bertram.*

Rupelmonde no. 10 (R.A. Gent) 13 mei 1525 boedelscheiding tussen *Heyken Brouwers* wed. *Cornelis Bertram* en haar kinderen o.w. *Amel* voornoemd, die land verkrijgt te Bazel en te Crubeke. *Cornelis Bertram* was zn. van Pieter *B.,* 's gravenman van Waes en schepen van Bazel a° 1450 (zegelt a° 1468 met een gaande beer; de Raadt „Sceaux Armoriés") en kleinzoon van *Gillis Pietersz. B.,* schildknaap, bezat a° 1435 leengoed te Bazel, („Annalen van Waes" dl. 60 2e afl., p. 180: „Livre des feudataires des comtes de Flandre au Pays de Waes" p. 51).

4. *Mertina* Pydt † vóór 1565, gegoed op 't poortgoed te Rupelmonde, behoorde tot de hoofdcijns te Themse van St. Baafsabdij-Gent vererfd van moeder op dochter, alsvolgt: 1 *Mabelia van der Haghe...* ; VII *Elis. Spruytaerts* tr. *Jan Vyt;* VIII *Mertina Vyt* tr. *Peter Houman;* na 1560 bijgeschreven IX *Adriana Houman* tr. *Daneel Weyn,* kinderen: *Gillis, Anna, Lysbet, Joanna* („Annalen" van Waes dl. 68 le, 2e afl. blz. 101). Genealogie *Vijt* (Lancl van Waes) in De Herckenrode „Nobiliaire des Pays Bas..." p. 2062; wapen: in goud twee van blauw en zi. geschakeerde dwarsbalken elk in twee stroken.

Omtrent de voortzetting van het geslacht *Maris,* zie § 3.

§ 3. Nabeschouwing.

Hoewel de vastgestelde oorsprong van de naam *ver Marien,* uit *vrouwe Maria,* ruimte laat voor naamgenoten van geheel

verschillende geslachten, konden wij in het Land van Waes slechts enkelen niet in ons familieverband thuis brengen: *Andries ver Marien,* geb. ca. 1490, wonende te Sinay, gehuwd met *Amelberge Verbercmoest,* in de hoo.fdcijns te Belsele van St. Baafs-Gent, met hun kinderen loos, *Jan, Lieven* en *Adriaen,* van wie *Adrianus, Judocus* en *Jan Marien,* op de lijst van weerbare mannen te Sinay a° 1552, *Martin ver Marien* gehuwd met *Margarefha Maes Johdr.* en hun kinderen *Martina, Adriana* en *Judocus* a° 1544, in de hoofdcijns te Crubeke van St. Pieter-Gent. Verder nog een groep te St. Gillis in het naburig Land van Dendermonde, onder wie *Joos,* schepen 1609, *Pieter,* schepen 1655, *Pieter,* baljuw 1680, en *Daniel,* baljuw 1689 („Gedenkschriften Oudheidkundige Kring van het Land van Dendermonde" jrg. 1950 3e reeks dl. 11 en vlg.),; de oudst bekende generatie van deze familie wordt gevormd door *Daneel, Joos* en *Joris Marien* ca, 1577 (alsv. dl. X111, en „Cultureel Jaarboek Oostvlaanderen" jrg. 1950 11 blz. 98). Een kleine eeuw tevoren behoorde tot de hoofdcijns te St. Gillis van St. Rumaldus-'Mechelen: *Beatrix Soy* huisvrouw van *Pieter Marissone* met hun kinderen *Piet, Amelberge, Cornelis, Pauwel, Lieven* en *Jan,* uit wie wellicht voormelde groep te St. Gillis stamt. Aanhechting aan onze generatie IV lijkt t.a.v. voornoemde *Martin* niet uitgesloten, daar de akte van uitkoop van 25 januari 1524 (zie t.a.p.) geen limitatieve opsomming van de weeskinderen inhoudt: overigens kan alleen een oudere aansluiting, vóór onze 11 *Laurens,* aan de orde komen.

Het aanvankelijk uitdijend nageslacht van onze 111 *Jan Marien* schrompelde ineen tot één enkele stamhouder VII *Joos Marien,* uit wiens huwelijk met *Elisabeth Weyn* twee zoons zijn geboren, die de stamhouders werden van de thans nog levende takken:

a. Jan Maris, gedoopt Bazel 5 okt. 1597, en

b. Daniel Maris, gedoopt Bazel 12 nov. 1600.

In het kohier van Rupelmonde a° 1586/7 (R.A. Gent, fonds Rupelmonde) vindt, men geen *Marien/Maris* meer.

Wij raadpleegden nog het. doop-, trouw- en begraafregister der stad tot 1660, zonder een naamgenoot aan te treffen. Onze VII *Joos Maris* is in 1601 ter plaatse kortstondig teruggekeerd.

ad. *a.* *Uit Jan*'s enige kleinzoon *Jan Maris* (1671—1747), schepen en burger-luitenant te Fijnaart, eigenaar van het Heerenlogement „De Prinses-Royal" te Willemstad, ontstond de in de 18de eeuw wijdvertakte familie in de Brabantse noordwesthoek; men zie Maris „Een Honderdtal Nederlandsche Families", uitgave 1946 en de herziening daarvan in „De Nederlandsche Leeuw" jrg. 1963. Hiertoe behoorde *Jan Jansen Maris* (1697—1781), de grondlegger van de firma Maris en Schippers te Willemstad. Het bankiershuis van deze firma werd, na een ononderbroken reeks, firmanten *Maris* (uit verschillende takken), in 1964 omergenomen door de n.v. Amsterdam-Rotterdam Bank. 'Opmerkelijk is, dat de familie in de 18de eeuw te Willemstad een gelijk maatschappelijk beeld vertoonde van klein-stedelijk patriciaat met agrarisch bezit, als drie eeuwen eerder te Rupelmonde. Men vergelijke 111 *Jan Marien,* geboren vóór 1450, schepen van Rupelmonde, met *Cornelis Maris,* geboren 1725, burgemeester van Willemstad, wiens levensbeschrijving voorkomt in ons voormeld boek (blz. 303-305).

ad. *b.* Uit *Daniel Maris* sproot de jongere linie, die te Bazel bleef en zich pas in de tweede 'helft van de vorige eeuw vertakt heeft. De Eerwaarde Pater *A. Maris C. SS.* R. te Antwerpen, geboren Bazel a° 1907, heeft hiervan de geschiedenis ter hand genomen. Daarom brengen wij voor deze tak hier alleen de bijzonderheid in 'herinnering, vermeld in § 2 onder generatie 111 noot bij de akte van 1509: het bezit gedurende ruim vier eeuwen, tot kort na 1920, van huis en erf te Bazel, gelegen tussen de Herenstraat en de „Zoete Couthals" beek.

Familieaantekeningen Van Beest en Vermander (Van Mander),

door **Mr. A.** STARING.

De familie-aantekeningenvan *Beest* zijn ontleend aan een Statenbijbel, gedrukt in 1657. De oudste aantekeningen, beginnend in 1610, zijn blijkbaar overgenomen uit een oudere bijbel. Daarop volgen — eveneens uit een andere bijbel overgenomen — inschrijvingen, gemaakt door *Cornelis Cornelisz. van Thuyll,* wiens weduwe *Beleken Baey* in 1656 *Aert van Beest* huwde. Verschillende generaties hebben de inschrijvingen voortgezet tot 1748, zodat de familiegebeurtenissen te volgen zijn gedurende meer dan een eeuw.

Die van het begin tot 1625 zijn afkomstig van *Goossen van Beest* (gen. 11), die tot 1672 van zijn zoon *Aert van Beest* (gen. 111). Daarop volgen die van *Corn. van Thuyll* (1630 -1654). *Beleken Baey* schrijft in 1655 en in 1677 het overlijden in van haar beide echtgenoten. Haar zoon *Adriaen van Beest* gaat ermee voort van 1694 tot 1709; zijn overlijden in 1715 wordt ingeschreven door zijn weduwe. Ten slotte sluiten de inschrijvingen van *Hermanus van Beest* (gen. V), lopend tot 1748, de rij.

Een andere groep aantekeningen is gemaakt door *Dirk van Beest,* zoon van *Hermanus. Zij* vullen die uit de bijbel weinig aan. Zij zijn in zeer slordige en soms moeilijk leesbare vorm gegoten met zeer grillige afkortingen en zijn blijkbaar alleen voor eigen memorie gemaakt. Zij vertellen ons de namen zonder meer van de broeders en zusters van *Dirk van Beest* en een een ander over zijn verdere bloedverwanten uit de families *Van der Light, Vermander, Schiltman,* enz.

De reeds genoemde *Hermanus van Beest,* geboren in 1706 en begraven te Dordrecht in 1797, huwde in 1727 *Pieternella van Mander.* Van hun zoons had alleen *Isaac van Beest,* broeder van bovengenoemde *Dirk,* nageslacht. Deze *Isaac van Beest,* geboren te Dordrecht 3 augustus 1736 en begraven aldaar in de Grote Kerk op 13 september 1786, huwde te Dordrecht 12 april 1761 *Jacoha van Dongen,* geboren te Dordrecht 9 september 1735 en overleden aldaar 12 februari 1807, dochter van *Jacobus van Dongen* en *Neeltje Dijckhoff.*

Hun dochter *Hendrika Pieternella van Beest* (1766-1804) huwde te Dordrecht in 1785 *Paulus Holle* (1758—1827), waardoor de kwartieren *Van Beest, Van Mander* e.a. onder hun afstammelingen *(Holle, Blussé van Oud-Alblas, enz.)* voorkomen. Een tak der familie *Holle* voegde de naam *Van Beest* bij de hare *(du Ry van Beest Holle).*

Deze familie *Van Beest* woonde eerst te Zaltbommel, later te Dordrecht. Hun wapen was: in blauw 10 gouden ruiten 4, 3, 2, 1.

De genoemde familie *Vermander,* later meest geschreven: *Van Mander,* voerde als wapen: in zwart een zilveren zwaan met gouden kroon om de hals, zwemmende in blauw water. Dit duidt op althans veronderstelde verwantschap zowel met de bekende Zeeuwse familie *Van der Mandere* als met die van de schilder-schrijver *Carel van Mander,* die uit Vlaanderen afkomstig was (zie Nieuw Nederl. Biographisch Woordenboek). Onder zijn portretgravure door Nic. Lastman staat zijn naam vermeld als *Vermander* en in de bovenhoeken der

omlijsting zijn de zwanen met kronen om de hals uit zijn wapen afgebeeld. In een sonnet wordt hij *Van der Mander* genoemd.

Aan belangstellenden overlatend aanvullingen te zoeken op de familie-aantekeningen, geef ik hieronder de beide groepen daarvan, gevolgd door genealogische overzichten.

Memory.

Ick *Goossen Arisen van beest* hebbe mijn huysvrouw getroat den 12 september 1610 met name *Ariaentken Jans van* der *Weteringe*.

ende bij haer gegenneert een Jonge dochter en is gebooren snachts ten 12 ueren wesende den 13 Jannewaris 1612 en is genaemt *mettien* goossens tot getuygen sijn geweest *Wabewijn Jansen* tot Huesden *Jas Willemse* tot huesden *lijsken Cornelis* tot saltbommel.

nouch soo heeft mijn huysvrou voors gegennereert een Jongen soon op primo Jannewaris 1614 op saterdach snachts ten 11 ueren en is kersten gedaen *Aert goossens van beest* tot getuygen sijn geweest *Aelbert Jansen dè bie* tot ophemert en *hendrick gouertsen* van *weteringe* op den hill en *maeyken willems* huysvrouw van *Aert Walewijns* tot gorrkum.

nouoh soo is mijn huysvrouw gelegen van een Jonge dochter op den 12den desember 1616 op sonnedach smorgens ten 7 ueren is kersten, gedaen *Ariaenken Goossens* tot getuygen sijn geweest *bertken Jans van der Weteringe*.

nouch soo is mijn huysvrou gelegen van een Jonge soon den 29 mey 1619 op sonnedach tusschen thien en elf ueren voor middaches is kersten gedaen *Jas Goossens* tot getuygen sijn geweest *Jochem berentsen* ende *bertken Jans van der Weteringe*.

nouch soo is mijn huysvrou gelegen van een Jonge dochter den 23 november 1621 op sonnedach savons tussen acht ende negen ueren en is kersten gedaen *trientken goossens* tot getuygen sijn geweest *Aert feunissen* tot huesden en *Jas Crijnen* tot ophemert en *Aeltken Jans van Arnem* (?) huysvrou van *hendrick Cop*.

nouch soo is mijn huysvrou gelegen van een Jonge dochter den 24 october 1625 maennedach savons ten ses ueren ende is: kersten gedaen *Ariaentken goossens* tot getuygen geweest *Grietken Cornelis* ons moeder en *huybert Jans van der weteringe* ende *willemken Jans van der Weteringe*.

Ick *Aert goossens van beest* hebbe mijn huysvrou getrout den 20 mey 1656 met name *beleken hermans baeys*.

en bij haer gegeneert een Jonge soon den 6 Junis 1657 sterft den 13 Junis 1657.

nouch soo heeft mijn huysvrou gelegen van een Jonge soon den 26 apriel 1658 smorgens tussen acht ende negen sterft den 30 apriel 1658.

ende nouchsoo heeft mijn husvrou gelegen van een Jonge soon op den 7 febewaris 1660 ende is kersten gedaen *goossen aertsen van beest tot* getuygen sijn geweest *huybert Jansen van der weteringe* ons oom ende *mettien goossens* ons suyster d huysvrou van *Alert Aerries van herrewijnen*.

nough soo heeft mijn huysvrou 'gelegen van een Jonge dochter den 4 dach mey 1662 sonnedach tuyssen seven en adhten ueren is kersten geddaen *ariaentken Aerts* tot getuygen sijn geweest *bertken van weteringe* sterft den 6 october 1662.

nouch soo heft miijn huysvrou gelegen van een Jonge soon op den 15 september 1663 savons ontrent de klocke acht oft half negen en is kersten gedaen *herman aerts* tot getuygen sijn geweest *maeyken Jans van der Weteringe* en *Alert Aerries van herrewijnen*.

nouch soo heeft mijn huysvrou gelegen van een jonge soon op den 28 maey 1666 middacg tuyssen 12 en 1 ueren en, is kersten gedaen *Adrijaen Aertse* tot getuygen sijn geweest *metien goossens* huysvrou van *Alaert van herrewijnen*.

nouch soo heeft mijn huysvrou gelegen van een Jonge soon op den 22 october anno 1668 savonts tuyssen 6 en 7 euren en is kersten gedaen *Jas Aerts van Beest*.

nouch soo heeft mijn huysvrou gelegen van een Jonge doahter op den 17 Juney anno 1671 snach ontrent 3 eure is kersten gedaen *Ariaenyen Aerts van besdt*. ons 'dochter *Ariaenyen van besdt* gestorven den 15 meert 1672.

mijnen man *Aert Goossense van Beest* is gestorven den 16 maey 1677.

Beelken Hermens is gebooren A. 1630 den achsten dach November thusschen twaelf en een uer.

Beernt Hermense har broer is gebooren A. 1634 den derden Meey.

Ick *Cornelis Cornelisse van Thuyll* hebbe mij(n) huysvroun getrout den 13 meey 1648 met name *beelicken harmens baeys*.

den 27 februwari 1649 heeft mijn huysvrouw geleegen in de craem van een Jonge soon op een dinsdach ten vijf ueren en is kersten gedaen *cornelis*.

noch soo heeft mijn huysvrouw verlost van een Jonge soon *Harmen Cnelisse* vrijdaech saechtermiddaeghs ten drie uren den 2 meey 1651.

anno 1654 den 14 september heeft mijn huysvrouw verlost van een Jonge soon *Geerit Cornelisse* snaeghts ten 2 uren.

en is inden heer ontslapen den 2 Desember.

Den 19 Juny 1655 is gestorven mijnen man *Cornelis Cornelisse van Thuyll* en is op Woensdaegh sijnde den 24 Juny in de groote kerck begraven.

den 19 Agusti 1699 is gestorven mijn Moeder *van Beest* en begraven op Woensd. den 24 Augusti in de grote kerck begraven tot bommel.

den 5 october 1694 Ben ick *Adriaen van Beest* getrout met mijn lieve huysvrouw *Anna vander Light*.

den 14 mey 1696 is mijn huysvrouw verlost van een Zoon en is genaemt *Arnoldus van Beest* en is gestorven den le september 1696.

den 14 desember 1697 is mijn lieve vrou wederom verlost van een Zoon en is genaemt *Arnoldus van Beest en is gestorven* den 17 Maart 1700.

den 7 augusti 1699 is mijn Lieve vrouw wederom verlost van een Zoon en is genaemt *Pieter van Beest* smorgens ten 6 eure gebore.

den 27 october ontrent 12 ueren is mijn Lieve huysvrouw verlost van een doghter en is gestorven drie a vier ueren daernae.

den 15 november 1702 is mijn Lieve huysvroū weder verlost van een Jongen soon ontrent tussen seven en 8 euren smorges en is genaemt *arnoldus van Beest:*

den 15 october 1704 is mijn Lieve huysvrou weder verlost van een Jonge doghter en is genaemt *Marya Biateris* smorgens te halff elve geboren.

den 13 desember 1706 is mijn Lieve huysvrou weder in de kraem gekomen van een Jonge soon ten half twallf smiddag, en is genaemt *Hermanus*.

de 12 mey 1709 is mijn Lieve huysvrou weder verlost van een dogter ontrent sestalvemaent dragt is gestorven een eur na de geborte.

den 21 feb. 1715 is mijn lieve man *Adrianus van beest* ick hoop in den heere ontslape door een schierleyck overval binne drie quartier eure gesont en doot savondts tussen tien en ellef euren in den ouderdom van 49 Jare.

den 24 Julij ao 1725 is mijn Lieve broeder *Arnoldus van Beest* ik hoop in den Heere ontslaepen door een schierelicke doolt van een klemmin(g) aen zijn Hooft zonder een Woort te spreeken smorgens ten ellif euren in den ouderdom van 23 jaar vaerende voor Stierman op het hollands oorrelogschip genaemt Rossum.

1734 den 7 Maart op Zondag sagtermiddaghs ten twee Euren is mijn oom *goswijnis Aarsse van beesf* in den Heere ontslapen en is den 13 Maart in de groote kerk in het koor tot dort begraven.

1737 den 1 November smorgens ten half vier is overleede mijn Lieve suster *Maria beijaterix van beest* in den ouderdom van driendertig Jaar en sestien dagen binnen 's haage en is begraeven in de Clooster kerk aldaer

1748 den 26 october smiddaghs te twee Euren, is mijn Eerlieve en Waarde Moeder Zaaliger *Anna Van der Light,* weeduwe van *Adriaen van Beest,* in den ouderdom van 77 jaer 3 maende en 4 daagen nae een korte indispositie, als in een flauijte van Haarselve vallende, in den Heere ontslaapen, binnen delft en is op donderdag den 31 october in de oude kerk begraven.

(Op losse blaadjes:)

(A.) den 25 november 1692 ben ick *Adrianus van Beesf* met mijn lieve huijs vrouw *Anna Walbeeck* getrout

den 3 september 1693 is mijn huijsvrouw v(er) lost van een doghter en is op sonnen dagh doop in de grote kerck en is genaemt *Geertruy* tot getuijgen vaeder *Walbeeck* en groot moeder *den Baers* (?) *en* moeder *van Beest, en* is gestorven den 11 september 1693 en de Moeder is daernaer den 20 september 1693 gestorven.

(B.) ick *Adrianus van Beest* ben getrout met mijn lieve huijsvrouw *Anna vand Lighf* op den 5 october 1694 in gouwdriaan

den 14 meij 1696 is mijn huijsvrouw verlost van een Zoon en is genaemt *Arnoldus van Beest* en is gestorven op den 13 september 1696

den 14 december 1687 is mijn Lieve vrouw *Anna vander Ligt* weder verlost van een Zoon en is genaemt *Arnoldus*

den 7 augusti 1699 in mijn Lieve vrouw in kram gekomen van een soon smorgens ten 6 uren en is genaempt *pieter,*

(Aantekeningen van *Dirk Hermansz. van Beesf:*)

Mijn Vaader *Hermanus van beesf.* Sijn vaader heeft gevoert den naam van *Adrianus.* Sijn vaader heeft gevoert den naam van *Arnoldus* (bij weete heeft geen broers gehat) is getrouwt met *belia hermans baay,* sijnde beyde in bommel geboore, en woonagtig. hebbe g procureert (sic) 2 Soone (geen dogters) den oudsten voerend' den naam van *Gosewijnus* end'andre die van *Adrianus, Goosewijnus* sijnde mijn oudoom is. getrouwt met ....., waaruyt sijn verwekt 2 dogters (geen soone) d'oudste genaemt *Maria,* end'andre *belia,* dat mijn agternigte waare. Mijn grootvadi *Adrianus,* heeft 3 vrouwe gehat d'eerste voerd' d'naam van *Maria Walbeek,* d'2e *Geert. van Eijsde,* end 3de *Anna vand*r *Lighf, uyt* d'eerste geen kind verwekt, d'2d ook niet, maar uyt d'3de sijn verwekt 4 kindre, waarvan d'oudste d'naam voerd van *Pieter, Arnoldus, Maria beafrix,* en mijn vr *Herm̄,* mijn grootmoed. *Anna v. d. Ligf* haar vaader voerde d'naam v. *Cornelis,* synde Baljuw van Goudriaan in Huwelijk hebb. *Maria Schiltman* sijnde een dogter van *pieter Schilfman,* baljuw van lekkerkerk. *Corn. v. 1. ligt* heeft *Maria Schilfman v* syn lste vro. getr., syn 2de was *Beatrix van Haffen.* uyt d'eerste maar een dogter, dat mijn grootmoeder was, *Anna genaamt,* uyt d'2d 1 soon en 1 dogter. d'dogter as d'oud (ste?) hiet *Marija,* d'zoon *Jan,* d'dogter getrouwt met *Jan Kuypers,* brouwer te Nieuwpoort, heeft ze acht kind. verw(ekt) d'zoon *Jan,* is gehuwt met eer gem̄ persoon (wie?) als sijn vr. tot Swol.

pieter, Arnoldus en *Marij beafrix,* dat mijn ooms en tante was, sijn alle ongehuwt gestorven. Mijn vad. *herm̄.* is getrouwt met *pieternella Vermander-* die verwekt hebbe 11 kindre. waar van d'oudste voerde *Anna,* d'2 *Anna,* 3d *Adrianus,* 4d *Adrianus Arnoldus, 5 Isaac,* d'6 *hendrica, 7 Isaac,* ten 8e *Marija beatrix,* ten 9 *hendrica* en 10 Ik als *dirk,* ten 11e weleijndelijk *pieter* waarvan er nog 5 in leeve syn. teweete *Anna, Isaac, Maria beafrix,* ik als *dirk,* en *Pieter.*

piefern, vermander haar vaader, dat mijn grootvr. is, voerde de naam van *Isaac* gehuwt met *Anna Vligerius,* daaruyt verwekt *Willem, dirk, dirk, pieternella, Alida & Isaac* (welke lste *dirk* 1/2 ja. geleeft) alle drie d'soone naar Oostind. gevaare, *Willem* ongehuwt gestorve, op polosinko, als opperst van de kust. *Dirk* heeft 3 v gehat, d'lste was d' wed. van *Lokman,* d'2de *Harfenberg,* haar vad.r gouverñ. van Sijlon, d'3 *barrovius* wed. (.....?) *Doresla(er), te* Amstd sijn vader was pred. alhier en beroep. te Amst., dog zonder kindre overl. *Alida* is geh. met *govert van d spoor* verwekt dogter *Johanna* genaamt, is nog gehu. met een pred. *Joh. benjam̄. van Bleyenburg,* pred. te ophemert bij tiel. Mijn grootv. *Isaac* heeft gehat *hend.* en *Adriaan* als sijne twee heele broeders. Syn halve broed. was *dirk paradijs* en 1 1/2 (= half) zuster *Maria paradijs* (thans nog leeve), *Hend. is* getrouwt met *Alida Smifh* daaruyt verwekt is een Soon *dirk vermand(er). Isaac* getro. met *Maria Truyfman* op batavia, (...?) sond. kind. gestorven (mijn moeds. broer). *Adriaan Vermand.* is getacuwt met *Susanna Goll* woont te Weesel sond. kind. overleede, vermits hij wel en sij meede diep in de 60 oudt waare.

Genealogische overzichten:

Uit het bovenstaande is de volgende genealogie-Van Beest te construeren:

I. *Aris van Beest.,* tr. *Grietken Cornelis.*

Uit dit huwelijk:

II. *Goosen Arissen van Beesf,* tr. 12 sept. 1610 *Ariaenken Jans van de Wefering.*

Uit dit 'huwelijk:

1. *Meffien,* geb. 13 jan. 1612, tr. *Alert Ariens van Herrewijnen.*
2. *Aert,* volgt onder III.
3. *Ariaanke,* geb. 12 dec. 1616, † jong.
4. *Jas,* geb. 29 mei 1619.
5. *Trienfken,* geb. 23 nov. 1621.
6. *Ariaentken,* geb. 24. okt. 1625,

III. *Aert van Beesf,* geb. 1 jan. 1614, † 16 mei 1677, tr. 20 mei 1656 *Beleken Hermans Baey,* geb. 8 nov. 1630, † 19 aug. 1699, begr. in de Grote Kerk te Zalt-Bommel, weduwe van *Cornelis Cornelisz. van Thuyll* († *19* juni 1645).

Uit dit huwelijk:

1 en 2. ongedoopt gestorven kinderen.

3. *Goossen,* geb. 7 febr. 1660, † 7 maart 1734, begr. te Dordrecht in het koor der Grote Kerk, tr. N.N., waaruit: *Maria* en *Belia.*
4. *Ariaenfken,* geb. 4 mei 1662, † 6 okt. 1662.

5. *Hetman,* geb. 15 sept. 1663.
6. *Adriaen,* volgt onder V.
7. *Jas,* geb. 22 okt. 1668.
8. *Ariaentjen,* geb. *17* juni 1671, † 15 maart 1672.

V. *Adriaen van Beest,* geb. 28 mei 1666, † 21 febr. 1715, tr. 1° 25 nov. 1692 *Anna Walbeek,* † *20* sept. 1693; (tr. 2° *Geertruij van Eijsden*?;)tr. 2° (3°?) te Goudriaan *Anna van der Light,* geb. 22 juli 1671, † Delft 26 okt. 1748, begr. 31 okt. d.a.v. in de Oude Kerk te Delft, dr. van *Cornelis,* baljuw van Goudriaan, en van *Maria Schiltman.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Geertruy,* geb. 3 sept. en † 11 sept. 1693.

Uit het huwelijk *Van Beest-Van der Light:*

2. *Arnoldus,* geb. 14 mei en † 13 sept. 1696.
3. *Arnoldus,* geb. 14 'dec. 1697, † 17 maart 1700.
4. *Pieter,* geb. 7 aug, 1699, † jong.
5. *Arnoldus,* geb. 15 nov. 1702, † ongehuwd 25 juli 1725 als stuurman op het oorlogsschip Rossum.
6. *Hermanus,* volgt onder VI.
7. *Maria Beatrix,* geb. 15 okt. 1704, † ongehuwd 's-Gravenhage 1 nov. 1737, bagr. in de Kloosterkerk aldaar.

VI *Hermanus van Beest,* geb. 13 dec. 1706, eigenaar van een kalkmolen te Dordrecht, begr. Dordrecht 11 april 1797, tr. Dordrecht 9 maart 1727 *Piefernella van Mander,* ged. Dordrecht 23 nom. 1703, begr. Dordrecht 20 juni 1789, dr. van *Isaac* en *Anna Vligerius.* (Hun portretten in zw. en w. krijt bevinden zich bij Mr. A. Blussé van Oud-Alblas te Rotterdam.)

Uit dit huwelijk:

1-6. *Anna, Anna, Adriaan, Adrianus Arnoldus, Izaac* en *Hendrica,* † alle (misschien met uitzondering van *Anna* en *Adrianus Arnoldus)* jong.

7. *Izaak,* ged. Dordrecht 3 aug. 1736, begr. Dordrecht (Grote Kerk) 13 sept. 1786, tr. Dordrecht 12 april 1761 *Jacoba van Dongen,* geb. Dordrecht 9 sept. 1735, † Dordrecht 12 febr. 1807, dr. van *Jacobus* en *Neeltje Dijckhoff.*

   Uit dit huwelijk:

   Hendrica Piefernella van Beest, geb. Dordrecht 11 juni 1766, † (Oost-Kapelle 14 nov. 1804, tr. Dordrecht 29 mei 1785 *Paulus Holle,* geb. Oost-Kapelle 12 nov. 1756, brouwer, schout en secretaris, maire en burgemeester van Oost-Kapelle, † Middelburg 10 aug. 1827, zn. van *Johannes* en *Cafharina (de) Prince.*
   Hieruit afstammelingen in de geslachten *Holle, Blussé, etc.*

8. *Maria Beatrix,* † ongehuwd.
9. *Hendrica,* † jong,
10. *Dirk* († ongehuwd?).
11. *Pieter,* kunstverzamelaar, † ongehuwd.

De portretten van ***Maria Beatrix en Pieter*** *van Beest,* door J. B. Scheffer, bevinden zich bij Mr. A. Blussé van Oud-Alblas te Rotterdam.

Voor de familie *Vermander,* of *Van Mander, kan* het volgende fragment opgesteld worden:

I. *Dirk Vermander,* tr. *Hendrica van Lottum,* weduwe van of later gehuwd met ..... *Paradijs.*

Hendrica van Lottum had uit haar huwelijk met *Paradijs* de volgende kinderen: *Dirk,* kapitein te Batavia, † gehuwd maar kinderloos, en Maria, tr. Clement *Kuyper,* te Culemborg.

Uit dit huwelijk:

1. *Isaac, volgt* onder 111.
2. *Hendrik,* tr. *Alida Smith,* hieruit *Dirk.*
3. *Adriaan,* te Wesel, † kinderloos, tr. *Susanna Goll.*
4. *Jenefte,* tr. ..... *van der Rat.*

   Uit dit huwelijk: a) *Hendrica van der Rat (de Rad),* „van Dordrecht", tr. (ondertr. Batavia 16 mei) 1720 *Jan Lokman,* „van 's-'Gravenhage", assistent der O.I. Comp (zie Ned. Leeuw 1905, kol. 285); b) *Abraham van der Rat,* † ongehuwd.

5. *Geertruy,*

111. *Isaac Vermander,* tr. *Anna Vligerius.*

Uit dit huwelijk:

1. *Willem,* † ongeh. in Oost-Indië, opperste (?) van de kust van Polosinko
2. *Dirk,* † ½ jaar oud.
3. *Dirk,* † kinderloos, tr. 1° N.N., weduwe *Lokman;* tr. 2° *N.N. Hartenberg,* dr. van *Johannes Hertenberg,* gouverneur van Ceylon, raad extra-ord. van Indië (zie Wijnaendts van Resandt, De gezaghebbers der Oost-Ind. Comp. etc., blz. 68): tr. 3° ..... *Barovius,* weduwe van ..... *Doreslaer.*
4. *Piefernella,* tr. *Hermanus van Beest;* zie hierboven in de genealogie-Van Beest.
5. *Alida,* tr. *Govert van der Spoor.*

   Uit dit huwelijk: *Johanna van der Spoor,* geb. Dordrecht 5 aug. 1735, † na 1790, tr. Dordrecht 13 juni 1755 Ds. *Jerephaes Benjamin van Bleyenburg,* geb. Amsterdam 6 juli 1727, Ned. Herv. pred. te Ophemert sedert 1771, † Tiel 29 sept. 1787, zn. van *Nicolaas* en *Geertruy Duym,* hieruit afstammelingen in de geslachten *Van Bleyenburg, Royaards,* etc. (zie Gens Nostra 1961, blz. 226 en 227).

6. *Isaac,* tr. *Maria Truytman, te* Batavia.

Gravin Beatrijs van Holland,

door DR. E. H. P. CORDFUNKE.

Toen op 13 oktober 1256 te Brussel een vredesverdrag voorlopig een eind maakte aan de eeuwenoude twist tussen Holland en Vlaanderen over het bezit van Zeeland bewester Schelde, werd in dit verdrag ook de bepaling opgenomen dat *Floris,* oom en voogd van de jonge graaf *Floris V,* de oudste dochter van de Vlaamse graaf *Gui* zou moeten huwen. De bedoeling van deze bepaling was duidelijk: een dynastieke verbintenis moest de naleving van het verdrag verzekeren. Een verdere waarborg werd verkregen 'door de bepaling dat, ingeval *Floris de Voogd* vóór zijn jeugdige neef kinderloos zou overlijden, deze laatste met één van de dochters van graaf *Gui zou* moeten trouwen om in het bezit van het omstreden gebied te geraken.

De onverwachte dood van *Floris de Voogd* op een steekspel te Antwerpen (26 maart 1258) deed laatstgenoemde be-

paling van kracht worden. Voorlopig was hiervan echter nog geen sprake door de jeugdige leeftijd van *Floris V* (hij moest nog 4 jaar worden) en door het feit dat de *Avesnes,* de natuurlijke vijanden van graaf *Gui,* de voogdij uitoefenden, Ook na de minderjarigheid van de graaf (1266) bleef hun invloed groot.

Zoals bekend trad *Floris V* inderdaad in het huwelijk met een dochter van de Vlaamse graaf: echter niet met de oudste dochter *Margaretha,* die met *Floris de Voogd* had moeten trouwen, maar met haar jongere zuster *Beatrijs.* Over geen enkele datum uit het leven van Floris V verkeren we zo in het onzekere als over de datum van zijn 'huwelijk. Algemeen wordt hiervoor ca 1270 aangenomen [1]). Er zijn echter sterke argumenten dat dit tijdstip niet juist is.

Nog afgezien van het feit dat *Margaretha,* de oudste dochter van de Vlaamse'graaf, eerst in oktober 1273 met *Jan I van Brabant* huwde [2]), is het om politieke redenen niet erg aannemelijk dat het huwelijk van *Floris V* vóór 1277 heeft plaats gevonden. Immers, in de herfst van dat jaar kwam aan de sterke invloed van de *Auesnes* een eind doordat de graaf zijn Henegouwse verwanten het land uit zette. Van dat tijdstip af dateert een zekere toenadering tot Vlaanderen, zoals blijkt uit een verdrag van bijstand dat *Floris V* reeds in mei 1278 met de Vlaamse graaf sloot [3]). In dit verdrag, dat voorbereid was door financiële verbintenissen [4]), duidt *Floris V* de Vlaamse graaf nog niet aan als zijn vader, alhoewel hij in hetzelfde verdrag zijn neef Jan *I van Brabant* wel als bloedverwant aanduidt. Eerst in latere verdragen noemt *Floris V* de Vlaamse graaf zijn vader: voor het eerst in 1281 [5]).

Op grond van het voorgaande ligt het voor de hand het tijdstip van het huwelijk van *Floris V* tussen 1278 en 1281 te stellen, Het is echter mogelijk deze grenzen, wat nauwkeuriger te bepalen. Gravin *Beatrijs* komt voor het eerst als gravin *van Holland* voor in een oorkonde van 20 maart 1'28 1 [6]); het (grafelijk paar heeft dan echter reeds een dochtertje. Anderzijds zal bij de onderhandelingen van 1278 zonder twijfel over de uitvoering van het verdrag van 1256, dus over een huwelijk van *Floris V,* gesproken zijn, Het lijkt daarom welhaast zeker dat dit huwelijk in of omstreeks 1279 heeft plaats gevonden.

Gravin *Beatrijs* was een dochter uit het eerste huwelijk van graaf *Gui van Vlaanderen* met *Mahaut van Béthune en Dendermonde* († november 1264). Uit dit in 1246 gesloten huwelijk werden vijf zoons en drie dochters geboren. De oudste zoon en opvolger *Robert (111)* werd in 1247 geboren, de oudste dochter *Margaretha* in 1249 [2]). Daar we uit het verdrag van 1256 weten, dat graaf *Gui* toen meer dochters had, en hij zich van juli 1253 tot oktober 1256 in Hollandse krijgsgevangenschap bevond, lijkt het waarschijnlijk dat *Beatrijs* tussen 1250 en 1254 werd geboren. Zij werd vernoemd naar haar tante *Beatrijs van Brabant,* sinds 1251 weduwe van *Willem van Darnpierre,* de oudere broer van graaf *Gui.*

In 1280 of begin 1281 (vóór 20 maart) schonk gravin *Beatrijs* het leven aan een dochtertje, dat naar de op 10 februari 1280 overleden Vlaamse gravin *Margaretha* werd genoemd: Dadelijk werden er plannen gemaakt voor een huwelijk tussen de jonggeborene en *Alfons,* een zoontje van de Engelse koning.

Op 5 juli 1281 sloten *Eduard I van Engeland* en *Floris V te* Westminster een verdrag, waarin bepaald werd dat *Margaretha* de helft van de landen van haar vader, ter keuze van de Engelse koning, als huwelijksgift zou krijgen. [7]). Voor het geval *Floris V* zonder mannelijke nakomelingen zou komen te overlijden, zou *Margaretha* ook de overige helft erven. De deling, die door *Floris V op* schrift werd gesteld, werd niet lang geleden in het Rijksarchief te Londen terug gevonden [8]).

Enige jaren. later, in '1284, werd de eerste zoon van het grafelijk paar geboren, waarop in augustus 1284 een nieuw verdrag met de Engelse koning werd gesloten [9]): *Margaretha* zou met het prinsje *Alfons* trouwen, en *Jan,* de zoon van *Floris V,* met *Elisabeth,* een dochtertje van de Engelse koning. Ook dit verdrag kon niet worden uitgevoerd: nog in hetzelfde jaar, kort na de sluiting van het verdrag, overleed het prinsje *Alfons op* 1 I-jarige leeftijd. Een jaar later werd tenslotte het huwelijk van *Jan* met prinses *Elisabeth* definitief geregeld [10]).

Het is niet nodig hier op de inhoud van deze verdragen in te gaan. We willen slechts de aandacht vestigen op twee punten. Allereerst blijkt, dat *Floris V* zijn zoon *Jan op* 7-jarige leeftijd naar Engeland moest zenden ter opvoeding aan het Engelse hof. Voorts liet de graaf in deze verdragen steeds bepalingen opnemen over de gravin, niet alleen betreffende haar inkomsten, maar ook betreffende de voogdij. Reeds in 1281 zorgde de graaf ervoor dat de voogdij — in geval van zijn voortijdig overlijden — aan de gravin zou komen. Dit werd op 19 juni 1282 door de Roomskoning goedgekeurd [11]).

Het grafelijk paar heeft, behalve de reeds genoemde kinderen, nog een aantal andere kinderen gehad, die echter vermoedelijk allen kort na de geboorte zijn gestorven [12]). Zij werden in het klooster van Loosduinen begraven [13]).

Uit het weinige, wat we van gravin *Beatrijs* weten, blijkt wel duidelijk, dat ze de graaf steeds heeft gesteund, ook in diens politiek tegenover Vlaanderen. Dit blijkt vooral tijdens de oorlog van 1290. De gravin, „de hem goet was ende ghetrouwe ende diene minde vor alle manne" [14]), ging toen met haar zoontje Jan naar het door de Vlaamse troepen bedreigde Middelburg. Mede hierdoor wist de stad een beleg van enige maanden te doorstaan. In helt begin van 1291 vertrok *Floris V* voor geruime tijd naar Engeland en Schotland ter ondersteuning van zijn 'aanspraken op de vacante Schotsje troon, De graaf heeft toen wellicht zijn zoontje *Jan,* die juist 7 jaar werd, meegenomen ter opvoeding aan het Engelse hof, zoals in het verdrag van 1285 bepaald was. In maart 1291 was de graaf reeds in Schotland: hij werd toen met zijn gevolg bij de Schotse grens overvallen en beroofd. In juni 1291 diende hij **te** Norham zijn claim op de Schotse troon in [15]). Het is weinig bekend, dat gravin *Beatrijs* gedurende de afwezigheid van de

1) H. Obreen, Floris V, Gent (1907), blz. 22; A. W. E. Dek, Genealogie der graven van Holland, proefschrift Amsterdam, 1954.
Men neemt ca 1270 aan, kennelijk in navolging van Melis Stoke, rijm kroniek (uitgave Brill, 1885). Deze plaatst echter het huwelijk direct na het optreden van Otto *van Gelre* als voogd (1263!). Daar *Floris V* eerst in 1268 de huwbare leeftijd bereikte, is Stake voor deze datum geen betrouwbare bron.

2) F. Chr. Butkens, Trophées de Brabant, 's-Gravenhage, 1724. 1, blz. 332. *Margaretha* werd geboren in 1249 en stierf op 3 juli 1285.

3) V. d. Bergh, Oorkondenboek van Holland en 'Zeeland O.H.Z., II, nr. 362.

4) In april van hetzelfde jaar (1278) had *Floris V* zaken gedaan met de groothandelaar Peter Bunne uit Brugge.

5) O.H.Z.. 11, nr. 423: „karissimo patri nostro ..."

6) O.H.Z.; 11; nr. 416.

7) O.H.Z., 11, nr. 424.

8) F. W. N. Hugenholtz, Bijdr. Gesch. Nederl., XIII (1958), blz. 1 vlg.

9) O.H.Z., 11, nr. 512.

10) O.H.Z., 11, nr. 568.

11) O.H.Z.; 11; nr. 457.

12) Stoke, boek IV, 151.

13) O.H.Z., I, blz. 335.

14) Stoke, boek IV, 648.

15) O.H.Z., 11, nr. 773. Ook bij de beslissing, die in zijn nadeel uitviel, was de graaf aanwezig (nov. 1292).

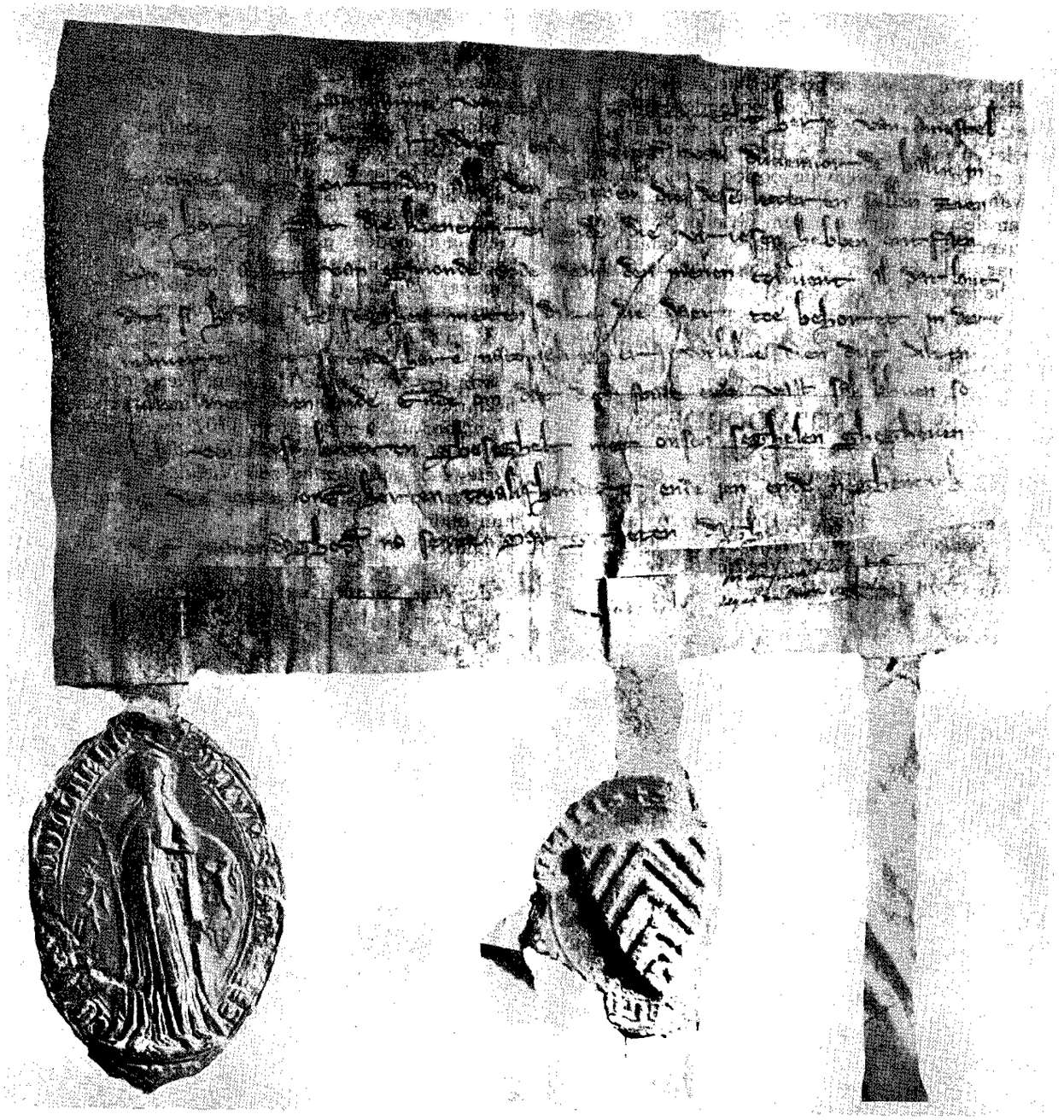

foto Algemeen Rijksarchief

Oorkonde van gravin *Beatrijs van Holland* 16 juli 1291
(geheel links het enig bekende zegel van de gravin).

graaf als voogdes optrad. Er zijn nog twee oorkonden uit die periode, die hiervan getuigen [16]).

Gravin *Beatrijs* wordt ons 'door Melis Stoke, die zoveel jaren in haar omgeving was, wel zeer duidelijk getekend. Enige jaren na haar dood schreef hij over haar: „noch prijst men op den dach van heden ... hoe lieflike si de beghevene ende al de lieden plach ontfaen". Ook op andere plaatsen in zijn rijmkroniek getuigt Stoke van zijn respect voor de gravin.

Het laatste levensjaar van gravin *Beatrijs* zal niet gemakkelijk geweest zijn: een hernieuwde oorlog met Vlaanderen en de dood van haar dochter *Margaretha* [17]) in de zomer van 1295 waren de voornaamste feiten. Gravin *Beatrijs* overleed in 's-Gravenhage op goede vrijdag (23 maart) 1296, ongeveer 45 jaar oud. Zij werd in het koor van de abdijkerk van Rijnsburg begraven [18]).

16) O.H.Z., 11, nr. 779 en 782.
17) Stoke, boek IV, 595.
18) Stoke, boek IV, 1145.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Beukenkamp, Gevraagd worden nadere gegevens over de voorouders (kwartieren) van *Neeltje Beukenkamp,* geb. Klundert 22, ged. ald. 25 febr. 1753, † Dordrecht 6 jan. 1835, dr. van *Cornelis Beukenkamp* en *Annetje Bos.* Laatstgenoemd echtpaar trouwde vóór dec. 1750. *Neeltje Beukenkamp* tr. Dordrecht 20 juni 1779 *Jan van Roosendaal.*

Vught (N.B.) MR. W. DE VRIES.

Bloot, Gevraagd worden nadere gegevens over de voorouders (ouders en grootouders) van *Arnoldus Bloot,* † Dordrecht 24 okt. 1810, begr. ald. (Grotekerk) 29 okt. 1810. Hij tr. Dordrecht 28 maart 1779 *Anna van Werkhoven,* ged. Dordrecht 11 april 1746, † ald. 15 april 1838, dr. van *Gerrit Hendrik* en *Ariaantje de Reus**

Vught (N.B.) MR. W. DE VRIES.

van Bronckhorst-van Noort (LXXXII 265). Uit een boek met kwartierstaten nam ik het volgende over:

Johan Gerritsz. van Bronckhorst, geb. omstr. 1603, † in nov. 1661, tr. 12 nov. 1626 *Leonora van Noort,* begr. 23 juli 1677, dr. van. *Jan Cornelisz. van Noort,* die 11 juni 1624 overleed.

Als huwelijksdatum van het echtpaar *de Craen van Haef'ten-van Bronckhorst* wordt in voormeld boek opgegeven 1 (niet 8) juni 1674,

Aerdenhout. A. E. RAHUSEN.

Hackert. Gevraagd worden nadere gegevens over de voorouders (kwartieren) van *Cornelis Hackert,* geld. Rumpt 3 juni 1771, winkelier te Dordrecht, † aldaar 17 juni 1816, zn. van *Willem Hackert* en *Johanna van Itterson.*

Vught (N.B.) MR. W. DE VRIES.

van Haestenberch (van Haastenburg). Het middeleeuwse geslacht *Van Haestenberch* stamt volgens inlichtingen van Mr. K. N. Korteweg uit *Oem van Zevender.* Is van dit geslacht iemand anders bekend dan *Claes,* baljuw van Altena in 1375?

Loofsignaat Zuilichem 1600, f. 99v., vermeldt, dat het huis Haestenberch met singel, hof en boomgaard lag te Delwijnen en te leen werd gegeven door De Cock van Delwijnen van Wadenoyen, en dat in de tweede helft van de 16de eeuw de familie *Turck* was beleend. Welke relatie tot dit huis heeft *Derck Ariens van Haestenberch,* vermeld in Loofsignaat Zaltbommel 16 april 1619 als gehuwd met *Adriana Remboltsdr. Snoeck?* Hij komt als procureur te Zaltbommel voor 1618—'43; zijn zuster *Jacomijntje* was gehuwd met *Thonis Thonisz.,* dijkgraaf te Oude Tonge, waaruit *Thonis* en *Jacob Thonisz.*

In Loodsignaat Zaltbommel 25 nov. 1653 is sprake van zijn dochter *Maria,* die op 6 sept. 1643 ongehuwd beviel; vermoedelijk had zij als broers, *Assuerus, Johan* (procureur), *Cornelis* en *Dirk.* Ik vermoed dat de familie niet hervormd was. Gevraagd nadere gegevens, mede in verband met de gelijknamige Wageningse regeringsfamilie, die blijkt af te stammen van een *Dirk van H.* vermeld 1610, van welke familie Ir. Roest mij een genealogie verschafte.

Velp (Gld.) MR. R. A. RUEB.

van der Meulen-de Hennion. *Pieter van der Meulen,* hoogheemraad van de Diemer- en Watergraafsmeer, tr. *Maria de Hennion;* uit hen werd in 1707 te Amsterdam geboren een dochter *Catherina Casperina van der Meulen.* De moeder van *Pieter van der Meulen zou Niëllius* hebben geheten.

Gevraagd nadere gegevens over voormelde echtelieden en hun ouders.

Lunteren. F. VAN HOOGSTRATEN.

de Wijs-Spruyt-Knyf (f)-van Lamsveld-van Leeuwen.

1. *Johan de Wijs (1663-1723).*

Ouders:

2. Mr. *Cornelis de Wijs,* geb. 8 dec. 1637, advocaat te Utrecht etc., † 18 april 1713, tr. Utrecht (Catharyne-k.) 7 dec. 1658
3. *Johanna van Leeuwen,* jd. van Amersfoort, † 2 april 1713.

Grootouders:

4. *Johan de Wijs,* **geb.** 3 mei 1599, procureur van den Hove van Utrecht; † 22 mei 1663, tr. 12 jan. 1636
5. *Lucretia Knyf* (of *Knyff*), † 23 okt. 1659.
6. *Pieter van Leeuwen,* tr.
7. *Aletta* .....

Overgootouders:

8. *Willem de Wijs,* geb. 15 juli 1567, † 9 okt. 1639, tr. 3 aug. 1596
9. *Mechteld Spruyt.*
10. *Willem Knyf(f),* tr.
11. *Catharina van Lamsveld (?)*
12. ..... *van Leeuwen,* tr.
13. .....
14. ..... tr.
15. .....

Gevraagd: aanvulling van bovenstaande kwartieren (de gegevens in Ned. Leeuw 1963, kol. 227 e.v. zijn in het bovenstaande verwerkt).

Newlands, Cape (Z.-Afrika). H. W. C. MEERBURG.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Maria uit Marien (Land van Waes-Oost Vlaanderen), door Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht. — Familieaantekeningen Van Beest en Vermande (Van Mander), door Mr. A. Staring. — Gravin Beatrijs van Holland, door Dr. E. H. P. Cordfunke. — Vragen en antwoorden.

LEXICOGRAFISCH NAAMREGISTER

Jaargang 1965,

Het teken * wil zeggen dat in het artikel ook aantekeningen van wapenkundige aard voorkomen.

A

A, van der 369.
Aa, van der 350 *.
Aardwijk, **van** 247.
Aarinksen 340.
Abbeels 394.
Abcoude, van 211, 303.
Abcoude; van Hoorn- 301.
Abel-Smith 348.
Abels (Heebelijs) 331, 337, 338.
Abresch 92.
Achterhoudt, **van** 156.
Ackermans 173.
Adrichem, **van** 122.
Aecken, **van** 227.
Adst, van 378, 389, 390.
Aemstel, **van** 47, 48, 58.
Aendewegh 141.
Aerden, **van Dam van** 235. 236.
Agris, von 213.
Aken, van 164, 306, 325.
Akers 338.
Albani 212.
Al(c)kemade, **van** 142, 143, 145
Alcken, **van** 288, 291.
Aldenbockum 92.
Alderen, **van** 21.
Alken, **vam** 303.
Allekaan (Allekaen) 320, 322.
Al(le)plas, **van** 339, 340.
Almkerk, **van** 7.
Alting 262.
Ambler 348.
Amdoaxen, van 220.
Amerongen, **van** 26.
Ameyden, **van** 131.
Amigant * 312.
Ammerman 306.
Amstel, Ploos van 90.
Amstel' van Mijnden, van * 367.
Amya 91.
Andel, **van** den 176.
Andla 276.
Andriessen 327.
Anhalt, **huis** 242.
Anspach 92.
Apostool 347.
Appelman 212.
Aragon **y** Carillo **de** Albornoz, **de** 308.
Arckel, **van** 137.
Arkel-Heukelom, **van** 309.
Arkenbout 205.
Arlenius 306.
Armandi 227.
Arnheim, **vom** 212.
Arnhem. van 91.
Arnstein, **van** 355, 356, 361-364
Arsdalen, **van** 26.
Asbeck 92.
Asch, **van** 312.
Asperen, **van** 329, 330.
Asperen **van Vuren, van** * 367.
Asseliers 25 *.
Assendelft, **van** 15, 16, 128, 205.
Asser 261, 262.
Audier 318.
Augsburg, van 245, 246.
Augustijn 340, 341.
Avesnes 403.
Ayala-Valva, d' 244.
Aylva (, van) 262, 365 *, 366 *.
Ayr (?) 290.

B

Baack, **van** 272.
Baarle, **van** 266.
Baay (Baey) 396—400.
Bachmann 213.
Bachofner 213.
Backer 270, 298, 324.
Backer, **de** 385.
Ba(c)kx (Ba(c)x, **Baks)** 281, 325.
Baerdwijc, **van** 230, 231.
Baerle, **van** (Barlaeus) 91, 114—116, 311.
Baers, **den (?)** 399.
Baey (Baay) 396—400.
Bagge 303.
Bagman 263. 264.
Bakel, **van,** 186—188.
Bakker 102. 183, 189—192.
Bakker, Koker 102.
Baks (Ba(c)kx, Ba(c)x 281, 325.
Balbiaen 296.
Balckener 322.
Balcom, **van** 320.
Baleijans 374.
Balfour 61.
Banchem, **van** 152, 156.
Barbazzale, Rossi **del** 244.
Barckers 158.
Barendrecht, van der Moer van 350 *.
Barrovius 400.
Barry-Walsh 244.
Bartelink 91, 211.
Bartels 339.
Barthem, (Leunis) **van** 235.
Basse (Bassé) 100, 147, 149, 166, 173.
Basse, **Evers** genannt 149.
Basse, von 149.
Bassewitz, van 63, 64.
Batenburg, van Bronckhorst 309.
Batenburg, van Imbyze **van** 93.
Battum, van 312.
Baud 304.
Baudelet 342.
Bauduin 212.
Bayaert 25.
Beaucignies, van Hoorn- 301.
Beaufort (, de) 25, 366 *.
Beaumont, **von** 212.
Bebber(en), **van** 158.
Beber, **van der** 295.
Becaert 62.
Beckhaus 90.
Becx 285.
Beddegenoots 389.
Beeck, **van** 296.
Beecmans. 285.
Beelaerts **van** Blokland 91.
Beeldsnijder 374.
Beest, **van** 396 *-402.
Beest Holle, du Ry van 396.
Beieren, huis 79, 81, 242.
Bekker 343.
Belandus 285.
Belier 322.
Belle 343.
Bender 309.
Bening 92.
Benthem, **van** 49, 57.
Benthuisen 305.
Bentinck 91. 262.
Bentinck van Rhoon * 366.
Berch, **van den** 123.
Berck 281.
Berckel, **van** 112, 113, 154.
Berendrecht, **van** 128, 176.
Berendrecht, **de** Bruyn **van** 350 *.
Berg, van den 263. 325.
Bergen, van 247, 268, 329, 330, 333.
Bergh, **van den** 28, 137.
Bergh, **graven van den** 60, 309.
Berghe, **van den** 35. 42. 43. 46, 58, 76, 205, 277, 383.
Bergsma 91.
Berke, **van** 19.
Berkum, van 374.
Berlicum, **van** 174.
Bert 212.
Bertram 394 *.
Bervoets 282.
Besemer 27.
Besoyen 117.
Béthencourt, de 212.
Béthune **en Dendermonde. van** 403.
Bette 212.
Beuckel, **de** 394.
Beukenkamp 467.
Beveren, van 184, 185, 187, 188.
Beverförde 92.
Beij 326.
Beijne(n), **van** 296.
Beysiyk, **van** 338.
Beijsijge 340.
Bicker 212.
Bie, de 235, 236, 397.
Bielke 242.
Bierman 179.
Biesman (Busman) 338—340.
Biesmont 339.
Biesterfeld, **van** Lippe- 130.
Bilt, van der 306.
Binckhorst, van der 34.
Bischoff 92.
Biscop, **de** 385.
Bisen, du 227.
Bismarck (- Schönhausen), **von** 307.
Bissing, **von** 182.
Bladegem, **van** 176.
Blauwenhelm 270.
Blécourt, **de** 91, 92.
Bleyenburg, **van** 400, 402.
Bleyswijck, **van** 176.
Bleyswijck, de Wilt van 128, 176.
Block 376.
Blockhovius 150, 151, 153, 154.
Bloet **(Blote),** die 41, 78.
Blois, **van Isendoorn à** 213.
Blommaert **de Soye, de** 24.
Blommen 303.
Blommert 167.
Blon, **le** 248.
Blond, le 295, 296, 320, 322.
Bloot 407.
Blote (Bloet), **die** 41, 78.
Blusse 268.
Blussé (van **Oud-Alblas)** 396, 401.
Bochoute, **van** 384.
Back (Bocq) 282, 283, 289, 291-293, 391, 393.
Bockens 91.
Boddens 155.
Bodegom, **van** 122, 124, 175, 184.
Bo(e)kel (Buekel) 195, 291, 203, 204, 209.
Boekel **(van den** Vene) 79, 82.
Bo(e)kel **van (der)** Wena 51 *, 77.
Boekwout 251.
Boelen (Bohlen) 307.
Bodhouwer 96, 322, 330, 336.
Boellaard 101, 129, 130, 165, 177-179.
Boetzelaer, **van (den)*** 366.
Bogaerde, **van** 384.
Bogaerts 294.
Bogge 79, 81.
Bohlen (Boelen) 307.
Bokel (Buekel(e)) (uter Nesse) 16-18 *, 32, 33, 40, 44-58 *, 71, 84, 199, 203.
Bolcole (Bolcool, Bolcomle) 280-282, 284, 285, 295, 337, 343.
Boll, **van** der 131.
Bollaerts 286.
Bollekool 268, 269.
Bom 252, 257, 258.
Bom **(van** Cranenburgh) 253, 255, 256, 2977300.
Bommaers 296.
Bommel, van 21, 24, 245.
Bommers 331.
Bonde 242.
Bonesteel 305.
Bont, de 324.
Bontemps 337.
Boode 247.
Boom 226.
Boomaer(t)s 331, 334.
Boon 166, 295.
Bor **van** Amerongen 91.
Borch, **de** 349.
Borch, **van** der 15.
Borculoo, **van** 371, 372.
Borg, ter 96.
Börgers 92.
Bornat 104.
Bor(ren) 62, 63.
Borret 23.
Borselen, **van** 23.
Borssele van Brigdamme, van 128.
Borstlappe 375.
Bos 179, 214, 247, 407.
Bosch 63, 141-144.
Bosch, **de** 263, 264.
Bosch, **van** den 135.
Boschuysen, **van** 291.
Boscoop 292.
Bosmans 303.
Bossche, **van den (der)** 72, 73, 76, 384, 391.
Boter, de 266.
Both 349.
Bot(h) van der **Eem** 47 *.
Bouchorst, van (der) 50, 58, 77.

Bouman 165.
Boumans 282, 284.
Bourbon 25, 26, 106, 307.
Bourgondië, van 23.
Bourqueney, de 244.
Bout 370, 371.
Boutershem, van 84, 85.
Bouwers 332.
Box 289.
Boijens 303.
Boytars (Bu(y)taer(t)s) 387.
Braak 164.
Brabant, van 403.
Brabas 289.
Bradford 306.
Braem (dit Vilais) 318.
Braems 318.
Brae(y)ma(e)cker, de 303.
Brakel, van 116, 117.
Brakell (tot den Brakell), van 60.
Brand 370.
Brandeling 205, 206.
Brandram 348.
Brandt 111, 113-116.
Brantes 191, 192.
Brantsen * 366.
Bras 166.
Brassaert 332.
Brassere, de 295.
Braun 125, 308, 309.
Bray, de 24.
Breda, van 347.
Brederode, van 3, 5, 6, 8, 9, 60 211.
Brederode-Vianen, van 309.
Bremen, van 265.
Bremer 144, 145.
Brenart(s) 375.
Bresser 63, 64, 93, 94.
Brest 104.
Breugel, van 22.
Breij er 230.
Briessen, van 338.
Briët 264, 265.
Brink 306.
Brisart 243.
Briseteste 318.
Bröcker 23.
Broec(k), de (van de(n)) 87, 201-203.
Broeckhuysen (tot Wolthuys en Lathmer), van * 366.
Broek, van den 27, 63, 330, 391.
Broeke. uten 203.
Broke, van den 10.
Bronckhorst, van 216, 265 *, 312, 366 *, 407.
Bronckhorst-Batenburg, van 309.
Bronkhorst 211.
Bron(t) sema 94.
Brouck, de 325.
Brouwer 226.
Brouwers 321, 335, 336, 394.
Brueckers 338.
Brugge, van der 342.
Brug(h)man 270, 282, 283.
Bruheze, van 306.
Brunner 213.
Bruns 220, 303.
Bruyn 26, 78.
Bruijn, de 235, 236, 292, 293, 328.
Bruyn van Berendrecht, de 350*.
Bruynen 175, 178, 245.
Bruyninck 390.
Bru(y)nin(c)x (Bruynink, Brunieck) 253-255, 297-299 *.
Bruyninx (Brunieck), Hamel dictus 255, 259 *.
Bruynsz van der Smaling 309.
Bryan 348.
Brijssines 384.
Buchholtz 346.
Buck 100, 129, 146, 212.
Budde 211.
Bue(c)kel 32, 35.
Bueckevoort 219.
Buekel (Bo(e)kel) 195, 201, 203, 204, 209.
Buelins 390.
Bueyens 384.
Bührmann 211.
Buis 365, 327.
Buix 61.
Bullens 282, 284, 294, 295.
Bülow, von 307.
Burch, ter 96.
Burch, van der 121, 124, 128, 175, 184, 271.
Burch, Toa van der 127.
Buren, van 22.
Burg, van 330.
Burga(e)r(t) (Burgaar) 152, 287-289.
Burggraaff 288, 291.
Burg(h), van der 162, 245, 351 *.
Buringh 347, 348.
Burlon 289.
Bus, de 283.
Busman (Biesman) 338-340.
Busmann, Star 308.
Butendiic 349.
Buter 328.
Buteux 91.
Buth 22.
Buys van de Weteringe 139.
Buysse 212.
Bu(y)taer(t)s (Boytars) 387.
Buytewech, van 121.
Bye, de 168, 229, 231, 367 *.
Bijl. (Byl) 212.
Bijlaer, van 248 *.
Byvanck 305.

C

Calckman 292.
Calefils (Callefisse) 309.
Calff (Kadff) 132, 137—140.
Callaert 294. 331.
Callefisse (Calefils) 309.
Callenfels 309.
Camby 132.
Camao 303.
Candele, le 267.
Cangieters 283.
Can(t) (Cancq), de (Desc(h)amps) 23.
Capellen (tot Hagen), van der * 366.
Capoens 254.
Caps (Cappe) 379. 384, 385, 389—391 *.
Caracciolo 307.
Carafa 307.
Carillo de Albornoz, de Aragon y 308.
Carlisle 307.
Casembroot. de * 366.
Casteleyn 126.
Castell-Castell, zu 307.
Cate, ten 329.
Cats 20.
Catshoeck 335.
Cattendijk, van 78.
Caumont-La Force, de 244.
Cauterman 24.
Ceele 229.
Celosse 212.
Ceporinus 179—181.
Chabrillan, de 244.
Chalmot. de 318.
Châlon, van 306.
Changuion 318.
Charasse 243.
Charolio 337.
Chastillon de Guichenon 303.
Chatillon 25.
Chatvelt 267.
Chaumont de Quitry 308.
Chaworth * 368.
Chombart 174.
Christmann 100, 146, 147.
Clant 91.
Clapwijck, van 175.
Cleef, van 375.
Clement 91, 282, 344, 371.
Clerck, de 24.
Clercq, de 282, 344.
Clermont 25.
Cleve, van 284.
Clèves, de 212.
Gleyn 179.
Cleynes 266.
Gleynschol 375.
Clock 153.
Gloots (, von) 93.
Closbeugels 282.
Cluse (Cluyse), la (Lacluys) 278 -281, 284, 292, 295, 337.
Cluwen. Meyer 91.
Clijs 388.
Coburg-Gotha, van Saksen- 307.
Cock 117, 118.
Cock (Cocq), de 20.
Coclers 24.
Cacq (Cock), de 20.
Cocq van Opijnen, de * 366.
Coelmans (Cooimans) 383, 384.
Coenegracht 22.
Coermann 347.
Coerten 270.
Coevorden, van 309.
Cohen 102, 106, 181-183.
Collat 296.
Colleman 90.
Colonna-Walewski 243, 244.
Comhair 211.
Compere 295.
Coninck, de 281.
Conneau 342.
Conradus 231.
Cool 281.
Coolmans (Coelmans) 383, 384.
Cools 39'3'.
Coolwijck, van 216.
Coorncoper 132.
Cop 397.
Coppenolle, van 24.
Coppens 164.
Copper(t) (s) (Kopper(t) (s)) 248
Coppier van Cuylenburg * 366.
Cordiers 285.
Corfman 227.
Corlier, le 210.
Cornel 305.
Corput, van den 187.
Corssendonck 152, 156, 157.
Cost, van der 154.
Coster, de 91.
Cotereau, de 346.
Couenhoven 214.
Court, del 101.
Couthals 378, 391, 393.
cox 301.
Coyett 266.
Coymans 266, 267.
Craen van Haeften, de 265, 407.
Cralingen (Kralingen), van 8, 10, 12—17, 67-69, 76, 128, 196, 197.
Cramer 149.
Cramers 220.
Cramerus 90, 211.
Craysain 227.
Greetijne, van der 296.
Crets 303.
Crick 346.
Croesbeeck, van 282-284.
Croix, de la (Crucius) 184, 189.
Crommelin 61.
Cron 332.
Croy, du 280.
Croy, von 30'7.
Crucius (de la Croix) 184, 189.
Crulaert 285.
Crullaer(t)s 293, 294.
Crijger 342.
Cuelene, van 385, 386.
Cuinget 227.
Culemborg (Culenborg), van 23, 309.
Cupers 226.
Cuser (van Oosterwijk) 125-128, 176.
Cuyck, van 53-55 *, 216, 232, 309.
Cuylenburg, Coppier van * 366.
Cuypers 303.
Czartoryski 307.

D

Daatselaer, van 23.
Da(e)le(n), van 285, 291-294, 335.
Daell, van 28.
Daemen 303.
Daens 390.
Dalck, de 296.
Dale, van 212.
Dale, van (den) 384, 388, 389.
Dalen (Daelen), van 285, 291-294, 335.
Dalis, van 220.
Dalrymple 305.
Dam, van 305.
Dam (van Aerden), van 235. 236.
Dame 145.
Damen 229.
Dammen., van 319.
Dampierre, van 404.
Danen 215, 325.
Dannenborg 189.
Daurkaets 337.
Decker 226.
Deckere, de 390.
Dedel 91, 121, 168, 170, 175.
Dedel genaamd Porsman 168.
Dedem, van * 345.
Deden, von 25.
Dedem zu Driesberg, von 93.
Dedem (tot de Gelder), van * 366.
Dees 211.
Dehue 303.
Deinse(n), van 262.
Delbeek 341.
Dele, van 294.
Delen, van * 366.
Delf, van 7.
Dellepont 296.
Denuel(le) de La Plaigne 243.
Derksen 220.
Desc(h)amps (De Can, De Cant, de Cancq) 23.
Det(h)mers 348.
Deuren, van 371.
Deursen, van 214.

Devivere, von 92.
Deijnoot 296.
Dezentjé 247, 268.
Dias, Vaz 330.
Diemen, van 183, 184, 350.
Diepenbroick-Limpurg, von Gronsfeld- 308.
Diest, van 28.
Dietz, van 356, 362, 364.
Dietz-Weilnau, van 362.
Dinckberch, van 222.
Dingstee, van 325.
Dobbe, van 293.
Dobben 376.
Dodeweerd, van 332.
Doelders 320.
Doemeu 325.
Doertoghe (Doortoghe), van der 5-12. 18. 197.
Does, van den 329.
Doses. van der 333.
Dogger 164.
Dolphyn 173.
Dominicle 302.
Domis 284, 285, 295.
Domselaar, van 63, 64, 93, 94.
Domsdaar, Hoogendijk van 64.
Donc, van (der) 18 *, 32, 33, 44, 46.
Doack 165.
Dongen, van 128, 396, 401.
Dongere (Drongelen), van 285, 287.
Donkersloot 270.
Donner 100., 146, 147.
Doomer 271.
Doore (, van) 338.
Doorn 230.
Doorn, van 102, 179, 181, 183.
Doorschot (d'Oorschot, d'Oirschot) 253, 254.
Doorsué (Doré, Dorys, Dorjue, du Rieu) 338.
Doortoghe (Doertoghe), van der 5—12, 18, 197.
Dootshooft 375.
Dop 309.
Doré (Doorsué, Dorys, Dorjue, du Rieu) 338.
Doresla(er) 400. 402.
Dormaghen, van 167.
Dorp(e), van (den) 2-19, 32-58, 66—90 *, 195-210.
Dorsten, van 347.
Dart, van 321, 324, 339.
Dorth (tot Medler), van 60, 61.
Dotinga 275, 276.
Doubleth 254, 256, 297, 298.
Doudeijns 230.
Dreesman 90.
Driel, van 19-22, 131, 132, 135, 136, 283, 351.
Drielenburg, van 312.
Dries, van den 94, 95, 265, 266.
Driesche, van 384.
Driff, van der 292.
Drongelen (Dongere), van 285, 287.
Drooglever 236.
Drost 145.
Drouart 324.
Drijvers 255.
Dubois 303.
Dueren, van 95.
Duerinck 391, 392.
Duers, van 61, 62.
Dufour-Verney 343.
Düker 318.
Ddlaert 25 *.
Dul(len) 91, 246.
Dulmen, van 331, 334.
Dumon 26, 324.
Dunker 26.
Dunlop 318.
Dupré 288.
Durber 43.
Dusseldorp, van 156.
Dussen, van der 84, 85, 121, 122, 124, 125, 168, 175, 309.
Duvenage 318.
Duvenvoirde, van 11, 13, 32, 83--85, 198, 206, 210.
Duyck 168.
Duyk 374.
Duykin(c)k 26, 305.
Duym 402.
Duyst (van Voorhout) 175-177.
Duyts 191, 192.
Dijckhoff 396, 401.
Dijkhuis 263.

E

Ebbingh 173, 174.
Ebelein 332.
Ebeling 92.
Eck 309.
Eckhardt 308.
Eckherdtstein, von 308.
Edzes 348.
Eeck, van 286.
Eeckhout, van den 121, 166, 168, 169.
Eeckmans (He(c)kmans) 321, 323-325.
Eekers 338.
Eekman 341.
Eem, Bot(h) van der 47 *.
Eeman 288.
Eenzaem 164.
Eerdewijns 116.
Egeling(h) (Egelinck, Eeglingh, Eglynck) 245.
Egmond, van 55, 60, 309.
Egmont, d' 212.
Egmont, van 301.
Egmont-Hoorn, van 301.
Ehnhuus 318.
Ehoat 310.
Eidenmüller 92.
Ekmans 323.
Elburgh, van der 286, 287.
Elderingh 220.
Elfen, van 324.
Elsebos 331.
Elserman 23.
Elsevier 371.
Elsgeest 375.
Elshout, van de 230.
Elssen, van der 321, 323.
Elst, van der 308.
Eltjes (Elties) 347.
Elyas 287.
Emans (Iemans, Niemans) 290.
Emants 91.
Empel, van 254.
Emraat, van 331, 334.
Emstee (Heemstede, Humsté), van 214, 215.
Ende, van 389.
Engelbrecht 92.
Engelen 330.
Ens 154.
Ensse, van 90.
Eppenhoff 374.
Eppens 348.
Epp(en)stein, Idstein- 363.
Ernst 342.
Erwitte zu Welchenbeck, von 269.
Es, van 324, 328.
Esch. van 254.
Escluse, de 1' 285.
Essen, van* 367.
Essink 309.
Est, van (Estius) 140.
Este 242.
Estveld, van 370.
Evagers 116.
Evers 287.
Evers genannt Basse 149.
Ewick. van 28.
Eyck, 'van 348.
Eijhusen 330.
Eijk, van 286.
Eynde, van 379, 391, 392.
Eyndhouts, van 306.
Eynthoven, van 283.
Eijsde(n), van 399, 401.

F

Faber 147, 148, 288, 291.
Fabius 374.
Face 339.
Faese 322.
Fahne 92.
Fahrni 26.
Farni (Frani, Fern(e)ij, Ferni, Vern(e)ij, Ferne (e), Ferrij) 274—296 *.
Fasse 327.
Fauconnier 266-268.
Febure (Fevere), le 282, 283.
Feith 157, 158.
Félix 243.
Fenne, de 164.
Fennekohl 305.
Ferlis 340.
Ferman 339.
Fernandez, Mora y 308.
Ferner 348.
Fern(e)ij (Ferni, Farni, Frani, Vern(e)ij, Ferne(e), Ferrij), van 274-296 *.
Fernia, (van)* 275.
Fervacques, de 375.
Fetrve, la 289.
Fevere (Febure), le 282, 283.
Fien 232.
Flagelet 222.
Fledderus 91.
Fligerius 260.
Flion 270.
Flo, du 342.
Focker 245, 271.
Fockert. de 22.
Fockinck 23.
Foeck 96. 216.
Fonck 180.
Fonckert 141.
Fonda 26.
Foorhans 336.
Forck 96.
Foceest, van 125, 127, 246, 248.
Forter 96.
Foyert 96.
Franck, von 215.
Francois 331.
Frank 263.
Freckleben, v. Sponheim- 360.
Freislich 325, 327.
Fresneau 26, 305.
Freudenberg, zu Löwenstein-Wertheim- 181, 182.
Freusberg, van 355, 360.
Frey 213.
Freyn, de 99, 126, 131, 132, 135.
Fries 308, 376.
Frowein 92.
Fynhout 305.

G

Gaesbeek, van 303.
Galen, van 25.
Galitzin 308.
Galmart 210.
Gammeren, van 95.
Gansneb genaamd Tengnagel * 366, 367.
Gastelaar 322, 325.
Gastman 348.
Geelen 92.
Geestevelt 261.
Gelder, van 220—222, 305.
Gent, van 128.
Gérard 303.
Geroult 284.
Gerstel 164.
Gertbouw 338.
Geus, de 330.
Geuystens 225.
Gevecote (, van) 220.
Gevers 329.
Gillis (Gielisz), 266., 267.
Gils, van 23.
Ginkel, van 322, 325.
Glassner 332.
Gleiberg, van 355, 365.
Glymes 60.
Gobius 372.
Goed enhuyse, van den (La Bonne Maison) 210.
Goedhart 263.
Goers 94.
Goes, van der 151, 153, 155, 156.
Gogh, van 307, 308.
Goll 400, 402.
Goltstein, von 307.
Gdtz, von der 93.
Gonzaga 242.
Goodtnissulc 229.
Goor, van 19, 272.
Goosdiks 191, 192.
Goossens 266.
Gordon 63.
Gotha, van Saksen-Coburg- 307.
Gottsrswick, von 25.
Goache, le 342.
Goude, van der 43, 58.
Goude, Vlaminc van der 52.
Goudoever, van 28.
Gouds 325.
Goudt 156.
Goutswaart, de Jonge genaamd 126.
Gouwij 227.
Goyerts 230.
Graaff, de 325.
Graaff, van de 249, 251.
Gracht (Graft), van 289, 292,293.
Graeff, de * 367.
Graeff, van de(r) 112, 227, 371.
Graffaert 226.
Graft (Gracht), van der 289,292, 293.
Grainger, Liddell- 348.
Gramans 288.
Grand, le 149.
Grasmaij er 164.
Graswinckd 117, 120-124, 127.
Graswinckel van Maesland 122, 124, 127.
Gratinga, 'van 275, 276.
Gravenpolder, van 's 184.

Graves 246.
Gravesande, 's 184.
Gravia 263.
Gravins 342.
Gray 336.
Greshoff 211.
Grevenbroeck **(Grevenbrouc) , van** 225, 337.
Grient (Grynt) van der 228, 231.
Grimbergen, van 75.
Groenevelt, van 281, 283.
Groenewegen 165.
Groenewegen, van 121, 168.
Grommé 235, 236.
Gronsfeld-Diepenbroick- Lim_ purg, von 308.
Groos 92.
Groot de (Grotius) 21, 122, 125, 168. 175. 227.
Grootswager 331.
Grvnt (Grient)., van der 228.231.
Gijp 90.
Guichenon. Chastillon de 303.
Guysten 231.
Gijze; de 368, 369.

H

Haack 264.
Haa('c)k, van der ('den) 329,333.
Haan, de 325, 347.
Haastenburg (Haestenberch) , van 407, 408.
Habsets 22.
HabIet 295.
Hacken 21.
Hackert 467.
Hackfort, van Westerholt tot * 368.
Haeff, up den 213.
Haefken 220.
Haeften, de Craen van 265, 407.
Haen, de 145.
Haene, de 387, 394.
Haerlem, van 62, 63.
Haerler (Herlaer), van 49, 57.
H(a)ertoghen (Ertoghen), 's 381, 383. 384 *.
Haes,' de 114.
Haessaert 388.
Haestenberch (Haastenburg), van 407, 498.
Haex 302.
Haften, van 399.
Haga 237, 238.
Hagaman 26.
Hagedoorn 326.
Hagen, van der 320, 323, 335.
Haghe (Hagen), ten 311.
Haghe, van der 394.
Haitsma 333.
Haksteen 329.
Hal, van 333.
Halkett (Halquet) 60.
Hall van 230.
Hallart 22.
Hallewas 322.
Halmale 212.
Halquet (Halkett) 60.
Ham 305.
Hamanin 306.
Hamel 228, 229, 252-261, 297-300 *.
Hamel, van 254 *.
Hamel dictus Bruyninx (Brunieck) 255, 259 *.
Hamel Bruynin(c)x (Hamelbrun(n)incks) 253, 256, 261*; 297, 298*.
Hamont, van 184, 189.
Hangest d'Yvoy, van 216.
Hanlo 347.
Hanssen 215.
Happé 247.
Hardenberg 305.
Haring 131.
Harlaer, van 155.
Harrewijn 24.
Harris 348.

Harskamp 311.

Hart' van der Woert 175.
Hart, van der 376.
Harten, van 150.
Hartenberg (Hertenberg) 400, 402.
Hartens 62.
Hartenstein, von Schönburg- 307.
Hartgoet 138.
Hartman 303.
Hasselt, van 251.
Hastings, Rawdon- 308.
Hattem, van 63, 246, 248 *, 311.
Hattum, van 63.
Hattum (Hattem), van 96, 370.
Hauck 308.
Have, ten 348.
Havelaar 99, 141, 143-146.
Hay (Heij) 334.
He(c)kma.ns (Eeckmans) 321, 323-325.
Hedickhuysen, van 254.
Heebelijs (Abels) 331, 337, 338.
Heeckeren (tot Kell), van 60.
Heeckeren (tot Nettelhorst), van 367.
Heeckeren, (de Roode van 292.
Heede, van 384.
Heede alias Hoebrinck, van 384.
Heel, van 370.
Heemskerck 155.
Heemsker(c)k(e) (Hemeskerke) (, van) 34, 63, 201, 262, 242.
Heemstede (Humste, **Emstee) , van** 214, 215.
Heenvliet, van 205.
Heerman van Oegstgeest 175.
Heerspink 91.
Hees, van 23.
Heessel, van 287.
Hegeman 306.
Hegeraet 222.
Helfmann 148.
Helleman 23.
Hellemans 319.
Hellincx 304.
Helm, van den 64.
Helm, van der 269, 270.
Helsekam 331.
Helt 287, 288, 296.
Hemert, van 142.
Hemmekam 341.
Hennequin 111, 112.
Hennessy 24.
Henneveld, van 319, 334.
Hennion, de 408.
Henebergen, van 331.
Henslum, van 21.
Henxtum, van 19.
Herlaer (Haerler), van 49, 57.
Herlue 339.
Hermans 303.
Hernen, van Wijhe van * 368.
Hert 86.
Hert, Segers de 311.
Hertals 338.
Hertenberg (Hartenberg) 400, 402
Hertoghen (Ertoghen), 's 381, 383, 384 *.
Herwaerden, van 166, 167.
Hese (Heze), van 383, 384.
Heshusius 91.
Heshuysen 347.
Hessen, huis 242, 348.
Heukelom, van Arkel- 309.
Heule(n), van 340, 341.
Heumen, van 145.
Heuvel, van den 215.
Heuvel, v. d. 228.
Heuyter, de 176, 177.
Heij (Hay) 334.
Heiibeeck 281.
Heijden van der (Verheijden)

Heyden, van der 26, 219, 220,327
Heymans 187.
Heynen 372.
Heynsbergen, van 117.
Heijs, van der 278-282, 287, 321 335, 343.
Hese, de 346.
Heze (Hese), van 383, 384.
Hicks 348.
Hiddingh 374.
Hiddink 374.
Hil(le)g(h)e(e)r(s) 385, 386,390
Hillenius 348.
Hilling 246, 247, 268.
Himmelreich 149.
Hinderduyn 155.
Hinlopen 318.
Hinse 23.
Hirschfeldt 212.
Hirschig 101, 129, 130, 165.
Hobbema 302.
Hoboken, van 372.
Hochsteden, v. 360.
Hodenpijl (Honspijl), van 2-19 32-58, 66-90, 175, 195-210.
Hodshon 371.
Hoebrinck, Heede alias 384.
Hoec 6, 197-190*.
Holechstraten 51, 58.
Hoek, van den 142, 143.
Hoen 92.
Boenderhoek 141.
Hoerde, von 269.
Hoeth 306.
Hoevel 345, 346 *.
Ho(e)vell, van 346 *.
Hö(e)vdl, van 346.
Hoevel (van Hovele) 219-222 **
Hoeven, van der 110, 111, 116, 262.
Hoffmann 147.
Hofstede 211.
Hogendorp, van 90.
Hohenzollern, huis 242.
Holeveld 327.
Hollaert 156.
Holland(t) (Hollant), van 95, 96, 216, 3812.
Holle 396, 401.
Holle, du Ry van Beest 396.
Holst Pellekaan, van 287.
Holstein 242.
Holstein, Stael_ 92.
Holtzman 264.
Holy, Muys van 187, 188.
Hommes 348.
Honck 294.
Hondt, de 268, 269.
Hoochbrughe, van 290.
Hoofd (Hooft) 224.
Hooft 336, 372.
Hoogdalem (Hoogdalen), van 247.
Hoogeland, van 281.
Hoogendaalen, Volkerts van 247.
Ho(o)ge(n)doorn 246.
Hoogendijk 63, 94, 141.
Hoogendijk van Domselaar 64.
Hoogenhouck, van 121-125, 128 -130, 166, 168, 171, 173-175.
Ho(o)gerheijden (, van) 339, 340.
Hoogewerff 131, 132, 136.
Hoogmade, van 145.
Hoop, van der 263.
Hoopen, ten 326.
Hoorn-Abcoude, van 301.
Hoorn Beaucignies, van 301.
Hoorn, van Egmont 301.
Hoorne, van 294.
Horn, van 212, 214.
Horne, van 309.
Horrmann 305.
Horst 88.
Horst, van der 311.
Horsten, van 142.
Horstmann 365.
Hosdé 323.
Hoste, L' 92.
Houben 22.
Houcka 283.
Houcke, van (den) 24.
Houf, van der 117.
Houman 391, 393, 394.
Houtman 318.
Houwen 167.
Hovichs 294.
Holward of Glossop 307.
Howand 'of Penrith 307.
Hoya, van 242.
Hubert 98.
Hues 24.
Hugenpoet 92.
Hugo 265.
Hulse(n), (Van der (den) Hulst, Verhulst) van 390 *.
Hulshoff 263.
Hulshout 103.
Hulst, van der d(en) (van Hulse(n), Verhulst) 390 *.
Hulsten, von 272.
Hulsteyn, van 215.
Hulter, de 166, 173.
Huninga van Oostwold 61.
Hunning 64.
Huntington-Whiteley 348.
Hutten, van d,er 126, 131, 132, 135, 136.
Huurman 318.
Huyboom 156.
Huyck 214.
Huydecoper 267.
Huysinga (, van) 183, 184.
Huyssen 92.
Hyden, van der 305.

I

Idstein, van 355.
Idstein-Epp(en)stein 363.
Iemans (Niemans, Emans) 290.
Igers 270.
Imbyze van Batenburg, van 93.
Imhoff 92.
Immerseele 212.
Ingen, van 104, 111.
Ingenhof 331.
Ingenhoven, van 215.
Inn- und Kniphausen, von 262.
Innichoven, van 346.
Innis, van 346.
Isenburg, van 355.

Isendoorn à Blois, van 213.
Isselmuden, van * 367.
Iterson (Ittersum), van 322.
Itterson, van 407.
Ittersum (Itemon), van 322.
Itzig 262.

J

Jacobs van Merlen 212.
Jaeger 307.
Jamin 22.
Janse 341, 342.
Jansen 326.
Jegerinck 222.
Jesterhoudt 333.
Jode, de 156.
Jonckers 236.
Jong, de 138.
Jonge, de 102, 106, 126, 181-183.
Jonge genaamd Goutswaart. de 126.
Jongereux, de 145.
Jongh, de 234, 263, 264.
Joosten 289.
Joursenvault 25.
Joye 62.
Juckama, van 276.
Junius 91.

K

Kaan 310.
Kalff 92, 126.
Kalff (Calff) 132, 137—140.
Kalfvoets 222.
Kdkar, van 279.
Kamhof 325.
Kanemans 343.
Kann 102, 129, 130, 181, 182.
Karsten 374.
Kassens 246.
Kedichem, van 139, 140.
Kelly 304.
Kels(t), (van) 237, 238.
Kempenich, van 355.
Keppel 92.
Ker (c) khove(n), van 338, 339, 388.
Kerfs 24.
Kersemans 332.
Kessels 24.
Kessler 211.
Ketelack 347.
Ketten, von der 92.
Keukelaar, de 342.
Keyser, 191, 192, 352.
Keyser, de 267.
Keijser(s) (, de) 280, 286.
Kibenburg 291.
Kiekebelt 330.
Kievidts 296.
Kikkert 101.
Kip 26, 214.
Klappelaer (Klippelees) 214.
Klatte 92.
Klein 213.
Kleyweg 318.
Kli(c)k 95.
Klippeleer (Klappelaer) 214.
Klopper 116.
Kluijsenaar, de 343.
Knaap 341.
Knips 331.
Knodt 308.
Knuyt, de 92.
Knijf(f) 96, 408.
Kook 295.
Koevdt 343.
Kakelaar 335.
Koker Bakker 102.
Kollaart 144.
Kolligs 100, 149.
Koning 111.
Koning, de 330.
Koningswout 336.
Koog, Toulon van der 181.
Kooiman 23.
Koolberg(en) (, van) 248.
Koore 270.
Koornneef 141.
Kooy 270, 327.
Kooy, van 235.
Kooyman 310.
Kooywijk, van 264.
Koppen 303.
Kopper(t) (s) (Copper(t) (s) 248.
Kops 247, 337.
Koster 305.
Köstritz, Reuss- 130.
Kouwenhove, van 290.
Kraak 328.
Krabbendam 23.
Kraght 22.
Kralingen Cralingen), van 8, 10 12-17, 67-69, 76, 128, 196, 197
Kreeft 352.
Kreek, wan der 339, 340.
Kroon 191, 192, 321, 324.
Kruseman 247, 268.
Kruydenier 369.
Kühne 212.
Kuik, van 23, 302.
Kuil, van der 329.
Kuinre, van 309.
Kuiper 284.
Kun, van der 24.
Kurvers 303.
Kuyc, van 302.
Kuijck, van 95, 312.
Kuyken 318.
Kuyper 402.
Kuypers 400.
Kuysten 173.
Kijfhoe(c)k, van 75, 128.
Kyla 281, 284, 294.

L

Laarman 23.
Laars (Leem) 223, 224.
La Bonne Maison (van den Goedenhuyse) 210.
Lacluys (la Clu(y)se) 279-281, 284. 292. 295. 337.
Laczynska 243:
Ladenburg 181, 182.
Laet, de 173, 174.
La Force, de Caumont- 244.
Lahoese 346.
Lalaing, de 23.
Lallemand 25.
Lam 310.
Lambert 341, 342.
Lamers 253.
Lameteren (Lemeteren) (La Maitre) 320-323, 325, 332-335.
Lampe 246.
Lampere, de 386. 387.
Lamsveld, van 408.
Landas, Sweerts de 253,
Landsberg, van 269.
Landscron, Quadt von 307.
Lanekamp 336.
Lanen, van der 142.
Lange, de 101, 129, 130, 144, 150—153, 157, 158, 161-163, 181,287.
Lange, Stuylingh de 152-156.
Langelaan 101, 165.
Langereys 158.
Langh, de 246.
Langherack, van 48.
Lansbergen (Lansberch), van 268, 269.
Lansheere, de 386.
Lansin(c)k 222.
Lantheere 391.
Laros 375.
Lastdrager 372.
Lastman 61, 62.
Laurenburg (Lurinburg), van 355, 356, 358, 359, 361-364.
Laurenburg en van Nassau, van 355.
Laurenburg-Nassau 362.
Lawick, van * 367.
Leck 212.
Leck, van der 8, 75.
Lede, van der 37.
Leemans 212, 281.
Leers 111-113, 116.
Leers (Laars) 223. 224.
Leers, von lí3.
Leeuw, van de 282.
Leeuwarts 394.
Leeuwen, van 96, 168. 312. 408.
Leeuwen (van Wely), van' 248 *.
Leeuwenhoek, van 123. 125. 175.
Leeuwenvelt, van 154.
Leiningen, van 356, 361.
Leiningen, van oud, 365.
Lemaire 22.
Lemens, van 267.
Lemeteren (Lameteren, La Maitre) 320—323, 325, 332-335.
Lemmen 330.
Lenaerts 301.
Lennep, van 105, 347.
Lenzen 23.
Léon 243.
Letmate 90.
Letten, van 156.
Leuningen, van 178.
Leunis van Barthem 235.
Leuven 20.
Levesque 25 *.
Levin, de 281.
Leij, van der 342.
Leyden, van 53, 121.
Leysen 302.
Lichte (Ligten), van der 335—337.
Ligtenberg (Lichtenberch), van 288.
Lidddl-Grainger 348.
Liegnitz, van Silezië- 242.
Lier, van 270.
Lier(e), uter 48, 78, 83-85.
Lieshout, van 331, 334.
Lievenboom 263.
Lig(h)t, van der 396, 398, 399, 401.
Ligten (Lichte), van der 335—337.
Ligtenberg (Lichtenberch), van 288.
Limburg, van 25, 355, 361, 364.
Limburg, von 305.
Limburg Stirum, van 25.
Limpens, de 23,
Limpurg, von Gronsfeld-Diepenbroick- 308.
Limpurg, van Rechteren 307, 308.
Lindemans 142.
Linden, van der 327.
Lingen, van der 234, 342.
Lip (Lijp), van der 287, 288, 290.
Lippe 242.
Lippe-Biesterfeld, van 130.
Lips 334.
Lisse, van der 84.
Lobel, de 267.
Loenen, van 145.
Logebuli 165.
Lokman 400, 402.
Loo, van 337.
Loocxe 389.
Loomans 228.
Loon, van 22, 330, 350, 371-373.
Loor, van (Vanloor) 174.
Loot 382, 383.
Lopez 212.
Lopez de Villanova 253.
Lorentzen 348.
Lottum, van 402.
Loudon, oountess of 308.
Lousbergs 301.
Lauw, de 292.
Löwenstein-Wertheim, zu 307.
Löwenstein-Wertheim-Freudenberg, zu 181, 182.
Loyens 23, 301.
Lucius 308.
Lucke, de 61.
Lurinburg (Laurenburg), van 355, 356, 358, 359. 361-364.
Luydes 22.
Luxburg, von 243.
Luxemburg, van 23.
Lynden (tot Cronenburch), van* 367.
Lijndraijer 27.
Lijp (Lip), van der 287, 288, 290.
Lyssens 390.
Lysterbosch 339.

M

Maartens 126.
Maas, van der 271.
Maasman 140.
Made, van der 7, 9, 15, 67.
Ma(e)re, de 385, 386, 394.
Maereyt 24.
Maerlijn 203 *, 204.
Maes 20, 212, 310, 385, 386, 395.
Maesland, ven 122, 123, 127.
Maetleyn, de 331.
Mageron (, de) 322, 323, 325, 326, 330.
Maire, le 173.
Malapert 212.
Malcolm 306.
Malherbe 23.
Mallinckrodt, von 92.
Mander, van (Vermander) 396 * 40%.
Mandere, van des * 396.
Manen, van 61.
Mang 148.
Manneken 382.
Mansdale 266.
Mansfelt, van 62, 63.
Marcelis 212.
Marck, van 311.
Marcus 129, 130, 166, 167.
Marees (Marez), de 155, 156.
Marees van Swinderen, de 155.
Maren, van 179.
Mareschalck 338.
Marez (Marees), de 155. 156.
Marez Oyens, de 155.
Maris (Marien, Marjis) 377—396.
Marle, 'van 374.
Marquerin(c)k 220.
Marrish 382.
Martels, von 59.
Marwitz, von der 130.

Maske, van 294.
Massis 22.
Massony 155.
Mast, van der 337.
Matenesse, van 2-19 *, 32-58 *, 66—90, 195—210.
Mathéus 243.
Mattheus (Mathees) 351.
Maulpar, de 342.
Maurik, van 183.
Maxwei 334.
May 308.
Mayer, de 386.
Meckema, van * 366.
Mecklenburg, van 130, 242.
Meer, van der 125, 127, 175, 176, 282, 289.
Meerhout 350.
Meerkerk, van 137, 139, 140.
Meerlant, van 312.
Meermans 386.
Me(e)rsel, van 21, 22.
Meerwijck, van 255, 300.
Meeuwis 333.
Meeuwsen 167.
Meinertzhagen 92.
Melchior 92.
Mels 370, 371.
Ménard 243.
Mende 212.
Mennes 270.
Menolda 373.
Mensonides 91.
Merck 99. 106, 126, 129.
Merken, van 115, 116.
Merlen, Jacobs van 212.
Mersmann 331.
Merton 181—183.
Merwede, van des 75.
Messchert van Vollenhoven 105.
Messemecker 219.
Metelerkamp 91.
Metternich, von 305, 307.
Metting(h) 90, 91.
Mettingk 211.
Meuleman 337.
Meulen, van der 166, 167, 408.
Meurs, van 349.
Mevissen 303.
Mewis 303.
Meyde, van der 95.
Meye, de 388.
Meye, van der 252, 255, 258, 298.
Meyer 264, 326.
Meyer Cluwen 91.
Meyers 231, 331.
Meys 388.
Michaelis 92.
Middachten, van * 368.
Mierlo (, van) 27, 28, 235.
Mil, van' 283.
Milde, de 235.
Millinck 248.
Minnersgaa (Minnetsga), van 275. 276.
Moen 305.
Moer van Barendrecht, van der 350*.
Moerkercke (Moerkerken) 94.
Moermans 295.
Moessel, van 236.
Mohrmann 305.
Molegraaf 328.
Mollen, thor 346.
Molnar 11, 12, 18, 19.
Molsberg, v. 355, 359.
Moltke 242.
Momma 173.
Monaco, van 244.
Monaco, von 304.
Monaert 227.
Monnich, van 263.
Montanier 266-268.
Montens 23.
Montingny 267.
Montmorency (Momerenchy, Momarenci) (, van) 387.
Moolre, de 312.
Moor, de 270.
Moore 322.
Moorsel, van 23.
Mora, y Fernandez 308.
Morael 295.
Morrien 92.
Moses 183.
Most 212.
Mostman 319.
Mouria 296.
Mourik, van 179.
Mulert 211 *.
Munster, van 220.
Muntinga 318.
Muyden, *van* 117, 124, 127, 129.
Muyl, van der 111.
Muys van Holy 187, 188.
Muystenzorg 206.
Mye, van der 123, 124, 175, 350 *, 351, 373, 374.
Myeghecm, van 389.
Mylius 129, 130, 166, 173.
Mijsbergh 333.
Mijtens 371.

N

Naaldwijc(k), van 39, 45, 75.
Naber 90.
Naerden, van 351 *.
Nagel 26.
Naryschkin 308.
Nassau 128, 213, 242, 306, 354—365.
Nassau, Laurenburg- 362.
Nassau-Oranien 213.
Nassau, van Oranie- 130. 301, 304 *, 306.
Nassau zur Sporkenburg, von 213.
Nassaw, von 305.
Navasre, van 278-280, 292.
Neck, van 156.
Nederveen, van 113.
Neercassel, van 112, 138, 139, 371.
Neering 329.
Neerpelt, van 126.
Neerysche, d'Overschie- 199.
Neher 305.
Nes, van 90.
Nes, van (den) 322.
Nesse, uter 2—19 *, 32-58, 66—90, 195-210.
Nesse, Bokel (Buekel(e)) uter 16-18 *, 32, 33, 40, 44-58 *, 71, 84.
Nesse, van der 69.
Nest, van 306.
Netten, van 214, 305.
Neve, de 285.
Nichelen, van 270.
Nicolai 92.
Niekerk, van 324, 326.
Niëllius 408.
Nielsen 348.
Niemans 288.
Niemans (Iemans, Emans)290.
Niesen 98.
Nieuwdorp 137, 140.
Nieuwenaeade, van 282, 284.
Nie(uwe)rvaert, van 320, 325, 331, 333.
Nieuwinckel 23.
Nispen (van Pannerden), van 219
Nispen van Sevenaer, van 219.
Nitzen, van der 276.
Nobbe 249. 251.
Noest 311.
Noeyen 300.
Noiret (, Verwout) 375.
Nolst 285, 287, 289, 344.
Noodstock 22.
Nools 287.
Noord, ten 324.
Nooadinck 370.
Noorle, van 374.
Noort, van 256, 367 *, 407.
Noortwijck 61.
Noortwijck, van 118.
Norfolk 307.
Nortwyck, van 306.
Noye(n) 223, 249-252.
Nuys, van 140, 306.
Nuyssenburg (Nuycsenbroeck), van 278, 279.
Nuyts 189.
Nypels 23.

O

Ockenberghe, van 15.
Oem 176.
Oem van Zevender 407.
Oenema 276.
Oer, van * 368.
Oesere (?) 340.
Oest, van 227.
Oesterwijc (Oosterwijk), van 68 128.
Oesterzeel, van der 84.
Oestgheest, van 68.
Offenhuizen (Offingahuizen), van 275. 276. 343.
Offerman 23.
Ogiers 388.
Oldenbarnevelt, van 123, 125.
Oldenborgh, van 310.
Oldenhuis, van 263.
Olenschlager 147.
Olffen 346.
Olifant 337.
Olislagers 251.
Oliviers 371.
Olthof, von 26.
Ommejaegher 302.
Omphal, v. 92.
Ondaatje 91.
Oorschot (Oirschot), d' (Doorschot) 253, 254.
Oort, van 226, 228.
Oostenrijk 307.
Oosterhout 305.
Oosterhout, van 350.
Oosterwijk 326, 329.
Oosterwijk (Oesterwijc), van 68, 128.
Oosterwijk, Cuser van 125-128, 176.
Opdecamp 303.
Oranien, von 213.
Oranje, van 306.
Oranje-Nassau, van 130, 301, 304*, 306.
Orth 92, 309.
Ortt 309.
Os, van 308.
Otten 102, 181, 182.
Otterbein 93.
Otterspoor 283.
Ouburg 101, 150, 157, 158, 161, 162.
Oudendyc(k), van den 41.
Oudenstein, van * 233, 234.
Ouder Amstel, van 367.
Oudewater, van 28.
Oudshoorn (Outshoorn), van 27, 28, 256, 257, 259, 261, 297-299.
Oultremont 212.
Outhuys (Outhuis) 289.
Outshoorn (Oudshoorn), van 27, 28, 256, 257, 259, 261, 297-299.
Overne(n), van 278, 280.
Overschie, van 122, 125.
Overschie-Neerysche, d' 199.
Oxenstierna 242.
Oyens 266.
Oyens, de Marez 155.

P

Padevoort, van 318.
Paelen 23.
Paemburgh, van 62.
Paets 117, 119-121, 271.
Page(e), van 285, 323.
Pagy, van 284.
P(a)in et Vin 252, 299.
Palli 343.
Palmer 333-336.
Palthe 91.
Panhuys (, van) 235, 236, 266.
Panhuysen, van 267.
Panneel 165.
Pannekoek 327.
Pannenborg 93.
Pantegem, van 342.
Pappenheim, Rabe von 307.
Paradijs 400, 402.
Parduyn (Perduin) 339, 340.
Paren 270.
Parent (Parein, Parrain) 23.
Paris dit du Verney 343.
Parrain (Parent, Parein), 23.
Pater 190.
Pater, de 132, 287.
Patronis 271.
Patterson 348.
Pauli 309.
Pauw, de 339—341.
Peek 305.
Peel 332, 333.
Pelgrim 328.
Pdgrom 28.
Pelkoor(n) (Pellecoor, Pellicorn(e)) 269, 270.
Pelle 341.
Pellecaan (Pellicaan, Pellikaan) 286-288.
Pellekaan, van Holst 287.
Pellicaan (Pellikaan, Pellecaan) 286-288.
Pelt 265.
Pennyck 294.
Pepersack 212.
Perduin (Parduyn) 339, 340.
Perel, van de 332.
Perponcher, de * 367.
Perquin 22.
Persijn (, van) 212, 236.
Petit 265, 294.
Petit, le 312.
Petten, van 214, 305.
Petijt 296.
Peijl (Pijl(l)) 96, 351.
Peijlardt 325.
Peyster, de 26.
Phalius 249, 251.
Pharao 266.
Pieck 138, 140.

Pieck van Thienhoven 259.
Piepers 325.
Pierlincx 312.
Pierpont, de 301.
Pieters 302.
Pietershoek, van 325.
Piggen 23.
Pipenpoy 24, 303.
Raigne, Denuel(le) de La 243.
Plaos 312.
Plasschaert 212, 302, 342.
Plevier 342.
Ploeger 189, 191, 192.
Ploegh 250.
Ploos van Amstel 90.
Pluijm. van der 329.
Poel, van den 84.
Poel, van der 152, 325.
Poelmans 338.
Poën 222.
Pohlmann 346.
Poictiers 375.
Pol, van 235.
Pol, van de 96.
Polanen, van 13, 32, 33, 84, 198.
Polderman 339.
Polhemus 306.
Poll, van de 105, 311.
Poll; van del(r) 215.
Pollart 93.
Polman 262.
Poniatowski 307.
Pont 303, 352.
Poock 61, 62.
Poockx 268.
Popma 343.
Poppens 348.
Porsman (, Dedel genaamd) 168.
Post 64, 250.
Pot 325.
Poth 62.
Pothier 96.
Potter(e), de 285.
Pouck, van 281.
Poussen 230.
Povie 333.
Praat, van 392.
Prevenier 64.
Prince (, de) 401.
Proons 146.
Proos, de 212.
Pruysser, de 230.
Pullen 215.
Pups 390.
Puts 338.
Putt, van der 247.
Putte 24.
Putte, van de 302.
Putter, de 290.
Puvelde, van 383.
Pijc 229.
Pijl 279.
Pijl (Peijl, Pijll) 96, 351.
Pijl, van der 179.
Pijnacker 117.

Q

Quadt von Landscron 307.
Quarles (de Quarles)* 367, 368.
Quarles van Ufford * 368.
Quartier 342.
Queborn 131, 135.
Querfurt, van 356, 362, 365.
Quien(s), des 124, 129, 130, 166, 172, 173.
Quitry, Chaumont de 308.

R

Ra(a)p(h)orst, van 35, 54, 55, 77, 206.
Rabe von Pappenheim 307.
Rad, de (van der Rat) 402.
Rademaker 20, 229, 332.
Raedinck van Vollenhoven 105.
Raemsdonck, van 384, 385, 391.
Raes 389.
Raesfelt(d), van 92, 368 *.
Rahier 303.
Ram 311.
Ram, de 23.
Rammelt 332, 333.
Ramp 39.
Randwijk, van 328.
Rappard 93.
Rappeliers 320.
Rassaw, von 305.
Raswel 338.
Rat, van der (de Rad) 402.
Ravensbergh, van 331.
Rawdon-Hastings 308.
Rechteren, van * 345, 368.
Rechteren Limpurg, van 307, 308.
Rechteren tot Rechteren, van * 368.
Rechteren gend. Voorst, van * 368.
Rechteren tot Voorst en Keppel, van * 368.
Reidt 63.
Reinold 149.
Remeus 166, 173.
Renesse, van 96, 206.
Renken 348.
Renne, van der 219.
Renoy 351, 352.
Repiquet 243.
Retser 251.
Reuchlin 309.
Reus, de 95, 215, 270, 407.
Reus, Spiering(h) de 215.
Reusel, van 265.
Reuss 307.
Reuss-Köstritz 130.
Reutlinger 146.
Reijgers 289.
Reijn, van 331.
Reynders 302.
Reyns, Smedt alias 391.
Reysgast (?) 95.
R(e)ijshoeck (, van) (Rijtshoek) 286, 287, 344.
R(e)ijswijk, van 95. 215, 270.
R(h)ee, van der 339, 340.
Rhenen, van 251.
Rhijn, van 271. 272.
Riant 244.
Ribbing 242.
Ricken 180.
Ridder, de 289.
Riedesel (zu Eisenbach) 92, 307
Riel, van 374.
Rieman 23.
Riemsdijk, van 326.
Riemsnijder 263, 264.
Riet, van 252.
Rietberg 374, 375.
Rietraet 299 .
Rietveld 264.
Rieu, du (Doré, Dooasué, Dorys, Dorjue) 338.
Rigter 328.
Rinckhouwer 374.
Ringeling 332.
Rio, del 21.
Robbé 91, 376.
Robillac, de 339.
Rochen 232.
Roden, van 393.
Rodenrijs (Roedrijse), van 2-19 *, 32-58, 66-90, 195-210.
Roeden 224.
Roermondt, van 230.
Roeters 347.
Rogge 311.
Rolevin(c)k 92.
Rolinxweert (de), van 310.
Rollee 325.
Romberg, von 149.
Rombouls 227.
Romeyns * 366.
Romswinkel 263.
Rooide van Heeckeren, de 292.
Roodzant 126.
Rook 330.
Roon, van 184.
Roorda (, van) 275, 276.
Roos 27, 288 .
Roos, de 61, 62.
Roosendaal, van 407.
Roosevelt 26.
Roovers 287.
Ros 191, 192.
Roscam (Roskam) 166, 167.
Rosendael, van 37.
Rosiersz 341, 342.
Roskam (Roscam) 166, 167.
Rosmalen 322.
Rosmayer 191, 192.
Rose 270.
Ross. von 213.
Rosse 305.
Rossi del Barbazzale 244.
Rossum, van 21, 250.
Rosworm 20.
Rota 289.
Rotteveel 283.
Rottier(s) 389, 392. 393.
Rouck, 'de 25 *, 337.
Roy, de 64, 212.
Royaards 402.
Royen, van 62, 352, 394.
Rubens (Rubbens) 303, 304.
Rudolstadt, van Schwarzburg- 130.
Rueb 373.
Rühl 92.
Rullen, van 228,
Rumers 286.
Rumpel 100, 146.
Runkel-Westerburg, v. 362.
Rutgers 305.
Ruven (Ruyve), van 5, 195.
Ruysch 252, 257, 258.
Ruyssenberg(s) 221, 222.
Ruijter, de 291.
Ruyve (Ruven), van 5, 195.
Ruyven, van 124, 128, 174, 175.
Ry van Beest Holle, du 396.
Rijckevorsel, van 22.
Rijn, van 28.
Rijnevelt, de Voocht van 310.
Rijshouwer 99, 129, 138.
Rijswijk (Reijswijk), van 95, 215, 270.
Rythovius 302.
Rijtshoek (van R(e)ijshoeck) 286, 287, 344.

S

Saarbriicken, van 360.
Saene(n), van 288-292.
Saffenberg, van 355.
Sake (?), van 282.
Saksen-Coburg-Gotha, van 307.
Saksen-Wittenberg, van 242.
Salée 338.
Salm-Salm 302.
Sam 329.
Sames 308.
Samsoen 303.
Sande, van den * 366.
Sandelijn (S(t)atelijn) 338, 339.
Sandtmann 102, 183.
Sandwich 243.
Santacreu 243.
Santen, van 128, 175-177.
Sart, du 341.
Sas 288.
Sassenheim, van 67-69.
Sassinga, van 276.
Sattdijn (Sijndelijn) 339.
Saver 332.
Savoyen, van 375.
Say 50.
Sayn, van 355.
Sayon 115, 116.
Scala, ddla 242.
Scalcwijc, van 39.
Scaverbeke, van 391.
Schaap (Schaep) 263, 375, 376.
Schaapharder 111.
Schadd 179.
Schade (Schay) 63.
Schagen * 233, 234.
Schagen, van 128.
Schaick, van 179.
Schalck 285, 294.
Schalcks 221, 222.
Schay (Schade) 63.
Scheffer 182.
Scheibler (, von) 309.
Scheick 331.
Schell 328.
Schelling. van der 142-144.
Schermerhorn 214.
Scherp 305.
Scheurleer 326.
Schevelberch 230.
Schie (Scye), van (der) 32-34. 68, 201—203.
Schiedam, van 207.
Schiere 101. 163. 164.
Schilde, van der 245, 270-272.
Schilderinck 223.
Schilperoort, van 167.
Schiltman 396, 399, 401.
Schinckel 175, 177
Schiphorst 305.
Schmiemann 149.
Schönburg-Hartenstein, von 307.
Schönburg (-Waldenburg), van 130.
Schönhausen, von Bismarck- 307.
Schoonhoven, van 139.
Schoorebrandt 126.
Schorlemmer 308.
Schotte 156.
Schouten 235.
Schouwenaar 322, 325, 330.
Schowenburg, van 365.
Schram 328.
Schrijvers 269.
Schuerer 338.
Schuiren, van der * 366.
Schuiten 303.
Schulenborch, van der * 366.
Schuppener 308.
Schut 26.
Schutte 64.
Schuurman 341.
Schuyl 183, 184, 188, 258, 267.
Schuymert 248.
Schwarzburg-Rudolstadt, van 130.

Schwarzhausen 305.
Schwerin, von 130.
Schyven 303.
Scocx 302.
Scoenreloe, van 51, 58.
Segers de Hert 311.
Segvelt 132.
Segwaert, van 177.
Sergent 227.
Setten, van 63.
Sevender (Zevender), van 311.
Sevenhoven, van 132.
Sieben 332.
Siebold 211.
Sila (Kila?) 295.
Silezië-Liegnitz, van 242.
Sinders 174.
Sinjoor 142.
Sinsum 333, 335, 336.
Sittert, van 145.
Six 212.
Slachter 270.
Slagmolen, van der 346,
Slagregen 335, 337.
Sleddens 292.
Slingeland, van 164.
Slingerland 305.
Sloet 158.
Slot 335.
Sloten, van 371.
Sluyck, van 305.
Sluys, van der 158, 334.
Sluyter 92.
Smaling, van der 121, 122, 124, 125, 168.
Smaling, Bruynsz van der 309.
Smedt, alias Reyns 391.
Smeets 24.
Smet(s) 387-389, 391, 394.
Smit 23, 325.
Smit, de 246.
Smith 400, 408.
Smith, Abel- 348.
Smits 334, 338.
Smitt 26.
Smolders 22, 331.
Smout 268, 290.
Smynckhoff 165.
Snafs 242.
Snellen 99, 108, 116-119, 124, 129, 168, 175.
Snethlage 24, 91.
Snoeck 101, 124, 125, 129, 130, 165-167, 173, 178, 408.
Sniiders 340.
Sobbe 341.
Soelen, van 251.
Soest, van 338.
Soet 117.
Sohier 323, 324, 326.
Solckes (Sollekas) 271, 272.
Solingen (Solinghe), van 285-287.
Sollekas (Solckes) 271, 272.
Sonnevelt, van 271.
Sonsfeld, von Wittenhorst_ 128, 130.
Sorgen, van 330.
Spaander 336.
Spaede 388.
Spaen 26-28, 318.
Spaen zu Kreuzfort, Moyland u. Dringenberg, von 93.
Spange(n) (Spanghe), van (der) 2-19, 32-58, 66—90 *, 154,156, 195—210.
Spanheim (Sponheim), van (von) 93, 358-360, 364.
Sparre 242.
Speckeslager 220.
Speelmans 384.
Speyer 182.
Spiegel, van der 305.
Spi(e)gel(s) 351 *.
Spiering(h) de Reus 215.
Spieringh van Wel 21.
Spiker 85, 87-89.
Spinhoven 342.
Splinter 176, 282.
Splinter (van Loenersloot)* 367
Sponger 289.
Sponheim (Spanheim), van (von) 93, 358-360, 364.
Sponheim-Freckleben, v. 360.
Spoor 305, 339.
Spoor, van der 402.
Sprongh 236.
Spruyt 131, 135, 136, 408.
Spruytaerts 394.
Spijck, van 291.
Spijk, van 156.
Stabroeck, van 212.
Stade, v. 360.
Stael-Holstein 92.
Staes 267.
Stae(t)s 385, 388.
Stall, ten 312.
Stapele, van 279.
Stapels 322, 325.
Star Busmann 308.
Starre, van der 27.
S(t)atelijn (Sandelijn) 338, 339.
Stavenisse (Stavenesse), van 216, 312.
Steen, van 95, 265, 266.
Steen, van den (der) 331, 351, 367 *.
Steenbergen 374.
Steenbergen, van 290.
Steenberghe 212.
Steen(e), van den (der) 294-296.
Steenhusen, van 206.
Steenhuys, van * 368.
Steenwich, de Vos (de)- 212.
Steghe, van der 205.
Stel, van der 332.
Stelbrink 325.
Stellaert 235, 236.
Stellingwerff 24.
Stephan 23.
Sterkenburg, van ll.
Steubesand 92.
Stevens 292.
Steijn, van 330.
Stirum, van Limburg 25.
Stockman 253.
Stockmans 298.
Stockum, van 227.
Stoddert 212.
Stoep van Hildegardberghe 35, 47.
Stolberg (-Stolberg, zu) 242, 307.
Stommelinx 91.
Stoop 184, 188.
Stoopenburch, van 120.
Stoothoff 306.
Stope 47.
Stor(c)k 92.
Storm (van Wena) 89 *, 90, 123, 125, 127, 195, 351 *.
Stoutenburgh, van 216.
Straelen, van 283.
Stralendorff, voa 272.
Straten, van der 258.
Streuff 219.
Strick 111, 311, 337.
Stritholt(z) 221, 222.
Strubols 390.
Struve- 211.
Sturt 308.
Stuylingh (de Lange) 152—156.
Stuyvesant 214.
Styrum, van 98.
Suffolk and Berkshire 307.
Suringar (Suringer) 90.
Suyck 158.
Suytlants (Zuijtlants) 279.
Suyvendael 283.
Swaaf (Swaef), de 165.
Swaerveld, van 387.
Swalme (Swaluwe), van der 272.
Swammerdam, van 184.
Swanenburch, van 62.
Swartbol 165.
Sweeden, van 318.
Sweerts (Zweerts) 253, 256, 259-261.
Sweerts de Landas 253.
Sweym 56.
Swieten, van 126, 128, 289.
Swinderen, van 91.
Swinderen, de Marees van 155.
Swoll, van 372.
Sijde, van der 99. 138., 141.
Sijms 153, 155, 156.
Sijnddijn (Sattelyn) 339.
Sijpenes(se) (Zijpenes), van 311.
Sypesteyn, van 352.

T

Talboom 25 *.
Teengs 352, 375.
Tempel, van den 288, 290.
Teneyck 306.
Tengnagel, Gansneb genaamd * 366, 367.
Terwe 375.
Tessen, van der 292.
Tetterode, van 120.
Teunis 291, 292.
Tewissen 303.
Teylingen, van 49, 56, 270.
Thedens 266.
Thiel, van 342.
Thoenen 222.
Thol, van 184.
Tholen 220.
Thurn und Taxis, von 308.
Thuyll, van 396, 398, 400.
Thijm 23.
Tienhoven 305.
Tilemans 375.
Tillie 243.
Tilly 167.
Tinteren, van 331.
Tollius 63.
Tombe, des 173.
Torck 96. 368.
Torre, de la 66.
Tott 307.
Tou van der Burch 127.
Toulon van der Koog, van 181.
rouw 122.
Trauttmansdorff-Weinsberg, von und zu 308.
Tremen 36, 39, 40.
Trieu, du 212.
Trip 91.
Tromphouwer 305.
Troost 138.
Troostwiik, van 372.
Trouillé "235, 236.
Truytman 400, 402.
Trijp 102, 189.
tsGraeuwen 24.
Tübingen, van 355.
Tuerhart 267.
Tulderen, van 231.
Turck 408.
Turk 26.
Turly 352.
Tuyl (Tule), van 21, 22, 44.
Tijhoff 247.
Tynagels 372.

U

Ubing 167.
Uchtenbrouck, van 290.
Uffelen (, van) 146, 296, 332,337
Ufford (, Quarles van)* 368.
Ugarthe, de 284.
Ullmann 182.
Urach, van 244.
Ursinus 376.
Utenhove (Vuytenhove) 279.
Utrecht, van 122, 123, 125, 127.
Uytslagers 158.

V

Vael, de 21.
Vaillant 25, 173.
Valck, de 331.
Valck, van der 338.
Valckenborg 20.
Valckenburgh, van Wijngaerden de 268.
Valee, de 268.
Valkenburg, van 248, 309.
Valkenburgh, van 264.
Valva, d' Ayala- 244.
Vanloor (van Loor) 174.
Varebeke 390, 391.
Varendonck 385., 386.
Vas Visser 318.
Vaz Dias 330.
Vechten, van 26.
Vedder 214.
Veelmans 375.
Veen, van den 199.
Veen, van der 195.
Veen (Vene), van den (der) 2-19, 32-58, 66-90 *, 195-210.
Veer, van de 306.
Veer, van der 283.
Velde, van del(n) 87, 89.
Velde, van des 271.
Velden, van der 156.
Velsink 326.
Velthoven (Veldhoven), van 184, 319, 320, 322, 324, 325.
Velthuysen, van 371.
Vendôme 25.
Vene (Veen) van den (der) 2-19 *, 32-58, 66-90 *, 195-210.
Vene, Boekel van den 79, 82.
Vennekohl 318.
Venijn 41.
Verbach (?) 285.
Verbee(c)k 287, 290.
Verbeke 384.
Verberemoest 395.
Verberght (Verbercht, Verborght) 295.
Verboort 96, 310.
Verborght (Verberght, Verbercht) 295.
Verbrugge 340.
Verburch 123.
Vercauteren 212.
Verchem 385, 386.
Vercluysen 384, 388.
Verdoes 310.
Vergouwen 387.

Verhagen 27.
Verhamme 347.
Verheick 347.
Verheul 138, 327.
Verheijden 338.
Verheijden (van der Heijden) 61
Verhoeff 28.
Verhoeven 117.
Verhulst (van der (den) Hulst van Hulse(n)) 390 *.
Verken, van der 294.
Verlaan 190—192.
Vermaat 132.
Vermander (van Mander) 396*-402.
Vermeer 369, 370, 384, 396.
Vermeulen 264, 324.
Vermont 280.
Vermuer 96.
Vernatti 151, 153.
Vern(e)ij (Fern(e)ij, Ferni, Farni, Frani, Ferne(e), Ferrij), van 274-296 *.
Verney, Dufour- 343.
Verney, Paris dit du 343.
Verschaar 343.
Verschuur 306.
Verschuijre 343.
Verspecht 346.
Verspyck 212.
Verstraeten 385.
Vervoeren 319-321.
Verweert 294.
Verwen, van der 112.
Verwey 63.
Verwout (Noiret) 375.
Vessem, van 331,' 334.
Vettekeucken 118.
Vianden 92.
Vianen, van 48, 57, 60.
Vianen, van Brederode- 309.
Vietor 308.
Viëtor 308.
Vignon 173.
Vigny, de 153.
Vilais, Braem dit 318.
Vilauvijn, de 282.
Villeckens, van 270.
Villeneuve, de 236.
Vinck 139, 140, 145, 166, 167.
Vinckesteyn 117, 118.
Virneburg, van 356, 361, 365.
Viruly 382.
vis 94.
Visch 216.
Visker (, de) 16, 85, 87.
Visscher 279.
Visser 95, 138.
Visser, Vas 318.
Vissers 322. 325.
Vladeracken, van 154, 155.
Vlaminc van der Goude 52.
Vlas 21.
Vleugels 303.
Vlieger, de 288.
Vliet, van 183, 184.
Vligerius 400-402.
Vloots 252, 255, 257, 258, 261, 297—299, 351.
Vloten, van 263.
Vlught, van der 330.
Vockestaert 183, 184.
voerman 374.
Vogel 260.
Voghelaere (, de) 380, 381, 384, 385.
Volhart 23.
Volkerts (van Hoogendaalen) 247.
Volkmar 341.
Vollenhove, van 343.
Vollenhoven, van 97-192 *, 331
Vollenhoven, Messchert van 105
Vollenhoven, van Raedinck van 105.
Von zur Mühlen 346, 347.
Vonck 250.
vonk 305.
Voocht, de 33, 44.
Voocht van Rijnevelt. de 310.
Voogd (Vooght), de 284.
Vooght (Voogd), de 284.
Voogt 271.
Voorde, van de 303.
Voorhout, van 176, 177.
Voormeer 288.
Voorne, van 55.
Voorst, van 312, 367 *, 368 *.
Voorst, van Rechteren gend. * 368.
Voorst en Keppel, van Rechteren tot * 368.
Voort, van der 253, 310, 352.
Voortman 335, 336.
Vorscoten, van 11, 201.
Vorselaar, van 23.
Vo(r)st, van der 286, 287.
Vos, 'de' 26, 141, 158.
Vos (de)- Steenwich, de 212.
Voscau 295.
Vosch 95, 96.
Vosch (van Roelinxweert) 95, 216, 310-312.
Vosmaer 235.
Vosschen 311.
Vossding 91.
Vossen 311.
Voutjé 342.
Vre(e)cken, van der* 376.
Vrese, de 93.
Vreugdenhil 216.
Vriens 375.
Vries, de 270, 341, 375, 376.
Vriese (, de) 51, 80, 82, 284.
Vroombrouck 370.
Vucht, van 224.
Vult, van der 120. 379.
Vurden, van 222.
Vuytenhove (Utenhove) 279.
Vij(d)t(s) 385, 387, 388, 393, 394*

W

Waaier, de 372.
Wachendorff, van 352.
Wacker 308.
Waesberghe, van 22.
Waelwijc, van 227.
Waerde, ut den (uten) 68.
Wagenaar 247.
Wageningen, van 288, 330.
Wagner 146.
Wal, van der 22.
Walbee(c)k 399. 401.
Waldenburg, van Schönburg- 130.
Wale, van den 32, 33.
Welewski (, Colonna-) 243, 244.
Walewijn 137.
Walewijns 397.
Wali(n)g 164.
Wall. van de 93.
Wallen, van der 116, 117, 129.
Walsh, Barry- 244.
Wambeke, van 219.
Wam-ay, van 22.
Warendorp, von 269.
Wa(r)lop 25.
Warm(m)oet 294.
Wartelaers 229, 230.
Wash, de 337.
Wassenaer, van 53-57, 76.
Wassenaer en Duvenvoirde, van 373.
Wassenberg, van 364.
Water, van de 305.
Wateringe, van der 49.
Watteville 25.
Weber 92.
Wedde, van 't 116—118, 129.
Weede, de 289.
Weede, van 184.
Weel(e(n)), van der 279, 280, 285-287, 293, 294.
Weerdenburg 23.
Weiler 92.
Weilnau, van Dietz- 362.
Weingärtner 332.
Weinsberg, von und zu Trauttmansdorff- 308.
Wel, Spieringh van 21.
Welborgh, ter 167.
Welcker 92.
Wel(l), van der 310.
Weller 338.
Wels 277.
Welsoet 183.
Weltes 231.
Wely, (van Leeuwen) van 248 *.
Wemmers (, van) (Wijmers) 322, 325.
Wena, van 17. 50. 77.
Wena, Bo(e)kel van (der) 51 *, 77.
Wena, Storm van 89 *, 90, 123, 125, 127, 195, 351 *.
Wenen, van 263.
Wenenaar (Wijnenaer) 339.
Wentel 101, 157, 163, 164.
Wentzel 352.
Werkhoven, van 407.
Wermelskirchen 262.
Wertheim-Freudenberg, zu Löwenstein- 181, 182.
Wertheim, zu Löwenstein- 307.
Wertheimber 182.
Werve, van (de(r)) 97, 289, 292, 293
Wery 167.
Wesel, van 295, 296, 319, 320, 325, 326, 330, 331.
Wessels 320.
Westenbaum 149.
Westerburg, v. Runkel- 362.
Westerholt 92.
Westerholt (tot Hackfort), van * 368.
Westerwout 283.
Westpalm 266.
Wetering(e), van (der) 397, 400.
Wetsringe, (Buys) van de 139.
Weteringh, van de 370.
Wettenschen, van 230.
Wevelinchoven, van 138—140, 219, 220.
Wever 374.
Weij, de 328.
Weyer, van de 22.
Weygers 386.
Weyn 393—395.
Weyteman 263.
Whiteley, Huntington- 348.
Wiard 93.
Wiart (Wijaax-t) 287, 289, 344,
Wieck, de 337.
Wierix 212.
Wilbrenninck 219. 220.
Willeke(n)s 256, 257, 323, 325, 326, 330.
Willink 347.
Wills 338.
Wilms 182.
Wilt (van Bdeyswijck), de 128, 176.
Winde, van 293.
Wingerden, van 329.
Winter (, de) 318.
Winter, van 116.
Winters 371.
Wirix 318.
Wit, de 26, 205, 206, 230, 232, 246.
With, de 296, 312.
Wits, de 300.
Wit(t), de 64, 184, 187, 188, 321, 322. 325. 329.
Witte, de '228, 319.
Wittelsbach 307.
Wittenberg, van Saksen- 242.
Wittenhorst (-Sonsfeld), van 128, 130.
Wittens 285, 292.
Wittermans 333, 335.
Witthem 60.
Woerd, van Wijck van de 246.
Woerden, van 47, 48, 57.
Wo(e)rde(n)bach 28.
Woert, van Wijck van 96.
Woert, Hart van der 175.
Wolde(n), van der 321, 323, 324.
Wolff, de 179, 212.
Wolffs 268.
wolfram 94.
Wolle 294.
Wolphaerts 331.
Woltmans 23.
Wormer 214.
Woa, de 268.
Wou, van 295. 349.
Woude, van den 79.
Woudenberch, van 250.
Wout, van 't 175, 176.
Wouters 303, 310.
Wouwe, van 388.
Wouwer, van der 325.
Woyts 383.
Wrede, von 269.
Wttewael 95, 96, 310, 311.
Wuest 221, 222.
Wullen, van 376.
Wulven, van 10. 11.
Wurttemberg 242, 307.
Wijaart (Wiart) 287, 289, 344.
Wijck, van 22, 215, 248.
Wijck van de Woerd, van 246.
Wijck van Woert, van 96.
Wijck, van der 91.
Wijckersloot(h), (van) 23, 312.
Wijhe van Hernen, van * 368.
Wijk, van 296.
Wylich zu Diersfordt, zu Hueth u. Lottum, von 93.
Wyllekens 297.
Wijmers ((van) Wemmers) 322, 325.
Wynacker, van 384, 385.
Wynants 212.
Wijnenaer (Wenenaar) 339.
Wijngaerden, van 290. 303.
Wijngaerden de Valckenburgh, van 268.
Wijs, de 350, 372, 408.

IJ

IJpelaer 267.
IJpey 91.
IJsebaert 24.
IJselmonde, van 56.
IJsselsteyn, van 71, 73.
IJvoy, van Hangest d' 216.

Z

Zaenen, van 350 *.
Zandt, van 214, 305.
Zandvoort 333.
Zasse 236.
Zee, van der 305.
Zeel, van 23.
Zeeuw 324.
Zegers 389.
Zeiss 212.
Zenger 305.
Zetten, van 330.
Zevenbergen, van 70, 76.
Zevender (Sevender), van 311.
Zickeudraht 308.
Zickwolff 100, 147-149.
Ziegenhaiu, van 364.
Zilch 93, 94.
zinn 147.
Zoet 206.
Zoete 86.
Zoetmans 389, 390.
Zurmühlen (Zurmollen) 346,347.
Zuydwyc, van 12-16.
Zuylen, van * 366.
Zuijtlants (Suytlants) 279.
Zwalmen, van der 390.
Zweerts (Sweerts) 253, 256, 259 -261..
Zw(i)eten, van 15, 68.
Zijll, van 311.
Zijpe, van 385.
Zijpenes (Sijpenes(se)), van 311.

Mededelingen van het Bestuur van het Kon. Ned. Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde

BIJEENKOMST GENEALOGISCHE SOCIËTEIT ZEIST,

Zaterdag 13 maart 1965 te 14.30 uur in Hôtel Figi te Zeist.

Ir. Ch. C. van der Vlis uit Haarlem zal spreken over „Bronnen inzake genealogisch onderzoek militairen". De Heer van der Vlis zal hierbij inzonderheid stilstaan bij de periode van het Staatse leger. Introductie, na voorafgaande aanmelding, toegestaan.

GROEP NOORD-HOLLAND,

Het Genootschap Nederland-Engeland nodigt de leden van onze Groep uit tot het bijwonen van een. lezing van de Heer L. G. Pine op vrijdag 12 maart 1965 om 20.15 uur, in de zaal van het Koninklijk Oudheidkundig Genootschap in het Rijksmuseum, ingang Hobbemastraat 19,

De voordracht is getiteld: „Heraldry".

Contributie (abonnementsgeld) 1965.

Aan de leden en abonné's wordt verzocht de contributie c.q. het abonnementsgeld voor het jaar 1965 ad ƒ 25,— ten spoedigste over te maken op postrekening 20910 ten name van de Penningmeester van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde te 's-Gravenhage.

De contributie voor geen maandblad ontvangende echtgenoten van leden bedraagt ƒ 12,50.

Aan hen, die zich hebben geabonneerd op het Bulletin Héraldique International „Archivum Heraldicum", wordt verzocht om aan het bovenvermelde bedrag de kosten van dit abonnement — ƒ 8,50 bedragende — toe te voegen. De penningmeester zorgt voor doorzending naar Lausanne.

De aandacht wordt er op gevestigd, dat abonnés, van wie niet vóór 31 dec. 1964 de schriftelijke opzegging van het abonnement op „Archivum Heraldicum" is ontvangen, zijn gehouden het abonnementsgeld van jrg. 1965 te voldoen.

OPENSTELLING BIBLIOTHEEK EN ANDERE VERZAMELINGEN VAN HET GENOOTSCHAP+

De bibliotheek en andere verzamelingen van het Genootschap zijn voor leden geopend iedere maandag vau 9½—12 uur en van 14-17 uur, en iedere zaterdagmorgen van 9½— 12 uur.

GEMEENTE-ARCHIEF SCHIEDAM,

De gemeente-archivaris van Schiedam deelt het volgende mede:

In 1965 zal ons archief weer twee avonden per maand voor bezoekers geopend zijn, van half acht-half elf uur.

In afwijking van vorige jaren zal dit echter zijn: de eerste woensdagavond van de maand en de donderdagavond 15 dagen na de eerste woensdagavond.

Dus: 6-1; 21-1; 3-2; 18-2; 3-3; 18-3; 7-4; 22-4; 5-5; 20-5; 2-6; 17-6: 7-7; 22-7; 4-8; 19-8; 1-9; 16-9; 6-10; 21-10; 3-11; 18-11; 1-12; 16-12.

Ir. W. F. Westenenk te Amsterdam wijst ons er op, dat het „onbekende" wapen, voorkomende op de gevonden zegelring, vermeld in het Mededelingenblad van november 1964 blz. 417, het wapen is van het geslacht *Tielenius Kruythoff* (in spiegelbeeld beschreven).

VRAAG EN AANBOD.

Deze rubriek is uitsluitend bestemd voor leden van het Genootschap en niet voor de handel,

De Hoofdredacteur beslist als enige instantie over het al of niet opnemen van de ingezonden vragen en aanbiedingen en aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid voor het aangebodene.

Ten bestrijding van de kosten van deze rubriek dient vooreerst ƒ 0,75 te worden, overgemaakt, desgewenst in postzegels, aan de hoofdredacteur: plaatsing geschiedt alleen na ontvangst van dit bedrag.

A a n g e b o d e n :

De Nederlandsche Leeuw, jrg. 1913, gekartonneerd, ... ƒ 12,50
plus verzendkosten.

De Nederlandsche Leeuw, jrg. 1920, gekartonneerd, ... ƒ 12,50
plus verzendkosten.

J. K. H. de Roo van Alderwerelt, Sportlaan 534, Den Haag.

Mededelingen van het Bestuur van het Kon. Ned. Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde

ALGEMENE LEDENVERGADERING

zaterdag 27 november 1965 te 's-Gravenhage.

Zie nader Mededelingenblad van sept. 1965.

BIJEENKOMST GROEP NOORD-HOLLAND

donderdag 11 november 1965 te 20 uur in „Krasnapolski", ingang Kleine Zaal, Warmoesstraat, te Amsterdam.

Ir. Ch. C. van der Vlis zal spreken over „De geschiedenis en de restauratie van de Waalse Kerk te Haarlem", als inleiding tot een bezoek aan die kerk op zaterdag 11 dec. a.s.

BIJEENKOMST GENEALOGISCHE SOCIËTEIT ZEIST

zaterdag 13 november 1965 te 14.30 uur in Hotel Figi te Zeist.

De Heer S. Hart, adjunct-archivaris van Amsterdam, zal spreken over „De historische demografie van Amsterdam ten tijde van de Republiek".

Introductie, na voorafgaande aanmelding, gaarne toegestaan.

OPENSTELLING BIBLIOTHEEK EN ANDERE VERZAMELINGEN VAN HET GENOOTSCHAP.

De bibliotheek en andere verzamelingen van het Genootschap zijn voor leden geopend iedere **maandag van 9x-12 uur en van 14-17 uur, en iedere zaterdagmorgen van 9½— 12 uur.**

RIJKSARCHIEF IN ZEELAND

Het rijksarchief in Zeeland wordt gevestigd in een nieuw gebouw aan de St. Pieterstraat 38 te Middelburg.

In verband met deze verhuizing kunnen voorlopig geen archiefstukken naar elders worden uitgeleend, terwijl het in beginsel niet mogelijk zal blijken om verzoeken om inlichtingen te beantwoorden. Voorts zal met ingang van maandag 27 september 1965 de studiezaal tot een nader te bepalen, datum voor het publiek gesloten moeten worden,

De archieven en bureaus zullen op de snelst mogelijke wijze worden overgebracht, teneinde het uit deze maatregelen voortspruitende ongemak voor bezoekers en correspondenten van het rijksarchief tot een minimum te beperken. Zodra de dienst weer normaal kan functioneren, zal daarvan mededeling gedaan worden.

KWARTIERSTATENBOEK,

De prijs van de exemplaren van het restant van de oplaag van het Kwartierstatenboek (1958) is nader bepaald op ƒ15,— per stuk, afgehaald aan het Bureau van het Genootschap en bij toezending verhoogd met portokosten.

JAN VAN RIEBEECK, ZIJN VOOR. EN NAGESLACHT+

De resterende exemplaren van het boek Jan van Riebeeck, zijn voor- en nageslacht (1952) zijn verkrijgbaar à ƒ5,— per exemplaar, afgehaald aan het Bureau van het Genootschap en bij toezending verhoogd met portokosten.

VRAAG EN AANBOD,

Deze rubriek is uitsluitend bestemd voor leden van het Genootschap en **niet voor de handel.**

De Hoofdredacteur beslist als enige instantie over het al of niet opnemen van de ingezonden vragen en aanbiedingen en aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid voor het aangebodene,

Ten bestrijding van de kosten van deze rubriek dient vooreerst *f* 0,75 te worden overgemaakt, desgewenst in postzegels, aan de hoofdredacteur; plaatsing geschiedt alleen na ontvangst van dit bedrag.

Aangeboden: Jaarverslagen 1951 /1953 Koninklijk Oudheidkundig Genootschap, bevattende de inventaris van de verzameling oorkonden met zegel (153 nummers) door **Mr.** Elisabeth C. M. Prins.

Prijs *f* 1,— en *f* 0,60 porto. Giro *penningmeester* 73291.

Koninklijk Oudheidkundig Genootschap, Rijksmuseum, Amsterdam.

Te koop aangeboden: de volgende jaarg. van „De Nederl. Leeuw":

1923 en 1924 ingebonden;

1925, 1926 en 1927 ingebonden:

1953, 1954, 1955, 1957, 1958, 1960, 1961, 1962 en 1963.

Dr. *M. Barkey Wolf van Geersdijk, Dorpsweg 50, Maartensdijk (U.), tel. 03401/460.*

Wapens - Gevelstenen

als keramische wandversieringen

in vorstvrij bouwaardewerk

N. V. Faience- & Tegelfabriek

„Westraven"

Utrecht - Heuveloord 112

Telefoon 030-11620